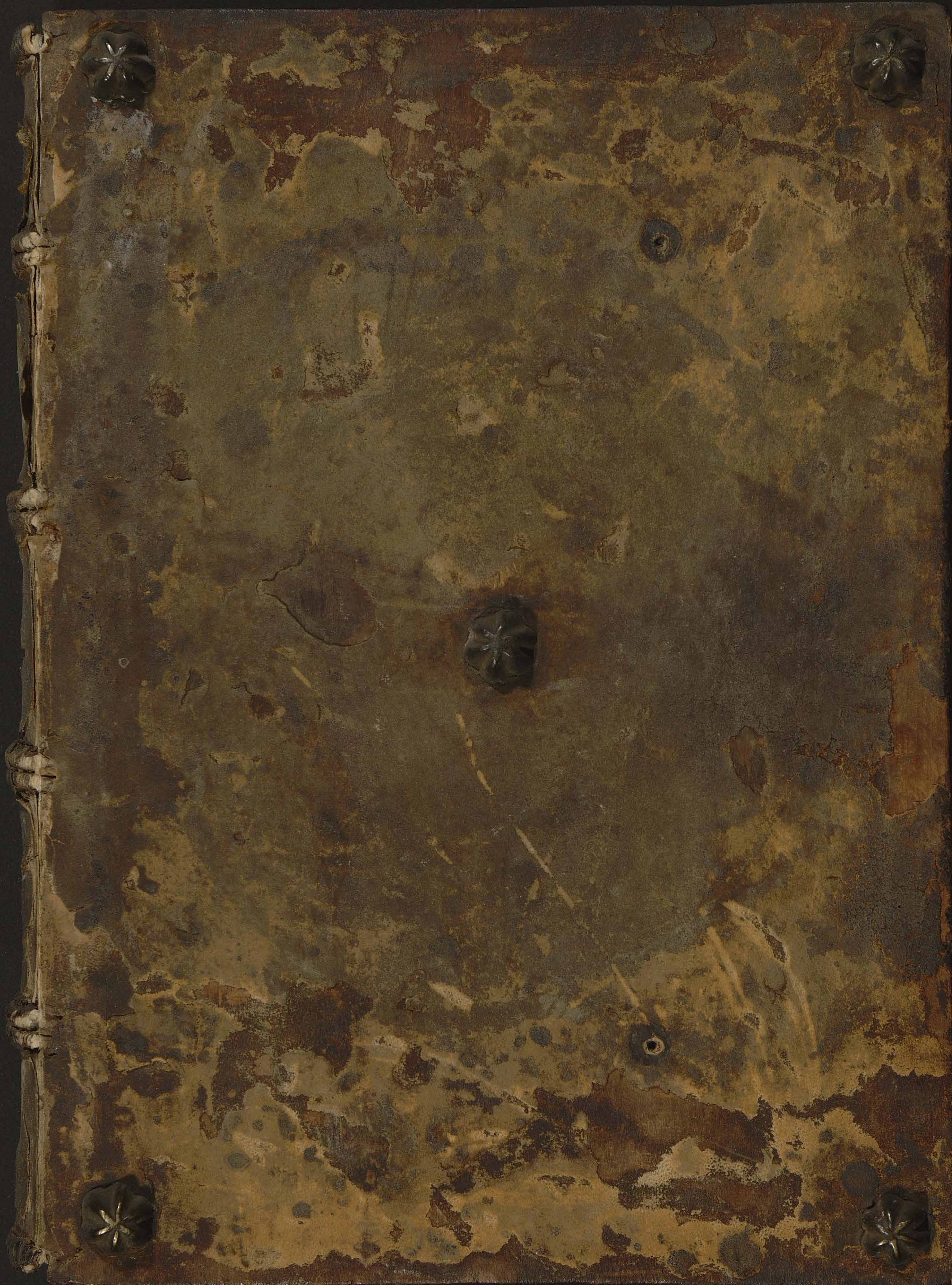

Quos sup[er] s[e]nte[ntias] mg[ist]r[i] Albti de [illegible]

Septima sar. de duob[us] agit s[cilicet] de creatione et de ope[re] creatoris / Opus creatoris dicit[ur] opus creationis / et recreacionis et opus vltime retribucionis / Item opus recreacionis subdividit[ur] in opus recreationis q[uod] gessit in p[ro]p[ri]a p[er]sona vt incarnacio passio et similia / et opus eciam recreationis p[er] sacramenta. Elegant[er] igitur disponit [et] agit opus suum in quo [illegible] ut in p[ro]logo agit de creatione / Insuper de ope[re] creationis / In s[e]c[un]do de ope[re] recreationis q[uod] gessit in ipsa p[er]sona. Inq[ui]rit de ope[re] recreationis q[uod] gessit in eciam [illegible] sacramenta. Tandem determinat librum suum in ope[re] vltime retribucionis.

Non videtur [illegible] sunt [illegible] rapiende / [illegible] non [illegible] ad [illegible] / [illegible] primat [illegible] / [illegible] septimum [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] sunt [illegible] q[uod] dilatant suos possessores [illegible] inter [illegible] autem [illegible] [illegible] fructus [illegible] bonus / [illegible] septimo [illegible] non [illegible] sunt [illegible]

N. Inv. 1281.

Queritur circa librum sententiarum utrum per studium sacre scripture acquiratur habitus alius a fide.

Et quod non arguitur sic / primo omnis habitus qui
per studium sacre scripture acquiritur est fides
ergo consequens falsum. assumptum probatur multipliciter primo
per illud Joh. xx°: hec autem scripta sunt
ut credatis. Secundo ratione sic: sicut se habet
prudentia in moralibus sic se habet
fides in theologia. Sed in moralibus
est una prudentia sufficiens respectu fi-
nis et respectu hiis que sunt ad finem. ergo et
in theologia sufficit unus habitus qui est
fides respectu articulorum et eorum que
ex articulis concluduntur. Tertio confirmatur
principale: etiam sic si ex studio sacre scrip-
ture acquiritur habitus alius a fide sequeretur
quod ... secundum ... contra
beatum Ambrosium in libro suo de [illegible]
ubi sic dicit: tolle argumenta ubi fides
2° queritur. ergo consequens falsum. Secundo sic si
per studium sacre scripture acquiritur habitus alius
a fide vel talis erit intellectus scientia vel
sapientia ars vel prudentia. quia non sunt
plures habitus intellectuales quibus intellectus
semper dicit verum vi° ethicorum. vel
esset aliquis habitus quo intellectus quandoque
dicit falsum ut opinionis vel suspicionis
habitus nullum istorum dari potest ergo
3° quod falsum ut videtur. Tertio vel talis habitus
esset inferior lumine quam fidei habitus
vel superioris vel equalis. si inferioris tunc
studium sacre scripture esset contemptibile. Si
superioris tunc esset fidei evacuativum
et sic sequeretur quod quanto quis plus proficeret
in studio sacre scripture de tanto deficeret
in fide. Si tamen dicitur quod sit equalis
lumine cum fide sequeretur quod talis habitus sit
in toto [illegible] tamen sit medium
[illegible] cum fide et circa eorum obiectum sit.
... sit augmentum certitudinis fidei et illius
habitus acquisiti per studium scripture.
Omissa prefatione consueta distinguo
materiam questionis in tres articulos. primus
erit de quesito in forma, utrum per studium
sacre scripture. Secundus erit de materia
2° argumenti suppositi quod per studium sacre scrip-
ture acquiratur habitus alius a fide
utrum talis habitus sit aliquis intellectualium
quibus in toto dicitur verum cum quinque
sunt isti intellectus scientia sapientia et alii
de quibus vi° ethicorum vel utrum sit   tertius
aliquis eorum quibus intellectus quandoque dicit
falsum ut sunt habitus suspicionis et opinio-
nis. Tertius articulus erit de comparatione talium
habituum adinvicem de qua comparatione
tangitur in 3° argumento. Quantum ad primum articulum   Primus articulus
suppono unum et quero aliud: suppono quod per studium
sacre scripture acquiratur aliquis habitus
et quero tunc utrum talis habitus sit alius
a fide de suppositio nulla [illegible] dubitatur
Et ideo pono primam istam conclusionem supposi-   [illegible] 9°
tam plano quod per studium sacre scripture acquiritur
aliquis habitus per se et immediate patet
sic aliter studium sacre scripture esset va-
cuum et inane et dico per se et immediate
ut intelligatur occasionaliter sicut per studium
scientie moralis aliqui efficiuntur boni et alii
per eos occasionaliter efficiuntur mali. Sed
ex studio scientie moralis per se et immediate
acquiritur habitus quo intellectus inclinatur
dum dicta ea que pertinent ad scientiam scientie
moralis. sic in isto proposito quod ex studio
sacre scripture non solum acquiritur aliquis

scientie mediate ipso ingenio [illegible] tota eius
[illegible] pertinet ad materiam scientie [illegible]. Et
de quesito primo primo videamus quod omnis
intellectu venia ad principalem questionem
tendentem et de hoc sit secunda quod ista
quod per studium sacre scripture potest acquiri-
habitus aliquis in theologia nulla fide pre-
cedente et intelligo de fide katholice
esse et non de fide scientia cognitionum premissarum
conclusionis alicuius sicut sic patet quod et
2a 9o in lege et in evangelio multa sunt tradita
que pertinent ad mores naturales ex quibus est
in lege et in evangelio precedit. ~~dispunitur~~
disputare ad oppositum igitur quod sola. Et licet
in libris salomonis multa sint spar-
sa moralia et naturalia quilibet quilibet
paganus vel infidelis scientia sine
fide esse sicut patet ex processu istorum
librorum et per beatum ieronimum epistola que
est prologus bibliae ubi dicitur quod salomon
pacificus et amabilis domini mores corri-
git naturam docet [illegible] [illegible] talis
habitus sit sine fide esse in pagano vel
~~aliquo~~ in quocumque infideli non posset
theologicus nec [illegible] sacre scripture attribue-
dus eo quod non est in principiis theologicis
fundatus que [illegible] principia sunt
articuli fidei ut infra declarabo. sic igitur
primus ex pedit in titulo sicut fuit
appositus [illegible] per studium sacre scripture ac-
quiri habitus aliquis a fide [illegible] est
quod per [illegible] iam premissa. Sed ut pro
procedatur quam quo ad presentem inten-
tionem [illegible] [illegible] ex studio sacre scripture
possit acquiri habitus [illegible] theologicus et
principaliter scientie scripture attribuendus [illegible]
tum de puris credibilibus quod de aliis
non est dubium magis [illegible] colligitur ex
dictis [illegible] [illegible] premissis [illegible]
3a 9o hec pono quod [illegible] = per studium sacre

acquiri habitus de puris credibilibus [illegible] theo-
logicus et principaliter sacre scripture attribue-
dus [illegible] quia [illegible] habitum [illegible] debat
et sine dubio [illegible] sancti doctores
qui [illegible] fide credentes studebat
[illegible] confirmare ut testatur beatus
Augustinus de [illegible] et alii qui cum precesserit
primo de trinitate capitulo 2o [illegible] etiam
quod tenet doctor [illegible] henri-
cus de gandavo [illegible] quolibet [illegible]
4 2a probat formam quod credibilia
de deo [illegible] ex studio sacre scripture
[illegible] [illegible] cognoscendi in [illegible]
[illegible] fidei [illegible] 2a ex studio sacre scrip- 2a 9o
ture non potest acquiri habitus theologicus
[illegible] fidem cognitivus de puris cre-
dibilibus nisi precedente fide [illegible] [illegible]
credibilia non possunt intelligi ex scriptura
nisi ex precedente fide igitur ex studio sacre
scripture non potest acquiri habitus theo-
logicus et cognitivus de talibus credibilibus
nisi precedente fide igitur [illegible] [illegible]
[illegible] beatus Augustinus super Johannem ubi dicit quod
intellectus [illegible] credibilium est merces
fidei [illegible] est patet per Origenem qui ex-
ponens illud Johannis 2o [illegible]
duo simul et ille alius discipulus pre-
cucurrit citius Petro sic dicit [illegible]
Petrus monumentum deinde Johannes
ambo currunt [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ Petrus
[illegible] est fidei symbolum Johannes [illegible]
intellectum [illegible] [illegible] septimum est nisi
credideritis non intelligetis [illegible] [illegible]
fides in [illegible] [illegible] scripture deinde
~~[illegible] de~~ [illegible] [illegible] [illegible]
fidem [illegible] auditus [illegible] ille [illegible] Corollarium
[illegible] quod in fide ex studio sacre
scripture non acquirit habitum [illegible] theo-
logicum [illegible] ex studio sacre scripture 4a 9o
acquiri habitus [illegible] [illegible] non solum
quo ad moralia sed etiam quo ad [illegible]

L

credibilia quam naturalia quia ad moralia patet
per commentatorem primo loco positum. Secundo quia ex
studio sacre scripture circa credibilia
acquiritur habitus distinctus a fide patet
quia de primis credibilibus acquiritur ex
studio aliquis habitus per consequentiam tamen
tamen articuli et ille non acquiritur in precedente
fide per quod consequens igitur talis habitus realiter
a fide distinctus. Primo quo ad tertium infirmum
sit ad primum articulum conclusio responsiva quod per
studium sacre scripture acquiritur habitus aliquis
a fide et hec fuit principalis questio. Tertium
2us articulus — tertius ad secundum articulum quod declaratum est
in primo articulo quod per studium sacre scripture
intellectus [struck] acquiritur habitus aliquis
quibus aliquis a fide non solum circa ad moralia
que continet scriptura. Secundo etiam circa
ad credibilia videndum est utrum iste
ut circa ad moralia et articuli [illegible]
positum. Utrum habitus sacre scripture acquisitus
sit scientia vel sapientia vel aliquis
alius habitus intellectualis vel ars vel
prudentia vel intellectus quia semper dicitur
ut dicit philosophus 6° ethicorum aut sit sus-
picionis aut opinionis habitus. Tertium
articulum distinguo in duas partes primo
declarabo quod habitus per studium sacre scripture
acquisitus non est intellectus nec ars nec prudentia
nec suspicio nec opinio. Secundo tractabo
an sit scientia vel sapientia [struck] quia
dicunt doctores sit sic. Deum et circa
Suppositio — tertium ad primum suppositio quod nulla
habitus pure theologicus proprium de
credibilibus ex studio sacre scripture
acquiritur in nobis ex solo lumine naturali patet
tamen suppositio quod ex studio sacre scripture non
sit acquisitus habitus pure theologicus de
credibilibus sine fidei vel precedente
fide igitur per solo lumine naturali non
acquiritur aliquis talis habitus et igitur suppositio

vera / tamen patet per commentatorem secundum precedentem
articulum. Secundo quia patet conclusio quia lumen
fidei est supernaturale ut dicunt omnes doctores
Prima propositio sit iste habitus pure theologicus — Prima propositio
per studium sacre scripture acquisitus non
est intellectus patet intellectus est habitus principiorum
primorum patet quia intellectus est habitus solo
lumine naturali eo quod in nobis generatur per
inductionem vel per experientiam vel aliis
in est nobis causa ut patet [struck] per philosophum
primo et 2° posteriorum / quia et 6° methaphysice /
et 6° ethicorum / sed nullus habitus theologicus
est in nobis ex solo lumine [struck] natu-
rali ut dicitur supposito. Igitur quod dicitur. Corollarium — Corollarium primum
conclusio patet 2° quod cognitio principiorum
principiorum non pertinet proprie ad habitum
theologie sed solum pertinet ad certam
quam subalternatas. Secundo 2° quod methaphysica — Corollarium 2um
non est scientia ad theologiam sicut subalter-
nans vel ad subalternata sed potius sicut
superiores ad architectonicam. Secunda propositio habitus — 2a propositio
pure theologicus non est ars ut patet ex
eo fundamento ut precedens quia ars
in nobis acquiritur in [illegible] solo lumine naturali
Secundo patet quia sic est habitus activus cum
recta ratione factivus non rectus moralis
sed recte que opponitur circa ut patet 6°
ethicorum / talis autem non est habitus theologicus
aut maxime est igitur quod dicitur. Tertia propositio — 3a propositio
habitus pure theologicus non est prudentia
patet [struck] eiusdem ex fundamento quod precedit
et prudentia est recta ratio agibilium in
lumine naturali ut 6° ethicorum. Secundo patet
secundo quia prudentia generatur in nobis per
studium sive moralium ut colligitur 2° ethi-
corum sed ista non sufficiunt ad habitum theo-
logicum. Primo quod dicitur. Sequitur corollarium quod scientia mo- — Corollarium
ralis non est [illegible] ad scientiam theologiam
subalternans vel subalternata sed potius
sicut subiectum ad architectonicam

I

8a q°

de scientia suspicionis et opinionis

1. ad opp^m

Questio 8a utrum theologia per studium sacre scripture acquisita de credibilibus acquisita sit vel est suspicionis vel opinionis. Pro qua suspicio est proprie quando est actus formidans, qua adhesio imposita et opinio est quando est inter opinionis ad oppositum qua adhesio ad oppositum sed ultimo ... cum sacre scripture theologia ea que ille supponit fidem vel dubium secundum non pati capido opinionem pertinet ei formido non est annexa ipsa posset esse de credibilibus.

Utrum theologia per studium sacre scripture acquisita sit

Circa istam questionem primo videndum est an ipsa vel propria et primo secundum interpretationem aliquas opiniones deinde ponam ... eas quas credo esse veras. Opiniones quas vidi in diversis doctoribus recitatas de hoc an habitus theologicus

1a opio

sit scientia. Prima dicit quod sic et propriissime capiendo scientiam habitus theologicus sit scientia acquisitus modo naturali studium sacre scripture ...

2a opio durandi

2a opinio est durandi qui ponit quod theologia sit aliquo modo scientia et quod ipsa complectitur tres habitus quorum primus est quo solum nos scimus ea que in sacra scriptura tradita et ... tenentur et est proprie de fide et iste habitus est theologia ... Alius habitus est quo ea que in scriptura continentur declarantur et defenduntur contra hereticos ... Augustinus 14o de trinitate capitulo primo quod huic scientie tribuendum est quo fides saluberrima gignitur et defenditur et nutritur et roboratur. 3us habitus est quo ea que sacre scripture deducuntur ex articulis fidei et iste habitus dicitur theologia ... et doctor quod theologia non est proprie scientia quo ad istos duos ultimos.

3a opio

1. Henrici

Circa 3a opinio dicit quod theologia potest dici scientia ... quo ad nos et non est scientia et dicit opinio ... sicut per ... naturali

omnino in se et est evidentia sed ...

... hic non est ex defectu obiecti in theologia sed ... ponatur ex defectu viatorum considerantium

... nec ... 2o metaphysice ad dicit opinio concludendo ... scientia ... de scientia ita quod scientia ... [illegible] ... tamen ... theologia sit dici scientia recte sicut de scientia morali. Sed primo opinio ... Circa 4ta opinio dicit quod theologia sit scientia sed tamen ... non sit scientia ... ut ... scientia dicit opinio theologia sit ... fidei ... sit ... scientia ... est bona sed non sit ... ea que ... concludunt. 5a opinio dicit quod theologia sit vera scientia non tamen sit ... rei ... sicut ... sed ... pati ex ista motivo opinio ... passionis ... non ... infallibilitatem ... principiis ... conclusionibus ... arguendo ... est ... bonum ... ad ... fidei ... que est ... consequentia est ...

4ta opio

5a opio

6a opio

Circa 6a opinio dicit quod theologia nullo modo est scientia eo quod omnia contenta in ea sint fide credita et probat hec opinio ... ista ... plures ... sed non potest ...

aliud doce theologia scientie quam fideles non possunt

Circa primum est opinionibus ... tres ... quas credo veras ... opinio habitus theologicus per studium sacre scripture acquisitus non est proprie scientia dicendo eo modo quo philosophus ... de scientia proprie ... non proprie ... opinionibus ... ut in prima ... principia ... sacre scripture sint articuli fidei ... evidentiam non habent ... est

9o pa

... ista que sequuntur ...

Cor^m

L

quod opinio primo loco recitata est falsa patet quia
opinio prima locum supposse de scientia cum philosophus
[illegible] dicit eo quod communis modus loquendi de
scientia secundum philosophos et haec opinio loquitur indistincte
[illegible] contra [illegible] sequitur nec valet consequentia
illud scilicet quod si theologia non sit [illegible] scientia eo
modo quo philosophi sunt locuti sicut ipsa pro
tendit quod [illegible] studium sit frustra quia
non sequitur [illegible] studio sic moralis non necessario
[illegible] tanta quanta ex studio sic non
sit rector vel edificator [illegible] est scien
tia ¶ 2a quod sit ista ad ponendum 2a co
et declarandum quod habitus per studium sacre
scripture acquisitus sit scientia non proprie tamen
et [illegible] distinguens inter principales habitus
[illegible] quia tales principales habitus vel eorum
conditiones invenimus non solum in theologia
sed generaliter omnium scientiarum [illegible] metha
phisica possidet habitus conceptivus et [illegible]
[illegible] [illegible] et habitus
defensivus ut patet primo methaphysice [illegible]
habitus methaphysice est elicitus [illegible]
[illegible] inequalis scientia [illegible]
[illegible] tertia haec opinio [illegible] est satis mani
feste falsa quia ponit quod theologia non sit
scientia nisi [illegible] est prius solum credita
sed planum est quod sit prius creditum non
est scitum [illegible] non [illegible]
scitum [illegible] contra quod haec [illegible]
[illegible] loco recitata sit insufficienter fundata
[illegible] falsa ¶ 3a co habitus theologie per
studium sacre scripture acquisitus non est [illegible]
scientia dicendo eo modo quo philosophi de scientia
[illegible] sunt locuti [illegible] quia [illegible]
philosophos [illegible] scientia [illegible]
dicta [illegible] principiis et pla
num est quod talis habitus non est articulorum
fidei nec aliorum [illegible] theologie [illegible]
[illegible] ad cognoscendum [illegible]
probabile ut frequenter fit in moralibus
sed [illegible] est [illegible] non sic
[illegible] ut [illegible] theologie [illegible] scientia [illegible]

dicta est [illegible] ad cognoscendum aliquid universale sive
singulare per sensum et experientiam ut quod
[illegible] est pulcra civitas vel omnis
ignis est calidus sed non sic theologie
scientiam [illegible] theologie per studium sacre
scripture acquisitus ut manifestum est [illegible]
[illegible] Ex ista [illegible] contra quod opinio
3o loco recitata est omnino falsa quo
[illegible] quod ponit theologiam esse
scientiam [illegible] ut scientiam moralem
et [illegible] haec opinio [illegible] [illegible]
[illegible] primo quod [illegible] theologie [illegible]
sunt maxime subtiles et [illegible] quod
[illegible] scientiam [illegible] rei
[illegible] rei [illegible] scientiam
evidentissimam et [illegible] dicta
[illegible] opinionis [illegible] quod theologia sit [illegible]
[illegible] scientia [illegible] pulcre [illegible]
opinionis ¶ 2a habitus per studium sacre scrip
ture acquisitus non est [illegible] scientia [illegible]
[illegible] quod ipsa esse omnino [illegible]
habitus [illegible] vel omnino [illegible]
quod omnino [illegible] non est et patet quia quia
[illegible] est scientia ut patet [illegible]
[illegible] quia non solum [illegible]
[illegible] in una materia sed in
[illegible] in omni [illegible] plures
[illegible] methaphysice quod ipsa est modus [illegible]
[illegible] scientia Ex ista [illegible] contra quod opinio
2a loco recitata est [illegible] toto [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
¶ 3a [illegible] habitus theologie per studium sacre
scripture acquisitus non est [illegible] scientia
[illegible] vel politica sed [illegible]
[illegible] [illegible] sicut
ut [illegible] patebit [illegible] quod theologia nulla
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] sed [illegible] et politica
[illegible] [illegible] de [illegible]
in ordine ad finem bonum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] Ex ista [illegible] contra

q opinio theo^e de arti^s. 3° loco c(on)stituta e(st)

6a q° ¶ Con° sexta. Habitus p(er) studiu(m) sac(re)
sc(ri)pture acquisitus no(n) est m(od)o suppitans
vel opinionis q(uod) r(ati)o (con)firma(tur). q(uia) intell(ectus) cog(n)it(ur)
(con)studio sac(re) sc(ri)pture firmi(ter) adhe(re)n(s)
(et) ce(r)tus q(uia) (con)clusio(n)es s(ecundu)m suspitione(m)
vel opinione(m) cog(n)osc(un)tur eo q(uod) (ter)minis ad
(con)clusio(n)es (con)suppositam fide(m) sine hesitatio(n)e
(et) formidine vt manife(stum) est. ¶ Corr. Ex ista

Corr. (con)c(lusion)e s(e)q(uitu)r correl(ari)u(m). q(uod) (con) studio sac(re) sc(ri)p-
ture acq(ui)sit(a) notitia alter(i) q(uam) sit
suspitio sola vel opiniu(m) (con)uenit ... q(uod)
volebant dicere. ¶ 7a. De ... habitus theo(logicus)

vii q° p(er) stu(dium) sa(cre) sc(ri)p(ture) acq(ui)situs no(n) est p(ro)p(ri)e
vocabulo capit(ur) p(ro)bat. n(on) q(uonia)m quo(modo)l(ibe)t alias
p(ro)ferat lic(et) igno(ra)ntes vocant s(cilicet) ...
tionis ite(m) notandu(m) e(st) s(cilicet) p(ar)te (con)clusi(on)e
p(ar)te (pro)missis q(uia) ph(ilosoph)i (et) sancti theo(logi)
alii pariter ... secu(n)d(um) ignari no(n) sunt
locuti nisi de ... sapia(entia) p(ro)p(ri)e
d(icitu)r ... eo m(od)o q(uo) po(n)it
vi(r)t(us) ... (et) opi(ni)o (et) s(cienti)a q(u)i(bus) d(ici)t(ur)
s(ecundu)m habitus p(er) stu(dium) sac(re) sc(ri)p(ture) acq(ui)s(itus) no(n) est
aliquis illo(rum) vt p(atet) (con)sequ(e)nt(er) p(ro)missis.
Igit(ur) p(ri)ma p(ar)s (con)clusionis est v(er)a. S(ecun)da p(ar)s p(ro)bat(ur) p(ar)te
p(ar)te q(uonia)m q(uod) nu(n)c ... timoris ha-
bitus p(er) studiu(m) sac(re) sc(ri)p(ture) acq(ui)situs sepe
vocat(ur) s(cienti)a (et) sapi(enti)a ab ap(osto)lo pluribus
locis (et) s(an)c(t)i doct(ores) vocant eu(m) s(cienti)am
... q(uonia)m ite(m) est sic notandu(m). Pri(mo) vocat(ur)
s(cienti)a dei. Vn(de) b(ea)t(u)s Aug(ustinus) ... habitu(m)
... s(cilicet) ... sepe vocat s(cienti)am aliqui
... habitu(m) q(ue) e(st) p(er) s(tudium) s(acre) sc(ri)p(ture) acq(ui)s(itus)

fidei ... q(uod) habitus theo(logicus) ... s(cienti)a Corr. s(cienti)am salutifera(m) q(uia) ... alii habitus
... non oportet alique(m)
... (et) fideli(ter) crede(re) ... p(ro)fessi
... vel de ... s(ecundu)m ... sac(ra)
tissima s(cienti)a ... hu(m)ane fidei p(re)cede(re)
in ... q(uia) p(re)dicti posset theo(logi)
... incredibiliu(m)
s(ecundu)m fide(m) suppositam ... habitus theo(logicus)
vt p(atet) p(er) ... (et) ... p(ri)mi ...
(et) p(atet) p(er) doct(orem) ... s(an)c(tu)m Augustinu(m) sup(er) ...

... allegatu(m) xiiii° de t(ri)nitate c(apitulo) p(ri)mo
vbi d(icit) q(uod) huic s(cienti)e attribuend(um) e(st) q(u)o
fides saluberrima ... fidei roborat(ur). Item
p(ri)ma Pet(ri) iii° c(apitulo) d(icit) de ... habitus
habitu huius sc(ri)pture q(uod) debet e(ss)e parati ad
satisfaciendum o(mn)i poscenti ... r(ati)o(ne)m
de ea q(uae) in vob(is) est fide q(uod) si no(n) posset ... q(uia)
(con) solo habitu fidei. Item Ric(ardus) p(ri)mo
de t(ri)nitate ca(pitulo) iiii° sic d(icit) ... in ...
est ... no(n) solu(m) ...
p(ro)babiles s(ed) etiam necessarias. Item Anselmus
de incarnatione vbi sic ait q(uod) ...
... s(ecundu)m p(ro) solo(rum) (et) ...
... ad h(oc) s(cienti)a sunt vt q(uod) fide tene(mus)
... (et) p(ro)p(ter) ... rationib(us)
(et) ... sac(re) sc(ri)pture p(ro)bare possit. ¶ Tertia 8va q°
(con)clusio ... q(uonia)m ... s(ecundu)m habitus
p(er) studiu(m) sac(re) sc(ri)p(ture) acq(ui)situs no(n) sit
... modu(m) loq(ue)ndi ph(ilosoph)o(rum) = sapie(n)tia (et) ...
... ip(s)e ... est (con) ...
no(n) sapia ... p(ri)me methaph(isi)ce
p(ri)ma p(ar)s p(atet) q(uia) habitus p(er) s(tudium) s(acre) sc(ri)p(ture)
acq(ui)situs p(re)suppo(nit) fidem vt dictu(m) est
... p(ri)mi ... s(ecundu)m ...
no(n) p(re)supponit habitus sapie(n)tie de q(u)o ph(ilosoph)i
sunt locuti ergo p(ri)ma p(ar)s (con)clusionis v(er)a.
S(ecunda) p(ar)s sic p(atet) q(uia) habitu p(er) stu-
diu(m) sac(re) sc(ri)p(ture) acq(ui)s(itus) ... et p(er)-
fectiori ... deu(m) cognoscimus q(uam) p(er)
habitu(m) p(ri)me methaph(isi)ce. Igit(ur) (et) s(ecund)a
p(ar)s (con)clusionis est v(er)a. ¶ Tamen habitus iste
vocat(ur) sapia in sacro canone. Deut(eronomii)
iiii° vbi moyses de habitu huius sc(ri)p-
ture loq(ui)t(ur) ... d(ici)t
h(ec) est v(est)ra s(cienti)a (et) intellectus cora(m) p(o)p(u)lis.
Corr. (Et) ap(osto)lus ... habitu huius sc(ri)pture de
q(u)o loqui(tur) sapiam inter p(er)fectos. Et beatus
Petrus ... loq(ui)t(ur) de sapia s(an)c(t)i Pauli
2a Pet(ri) vltimo. ¶ 9a (con)clusio. ... fidei
... fides sunt p(ri)ma ... 9na q°
huius habitus theologici p(ri)ncipia p(ro)p(ri)a q(uod)
(con) studio sac(re) sc(ri)pture no(n) p(otes)t acq(ui)ri
habitus ... theologic(us) ...
nisi p(re)cedente fide vt d(ictu)m e(st) ... p(ri)mi

L

articuli sunt confirmati distincte et sylogistice
in materiis sacre scripture tanto sciunt et eciam
assenciunt veritates theologicas quanto sunt
articulis fidei magis conformes / et per omnia
contrario subtilius et rigorosius comprehendunt
veritates quanto sunt articulis fidei magis difformes
[illegible] 1a questione [illegible] patet quia ipsa est potissima
sunt principiorum conditio quia ipsa que regulat
mensura cognitionis que eciam generis subiecti
attingit [illegible] patet per professus doctores
per sacram scripturam contrarium / Nona questio: articuli
secunda questio fidei sicut non sunt termini terminis theologica
prima sicut propositiones prime vel dignitates
in methaphisica vel mathematica aliquarum
[illegible] scientia [illegible] sine scientiali invencta
patet quia prima in invencta methaphisica vel
mathematica vel alia consimili scientia sunt non
modo prima certitudine sui quibus credi
tur firmissime intellectu quoniam cognita
eciam non professus non gaudes Et sic
non est de articulis fidei in theologia ut mani
Terminus articuli festum est premissa / igitur questio vera / Certerminus articuli expedit duos articulos
veniendo ad 3um et vltimum qui erit de
causa 3i articuli circa quem et quia in isto
articulo circa quem tanguntur 4or comparationes
fidei ad scienciam per studium sacre scripture
acquisitam / prima comparatio circa fidei
et huiusmodi scientie sit secundum subiectum / 2a eciam
circa secundum sit obiectum / 3a comparatio
circa sit cognitive cognitionis / 4ta circa sit
equalis certitudo et fidei huiusmodi scientie
Prima questio quantum ad primam comparationem Certerminus ad primam comparationem huiusmodi scientie
ad fidem sit prima questio ipsa fides
est imperativa anime cognitiva secundum
in ipso suo subiecto patet per 1a ad Romanos
10o fides ex auditu quemadmodum ubi
exponens beatus Gregorius sic dicit fides
dat intellectui omnis de auditu mentem
[illegible] Et iudicio et illuminatione perti
net ad potenciam anime cognitiva
Correlarium igitur questio vera / Sed contra certa quod fides non
est in affectiva potencia sed ipsa non magis
est

tiva / 2a conclusio sit ipsa fides non 2a questio
est in affectiva potencia anime sed est
in voluntate sicut in subiecto patet quia licet
sit conparative non erit in voluntate sed
in intellectu / sed ista procedunt fideliter dicunt
omnes doctores / igitur questio vera / 3a questio 3a questio
fides non est simpliciter sunt intellectu
et voluntate sed affectu ut videtur dicere Bo
nauentura patet fides est virtutes theologicas
simul igitur non potest esse simul in duas
anime potentias simpliciter igitur questio vera
Certerminus 4ta questio fides est in intellectu 4ta questio
sicut in ipso suo subiecto patet quia premissa
que fides est imperativa anime cognitiva
et non est in voluntate Sed forte quis
ponit voluntatem cognitivam non est in
intellectu et voluntate simpliciter ut dictum proxima
questione et eciam non est in potentia aliqua
cognitiva inferiori ut manifestum
est / igitur questio vera / Et ex prima questione se-
quitur quod fides et scientie sacre scripture Correlarium
per studium acquisite est secundum subiectum patet
scientie per studium sacre scripture acquisita
est sicut ut visum est supra in proximo
articulo / igitur eius subiectum erit ~~intellectus~~
~~[illegible]~~ intellectus qui eciam premissum est
fidei subiectum ut hic dictum / igitur expedi
ti sumus de prima comparatione fidei
et huiusmodi scientie / Certerminus ad 2am comparationem Prima questio quantum ad 2am comparationem
dicendum. Ubi fidei et huiusmodi scientie sit secundum
obiectum / pono primo istam questionem obiec
tum fidei proximum et immediatum
non est aliquod complexum sed potius
complexum patet quia ipsum est quod fidei
sed assensus non est in complexo ut ma
nifestum est / igitur questio vera / Et dico in hoc
quod obiectum proximum et immediatum
fidei non est incomplexum quia obiectum
in morum et mediatum est unum incomplexum
ut incarnatio, in se confessio et sic for
te intellexit cancellarius parisiensis quod

posuit obiectum fidei esse incomplexum ut re-
citat Bonavent(ura) sup(er) t(er)cio sent(entiarum) dist(inctione)
xxiiii. ¶ 2a q° fidei ob- 2a q°
iectum principale non est complexum sed in-
complexum verum. patet quia obiectum fidei
est sic quod non potest ei subesse falsum secundum 1a 2e q°
1a ar(ticulo) 3° patet quia si posset fidei sub-
esse falsum ipsa esset principium decepcionis alicuius
et non illuminacionis sed fides semper est
principium illuminacionis ut dicit Aug(ustinus) secundum 1a 2e
q° 1a. ¶ 3a q° obiectum principale fidei 3a q°
est idem cum obiecto principali theologie patet
quia complexum verum est obiectum principale
fidei ut probatum est sed idem etiam
est obiectum theologie ut patet per beatum Aug(ustinum) l(ibro)
in quadam epistola ad sanctum Jheronimum
ut recitat dist(inctione) xix. sic dicens scripturarum
canonicarum hanc ingenuam debeo fidem
quia eas solas ita sequor ut scriptores
earum in eis nichil errasse nec fallere
potuisse non dubitem secundum 1a 2e q° 1a
2e comparacionis quod videlicet fidei et theologie
est idem obiectum licet forte sub-
credibilitatis obiecta fidei et racione scibi-
Tercia comparacio fidei et scientie sacre scripture li obiecta huic patet ¶ Correlarium ad 3am com-
paracionem / sed tamen sit equalis cognicio per
fidem et per scientiam per studium patet sicut ac-
1a q° quisita / sit prima q° ista clarius cogno-
scuntur credibilia fidei katholice per scientiam
ex studio sacre scripture acquisita quam
per fidem solam patet per studium scripture
fides tamen potest credere. Postquam dilecta fide
cognitum secundum 2a 2e q° 2a ar(ticulo) 10° propter quod
verum patet ar(ticulo) et per beatum Aug(ustinum) de
doctrina christiana libro 2° ubi dicit credere patet
scripturas tamen studenda sunt ut per fi-
2a q° dem et intellectum quis proficiat ¶ 2a q°
de ista comparacione et patet sit ista licet
credibilia fidei katholice per studium sacre
scripture cognoscuntur altiori lumine quam
fide et clarius cognoscuntur tamen scientia clarior non

et notitia fidei ex tali cognitione patet sic
quia per studium scientiam fides non nascitur in nobis
sed confirmatur custoditur et defenditur ergo
non evacuatur adhuc patet per beatum Aug(ustinum) 14° de
trinitate cap° primo ubi dicit sic quod theo-
logia dicitur non omnia sed tantum quae ineffabili
scientia = absconditur sunt sed tantum
id tantum quo fides saluberrima gignitur
nutritur etc. defenditur et roboratur etiam
aliud patet quod quanto magis proficit in studio
theologie scripture tanto magis deficit
in fide sicut arguebatur superius 1a
racione an obiectum ¶ Correlarium ad 3am comparacionem Certa comparacio
fidei et theologie sic licet certitudo scientie ..ior
dei quam theologie sicut ex premissis tamen
[illegible] diversum quod duplex est certitudo una est
ex acceptione qua quis certius et clarius cognoscit 2a est adhe-
quia quis certius et firmius adheret ista sione
2a est. Bonavent(ura) sup(er) 3° sent(entiarum) in
dist(inctione) xxiii q° iiii° secundum hanc dis-
¶ tinctionem duas conclusiones de comparatione fidei et
theologie ponere intendimus / prima est ita 1a q°
secundum certitudinem speculationis
maior est certitudo theologie quam fidei
patet quia credibilia fidei katholice
per scientiam theologie altiori lumine et clarius
cognoscuntur quam fide secundum 1a 2e q° 1a patet
prima pars secunde premisse et alia patet per
quod prima pars comparationis ¶ 2a q° sit ista 2a q°
secundum certitudinem adhesionis maior est
certitudo fidei quam theologie patet quia tota
adhesio theologie est post per fidem et per
fidem ergo maior est certitudo fidei quam
theologie ergo patet per illam communem
conceptionem propter quod unumquodque tale et illud
magis primo posteriorum ¶ Confirmatur quod certitudo
apud sanctos fideles est tanta quod non pro aliqua
in eternum appareret nec per blandimenta nec tor-
menta veri fideles possunt moveri ut
deum quem credunt saltem exterius
negent sed certum est quod nec sciens quamvi-
tis scientiam theologie adheret cognitam ...
exterius tamen negaret in tali sicut nisi
forte incepit doctrina fidei ~~declinare~~

dicitur non est inconveniens si ergo hic negre
non vellet ad [illegible] in de[illegible] fac
[illegible]. Secundo ergo sit habitus [illegible]

Tercio habitus practicus

sit scientie acquisite practicus et aliqua [illegible]
quod sit 3° mixtus / 2° que speculativus [illegible] practicus
arguitur quia finis illius habitus est cognitio [illegible] sit speculativus
dei igitur est habitus speculativus arguitur [illegible]
[illegible] quia ipsum est finis [illegible] alicuius
[illegible] et illius [illegible] quod [illegible] sit
[illegible] tota sua [illegible] fidei [illegible]
sit [illegible] theologie cognitio dei est finis
igitur et totius [illegible] theologie cognitio dei
3° est finis quod fuit [illegible] 2° Hoc finis
illius habitus est [illegible] habitus speculativus
[illegible] metaphysice [illegible] quod finis
speculativi habitus sit [illegible] et practice [illegible]
[illegible] quia [illegible] scientie omnino
ordinatur ad hoc quod [illegible] ad fidem katholicam
pertinet cognoscere et [illegible]
3° igitur [illegible] 3° sit habitus [illegible]
scientie acquisite [illegible] ut patet per
[illegible] et [illegible]
[illegible] est habitus speculativus
[illegible] ethicorum igitur [illegible]
4° [illegible] cognitio [illegible] est [illegible] finis
huius habitus [illegible]
[illegible] Beati mundo corde quoniam ipsi
4° deum videbunt [illegible]
[illegible] scientie [illegible] fit [illegible] deum
igitur habitus eius [illegible] acquirit
speculativus quia tenet quia [illegible] deum
est [illegible] speculationis [illegible] est Bernardus
in quodam sermone de Iacob et Esau
ubi dicit [illegible]
est ut [illegible] oculis [illegible] videat
prima pars questionis Ad [illegible] quod habitus
[illegible] scientie acquisitus sit practicus
arguitur quia finis huius habitus est [illegible]
[illegible] operis igitur est practicus [illegible] patet
[illegible] Si vis ad vitam ingredi serva
mandata Matthei xix° [illegible] operis [illegible]

mandata sunt regulae [illegible] de opere faciendo
vel dimittendo ut patet per scripturam de
[illegible] et [illegible] bonum quia [illegible]
scientia [illegible] 2° sic dilectio dei et proximi 2°
est finis [illegible] totius scientie sed
dilectio non est speculatio ut manifestum
est igitur theologia [illegible] habitus acquisitus [illegible]
[illegible] non est speculativus sed practicus habitus 3°
3° sic habitus [illegible] acquisitus est de
operabilibus [illegible] et [illegible] sunt a
nobis operabilia ergo est practicus quia patet
quia sic [illegible] per [illegible] distinguunt
[illegible] habitus [illegible] practice
ethicorum [illegible] quia tota scriptura sacra
[illegible] disponit [illegible]
precepta de operationibus ut [illegible] manifestum
manifestum est 4° sic fides est habitus practicus 4°
[illegible] in dilectione sed tota theologia
fundatur in fide igitur practica [illegible] prima pars questionis
3° [illegible] sit mixtus habitus quod sit partim
speculativus et partim practicus [illegible]
[illegible] est practicus
[illegible] aliqua sunt [illegible]
[illegible] et aliqua sunt [illegible]
sit mixtus 2° sic finis [illegible] 3°
cognitio [illegible] pertinet ad speculativum [illegible]
[illegible] igitur habitus [illegible]
est et practicus 3° sic [illegible] 3°
[illegible]
de speculabilibus [illegible] de deo [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] est speculativa [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] est practica igitur videtur
quod sit mixtus habitus [illegible]
scientie est acquisitus [illegible] postea pars questionis
[illegible]
[illegible] speculativus [illegible]
[illegible] finis [illegible] est [illegible]
[illegible] cognitio [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] scientie [illegible] non est
aliquid [illegible] habitus [illegible] scientie acquisitus

nec est practica nec speculativa quod patet de se. Ter-
tia est utrum ... 2o et 6o methaphisice ubi
dicitur. quia tota scriptura sacra est propter nostram
salutem que non est aliud nisi cognitio
nec est opus. Ad 2m arguitur quod sit amor
spiritualis secundum ad finem / actu. patet per illud apostoli
quecumque scripta sunt ad nostram salutem
scripta sunt ad Romanos xv^o. Sequitur 2o
per verba patet est finis ut vide ¶ Debite
theologiam esse fit ex opinionibus / primo quod
speculativa inquantum ad partes / Sanctus Tho-
mas tenet primam partem et dicit quod theologia
et scientia sacre scripture necessario sit speculati-
va / Scotus et Nicholaus dicunt quod sit
practica / Gotfridus dicit quod sit speculativa
et practica simul quasi mixtum / Thomas de
argentina dicit quod nec sit practica nec speculativa /
7o non possumus audere ad illam partem
nisi tenendo cum aliquo illorum doctorum
necesse namque est quod theologia sit vel sit
speculativa tantum vel practica vel mixta ex
speculatione et praxi vel quod nec sit speculativa
nec practica ut dicit. Sequitur possumus magis
debite fundare nostram intentionem ego
distinguo quatuor medios articulos primus
erit ista utrum ista scientia recipit denominationem
specificativam ... adhuc quod sit speculativa vel
quod sit practica / 2us erit de questio ¶ Circa
ad primum videtur est non sufficienter respondere
ad ista duo tantum scilicet cognoscibilem et ad
finem suum / et si sit ad ambo ista sit
respondendum vel alteri solum / Circa ad
primum premitto quod pertinet considerare
distinctio / 3a tamen illud cum sic fuit pote-
rit vel speciem. sit ista per causas efficientes
formales materiales et finales patet quia per
doctores omnium scientiarum et patet cuilibet con-
sideranti quia cognitis ... causis
scientia / de scientia sicut de quacumque
alia re eius scitur ¶ Ista premisso sit
conclusio ista / prima conclusio diversitas vel adequa-
nitas causarum efficientis non variant scientiam penes
practicam et speculativam patet quia sive

intelligatur secundum simplicitatem cum prima sicut est
deus plenum est conclusio / quia ipse est unus
composite causat in nobis quasi cognitionem spe-
culativas scientias vel practicas / sive intelligatur
secunda sicut est magister doctor vel intellectus
distincte considerans non sit identitas
vel diversitas ut patet quia idem magister docet
... docet et eisdem discipulis ... scientias
concordat / sive intelligatur instrumentalis
causa sicut est principiorum notitia quia
speculativa principia inferunt quoque practica
ut patet primo posteriorum / ubi scientia conclusionum
necessario quod sit quoque practica ...
... prima ... ex
geometria que est pure speculativa / etiam
saepe speculativa subalternat sibi practicam ergo
ex principiis tamquam ex efficiente cum non
sit identitas quo ad practicam vel spe-
culativam / nec ex evidentia ... que quia
illa est una ex ... / ... ad omnes
scientias illorum ergo ¶ 2a conclusio conformitas 2a conclusio
vel diversitas cause formalis non variatur
scientia penes practicam et speculativam
patet quia forma tractatus et forma tracta-
ndi in practica et speculativa non sunt diver-
sificanda sequitur 3a conclusio ¶ 3a conclusio conformitas vel 3a conclusio
diversitas materialis ... et principiorum tamen
sufficit identitas et diversitas scientiarum
quo ad practicam et speculativam patet quia
si aliqua scientia est de causa de quibus
... sit ... materiam
... practicam / si est de his que
sunt ... sit etiam
tunc est speculativa ... per oppositionem
... ¶ Ideo iste ... quod scientia speculativa Codi-m
et practica dicuntur penes ... obiecta
et formalia patet quia illa sunt ... materialia
¶ Sequitur ... opinio ... thome [illegible]
de ... quod ...
... dicit quod distinctio scientie speculative
et practice non possunt nec debent
... distingui penes obiectum ...
quod ... rationes per quas ...
procedunt de obiecto materiali ...
non formali ... ¶ 4a conclusio 4a conclusio

co idemptitatis vel diversitate cause materialis
immote non sit idemptitas vel diversitas
in scientiis quo ad practicum speculativum
patet quia scientia naturalis quoad quo ad aliqua
secundum partem et medicina sunt de eadem
materia scilicet corpore immota quia de animatis
rebus corporalibus de homine igitur quod ratio
4ta conclusio Quarta quod per idemptitatem vel diversitatem fi-
nium communium et remotorum vel etiam accidentalium
talium non est capienda idemptitas vel
diversitas scientiarum quo ad speculativum et prac-
ticum patet quia omnium scientiarum tam speculativarum
quam practicarum est finis communis finis
ultimus qui est finis omnium rerum finis
igitur quod ratio. Item aliquis potest sibi ponere
te fine etc sue voluntatis qui non est
scientie essentialis sed accidentalis ubi gratia
si quis studet scientiam naturalem vel me-
dicinam propter solum contemplari vel speculari
certum est quod talis non facit illas scientias
propter finem inordinatum fieri speculativas
vel contra. Et si quis studet geometriam
propter hoc quia ea postea vellet uti in
operibus mensurandi vel edificandi ipsa
propter hoc non fiet practica. Cuius tamen oppositum
videtur velle Egidius de anima. Ex quo patet quod
Correlarium non est in nostra ~~voluntate~~ potestate facere speculativam
6ta conclusio vel practicam. Sexta quod per idemptitatem
et diversitatem finium essentialium ultimorum
proximorum et principiorum est capienda idemptitas
et diversitas patet quia si alicuius alicuius
scientie finis essentialis et non attributus
accidentalis proximus et principalis dictans
veritatis cognitio que non ultra ordina-
tur sed ista ipsa est omnino speculativa et
si hic non ut permittitur alicuius scientie finis ipsius
est opus ab nobis operabile
ipsa est practica igitur quod ratio. Quia est
non falsum est philosophus 2° metaphysice. Ex ista
Correlarium patet contra quod opinio Boethius
est ratio que dicit quod theologus de cuncti quod
scientia speculativa et practica non dicunt
ut possunt distinguuntur penes fines

sed penes obiecta. Ex quo contra illud dubi- Dubitatio
tatur penes quid illorum principaliter scientia speculativa
distinguitur a practica, an penes obiecta vel
fines de hoc paro quod alia et est dis- Responsio pro solutione dubitationis
quod scientia speculativa principaliter distinguitur a prac-
tica penes fines quam penes obiec-
ta patet quia obiecti consideratio or-
dinatur ad finem. Item formalitas
obiecti capitur a fine ut patet inductive
in singulis scientiis tam speculativis quam
practicis igitur quod ratio. Circa secundum et tertium Circa 2m articulum ad propositum questionum
articulum videndum est an theologia per studium
presentis scripture acquisita sit practica
vel speculativa de quo sit prima quod ista Prima conclusio
theologia per studium sacre scripture acqui-
sita non est de aliquo quod potest esse con-
sistorium anime patet quia ipsius scriptura sacre
non est finis sic de deo ut ipsius est
supremum dignissimum ut professorum sed
ut ipsius est creator reparator redemptor
et remunerator. Ut de creaturis quia
non est de aliquo creatura nisi in ordine
ad cognitionem dei et eius ~~cognitionem~~
dilectionem ut patet per totum eius processum
igitur quod ratio. Ex ista sequitur secundum correlarium Correlarium
theologia per studium sacre scripture acquisita non
est speculativa tantum. Secunda quod theologia 2a conclusio
per studium sacre scripture acquisita non est propter
finem proximum essentialem et ultimum aliquid prepara-
tum cognitione patet quia tota scripture
veritatis et eius cognitio ordinatur in di-
lectionem igitur quod ratio non patet in
scripture sacre qui diligit legem adim-
plebit ~~plenitudo~~ quia plenitudo legis
ipsius dilectio. Similiter patet secundum correlarium Primum correlarium
quod non est speculativa tamen finis. Ex quo sequi- 2m correlarium
tur secundo quod nullo est speculativa tali theologia
quarta ut scripture non propter obiecta igitur. Tertia 3a conclusio
quod theologia per studium sacre scripture acquisita non
est propter finem proximum essentialem et ultimo
opus ab nobis operabile
patet quia finis talis legis et scripture est

quare non sic est de deo ...

dilectio dei ut d^t ap^lus que n^o est de tali
obiecto ? inanis est ig^r et^c. 2° de r^one Cor^m
q^r fruit^o p^r fruit^o sit simp^r. ne^a n^o est p^t
tum i r^one finis. 4ta ? q^o fruit^o q^o sue 4ta ^ac^lusio
pacie simp^r ne^a n^o est p^r obiecto ad aliq^d
aliud ni^o o^pale p^z q^ua ipa p^m^r
est ? deo ig^r q^o b^a. 3° ex r^one q^r Cor^m 1^m
fruit^o q^o sui pacie simp^r ne^a n^o est p^t
tum i r^one obiecti. ex q^uo 2° infert^r Cor^m 2^m
q^r nullo^o est p^ticu q^ua n^c r^one
obiecti n^c r^one finis. ex hijs q^o sb^z Cor^m 3^m
2° pt^h ? cor^a r^one^us sc^z q^ua
oi^us fruit^o est practica ut speculativa p^z
ex q^ua fruit^o p^r fruit^o pacie simp^r ne^a
est fruit^o. ut declaratu fuit sup^a i p^ma
c^one. p^z tali n^c est practica n^c spe^a
ut est h^c p^z declaratu 1° p^z 2^a p^tu 4ta ^ac^lus^o
2°. 4° contra q^o fruit^o p^r fruit^o pac^e simp^r
ne^a est fruit^o dilectiva seu affectiva
q^r idem est impossible p^z q^ua tota
p^rima ordinat^r i dilectione ? o^me
q^r in parte i p^rima est obiectu uel e
impossibilia p^rima. dilig^nte ut h^c adhe
ut dilectione ig^r ? i r^one obiecti q^ua
etia r^one finis. fruit^us p^pri^o pac^e
simp^r ne^a est fruit^us n^o practicu n^c
specul^o sz dilectiva uel affectiva h^c ig^r
est finalis ? ? ip^e h^uic pac^e sic ? ?
Et q^r n^c est speculat^a ut practica sz di-
lectiva. Ex q^uo p^z q^r n^a specul^a e dign^o Cor^m
sima sta^p n^c e^a alia practica sz
dilectiva uel affectiva est o^m sta^p
dignissima. et ^a firma^r h^c q^o ultima
? p^rfectu ? d^ca sta^p p^o illud
ap^t xxxi^o libri sui de ? doctina
dati. Dilectio dei ? p^rximi d^c q^a
hijs duob^s mandatis tota pendet lex
? p^rphe. Item h^c est pref^m in enim
~~ut ad finem~~ diliges i tu enim
Item h^c est maximu mandatu^r d^i
lige d^nm tuu deu tuu ex toto corde tuo

sicut te ip^m. Item ap^lus ad thimo
p^mo. finis p^recepti ca^ritas est. Item
p^mo de doctrina x^na dicit aug^o
o^ia q^ue p^dicta sunt ex q^ua dire
linis nartamus h^c est finis ut
diligatur res q^ua sup^rma p^rlecta
? finis est dilectio rei qua fruen
du^m est ? rei q^ue nobisc^u ea re
frui p^t. h^c ille. ex q^uo clare ap^a
ret p^z fallitas eoz tenet theo^l^a de ea^z
e^a p^m^o finis q^ue ultra ten plo
? ad iones impp^rietas fruitiur
unde^r ? ? sc^z. Circa p^ma^m
^re q^r^t ? ordinate fruitionis

Utrum ordinate fruit^oes

obiectu posset esse aliud q^m deum
? sic p^mo ar^r q^ua n^o solu bono p^o
creato est utendu^m. Sz quo^a ? e
utendum isto n^o fruendum g^o deo
n^o est fruendum ig^r q^o b^a. mi^r p^z
q^r deo ~~n^o~~ est utendum p^z q^ua tota op^a
dei est bona ? h^c^r positu ut malo
~~est~~ ?^c deus est malo p^r q^uem re
stant rec^ap^rtale cui^s op^us est
bonus ? h^c. 2° ar^r sic q^uicq^uid fruitio 2°
p^t esse obiectum ordinate fruitionis
q^o ? b^a. ? p^r q^ua fruit^e ob
iecti delectamus p^rp^t ? depe^ndent
p^recedent. Sz obiectu depe^ndenti p^rcet^e
n^o est deus i^mmed^te sz aliquis
actus q^uo attingit^r ipe deus q^r
p^z q^ua obiectu depe^ndenti p^rcet^e est
aliquid p^rimu^m. Sz deus ille est fu-
1 p^us tur^e beatitudinis. est ig^r ? sicut c^ofirmat^r
q^r actus fruitionis fruat appetitu
sic q^ua h^c n^r tale de p^redicatis p^t
eu sit fruat ? q^o q^o b^a ?
C ad oppo^m ar^r p^o libro aug^m in p^mo Oppo^m
li^o de doctrina x^na. ubi sic d^c q^r
? res q^ui fruendum est sunt p^r ?
filius ? sp^us s^cus. Cp^o solutione hu^us
q^ue^ois ~~p^rint~~ ? declar^e q^ut ?

Videndum est primo de utendis de quibus tangitur
in capitulo in primo [illegible] / 2o de fruendis
de quibus est questio 4 tangitur [illegible] 3o [illegible] /
de utentibus et fruentibus. Primo [illegible] primo
sunt aliqua ista utenda / 2o utrum omni
creato sit utendum / 3o utrum solo bono
creato sit utendum / 4o videnda sunt de
fruendis et consilia quo ~~eius potius~~ eius
potius sit frui / 2o utrum bono increa-
to sit fruendum. Et ex isto titulo pa-
tet inscriptio questionis proposite solucio

1us articulus. Circa primum videndum est de ipso uti quid
potius sit et ad tollendum [illegible]
mitto illam questionem. Quod uti quinque modis

Uti v capitur quinque modis. capitur / Primo communissime prout distinguitur
contra actum / et ita capit philosophus cum dicit
omnis usus boni ipsius [illegible] boni. ¶

2o. 2o capitur communiter prout distinguitur contra
Victorinus. fruitionem et sic modo diffinitur a Victorino
usus est actus frequens [illegible] operationis
et sic modo est actus [illegible] ~~et~~ nichil
[illegible] propter actum nisi frequenter. 3o capitur

3o. proprie usus et distinguitur contra [illegible]
meditare et intelligere et sic modo diffinit

Augustinus. b. Augustinus in x.o de trinitate. Uti est aliquid
assumere in facultatem voluntatis sicut vel
magis allegat hanc diffinitionem [illegible]
et illo modo est proprie actus voluntatis. 4o capitur

4o. magis proprie et distinguitur contra actum
[illegible] sed tantum frui et sic modo diffinitur

Augustinus. sic ab Augustino uti est assumere aliquid in
facultate voluntatis [illegible] aliquid. 5o capitur

5o. proprissime [illegible] prout distinguitur contra
actum inordinatum sed tantum abuti et sic

Augustinus. capit Augustinus de doctrina christiana [illegible]
Uti est aliud quod in usum venit referre
in illud quo fruendum est et uti est
actus voluntatis relatus in finem. Ex isto patet

Probatio primi articuli. [illegible] sit uti actus quia si capitur
communissime vel etiam prout primo et 2o modis
est communis [illegible] actus [illegible] conveniret
omni [illegible] vegetativa [illegible]
[illegible] ¶ Si autem capitur aliis tribus

modis tunc pertinet ad appetitivam partem sed
quamvis voluntatis. Nec obstat quod uti sit respectu

Obiectio. eorum aliqui arguunt sed [illegible] est ac-
tus illius [illegible] ergo et uti. Solucio respe-
ctu [illegible] distinctionem et
pertinet ad intellectum ut principaliter et ordina-
cionem et sic est voluntatis. De 2o videndum est

2a pars primi articuli solucio 3o. de uti pono illam questionem quod omni creato
est utendum [illegible] opposita nata sunt
fieri circa idem. Sed omni creato contingit ab-
uti ergo omni creato contingit recte uti
ergo [illegible] / Item [illegible] per illud prover-
biorum [illegible]. Universa propter semetipsum operatus
est dominus. ergo omnia sunt ordinabilia
in deum. Item confirmatur sicut [illegible] quamvis
[illegible] contingit recte uti ergo omnibus [illegible]
[illegible] est [illegible] usus. Et usus aliquis
[illegible] est de malo pene ut ipsius pene
et usus alicuius [illegible] est de malo culpe
puta illius [illegible] ergo omnibus malis tam
pene quam culpe contingit recte uti quo

Augustinus. [illegible] et bonus et hoc est quod dicit Augustinus in
[illegible] quam utitur [illegible] ad [illegible]

2o. tollerandum [illegible] iusticias [illegible] ¶ 2a
quo sit ista solo bono creato est uten-
dum [illegible] solo bono creato est ad [illegible]
[illegible] recte uti est ordinare in finem Et quidem quod si bono [illegible] abusus [illegible]
ergo quo [illegible] propter ordinem
[illegible] quo nunquam diligitur illud quod uti
[illegible] quia illud propter quod utitur est abusus

Obiectiones. [illegible] Nec obstat [illegible] quod deo sit utendum quia
[illegible] usus dei est malus [illegible] deus est malus
quia tunc usus malus ipsius [illegible]
dei est bonus et deo est utendum. Item
[illegible] illud [illegible] uti. De [illegible] que
sunt [illegible] abuti
[illegible] quia [illegible] recte frui deo
[illegible] quia [illegible] sunt boni in
[illegible] Augustinus [illegible] quod tangitur
deo fruere nisi amanda ergo contingit
deo recte amare [illegible]
amans uti deo quia ~~[illegible]~~ refert
amorem ad aliud. ¶ Solucio [illegible]
[illegible] est deus [illegible] quod dicit dominus

I

xv

abiecte Gen. ego dns ... in ea mag-
nitudine et virtute sit in eodem ...
quia refert ... est aliquid
aliud ... intueri in eodem ut
in ... ... est malus ...
... ... bonus ... deo ... ut p[atet]

2 articulus — [illegible] ... quod fuit similiter
... de fine ... de ipso fini et primo
... sit actus ad quod ...
... quod fini pertineat ... dicebant
... Bonavent[ura] ... est medium istorum quia
omnes ... et isti dicunt quod
in futuro ... fini magis ... tamen
quia ... [illegible] ... Ricardus de Mediavilla
... quod fini ... est actus nisi
voluntatis ... fini ... omnem accep-
tionem diffinit ... quae non convenit
nisi voluntati ... primo ... quia
fini ... de ... diffinitione diffinitur ... Augustinus fini est
uti ... ... diffinitur ... Augustinus ... de doctrina
christiana ... fini est ... inhaerere
alicui rei propter seipsam ... fini
... ... diffinitur ... Augustinus ... de civitate dei ... fini
est ... voluntate ... sic de-
clarata p[atet] ... quod fini ... acceptionem
diffinitur ... quod voluntati solum convenit ...
fini est voluntatis actus ... fruendum
... ... et aliae vires ... impropriae
... ... est ... ... primi
tertium quia ... intus ... dispositionem
... de 2° quid sit obiectum fruitionis
sit ... ista solo deo est fruendum ... quia
... finitur ... diffinitur ...
solo deo ... distincte ... obiecto
... Ad 3° sit quod ista quod solo ... circa
fruendum ... quia de ... ratione
... ... est quod sit ... hac
... ... ad ... dicendum
... ... ut ... probatur
Augustinus qui loquitur de ... confessionum

de fruendo sic dicit ad te fecisti nos et non
... inquietum est cor nostrum donec
requiescat in te ... justa impe-
... ... et ... justitia ...
Item ad ... nec ... voluntas
... p[atet] ... et ... quod
solo deo est fruendum sicut ... quod
ut dicit Bonavent[ura] finis voluntatis ...
... et ... aliquorum ... ut ...
... ad fruendum fini
... fruitionis ... formalis ... de fini
... ... ut ... ex ista ... Cor[ollarium]
... quod ... ordinate fruendum non persone
... obiectum ... ad ... et ph[ilosoph]i
... ... Ad ... arguit
ad ... ... impartialiter ad ... quod
... quod fruitio possit esse obiectum
ordinate fruendum et ad de ...
... ... quod deus non sit nisi futurus
... ... quod sic de-
... ... est futurus
Ad ... ... quod fruitio actus
fruentis quod ... est ... appetitum
... non obiective ... solum ...
... ... de ... ...

Utrum possit ordinatione

... posset ordinatione ... deum — 1°
... non ... possit ordinatione
deum ... sed ... fuerunt ... 2°
... ... deum non possit ordinatione ...
tione ... nullo ... sic ... Manicheorum opinio
... qui posuerunt ... Manicheorum
... ... deum malorum
... ... sic ... particip[ati]onem
... ... 3°
est ... ... est ... ... Arrianorum opinio
... ... quod ...
... ... Arrianorum
... ... distinxerunt ...
sic ... ... et
distincte non ... in eodem

2 articulus — 3 articulus
Bonaventura
prima quaestio ... articulus
Augustinus — prima descriptio fruitionis
Augustinus — fruitionis descriptio 2a
Augustinus — 3a descriptio
2a pars 2i articuli
3a pars 2i articuli
Augustinus
Manicheorum opinio
Arrianorum opinio

[illegible] et impossibili similitudinis sed inventa
divina fundata sunt relaciones reales
dicte igitur erunt plures divine eterne et simpliciter
4to plures dii et confirmatur sic individuis [illegible]
est esse et forma sed indiget diversificari
esse ut videtur. Augustinus dicit lib. de trinitate ca°
xx° differentia inquit est esse primum
et esse filium igitur et contra diversificat
Om? et igitur sunt plures dii. Tercium arguitur cognitis
terminis decenter evidenter esse clarum
est tamen deum esse igitur ergo vera/ et cum p[illegible]
ponderancia sed quia philosophus in 4°
methaphisice dicit petitur esse determinate
den? tacite ex ipsis terminis deum esse quod non ex
[illegible] si deus sed aliorum non sunt
evidentissime determinata igitur etc. In ista
questione sunt duo articuli iuxta duplicem
naturam [illegible] et difficultatem/ primus articulus
erit an determinate sit deum esse/ secundus
erit quod deus sit/ an determinate sit tamen
primus articulus deum esse. ¶ De primo an determinate
sit deum esse vidi tres opiniones
quarum prima in tabula quia dicitur dicta
[illegible] intencionem preter ista dicte mi
prima opinio Thome de Argentina chi in studio occurrebat. Prima opinio
est Thome de Argentina quia [illegible] in [illegible]
aliis tamen verbis ponitur sed [illegible] deum
esse sit per se notum dicit quod aliis esse per se no
tum duo quod omnibus aliis ipsis sa
[illegible] pientibus/ Secunda opinio est [illegible]
[illegible] parte/ [illegible] 2° ~~[illegible]~~ incorpo
ralia non sunt nota et intellecta sed non
doctis per boecium de ebdomadibus. ¶
Ista [illegible] sed ista dicit ipse quod deum
esse est per se notum sapientibus sed non
1° quod omnibus per [illegible]. Primo sic
cum divinum deus est perfectum est de esse
[illegible] et omnis talis est per se nota sa
2° pientibus. ¶ 2° sic illud est per se notum
esse quod non potest cogitari non esse sic est
de deo ergo quod non potest cogitari non esse
ab [illegible] proprie. Iuxta illud [illegible]
dixit insipiens in corde suo non

est deus. ¶ Ergo quod sapientes non potest cogitare
aliquid tamen opposita illius quod est de prima fa
cie tenet. ¶ 3° sic illa propositio est per se nota 3°
in qua predicatum sic per se [illegible] subiecto
ita sufficienter aliquis sufficiens cognito
sed modo ista sic est igitur. ¶ Quar 3to?
to sic aliquitates que sunt per se note
igitur prima veritas est per se nota. ¶ Quinto 4to
non veritas dei est intellectui naturale inserta
igitur deum esse naturale est per se notum
ac probat per damascenum lib. primo cap. 3°
¶ Sexto [illegible] non est minus nota
deus et quia ista incorporalia non sunt
nulla sed ista est per se nota ut dicit boecius
in libro suo de ebdomadibus. igitur et est
per se notum deus est. ¶ Tamen [illegible] opinio prima conclusio opinionis Thome de argentina
pono quod istam deum esse non est
per se notum quod sit sapientibus per se notum
et vulgaribus non sit per se notum [illegible]
quod ista propositio deus est sapientibus
est non [illegible] evidenter sicut prima prima
sit per se nota et [illegible] [illegible] erunt
per se nota et tamen vulgaribus quia
et cetera prima [illegible] sunt per se non/ et
[illegible] est non sapientibus evidenter nota
quia ipsi sciunt eam in [illegible] suis
sunt note. Tamen [illegible] quod [illegible] sit
sapientibus per se nota sed per alia sit eis
nota [illegible] quod est contra primam partem
[illegible] opinionis. ¶ 2° [illegible] opinio 2a improbacio opinionis
[illegible] [illegible] aliquibus [illegible] determinate
vulgaribus quod non [illegible] determinate sapientibus
[illegible] de ista deus est [illegible]
[illegible] opinionis. 3° [illegible] sapientibus 3a improbacio opinionis
tamen necessitatem sapientiam [illegible] sunt per se
nota [illegible] non quia tamen ipsi sunt
vulgares igitur eis non sunt per se nota
per [illegible] opinionem [illegible] [illegible]
[illegible] eis ista esse nota et sic per se
[illegible] est nota. [illegible] igitur non est per se no
[illegible] quod est [illegible] [illegible] opinionis

3a rpbatio opinionis thome de argentina ¶ Secundo sit quod quod est per se notum sapientibus tantum
sicut per se notum simpliciter quod positio est falsa
tamen est primi 2o methaphisice ubi dicit de
ceteris in se quod hec est immaterialis est simplicis
immateriae et non aliud quod est substantiis separatis
Ad rationes opinionis thome immaterialis ¶ Ad rationes thome opinionis breviter
videtur. Ad primam dico quod in ista propositione deus
est predicatum est de ratione subiecti prima vel intellectu
ergo quod deus essentia est [illegible] non
est sapientibus per se notum immo ut patet
sapientes sufficienter [illegible] quod deus est [illegible]
Ad 2m et [illegible] dicit ¶ Ad 2m dico quod
quod potest insipiens cogitare sed [illegible] per
sapientes cogitare potest et scilicet sapiens potest
cogitare deum non esse sed forte non tamen in
Ad 3m corde sicut ~~insipiens~~ insipiens ¶ Ad 3m dico
quod cognita [illegible] non statim cognoscitur
Ad 4m quod deus est ut [illegible] est [illegible]
quod opinio nulla [illegible] probat ¶ Ad 4m
dico [illegible] quod aliqui [illegible] veritates sunt per se
note et dubie [illegible] quod [illegible] veritates sunt
sit per se nota [illegible] de prima veritate com
plexa ut [illegible] complexa philosophi [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ sed ut de prima
veritate incomplexa que est deus [illegible] non
[illegible] sicut se habet oculus noctue ad ~~[illegible]~~
[illegible] sol [illegible] ad illam
primam incomplexam veritatem que e [illegible]
Ad 5m [illegible] ~~[illegible] methaphisice~~ ¶ Ad quintum [illegible]
quod religio [illegible] intellectui [illegible] de deo
est [illegible] ~~[illegible]~~ sed [illegible] quod [illegible] per se no
tum sit deum esse et [illegible] aliud [illegible] est plus
quam [illegible] opiniones [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] est [illegible] implantatum [illegible]
tamen hoc est ita [illegible] sapientibus
Ad 6m ut [illegible] est ¶ Ad 6m [illegible]
[illegible]
[illegible] non sunt [illegible]
[illegible]
per [illegible] in [illegible] et ideo ita
non est sapientibus per se notum ¶ Ad [illegible]
dico quod voluit dicere quod ista apud sapientes

[illegible] est ita non sicut ista [illegible]
est [illegible] per sua per se [illegible]
[illegible] ¶ 2a opinio fuit sancti thome 2a opinio sancti thome
de aquino qui ponit quod [illegible] deus est [illegible]
per se non [illegible] est de ratione subiecti [illegible]
quo ad nos non est per se notum
[illegible] ¶ Contra illam opinionem Improbatio 2e opinionis
breviter [illegible] ut [illegible] opinionem
[illegible] per se nota deus est
ut non [illegible] vel [illegible] per se no
tum non est per se quo ad nos [illegible] non
sit et [illegible] per se esse [illegible]
[illegible] videtur [illegible] opinio [illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible] ¶ 3a opinio est 3a opinio
[illegible] posuit quod deum esse
sit per se notum et probat hoc [illegible]
[illegible] quod deum esse non est videre [illegible] et non videre
[illegible] apud omnes sicut [illegible]
[illegible] de [illegible] quod
[illegible] non [illegible] videri et non videri
[illegible] apud omnes est [illegible]
quod omnes [illegible] et nationes [illegible] sunt
et que [illegible] deum
esse [illegible] deum esse est per se notum ¶ 2a probatio 3e opinionis
[illegible] quod est per se notum [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] quod
est deus [illegible] deum esse ¶ 3a [illegible] 3a
[illegible] inclusive
[illegible] inclusive est per se notum
[illegible] est per se non [illegible] ista deus
est [illegible] est per se notum [illegible]
de lege [illegible] et [illegible]
ista deus est [illegible] per se
[illegible]
in [illegible] ¶ [illegible] Opinio [illegible]
[illegible] deum esse [illegible]
[illegible] quod deum probatio 4o
esse non est nobis per se notum [illegible]
[illegible] sit notissimum [illegible]

phi(losophi) 2o methaphisice patet h(oc) ca(pitul)o 9o commentatore
in primo methaphisice sic ubi exposite
dicit quod deum esse non est per se notum. 2a
2a conclusio — conclusio sit ista deum esse conclusione per se nota
demonstrative concludi non potest quia non est
dubium ut dicit philosophus 2o methaphisice quomodo
in se sit notissimum patet quia nec conclusio
nec conclusionibus per se notis nec contra
nec ex contrariis nec ex contradictoriis illarum similiter
quarta vera patet quia absolute loquendo
quacumque conclusione posita vel non posita stat
nullum deum esse. Dimittitur qualitercumque con-
posita vel non posita nisi exposite pro ne-
deus esse tamquam causa sine non esset
demonstratio stat similiter nullum deum esse
illa nunc deus est absolute loquendo
contradictionem non implicat ut infra de-
clarabitur et si implicaret ipsa ad sensum quem
esset ad illam deum esse vel conclusio staret scilicet
quarta vera patet inductive de singulis
conclusionibus et causis. De quia patet ex esse
Corollarium — dictum de demonstrationibus. Corollarium illa conclusio
sequitur quod deum esse non est nobis demonstra-
bile quia ex nobis per se notis demonstrative
Corollarium 2m — concludi non potest ut dicit quarta. Corollarium 2m
2o sequitur quod non convenienter est per se notum
nec est ex per se notis demonstrabile
patet quia si deum esse est necessarium
tamen est per se notum ut dicit prima conclusio
nec ex per se notis notum demonstrabile ut
3a conclusio — dicit 2a conclusio. 3a conclusio pro declaratione aliquorum
que premissa sunt sit ista quod absolute lo-
quendo et eo procedendo ista propositio quod
prima nunc deus est nullam implicat con-
tradictionem capit terminum ... patet quia
absolute ... est demonstrabile
deum esse ut dicit 4a precedens quod tamen fieret nisi
dicere si ipsa caperet terminum ... sit
4ta conclusio — ut premittitur contradictionem implicaret. 4ta conclusio
quod licet ... nullus deus est propositio.

propositio ... cum ... ad ... contradictionem
conditionem ipsa formaliter implicat
contradictionem patet quia ... propositio quod
... deus sit eius quod sic est quod
non potest non esse. Circa 2m articulum — 2 articulus
primo premitto quod licet sit demonstrabile
... deum esse patet ut ... dicit
duo supponit ... supposito ... propo-
sitio est ... quod ... demonstra-
bile est ... deum esse quia ...
defendendo se negaret ... complexe
... ... et
et demonstrari non potest ut premissum est.
Alia conclusio ... demonstrabile sit ...
... deum esse supposito quod deus est eius
... satis planum est quod non potest de-
monstrari ... deum esse eo quod non
... posset nisi per ... quod
pluribus ... non ... deo
esset ... omnis deus esset
prima ... 2a ... suppositum
est sit deum esse sub propositionibus ...
... quas non ... Katholici
doctores ... et philosophi ... deo.
Prima conclusio 2i articuli — Sit prima conclusio ista ... ...
... deum esse est demonstrabile patet
quia multa deo conveniunt que multi-
plicari non possunt scilicet ...
... deo convenit quod sit ultimum ...
... sic quod multiplicari ... finale ...
planum est quod sic esse ... ...
pluribus convenire non potest. Iste sic
Confirmatio conclusionis — plures ... esset ...
... ... nullum illorum ...
... ...
... ...
tunc ... ambo ...
... ... non esset
deus ... sit ... ... dei
conditio ... ambo ...

vel diminuitur et sic unus eorum esset superfluus et etiam ille non esset deus vel unus resisteret productioni alterius. Tunc contra vel sunt eque potentes et tunc sequitur quod idem(?) esset ille producere(?) et non producere eo quod duo dii omnipotentes sic agunt quod unus vult effectum produci et alius vult non. Vel secundo sunt eque potentes tunc alter illorum non est omnipotens. Etiam si ulterius non sunt eque potentes tunc alter qui minus potens est diminutus et ideo ipse non est deus ut patet ex hiis que dicta sunt et dicte(?) attribuuntur. Igitur quod [illegible] sic similiter arguitur. Fiet omnis deus est summum bonum. Secunda conclusio licet demonstrabile sit tamen deum deum esse non est tamen illud praecedens demonstrabile certa(?) nobis ut patet ex prima conclusione huius articuli [illegible] praecedens [illegible] huius [illegible] ex tali sequitur quod deum esse non est demonstrabile patet per dicta in ea. Praeterea igitur etc. Item ista consequentia sequitur quod non oportet si una propositio talis propria est demonstrabilis quod eius opposita(?) sit per eandem propositionem demonstrabilis sicut multi volebant dicere. Ubi contra super aliqua propositio est demonstrabilis quod omnis homo est risibilis, non est propter hoc propositio demonstrabilis quod omnis homo est. Patet quia [illegible] est bona et necessaria quia tamen unus deus est quia [illegible] absolute necessaria [illegible] tenens quae necessario est primus [illegible] tamen unus est demonstrabile et aliud non est demonstrabile ut patet ex dictis igitur. Item [illegible] in artibus [illegible] quod si ex principiis aliquis demonstratur aliquid de est 3o ad(?) latere(?) [illegible] principiis demonstrare possit [illegible] ex eisdem terminis de est 2o ad latere. Ubi sequitur ut si demonstratur quod deus est summum bonum quod ideo demonstratum esse quod deus est. Item est manifestus error [illegible] quod non est ita per deo [illegible]

2a conclusio

patet quod tamen unum deum esse est demonstrabile

Corollarium

sed deus est

Nota quod

Non oportet si deus [illegible] de est 3o ad latere quod per [illegible] principii demonstratur de est 2o ad latere quod [illegible] per deo [illegible]

Primum est illud quia ista omne ens est bonum est demonstrabilis, sed ista omne ens est verum(?) est demonstrabilis quia similiter [illegible]. Item similiter demonstrabile est quod omnis triangulus etc. [illegible] non demonstrabile est falsitatem [illegible] per [illegible] quod triangulus est. Item similiter de ista omnis homo est risibilis. Item 2m motivum est illud quia si est subiective praecognitus ut patet primo posteriorum igitur si demonstrari deberet ex aliquibus prioribus quod omnis homo est risibilis [illegible] necessarium est esse praecognitum ad illas premissas igitur non potest [illegible] illarum premissarum esse quo patet igitur propositum. Item ex isto patet quid sit dicendum ad rationes 3e opinionis quae sic arguebat quod deum esse sit per se notum quia omnes nationes reputant deum esse. Sed est esse ex quodam quasi confuso naturali instinctu sicut de fine ultimo, sed hoc non sequitur quod deum esse sit per se notum ut patet. Item ad 2m motivum huius opinionis dico quod forte studuerunt ad quod est ex confuso quasi naturali instinctu habebant quod sunt ad deum esse vel forte ad quod non studuerunt. Item ad rationes in principio positas ad primam patet per quaestionem 2um 2e articuli quia quamvis [illegible] non est demonstrabile deum esse, igitur non est demonstrabile tamen bonum deum esse quia licet deum esse sit primo [illegible] tamen hoc sit alio quia per demonstrationem vel per aliam demonstrationem [illegible] et patet ex deum [illegible] 2e 2i articuli [illegible] ubi considerat. Item ad 2am [illegible] quia ponunt [illegible] manichei dico quod [illegible] non est malum per causam sed [illegible] quia deficit a bono. Item ad 3am [illegible] confirmationem eorum dico quod summum bonum et summum malum non sunt contraria, sed bonum et malum sunt bene formaliter opposita. Item ad [illegible] arrianorum [illegible] dico quod [illegible] non est unum maximum [illegible] est infinitum sicut [illegible] sed [illegible]

primum motivum

2m motivum

ad rationes 3e opinionis

ad 2m

ad rationes principales

ad 2am

ad 3am

ad [illegible]

L

in spiritu magis tractabo infra. Primo est
instantia in creatura quia cum intellectus
creaturis se intelligit, ubi sunt relationes oppo-
site eiusdem fundamento, scilicet intelligentis et
Ad 4m — intellecti. ¶ Ad aliud quod dicit Augustinus quod difficillimum
est esse patrem et dicere, quod intelligitur de divi-
nitate non essentialiter sed personaliter, ut patet ex aliis
sententiis beati Augustini ibidem et in aliis locis
circa distinctionem 27am [illegible]. Utrum divine essentie

3a distinctio — **Est divine essentie sup-**

simplicissima unitas et supprema [illegible]
dicta trinitas possit aliqua similitudine
Primo quoad simplicitatem — explicari per creaturas. Et videtur quod non.
primo quantum ad simplicitatem quia sicut se habet prima
actio ad passiva passibilitas, sic se habet
simplicissima unitas ad pluralitatem. Sed prima
actio non compatitur aliquam passionem pas-
sibilitatem, igitur cum divina essentia sit simplex
unica ipsa non compatitur secum aliquam pluralitatem
et igitur si divina essentia sit simplicissime una
nec individue non est persona trinitas
2o — aliqua quod est contra suppositum. ¶ Secundo sic
[illegible] si [illegible] maxime
videtur sed posse per vestigium vel ymaginem
sed patet quod non per vestigium sic quia non in
omni ~~vestigio~~ creatura est vestigium
trinitatis, ut dicit Augustinus. Vestigium attenditur
ponens sed tamen [illegible] species
sed si non inveniuntur inequales creature
eo quod maior non sit [illegible] sicut [illegible]
est [illegible] et si deus sunt creature, igitur etc.
3o — ¶ Similiter [illegible] de ymagine
quia ymago est [illegible] ad quam ymago
[illegible] species [illegible] ut dicit Hilarius [illegible]
suo de synodis sed [illegible] [illegible]
creatura est [illegible] [illegible] species
nec essentie quantum ad unitatem nec personarum
Oppositum — quantum ad trinitates, igitur ¶ Oppositum dicit magister
[illegible] [illegible] doctor [illegible]
[illegible] [illegible] et quod aliquid
supponatur cum quod divina essentia sit summe
et simplicissime una et quod [illegible] suppositio

sit trinitas [illegible] et nunc [illegible] cum hoc pos-
sit per creaturas explicari similitudine aliqua
et sic duos facit articulos. Primus est duo ¶
Primus articulus — ¶ Quantum ad primum dico cum [illegible] et in materia
[illegible] fide theologica cum [illegible] non
sit quod divina essentia est simplicissime et
summe una quod in [illegible] divina essentia sit
plurima [illegible] est tres [illegible] realiter
[illegible] [illegible] scilicet pater et filius
et spiritus sanctus [illegible] et [illegible] fide
[illegible] est ut dicit magister sententiarum distinctione
2a et allegat [illegible] Augustinum primo libro
de trinitate et declarat [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ trinitatis — veritate
illustrata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] evidenter [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] facilius [illegible] quod [illegible]
Persuasio pluralitatis personarum in divinis — sit [illegible] quod in suppremis [illegible] sit persuadet
doctores [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] persuadet [illegible]
[illegible] quod [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
quod delectatio tendat [illegible]
[illegible] ad [illegible] non est [illegible]
ut dicit Gregorius. 2o quod tendat [illegible]
dilectio infinita quia [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
delectatio tendit [illegible] et [illegible]
distinctam, tunc [illegible] non potest tendere
[illegible] creaturam [illegible] tendit in filium
[illegible] unigenitum sed amor [illegible] [illegible]
non potest esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] creata, igitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] fide
[illegible] [illegible] facit aliquam cognitionem
Obiectiones infra [illegible] in primo articulo — sed [illegible] [illegible] evidenter [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] sit [illegible]

generi Sabellius qui adhuc ut pal [illegible] negant in [illegible] rationem [illegible] distantiam [illegible] proprietate de [illegible] premissam [illegible] formis [illegible] iustitie [illegible] posse [illegible]

prima oppositio [illegible] explanatus [illegible] persona [illegible] persona sit una [illegible] persona sit [illegible]

2o [illegible] persona [illegible] personarum [illegible]

3o [illegible] Item sic 3o [illegible] sit eadem [illegible] sint eadem [illegible] et colligitur [illegible] divina essentia [illegible]

4o Item sic [illegible] pluralitas [illegible] ut dicit Boetius [illegible] definitione

5o Item sicut [illegible] summe bonum ad malum [illegible] summe bonus [illegible] summe [illegible]

6to Item [illegible] divina [illegible] Item

7mo omnis [illegible] distincta [illegible]

[illegible] divina [illegible] tunc [illegible] trinitas [illegible] quaternitas [illegible] 8vo

[illegible] filius [illegible] filius [illegible] infinitum [illegible] non potuit [illegible] negatio [illegible] filius non [illegible] potuit [illegible] potuit [illegible] posse non [illegible] 9no

[illegible] imperfectione [illegible] ut dicit Damascenus [illegible] filius [illegible] Item sic 10

[illegible] ut ait Anselmus [illegible] filio [illegible] Item sic 11o

[illegible] premissa Item 12o

[illegible] filius [illegible] spiritum sanctum [illegible] Item 13o

bonum est [illegible] ut ait Dionisius [illegible] sapientia [illegible] pater [illegible] spiritum sanctum [illegible]

Item [illegible] personas [illegible] divina debet [illegible] posse [illegible] 14o

[illegible] Item 15o

sic perfectissimo ita potest si addictio primo
...
tali sibi deus repugnat addictio re
lationis sive communis tamen tantis perfectio
16o salvari non potest. Iste dicto dubium
de diversis nominibus tertio primo quod non
est audiendum aliquis dicentes etiam
cogitare de se ipso simpliciter et contra divinam
tatem potest ea que divinitatis composita
elacionis relationes sunt composita
in ratione ratione non invenit quod sunt
19o res per se igitur etc. Item sicut res
per individuum aut dicunt absentia et
erit quantitas differentia per contrarium
ut sunt omnis idem tres sequuntur
nichil contradictiones in alicuius
idem in alium et non in alium ad se et non
ad se ad aliud et non ad aliud / Co
mmunicabile et non communicabile / genitus et
non genitus / genitum et non genitum /
spirans et non spirans / spiratum et non
spiratum / differens et non diversus / certa
enim non dicitur a se ipso sed potest quia est certa
18o dicitur respectu. Item in fine secundo dicendo
paternitas Philosophi quod maxime est
evidens quod non potest esse certa est pri
mitas sed certa est filiatio igitur primi
tas est filiatio. Contra Caveant ista conclusiones
Solucio ad omnia predicta quod tertio augustini idem quod tu tres personas
eorum actio sed sibi quam
esse perfectissimam. Ad primum igitur dico quod cum
ad primum relatio sit de ratione cum sibi per se divine
sed non de ratione essentie ideo minor primisse
ad secundum rationis est negata. Ad secundum nego autem quod
non sit plus de bonitate in tribus personis
quam in una est tamen una bonitas
ad tertium pluribus modis. Ad tertium dicendum dico
tamen quod paternitas et filiatio sunt eadem
essentia et filii pater et spiritus et filius sunt
idem entitate absolute sed relative non sunt
et idem in esse quo ad sunt esse personis
ad quartum differunt realiter oppositum. Ad quartum

quod divine essentie repugnat omnis pluralitas
naturalis sive essentialis et absoluta non autem
personalis sive autem relativa. Ad quintum ad 4um
dico quod ex eo fundatur quod unitas essentie
pluralitatem essentie repugnat sed unitas
essentie non repugnat pluralitati personarum.
Ad sextum dico quod productiones divine ad 6um
relative sed non aliquid generant quod non est
et tamen dicuntur imperfectius sunt in primo ad 7um
procedat. Ad septimum dico quod nullus sunt
due oppositiones relative quarum una est
patris et filii alia est filii et patris tamen
unius principii ... ad spiritum sanctum
qui sit ab utroque procedit. Ad octavum ad 8um
dico quod verbum augustini est ...
et cum non eum nec potuit idem
est aliquid imparium sunt et deitatem
magis procedit ... Ad nonum A anima ad 9um
dico quod natura est vera deitatem absoluto
non autem relativo quod non potest necessario sine
sine omni imperfectione cum carentia alicuius
relationis sicut est imperfecte sive
filiationis. Ad decimum dico quod deus potest ad 10um
capi duo. Uno modo ipse prout idem est
quod deus et capitur augustinus tertio de
trinitate cum agit quod non est similitudo
nullus sed filius pater est deus et filius
sed non est verum. Ad aliud a simili et
dicere ipse intelligit et intelligitur
hoc quod est Anselmi etc. ut notatur
ut patet. Ad undecimum dico quod pater non ad 11um
generat filium eo quod perfecte intelligit perfecte
sed intelligit et ipse nec non comparatio
ad personam genitam quam ipse est
ipsa paternitas ille autem ipse non
est in aliis duabus personis. Ad duodecimum ad 12um
dico quod amare quod amari aliud importat bonum
et quia una bonitas patris et filii et
spiritus sancti ideo pater eo amore quo se perfecte
amat se ipsum et filium et spiritum sanctum et eo
modo amatur ab eis quo amat eos sed
ista amore pura dicitur non procedit spiritum

I

spiritum nisi producit sibi quiescere debitum respectu
cui est spiratio activa, operatio spirativa
communis passive quia spiritus sanctus procedit ut perso
nalis consistentia et minor similiter maior quia
sed ideo solum in persona patris et in
ad 12m persona filii secundum primum. ¶ Ad 11m dico
quod consistit quod spiritus sanctus apparet unitatis exprimitur
sequitur quod in divinis persone adinvicem distincte
per divinam. Spiritus sanctus non procedit secundum primum
in divine maiestatis procedit ut quot
ad 13m primas per rationem per ductionem. ¶ Ad 12m
dico quod posse quiescere nam divinitas in
telligit per unus aliquid potentie
qua quiescitur nam est impossibile
et inconvenientibus talibus personis absque
quia vel non erunt eis potentes. ¶
Aliquando sit intelligi per potentiam producit convenit
quiescentionis convenientiam hic tamen idem quod tenet
spiritus sanctus sed omnino in eius procedit
et posse quiescere nam non est in
spiritu sancto et sic hic potentia et
non posse inconvenientem dicitur in
personam. Dico quod verum est sic natura
in ubi hoc est composita similitudo
potentie convenientia impossibilitatis vel
alicuius absolute entitatis sic autem
non est impossibile de divinis personis ut
ad 15m perfectissimum est. ¶ Ad 15 dico quod per
perfectissimo non potest sibi addi aliqua
entitas absoluta vel personalis. ¶
ad 16m Ad sextumdecimum dico quod si imponatur nomine
biblie non inveniuntur sic nomen appropriata
propria tamen inveniuntur ibi aliqua ex quibus
elicere possumus hic nomen propria
specie divinis et re pluribus personis
in divinis ~~et re pluribus personas~~ ~~in divinis~~
quia generare et quiescere producere et producti
per se tamen sunt supposita ut eciam philosophi
concedunt sed illa inveniuntur impropria
sicut [illegible] sed quia supposita intellectualia
hic est propria per proprium divini

philosophia impropria. Filius meus es tu ego
hodie genui te. Et item ante luciferum
genui te et similiter in novo testamento
quilibet sicut de processione spiritus sancti.
¶ Ad 17m quod tu dicis quod tres personae ad 17m
sunt unus et positis semper loquendo
de ydempnitate reali in divinis contra
hoc quod consistit sed aliter conditio qua
inveniuntur aliquas sicut intelligimus
quod idem motus est actio et passio
secundum eum tamen ut patet 3o physicorum
hoc est idem saltem multiplicatum
et multiplicandum vel solum entitative
non est multiplicatio sed unitas summa
in divinis sed ubi sit multiplicatio per se
et collo unite indicatur ad aliam
dicendum. ¶ Ad 19m et 20m dico ad 18m
de syllogismo expositorio quod valere
sit operativus actum et pluribus alii
dixerunt quod non tenet. Gregorius de Arimino
et Adam dicunt quod oportet dici quod forma
teneat aliter non posset de divinis
esse syllogizari per distinctionem dicunt tamen
tamen sed dicunt quod propter sub forma sic
posita quia habere debeat valere de
communi. Alii dicunt quod quod sit sic peccat
sic bene et sic forma peccat sed defectus
vel peccatum forme nos latent ¶ Alias
dicitur quod ex quo sequitur quod non nisi spiritum
quod filius eum est pater et sic sunt
intellecti principium similiter [illegible]
intelligitur sed eum est pater sed eum
est filius igitur eum quod est filius
est certa [illegible] est pater non obstat quod
medium videtur ponitur in se quia non
ponitur ut medium ad supplementum
in quo spiritum sequitur. ¶ Ad tertium quod Ad 20m
[illegible] patet. quodlibet quia concludit et suppositum
quod dicta eum non aliter patet
certum sicut patet ¶ Sunt bene
ad 21m [illegible] quarte quodlibet sed [illegible] et 3 articulis
sit. per tamen evidentia pono primo de vestigio et ymagine

de vestigio intentam declaro. Pro 2o de ipso
2a pars 1i articuli de vestigio — Circa primum dicendum est quod vestigium pa-
tet tripliciter ad presens. vestigium
primo dicitur quedam impressio ducens
in cognitionem confusam alicuius cuius est
vestigium ut impressio pedis aspicientis
dicitur pedis vestigium / sic universe
alie creature ducunt trinitatem et ducunt
in cognitionem unde trinitatis con-
fusam et remotam. Alio modo dicitur impressio
vestigium [blot] quod ducit in cognitionem
determinatam et magis expressam. tunc
dicitur ymago ut infra patebit /
p.a 9o — Isto premisso primo pono istam
conclusionem quod quelibet creatura est vesti-
gium unde trinitatis. Omne quod crea-
tum est in numero mensura et pondere
creatum est ut dicitur Sapiencie xio
omnia in mensura numero et pondere
disposuisti. Sed hec tria in quolibet creato aliquo
Confirmatio conclusionis — relucet unde trinitas. Et confirmatur ra-
tio per beatum Augustinum libro de natura boni
ubi sic dicit quod modus species et ordo
generaliter in omnibus rebus creatis. Item
Remundum Augustinum ut allegat magi-
ster in primo dist. 3a in qualibet re
est unitas species et ordo 83o definitio-
num xxxviii. Ideo quod patet quelibet
creatura representat aliqualiter trinitatem
… et secundum declarationem magistri /
unitas est vestigium patris et illud
quod dicit in tunc … dicitur species ut
filio. assimilatur quia et eius …
tu sit splendor glorie ad hebreos primo /
ordo spectat ad bonitatem sive dilectio-
nem que spiritui sancto attribuitur / sic filius est
intelligendum de pluribus vestigiis
sub aliis nominibus … sicut modus species
et ordo / per magistrum mensura numerus et po-
dus … supra allegatum
ut patet per beatum Augustinum super Genesim

in ad Genesim ad litteram ubi dicit quod
deus est mensura omni rei modum
prefigens numerus omni rei speciem prebens
pondus omnem rem ad stabilitatem
trahens / sic sanctus facit ad primum
pro confirmatione quod philosophus ponit
de qualibet re. Et 3a ratio unum et bonum
colligitur ex 2a methaphisice / Et ex istis concluditur — Correlarium
et omnis de illo dicitur secundum …
sum tamen … remota similitudinem
ex natura potest aliquando cognoscere
divine … per Rom. primo Invisibilia
… que est … sicut …
… Sed illud dubitatur … — Dubitatio
in quolibet statu tam innocentie quam
nature lapse quia … glorificationem
cognoscere deum per creaturas …
creaturarum quia … est ~~…~~ — Solutio 2m bona … non est cognoscere deum per creaturas
cognoscere dei potentiam et simplicem
intelligentiam quia ipsi … videt
quo deus est omnia in omnibus
ut dicit beatus Augustinus in fine libri de
civitate dei / Sed … in statu nature in-
stituti et innocentie cognoscebant
deum in creatura et per creaturam …
… in statu nature lapse
… noster
… mediante et per …
per speculum medium / Tunc de 2a parte — 2a pars 1i articuli de ymagine
de ymagine explicabo sententiam
et primo intentionem magistri qui in-
tendit quod ymago est similitudo expressa
et magis expressa quam vestigium ut patet
dicit magister / ex quo videtur quod …
pertinet ad duo / primo quod ymago …
tres partes coincident …
in divinis / 2o quod ista … sit in
ipsis … ordine equalitate et
qualitate …
Circa sit primo ista conclusio quod … — prima conclusio

humana capitur aliquo modo ymago unde tenetur
primo per illud quod dicitur sicut ipse senacio
stercm ad ymaginem et similitudinem nostram
et patet per textum Augustini libro de trinitate ubi sic
dicit quod anima non eo ipso ad ymaginem
dei ~~capax~~ est quod capax eius potest
capere et esse potest et patet ex premissis sic quod
in mente humana sunt intellectus memoria
et voluntas que primo sunt ordine quia
ideo quod que meminit intelligit et ex
eo consequitur appetit et vult ita sicut
pater est filius et ab utroque spiritus sanctus
Item est equalitatem aliqua modo quia
quicquid memoria meminit intellectus
potest intelligere et voluntas velle ut intelligitur
sicut dictum est tres persone divine sunt
equales Item sunt aliqua similitate
quia sunt una vita una mens
et una anima ad similitudinem aliquam
tamen sicut pater et filius et spiritus sanctus
sunt unus deus una substancia
una essencia Sed contra quod dicitur quia forte
dicetur ista tria scilicet et ordo equalitas
et similitas non inveniuntur in istis tribus
tribus que magister ponit pro ymagine
que sunt mens noticia et amor
videtur intellectus quod patet est ibi ordo quia
ex mente fit noticia et consequitur amor ut
~~ut dicit~~ dicitur intelligitur similiter ibi est
pater equalitas ut ~~patet~~ patet Similiter
tamen quia cum similitatibus non est aliter
ipse sicut in istis tribus scilicet memoria intellectus
et voluntate et sic forte ista tria non faciunt ita proprie
que ymaginem sicut precedencia Sed
ista racione scilicet quod considerat actus mentis
humane que est creatura potest aliquo
explicari per similitudinem divine essencie unitatis
tatis et personarum trinitatis et cetera unde patet
quod ideo est ita Ad racionem consequens
adducitur primo de illa dicitur stego

Obiectio

Contra voluptate

Ad racionem consequens

dicto quod modo est magis sive processit in
finitum sicut in naturalibus concedimus
quod generatus est generacio Ad aliud ad 2m
de ymagine dico quod aliquid potest esse
species vestigium duo modo participare
eiusdem ut nunc sicut filius patris
dicitur ymago et hec creatura non
est ita impressa ymago dei Alio modo
non sicut speciem et eandem naturam participacione
sed alterius ut ymago herculis
cum in lapide per sculpturam vel in pariete
per picturam et videtur quod hec alia
quamvis de ymagine per similitudinem quod
non est ad primum proprium ut de imagine
intencionis ... concedimus

Utrum generacio dei sit ...

Utrum generacio ipse dei sit medium
Et non videtur quia vel vel generacio esset finita vel infinita quia de
medio ipse est infinitum nec infinita
quia generacione finita intellectus
constituitur ... in illud quod ... constitui
potest eius generacione Item 2o sic si in divinis
est generacio vel aliquid foret eterna generacio vel
... vel constituitur ... ipsam
non esset ut patet dicitur ... proxima nec
... quia ... non est ...
... phisicorum nec ... istorum quod
non conveniet alicui istorum ... Item
3o sic medium non est mutacio ... 3o
nec generacio patet quia generacio est
species mutacionis ut patet 3o et 5o
phisicorum ...
... ubi dicitur quod ...
non est ... mutacio ...
... nec mutetur ... ut patet ...
phisicorum et 2o ... Item 4o
generacio ... est ... sit per
corrupcionem ... non est
medium ... Alio modo ...
sit sine ... corrupcione ~~...~~

ad 2m
1a ...
1o
nota
2o
3o
4o

sed illa est imperfecta. igitur nulla relatio in
4o divinis. ¶ Item vel cognatio divina et
hec non quia unitur cognatione cognate
quod est divina quantitas ad quantitatem similitudo
paternitas filiatio non eiusdem speciei 6o deinde speciei. igitur etc. est cognata quia
vel quantitatis est nobilius generatum
quam in divinis dici non potest. ¶ Item secundo
Si in divinis est quantitas tunc oportet
dare aliquid ingenitum in specie quia
vel cum ipsa quantitate et aliud ~~in specie~~
in specie differat ab eo quia intelligere
necesse secundum sed ubi datur aliud et aliud
ibi non est summa simplicitas. ¶ Item
secundo quantitas est de non esse ad esse tunc
11o mutatio sed impossibile est hec fieri in di-
vinis. igitur etc. ¶ Secundo oppositum patet per quod ipse aliquo
modo ego qui alios patrem facio
ipse non pariam sed ego qui alios generare
concedo dono sterilis ero quasi dicit non. ¶
Singulare ista credenda sunt quod tres persone quod
etc. Videtur vero in divinis sit quantitas. Sed prima
tamen quantitas sit inequalitas persona. Secunda
de mitte istarum propositionum deus generat
deum / deus non generat deum / deus generat
9o [illegible] alium deum ¶ Circa primum ad que ponitur prima
1a 9o quod supposita in divinis distinguuntur
per relationes et non per absoluta patet
quia et pia et sancta fide tenendum est
quod in divinis sunt tres persone tunc igitur
iste tres persone distinguuntur per absoluta
aut per relationes. si non per absoluta quia aut
hoc esset per entitatem aut per aliquid aliud
absolutum / non per entitatem quia illa est
una [illegible] per essentiam nec per aliud aliquid
absolutum quia si in divinis essent duo ab-
soluta quorum unum non esset aliud tunc
ibi esset vel compositio vel diversitas
unitati quod repugnat simplicitati divine
2a 9o ¶ 2a conclusio ad secundum sit ista tamen tres sunt

modi relationis quarum ex quibus fundantur
super unum et multa ut idem quantitate spe-
cie equale est sicut unum inequale etc.
sed ut multa similiter qualitate simile
est sicut unum dissimile ut multa ¶
2us modus relationis fundatur super mensuram
et mensuratum quod est [illegible] ~~simul est~~ relatio
scibilis ad scientiam cuius ipsa est mensura
¶ Tertius modus fundatur super actiones et pas-
siones ut paternitas et filiatio quod quidem
sunt declaratione patet per philosophum 5o methaphisice
¶ 3a conclusio in divinis est quantitas 3a conclusio
hec de [illegible] quia ad cognoscendum
aliquo modo [illegible] non possit ad
[illegible] distinguendum et primo ex premissis
sunt / patet in divinis distinguuntur non per absoluta
sed per relationes ut de prima quarum et tamen tres
sunt nisi plures tamen relationum ~~quantitatum~~
[illegible] igitur persone in divinis
distinguuntur per aliquod genus relationum [illegible]
non possunt distingui per primum genus quia
relationes de primo genere vel unum non sunt
reales vel saltim in divinis non sunt rea-
les ut patebit infra de [illegible] ¶ Item
tales relationes equalitatis et inequalitatis
similis et dissimilis si sunt reales supponunt
duo extrema non faciunt ea igitur non
sunt persone in divinis distinguuntur per 2m genus
relationum quia ratio mensure et mensurati
[illegible] non sunt in divinis relinquitur igitur quod
persone in divinis distinguuntur per tertium genus
relationum seu per tertium modum [illegible] ac-
tivi et passivi vel per [illegible] relationes origi-
nis quod secundum est patet igitur aliquod [illegible]
¶ 4a conclusio [illegible] sit in divinis una persona [illegible] 4a probatio [illegible]
[illegible] alia [illegible]
non solum eandem naturam [illegible] communicatione
equalem vel solum [illegible] sicut [illegible]
[illegible] sed eandem naturam [illegible]

igitur in divinis est generatio non modo proprie sumpta
sine dubio. quia patet ex verbo dicto Damas-
ceni qui dicit quod generatio est opus naturae
et per philosophum 2o physicorum ubi dicit quod generatio
est via in naturam. [illegible] ista patet quod non est verum
2 articulus — Circa 2m articulum distinguo utrum
generare in divinis sit actiue aut passiue.
Si actiue sic est imperfecte quia [illegible]
quod sine motu et transmutatione sic generat
actiue [illegible] imperfecte generationes. actiuam
pater est huiusmodi igitur [illegible] similiter
ratione patet quod in filio est generatio passiua
quia sic generat [illegible] nulla
generatio est nec actiua nec passiua ex quo
sit generans nec generatus ut tenet fides
Opiniones due circa 2m articulum — sancta catholica. Sed contra istam positionem
circa 2m articulum sunt due opiniones. [illegible]
antiqua que ponit quod generatio
passiua non sit in divinis et per consequens non in
filio. Alia est moderna que dicit tamen
actiuam quam passiuam generationem esse in filio
prime opinionis motiva — in divinis. Motiva prime opinionis est prima
[illegible] quia [illegible] formalem
includit imperfectionem non dicitur pati in divinis
sed generatio passiua dicit imperfectionem patet 3o
physicorum 3o [illegible] generatio patiens [illegible]
2o — [illegible] forme sed generatio passiua
dicit pati igitur etc. Item arguitur sic opinio sancti
Augustini et Boecii et aliorum [illegible] doctorum
dicit quod in divinis non sunt nisi due
3o — [illegible] substantia et relatio. igitur in divinis
non est passio. Item arguitur omne pas-
Improbacio opinionis — sum dependentiam habet ab actiuo sed in
divinis nulla est dependentia etc. Sed contra
[illegible] error huius opinionis
[illegible] circa 2m articulum quia
ad illam partem [illegible] quod passiua
generatio sit in filio et actiua in patre et ambe
[illegible] distinctiue. quia una persona
ab alia distinguitur. [illegible] ex [illegible]
quia facit esse distinctum filium per generationem
passiua distinguitur a patre quia ut dicit Damas-
ceni [illegible] in divinis sunt [illegible]
(actiua) generationis et passionis et [illegible] de generatione
[illegible] personalis constitutiue quod non
potest esse actiua in filio non generat igitur
Ad rationes non illius opinionis — sed opinio [illegible] est [illegible] Sed ad motiva
dico ad primum [illegible]
[illegible] est generatio passiua in filio [illegible]
generatio actiua imperfecte est sicut generare
est perfectio patris sic generari est perfectio
filii. Et ad probacionem dico quod [illegible]
motu et transmutatione dicunt imperfectionem
generatio tamen passiua in divinis dicit [illegible]
[illegible] emanationem sine motu et transmuta-
tione [illegible] ponit [illegible] imperfectionem
Ad 2m dico quod [illegible] in divinis [illegible]
et [illegible] [illegible] sic generatio
[illegible]
[illegible] Ad 3m dico
quod [illegible] est verum nisi [illegible]
esse. [illegible]
Sed in divinis filius est [illegible]
2a opinio — 2a opinio dicit quod generatio [illegible]
quam passiua sit in divino filio [illegible]
[illegible] quia tamen actio quam passio est
2o — imperfecte 3o physicorum. Item actio [illegible]
sit in passiuum igitur in filio est et actiua
3o — generatio. Item imperfecte est generatio [illegible]
[illegible] est [illegible] non sunt
simul in eodem igitur nulla generatio est
imperfecte. igitur tamen actiua quam passiua
est in filio [illegible]
[illegible] quia [illegible] quod filius generat
et generatur sed [illegible] in
ad primum — dicitur. Ad primum dico quod actio et passio est
imperfecte [illegible] motu [illegible]
sed in divinis sit non est [illegible]
ad 2m — est. Ad 2m dicitur [illegible] sit
ad 3m — in motu [illegible] mutatione. Ad 3m dico
quod imperfecte [illegible] est generatio passiua [illegible]
est [illegible] sed [illegible] imperfecte sit
3us articulus — [illegible] actiua quam generat. Circa 3m
articulum [illegible] in quo [illegible] stat

de libris specialibus ad partem magistri [illegible]
bus quarto prima est si deus generat deum ad
quam dicitur dico quod concedenda est quia dicitur in
simbolo Niceni concilii deum de deo lumen
de lumine deum verum de deo vero et expresse
dicitur de generatione quia precedit ibidem genitum non
factum. Sed forte dicet aliquis ex hoc concedendum
esset quod deitas gignit deitatem. Dico quod actus
sunt suppositorum. generare est actus et hoc nomen
deitas importat solum naturam absque hoc quod
dicat supposita sed deus dicit. nam
quia est concretum significat naturam et supposita unde
naturam ita necesse est quod deus deitas generat
vel genuit deitatem et concedendum est quod deus genuit
deum et non est divisio sufficiens
capitulum quod ipse genuit se vel alium deum eo quod aliquid
vel aliud cum absolute et sine speciali determina-
tione dicitur esse relativum diversitatis sed hoc
pronomen se est relativum identitatis non solum
essentie sed etiam persone et ideo concedendum quod deus
pater genuit deum filium et tamen nec genuit
se deum nec alium deum ut dicit magister.
De veritate 2e propositionis — Item sic. Venio ad secundam propositionem
sed cum concedendum sit quod deus non genuit
deum et dico quod quidam [illegible] contendebant
[illegible] est [illegible] ut quando [illegible]
indefinita [illegible] valeat particularem
[illegible] et vera vera tamen aliquis [illegible] aliter
intelligentiam tenet quod aliquis infinitatibus
[illegible] [illegible] [illegible] fecit [illegible] Babilone
[illegible] particulare et universaliter particulares sed illa [illegible]
non fecit celum sed contrarium [illegible] particula-
[illegible] tamen non contrarium [illegible] quasi [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] fecit celum et hic [illegible]
dicitur [illegible] ista propositionibus concedi-
tur deus generat deum et [illegible] [illegible] [illegible]
negatur deus non generat deum [illegible]
tur quia negat istam deus non generat
deum [illegible] quod deus [illegible] [illegible]
aliquid sibi [illegible] quod significat [illegible]
[illegible] deitatem ut cum dicitur deus generat
intelligitur [illegible] sed cum dicitur deus non

generat quia nichil additur intelligitur quod dicitur
nec impugnat simul generare sed videtur quod hoc
non sit contrarium [illegible] quia si negatur ista
deus non generat oportet concedere eius
contradictoriam scilicet omnis deus generat. Item
hic deus non generat est verum pro filio qui
est deus et non generat deum et similiter pro spiritu
sancto qui est deus et non generat deum ergo
a parte verum concedenda esset. Sed quod negatur [illegible]
est [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]
istam universales [illegible] deus generat deum
incidentaliter [illegible]. Ad secundam propositionem cum — De veritate 2e propositionis
deus generet alium deum dico cum magistro
quod non [illegible] [illegible] [illegible] propositionem
[illegible] tamen distinguunt dicentes quod si li alium
tenetur adiective tunc sit falsa. Sed si substantive
tunc sit vera quia sit appositive [illegible]
sic pater deus genuit alium qui est deus. Sed
quod ad istum sensum [illegible] non substantiva
[illegible] [illegible] sic esset concedenda deus pater est
deus filius quia si est alia deus pater est
deus qui filius est sed hic est falsum ut
manifestum est. Ad rationes principales. Ad primam dico — Ad rationes principales
quod generatio nullius est infinita et ad probationem
dico quod hic esset verum de infinito [illegible]
sive non [illegible] de infinito [illegible]. Ad 2m — ad 2am
dico quod constitutum [illegible] non oportet quod gene-
ret [illegible] sibi [illegible] alterius [illegible]. Ad 3m dico — ad 3am
quod [illegible] est [illegible] ad generationem
sed hic verum esset de generatione [illegible]
[illegible] de generatione est [illegible] quod [illegible] capiat
[illegible] [illegible] nec [illegible] nec quod sit [illegible] — ad 4tam
[illegible]. Ad quartum dico quod generatio [illegible]
[illegible] ut [illegible] est [illegible] in — ad 5tam
corporalibus sed hic nichil est ad propositum. Ad
quintum dico quod nec est [illegible] nec [illegible]
[illegible] ut [illegible] est [illegible] sed [illegible] excellentior
Ad sextum dico quod licet [illegible] genita — ad 6tam
dicatur et [illegible] sit aliquis [illegible] in
quo [illegible] filius [illegible] patre generante tamen non oportet
[illegible] aliquo [illegible] differat sed [illegible] — ad 7mam
Ad [illegible] dico quod non est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] sed hic.

est et solum de ratione imperfecte generationis
cum quia est incarnatum verbum de quo tamen

7a d(istinctio) Quaeritur utrum divina essentia sit formalis terminus
generationis divine. Quod non videtur quia formalis terminus
generationis incipit esse per generationem sed divina essentia
non incipit esse per generationem ergo est imperfecte [illegible]
Oppositum videtur quia formalis terminus generationis
divine est quod communicatur generanti genito talis
quod genitum ipsum generanti in nullo praeiudicatur
[illegible] essentia divina est huiusmodi ut [illegible]
et ex fide [illegible] [illegible] [illegible] Ista quaestio
est cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
distinctione et [illegible] definitione extra [illegible] quod essentia
non generat nec generatur [illegible] possit quod essentia
divina sit formalis terminus generationis et
1a conclusio [illegible] prima illa quod divina essentia non
generat nec generatur et hoc patet per decretalem
extra de summa trinitate et fide catholica
[illegible] Damnamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
te consilio consentiente cum [illegible] cum petro
quod [illegible] quod summa res est [illegible] que
nec generat nec generatur nec procedit sed est pater
qui generat filius qui generatur spiritus
sanctus qui procedit et cum dicat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] patet quod sincera pia et [illegible] fideque
Et ad probandum quod [illegible] premissa a fidelibus est concedenda [illegible]
[illegible] intelligentia [illegible] [illegible] [illegible]
sed essentia generat vel generat essentiam [illegible]
non essentia quia vel eadem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nec alia essentia quia tunc in
divinis non esset summa unitas simplicitatis
nec potest dici quod essentia generat personam
quia sic [illegible] dici quod essentia non sit [illegible]
Item [illegible] [illegible] [illegible] videtur si essentia di-
vina generaret vel [illegible] et sic non summa
[illegible] generat se ipsum ut deus est.
[illegible] nec ab alio quia a [illegible] [illegible]
[illegible] patet [illegible] filius [illegible] [illegible]

nec ab alio quia [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] igitur [illegible] illa quod abbas ^ fuit obiectio
Joachim de qua sit mentio [illegible] Dam-
namus [illegible] allegato qui posuit [illegible]
[illegible] quod [illegible] esset [illegible] [illegible] generat
essentiam [illegible] illa deus generat deum [illegible]
quod sicut essentia est terminus formalis per deum 2o
[illegible] sit [illegible] quod illa quod [illegible] sit [illegible]
essentia generat vel [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] essentia generat [illegible] [illegible]
quod [illegible] sit [illegible] quod [illegible] differat
ab essentia [illegible] 3a [illegible] essentia non generat [illegible] 3o
quod contradictoria sunt simul vera [illegible]
[illegible] [illegible] non generat [illegible] essentia
et [illegible] est [illegible] [illegible] generat [illegible]
illa sunt contradictoria ut [illegible] [illegible]
est affirmatio et negatio eiusdem de eodem
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] divina essentia
4o Ex [illegible] Augustinus de [illegible] definitive
quod filius est essentia de essentia et [illegible]
definitive [illegible] quod filius est [illegible] de [illegible]
Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4o
[illegible] Benedictus [illegible] sexto [illegible]
definitive [illegible] [illegible] Ad [illegible] [illegible] 5o ad primum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] deus genuit deum [illegible]
[illegible] essentia genuit essentiam [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
divinis [illegible] non [illegible] [illegible] ut [illegible]
Ad 2m dico quod generatio [illegible] [illegible] ad 2m
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
patet Ad 3m [illegible] quod [illegible] contradictoria ad 3m
sunt [illegible] vera et dico quod [illegible] non sunt
contradictoria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alia [illegible] Ad 4m [illegible] [illegible]
quod [illegible] est [illegible] [illegible] est [illegible] ut [illegible]
quod sit [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible] ut pater et filius alia

quod est nota. Ita tamen quod aliquid negatur de uno
quod affirmatur de alio ut hic generat de ratione
terminata essentia / sed non generat de ratione pre-
cisa sicut est quod essentia est pater et essentia est filius
et essentia est spiritus sanctus et tamen pater non est
filius. Et in divinis ergo vel sub hoc est / dico
quod communia rei sit est et non solum secundum rationem
vel naturam nostram consideratam. ¶ Ad 2m dico (ad 2m)
quod Augustinus dicit sicut ut illud est filius est
essentia de essentia et sapientia de sapientia non sic intelligit
quod pater producit non sed sicut ut sapientia producit
quia non est de intellectu ut dicit sicut per magistrum
in textu. ¶ Ad quartum dico quod auctoritas Ricardi (ad 4m)
est intelligenda pro tanto intellectum quia forte
quod dixit auctoritas ... dicitur. ¶ 2a (2a questio)
questio de quo ... est ita quod essentia divina
non generetur nec generat ut probatum est ipsa
tamen est formale terminus generationis divine
sed primo patet per communem ... ponitur philosophus
sicut patet quia in divinis est generatio vel
et est deus ut supra dictum est. Igitur
terminus generationis talis est filius et sic
divina essentia. ¶ Item si divina essentia non esset
formale terminus generationis in divinis tunc filius
generatione propria non esset deus ipse
filius et divinitas quod est deus sapientia. ¶ Item
in filio non est nisi filiatio et essentia
sed filiatio non est terminus generationis
ex quo ipso non generatur ut colligitur ex
dictis praeoptatis. Ergo essentia est terminus huius
generationis. ¶ Contra est illarum quod est
quidam doctor nomine augustinensis qui (Opinio contra 2m sic)
circa oppositum tenet. Arguit tamen a
sic quod producit in generante et genito
per generationem communicatur sic non est terminus
generationis sicut patet de qualitatis
similitudine que manet in generato. Sed sic
est de divina essentia. Igitur ipsa non est
terminus generationis. ¶ 2o sic formale terminus (2o)
generationis generatur ut patet ex principiis
sed divina essentia non generatur. Igitur non

non est generationis terminus. ¶ 3a sic idem in uno (3o)
non potest esse principium productionis generationis
et terminus sed essentia divina est principium
generationis igitur. ¶ Item 4a terminus gene- (4o)
rationis realiter differre debet a generante
sed essentia divina non differt realiter
a generante igitur. ¶ Solutio ad primum nego (Solutio / ad primum)
maiorem et dico quod non est simile illud
quod multiplicatur assumitur. ¶ Ad 2m nego mi- (ad 2m)
norem et dico quod hoc esset de genito
quod prius fuisset in potentia sicut materia
ut ubi sit progressio secundum naturam de
non esse ad esse. ¶ Ad 3m dico quod non (ad 3m)
est inconveniens idem esse principium generan-
di aliquo et esse terminum in ab(solutis)
sit generatio per generationem nec ut supponitur
tantum. ¶ Ad 4m dico quod illud est verum de (ad 4m)
termino producto sed non de termino generan-
tis. ¶ Ad rationem principalem dico negando (Ad rationem principalem)
maiorem quia hoc non est verum nisi illud producen-
tis prius fuisset in potentia. Ad esse sicut non
est in proposito in aliis virtus dicitur quod gratia.

Utrum pater genuerit filium necessitate vel vo- (6ta questio)
luntate. Arguitur primo quod necessitate quia non potest non
generare igitur de necessitate generat ... patet
consequentia quia non potest non et necessitas
consequentis 2o per Ricardum / et assumptum
patet quia si pater posset non generare filium
tunc posset eum non generare et sic per conse-
quens contingenter generaret sed nullus
~~genitus~~ contingenter genitus necesse est
esse et per consequens filius non esset necesse esse
quod est erroneum. ¶ Item arguitur contra naturam
nulla creatura potentia nisi sublimatur
voluntate vel saltem quod formaliter voluntate
sed patet in potentia hoc sed in deo
non ordinatissima. Igitur in deo nulla
est natura vel potentia quod non non sit per voluntatem

I

Primus articulus
utrum pater genuit filium necessitate

In solucione questionis huius duo sunt videnda. Primo
an pater genuit filium necessitate. 2o an pater
genuit filium voluntate. Circa primum videndum primo
mittendo illam [illegible] dicendum quod multiplex est necessitas
quedam enim est necessitas [illegible] [illegible] complementi
disgregantis [illegible] quedam complementi deficientis / quedam
complementi convenientis et sufficientis / illa que provenit
complementi disgregantis est duplex quia [illegible]
[illegible] et haec necessitas est violenta / aut
contra voluntatem et haec necessitas est coac-
tionis / et isti duo modi sunt multum [illegible]
et dicit duos modos [illegible] / similiter illa que
complementi deficientis est duplex aut enim est [illegible]
eius quod res nata est compleri et haec
est necessitas indigencie ut [illegible] et [illegible]
[illegible] necessitas et [illegible]
dicit prima [illegible]. 3o qui videt [illegible] suum
necessitatem patientem [illegible] / aut talis necessitas
est [illegible] quod [illegible] complementa deficit et
haec necessitas est inevitabilis [illegible] inevita-
bilis [illegible] ad [illegible] et necessitas
[illegible] quod est [illegible] et [illegible]
necessitatem [illegible] [illegible] complementa
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] est id [illegible] de
necessitate [illegible] duo / 3a necessitas
est complementi convenientis et sufficientis duplex est
aut enim est complementi sufficientis [illegible]
et haec est necessitas [illegible] [illegible]
sicut [illegible] necessitas [illegible] est neces-
sitas [illegible] et haec est immu-
tabilitas [illegible]. Hoc [illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] duo [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] / alii [illegible]
quod duplex sit necessitas scilicet coactionis
et immutabilitatis / primum [illegible]
sit prima 9o [illegible] pater non generat filium
[illegible] necessitate coactionis [illegible] [illegible]
[illegible] et perfectissima [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] pater [illegible]

est [illegible] [illegible] [illegible] et perfectissime
potens ut [illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] quod pater non
genuit filium necessitate [illegible] non
est necessitas [illegible] coactionis. 2a 9o pater 2a 9o
[illegible] generat filium necessitate immu-
tabilitatis [illegible] immutabilitas [illegible]
ad filium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod non [illegible] non generare [illegible]
Circa 2m ad [illegible] [illegible] [illegible] 2us articulus
dicendum quod voluntas duo [illegible] [illegible]
[illegible] quod est voluntarius / alio [illegible]
illius voluntatis [illegible] sive primi voluntati-
[illegible] [illegible] dicit Damascenus [illegible]
[illegible] 3o [illegible] dicit quod voluntas est
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] illius [illegible] voluntatis dicitur p[illegible] 9o
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] voluntatem [illegible] [illegible]
ad generationem filii [illegible] perfectissima
et [illegible] / [illegible] non [illegible] sine
perfectissima complacencia [illegible] complacencia est
actus voluntatis [illegible] [illegible] et [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
definitione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] conformem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] illud
[illegible] 3o definitione / an pater [illegible] [illegible]
[illegible] filium [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / Item Origenes loquens de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] [illegible]
filius meus dilectus in quo mihi bene compla-
cuit ipsum audite et [illegible] [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] definitione [illegible] 2a
[illegible] sit pater filium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sibi complacuit [illegible] Contra

que sequitur contra quod deus pater non filium non
2a ratio volens sed volens genuit ¶ 2a quia vo
luntas divina primo patri non genit
ad generationem filii [illegible] quia generant
[illegible] dicitur sed medio [illegible]
te voluntatis [illegible] est primum
quod potest esse et non esse et [illegible]
aliter [illegible] sed generatio filii non potest se aliter
[illegible] [illegible] medium [illegible]
et [illegible] quia voluntas divina patris
et filii et spiritus sancti est [illegible] sed [illegible]
[illegible] non potest se aliter [illegible] et so
[illegible] aliter [illegible] si voluntas esset
[illegible] filii [illegible] esset [illegible]
luntas [illegible] antecedens [illegible]
na si dicitur [illegible] quod filius [illegible] vo
luntate antecedente et quod voluntas ante
cedens est [illegible] de [illegible]
niret error [illegible] ut dicit
[illegible] Augustinus [illegible] [illegible] dicit
filium medius esse [illegible] voluntate antecedente [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] quod deus esset [illegible]
si dicitur [illegible] quod filius [illegible] sit voluntate
antecedente [illegible] error [illegible] ar
rii qui filium asserit esse creaturam
eo quod voluntas antecedens est [illegible]
voluntas [illegible] sed si dicitur [illegible] quod filius sit ge
nitus voluntate [illegible] [illegible]
niret error sabellii confundens
personas medius eo quod voluntas [illegible]
[illegible] ad emanationem [illegible]
est [illegible] sicut [illegible] filius esset spiritus
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Bonaventura [illegible] [illegible]
[illegible] sic dicitur voluntas est
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potest esse dicitur [illegible] quod non sit
[illegible] [illegible] voluntate concomitante
te aut [illegible] sed [illegible] sic est [illegible]
filii medius [illegible] sic est [illegible]

[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] accipiendo sit [illegible] [illegible]
[illegible] quod filius voluntate genitus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
voluntate non antecedente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] voluntate concomitante
et [illegible] est [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] quod filius non [illegible] voluntate
et [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sed illa [illegible] Hylarius libro
de synodis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] attribuit sed filio [illegible]
[illegible] quod voluntate antecedente [illegible]
[illegible] deus [illegible] filio [illegible] non voluntate ante
[illegible] voluntate concomitante [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potentia [illegible] et [illegible]

sit in filio quod [illegible] quia si [illegible] filius [illegible]
posset [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] personarum medius et [illegible]
sabellii [illegible] [illegible] quod [illegible] sit falsum
¶ 2o quia si potentia [illegible] [illegible] esset in 2o
filio [illegible] filius [illegible] potentiam posset in
actum [illegible] ei [illegible] frustra [illegible]
[illegible] quod filius posset [illegible]
¶ 3o quia si potentia [illegible] esset in filio [illegible] 3o
esset [illegible] potentia qua pater medius genuit
et [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medius [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] potentia [illegible]
[illegible] 3o [illegible] filius data quod [illegible]
[illegible] [illegible] posset [illegible]
[illegible] [illegible] argumentum [illegible]

Primo pro primo articulo

an sit eadem potentia qua pater generat et filius
generatur ¶ Circa primum ad primum pono istam conclusionem quod
potentia generandi prout non sumitur pro illo formaliter dicit re-
spectum absolutum. Probatur quia potentia generandi prout
non sumitur pro illo formaliter dicit relationem igitur etc. Item
abstracta a tali. Patet quia generatio in divinis est
formalis igitur potentia generandi quoad illud prout quod fiat
de relatione et confirmatur quia ingenerate in divinis
non generat generatione genito quia alias
filius non esset deus sed esset creatura producta
materia ... igitur etc. ¶ Secunda conclusio ad primum

2a conclusio

sit ista potentia generandi in divinis quantum ad suum
formale ... patet quia non sit absolute relationem vel
... divinam et materiam est igitur etc.
... conclusio probatur tota quod potentia generandi
... de notionali sive relative ...
si ... generandi sit activa vel passiva ¶ Circa primum

2 articulo

ad secundum ... an potentia generandi ...
et realiter sit in filio dico quod ... sicut propter
... non esset de hoc magna dubitatio sed
... ... producere eo quod potentia
generandi dicat relationem ut habetur ... ...
... secundum ... modum loquendi ut habetur
in materia ista ... quod est altissima videtur
autem quod ... distinguendum sit ... non aliud
generandi generandi explicat ... capi ...
active passive et impersonaliter ... capi-
tur active planum est quod ut sit potentia generandi
est in solo patre eo quod solus pater ... generare
... generandi capitur passive sicut
... est quod potentia generandi ... et realiter est
in filio ... ut sic est in solo filio et non
impersonaliter ... eo quod
solus filius ... generari ... generandi
dicitur generandi capitur impersonaliter dicitur quod
potentia generandi est in patre et in filio et in spiritu
sancto ut sic potentia generandi ... est ut
potentia ... sit ... est quod potentia
... sit ... est ... divina ... et
realiter est in tribus personis ... obiecto

A ... ad ...
... personis ...

...

inventum posse generare non ... est quod ... ad ...
igitur non est ... ¶ ... Secundo
si magister ... ... potentiam ge-
nerandi ... est ... generandi
ut sic generandi capitur active et ut sic ...
est ad aliquid et non est ... ...
... est ... ... ut patet ... ¶ Circa primum ad tertium an filius possit ... 3 articulo
... est potentia genera-
di ... filius ...
non ... ... quia ...
filio sit potentia generandi impersonaliter vel
passive ... ... potentia genera-
ndi active ... igitur ... ...
generandi ... ... de
potentia generandi impersonaliter capta ...
est ... est ... sicut de ...
divina ... est ... generandi ...
... divina non ... ... ¶ Circa primum ad ... an sit 4 articulo
eadem potentia qua pater generat et filius
generatur pono istam conclusionem quod eadem est potentia
qua pater generat et filius generatur patet
ubi ... et ... ...
... ubi potentia qua generans generat ...
eo quod potentia qua generans generat ... et
... absolutum dicitur eo quod sit eadem ... non dicit
et ... igitur ... ¶ Ad rationes
... ... ad primum ... ...
quia ... ut possit ...
non ... ut patet ... 2o articulo ¶ Ad ...
... quia ... ut possit ...
... quod in filio esset potentia generandi ac-
tiva ... non est ut patet ... 2a ...
¶ Ad 3um ... ... potentia qua
filius generatur et qua pater generat ...

Utrum summa simplicitas sit dei perfectio
non arguitur quod in deo non est simplicitas
summa igitur ... ... patet quia ...

est simplicitas sive pluralitate quia implicite sed
in deo est simplicitas cum presencia pluralitate
2o igitur in deo non est summa simplicitas. 2o sic
in deo est compositio cognitionis et [illegible] eo quod deus
est infinitus igitur in deo non est simplicitas
tanta patet quia contrapositum non est omnino nobis
3o transcendens igitur deus est infinitus. 3o sic non
simplicitas summa [illegible] igitur est dei
proprietas quia patet per diffinitionem [illegible] patet
in natura intellectiva et intelligenciis omnibus
separatis reperitur summa simplicitas. Contrarium dicit magister
de auctoritatibus [illegible] et omnibus [illegible]
philosophorum [illegible] xii metaphysice philosophus ponit
in deo simplicitatem summam. In solucione huius
questionis videndum est de tribus primo an in deo
est summa simplicitas quia de hoc tangitur in primo
articulo. 2o an deus sit infinitus de quo tangitur
in 2o articulo. 3o de quo solum summa simplicitas
primus articulus sit dei proprietas quia de hoc tangitur in 3o articulo
Circa primum ad primum sit 1a conclusio quod in
deo nulla est compositio realis patet deus est
primus realis actus igitur non componitur
[illegible] ex materia et forma vel ex forma
nec ex actu reali et potencia reali et igitur conclusio
vera que est [illegible] [illegible]
philosophus xii metaphysice et [illegible]
[illegible] quod in deo non est [illegible] nec [illegible]
eo quod si quis poneret in deo actum vel formam
aliquam loco materie et aliam pro forma [illegible]
[illegible] loco forme vel [illegible] [illegible] repugnaret
prius [illegible] ut si poneretur in deo ipsa
2a conclusio materia et forma. 2a conclusio sit ista in deo
actualis non est aliqua compositio patet quia in deo nullum
est ut patet de actus igitur [illegible] patet
[illegible] philosophus xii metaphysice Item per boecium
de trinitate ubi sic dicit [illegible] Sed quod de
illa simpliciter dictum est [illegible] [illegible]
patet [illegible] sic omne actus
[illegible] aliud esse [illegible] materia non
[illegible] ut patet 2o physicorum et [illegible] non
[illegible] est [illegible] igitur deus est aliquo [illegible]

[illegible] ex quo [illegible] est aliquod [illegible] quia deus
quod est impossibile igitur [illegible] est [illegible]. 3a conclusio sit ista
in deo non est compositio modalis que sit [illegible]
simplicitati [illegible] patet in deo sunt
diverse relaciones distincte [illegible] quas
[illegible] [illegible] distinguuntur [illegible]
[illegible] non sit compositio summe simplicitati [illegible]
[illegible] quod tres persone sunt una simplicissima [illegible]
ut dictum est [illegible] [illegible] [illegible] igitur
3a conclusio [illegible] 4a conclusio que [illegible]
[illegible] sit ista in deo est simpliciter summa
simplicitas [illegible] [illegible] sic assumpto
quod deus sit quia in ipso nulla est com
positio realis per primam conclusionem nec actualis per
2am conclusionem nec modalis [illegible] [illegible] deo
[illegible] summe simplicitati ut patet per 3am
[illegible] in deo sic est simplicitas summa quod sunt
[illegible] Circa primum articulum [illegible] dubitatur
2us articulus, prima suppositio an deus sit infinitus ergo [illegible] suppositio
prima quod [illegible] aliquis sit infinitus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
sufficit [illegible] [illegible] transcendens
2m [illegible] comparatione [illegible] 2o dico
[illegible] quia [illegible] non sit
[illegible] nec [illegible] 3o dico [illegible]
[illegible] [illegible] non sunt [illegible] [illegible]
[illegible] ut facile colligitur ex diffinitione
[illegible] et per philosophum in [illegible]
[illegible] [illegible] non possunt [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible]
eo quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] Item dico [illegible] transcendens nullo [illegible] eo quod
[illegible] sit clausa eo quod sunt [illegible]
vel [illegible] quia 3o addo [illegible] nullam
[illegible] [illegible] quod ponit philosophus
[illegible] [illegible] quod sunt nullam [illegible]
[illegible] singulum eorum aut aliquam
[illegible] aut qualitatem [illegible] Suppositio
2a suppositio quod deus sit [illegible] nulli
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et patet per philosophos tam fideles quam gentiles
Sed quia forte ut modus loquendi sit magis
facilis et communi usui familiaris ergo de ipsa
re non loquendo declinabo et primo
pono quod ista prima sic nomen deus
in predicamento substantie collocatum est divino
et non transcendens et incomplexum patet
primo quod sit divinum quia predicamentum substantie
conceptum collocatum non tendit sed est
plura sub ipsis sic. dico ea quod licet
deus sit omnis deus / et dico sub concep
tu predicamenti quia [illegible] fiat de esse [illegible] /
patet 1a quod est divinum / sed quod non sit trans
cendens patet quia nec omne ens est deus
nec quantitas et de aliis predicamentis / sed quod
sit incomplexum patet per se et [illegible] igitur et quod
est vera. 2a quod sit ista sic nomen deus
est in aliquo predicato patet quia omne divinum
ens et non transcendens et incomplexum est in
aliquo predicato ut dictum est sed sic
hic nomen deus est [illegible] divino
et non transcendens et incomplexum ut dictum
est patet. igitur quod vera. 3a quod sic nomen
deus est in predicato sic patet quia contentum
est in predicato sed est substantia et non sic quod
non est in aliquo predicato accidentis igitur
quod vera. Tertio ista quod sit quod deus est
in predicato tamquam species ut sic intelligunt
fratres predicamento simplicium ut magister videtur dicere
intendere. Contra quod ista quod sit nulla
veritatis et quod omnes eorum aliqua non
tria [illegible] ea plenitudine et prima est
[illegible] sancti thome de [illegible]. Contra ista quod arguitur
sic illud quod est extra omnes entitates
et veritates [illegible] [illegible] non
potest claudi in aliquo genere deus
est huiusmodi igitur etc. maior patet quia [illegible]
genere ponitur non possit esse extra omnes
entitates [illegible] in illo genere quia aliud
esset extra sui [illegible] quod est falsum. minor patet
de se. Secundo sic illud quod includit et complectit
dona [illegible] perfectiones omnium generum in nullo 2o
genere clauditur. deus est huiusmodi igitur etc. Tertio sic
ens simpliciter illimitatum non contingit esse in
aliquo genere eo quod aliquid est in genere 3o
eo clauditur limitibus illius generis sed
deus est ens illimitatum igitur etc. Quarto 4o
sic si deus est in aliquo genere tunc aliquid
quod possit perfectius deo cogitari quod est
falsum [illegible] quia sic si deus esset
in genere ipse esset contractus certis
perfectionibus eiusdem generis et perfectionibus
ceteris illorum generum non comprehenderet
et intellectus posset excogitare quod
omnes entitates perfectiones comprehenderet.
Quinto sic illud quod est simpliciter infinitum 5o
non potest contrahi ad esse finitum sed in
omni genere est finitum igitur etc. Sexto sic 6o
illud quod cum nulla re habet convenientiam
essentialem non potest esse in genere quia
ut ait Boecius in commento super porphirium
species est collectio quod similitudine substantialis speciei
sed deus cum nullo alio habet convenientiam
essentialem igitur etc. maior patet quod
cum nullo alio habet eundem modum essendi
sicut probatio patet quia non habet eundem
modum essendi sed ut est quoddam esse
dei dei plus differt tamen esse [illegible]
creature quam modus essendi hic
modo essendi accidentis cum esse ipsius
dei sit infinitum et illud intendit
dicit dyonisius primo de divinis nominibus
quod deus tamen [illegible] est ponens
[illegible] tamen quoddam esse est omnibus
Septimo sic quod sicut medium quod [illegible] 7o
[illegible] forma et [illegible] ut dicitur quinto
[illegible] metaphisice sed deus non [illegible]
[illegible] creature ut manifestum est igitur etc.
Ad primum non videtur quod possit ad Solutio ad primum

prima conclusio
2a conclusio
3a conclusio
Contra
Rationes thome de ar[illegible] contra quod [illegible] dei est in predicato

forma creator quia incomprehensibile dico ex-
tra dicitur aliud quod est causa omnis entitatis
et veritatis in quolibet in aliquo genere et quod
Nescio quid intelligit ~~aliud claudi~~ nisi quod
id claudi pro quod deus est ens et est
finita et sic claudi intelligibilis nominibus
finita deus et eodem modo quo potest claudi
sic pro proprio quia est terminis infinitis
vel in voce videtur vel audio sic enim
finita vel deus apprehendo proprium dei
et si intellectum claudi quia est clausura
incomprehensibilis. ex non videtur quod tantum sit ad
Ad 2m ad 3m et 4m propositum et ex eo fundato. Ad 2m et
3m et ad 4m dico si concludit non esset
ad propositum quod deus differt a lapide vel
quocumque ente quia esset omnino simpliciter
et sic dico quod cogitans deum cum speciebus
infinitis finite non cogitat magis quam
Ad 4m deum igitur etc sicut assumit. Ad 5m
dico quod deus non est tamen necesse finitum
per hoc quod potentia infinita finite quamvis
finitum est dicitur essentiam dei in potentia
finite sicut creatum est dicitur creator nec
est verum quod cum illis genus etc sit finita
nisi ad intellectum sophisticum quia oppositum
Ad 6m est et infinitis temporibus. Ad 6m
dico quod deus cum alio finita licet generaliter
essentialem quamvis quia nulla infinita
finita per se et maxime per se sicut et
est tamen quod cum nulla ut creata respectu Ad 6m
specierum finita specierum comparata sicut sol cum
plane quia sicut cum finita alia aliter
generaliter eo quod non sit plures dimensiones. Ad
7m dico quod per formam et cetera nam com-
paratur magis essentiam. genus vel gratia
bonum sicut comparatio deus est finita sed
Conceptio boni vel ratio qua proportionem est. Sed eadem quia apparuit bonitas per
proportionem ~~...~~ definitio
ubi dicitur quod deus bonum sive specialiter ma-

gnus magnus sive quantitatis igitur magnitudo
dei non est infinite quantitatis nec finita magnitudinis
Solutio ad primum finite. Ad 1m sicut deus est simplicissimus igitur
non est in aliquo genere eo quod continentia generis
sunt composita. Ad primum concedo quod magnitudo
dei non est infinite quantitatis et eo quamvis
Ad 2m quod generaliter finita non sit infinite finite. Ad 2m
dico quod licet composita sunt infinita tamen
simplicia eo quod simplicitas potest esse essentia
dicitur infinito. etiam est propositum contra ma-
gister nicolaum et alios multos sunt
doctores ubi dico quod magister et cetera declaratores
qui sumunt magister sic licet per eum
quod in nullo genere est quolibet conceptus quo
deus apprehendi possit quia incomprehensibile
est. Similiter quia magister dicitur *dyonisius primo de
divinis nominibus* quod deus nec est finita nec
actus nec intellectus nec est intellectum neque in-
telligendum sive ubi quod non potest apprehendi
sub aliquo conceptu. et hinc quod premisse
3m articulus non impugnat. Ad 3m dico 3m articulo dei
sic pono primo illam quod in nulla
creatura est summa simplicitas probatur
quia nulla creatura est pura actualitas quod
nihil est quod deum est purus actus omnino
necessitate igitur quod verum. Deinde
quod contestantur doctores omnes et est contra
magistrum nicolaum. Ex ista quod asserit ex parte
in articulo infinito implicatur et quod ad
sicut istam quod summa simplicitas est
dei proprietas probatur quia nulla est summa
simplicitas per illam quod primi articuli et
in nulla creatura est summa simplicitas
per proxime precedentem igitur quod verum quod patet
quia quod nomine proprietas quod ista que
sunt communia quod summa dei simplicitas
est dei finita essentia et non patet quia vel
non esset summa simplicitas sed compositum
Ad rationes similes. Ad rationes contra primam propositionem
dico primo ad primam quod prima pluralitas

indivisus summe simpliciter non derogat ei quod
ad 2m liber persona est divina essentia ¶ Ad 2m dico
quod paternitas [illegible] et divina non est opposita realiter
sed solum ratione et sic non repugnat [illegible]
re simpliciter quia simplex. compositionem
differentia quia et divina [illegible] deus est forma
ad 3m primi actus vel alicuius [illegible] ¶ Ad 3m
nego [illegible] et dico quod nec alia intrinseca
materia forma est prior in summa quia nullum
istorum est primus actus. Contra de una patet
est dictum in textu. [illegible] deus primus
per quia illa est per se [illegible]
quantitas est forma [illegible] tunc est [illegible]
[illegible] divini filius paternitas quod [illegible]
sit cum summa simplicitate/ [illegible] indivisus

pater sit prior filio quod sic [illegible] omne generans
est prius genito pater indivisus et generans
2o et genitus filius genitus. ¶ 2o sic pater natura
prius est filio [illegible] quia patet cum ille
sit unus [illegible] patet [illegible] quia pater est
3o causa filii [illegible] pater est prior natura ¶ 3o
~~sic indivisus indivisus est [illegible]~~
3o prior ~~[illegible]~~ ¶ 3o sic indivisus est unus quia
[illegible] est ergo ubi est prius et posterius
quod esse non potest nisi pater sit prior filio/
¶ [illegible] contra [illegible] et [illegible] in simbolo
[illegible] nichil prius [illegible] posterius
[illegible] tres persone coeterne ¶ [illegible] pro solu-
tione [illegible] prius quod [illegible]
sunt [illegible] prioritates ut patet v° methaphysice
et in [illegible] quia aliquid est prius alio
[illegible] vel [illegible] prius [illegible] ut
ignis aere quia [illegible]
[illegible] prius 2m motum ut quod [illegible] est
prius [illegible] prius [illegible] ut agens
patienti prius ordine ut [illegible]
[illegible] ut diffinitio diffinito
[illegible] natura ut causa causato ut sol [illegible]
isti sunt modi prioritatis [illegible]

[illegible] ¶ [illegible] pater non est prior filio [illegible] pa 9o
[illegible] prioritatis [illegible] pater [illegible]
[illegible] quia non [illegible]
[illegible] quia [illegible] pater et filius [illegible]
ut dicitur in simbolo. nec prior [illegible]
quia nec [illegible] loquitur deus [illegible]
nec prior [illegible] motum quia deus [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] et 7 [illegible]
[illegible]/ nec 2m potentiam prior quia
[illegible] pater [illegible] filius et
[illegible] sunt/ nec prior est ordi-
ne [illegible] prioritas [illegible] requirat
fundamento aliqua absoluta [illegible]
vel [illegible] requirat aliquid [illegible]
[illegible] et loci [illegible] indivisis [illegible]
sit nec prior [illegible] ut patet [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] 2a pater non est natura prior 2a 9o
filio [illegible] quia pater et filius sunt eadem
natura ut [illegible] est supra [illegible]
[illegible] pater non est causa filii [illegible]
non est prior natura patet ~~[illegible]~~
[illegible] causa [illegible] dicitur v°
methaphysice quod causa est [illegible] depen-
det [illegible] vel [illegible] esse [illegible]
pater est independens [illegible] filius [illegible] inde-
pendens [illegible] ¶ 3a [illegible] sit ista 3a 9o
[illegible] non est origine prior filio sicut
[illegible]/ quia [illegible] origina[illegible]
ab aliis distinguuntur [illegible]
et [illegible] ut [illegible] origine est [illegible]
[illegible] prioritas non est indivisus ut
[illegible] ¶ [illegible] sit ista 4a 9o
pater aliquo est prior origine filio [illegible]
quia filius [illegible] pater [illegible]
[illegible] patet [illegible] per Augustinum
[illegible] contra [illegible]
[illegible] vel [illegible]
est [illegible] et [illegible]
[illegible] pater [illegible] filium non [illegible] origine
ad [illegible] quod dicit Richardus

Bi° definite ca° 9n° sequitur ita ab deo
initate medius. sicut d° pre et post
in hoc loco intelligi. Vnlung non tempus
successionis sed ordinis ne sequitur
pr° principium filii i° pater est ordinis prior
alteri est. Aug° 6° de trinitate c° xiiij°
Ad rones in oppositum. ad primam dicendum
nullo alio nisi aut depende deo de ge
nu° aliud non est bn ex q medius ge
nerans et genitus plus relatiue disti
guuntur. ita q in nulla absoluta perfectione
Ad 2m dico alii ad primam dicitur nec d°
q pr° sit a filio medius ut declaratum
fuit ista q° 2° mi. Ad 3m dico q°
medius est sapientia et tamen non est qua
litas sicut ibi est magnitudo et non est
quantitas sicut i° nunc non est qu° nunc
ex q nec quae sunt summa quantitas
essentie diuine. Circa 9° 2 q°
queritur utrum spiritus sanctus procedat principaliter uo

luntate. et non ar° quia spiritus sanctus
procedit procul alii qua creature fata
sunt procedunt prius voluntate ipsius. et illud
hilarii in libro de synodis dicit omnibus crea
turis substantiam voluntas dei attulit filio non
uero dedit. Contra. Iohannes Damascenus
non ingeniauit materia
q spiritus sanctus procedit per modum amoris
sed amor ad voluntatem pertinet igitur q°
etc. In ista questione huius questionis videndum
est de ibus. primo an aliqua persona
medius procedat iure dico naturae patris et
filii. Circa primum attendendum est
q n est consiliatiuam spiritus sanctus dicitur
spiritus uoluntate, alio modo aspiratione, prius est
uerum quod omnibus personis diuinis
tres noui aliquid omni parti non
Nos co tendit in ista acceptione est

ea ad corporalia sensibilia q quod sicut spiritus et vento consilia, 2° non
pr° dici passet spiritus et sic filius tamen 3° ita quod tendens cui
posset sanare spiritu aspiraciones extinuit sic sicut aspiracione actiua
aspiratiue passiua q est spiratio 3° pe
medius et sic illa prius ipse dicitur spiritus esse
q fuit primum declarandum. Circa 2m ad 2m articulo
puncto q voluntas medius pt dici
considerari dupliciter ut tendit libertatem
contingens que apud philosophos dicta est
libertas contradictionis. alio modo prout attendit li
bertatem complacentie et dilectionis cum necessitate im
mutabilitatis. Dico primo q spiritus sanctus non pro Prima conclusio
cedit per modum voluntatis ut attendit libertatem
contingentie que dicta est libertas contradic
tionis patet quia ut sic creatura procedit
a diuina voluntate et possit non procedere sic
aut non est de spiritu sancto ergo q° dico
2° q° spiritus sanctus procedit per modum 2a q°
voluntatis ut attendit libertatem complacentie et di
lectionis cum immutabilitate necessitate immobi
litatis patet quia spiritus sanctus procedit ut amor
et non potest non procedere igitur q° dico q° patet
quia amor ad voluntatem pertinet. Circa
istam partem patet per plures doctores primo per b
Aug° in xv° de trinitate c° 9° ubi dicit
q spiritus sanctus etc aliquid quae patris
et filii que sunt similium communis est summum
caritas quaedam dici potest et si potius dici
tur. Item 2° de trinitate c° Aug°
non sinistra in illa dicitur filii spiritus sanctus
caritas incipit. Item Aug° de fide et sym
bolo dicit nichil aliud spiritus sanctus quam amorem
dei intelligi et b. Ieronimus super psalmos
dicit spiritus sanctus non est pater nec filius
sed est dilectio qua habet pater in filium et filius in
patrem sed contra pte pz a° quia p res
so spiritus sanctus non est contingens sed necessario
Circa huius q° b° secundum ponunt q
dam ualentes doctores sicut Durandus sic Opinio Durandi
nec dubium q filii medius non ponitur contra eum sic

per actum intellectus vel spiritus sanctus per actum voluntatis
¶ 2o sic dico quod filius non generatur per modum [illegible]
nec spiritus sanctus procedit per modum voluntatis
[illegible] ipse [illegible] [illegible] nos [illegible]
et voluntas in actibus suis [illegible] esset
[illegible] generatio filii et spiratio spiritus sancti
[illegible] ad partem [illegible] eius [illegible]
[illegible] doctor sic [illegible] filius [illegible]
[illegible] per actum intellectus et spiritus sanctus per actum
voluntatis [illegible] isti actus sunt [illegible] productiones
[illegible] aut sunt principia talium productionum
[illegible] non potest [illegible] ¶ [illegible] quia pro-
ductiones [illegible] sunt actus notionales sed
intelligere et velle sunt actus essentiales ¶ 2o
quia [illegible] convenit actus [illegible] pa-
ter [illegible] filius convenit producere personam
sed intelligere et velle convenit omnibus tribus
[illegible] ¶ 3o [illegible] filii et spi-
ratio spiritus sancti ~~[illegible]~~ differunt [illegible]
sed [illegible] intelligere et velle non differunt [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] potest dici [illegible]
actus sunt principia talium productionum [illegible]
[illegible] volendi et intelligendi [illegible]
[illegible] eo quod sint [illegible] manentes
[illegible] ut patet
[illegible] partem huius opinionis
doctor [illegible] probat sic [illegible] per-
sonaliter convenit fecunditas deo
et creature sed fecunditas creature
non convenit [illegible] intelligit et vo-
luit [illegible] quia [illegible] inter crea-
turas [illegible] quod non sunt voluntas vel
intellectus ¶ Et confirmat [illegible] singulis
esset intelligere et velle ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] valore [illegible] intellectu
non [illegible] videtur quod [illegible] sic
[illegible] ¶ [illegible] opinio [illegible] videtur de
[illegible] [illegible] allega-
ni et ideo credo hanc opinionem [illegible] dicto

Adversus opiniones [illegible]

ad eius [illegible] arguendo [illegible] sicut
[illegible] actus sunt productiones [illegible]
quod velle et intelligere possunt dici ipse
productiones ubi [illegible] spiritus sanctus [illegible]
[illegible] quod intelligere et velle
[illegible] sunt [illegible] et notionale
[illegible] [illegible] vel potest dici
quod non ab [illegible] [illegible] filius
[illegible] est [illegible] quod [illegible]
[illegible] convenit intelligere notionale quod
[illegible] et [illegible] pater et filius con-
venit velle notionale quo amor
personalis [illegible] productus [illegible]
[illegible] intelligere et velle [illegible]
[illegible] sunt ~~[illegible]~~ [illegible] intelligere
notionale et velle notionale
differt [illegible] [illegible]
[illegible] quia intelligere notionale
est ubi [illegible] et velle notio-
nale est spiratio spiritus sancti [illegible]
quod iste doctor [illegible] quod [illegible]
et [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] et manentibus
[illegible] sed [illegible]
[illegible] et manentibus
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] dico quod creatura non
potest [illegible] intellectuale sine
[illegible] producere sine volun-
tate [illegible] [illegible]
[illegible] et dico quod si [illegible]
[illegible] producere [illegible] vel amorem
[illegible] totum [illegible] et volun-
tate ¶ [illegible] [illegible] dico
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] patris et filii et
dico [illegible] [illegible] spiritus

Spiritus est per spirare amor patris et filii ut dicit magister Sentenciarum libro I Item beatus Augustinus xv° de trinitate capitulo viii°. De spiritu sancto qui sit amor communis et unitas patris et filii non obstat sed dictis quod communitas nec communio non communitas proprietas.

Aug. in pnle — Ad nunc patet quod dicendum quod tam pater predicit cum omnibus domina primo est spirata in alibitate ydiptionis. Dicitur quod spiritus sanctus procedat a patre

et filio quoniam non sunt sed quamvis pater personat spiritum sanctum et non dicitur primo in ipse filio spirant sed dicunt michi agit spiritum nec non nec per primo et 2° dicitur. Dicitur quod in aupire esset aliquis imperfectio que impole

Aug. — Ad 3m est beatus Augustinus xv° de trinitate capitulo xv° insolubiles beatus conformes sunt et dicti primo de spiritu 2° datis quod spiritus sanctus procedat a patre et filio unde est cum procedat alicius tamen ab uno vel duobus / 3° cum pater et filius per dictum spiratores.

pa ar. Bo — Confirmatur ad primum post illa quod spiritus sanctus procedat a patre et filio hac

Okam — quod dicitur Ockam et hec omnis vide difinita est fide katholica

Aug. — Augustinus libro 2° et eciam tenet Augustinus in 2° de trinitate sibi ponitur medium sit pater non integre sed per hec quod disposuisset sed aliquis mittit amplius esset in eciam illa quia imperfecto

Aug. — Pater et pater generando filium sibi generat ut filio minus ad filium non sit opposita sed pater ut illa sit opposita sed unitatem spirativa secundum quam

Obiecio — Ad 2m quod illam quod spiritus sanctus sunt per sine spirituali sed unitate procedens generat per eadem omnia que nec spiritui non appropriatur nec pater generaret spiritum sanctum eciam generare activum eo quod pater mihi spiritus sanctus non appropriatur ~~nec pater generaret spiritum sanctum eciam~~

patris sancti generaret quod non est dicendum. Dicitur filius generaret spiritus sanctus generatorum passum quia ad ipsum non opposita filii. Solucio dicitur quod — Solucio

per productos generat per ducte per quod omnia imagis sibi non opposita quem sit generabilis sed spiritus predictus et propriat non est generabilis eo quod sit spirans sed ipso, cum igitur generatio activa sit propria spiratio sunt patris et generatio passiva sit filii spiratio et ista nec illa est generabilis sed spiratio activa non est spiratio patris et generans et filio generari.

Ad 3m quod quod de ista que fuerit de libro de erroribus grecorum quos magister allegat autem in sed Anastasius, Didimus, Crisostomus, Cirillus et plures alii cum omnia greci hodie tenent contrarium manebo aliquis contra et ea posuit ut dicitur katholice magis eliceret.

Obiccio contra — Contra postea quod ad quod appono sic nam spiritus sanctus conveniunt cum patre quia filius sed spiritus sanctus non genitus cum patre ad quam tamen filius igitur nec filius cum patre 2°

et in imaginatione spiritus sancti. 2° similiter produt in requirit similiter per ductos quia alias se totum esset ad omnes productum. 3°

3° sed spiritus sanctus producitur a patre et filio tunc per mere conferre adhuc ad duos terminos relativas dicitur sed quorum ad quam id patria in se igitur ad patrem et ad filium. 4°

4° sic inscriptum canonicus dicitur quod spiritus sanctus a patre procedit et non dicitur quod a filio. 5°

5° Item per extra sic persuades athanasio credebat se habere fidem ista indica apostolica dedisse quod spiritus sanctus a patre procedit et in filio requiescat igitur dicitur quod a filio non procedat.

Damascenus 6° — Item Damascenus primo libro de trinitate capitulo x sic dicit: Ac divinitus ubi unum spiritum sanctum dicimus spiritum ex patre procedentem et in filio requiescentem. Item dicitur Damascenus spiritum sanctum ex patre dicimus et spiritum filii nominatur ex filio autem non dicimus spiritum filii vocari sed ille libro Damascenus iniest a duo semper

I

Responsio [illegible]

apparatus ut patet in eius prologo. Item dioni-
sius 2° de divinis nominibus dicit pater est
fontana deitatis, filius autem et spiritus sanctus
sunt pullulationes divine nature. Sed una pul-
Solutio ad primum
lulatio non procedit ab alia. ergo etc. Solutio
ad primum dicendum quod quamvis spiritus sanctus procedat
per modum amoris ut dictum est in primo
dicendum [illegible] supponit ergo eum personam
que procedit per modum [illegible] et tanquam [illegible]
spiritus sanctus non generat nec generatur [illegible]
[illegible] generat ad spiratorem spiritus sancti.

ad 2m

Ad 2m dicendum quod filius et pater inspiratione
spiritus sancti sunt tamen unum principium spiritus sancti
ut patebit inferius.

ad 3m

Ad 3m dicendum quod pater et
filius et spiritus sanctus sunt [illegible] unigenitum
nec sunt una [illegible] unigenitum
[illegible] ad creaturas eo quod sit una virtus
creativa in tribus personis.

ad 4m

Ad 4m dicendum
quod filius insinuans nos [illegible] dixit
spiritus sanctus quia a patre procedit et nichilominus
de se [illegible] ille me cla-
rificabit quia de meo accipiet nichil
enim ab eo accipiet si ab eo non procederet.

ad 5m

Ad quintum quod [illegible] sancti andree
non concluditur filii [illegible] concluditur
quod filius [illegible] spirandi [illegible] a patre et pr-
[illegible] ut si dicatur quod [illegible] filio non
procedit ab eo [illegible] negatur. ista quia [illegible]
dicit filium [illegible] patris et [illegible]
[illegible] a patre procedit filius.

ad 6m et 7m

Ad
dictum damasceni patet eodem modo ut in
precedenti quod quidam [illegible] in greca lin-
gua dicit quod [illegible] sonat [illegible]
[illegible] ut [illegible] a patre [illegible]

[illegible] est [illegible] est apud

[illegible] et [illegible]
[illegible] apud [illegible] et ad
[illegible] capi dictum damas-
ceni [illegible] spiritum sanctum [illegible] filio [illegible]
[illegible] spiritum
sanctum [illegible] a patre [illegible] et quod damascenus

[illegible] [illegible] non [illegible] intelligere quod spiritus
sanctus procedit a filio patet [illegible]
[illegible] ad dictum damasceni patet [illegible]

[illegible] ad [illegible] quod spiritus 2us articulus
sanctus procedat a patre et filio [illegible]
[illegible] principijs [illegible] tamen [illegible]
[illegible] habet [illegible] sancte determinavit
ecclesia [illegible] filio [illegible] super allega-
to quod [illegible] [illegible] determinatum
et fide katholica [illegible] et [illegible] doctor
probant [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
amor [illegible] [illegible] amor [illegible] in
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] amor
[illegible] [illegible] nisi sit mutuus.
[illegible] [illegible] iste doctor quod pater et
filius sunt unum principium spirandi spiritum sanctum.

Ad 3m an pater et filius possint dici spi- 3us articulus
ratores et videtur quod non quia pater et fi-
lius et spiritus sanctus sunt [illegible]
ad [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod non debet dici spi-
ratores. Ad [illegible] sunt [illegible] doctor
[illegible] thomas de [illegible] aliqui dicunt quod
[illegible] [illegible] spirator [illegible] adiectivive
[illegible] [illegible] [illegible] potest dici spira-
tores si non tenetur substantive [illegible]
[illegible] pater et filius sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] spiratores
[illegible] ut dicitur [illegible] [illegible] et [illegible] ad
[illegible] spiratores [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] non possumus dicere pater et filius spirant
[illegible] spirans [illegible] spirator [illegible] [illegible]
spiratores [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] quod spiritus sanctus non procedit a patre et filio
[illegible] [illegible] [illegible] spiratione ut
dicitur capitulo [illegible] de summa trinitate et
de katholica fide [illegible] Thomas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Spiratores [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Conclusio ad articulum 3m

xo/ In solucione ultimi articuli dico quod tamen spirans sit additum spiratori filium Ideo pater et filius sunt spiratores propter pluralitatem spiratorum/ non tamen duo spiratores propter unam spiratorem/ et videtur quod hoc sit contra precedens dictum sit thomas. Similiter dicitur quod ad katholicam fidem possit concedi/ quod pater et filius sunt spiratores licet una tantum sit spiratio/ eo quod omne concretum quod spirant est spiratio. Igitur sunt spiratores Sed forte dices igitur eciam sunt quod sunt creatores quia creant/ Solucio spiratio quicquid non patri et filio per eandem tribuit spiritualiter quod est divinitas ipsa sive divina essencia quod tamen non spirat nec spiratur sicut nec generat nec generatur/ Sed patri et filio et spiritui sancto convenit creare per eandem creaturam divinitatem que est divinitas sive divina essencia quod ~~tamen non spirat nec spiratur sicut nec generat nec generatur sed patri et filio et spiritui sancto communicatur~~ re creat et que creatio est ideo sunt omnes creatores/

Ad racionem principalem

Ad racionem principalem dico quod nec pater imperfecte se habet inspirando nec filius superfluit inspirando/ quia cum una tantum spiratio sufficit ad spirationem requisito sit in patre et filio penitus indistincta/ ideo nec pater sine filio nec filius sine patre spirat sed spirant simul cum ambo sint unum principium licet duo. prima xorum quod/ Utrum in divinis generatio

spiratione generatione

filii sit prior spiratione spiritus sancti/ Et sit arguitur aliud quod est tantum [illegible] spiratoris est prius spiratione/ Sed generatione tamen prima filii in divinis est prior spiratione ut patet [illegible] Igitur Contra [illegible] sicut filius non est prior spiritu sancto [illegible] filius/ Contra quod [illegible] est de prior [illegible] secundo [illegible] ad imitationem [illegible] est an generatio filii et spiratio spiritus sancti [illegible] realiter/ 3a an ex parte [illegible]

assimulatur distinctioni specifice vel numerali/ 2o an spiritus sanctus posset dici ingenitus ut dicitur ~~sit ideo patrem cum filio et processionem~~

Conclusio primi articuli

ad primum dico quod [illegible] sicut [illegible] quod ibi sit prioritas in divinis/ primo quod dicitur quod generatio filii sit prior spiratione spiritus sancti secundo dicitur quod in divinis fundamentum sit prius [illegible] sed divina natura sit prior prioritatis/ 3o dicitur quod prioritas in divinis sit prior spiratione [illegible] probat sic quia spiritus sanctus cum sit 3a persona in divinis presupponit filium qui est 2a persona. Igitur spiratio spiritus sancti presupponit generationem filii/ 2m dicitur quod in divinis fundamentum sit prius [illegible] probatur/ sic est inveniatur quod [illegible] presupponit fundamentum [illegible] sicut in omnibus quidem fundamentum naturaliter precedit relationem quia in divinis sunt due necessitates operationum/

Ipsi dicunt quod [illegible] in divinis non [illegible] nature

tamen ibi sunt due res [illegible] tamen res ad [illegible] relatum/ 3o videlicet quod prioritas sit prior cum spiratione probatur sic quia prioritas est constitutiva patris secundum spiratio cum patris persona presupponit Igitur Contra istam opinionem pro illa quod in divinis generatio filii non est realiter prior spiratione spiritus sancti nec fundamentum realiter est prius [illegible] nec prioritas realiter est prior cum spiratione quia [illegible] est sine [illegible] cum sit prius [illegible] secundo [illegible] patet inductive de singulis ipsorum ex scriptura et fide katholica/ Secundo tamen [illegible] dico ad primum non

Prima conclusio quod [illegible] dicitur in primo articulo

ad primum Solucio ad motiva opinionis

valet presupponit arguitur relative pluralitate nisi ipsum esset presupponi in divinis nec sunt [illegible] quod ille sit prior in divinis presupponit quod ipse sit deus et [illegible] non est realiter prius deus quam pater. Ad 2m nec motivum dico quod non est simile de relatione in divinis et creaturis eo quod relationes in creaturis sunt temporales et tota die adveniunt et recedunt saltem [illegible]

ad 2m

I

pz

[illegible] de notationem quod unum sit fundatum
in ratione est relatione sed ut dictum est relatio
relata tamen uirtualiter igitur nichil ad propositum
Et quia ista opinio in 2° motiuo assumit
probat valde periculose scilicet quod sint due res
scilicet absoluta et relata quia si res absoluta
poneret in numerum cum relata erunt ibi tres
relative res et una absoluta et esset in diuinis
realis quaternitas sicut posuit abbas

Joachim

Joachim cuius error dampnatur de summa
trinitate et fide katholica in capitulo dampnamus
Ad 3um motiuum dico quod licet quedam spiratio
non constituat personam patris in esse distincto
quo ad filium non tamen est posterior
paternitate sed in eodem signo quo paternitas patris
non constituit in esse distincto [illegible]

2us articulus

Sine pr. Circa 2um articulum utrum illa
questio videlicet quod generatio filii et spiratio spiritus
sancti sunt emanationes realiter distincte
teneat quam tenent omnes doctores ka-
tholici sed in modo declarandi eam sunt di-
uersi. Sanctus Thomas declarat illa quod quandocumque

Thomas

principia formalia illarum emanationum sunt
realiter distincta igitur ille emanationes
scilicet generatio filii et spiratio spiritus sancti realiter
distinguuntur. Item 2° idem doctor

2°

probat eandem quia una illarum emanatio-
num scilicet filii est per modum nature et
reliqua videlicet processio spiritus sancti est
per modum voluntatis et amoris igitur etc. 3° quia

3°

una illarum emanationum ut generatio filii
tantum a patre [illegible] sed processio est
a patre et filio igitur etc. 4° sic ille due ema-

4to

nationes distinguuntur ratione ordinis eo
quod necessario habent ordinem ad invicem igitur etc.
Secundum alius doctor scilicet Egidius probat

Egidius

tamen quod sic relationes opposite distinguuntur
ut [illegible] ut paternitas et filiatio [illegible] oppo-
sita non distinguuntur [illegible] per relationes
[illegible] relationes ut pater et filius disparate
relationes non distinguuntur [illegible]

dicitur in supposito distincte sicut in suppositum
generatio filii et spiratio spiritus sancti igitur etc. Sed
tenet eandem quod Bonaventura distincte
probat sic quia generatio est emanatio per

Bonaventura

modum fecunditatis nature sed spiritus sancti processio est
emanatio per modum liberalitatis et amoris
igitur realiter distinctum quia non est in una eadem
tamen 2a ratione secundum Thomam 2° articulo ille doctor
sic filius in diuinis est sua generatio et
spiritus sanctus est sua processio igitur realiter sed
filius non est spiritus sanctus ergo filii generatio non est
spiritus sancti processio quod fuit probandum
Circa 3um articulum in quo dubitatur

3us articulus

an distinctio generationis filii et productio-
nis spiritus sancti magis assimiletur distinctioni
specifice quam numerali. Primo recitabo
duas opiniones doctorum [illegible]
rationem dicta ad hunc [illegible] articulum quedam

1a opinio

dicunt quod in diuinis distinctio inter generationem
filii et spirationem spiritus sancti et inter paternitatem et spi-
rationem et inter patrem et filium magis assimiletur
distinctioni specifice quam numerali quod
probant sic quia talis distinctio est conformis
magis specifice distinctioni [illegible] sit
relationis specifice sit [illegible] Contra hanc quidam

[illegible]

dicunt quod [illegible] non valeat nisi [illegible]
[illegible] est [illegible] distinctio quod est in di-
uinis [illegible] est insufficiens quia
fundat [illegible] in una
qua [illegible] est eadem
quo ad speciem quia [illegible]
[illegible] est distinctio quia una
[illegible] est [illegible] volumus
opiniones [illegible] ad [illegible]
sic quod [illegible] paternitas et filiatio [illegible]
[illegible] specifice [illegible] distinguuntur
ut constituunt diuina supposita in diuinis
[illegible] [illegible] individualia supposita
[illegible] sic distinguit [illegible] supposita
solum individua. 2a opinio

2a opinio

ad eundem articulum sic distinguit quod

relationes indiuiduas sunt dicitur concedendum / Secundo
ut sint [illegible] non et similiter relationes et in
eas infinitum. Una spiratio et aliquo modo di-
ferunt species / Alio modo ut contrahunt ad di-
uina contradictionem formarum substantialium
Et sunt forme cuius deus sine consistit
personas in genere scilicet solo numero differen-
tes / et quia spirata personis sunt consti-
tuta quamuis non concluditur. Et opinio quod spirata
indiuiduis solo numero differunt / Sed huius
opinionis fundamentum est falsum quod si relatio
non constituunt spirata nisi contrahunt sicut
forme speciales absolute tamen non constituent
spiratum relatum et absolutum esse tamen in
diuinis esset ut spirata absoluta quod
nullo modo dicendum est / Alii dicunt quod in spirando
ad relationes posset conueniens concedi quod spirata
indiuiduis dicuntur species sed in spirando ad na-
turas diuinas non debet dici quod differunt solo
numero / Sed et opinio Scoti non potest quod in spirando
ad naturam diuinam tunc spirata indiuidua
sunt una simplicissima natura. Et opinio
quorum adhuc est domino Cancellario sicut
opinantibus simpliciter veritatem [illegible]
sicut 3o articulo [illegible] modo loquendi philosophorum de
substantia spirata vel numerali non possunt
indiuiduare [illegible] loquendi de deo tali Sed
tamen [illegible] assignationes loquendi [illegible]
potius dicere et dicimus quod deo [illegible] in
diuinis et similiter emanationum [illegible]
relationum magis assignationem [illegible]
[illegible] spirata / Et si sit quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] possunt [illegible]
[illegible] modicum dicimus [illegible]
ne dicimus [illegible] [illegible]
Sed deo spirata [illegible] modo loquendi
[illegible] indiuidualiter magis [illegible] distincto
numeralis [illegible] potius [illegible] dicere dicimus

quod deo indiuidua magis [illegible] numerali [illegible]
quam species [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] dicto quod si in genitum [illegible]
tunc spiratione negationis generationis [illegible]
[illegible] ut patet [illegible] necessitate et in
postpositum et ut patet non [illegible] ingenito
non filius non spiritus sanctus non [illegible] est
[illegible] / Si non ingenitum [illegible] non est
[illegible] importat [illegible] nec omnibus [illegible]
[illegible] patre et est non [illegible]
patre quia ut sit [illegible] ingenito
quia in personas diuinas ipse [illegible]
[illegible] est non filius non creatura
genitus ut dicitur in [illegible] [illegible]
[illegible] intelligit Augustinus [illegible] allegat magister
in textu / [illegible] non ingenitus [illegible]
[illegible] necessario patre [illegible] spiritus sanctus
est ingenitus quod ipse est a patre et filio non
[illegible] non genitus sed procedens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] concedat [illegible] expressio [illegible]
[illegible] quod est [illegible] non [illegible]
[illegible] precedens [illegible] / [illegible]
[illegible] / Sed spiritus sanctus est [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] eternus [illegible] spiritus sanctus
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] est spiritus [illegible] processio
[illegible] videlicet [illegible] [illegible]
est [illegible] / primo de [illegible]
[illegible] sit ponenda / 2o
[illegible] ponit [illegible] /
3o [illegible] processione [illegible]
spiritus sanctus personaliter [illegible]
[illegible] / [illegible] ad [illegible] ponam
primo [illegible] processionis [illegible]
[illegible] / [illegible] primo [illegible]

Contra articulus

Augustinus

[illegible]

Primus articulus

de processione temporali spiritus sancti processio sic describitur: processio temporalis spiritus sancti est
processio amoris a patre et filio ad creaturam
procreatam et sanctificatam. hanc descriptionem
primo declarabo, deinde quartum adiciam quibus
2o inducte per contra [3]. ad primum dico
quod in premissa descriptione processio ponitur
loco generis, cetera loco differentie. et quia processio
addita sit copulam se ad terminum a quo et
ad terminum ad quem et ad effectum quem secum proces
sionis et so. quantum ad primum dicitur a patre et
filio. 2m ad 2m dicitur ad creaturam. quantum
ad 3m sanctificatam creature quia iste
Obiectio contra descriptionem est processionis temporalis effectus. [struck] pro ampliori
vi huius descriptionis notitia ego declarabo
1o 2a eam per contra oppono sic quod ea probo
[struck] sanctificatio creature est effectus proces
sionis temporalis. secundo quia columba christo baptizato
fuisset sanctificata et nubes in monte
tabor christo transfigurato et lingue
ignee que apparuerunt super singulos
2o apostolos. sed id non dicitur. 2 [struck] 2o sic
sanctificatio creature est communis toti trinitati
quod pertinet ad totam trinitatem. et non debet
poni per differentiam in descriptione processio
3o nis temporalis spiritus sancti. 3o sic dicunt prophete
fuit sine sanctificatione ut quod Balaam
prophetavit oriturus stella ex Iacob et
Solutio ad primum non erat sanctus. igitur etc. Solutio ad
primum dico quod processio spiritus sancti non fuit
in ipsis materialibus scilicet columba etc me
bes et igne. tamen sunt nimia sua presentia
in signo quia sola creatura rationalis
est capax illius processionis tamen processionis
: [?] recte sicut in ipsis. doctrina
in igni datum est in verba tamquam in
signo sed recipitur in mentibus discipulorum sanctis
Ad 2m Ad 2m dico quod licet sanctificatio creature
sit effectus totius trinitatis tamen appropriatur
spiritui sancto. ideo sicut opera in missibus

clarescit sapientia attribuitur filio qui est
sapientia genita eternaliter a patre. sic quia
in sanctificatione creature clarescit boni
tas et unitas. 2. Ad 3m dico quod donum Ad 3m
prophetie quod non est gratum faciens datur
sine spiritus sancti processione. Sed
dubitatio quid est mittere et cum premissa. Contra
descriptionem illam pono illa quoniam ad primum
aliquid quod spiritus sanctus convenit temporaliter
procedere. quare quia ipse est amor patris et filii
ut determinatum est supra. sed talis amor
aliquid procedit ad creaturam per eius
sanctificationem ut tenet sancta fides catholica
igitur 2o etc quia patet per descriptionem
premissam [struck] forte dicis spiritum sanctum Obiectio
spiratio non est temporalis in hoc processio ab
eterno ab omnibus. [struck] Solutio licet spiratio Solutio
et processio spiritus sancti conferatur tamen processio
eternam spiritus sancti a se concludat tamen ad
quem. cui sit eternus est processio [struck]
eterna sicut et amor procedat a patre
in filium et econverso. [struck] [?] temporalis
sicut cum talis amor terminatur ad creatu
ram. hic processio dicitur temporalis ut impositio
Quartum ad 2m articulum pro solutione illorum quo 3 articulus
quod processio temporalis non ponit in numerum
cum processione eterna. patet quia processio
temporalis et eterna non sunt due processio
nes igitur quod sequitur. antecedens patet quia processio
spiritus sancti 2m quod [struck] terminatur et mobilitat
tantum eternum sic est eterna et ea 2m quod terminatur
mobilitatem temporale ipsa est temporalis ut patet
ex diffinitione descriptione temporalis et confirmatur
processio temporalis non addit super eternam nisi
[?] ad creaturam sed [?] non facit numerum
cum ad id cuius est relatio. sicut ergo [?] pal
lucens et sol illustrans aerem non sunt
duo soles. [struck] deus eternus et deus
creans non sunt duo dii. igitur in proposito

processio eterna et processio temporalis non sunt due
[Cor^m] processiones / Ex ista conclusione sequitur realiter quod proces-
sio temporalis est processio eterna sed alia sit
ratio unius et alterius patet conclusio cum illa non
[Obiectio] ponit in re / Contra conclusionem impossibile est quod eter-
[contra cor^m] num et temporale solum rationibus differunt / eadem
enim ratione inaniter hoc est repugnat temporale / id est
eternum / et id est implicatio contradictionis quod
[Solutio] eternum sit temporale / Solutio aliquid dici
temporale dupliciter / Uno modo incipere esse
id est ipsum quod est cepit esse / alio modo consequi-
tur quod non ipsum est incipit esse sed quod
ad aliquid incipit esse in tempore ideo ipsum
consequitur / Primo modo est impossibile temporale esse eter-
[Augustinus ... 9o] num / Alio modo non / Ad 3m arguitur pro duas
conclusiones prima est ista quod spiritus sanctus hominibus
hominibus / non solum dantur dona
spiritus sancti verum etiam spiritus sanctus personaliter
eis datur / probatur illud donum per quod sin-
gulis Christi membris dona propria dividun-
tur Christi membris datur / sed spiritus sanctus
[Augl] est huiusmodi donum / ut patet per beatum Augustinum
libro de trinitate capitulo 19 ubi di-
cit / per donum quod est spiritus sanctus omnibus
membris dona propria dividuntur
[Apostolus] ista 9o patet per Augustinum apostolum ad Roma-
nos 5o ubi dicit / caritas diffusa est
in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus
est nobis / quia ibi in caritate ...
[Augl] Augustinus libro de trinitate capitulo 19o sic
dicit spiritus sanctus ad hoc datur nobis ut
nos faciat et dei amatores et proximi
[9o] Conclusio 2a spiritus sanctus non datur habitu
incipiente pro dono / patet quia ... f.
datur nisi recipiens eum sufficienter ... ~~recipiens eum~~
quod est infinite capacitatis ...
... patet per precepto temporali processione
spiritus sancti potius ... a dona
sunt dona spiritus sancti ...
conferuntur caritas / et ... magis quam

conferuntur caritas / quia non conferetur / quod datur
magis quam caritas conferuntur / quod aliquid sanctus
imperfectus magis caritas conferuntur ut spiritus
sanctus datur / In 2o non est quod sit quia
nos / sed solum non mediante 3o datur
quod datur spiritus sanctus / hoc patet ista saepe
tamen fides informis et timor servilis
quamvis sint dona spiritus sancti ...
... ascendendo nulla conferuntur caritas / Item
operatio ... / gratia linguarum / et
donum prophetandi / et hiis similia quamvis
collata sunt malis ... bonis ...
... cum caritate ... sine caritate / sed caritas
numquam confertur nisi cum caritate / ut patet per beatum
Augustinum libro de trinitate capitulo ... ubi [Aug^s]
loquens de caritate dono sic dicit / nullum
donum est excellentius isto solo enim est
quod dividit inter filios regni et filios
perditionis eternis / Sed hic oritur dubitatio [Dubitatio prima]
ipso quod spiritus sanctus datur mediantibus ...
... / quod ... datur nisi spiritus sancti
nec ipsa dona / Solutio alio et alio sunt [Solutio]
alio et alio ... datur ...
... donatur ... datur spiritus sanctus / sed
... est ... recipit ...
dona ~~...~~ ... pater et filius non
dant nobis dona ... dando
nobis amorem suum qui est spiritus sanctus /
sed non ... non recipit ... magis
donum nisi ... dispositione ...
quae sit per dona ... / Ad argumentum principale [Ad rationem principalem]
dico quod ... id est quod simul est eternum non
posset procedere temporaliter / mutatione
sui / tamen posset sibi competere sine omni
mutatione ... ad quod procedit ... [secundum rationem ad solam mutationem]
... / Et tamen ... conveniunt

mitti · Articulus ... dico sunt ... [processionis]
mediis / Unus est ... ... =
... =

apparet increatia visibili et aliis invi-
sibil. Sic persona divina percipitur. Ideo quinto
in mente devota etc. / ut patet per glosam Aug.
X° de trinitate c° xvii° ℨ omnis persona
mediis in visibili creatura ipsi Abrahe et apparuit
ipse tres vidit et unum adoravit. Sic in aliis
insignitionibus / pater apparuit in voce / spiritus
sanctus in nube / et filius in carne / omnes
ex divine persone quibus in devota mente sciendum
tamen visibiliter quam invisibiliter missio etiam pacie
videtur convenire omnibus persone et sciendum uso dat /

¶ Contra tenet magister in textu ex dicto beati Aug.
X° de trinitate c° ultimo ubi dicit Aug. quod
pater mediis non convenit mitti. ¶ Insu-
per queritur quando dicitur est de divinis
persona cui divinis sit missio. et quid sit /
/ 2° utrum cuilibet persone conveniat missio activa
et 3° de quibus cuilibet persone conveniat missio
passiva ¶ Circa primum primo pono illa questio qui in
divinis est missio. Et quinto patet per scripturam
veteris testamenti quia dicitur de sapientia increata
sapientie ix° mitte illa de celis de sede
magnitudinis tue etc. patet etiam veteris quod scriptum
novi testamenti ad Galatas iiii° ubi dicit
apostolus / at ubi venit plenitudo temporis mi-
sit deus filium suum et eadem misit deus
spiritum filii sui in corda nostra / Iste testo-
vitatur Io. xvi° Cum autem abierit mittam
vobis spiritum veritatis et patet etiam quod spiritus sanctus
procedit a patre et filio ad creaturam ut
dictum est supra distinctione xiiii et hoc premiss
Item ubicumque est due plures persone ita
una sit mittentem et mittentem ab alia illi
et dicitur esse missio ex quod patet dicitur potest
mittere radios / et patet ista ratio divine
mittere legatum / sed filius in divinis venite
et mittentem recipit a patre et spiritus sanctus ab
utroque / ergo quod quid in divinis est proprie
emanatio sit ut ab emanatione pro ut
habetur ex dictis supra sciendum ¶ ℨ quam

gonem videtur esse Dionisius de angelica ierar-
chia qui dicit quod superiores angeli semper as-
sistunt deo et non mittuntur pro cuius di-
gnitate ℨ quelibet divina persona infinite
dignior est omnibus angelis sciendum non
proprie divine mittitur pro cuius immensam
dignitate sciendum in divinis non est missio ¶
ℨ tertio quia mutatur mitti semper in
pluraliter ad indignitatem aliquam et immuta-
bilis eo quod creatura mittitur cum aliquando
mutatione quia cum mittitur mutatur
illuc ubi prius non fuit ideo terrale est
quod angeli superiores non mittuntur / sed quod deus
ubique est sine mutatione et absque
omni dignitate vel impositione persona divina mit-
ti potest quia non mittitur ubi non erat prius
qualiter non erat nomen sed essentiam innotescens
increatam sine sua mutatione sed in crea-
ture mutatione ¶ Ad ista solutio assump-
ta quae premissa scilicet contra omnino missio
mediis est equalitatem quod quia dicit comparator
non tantum ad primum non tantum ad eum qui mit-
titur sed tantum ad eum qui recipit et ut patet
ex quae premissa ille contrarium tenet verum
et est quia persona triplici in tali quae ex ipsa
tertium ℨ ¶ ℨ autem ad rationem parte prima
dicitur videtur Tho. de Aq. distinguendo quod
nova mediis sunt temporalia quod ubi sit
proprie notionalia ut et nova pater filius
spiritus sanctus quo modo proprie essentialiam
deus divinitatis eterna etc. et ista
essentia non quam in ipse sit contra
connotat ex re proprie ad personam ang.
Ius aliquando dicitur sit notionalia sed
potentia quando de qua dictum est supra
distinctione xxvii et de nominibus istis tem-
poralibus videtur esse sic nomen missio quod
importat igitur potest ad personam vel relationem
ut cum dicitur pater mittit filium ad ratio-
nem ut cum pater mittit spiritum sanctum etc.

Sicut articulus

Obiectio repulsio

Subtus

Obiectio

Cor. ii

Disp.

Marina
Gratia
[illegible]

ille doctor quod quia nomen missionis ab
effectu temporali potius est impositum quam
ab emanatione eterna. et effectus temporalis
est communis toti trinitati ideo missio prin-
cipaliter dicit quid essentiale quam notiona-
2a racio le. Contra ad idem arguitur contra illam conclusionem
quod cuilibet persone convenit missio activa per-
sone quia sunt divine. et quod Augustinus concepit
solum duas productiones ad intra
omnia alia opera sunt omnibus tribus
personis communia igitur et missio activa
Obiectio igitur quod valet. Contra ad dices mittere et mitti
sunt ex natura operis productione et producti quod
patet per beatum Augustinum ex definitione terminorum. sed
non cuilibet persone competit producere igitur nec mit-
tere. Solucio mittere active. sicut dicit intelligi
primo modo principali et auctoritate. alio modo
communiter. et determinative. primo modo mittere
sunt esse per productione eo quod sicut grauitate
persone producente communi productione. sed 2o modo
sic. sed esse ipsum mittere communiter solum
determinatione omnium trium persone et potestas
2a racio ipsius mittere sit. Contra 2a adiungitur contra
1a spiritus sanctus mittit filium. 2o capitulo
mittere persone quia filius est legatus dei
patris per quod legatum misit deus ad
gentes alias. persone igitur ista missio est
determinata per divinas voluntates et non est volun-
tas spiritus sancti et est sicut patris et filii
et quod non valet quod contestatur beatus Augustinus
2o de trinitate capitulo 5o ubi persone dicit mitti a
patre filius sine spiritu sancto non potuit nam
sic intelligitur cum misisse quia conferentia
cum sit ... spiritu sancto sic fecisse
dicit et ideo modo ... ipse misit
non ... spiritus sanctus de hoc esse in tertio
de missione filii dei in mundum per mentis
natura scoti contra omnem ... assumptam. Contra contra illam conclusionem potius arguitur
sicut persone quod sit dicitur per mittentes

quod originet missionem per passivam ... quod
sicut spiritus sanctus sit mittere filium ... sicut filius
ipse filius possit mittere patrem quod est con-
venientem ... et ideo potius dicit quod spiritus
sanctus non misit filium nisi ad ...
... est homo. Talia autem potius
sunt plurimi ... ad illud videndo ...
... quia ... impugnat
missio quia ... est quia ... alio
alio ... esse simile. Contra ... 3a racio
... est ista ... quod mitti ab
alia persona principali et auctoritate ... mit-
tit ... et determinative ...
quia missio sit ... determinante
que non est ... plus igitur quod ...
Contra quod dicit potius mittere et mis- Vos scoti contra omnes
si ... igitur ... persona non mittit 3am
... Item sub ordinata est ...
sed ... mittere ... missi
... Solucio ... quod ...
determinative ut dictum est supra. Contra 3a contra 3am conclusio
ad 3um ... quod ...
ad quesitum quod non ~~...~~ cuilibet persone ...
convenit mitti igitur quod ... quia non est
... patet est beati Augustini ... determinative
Obiectio ... dices missio est ... Obiectio
... ut patet per ... igitur
convenit omnibus personis. Item dicit
beatus Augustinus 2o de trinitate capitulo 2o ...
mitti dicit ... quod ...
... igitur ... passive ...
passive missionis ... quod ... missio passiva. Contra Solucio ad primum Solucio ad primum
... missionis non sufficit ...
nisi ... quod est ... ad 2um ad 2um
dico ... quod non sufficit ...
... persona ... sit ...
... et ... Augustinus ... persona
... quod ... cognoscitur ... dicit

I

Adiectio pro [illegible]

missus et [illegible] cum non cui licet cognoscit
aut de quo procedat ¶ sed contra tertium patet
per dictis quia ~~praesupponit emanationem~~
~~per quam persona missa~~ non omnis emana-
tio personae est missio quia missio
praesupponit emanationem per quam per-
sona missa habeat originem. Contra ut patet ex
dictis et infra distinctione xvi [illegible]

Utrum species ille in quibus spiritus sanctus appa-
ruit visibiliter et missus fuit imagina-
rie tantum fuerunt vel vere reales [illegible] fuit [illegible]
solum fantastice et ymaginarie sed non rea-
les probatur missio visibilis per hoc fiunt ut
corda hominum commota [illegible] [illegible]
intuentur spiritum mittentem ad occulta [illegible]
[illegible] dicit [illegible] Augustinus 2° de Trinitate [illegible]
phantasticis et ymaginariis speciebus mo-
ventur ut patet 3° dicta. Igitur [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] contra arguitur [illegible] non de
se omnibus manifestum. Igitur [illegible] quod ille
species non fuerunt ficte et ymaginarie solum
sed fuerunt vere reales [illegible] si fuisset solum
ymaginarie tunc solum lingue ignee ap-
paruissent apostolis et non aliis ¶ Item patet [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] visibiliter fuit
missus columbe non dicit in fantasmate
columbe [illegible] ¶ In solutione [illegible] [illegible]
[illegible] practicaliter / prima conclusio missio visibilis
conveniat [illegible] [illegible] divine vel [illegible] [illegible]
tum non / 2° conclusio [illegible] visibiliter missa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mittente / 3° conclusio [illegible] in
quibus [illegible] [illegible] apparuit fuerunt reales /
/ 4° [illegible] quod [illegible] [illegible] species fuissent
reales conclusio [illegible] fuit [illegible] conclusio
[illegible] vel immediate [illegible] [illegible]

primus articulus

¶ [illegible] ad primum est advertendum quod missio
visibilis de qua est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

descriptio missionis visibilis

[illegible] missio visibilis est divine personae
ad creaturam destinatio [illegible] visibilis [illegible]
[illegible] quo manifestatur vel manifestum
[illegible] aliquo [illegible] emanatio personae que
mittitur et [illegible] [illegible] ad quem mittitur [illegible]
quo patet quod missio visibilis [illegible] [illegible]
[illegible] divine personae que mittitur [illegible] emana-
tionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] emanationis et [illegible]
[illegible] apparitionem [illegible] [illegible] vel
[illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patet prima conclusio
[illegible] [illegible] non [illegible] personae divine conveniat
visibilis missio probatur quia non [illegible]
convenit missio emanatio [illegible] quod [illegible] — Subiectio
non sit ab aliquo igitur [illegible] [illegible]
¶ Item [illegible] [illegible] convenit missio [illegible] quod
non est ab alio ut dictum est supra [illegible]
[illegible] igitur nec visibilis missio ¶ [illegible] 2a conclusio
2a sit ista filio et spiritu sancto convenit
visibilis missio [illegible] patet [illegible] [illegible] de
filio patet [illegible] Galatas iiii° [illegible] deus
filium suum [illegible] [illegible] / [illegible] de filio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] visus est et cum
[illegible] cum hominibus. Baruch iii°
et de spiritu sancto [illegible] legitur [illegible] — [illegible]
quod missus sit visibiliter [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] christi baptismum ut habetur Iohannis 1°
¶ [illegible] [illegible] christi transfiguratione ut habetur [illegible]
xvii° ¶ [illegible] [illegible] christi [illegible] [illegible] [illegible]
sufflavit [illegible] in discipulos [illegible] ac-
cipite spiritum sanctum [illegible] Iohannis xx° / et [illegible]
[illegible] [illegible] post christi ascensionem
ut legitur Actuum 2° / [illegible] [illegible]
visibilium [illegible] [illegible] [illegible] finalis po-
terat assignari apparuit enim spiritus
sanctus super christo baptizato in specie columbe
[illegible] [illegible] quia [illegible] qui — Solutio
baptizantur [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] fuit ¶ [illegible] [illegible] christi

L

apparuit in clarissima et serenissima nube
insigniam glorie future que et revelabitur
in nobis. Apparuit post resurrectionem Christi in spe-
cie venti vel flatus quia tunc dominus dedit
apostolis potestatem remittendi peccata et sicut do
ipsi possidendi ea potestate clavium quando tunc
eis dicebat accipite spiritum sanctum etc. Sed
post Christi ascensionem apparuit spiritus sanctus
apostolis in linguis igneis ut eo visibili
signo appareret quod apostoli debebant esse verbo
eloquentes et caritate fervidi quia mox erant
debebant omnes primo contra etc. Sed
forte dubitando diceres: sed illa vera quod
animo est invisibile hoc non potest visibi-
liter apparere. Sed quia spiritus sanctus est omnino
invisibilis igitur esset fictio si visibiliter
appareret. Absit hoc quia iste spiritus
est disciplinae qui effugiet fictum
Respondeo primo. Secundo sic licet spiritus sanctus esset in
se invisibilis visibili creatura tamen potest
tres modos quibus quamvis deus est
in omni creatura per potentiam presentiam
2ª questio: spiritus sanctus esset mitti creatura in qua
invisibiliter mittitur. Sed falsitas patet quia vel
hoc esset per ~~gratiam~~ gratie infusionem vel
unitatis suppositi assumptionem vel representationem
sed in signo. Primum non dico quod talis creatura
in qua spiritus sanctus apparuit non est capax gratie
nec primum quia creatura non valuit esse as-
sumpta in unitatem suppositi nec tamen quod esset
mitti. Sicut in signo naturali et quam tamquam
investigatio est in omni creatura ut
dictum est supra distinctione 2ª vel sicut in
signo consimili et tunc manu ~~signo~~ significavit
tertium spiritus sanctus tamen pateret sit signum. Simi-
liter 1ª etc. Solucio. Ad primum dico quod spiritus
sanctus dicitur visibiliter apparere non quod ipse videri
deberet sed aliquid aliud videtur. Per consequens
latentem nos manu ducam in spe

Solucio

equale spiritus sit cognitionem et incognitum
effectum quibus capitur ut dictum est supra de
linguis que apparuerunt apostolis. Ad 2ª Ad 2m
2m dico quod spiritus sanctus apparet in specie
visibili sicut in signo et ad representationem suam
dico quod potest deus apparere in signo naturali Non de potentia apparere in signo naturali
primo sicut in signo naturali et sic relucet in
creaturis eo quod quelibet creatura est de signum
unitatis ut declaratum est supra distinctione 2ª
signo 3º sicut in sacramento et sic apparuit spiritus
sanctus pueris in baptismo testatio. 3º sit in
signo consimili et hoc tripliciter vel quod illius signum
nullo est tamen gratie licet ipsum ~~est tamen~~ gratie
consequatur et tale signum fuit circumcisio et alia
quam alia sacramenta legis veteris vel 2º
ita quod tale signum aliquando sit tamen gratie et
tale signum est sacramenta nove legis aliquando
efficit quod potest ut patebit infra libro 4º
primo vel 3º ita quod signum presupponit
gratiam et tale est quod demonstrat et tale est
signum in quo visibiliter mittitur spiritus sanctus
Ad 2m Ad 2m tamen licet est distinguendum 2ª ratio
de creatura in qua apparet persona divina quia
vel illa creatura persona eius est assumpta
in unitatem suppositi vel non. Prima sic persona
sit summa persona quod illa persona divina visibiliter
creatura missa quia vel eius naturam assumit
in unitatem suppositi per quantitatem ideomata Prima questio
dicitur minor patre mittente persona quia est
hec persona naturam assumptam sicut ubi gratia
Christus est ~~maior~~ hoc patre persona continentem
quamvis sit equalis patri persona divinitatem
immo ut sit filius dei dicitur hec scripta persona
~~quod dicitur apostoli~~ communiter scripturam formam servi
~~hominis~~ accipiens. Ad Philippenses 2º ~~ipse~~
~~in persona~~ minuisti eum paulo minus ab angelis
etc. igitur 2ª Secunda quod si illa sit creatura in 2ª questio
qua apparet persona non est assumpta in eius unitatem divina
in unitatem suppositi tunc illa persona non potest dici
hec persona mittente patre quia ~~ut sit explanare~~
~~quia est minor persona naturam assumptam~~ vel
sic dicitur suppositum sed non sit ideomata
sic distincte

I

quitate et hec est quod dicit Augustinus 2° de trinitate capitulo 6° inseparabilia sunt opera trinitatis quia nec spiritus sanctus nec filius sine patre

3us articulus

Circa 3m articulum est advertendum quod de rebus spiritualibus quandoque fit cognicio in aliquibus, dubium an fiunt vere et realiter vel solum imaginarie et fantastice, de columba ut dicit beatus Augustinus ubi supra apparuit spiritus sanctus sub specie columbe, dico quod non est dubium quin fuit verum corpus reale columbe et cum corporali specie apparuit descendisse. Et de linguis igneis dicit beatus Augustinus in eodem 2° libro de trinitate capitulo 6° et dubium sit quod dicit textus quod ipse allegat in Dyalogo qui tunc facit fuit visum sit eis dividi lingue sed predicto eum videri singulas veluti igneas, visum sit eis sed ita quod multa dicit quod corporalis nobis obiecta videmus apparere et fantastice ut ymaginacio obiecta nobis visa sunt et quia subsistunt ut dicit beatus Augustinus ubi supra aliud inveniendi facile est et temere affirmare non expedit

4us articulus

Circa 4m articulum dico quod lex divina est infima per media reduci in suprema ut dicit Dyonisius libro de angelica ierarchia. Sed vero ad genus dicta pertinent

reales

illas species, ideo dicunt que ideo per eorum apparicionem quod tamen intelligendum speciei assistere non fuerunt intellectio angelorum esse formata sed intellectiva disponit ad assistendum in divinis speciebus advertit per tunc poterunt eorum excellere dignitate angelorum esse et cetera divine deitati adeo formalem illorum angelorum immediate sicut dechiaratum est supra credendum

Quarta articuli 7 p. 9° 7

multum est. Circa 4m articulum et ad primum propter quod probat in 1° articulo et ad articulum post apparicionem dico sicut ad primum credo quod sicut sicut continuum ymaginacionem festarum quare dico quod tales species fantastice non fuerunt eo quod perfectissimum fuerit sermo

velata ut patet ex angelorum superiorum per eos sunt perfectum. Circa confirmacionem dico quod fuerint apostolis ita et aliis pater venit ille species, supposito quod fuisset fantastice et ymaginarie, computantes in fantasiam fuerunt de columba dictum est in 3° articulo, cum disputacionem xviiima questionem dico

tuitas possit intensive augeri et minui quod non articulum quia caritas est forma super naturam igitur ut ipsa augeri ut minui potest igitur quod sed contra in articulum sunt in essencia videlicet habitus in vita presenti erit in essencia in vita futura igitur sed caritas non potest intensive augeri et minui ipsa erit equalis in omnibus eam habentibus 2° in essencia primum potest equalis in omnibus in vita futura cum omni infinita amando salvator noster dixit Judeo preceptum meum ita fratres, unde sunt in solucione huius questionis sunt dubia est deliberare. Primo utrum caritas sit in nobis aliquid quidam creatum, 2° an possit intensive augeri, 3° an possit intensive minui. Circa primum fuit olim magna difficultas quia fuit magistrorum doctorum concreta quidam dicentibus quod caritas in nobis est aliquid creatum tamen alii formaliter inhereus voluntati.

Prima articulus

Alii dicunt quod contra et caritas est in nobis aliquid increatum quod magis est spiritus sanctus movens voluntatem ad actum dilectionis et de ista opinione fuit magister ut patet per totum processum distinccionis xvii. Circa istum articulum declarando eas opiniones primo presupponunt plures doctores quod primo sicut ista que caritas quia nobis formaliter diligimus est una creata et ista in nobis verum creatum. Circa istum nota quod possumus et cetera dicta quamvis per deum quod diligimus. Per primum

p. 9°

Principalis

2us

3us

4us

opinionem illa declinat tenuisset (?) Vincentius in tractatu de confirmatione et fide de Katholica ubi sic dicit per unctionem in baptismo non solum remittitur originale peccatum sed etiam infunditur ad spiritum sanctum faciendum maiores de baptismo et eius essentia. 2° animaris (?) deus ad tenendum hanc quaestionem quod isto signa et nunc et plures maior pars doctorum tenuit illam opinionem et quamvis quod ista conclusio certe sint videtur de fundamento.

Tunc 3a Contra per ampliori eius intellectu ego adverto tunc ponam contra eam et primo arguo sic si caritas non esset habitus creatus voluntatis formaliter inhaerens actus dilectionis non esset voluntarium quod est contra communem sententiam Katholicorum et contra philosophum 2° ethicorum quia patet quia non esset operatio intrinseca (?) [illegible]. 2° Item 2° sic sequitur quod voluntas moveretur solum per instinctum [illegible] et per consequens non libere quod est contra illam et communem sententiam valet. 3° Item 3° sicut aliquis non albus non potest fieri albus nisi per albedinem formaliter inhaerentem sed quam iustificatur peccator debeo caritate fieri caritas. 4° Quia sicut neque de se dicitur aliquis iustificari sicut deus caritate sit caritas tunc sit nunc [illegible] ut sic opere dei et sic non esset de se diminuitur ut opere voluntatis et sic ut per actus et sic non sufficit causa dormiens non esset deus caritatis [illegible] et sic [illegible] 5° Item caritas [illegible] in supernaturalibus delectatio in opere ut dicit philosophus 2° ethicorum sed diligere deum est maxime delectabile ergo etc. 6° Sexto caritas est principium informandi actus quo ad partem voluntatis sed actus creatus quo ad alias potentias sicut intellectum et irascibilem informatur per (?) habitus creatus ergo etc. Quilibet (?) dicunt aliqui quia non ad spiritum sanctum est 2° nullus deus ut quaerit si dominis actus nec de perfectione simul quod est contra adveniat quod eam gratia et plura. 7° 8° quod arguo sic non minus immediate operatur deus in nobis quia ad hoc opus quo adeo quod sint nec sed deus non utitur aliqua creatura in opere creationis quia nam iustificationis sequitur in nostra creationis sicut agit immediate ergo sequitur quod caritas non est quidem creatum in voluntate. 2° Item 2° sic sicut [illegible] plena quod est sicut partem [illegible] [illegible] parte habitus caritatis creatas hinc non possumus videri sine specialiter mediante specie sed sicut speciem sicut nos moveri sine creato medio. Item sicut actus caritatis est unire hominem deo sed nullius creatura unire hominem deo cum deus sit unitas et simplex et quod nulla creatura potest inter se unire unionem firmior [illegible] actus diligendi deum est excellentior qua actus operandi ut patet per apostolum primo ad Corinthios xiii° et cetera. Solutio ad primum dicit quod licet deus sit immediata in esse tamen non est ea formaliter sed per accidens sit deus est sicut dicit Dionysius in libro de angelica ierarchia quod lex divina est infima re dicere infima et per hoc solvitur omnes rationes sic quia licet deus per absolutam potentiam sic posset immediate sine caritate facere quod habitus diligeret tamen 2m legem ordinatam facit hoc per medium supernaturalis. Ad 2m dicendum quod eodem patet patet. Ad 3m dico quod non est creatum unire deo tamquam principale unitum sed bene tamquam inspirans et disponens. Ad 4m dico quod maxime perfecte

Tunc 3a contra 1a
1° (?)
2a
3a
4a
5a
6a
2a
Tunc quod quaerit et perfecta
1°
2°
3°
2° dico causa immediatum — quod sic actus perfectum sicut (?) perfecte [illegible]
Solutio ad primum
Ad 2m et 3m
Ad 4m

tandi sicut sanus est possibilis moveri et sic similiter
in actu diligendi deum et videre recte sicut termini,
ille recte et sic a magistro sicut faciliter solu
biles ita et rationes contrarie sunt solubiles
hec est opinio magistri ~~ut est periculosa sicut~~
ita periculosa. sicut multi credunt quia aliqui
ponunt fidem esse que prius eos sequi videntur
~~eorum~~ opinionem secundum primum quod actus dilectionis
absolute elicitus sit a spiritu sancto sic quod est sicut impossibile
secundum id non sequitur dictis magistri ymmo magister
oppositum credidit quod dilectio prout est actus
virtutis voluntatis potest quod creaturam ¶ 2o inferunt
tamen magistrum quod quibus opinionibus rationabilius
sine habitu creato possit elicere actum meritorium
et hec error pelagii sed illud non sequitur dictis
magistri quia magister dicit quod actus diligendi
eliciatur a nobis in virtute spiritus sancti et ideo hoc non
est opinionibus rationabilibus ¶ 3o inferunt quod sequitur
dictis magistri quod spiritus assimilat humanam
voluntatem in virtutem sapientis sed nec illud sequitur
quia magister ponit quod spiritus sanctus moveatur
anime sicut motor supplicans magistri
suo mobili et sic dicit aliquis doctor quod opinio
2a articulus 2us magistri possit sine periculo sustineri ¶ ad 2m
ad 2m dicitur pro illa ratione quod caritas non
habet potest intensive augeri et ideo patet
suppositio quod habitus potest in caritate creata a deo
voluntati infusus ut dictum est in prima ...
tunc planum est quod deus potest intensiorem
habitum infundere omni quia aliter ymmo se
ipse hoc facit eo quod maiorem caritatem re
gulariter dat iniciis quia confessoribus igitur et ...
obiectio ¶ ~~...~~ contra illa quedam quidam faciunt in hac
materia dicentes quod non est mutatio ad intensionem
sed potius alteratio eo quod caritas sit qualitas
sed illud non est ad propositum quia nolo
dimittere de augmentatione nisi ad hunc sensum
quod habitus caritatis creature augeri quando sit in
tensior sed dicens hoc est impossibile nec hoc
... manifeste loquendi apud doctores
sine sicut ... quod caritas in creatura augeri ut
aucta intensive per ipsum hoc magistro sed contra primo
3a articulus primum ad hoc ¶ contra 2m ad 2m arguitur pro primitione
dispositionem quod caritatem intensive posse mi
nui possumus imaginari explicare duo modo
propter ipsius caritatis causam 2o propter dei
pa 4o 3o propter nec operationes ¶ de prima habitu
caritatis prius secundo impugnat posse minui in
tensive per causam continuitatis sicut sic augeri alii
continuitate prius sicut minui eo quod sicut augeri quod
tingit per additionem gradus ad gradum
ita sicut sic minui contingit per ablationem
gradus a gradu sed caritas intensive potest
augeri per partes gradus igitur ipsa potest sicut
2a 4o et prius est de sic minui intensive ¶ quo 2a
caritas quia est propter dei potest minui in
tensive per quia deus infundendo caritati
caritatem ut prior potest una mediante ~~...~~ ablata
sic ut duo conservare dei ipse licet possi
bile posse supernaturaliter creaturam igitur
3a 4o quo ... ¶ quo 3a per illam operationem
mali potest caritas minui intensive
per quia omnis nostra operatio vel
est bona vel indifferens vel est mala
si est bona tunc non minuit sed magis
auget actum si est indifferens tunc non
minuit eo quod si minueret non esset
indifferens si est mala tunc non quod mi
nuit quia si est mala vel implicat
mortale peccatum vel veniale tunc ~~...~~ si
~~...~~ mortale tunc non minuit caritatem
sed totaliter corrumpit et nichil relinquit
~~...~~ quod quidem aliquem habitum minuit
sed aliquid ipsius post se relinquit ~~...~~ si
est veniale tunc implicat operatio et
minuit tunc sequitur quod alia operatio veni
alis peccati similis tunc minueret et sic caritas
est finita ipsa tolleretur per venialia
et quia non habens caritatem dampnabitur
si sine caritate de decederet quod solum per
sequitur sic ... causa quod decederet

venialia dampnac(i)o(n)e q(ui)a no(n) est d(i)m(ittitu)r / ad 10(m)
phil(osophus) p(atet) eo d(icit) lib(ro) [illegible] xl(v)
[illegible] dico hic nomen donum indivinis

dicitur notionaliter vel essentialiter. Ess(entialiter)
essentialiter m(od)o est quia primo quia to-
ta trinitas et quelibet persona potest se ipsam
dare igitur donum ~~dicitur essentialiter~~
indivinis dicitur essentialiter. Contra m(od)o est quia
spiritus sanctus esse donum est eius a patre procede-
re ut dicit Aug(ustinus) in 10 de trinitate ca-
pitulo. [illegible] expressio est nomen notiona-
le sive personale igitur q(uod) principaliter
est vera. Solutio huius questionis in qua
est dicendum / primo dicendo / 2o an
spiritus sanctus sit eo donum quo spiritus
3o an spiritus sanctus sit eo donum quo
datus. Ad 4(m) ad primum principaliter [illegible]
dicendo q(uod) hoc nomen donum dicitur di-
vi(ni)s / primo generaliter pro omni eo quod est
donabile vel quod dari potest sive a se ipso
sive ab alio / 2o dicitur donum quod
proprietate originis accipit quod sit
donabile. Quarto (?) contra [illegible] significatione
hoc nomen donum est essentiale in
divinis patet quia convenit cuilibet per-
sone et toti trinitati igitur quo vera / Alia patet quod
potest per se ipsam dare et similiter filius
et filius (?) spiritus sanctus et cetera vel propria [illegible]
to an apparet. Contra quod sit ista 2a
significatione hoc nomen donum in divinis
non est essentiale sed notionale patet
quod soli spiritui sancto convenit accipe-
re ab alio proprietate originis quod sit
donabile quia ipse solus procedit ut dona
a patre et filio primo amor [illegible]
eorum [illegible] igitur quo vera. Ad 1(m) ita

quod patet quod solus spiritus sanctus proprie donum dicitur patet
quia donum est nomen spiritus sancti tamen ut
hic quoque etiam placet et hoc est
quod dicit beatus Aug(ustinus) in libro de trinitate
capitulo xlvii. Non frustra videtur dici ut
non dicitur verbum dei nisi filius nec dei
donum dicitur nisi spiritus sanctus. Contra quod 3a
hoc nomen donum in divinis non dicitur no-
tionaliter sed essentialiter quod est quod convenit
spiritui sancto ex quo igitur quo vera. Alia
patet per beatum Aug(ustinum) libro de trinitate
capitulo xli. Ubi dicit spiritum sanctum ab eterno
fuisse donum sed ex tempore esse datum /
Ad 2(m) ad 2(m) articulo patet alia quod / propterea
quod spiritus sanctus ea proprietate est donum
qua constituitur in esse personali patet quod
sicut natum est esse filio nasci patre (?) filio patre
dicitur / sicut dicit beatus Aug(ustinus) libro de trinitate
capitulo xlviii(?) sed filium natum esse est sua personalis
proprietas quia in nullo alio hoc convenit
igitur spiritum sanctum esse donum dei est sua per-
sonalis proprietas igitur quo vera. Contra ista quod
sicut capitulo quod spiritus sanctus est donum quo
spiritus sed quam personalis eius proprietas
est esse [donum dei et hoc personalis proprietas eius est esse] spiritum sanctum spiritus sanctus tamen [illegible] imposito
igitur contra in [illegible] Contra [illegible] et illam quam
quidam doctores arguunt et sic primo
sic relatio quod convenit spiritui sancto in ordine
ad creaturas non potest esse [sua] personalis proprie-
tas sed esse donum convenit spiritui sancto in
ordine ad creaturas eo quod principium
quia dator vel donator est igitur contra 2o
omnis relatio dei ad creaturas est re-
latio rationis sed proprietas in divinis est
relatio realis sed quod hoc nomen donum

p(rim)a ad 1(m) · p(rim)o (contra) · 2a q(uaestio) · Co(ntra) · 3a q(uaestio) · 2a ar(ticu)lus · nota spiritum sanctum donum dei esse a patre · Co(ntra) · Obiectio · 2o

conveniunt spiritui sancto in ordine ad creaturas secundum
quod est ... 3o sic una persona divina non
sufficit duabus relationibus sed persona spiritus
sancti constituitur spiratione passiva igitur erit donum
3o non est eius proprium personale. Solutio ad
primum dico quod amor non est ita primo verbum
quin licet esset creatura non fuisset non
futura esset. Et sic spiritus sanctus erit donum
eo quod erit amor personaliter procedens
Solutio ad primum sed amor est causa doni primo quia licet
donum est amor ... et merito illo ratio doni
habet et per consequens patet ad 2m. Ad 2um dico
quod sicut ... sine relatione personalis medius
est filius quod generatur sic donum ... medius est
ad 2um — A sibi ex divinis eidem quod spiratio et — donum et est spiratum sicut filius. Contra
ad tertium articulum — 3a articulus — ad istum articulum dico quod licet persona
divina sit ... ideo illud quo
pater pater est deus est filius tamen eo quo
spiritus sanctus est donum ita quod non realiter
dicunt illud quo est deus et illud quo
est donum. Dicunt tamen quidam ... realiter
formaliter quia sicut pater ... est pater
sit ... quo deus non formaliter et deus
deitate et pater paternitate. Sicut spiritus sanctus est
deus per deitatem et donum ... tamen
formaliter. Donum autem est ... relatum
Et declarant hoc exemplum sic quod lac aliquid
album est lacteus et calidum alio modo
est realiter lacteus formaliter et alio modo formaliter
calidus quia lacteus lacteitate et calidus
caliditate formaliter, originaliter tamen ab eodem
recipit utrumque sicut ... ita spiritus sanctus ab
eodem accipit quod sit donum et quod sit deus
... formaliter sit proprietate donum et ita
deus ut dicit ... de ... quod ... hoc donum
eiusdem ... formale quod ...
... in aliis ... dicitur ...
Rationes — lem medius. Ad rationes patet quod ... an
... sicut ... et ...
... eadem ... secundum ... xxiv

... Utrum quelibet divina persona sit
qualis alia divina persona sed ubi ...
filius in patre et pater in filio, videtur quod non
... quia ... in ... patris
... filius et persona spiritus sancti
eadem persona est pater et filius
et spiritus sanctus et sic ... esset ...
... personae ... quod ... in symbolo
Athanasii neque confundentes personas
neque substantiam separantes. Item ... Ad ... ... determinat
... in ista distinctione ix. ... ...
pater divina ... una ... divina persona
sit inequalibet alia ... ... in
... et qualibet aliam ...
... non est dubium ... probando est
difficile quia ... divina persona ...
sit ... quod quelibet sit deus ...
... ista ... et ...
... magis ... quod ...
2o patet ... sic ... persona
... realiter et ... sit in
alia ... hoc difficultas ...
... et ... auctoritas ...
... et ... nos ...
... est de ...
... Iohannis xiv Ego in patre
et pater in me est ... modum decla-
randi difficile est et fuerunt ... opi-
niones diverse quidam ... declararent ... — 3a 9o
fuerunt ... personarum ... ...
personarum ... ... alii ...
divina relatione ... ad ... ...
... et dicit ... declarari ... ...
... tres negationes ...
... non ...
et ... affirmativa et ... modum
declarandi ... Ad ... sit ... qualis ...

diuinam personam esse inequalem diuina persona
non potest adequate presentari per diuinam personam per
[illegible]

2a q°

[illegible]

3a q°

[illegible]

[illegible]

2a conclusio

[illegible]

Ad racionem

[illegible]

Arguitur

[illegible]

prima conclusio

[illegible]

comprehendit et includit potentiam generandi patris potentia
perfectissima patris non concludit aliam omnipotentiam
sed patet dicendum quod potentia generandi in divinis
est perfectissima potentia quia per illam producitur
nobilissimum et perfectissimum suppositum scilicet filius
dei [illegible] quod dicebatur. Ad 1m potentia generandi non
magis est [illegible] potentia quam potentia creandi
[illegible] comprehenditur sub omnipotentia et potentia
generandi. Ad 2m quod in divinis omnipotentia
perfecte convenit filio patris quia filio est
[illegible] omnipotentia sicut patri et similiter
[illegible] spiritui sancto eo quod de imperfectione
[illegible] patris omnipotentis filio omnipotentis
spiritus sancti, quia potentia quae omnipotentia
facta est imperfecta ut [illegible] tamen [illegible]
quam [illegible]. Ad 3m quod in filio est potentia
generandi quamvis non possit generare
[illegible] sicut patet quod potentia generandi comprehenditur
sub omnipotentia ut dictum est quae
sub omnipotentia est in filio tamen perfecte sicut
in patre ut [illegible] 2a [illegible] 2o quod
[illegible] parum [illegible] patris quod si non non
[illegible] quod filius omnipotens non esset tanta
potentia quod non est [illegible]. Ad 2m patet
[illegible] quod filius non possit generare [illegible]
quia si filius possit generare ipse generaret
quod [illegible] non dicit esse et
posse [illegible] [illegible] admittit
sed si filius generaret ipse esset pater quod in
divinis est simpliciter impossibile [illegible].
[illegible] ista [illegible] quod non est [illegible]
[illegible] cum dicitur potentia generandi
et posse generare quod [illegible] potentia generandi
[illegible] est imperfecta est in filio ut
[illegible] 2a et quod non [illegible] quia
[illegible] oppositio [illegible] et [illegible] patris patris
generare et filius non patris generare ut [illegible]
[illegible] sed [illegible] omnipotentiam [illegible] sancta patet

potentia generandi secundum solum patris patris generat
[illegible] quia in solo patre est potentia
generandi formaliter [illegible] requisita
ad generandum. De hac materia dominus fuit
diffusius super [illegible] [illegible] ubi dixi
de potentia generandi in 2o articulo conclusionis
quam ibi [illegible]. Ad rationes
modo [illegible] dicto non [illegible] et ad
[illegible] dicto [illegible] quamvis filius non
possit generare [illegible] in filio non est potentia generandi
[illegible] et [illegible] patet quod [illegible] [illegible] generare
et quod [illegible] articulo [illegible] dicendum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] haec

[illegible] credenda solius patris est [illegible]
[illegible] quia si non esset credenda [illegible] esset
[illegible] quod [illegible] solus concluderet filium
sed [illegible] angelus pro [illegible] [illegible] [illegible]
solius addita patris non concludit filium [illegible]
[illegible] est [illegible] angelus pro [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] est
solum [illegible] de solutione [illegible]
doctores aliqui fuerunt [illegible] quod [illegible]
primo non concordabat [illegible]
[illegible] latinorum sed de [illegible] grecorum
aliquis [illegible] latini [illegible] [illegible] latini.
2o [illegible] non concordabat [illegible]
[illegible] [illegible] latinorum [illegible] concludit
[illegible] ut si dicitur [illegible] [illegible]
quia quod [illegible] non [illegible] [illegible]
dicebat [illegible] latinorum [illegible] de grecis
[illegible] [illegible] latini [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] latinorum [illegible] non concluderet
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] // [illegible]

Secundum potentiam generandi

2a conclusio

3a conclusio

Corr[illegible]

Ad rationes

3a [illegible]

pa conclusio

Tertio dico duo primo ut res fundantur quo
ad illam materiam et primo pro illam
conclusionem tertium correlativum non pertinet ad diffi
nitionem alterius scilicet sui correlativi sicut
verbi gratia pater non debet sic diffiniri pater
est filii pater vel pater est qui habet filium
nec duplum debet diffiniri sic duplum
est dimidii duplum vel sic du
plum est quod habet dimidium. Et hoc probatur
quia in diffinitionibus relativorum esset
circulatio que est impossibilis probatur quia
tunc ignorans conceptum quid est
relativis non posset in dimidiam magistrorum
deignorantiam probatur quia sic quod sit aliquis
qui ignoraret conceptum quid est
patris et filii et quia illa ignorantia
non potest removeri nisi de per diffini
tionem que declarat conceptum quid est
ut patet 2o posteriorum sed quid est re
lativi unius est per aliud relativum sive
per correlativum per adiscipulum igitur circuli
reignorantiam quid est pater in debet qui
habet filium et eidem querenti quid est
filius in debet filius est qui habet patrem
et manebit in perpetua ignorantia
quia in materia non potest ut manifestum est igitur
etc. Et secundo ponitur est dictum quod relativa debent
diffiniri per sua fundamenta et per causam generatam
ut verbi gratia quid est pater? ... pater
est forma que descendit alia formam
a diversis materiatam quia videmus dicit sic
dici ad conceptum quid est pater pater est
forma que est generans de se propria et de
forma ita quod li generans non refertur ad
formam sed ad propriam et non dicitur habet in
dimus alia formam quia filius qui generatus
tus est individuus est ejusdem speciei cum patre
et similiter diversitas debet diffiniri per di
visionem ... per proprium fundamentum et per suum
ipsum fundamentum et proprietatem ...

supponitur et sic dictum duplum est per relationem
tunc hic aliud quoniam et de isto superficie
proportio superficiei posito numero de ad aliquid
Secunda quoniam sit ista de in relativum non est de
predicamento relationis seu principalis sui correlati
vi probatur quia non dicit ad eum differentiam
ut dictum est precedentibus etc. Tertia quoniam sed dic
to conclusio non excludit illud quod est
de predicamento sive de principalis relationis cum
tamen addi excludit tamen ea que non sunt
de predicamento relationis etc. si sit de relatione
secundario probatur quia cum dicitur pater
non excluditur quamvis hic relatione ...
ad ... sed cum dicitur pater est exclu
ditur filius ... conceptus intentione
philosophi primo physicorum materia primo est
per nec ... et intellectionem ubi sic arguitur sic
illud quod sit est esset potentia homo adhuc
esset vel bipes igitur ... per genus est
... et prius dicit. Ibidem non enim amplius
est potentia quod est unum potentia ... est enim
... aut quorum unum potentia igitur
2a per genus est ... Tertia ... et
eius declaratione sequitur et quarto ... conclusio
exclusiva addita terminis relativis excludit
alterum sive suum correlativum secundum materiam ...
Secunda quoniam est ... ad ... non
est concedenda solus pater est deus sed hic solus
tenetur exclusive probatur quia dicto exclusiva
addita terminis relativis excludit relativum
igitur ad istam solus pater est deus sequitur quod filius
non est deus quod est manifeste falsum igitur quoniam sed
... probatur per exclusiones ... precedente et di
co ... sed hic solus tenetur exclusive
quia sed tenetur ... esset
... potius pater est deus et hic est vel quod esset
sed dicitur quod beatus Augustinus concedit ...
solus pater est deus ... et
non debet concedi quod solus ... immortalis
no

2a conclusio

3a conclusio

1a correlarium

4a q° rusal

... esset ...
... solus pater
est deus

I

Volens aliquid tale quod ipsum deum pure
sit solo spiritu mentis pura dicit cum intui-
tu eternum sola sit quia immortalitatis
nec dicitur cum infinite et potentiam quam pro-
batur ea superare excedit quod solus sit e
immortalis et per hoc alie partes non excluduntur
ab immortalitate penitus ab eius superatione
ut sit dicit [illegible] quia penitus (?) imper-
i ultra [illegible] eius [illegible] addit (?) ergo patet
quia hoc est credendum de qua aliquis solebat
dubitare solus deus est deus et nichil
est deus nisi deus [illegible] [illegible] [illegible] Boecius (?)

(p3 conclusio quod non tamen cognoscatur quid est deus)

Utrum aliquod nomen ab homine [illegible] deo impo-
situm ipsum deum enunciat quod non uno modo deus
est in enarrabilis (?) igitur [illegible] [illegible] patet prima
positum [illegible] in ordine de causis [illegible]
[illegible] ubi dicitur quod prima causa est super omnem
enarrationem et deficiunt lingue
enarratione eius. 4um patet de quo dicit deo
attributis uno in [illegible] quia est [illegible] et
primus [illegible]. In solutione huius questionis
est de [illegible] primo an deus sit nominabilis
2o an deus sit nominabilis pluribus nominibus
3o de quibus an aliquis istorum nominum deo con-
veniat primo [illegible] [illegible] [illegible] nomina attributa
talia dicuntur [illegible] de deo. Conclusio
pro illam quod deus a sapientia est
nominabilis [illegible] patet [illegible] [illegible] Exodi iii ubi moi-
ses [illegible] dominus dixit ego sum qui sum et
[illegible] qui est misit me. Item ego sum
via veritas et vita Johannis [illegible]. 2a conclusio
deus est innominabilis [illegible] quia [illegible]
quod possumus [illegible] possumus significare [illegible]
[illegible] non ut patet primo [illegible]
[illegible] dicit sicut [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] deum possumus cognoscere [illegible]
deum cognovimus ut dicit apostolus ad Romanos
primo [illegible] [illegible]. Item deus laudatur a nobis

(p. tantum)

(2a conclusio)

laude vocali quod esse non possit nisi nominabilis
non esset causa a nobis [illegible]. Contra istam conclusionem (Con?)
sunt duo et [illegible] [illegible] quod deus est
nominabilis et non dicit propheta impositum nomen
illi. Et [illegible] [illegible] quod sit katholicum et [illegible] (Obiectio)
[illegible] concessa tamen [illegible] [illegible] aliqua (contra)
[illegible] et [illegible] Dyonisii [illegible] sicut ea
declarat [illegible] et primo oppono [illegible] ea (1o)
primo quod dicit Dyonisius primo de divinis nomi-
nibus [illegible] [illegible] dicere possibile est
quia deus non est cognoscibilis a nobis
aliqua cognitione quia nec sensitiva
nec fantastica nec opinione cognoscibilis
est nec estimatione igitur nec est nominabilis
[illegible] patet [illegible] est Dyonisius ubi supra
Item dicit Dyonisius quod deus nec est [illegible] nec
deus nec intelligibilis nec [illegible] nec est
[illegible]. Item dicit [illegible] ibidem in capitulo ultimo
quod deus est super omnem [illegible] igitur nomen
non [illegible] ad omnia ista et [illegible]
quod [illegible] non intendit aliud nisi quod
nos [illegible] [illegible] deum perfecte cognoscere
non possumus [illegible] [illegible] nomine [illegible]
[illegible] sit imperfecte nominamus [illegible] cognoscimus
[illegible] Karolus [illegible] imperator [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ~~dixit~~ [illegible] theologus dixit quod
Dyonisius per totum librum de divinis nominibus
non intendit aliud in summa nisi quod deus
sit incomprehensibilis et ibi [illegible] [illegible]. 3a conclusio
[illegible] [illegible] [illegible] quod deum possumus
nominare pluribus nominibus. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cognoscimus igitur [illegible] [illegible]
[illegible] quia deum cognoscimus [illegible]
[illegible] [illegible] ad Romanos primo invisi-
bilia dei [illegible] [illegible] [illegible] intellecta conspi-
ciuntur [illegible] [illegible] cognitiones [illegible]
[illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible]
et [illegible] eum immortalem incor-
ruptibilem et immaterialem et [illegible]
[illegible] [illegible] cognitiones

tione eminentie et sic ~~nominatur~~ divinus est etiam cum omnipotentiam et immensitatem. Ad 3m respondeo quod huiusmodi cognitionem primo compatitur et dicimus esse creatorem gubernatorem et conservatorem. [illegible] confirmatur. Ad 4m quia intellectus viator est sicut oculus nocticoracis [illegible] immensam sublimitatem intensionis capit ipsam divinam essentiam in se existentem simplicissima ratione [illegible] non sicut deus unico conceptu simplicissimo qui est ipsemet deus intelligit se et alia infinita. Igitur [illegible] intellectus viator diversis deum nominat et sic est quod dicitur de divinis nominibus quod laudare deum est qui est infinitus nominum. [illegible] aliam [illegible] quidam apponunt sic non [illegible] ~~[illegible]~~ debet esse [illegible] ut dicit [illegible] Igitur divina dei perfectio non debet [illegible] pluribus nominare diversis nominibus. 2o quod simpliciter est sic tollit cognitionem [illegible] nominare [illegible] huiusmodi cognitionem notatur [illegible] ignorantia nullo nomine nominatur. 3o sic ut talibus nominibus pluribus quibus deum nominamus correspondet aliqua diversitas ex parte rei et sic non quia deus non est compositus ut nulla diversitas et sic ista nomina erunt synonima et erunt nisi unum nomen. Solutio. Ad primum dico quod simpliciter sumendo quod nominamus rem debet rei esse potius quam nomina [illegible] permittit et patet quod [illegible] significatio [illegible] quia [illegible] similiter deum diversis [illegible] sic etiam [illegible] ex omnipotentia diversis nominibus nominatur. Ad 2m dico quod [illegible] si tollit deus cognoscitur [illegible] sic [illegible] unum nomen [illegible] ipse [illegible] innotescit igitur ipsum diversis nominibus nominamus. Ad 3m dico quod talia nomina non sunt synonima quia eis correspondent diversae rationes non ex parte dei

[illegible] ex parte creaturae [illegible] quas deum cognoscimus. Circa 3m articulum sunt duae opiniones quas recitat [illegible] una est [illegible] de Gandavo qui dicit quod nullum nomen nos imponimus posse divinam essentiam [illegible] et [illegible] compositione [illegible] / alia Scoti qui dicit [illegible] sed [illegible] qui deum [illegible] dicit quod [illegible] nomina divinae maiestatis [illegible] significant [illegible] [illegible] has opiniones sic distinguo quod nomen aliquod significare aliquid [illegible] potest intelligi [illegible] uno modo perfecte et diffinitive ita quod correspondeat sufficienti ratione formali sive [illegible] [illegible] et quia patet quod prima opinio est vera eo quod nullum nomen [illegible] viator imponere divinae [illegible] quia ipsam non potest diffinitive apprehendere. Alio modo aliquod nomen potest significare aliquid [illegible] eo quod [illegible] sit distincte impositum ad significandum illam et non aliam et sic 2a opinio est vera. Circa 4m articulum [illegible] qui primo quaerit an [illegible] attributalia [illegible] dicuntur de deo dico quod [illegible] significandi qui consurgit [illegible] intellectum quod originaliter [illegible] fundatum [illegible] [illegible] conditionem creaturae [illegible] talia nomina [illegible] dicuntur de deo [illegible] talia nomina dicuntur de deo quia de creaturis [illegible] attributa [illegible] [illegible] esse in deo quia [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] de divinis nominibus. 2o quaerit iste [illegible] an huiusmodi attributalia nomina dicuntur de deo [illegible] distinctas dico quod [illegible] a creaturis [illegible] similitudine et non [illegible] quae summa simul et una consistit. Ad [illegible] quod [illegible] deus [illegible] non possit simul et perfecte [illegible]

in deum est enarrat. // Sec. vero hoc nomen pa

possit dici pluraliter in divinis, quia ut pz Augus
. v. de trinitate ca. vi. et similiter Damasc. de
trinitate ca. primo. Ubi dicit quod ipsi in divinis
ad se dicitur de quolibet persona proferentur singulariter
et de omnibus tribus pluraliter. Ideo idem
Augustinus vi. de trinitate ca. vii. pa ad se dicitur
sicut ad se dicitur deus bonus et magnus et eternus.
Item hoc et tenet fides katholica et hec ponit
se in symbolo Athanasii. Ubi dicit quod tote tres
persone coeterne sibi sunt et coequales.
Item ubi dicit hoc nomen persona videtur esse de x ior
ob quam hoc nomen persona sit plus ut et se
intencionis, 2o dato et in 3o quod sit prime
intencionis vero significaret ipsam in divinis,
3o dato cum in divinis significet substanciam ut
relationem et pro aliquibus dicitur indeclinabiliter
plurali persone. De ipso primo ad primum propositum
ex methaphisica et logica quod nota
sunt prime vel 2e intencionis pro illam
quam dicunt quod hoc nomen persona est prime
intencionis pro qua dicit doctor et
dicit et Petrus Boecius de trinitate et Ri-
chardus i. 4a de trinitate dicit quod persona est i gi
cui est res intellectualis nature quod persona est una
intellectualis naturalis et in intellectuale
sicut significat sed fo vel igitur ergo et
pz quod illa nota dicitur prime intencionis
sicut et non sed eadem tres persone sunt
persona. Item secundum nominis secundo sepa-
rature quod persona est deus trinus per pluraliter
tribus que vere sunt aliud et quod sunt aliq
sit sed ad illam quam dixerunt aliqui
doctores arguendo sic patet quod in divinis
potest esse prime intencionis pluraliter
non sed prime in divinis sunt plures igitur
Item sic aliud quod i latine apparet 2e intencionis
hoc est 2e intencionis eo quod apparet sufficiens
deum quibus sed persona et sit et in divinis
nisi non relatius secundo dicit Boecius igitur ne
cessarie aliquod. Ubi quod est 2a intencio
et 3o et sed persona hoc nomen in divinis esset 3o
prime intencionis quod predicatur de pluribus
puta de patre et filio et spiritu sancto esset
forsan vel species. Quod ut Augustinus vii. de
trinitate et super Iohannem. Ad 4m quia
2m rem in divinis hoc est unicuique
ad persona non est una in trinitate igitur et quia
pz per Damascenum. Pro simul vero suppositum
vero 3e quia potest dici quod dicit personam 4o
negativum hoc est 2e intencio eo quod nega-
tio sit eius tamen ad persona sed nec
cum et diffinitio predicatur in generalibus vel 8o
illa non contradicit prima illa ex primo
videtur in de heresi sabelliana quod potest ex
ea quod hoc nomen persona sit predicatur et significat
et quod non sunt realiter in divinis tres distincte
quia hoc quod ut dicit Beatus Augustinus primo
de doctrina christiana res quibus fruendum sunt
et et quibus si intendimus sunt pater et filius
et spiritus sanctus igitur preter hoc nomen potest predicari
et filius et spiritus sanctus et tales trinitas
turnus ver et igitur et non est pe
i tamen sed ad prima nomina dico
Ad primum non dico. Item quia est universalia ad 1m
de relatione et in principio substancialiter in divinis quod
est 2e intencionis. Ad 2m dico quod i ad 2m
et dicitur quod est 2e intencionis sed
in diffinicionibus nominum non opportet
sed per se intelligere persona et logica.
Ad 3m dico quod persona non predicatur ad 3m
in genere de se in divinis non est
de i divinis sed ut contra ut hoc
nomen deus predicatur de patre et filio et spiritu
sancto tamen de quibus est sibi eadem
divinis ut deus est hoc dicit
Ad 4m dico quod hoc nomen persona est sicut ad 4m
in predo sed nulla persona est cuius quod in pa-
ter filius ut spiritus sanctus 2e dicitur Ad 5m ad 5m
ad quintum dico quod eodem modo predicatur quod hoc
nomen eius esset 2e intencionis quia [illegible]

proprietas

[illegible] collectio

Λ quod non esset vera nec adiuncta si persona
esset nomen 2e intencionis quia esset
esset significans significatum suum vero
et adiuncta pro pluraliter

2o

obiectio

diffinitionem ponimus scilicet dicit rationale etc.
alia certa tamen opinionibus ubi sit
2a ratio — in loco digna. ¶ Contra ad 2um arguitur
sic: sicut persona hic nomen sumitur impli-
cans individuis dixerunt diversi doc-
tores ubi diversa quae habent in tali [illegible]
exposuit quidam quod hic nomen persona an-
tiquis individuis significabat solum con-
cretum sed modo significat solum in singula-
ri [illegible] importat suppositum id
est dicit quod antiquis personis ponitur
theologia in sacra et secundum sanctos Augustinus
in septimo capitulo septimi libri de trinitate
addit sonat quod cum dicimus patrem
partes non aliud intelligimus quam personam
patris et dicit ibidem quod persona dicitur ad se
et non ad aliud sicut non dicitur alium filius
secundo dixit sanctus tres hypostases
in tamen suppositis non impositum est quod
appareret [illegible] dicit quod quidam hic
nomen volunt non re [illegible] tres
hypostases quod esset fides et caritas
sed quod in aspectu et videbatur sonare
quod scilicet et quod scilicet 2um communem acceptionem
non dicitur individuus impositum in tertio
[illegible] secundo in et hic [illegible] nec erat
id deum [illegible] [illegible] sed quod dicitur [illegible]
quod hoc hic nomen persona significet certum et
nunc [illegible] [illegible] in tertio [illegible] [illegible]
non est dicit quod licet nunc sunt valet
non sed non valeat tamen sicut in ipsis
nominibus [illegible] ut patet et [illegible]
[illegible] est ¶ alii dicunt quod tamen [illegible]
quod [illegible] hic nomen persona individuum
stet pro certa et suppositum sed [illegible]
quod [illegible] [illegible] quod hic nomen [illegible]
individuis et sunt per [illegible] [illegible]
quod persona stet pro suppositio [illegible] [illegible] quod
illa absolute [illegible] [illegible] patet [illegible]

illa non est concedenda quod individuis sunt tres
[illegible] patet igitur [illegible] tamen [illegible] [illegible]
¶ dimissis opinionibus predictis [illegible] — prima conclusio
[illegible] quod hic nomen persona significat in primo
individuis [illegible] quod persona hoc significat
importat nam intellectualem per se
subsistentem sed [illegible] [illegible] excellentissime re-
peritur individuis ut manifestum est igitur etc. [illegible]
quod hoc sic significat [illegible] dicunt doctores [illegible]
[illegible] fuit nomen [illegible] de alia persona [illegible]
[illegible] patet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ponit quod primum Boetium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nomen erat apud grecos [illegible]
[illegible] qui fuit excellentior [illegible]
venit [illegible] [illegible] ad distinctionem
aliorum quia intellectualis individui
dicitur [illegible] [illegible] excellit [illegible] [illegible]
est nomen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
subsistentem per se et quia individuis ex-
cellentissime [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicimus quod individuis sit persona [illegible]
dicitur [illegible] persona [illegible] per se [illegible] vel [illegible]
[illegible] persona [illegible] [illegible] eminentis sonando [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sed non eminentia patet igitur
quod ergo [illegible] [illegible] ¶ Contra ad 2um arguitur — 3a ratio
[illegible] [illegible] quod hic nomen persona non importat
in [illegible] individuis [illegible] quod absolute [illegible] in-
tellectualem nam subsistentem [illegible] quia
[illegible] individuis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod individuis [illegible] non sit nisi persona [illegible]
[illegible] [illegible] patet absolute patrem et filium et
spiritum sanctum igitur etc. ¶ Item non est necesse quod alii
qui dicunt quod persona [illegible] [illegible] [illegible]
individuis sed [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
distinctum quod [illegible] [illegible] individuis quod in
[illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] quod persona [illegible] [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] dicere tamen hic nomen persona [illegible] [illegible]
in divinis absolute ut [illegible] quod non est de
ratione [illegible] [illegible] quod [illegible] sed individuis

opposita sunt in lone distincta ut si per imaginatione esset nisi unum oppositum nec [illegible] cet[illegible]

¶ Contra [illegible] pro illam quod [illegible] quod medium sit [illegible] quod est determinatum [illegible] [illegible] [illegible] medium [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

medius [illegible] quod [illegible] medium est [illegible] [illegible] [illegible]

¶ [illegible]

[illegible]

[illegible] discretio multiplicitas divisio et separatio

¶ Contra [illegible] [illegible] opiniones magistri [illegible] adhuc [illegible] [illegible] opinio [illegible] nota [illegible] duo [illegible] medius [illegible] ponat [illegible] [illegible] separatio [illegible] divisio [illegible] separationem [illegible] medius [illegible] nota medius duo [illegible] nichil ponit [illegible]

¶ [illegible] ponit [illegible] Boneventura [illegible] magistri [illegible] opiniones [illegible]

[illegible] opinionem [illegible] medius [illegible] magistri [illegible]

¶ [illegible]

Et nota duo tres [fuit] in divinis non dicuntur
sic positive sed privative quia dicit quod deus
trinus numeratur dicitur. Et nota ipsa im-
portant distinctionem et aggregationem sed si
in divinis non sint posita igitur quod vera sit hec
Et est una et opinio magistri cum dicit pater
et filius et spiritus sanctus sunt tres ubi dicit
magister sunt per abnegationes plura-
lium vel plurium idest quod non sint duo nec
plures quam tres sed quod non sint tres
sicut tres homines sunt tres sed quia
tres homines sunt distincti et aggregati
individualiter [illegible] et sic cuiuslibet eorum est
per illius tamen patet igitur quod intentio
3a p[ar]s magistri est vera. ¶ Capitulum 3a pars textus
Et nota duo tres in divinis aliquando
dicuntur positive patet sic ista quam quod
Et nota [illegible] in divinis [illegible] per [illegible]
[illegible] et per dictam scripturam [illegible] per dictam pat-
[illegible] ut in [illegible] Johannis hy tres
unum sunt sed non dicuntur. Et nomina
sunt per abnegationes sed non dicuntur
sic positive sicut numerantur ut patet per
[illegible] et [illegible] [illegible] igitur
quod [illegible] ¶ Sed ut [illegible] [illegible] et quod [illegible]
[illegible] aliter sic. Et nota duo tres
[illegible] important alietatem et pluralitatem et distinctionem
et distinctione ut patet per magistrum in tex-
tu et per dictam scripturam quam ad hoc allegat
igitur [illegible] quod in divinis. Et nota
[illegible] dicuntur positive et sunt [illegible]
[illegible] et magistrorum [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible] quod patet quod
[illegible] istarum opinionum [illegible]
[illegible] [illegible] est vera [illegible] ista [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] Et nota duo tres
in divinis dicuntur [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] exponit [illegible] ut dicit [illegible]

quod [illegible] nota [illegible] in divinis [illegible]
plus dicunt vel importarent quantum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur quod
[illegible] quod tres [illegible] non plus [illegible]
[illegible] nisi quod [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] tres
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ista ut
[illegible] est [illegible] ¶ [illegible] ista opinio
[illegible] quod [illegible] [illegible] dicere duo sint [illegible]
et tres sint [illegible] patet quia [illegible] [illegible]
[illegible] illam [illegible] sit [illegible] igitur [illegible]
tamen quod ista opinio possit sustineri ad
[illegible] [illegible] quod cum dicimus tres [illegible]
[illegible] [illegible] pluralitatem ita ut [illegible]
apparet ¶ Ad [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] sit ista quod. Et nota duo
tres in divinis non dicuntur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] non [illegible] [illegible]
sed singulariter. Et nota duo tres [illegible]
[illegible] dici singulariter sed pluraliter igitur quod
[illegible] ¶ Item [illegible] nomen [illegible] in divinis
[illegible] [illegible] [illegible] Et nota [illegible]
[illegible] dicuntur igitur [illegible] item [illegible] nomen
tres dicitur in divinis [illegible] [illegible] igitur
[illegible] [illegible] [illegible] posset addi
[illegible] [illegible] igitur [illegible] [illegible] [illegible]
quod est [illegible] [illegible] [illegible] igitur quod [illegible]
¶ [illegible] illam [illegible] [illegible] arguunt obiectio
[illegible] in divinis [illegible] in [illegible] ut
dicit [illegible] angeli et [illegible] sed [illegible]
de [illegible] igitur [illegible] [illegible] dicitur
[illegible] in divinis ¶ 2o Et nota duo 2o
tres in divinis dicuntur [illegible] sic et [illegible]
et non ad aliud ut [illegible] [illegible] igitur
in divinis dicuntur [illegible] [illegible] ¶ 3o sic [illegible] 3o
[illegible] pater et filius et spiritus sanctus sunt
tres ut [illegible] [illegible] hic [illegible] tres

dici nominaliter vel conotative (?) sed dicitur nacio-
naliter, igitur nulla est nocio que nominibus di-
versis imponitur. Medium igitur si dicit
conciacionem (?) igitur dicit tres formas sed hoc est contra
quintum. Solucio ad primum dico quod unus
medius non dicit quantitatem sed illam dicitur
mensuratum, sed medius dicit relacionem ut
probabitur inferius igitur et cetera. Sed quod videbitur
de quantitate. Ad 2m dico quod alteracio sed respecti-
ve non dicitur sed aliud tamen relacionem dicit
medius et non quantitatem ut dictum est.

Ad 3m dico quod nulla nocio determinata di-
versis imponitur sed quandoque adnotacione
dicitur diversitas de quali forma similia
dicitur aliqua ut hec nomina relativa vel hec
nomina distincta dicitur de qualitate propria
vel contraria. Questio 2a ista nocio ducitur
medius dicitur in relacione primo et nocio
medius importat distinccionem distinctio
aut medius est in appetitibus igitur questio 2a
hec conclusio compertum sic quod istam naturam
dicit medius ut materia est et non dicit
tantum formam ut patet per quintum predictum
igitur dicit 2m in relacione. Questio 3m ad 3m

3us articulus
articulum quod in proposito pertinet an animi
prima conclusio
divinis sit unus vel non; prima pars illa quintum
per medius non est unus sicut mensuratum
quia nocio mensura non dicit medius
sponte
sicut mensuratum per quintum primum 2i articuli.

Correlarium primum
Ex ista quinta sequitur quod medius divinarum
personarum non est unitas et sic non
est quantitas et unitas medius est unitas
unde patet quia non est medius sicut unus quod
sit multitudo ex unitatibus aggregata sicut nu-
Correlarium 2m
meratum igitur et cetera. 2m sequitur quod deus trinitas
non sit unus binarius sicut numeratum sub
binario patet quia deus non potest esse pro
nunc per aliquam vel plures aggregari
ut patet ex similitudine quinti quintum sic

Ex quo sit ista medius aliquis est 2a conclusio
in ea parte sed nocio divina et trinus
dicitur alicuius positive igitur quinta conclusio
patet per quintum secundum primum articulum
in primo est unus prout dicit quintum propositum
2m dicitur tamen medius est unus
quia medius sunt tres personae et ita
quia patet quod sit per unum numerum intelligi contra unum
2m aggregationem formalem divisionem
relacionem tamen medius non est vere
unus aut per unum numerum intelligi
unum prout dicit distinctionem personalem
sic medius est vere unus. Questio 2a ad 2m

ad articulum 2m dico breviter quod sicut
divinus personae dicit unitatem non singularitatem
vel pluralitatem quia singularitas excludit
multiplicitatem. Similitudo excludit non
pluralitatem et ideo non personae essenciam
secundum pluralitatem sed ista nocio pluralitatis
tantum singularitas et singularitas non recipit
sic simpliciter compertum pluralitatem et capitur ista pro
nocio medius alietas pluralitatis dis-
tinctio distinctio quod distinccio presupponit distinctionem
distinctio pluralitatem, pluralitas alietatem,
alietas autem non pluralitatem attendi, quo
ad formam sed esse quo ad propositum sed
hec tamen ista ratio recipit sed aliqua ratio
sed divisionem unitatis dicitur divisionem
et separacionem non exprimit et separatio
presupponit disposicionem, dicitur sic unitatis
multiplicitas divisionis, divisionis
autem presupponit formam et distinctionem
ne igitur medius est communiodanie (?)
unitas. Secundo ista ratio non recipit
ad racionem patet et datur circa questionem

Obiectio quinta tamen ubi per medius dis-
tinguitur in relacionibus sed quod non autem sic

in divinis persone non constituuntur relatione ideo
non distinguuntur relatione // secundum Damascenum
p[rim]o libro 3o capitulo suo dicitur imputatam
divinam esse sed ¶ Item aliter ille divine
persone distinguuntur quo multiplicantur secundum hoc
cum in libro de fide ... connectit unitatem
et relatio multiplicat trinitatem igitur etc. ¶
supposito hoc quod positum est ... opi-
nionem doctorum videndum est de illis // si
distinguuntur et constituuntur ab absolutis an persone in divinis distinguuntur et consti-
tuantur originem // 3o de questio ¶ Circa
p[rim]a opinio primum fuerunt due opiniones // prima
fuit ... qui posuit quod persone
in divinis distinguuntur proprietatibus
2a opinio absolutis alii dixerunt quod distinguuntur
relationibus modo absolutis pro materia tales
opinionum // opposita pro quo opinionis
p[rim]a ratio ... ¶ prima est ista in divinis
non sunt persone ... proprietatibus absolutis
distincte ... probatur quia si sic sequeretur
quod aliqui sunt persone ... prima
quo non esset ... quod est contra fidem katho-
licam quia ... absoluta proprietates
obiectio dicuntur ... ¶ ... illam
opinionem ponit ... ista
p[rim]a materia arguit sic probando quod persone
divine non distinguuntur relatione quia
omnis relatio ...
relatione ... relatio ...
... non ... sed ...
divina relatio non distinguuntur ...
2o stricte ... ¶ 2o sic omnis realis relatio
... ipsum
in divinis est ...
3o ... et non ...
... sit doctor ... ¶ 3o
... ista ...
suppositio ... posita sit ... conclusio de suppositio ...
... conclusio ... ¶ 4o ... 4o
... ... est ...
... non ...
4a ¶ ... proprium ... est

supposito ... in divinis non est hoc possum
¶ Solutio ad primum dico quod maior est falsa quia Solutio ad primum
relatio non ... eam
constituere in esse relatio ¶ ad 2m ... ad 2m
in divinis ... realiter
distincta non ... in ... sit ... quod
sunt in re ... de ... illius
distincte ... ¶ ad 3m dico quod ... ad 3m
eo quod ... absoluta tollit ...
... ¶ ad 4m nego ... quod si ... ad 4m
esse ... unitas non ...
constituit absolute aliquo et sic non est
... ut ... non ...
... aliquis ... esset ... quod non
est ... ¶ 2o ratio sit ista ... 2a ratio
... in divinis non distinguuntur ... absolute
probatur quia ... absoluta sunt ...
... non ... sit ...
non distinguit ... si non sunt ...
tunc in divinis est composita ...
modo absolute ¶ Item si ... igitur
... sic distincta sunt ... relatione si ... absoluta
sunt absolute tunc in divinis plures ...
... quod ... non est ... si sunt relatione
tunc ... distincte non ... absolute sed
relatione ... ¶ ... illam ... Opinio opposita
opinionem ... quod ponit in divinis ...
... absolutas ... quas ...
... qui sunt ... esse ...
... esse ... // ...
... // ... 2m ... // ... 3m ...
... et ... modo ... opinio esse
fundata in mediata relatione in divinis
et arguit sic ... opposita ...
... non ... in divinis sunt
relationes opposite igitur ... relationes
non ... in divinis ... 2o
... ¶ ... 2o sic ... est semper
distinctior ... omnis relatio ...
igitur omnis distinctio relatione opposita
requirit aliam distinctionem ... Improbatio opinionis
¶ Sed hec opinio est falsa quia sicut in divinis

Admotio opinionis

dum tertium pluralis eadem ratione sic sed dum intelligo
et sed amor absolute loquendo et sic communis
sed est ex natura intellectualis et amativa
sit. ¶ Ad motiva huius opinionis dicendum.

ad 2m

Ad primum quod quamvis in eodem fundamento
finito opposite relationes originis sit esse
non possunt in fundamento tamen infinito
sive esse possunt. ¶ Ad 2m dicendum quod materia
tamen similitudo ratio est distinctorum fundamentorum
quia ubi fundamentum est finitum
individuis sic non autem ubi fundamentum
est infinitum ut deum est. ¶ 3m articulum ad 2m

3 articulus

nullo posito erunt illa quoniam quod individuum
pro non distinguuntur nec constituuntur per
origines sed quod origines per quod quoniam
in quo aliquid personaliter aliquid constituitur et
intrinsecum rei constitute per origines 2m
quod origines non significant ut intrinsece
prius per se significant ut actus progredientes a
persona in qua sic via media inter producens
et productum sic quod dicitur 2o physicorum quod generatio
est via in naturam igitur quoniam verum. ¶ Item ac

obiectio

te notionale considerata per modum actionis
primam agentis non constituunt per se ipsos
eo quod actus significatur sunt primus intellectualiter
igitur quoniam verum. ¶ [Contra] illam quoniam tamen
quidam sic probant quod aliquid est esse in re
quod non potest intelligi esse sic illo constituitur
intrinsece per filius sic esse per relationem in re
illo non potest intelligi esse igitur quod. ¶ Item dominus
libro primo distinctione 2a ait quod individua sunt
communia quia per generationem et processionem.

Solutio ad 1m

¶ Solutio ad primum dicendum quod filius sic sic
esse per relationem in re ea non intelligitur
per generationem sic esse non formaliter per
modum emanationis. ¶ Ad 2m dicendum quod actus

ad 2m

notionales sunt realiter sed tamen competit
Damascenus et aliis doctoribus
magistris de trinitate quia de significatione
nominis competentibus accipiunt pro. ¶ 3m

3 articulus

ad 3m articulum pro illa quoniam opinione

individuas constituunt et ab invicem distinguunt relationibus originis filiatione et processione sive passiva spiratione. ¶ Contra illam quam volo omnibus modis resistere quia vocibus hanc tantum quoniam attingere nec sunt de virtute illam quod fundare credas stricte quoniam ista quoniam est de intentione doctorum et specialiter Anselmi in libro de processione spiritus sancti ubi sic dicit sicut in nostro verbo divina pro certo pluralitas individuis est ut pater et filius et spiritus sanctus de quibus dici non possunt plura nomina secundum quod sunt ad invicem et Ricardus libro 2o dicit quod individua nomina sunt sed tamen ubi non obviat relationis oppositio et libro 4o dicit quod impossibile est individua in se dicunt vel aliqua persona distinguatur ab alia nisi per relationes igitur quoniam verum. ¶ Item in fine illius libri concludit Anselmus quod tot sunt homines quod persone humane quia quotlibet humane distinguuntur proprietatibus personalibus absolute individuis aut non sunt tot sicut quod persone quod deus incarnatur dicit ad deum fuerit personarum distinctio. ¶ Item Boetius in libro de trinitate dicit quod communia continet divina trinitate. Relationes multiplicant trinitatem. Item Anselmus de incarnatione verbi dicit quod inter omnes disputat quod quidam quod personas divinas differre per absoluta proprietates / Supponens tres personas ab
pluralitate differre aut igitur personis omnes tres deum aut non sic sic nec si personis personas absolutas necesse est ut personas tres deos esse quia tres sunt sicut unus deus igitur singula quam persona vera est deus ex tribus constitutum unus deus quod impossibile est dicere quod tunc erunt tres res unus deus duo quorum erit deus sed est de intentione Augustini libro primo de trinitate sunt in hunc confundi ubi dicit generaliter habere cum esse tenendam in ista unitate

A dicendum quod non est nisi 1o 3es personas esse 3es deos

1 dispt.

quod persone mouentur eo quod ad se diuiduntur
sunt indistincte personaliter patet igitur
conclusio. Ad argumentum principale ¶ Ad argumentum principale dico quod persona di-
uina cuius possit dici indiuiduum subsistens
conueniens que non est substantia est tamen
relatiua conueniens pluribus constituentibus ut patet
ex dictis. Circa distinctionem xxiiij^m queritur

utrum in diuinis tot sint ponende res quot
ponuntur relationes reales et uidetur quod sic
quia quelibet relatio realis est res igitur conclusio
[illegible] patet [illegible]
¶ Oppositum arguitur in diuinis non potest esse multi-
tudo rerum eo quod in diuinis non possunt
esse plures quam tres persone quia non sunt
plures quam iiij relationes reales in diuinis
sunt plures quam tres igitur conclusio falsa
¶ In principio huius questionis uidendum est de nu-
mero quot sunt relationes reales in diuinis
2° de questione utrum tot sint res quot sunt
relationes reales ¶ Quantum ad primum sciendum
est quod in diuinis est dare notiones
et relationes proprietates ¶ Notio est propria
ratio notificans personam id est quod conuenit per-
sone [illegible] quia non est [illegible]
persone [illegible] sint iste quinque paternitas
filiatio innascibilitas communis spiratio
et spiratio passiua quia per paternitatem noti-
ficatur pater et per innascibilitatem filius per-
[illegible] opposito et intellectum passiue quia per
hoc impossibilitas non est nota
[illegible] et filio conueniat per spi-
rationem notificatur filius per spirationem
[illegible] sed actiua notificatur [illegible]
duo pater scilicet pater et filius per spirationem
autem passiuam notificatur spiritus sanctus proprie-
tates non sunt tres scilicet que personas
[illegible] personali constituunt sicut paternitas
filiatio et spiratio passiua relationes
non sunt [illegible] quatuor

sine quibus constituuntur ut paternitas est relatio que
per relatiue opponitur filio ¶ Premissis istis
prima conclusio pono ad primum articulum istam conclusionem quod in diuinis
sunt quatuor relationes patet quia quelibet rela-
tiua opposita debet ad conuenientiam utrumque
impertire in diuinis est relatio qua pater
opponitur filio relatiue et ille debet ad conue-
nientiam et sic sunt due relationes etiam in diuinis
est relatio qua pater et filius opponuntur spiri-
tui sancto et illa similiter debet [illegible] igitur conclusio uera [sed ad quantitatem [illegible] due relationes]
ymmo in diuinis non sunt nisi quatuor relationes
reales nisi relationes originis sed in
diuinis sunt due origines scilicet generatio et pro-
cessio quarum quelibet requirit duas re-
lationes scilicet unam qua producens refertur
ad productum et aliam econtrario igitur in diuinis
2us articulus sunt quatuor relationes ¶ Quantum ad secundum articulum
prima conclusio premitto illam ~~[illegible]~~ conclusionem quod in diuinis
sunt tantum tres res ista conclusio patet quia in
diuinis non possunt esse plures quam sunt persone
sed non sunt plures persone in diuinis quam
tres ut tenet sancta fides katholica igitur
conclusio [illegible] patet [illegible] colligitur ex
[illegible] et [illegible] de summa
trinitate et fide katholica ¶ Ex ista conclusione Corollarium primum
assumpta [illegible] precedentis articuli sequitur primo quod in
diuinis non sunt ponende tot res quot
sunt ibi relationes reales patet quia per conclusionem
precedentis articuli in diuinis sunt quatuor relationes
et in diuinis sunt tantum tres res ut dicit
conclusio huius articuli patet corollarium [illegible] est
contra [illegible] ¶ 2° sequitur corollarium quod quatuor Corollarium secundum
relationes in diuinis non sunt quatuor res patet
quia in diuinis non sunt ponende plures
quam tres res ut dicit conclusio premissa
igitur patet corollarium ¶ 2a conclusio huius articuli 2a conclusio
sit ista quod spiratio non est res alia
[illegible] et filiatio [illegible]
spiratio [illegible] est [illegible]

datur cum paternitate sed inspiratio patris debilit
eadem communis spiratio est in filio et imme-
diate cum eo fundatur cum filiatione
sed inspiratio filii communis sit aliqua re-
latio communis paternitatis et filiationis quia ipsa
spiratio et filiatio inferuntur [illegible]
quia paternitas et filiatio pertinent ad eandem
speciem ad quam non inferuntur paternitas et
filiatio igitur [illegible] ¶ Secundo patet ista quod
si communis spiratio esset alia res a
paternitate et filiatione tunc in eadem
persona essent plures res realiter distinc-
te sed in patre paternitas et spiratio et in
persona filii essent plures res realiter
distincte sed spiratio et filiatio etc. in
istarum personarum esset summe simplex ¶ Tertio
parte dicens quod iste relationes quia
non sunt aliqua res realiter relationes
[illegible] non derogant simplicitati summe
sicut cum relatio cum divina essentia idem
persona non derogat summe simplicitati sic
relacio nec iste relationes ¶ Videtur quod omnis pluralitas
rerum realiter distinctarum in eadem persona
[illegible] summe simplicitati sed quod dicis de
essentia et relatione non est simile quia essentia divina
et relatio non sunt due res sed [illegible]
quia nulla realis distinctio est inter essentiam
divinam et relationem patet igitur quod ista tertia
3a conclusio ¶ Tertia quod sit ista iste quatuor relationes in di-
vinis non sunt quatuor res sed tres res tantum
patet primo ex premissis sic quia in divinis
non sunt plures res quam tres ut
[illegible] huius articuli [illegible] quod quatuor
relationes in divinis non sunt quatuor res
ut dicit [illegible] ¶ Et
iste quatuor relationes non sunt in divinis ad
duas res ut ad unum igitur patet quod

iste quatuor relationes sunt tres res ¶ Tertio
patet sic quod ex premissis sic quia paternitas
et filiatio est una relatio quia est [illegible]
filiationis ad paternitatem est secunda relatio
quod est filius passive spirationis
ad communem spirationem activam
est tertia relatio quod est spiritus sancti quarta relatio
est communis spirationis ad passivam
spirationem et hec non est res dis-
tincta a paternitate et filiatione ut dic-
tum est igitur iste quatuor relationes sunt
tantum tres res quod fuit probandum
¶ Ad rationem in oppositum dico [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ad intra in divinis sit admittendum
[illegible] quia in divinis non ad-
mittitur eius correlativum sed principia-
tum ut patet [illegible]
[illegible]
[illegible] quod sit correlativa patet
per philosophum ubi dicit [illegible]
est [illegible] principium [illegible]
[illegible] nisi principiatum ut manifestum
est [illegible] ¶ Et confirmatur quia in divinis
quo admittitur non admittitur hoc
nomen [illegible] quia non est [illegible]
in divinis [illegible] est
[illegible] quia de
[illegible] est [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] Insolubile huius
[illegible] est primo [illegible]
[illegible] principium [illegible] ad
intra [illegible] ad [illegible]
[illegible] maiore [illegible] minore [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] nomen [illegible]

ad intra admittendum est medium pre-
cisione ut dicit b. augustinus in x° li. de tri-
nitate quod pater est principium totius trinitatis
non sit eum de quo sit vel de quo pro-
cedat sed ab eodem filius est genitus
et spiritus sanctus procedit ut allegat magister
in primo sententiarum distinctione xxix Item
ubi est via in emanatione diuinarum
personarum ibi admittendum est principium sed
medium est via in emanatione diuinarum
personarum eo quod filius sit a patre et spiritus sanctus
a patre et filio ut patet ex fide et pluribus
propositionibus dictis supra allegatis igitur etc.
Item principium est duplex aliud est esse quid
incommunicabile sed filius sit esse a patre medius
[illegible] quod medium non admittitur principium
[illegible] sit tres [illegible] recipere vellet
recipere principaliter et causaliter [illegible] admittens
non admittitur sed ut [illegible] ut statim pa-
tebit infra dicit eciam damascenus unde
ad eorum primam quam iste movet contra
[illegible] disputatores quod secundum utrumque principium
et principaliter recipitur medium sed hoc
est ad intentionem katholicorum quod principium quod
[illegible] ponat ad importandum [illegible]
tres [illegible] hoc nomine [illegible]
vel quod sanctus ambrosius dicit [illegible] nomen
[illegible] inscriptum non invenisse nec
legisse nec audivisse et sicut dicit magister
distinctione xxix. ca° in i° [illegible]
dum Iste sanctus doctor nolebat uti
hoc nomine [illegible] propter [illegible]
et nos contra [illegible] [illegible]
autem [illegible] quod [illegible] a katholicis
et piis lectoribus pie recipiuntur

2ᵃ q° Secunda questio sit ista hoc nomen medium
non est admittendum. admittitur probatur quia
dicit b. a. methaphysice quod [illegible]
pe[illegible] [illegible] ut in se [illegible]

nulla est dependentia Item dicit idem
quod [illegible] est ad eius esse [illegible] aliquod [illegible]
[illegible] consequela ad esse [illegible] non sit [illegible]
[illegible] quo ad esse [illegible] idem
esse [illegible] prius. [illegible] Contra ad 2ᵃ articulus
2m [illegible] pono illam [illegible]
[illegible] et [illegible] creaturarum [illegible] filius
est principium [illegible] creaturarum [illegible]
[illegible] creaturarum et pater et filius
[illegible] et [illegible] creaturarum
et [illegible] tota trinitas est principium [illegible]
creaturarum [illegible] de-
pendens [illegible] creaturarum [illegible]
[illegible] creaturarum [illegible]
[illegible] augustinus [illegible]
[illegible] et allegat magister [illegible]
xxix° ca° 2a [illegible]
[illegible] ad [illegible] apostoli ad [illegible]
xi [illegible] et ipsum [illegible] omnia
[illegible] Secunda questio sit ista principium [illegible] 2ᵃ q°
[illegible] admittit medium [illegible] creaturis
ad [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] non
potest esse [illegible] principium [illegible]
admittit [illegible] est principium [illegible] est
eadem [illegible] [illegible] [illegible]
illo [illegible] est principium [illegible]
[illegible] creaturarum [illegible] Item [illegible] crea-
turarum [illegible] est principium quod est [illegible]
est principium [illegible] quo ad esse [illegible]
[illegible] admittitur [illegible]
Tertia questio ad [illegible] sit ista principium 3ᵃ concl°
[illegible] admittitur [illegible] creaturarum
ad [illegible] non dicit [illegible]
[illegible] distinguitur [illegible]
[illegible] principium admittitur
[illegible] illam [illegible]

in principio creaturarum ad communia antiquorum
patet ex probatione quaestionis primae primum ar[illegible] li-
cet. ¶ Creaturam tamen qua sit prior natura per
ad intellectum et prius intellectum ~~[illegible]~~ ad
contra dicitur [illegible] p° [illegible] respectu
de [illegible] quae plures est [illegible]
[illegible] ut [illegible] analogum
[illegible] ¶ Item posterius et principaliter est
prius quam est eadem non [illegible]
prius quia quod est [illegible] non [illegible]
ex [illegible] quod est [illegible] ¶ Item
quod convenit alicui [illegible] et princi-
paliter convenit sibi quam [illegible] ex
[illegible] ~~[illegible]~~ per [illegible] convenit [illegible]
[illegible] [illegible] et prius creaturae [illegible]
[illegible] [illegible] convenit sibi
[illegible] ¶ Ad [illegible] patet ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible] relatio dei ad creaturam sit prior
[illegible] ad deum et [illegible] quod sit [illegible] quod relatio
dei sit prior quam sicut [illegible] ad fun-
damentum ad [illegible] sic [illegible] relatio ad [illegible]
[illegible] sed est prior creaturae [illegible] ¶ Contra [illegible]
relatio [illegible] est posterior relative [illegible]
[illegible] quod sibi opponitur ~~[illegible]~~ relatio dei ad
creaturam est [illegible] [illegible] realiter [illegible]
[illegible] [illegible] in hac [illegible] et relatio crea-
turae ad deum est realis [illegible] [illegible]
¶ In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] an sit aliqua relatio inter
deum et creaturam 2° dato [illegible]
[illegible] relatio sit realis respectu dei 3° an
sit realis respectu creaturae 4° [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] quod inter deum et creaturam est [illegible]
relatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tur est relatio quia deus est [illegible] omnium
entium ut dicit Paulus [illegible] [illegible]
[illegible] ubi. Item [illegible] et [illegible]
est relatio [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
patet [illegible] ubi dicit omnia [illegible]
[illegible] sit et patet [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] [illegible] Aug[ustinus]
5° de trinitate ubi dicit respectu [illegible]
creator relative dicitur ad creaturam
sicut dominus ad servum patet [illegible]
[illegible] ¶ ~~[illegible]~~ forte dices relationes [illegible]
sit [illegible] quia deus omni creaturae prior
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] est quod relative
relativa sunt simul natura [illegible] quod [illegible]
data relatione sit [illegible] [illegible]
[illegible] est sed illa res [illegible] est
prior est prior illa re quae est [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] quia illa dicit [illegible]
[illegible] ¶ Contra ad [illegible] [illegible]
duas [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] deo [illegible] respectu dei non
est realis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
deus ex tempore [illegible] ad creaturam
[illegible] [illegible] res realiter in deo [illegible]
[illegible] creatura [illegible] [illegible] [illegible]
et realiter [illegible] in deo quae [illegible] impossibile
eo quod realitas est in deo [illegible] est deus
ut supra dictum est ¶ Item [illegible] deus
[illegible] amitti [illegible] [illegible] [illegible] deo
ad [illegible] [illegible] [illegible] realis
[illegible] in deo [illegible] in deo [illegible] aliquid quod
amitti posset et ideo [illegible] [illegible]
[illegible] in quo est aliquid quod amitti potest
mutabile ut dicit Aug[ustinus] 5° de trinita-
te [illegible] ubi [illegible] probat deum
esse immutabilem ¶ 2° quaestio sit ista deus
non ~~[illegible]~~ [illegible] creaturae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad creaturam [illegible]

que creatura refertur ad deum sicut effectus ad
3us articulus causam. Secundo dico ¶ Contra 2m et 3m articulum sunt
aliqui doctores quod relatio inter creaturam
et deum creatorem sit realis ex parte crea-
ture sed non sit realis ex parte dei et hoc
probat Thomas de aquino sic quia creatura
realiter dependet a creatore ideo realiter
refertur ad ipsum. Item omne productum re-
aliter refertur ad suum producentem. Item
omne mensuratum refertur ad suam mensuram
[illegible] ¶ Confirmat [illegible] doctor per beatum
augustinum 5o de trinitate capitulo ultimo ubi dicit
deum dici ad creaturam non realiter
[illegible] quod accidit sibi per relationem [illegible]
quod accidit creature. Ad quam dicimus
sicut ipse dicit. Sed contra istam propo-
sitionem [illegible] quia ego sumo sic
[illegible] quod relatio non est res distincta nec
relata vel etiam a rebus relatis. Et ideo
quantum ad istum articulum pono istam conclusionem
quod relatio creature ad deum
vel etiam creature ad creatorem
non est quid distinctum a rebus referen-
tibus quibus dicitur relatio [illegible]
quod non est ad propositum patet quia sic in
ductive [illegible] quod aliquis fuit [illegible]
nichil [illegible] nisi quod [illegible]
conveniant ut patet per philosophum 7 metaphysice
[illegible] per [illegible] nichil esset
nisi deus et duo alba ista essent similia
non in ipsa esset [illegible] relatio et manifestum
est quod illa relatio non esset quid distinctum
ab illis albis sic ad invicem relatis quia
oporteret aliam dari quod deus esset illa
relatio quod est absurdum. Et ideo patet quod
de relatione equalitatis et ita de singulis
igitur ¶ Ultimo confirmatur quia nichil esset
nisi deus et una intelligentia creata [illegible]

relatio ut patet ex dictis [illegible] quem [illegible]
allegavit [illegible] patet [illegible] ex dictis philosophi
qui concordat [illegible] quod inter eam et effectum
sit [illegible] relatio [illegible] tamen est quod intelligentia
relatio non est quid distinctum a deo et ista
intelligentia [illegible] id est omnino [illegible]
deus [illegible] ego notavi
scripto meo super [illegible] opposita
opinione scilicet quod deus non posset an-
nichilare [illegible] ad [illegible]
creaturam quod est [illegible]
et patet quia [illegible] illa crea-
turam [illegible] esset relatio quod esset quid
distinctum a deo et ab ista creatura
patet [illegible] 3a conclusio
Ad 3m articulum quod [illegible] relatio inter
deum et creaturam non esset realis ex parte
creature patet intuenti [illegible] ¶ Ad motiva
in oppositum [illegible] concede
quod creatura [illegible] realiter dependet a creatore
et non [illegible] quod [illegible] relatione super ad dictam crea-
turam refertur ad deum ut patet ex [illegible]
[illegible] probare [illegible] non mo-
tiva patet eodem modo ¶ Sed ad auctoritatem
beati augustini dico quod [illegible] est totum
quod dicit augustinus quia creature accidit esse
post non esse [illegible] incipit esse
deus dici relative ad creaturam non
dicit augustinus quod hic fiat per relationem
super additam ¶ Contra 4m ad articulum [illegible] 4us articulus
dico quod [illegible] relationes dei ad creaturam
et e contra et relationes opposite sunt simul natura
ita quod [illegible] est [illegible]
[illegible]
creator est creature creator tamen
[illegible] dicitur creatura est creatoris
creatura [illegible] quia [illegible]

I

tinis et aliud est phi inpe inpiūt ubi
dr. q relatiua sunt ad conuertentiam red
dim pnlem dico q no oz q fundm eius
est prius q go rlo sit per relonē ut
pz ex dc ista ultima z eius pbatone

Ubi equalitas indiuis sit relacio realis
q sic arguitr. pmo ubicumq reperitur equalis
tas uirtutis magnitudo ibi inuenitur uera
z realis equalitas quia sim qntitas est ali
cuius equale uel inequale dici ut dr phus
in pdicamts. sz indiuis psonis est equal
uirtutis magnitudo z scdo qntitate mobil
tam uirtutis z p pfonis equalit dotibus
ut ibus p sonis igitr indiuis est equali
tas que est rlo realis igitr qo uera Scd
arguitr sic sti doctores non ponunt indiuis
nisi quor relones reales. s pnitas filiacionem
generationem z passiua spiracionem
seu pcessione quibus nulla est equalitas
ut manifestum est. In plura tamen sic
dicendum est de dicendabus. pmo qn equalitas
inatrcatur sit realis rlo qua qlibet psonarum
aliquod eterne ineta respcetu z
ad eius maiam. scdo qn equalitas sit
indiuis z qn dicantur ibi qualiter relonem

Circa scdum ad solucionem istius ques equalitas
tales sicut nc alia rlo sit rex distin
cta circa equalibus equalitas tamen
inatrcatur dr relone realem pa potius
gois pz satis ex dictis inpfectis uilo za
dr qnis sz 2a ps pz q equalis
equalitatis no dependet ab intellectu ma q
q mens nos intelliges rem aliqua rea
tam adhuc linea pedal equal
est linea pedali equalis
est linea bipedali inequal eiua
realis rone qntitatis est unius qntitas alterius
al equale igitr qo ua Tertiam qnm
istius ques tenet durandus ex isto mo

tino relones in diuinis res sit qua est
aliud dum super quo fundatur sz unum in
creatum super quo fundatur equalitas e
potentia unum sim rationem igitr equalitas
increatur est potentia unum cum relato
Tamen aliud licet rlo equalitatis fatre
lacio in diuinis no est tamen rlo cuius fun
damentum sit unitas sz potius fundamentum
equalitatis est qntitas cuius ppinum e
unum cum cum equale uel inequale di
ci z to uidetur multi q in ostendendis
doctoris no pcedit Circa 4m ad 2m arguta 2a arg.
pro illam quod q indiuinis est equali
tas sit qo pz ex pte in simbolo ana
thasii ubi de filio dr q est equalis
patri dm diuinitatem pz etiam q qo p beatum
Augustinum in libro de fide ad petrum dyaconum
ubi pre dr de pre z filio z spu
sco nullus aut tempe alium pcedat et
uite aut excedat magnitudine aut superat
ptate Et pz et qo p rnilla diuina sup
que allegat mgr sup i. di xix. Circa
2a qo equalitas indiuis dr duplr 2a 9o
pe quia equalitas formaliter sua rone
est ad aliquid eo q omne equale eqli
sit equale igitr qo uerum nc obstat q
mgr dicit nullam q equalitas no sit
rlo ut noca pz ut unitas qntitas ut
est sz id q dr hilarius de sinone in
diuinis q sit indiuinis eorum quia ut dr
uenit tales locutones uituperant
sic tre sicut dicens inatrcatur q
psld est qntitas qua qntitas est
pp qua aliqua sunt psba ut sicut
dicens inatrcatur q equalitas e
qntitas qua qualitas est pp equales
qua sunt equalia sunt impropria
intelligentur locutiones sz nulla ita q sit
pprie equalitas in diuinis est uera unitas
tatis pprer. ut uniteum in diuinis

Finis articuli

L

personarum equalitas / hiis scilicet quod in divinis
equalitas ut dicit quarto quest[ione] prima articulo et quod
equalitas in divinis dicitur [illegible] in relatione [illegible]
dicit 2a q. 1 etc. ¶ Videndum est autem
quantum ad tertium articulum de quesito informan-
dum videlicet utrum equalitas in divinis sit
relatio realis de hoc videntur esse contrarie
plures doctores qui prout mihi videtur
[illegible] ad concordiam ponuntur eorum moti-
vis / Thomas de Argentina et Egidius dicunt
quod equalitas in divinis non sit relatio
realis [illegible] motivo quia fundamentum
illius relationis est quantitas que in
divinis [illegible] metaphorice que [illegible]
[illegible] est fundamentum relationis [illegible]
[illegible] ¶ Item arguunt ipsi sic ista relatio
non est realis cuius esse completum depen-
det ab intellectu [illegible] equalitas in divi-
nis est huiusmodi ergo etc. Probatur minor quia pa-
ter non sit [illegible] equalis filio nisi eadem
divina magnitudo [illegible] attingatur primum
semel in patre et semel in filio [illegible]
[illegible] videtur dicere Allexander de Hallis quod
tenet quod equalitas in divinis sit relatio
realis et hoc probat sic [illegible]
[illegible] colligit contrarie opinionis motivum
[illegible] opposite relationes [illegible]
fundantur in divina essentia / [illegible]
sunt relationes reales et realiter distincte
non obstante essentie unitate igitur in
divinis equalitas et [illegible] erunt relationes
reales non obstante unitate divine ma-
gnitudinis que est una in tribus personis
¶ Item quidam alii doctores tenentes
[illegible] arguunt sic illud quod est
in filio communi [illegible] quia [illegible]
[illegible] est realis quia [illegible]
[illegible] est in filio [illegible]
[illegible] est filio communi [illegible]

dicit [illegible] Augustinus [illegible] maximum libro [illegible]
[illegible] quod in divinis non est pater maior
filio quia equalem sibi genuit. In
concordia istorum [illegible] doctorum
pono illam [illegible] quod equalitas in divinis
est aliquo modo relatio realis et aliquo modo non
[illegible] sic patet quia [illegible] equali-
tatem [illegible] realiter
differunt [illegible] eadem equalitas [illegible]
que [illegible] quod eadem divina ma-
gnitudo est in divina persona que est in alia
igitur [illegible] et patet [illegible]
quia [illegible] equalitas esset
[illegible] quanta [illegible] est quod
albedo [illegible] extenditur eadem [illegible]
[illegible] quia extenditur cuius [illegible]
[illegible] non obstante ~~[illegible]~~ quibus [illegible]
quia realiter albedo est equaliter exten-
sive [illegible] et huiusmodi equalitas realis
relatio [illegible] videtur quod [illegible]
[illegible] realiter alteri equale [illegible] eadem
magnitudine [illegible] quia [illegible] ma-
gnitudinibus esset magna igitur [illegible] isto
[illegible] maxime est realis relatio ista
equalitas igitur [illegible]
[illegible] quod aliquo modo non sit relatio realis
patet quia [illegible] non sunt realiter [illegible] ma-
gnitudines [illegible] personis [illegible]
igitur isto [illegible] non esset [illegible] realis relatio
equalitatis et super [illegible] opinionis Fundatur
que [illegible] sunt [illegible] dico tamen quod si
[illegible] iudicii [illegible]
dicendum est quod equalitas in divinis est relatio
realis patet quia [illegible]
[illegible] de divina magnitudine [illegible]
esset equalis filio et [illegible] in divinis
esset [illegible] equalis igitur equalitas in divi-
nis est relatio realis [illegible] dicere quod
relatio sit realis quod sit [illegible] relat[illegible]

[illegible] relatio [illegible] concordia doctorum

si aliquis ita vellet intelligere quia non est idem
non mirantur recedo a relatione esse realem
distinctam circa que importatur et que importatur
¶ Ad 4um post oppositum dico quod ille conclusio-
nes sunt dignitatis et tales non sunt plures
in divinis ut patet dist. xxxiiii quaeretur

Utrum pater in divinis diligat se spiritu sancto. Et quod
non arguitur quia sicut habet se pater ad sape-
re sic se habet ad diligere sed pater non sapit sa-
pientia genita scilicet filio ut probat beatus
Augustinus viio de trinitate capitulo iiio igitur non di-
ligit se amore procedente scilicet spiritu sancto ¶ In contrarium
arguitur auctoritate beati Augustini vio de trinitate capitulo
vo ubi dicit spiritus sanctus est caritas patris
et filii qua invicem conjunguntur quo genitus a
genitore diligitur sed eodem amore pater di-
ligit se quo diligit filium igitur etc. ¶ Dicendum
in proposito quod quinque videndum est de quatuor
Primo an pater et filius diligant se spiritu sancto
et consequenter an invicem spiritu sancto 2o an diligant nos
nos spiritu sancto 3o quod arguitur an oppositum videtur
est an pater sit sapiens sapientia genita
4o an filius sit sapiens sapientia genita

primus articulus
¶ Circa primum ad primum pro ampliori intellectu est notandum
intelligendum quod diligere potest esse duobus modis
vel amore mutuo vel alio amore
accepto primo modo pater diligit filium et econverso
2o modo pater diligit se et filius diligit se

pro declaratione
¶ Ista declaratione premissa sit ista quaestio prima
pater diligit filium spiritu sancto et econverso probatur per
beatum Augustinum vio de trinitate quod allegatum
est pro argumento ad oppositum et probatur sic omnis diligens
alterum proprio diligit eum amore ab ipso procede-
nte ait enim Bernardus Hugo in [illegible] epistola
ad fratres de monte dei [illegible] spiritus sanctus est amor pro-
cedens a patre et filio ut dictum est supra et
dicit [illegible] epistola sit [illegible] si spiritus sanctus
dicitur amor eorum tamen sicut dicitur amor patris
et filii quia negari non posset ipsos spiritu sancto
diligere / Praeterea ut dictum est supra spiritus sanctus
amor procedens a patre ipsum in filium et
econverso igitur quaestio vera et sic est verum quod aliqui
dicunt beatum Augustinum istam quaestionem retractasse
in libro suo retractationum istam / Primo libro
retractationum pater est sapiens sapientia geni-
ta quia in libro lxxxiii quaestionum post
et dicit se nunquam dixisse de illo xvo
de trinitate quia ibi dicit istam esse falsam
quia in eo xvo de trinitate [illegible] xix [illegible]
ta dicit istam pater diligit filium et filius patrem

2a quaestio
spiritu sancto ¶ 2a quaestio pater diligit se spiritu
sancto probatur sicut se habet verbum ad dicere sic
amor procedens habet se ad diligere sed
pater dicit se verbo igitur diligit amore procede-
nte spiritu sancto ¶ Et confirmatur pater eodem amore
diligit se quo diligit filium quia
alias non posset esse unus amor et dis-
tincti quod est contra aliquem dictum [illegible] et quaestio
praecedens pater diligit filium spiritu sancto igitur
et per ipsum conclusio patet consequentiam esse veram

2us articulus
¶ 2a patet conclusio quod pater et filius dili-
gant nos spiritu sancto patet quia alias di-
ligeret diverso amore quod non est dicendum et per

3us articulus
hoc ultimum est ad argumentum 2um ¶ Circa
ad 2um articulum pono istam quaestionem quod pater
non debet dici sapiens sapientia genita patet
quia beatus Augustinus istam retractavit pater
est sapiens sapientia genita ut patet de

4us articulus
dicta trinitate quaestione prima ¶ Circa ad
3um articulum [illegible] dico distinguen-
do quod sapientia ingenitam sapientiam intelligitur
prima persona [illegible] pater quod [illegible] habet dicere intellectum
verum quod filius sit sapiens sapientia ingenita
tamquam sua forma / aliam quod sit sapiens
sapientia ingenita tamquam suo productore
primus intellectus est falsus quod non patet quod pater

no est forma filii eo quod filius divino et simili
et discreto proprie quia in primo intellectu intelligitur
per ingenita sapientiam ¶ Dicitur 2o in intellectu e
verum quia filius habet esse a sapientia ingenita
secundum proprie ut sit sapiens sapientia ingenita
Dicitur non per sapientiam ingenitam intelligitur
essentia divina que non est genita nec etiam
est quod filius est sapiens ista sapientia eo quod
sapientia essentialis una et eadem est patri
sapienti et filio et spiritui sancto ut patet per
multa superius dicta ¶ Ad argumentum primum dicendum
quod non est simile de sapientia et dilectione quia
ex dictis superius patet quod sapientia in divinis
sumitur essentialiter ut dicit beatus Augustinus libro
de trinitate [illegible] quod pater est sapiens
sapientia genita [illegible] idem sit quod
esse patrem esse filium [illegible] filio dilectio
[illegible] essentialiter [illegible]
notionaliter / distinctio xxxiiia queritur

utrum in divinis proprietas relativa realiter
differat ab essentia, quia una et eadem
res in divinis non potest esse principium oppo-
sitorum scilicet unitatis et distinctionis sed opposita scilicet
essentia est principium unitatis et proprietas rela-
tiva est principium distinctionis, 2m quod dicit Boecius
essentia continet unitatem et relatio multiplicat
trinitatem ¶ Contra arguitur sic prima in
divinis constat ex essentia divina et proprieta-
te scilicet persona est ex hiis simul cum essentia
igitur necesse est quod relativa proprietas sit
idem cum essentia igitur quod [illegible] ¶ In ista
lectione magister tria dicit [illegible] est declarare
primo an proprietas dicat aliquid quod
est proprietas sicut an persona dicat
aliquid in divinis, 2o an proprietates sint
in essentia et personis, 3o de [illegible]
proposito quod proprietates non differunt
realiter ab essentia [illegible] possunt salvari [illegible]

realiter [illegible] ¶ Circa primum ad primum pro illa
quaestione quod in divinis proprietas non dicit aliquid
quod est proprietas sicut [illegible] paternitas
in divinis non dicit realiter aliquid nec filiatio
a filio nec processio a spiritu sancto. patet quia si
proprietates in divinis haberent aliquid quod est proprie-
tas tunc non dicit realiter aliquid / quod
patet quia persona in divinis est omnino simplex
et simplex est quod est omne illud quod habet
ut dicit Augustinus xi libro de trinitate [illegible]
igitur [illegible] confirmatur quia sicut
propter quamdam simplicitatem paternitas non
non dicit realiter aliquid [illegible] ¶ Ex ista
quaestione sequitur correlarie quod in divinis relatio
non est res distincta a relato ymmo nec
a fundamento suo patet quia paternitas
est relatio et non dicit aliquid nec dicit ab
essentia divina ut patebit infra in alio
articulo ¶ Contra istam quaestionem aliqui
contentione opponunt sic idem non constituit se ipsum sed proprietas
constituit personam ut dicitur ab omnibus
igitur non est realiter idem cum persona ¶ 2o
sic que sunt idem realiter eidem conveniunt
eadem predicata, igitur si proprietas et persona sint
idem realiter igitur secundum verum est quod pater generat
ita verum est quod paternitas generat et secundum verum
est quod persona filii est incarnata ita verum
esset quod filiatio esset incarnata sed ista vi-
dentur esse inconveniencia igitur etc. ¶ 3o sic arguitur
secundum correlarium quia quod relative dicitur est aliquid
excepto eo quod relative dicitur igitur relatio in
divinis est aliquid preter relationem. / Contra est
beatus Augustinus in libro de trinitate ¶ Ista sunt
argumenta Gilberti porretani
cuius opinio fuit dampnata in consilio
Remensi. et idem magister Gilbertus eam
opinionem postea revocavit ut dicit Bonaventura

Correlarium

Obiectio contra

2o

3o

Solutio

ſo iudicium est argumentum. ¶ Solutio / Ad primum
dico quod cum constitutum est simul ut impositio
tunc non oportet esse realem distinctionem inter con-
stituens et constitutum secundum veritatem
imposito persona constituta individualiter
essentia divina et proprietas constituens est eadem
divina essentia ¶ Ad 2m dico quod non est simile
quod assumit quia homo constantia in
divinis quia pater individuis est realiter
idem cum divina essentia et tamen pater generat
et essentia non generat etiam videtur michi
quod illud quod infertur non sit inconveniens quod
quod paternitas generat et quod filiatio sit incar-
nata [illegible] semper tamen [illegible]
intelligentium ¶ Ad 3m dico quod Augustinus
non intelligit quod relatio individuis dicitur etc.
sed sufficit quod tunc et ideo dicitur debitum [illegible]
quod simul [illegible] est tunc id quod habet ¶ 2a

2a articulus

inter [illegible] petit an proprietates sint incommunica-
biles et impossibiles / quod individuum sic proprietas relata

Et dicitur pono secundum illa q. 3

est incommunicabilis probatur quia omnis relatio
relatio est in suo fundamento sed relativa
proprietas individuis est relatio realis cuius
fundamentum est divina essentia ut tenet
dicit omnis doctrina katholicorum quod est de

Obiectio

[illegible] materia [illegible] sed [illegible] dicitur
sed paternitas est incommunicabilis tunc divina essentia
formaliter est [illegible] et ideo [illegible] [illegible]
determinatione esse [illegible] non [illegible] quod essentia
divina sit denominata filiatione et ideo [illegible]

Solutio

etc. ¶ Solutio [illegible] sit [illegible] etiam
intrat [illegible] ideo relatio originis [illegible]
[illegible] non denominat [illegible] [illegible]
[illegible] est eius fundamentum sed ideo
[illegible] et ideo dicimus quod pater generat sed
essentia divina non generat ¶ 2a [illegible]

2a q.

[illegible] sit ista relative proprietates in divinis
sint impossibiles probatur quia [illegible] persona divinis

distinguitur ab alia in proprietate ut deus est
super [illegible] [illegible] quod non esset impro-
prietas esset impossibilis. Item [illegible]
tunc [illegible] et impossibilis proprietas non obstat
[illegible] [illegible] qui videtur / [illegible] ista
dicitur quia ipso intellexit ut [illegible]
[illegible] [illegible] quod proprietas non est impossibilis
sed est [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] essendi
[illegible] [illegible] [illegible] philosophus et [illegible]
si non [illegible] modo loquendi a
[illegible] [illegible] ego [illegible] dicerem
quod proprietas est [illegible] sed non est impossibilis
Et [illegible] [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] etiam [illegible] [illegible]
quia dicit [illegible] [illegible] ut esse [illegible]
[illegible] ut esse impossibilis Et dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] personis et [illegible]
idem [illegible] de proprietatibus in
comparatione ad essentiam ut dicit [illegible]
et [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] / Sed ista
divina esset proprietas relata ad [illegible]
ista relatio est deus vel non si deus
Si deus tunc non potest distinguere
personam [illegible] ut manifestum est //
Si non tunc [illegible] esset [illegible] [illegible]
quo quod non esset deus quod nullo est
[illegible] ¶ [illegible] illud petit quod [illegible]
ingenium [illegible] non valet tamen
ne [illegible] [illegible] potest sic dici quod
ista relatio est deus et deus nullum [illegible]
[illegible] debet esse ¶ Sed tunc ac-
cedit difficultas cum dicitur quod tunc
non distinguitur personas [illegible] dico
quod [illegible] est quod non [illegible] ut deus [illegible]
sic non habet oppositionem [illegible] tamen
ut habet [illegible] [illegible] originis [illegible]
ut sic [illegible] ut [illegible] [illegible]
et tunc persona distinguitur [illegible]

gene passiva et distinguit ipsum quam tem agentia et eadem non ex ipso
9ar(?) Contra ad 2um arguitur qui est de ipso pono istam 9em quod potentis relativa non realiter differt a divina essentia. Probatur quia si ipso est vel pater est divina essentia ut patet per beatum Augustinum ubi definitur ubi superius istam ponit. Item 2us Anselmum in divinis omnia sunt unum ubi non obviat relationis oppositio. Sed inter divinam relationem et divinam essentiam est oppositio ut patet inductive. Item arguitur ipsa hoc omne ad omne est aut idem aut diversum tertium est dictum metaphysice. Igitur illo divina aut est idem quod divina essentia et sic ... aut est diversa ab ea et erit creatura ... Item pater ... credunt istam potentias est divina essentia et est se essentia divina et potentias quod credi non posset si ipse ... realiter differt a divina essentia. Item arguitur per idem omne quod est aut est res increata vel creator ... ut dicit alphabetus ... de ortu ... sed illo in divinis non est ... non est actus creatus quia nec ... per eam constituta est creatura ... igitur est creator illa relatio igitur non differt realiter a natura seu divina essentia. Item beatus Bernardus ut allegat ... deitas ... que est deus non est non et adorabile ... Sed contra

genus quam beatus ... fundantur. Primo dicendum et quidam alii sic arguunt. Primo essentia est principium unitatis in divinis et potentias est principium distinctionis personarum quia ut Boetius essentia continet. Unitas relatio multiplicat trinitatem. Sed una et eadem res non est principium oppositorum saltem isto modo. Item 2o *2o*
sic essentia divina est in filio sed potentias non est in filio quia filius non est pater igitur potentias realiter distinguitur ab essentia cum unum alterum illorum inveniatur sine altero. Item 3o sic de illis que sunt realiter idem non sunt ... contradictoria ... *3o*
Sed de essentia divina verificantur ... communicabile et non ... communicabile ... de divina relatione. Ubi ... essentia divina est communicabilis quia communicatur filio a patre ut dictum est supra. Paternitas est ... potentias in divinis ... communicabilis quia pater in divinis non ... communicatur filio ... sit pater ... Item 4o ... *4o*
essentia ... est ... potentias nullo modo ... ab ea ... est et filiatio nullo modo ... ab ea ... *quod filiatio nullo modo differt ab essentia et potentias nullo modo differt a eadem*
quod est ... igitur aliqua premissa est ... Item 5o arguitur *5o*
sic si que sunt realiter idem quod realiter conveniunt uni realiter quod et alteri. Sed illo in divinis distinguit essentia non in divinis non distinguit igitur non sunt realiter idem ... nulla ... facit ... nulla alia ...

argumenta opinionis opposite

dici. Sed petit tunc iam generalis eandem
difficultatem secundo ea non stante ymo quam
sunt omnia premissorum soluciones omnia
sunt soluta. Et non tamen procedam ad

Solucio

solucionem istorum argumentorum possibilem dicere
tamen nescio quomodo ubi beatus hilarius de di
fficultatibus istorum argumentorum ea nescio ait respondeo
et consolabor tamen me quia articulorum
generali nescimus tamen non videntur perfecta
non tenet et ut intextum ecclesia quia
ad plenum non possimus argumentis premissis
et similibus satisfacere tamen in obsequium
fidei volo et debeo cum sanctis doctoribus
sanctam fidem sustinere et de solucionibus
argumentorum aliqualiter premittere respondendo
et quia argumenta procedunt concedendo
fidem aliqua inseparabilitates et eternitatem
divinam premitto istam fidem conse-
quenter non potest aliquo concedendo argumenta
premissa et consimilia videlicet quod ymplicat
passionis aliqua ymaginari et distinguere

no(ta) q(uod) h(abe)t ymaginari aliq(ua) distinguere

Secundo hoc quod facit negativa unum de
alio verum et similiter facit contradictoria
predicata de eisdem distincta et ita quod talia
distincta nichil sunt realiter quamvis sit
secundo apud doctores vocatur eternaliter
et non inperatur in divinis quia licet in
divinis pater non est filius esse verum
negativa. Item filius non generat sed licet contradictoria

q(uod) p(ate)r g(e)n(er)at

predicata tamen patri et filio eadem concreta
est omnis esse secundo est maxima
sed licet duo lapides sunt generati quorum
unus non est alter et sunt unum
corpus simpliciter relapso non moto.

tunc eius est realiter et formaliter quia licet
sciat quod sequitur sequitur formaliter aliud
sicut unam speciem lapidis vel huiusmodi
corporis vel formalia. Secundo aliqua
faciunt distincte contradictoria predica-
ta licet sit distincte sicut formaliter aliquis
quorum quia esse secundo omnino quamvis
vocatur apud doctores et secundo tamen re
pugnat in divinis inseparabilitas personarum
sicut ubi generat filius non est pater. Item
pater generat et filius non generat pater tamen
et filius sunt una forma. Tercio aliqua
dicuntur quae non faciunt negativam
unum de alio verum et similiter faciunt
de eis contradictoria predicata distincta et ista
est minima secundo et reperitur in divinis inter
personam et essenciam. Item inseparabilita-
tem et essenciam. Secundo ubi generat negativa
vera non est. Sed a patre non est essencia generata et generat essencia
essencia non generat et ista secundo dicitur
apud doctores per vocabulorum pertinen-
cia formaliter vel quiditative ut
dicit ipse. Secundo tamen ad propositum
sicut nulla premissarum con-
cludat quantum primo vel secundo accep-
tum. Sed salva secundo vero et quod
sicut prudens lector videt contra
ea forma argumentorum premissorum. Secundo
tunc argumentum petit sanctum unum sophisma 29

ar(gumentum) 29

non concedit ita. Sed quia hic fal
sum posset quod proprietates realiter di
ferunt inter se et tamen quamvis est di
vina essencia, hoc est quasi similiter ~~inter se~~
~~tamen quod~~ ille quo sicut sit quot
individuis sunt tres pater realiter dis-
tinctis tamen ille tres pater sunt eadem

sona de essentia et natura, paternitas namque non
est filiatio et tamen paternitas est divina
essentia et filiatio est eadem divina
essentia cum natura rei sit esse quod in divi-
nis sunt tres persone et una essentia
que sunt ille tres persone supposita summe
intelligentie. Et sic finit credendum
secundum glossam xxxiii. // dicto persona

realiter divina dicit absentia divina et videtur
primo quod sit quia divina essentia comprehendit
se relative ut patet de conceptibus personarum
et mediis. Sed persona enim sit relativa
nullo modo comprehendit se relative
aliqua, igitur aliqua realiter dicitur est
in persona et essentiam in divinis. Tertio
arguitur sic: in essentia natura intelligibili
perfectissima et natura sunt omnino realiter
idem, ergo illa non possunt differre realiter
persona et essentia. Similiter deo qui est summe
simplex non convenit plura secundum philosophos vel secundum
theologos perfectissima et natura sunt omnino
idem, igitur etc. Conclusio. In solutione
huius questionis videndum est de duobus:
primo de conceptu, secundo per intellectu quorundam
dictorum in hac questione. Videndum est
quomodo aliqua dici possunt de deo
connotative similiter. Articulus primus. Ad
primum pono aliquas conclusiones quarum
prima sit ista: in divinis persona non
dicit absentiam relativa vel absoluta, probatur
quia si persona relative aliquid absolutum
diceret absentiam, oporteret illud
absolutum esse in persona patris et quia
in divinis esset comparatio cum duobus

principiis absolutis et sic quo prior alio
esset ideo quod deus est actus purus et in-
corporeus et simplicissimus ut patet xii
metaphysice et per hoc quo secundo patet.
Sed persona relative aliquid absolutum dicit
dicit absentiam, secundo vel illud absolutum
esset creatura vel increata essentia. Sed
creatura tamen non est in persona, si increata
essentia tunc non distinguit personam absentia.
Contra Bernardus Bernardus in consilio
Remensi contra Gilbertum Porretanum
qui dixit ~~quod deus~~ quod deus non est
deitas occasionem recipiens ex hoc
quod dixerat personam divinam realiter differre
a deitate, arguitur. Sed deitas est aliquid
aliud quam persona vel igitur deitas est idem
quod deus vel est aliquid aliud. Sed idem
hereticus proposuit concedere. Sed est aliud
a deo tunc igitur est maius deo tunc
minus tunc equale non potest dici, primum
quia deo nichil potest esse maius nec ex-
cogitari maius, nec secundum quia minus esset
deo derogare, probat quod haberet deitatem,
nec tertium quia tunc essent duo dii, quod
dictum revocavit Gilbertus convenit per
eundem in consilio Remensi presente
[illegible] Innocencius quartus. Conclusio secunda: quod sit 2a q°
ista persona divina non dicit absentiam
re aliqua relata. Probatur primo quod proprietates
relative in divinis differrent absentia
quod est contra decretalem innotata supra in hoc
proemio. Item arguitur sic per hoc quod predicatur
de illa re relata vel est creatura
vel increata essentia. Et per hoc patet quod
est de summa trinitate et fide catholica c. damnamus

ma trinitate et fide katholica prius allegatum

3a questio — ¶ 3a questio sit ista prima in divinis non addit

realiter — quidquam super essentiam patet ex premissis quia nec absolutum nec relativum ut patet ex quibusdam dictis premissis ¶ 2a sit ex parte simplicitatis non potest esse addendo quod prima in divinis est summe simplex ¶ 3a sit patet ex quo quia in prima nichil est nisi essentia et proprietas. Sed proprietas est prima ut dictum est supra contra [illegible]

¶ Ista ex quo colligitur ex dicto beati Augusti-

primo de trinitate — ni ubi sic dicit non est aliud deo esse et aliud persona esse sed omnino idem patet per [illegible] dicit quod res nec expresse nichil addit super naturam expressam patet sequitur ex quo ¶ [illegible]

2a questio — sequitur quod ista questio infima ad [illegible] quod prima divina non dicit realiter ab essentia divina patet quia nec aliquid absolutum dicit ab essentia per aliquid [illegible] vel relativum immo nichil addit prima super essentiam ut patet ex premissa

4a questio — sequitur questio. Sed ¶ 4a questio sit ista prima divina differt ab essentia ratione patet quia ratione proprietatis divine in prima ratione formali includit relationem puta esse ad aliud et tamen ipsum esse suppositum constitutum ratione sive relativa proprietate et cetera [illegible] non includitur in ratione divine essentie

2us articulus — ¶ ad 2m articulum pono sic [illegible] istam conclusionem non absolute predicatam de simplicitate puta quod nulla realis distinctio [illegible] sit in deo [illegible] nomina res [illegible] proprietates et [illegible] prima [illegible] in divinis et [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] differentes [illegible] aliqua similitudine

[illegible] transferunt ita quod [illegible] similitudine [illegible] eam [illegible] potest. Sed [illegible] creatura [illegible] aliquo modo similitudinem dei creatoris quia [illegible] exemplatum [illegible] exemplaris et ydeatum sive ydee et [illegible] beatus Augustinus quod deus [illegible] petra lapis angularis [illegible] non per similitudinem non proprietate [illegible] [illegible] imago [illegible] intellectus non intelligit [illegible] imaginem [illegible] [illegible] declaratione ut [illegible] [illegible] [illegible] cognitionem Sed obiciunt [illegible] maxime [illegible] intellectum quia sicut se habet oculus noctue ad lucem solis sic [illegible] intellectus ad ea que sunt notissima nature ut dicit 2o methaphysice Ipse namque deus lucem inhabitat inaccessibilem quam nullus hominum vidit nec videre potest ut dicit apostolus prima ad thymotheum 6o [illegible] sequitur est nobis [illegible] [illegible] et [illegible] appellationibus et [illegible] est quod dicit Dyonisius primo de angelica [illegible] [illegible] est possibile aliter nobis lucere [illegible] [illegible] varietate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] dico [illegible] quamquam [illegible] [illegible] ordine [illegible] ad aliquid [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] realiter sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible]

L

ideo in omni intellectu dei obiectum formale
et adequatum necesse est esse deum ergo non
arguitur. Sed quia deus clare distinguit inter
primam causam et omne aliud a se intellectum actu
aliud patet non est necesse tale intellectionis
dei obiectum formale et adequatum esse de-
um. Quarta patet consequentia quia contra distincte
cognoscere non contingit nisi simpliciter
obiecti intellectione. Quinta patet quia deus in-
telligit se non esse creatum aliquid. ¶ Quarta
arguitur. Intellectio dei non depen-
det ab aliquo esse sed primum obiectum primum
non est aliquid esse sed quia patet quod intellec-
tio aliquando dependet ab obiecto ut
patet 3o de anima et patet etiam per beatum
Augustinum in libro 83 questionum questione de obiectis.
Differentiam non esse sequitur quia posuit deus
intellectionem [illegible] et consequenter [illegible]
bat. ¶ Ad quorum istorum evidentiam [illegible] magistro
palacii in romana curia in lectis
tum domini bartholomei episcopi [illegible]
me fundamentum [illegible] et deputatum solo-
nie fundatione sed [illegible] solo magis
extende premitto primo suppositionem
videlicet quod deus est primum agens primum
independens. Hoc suppono sicut patet clare
per philosophum 12o methaphisice et hoc ex dictis
multorum sanctorum doctorum ¶ Secundo premitto sicut ista
intellectio dei notitia vel sua scientia
sive vel certitudo quia si non sequeretur quod deus
in aliquo se haberet aliquando sicut potentia
et quod esset [illegible] et
similiter et deus non esset actus primus
[illegible] suppositionem premisse et hoc
etiam [illegible] concordat beatus Augustinus
in [illegible] de trinitate [illegible] capitulo de primis
capitulo xii de magnis

sive creatum quia actualitas dei est ind-
ipsa est scientia que scientia ipsa certitudo
sive sicut in illis cum non simpliciter
immateriali non est aliud sapere aliud esse
¶ Ex ista conclusione sequitur primo quod deus intellec- primum correlarium
tiones non multiplicat sed unica sim-
plici intellectione intelligit omnia que
intelligit sive sint complexa sive in-
complexa sive sint vera sive necessaria sive
sint bona sive mala et sic de contingentibus
sive contingentia sive necessaria sicut patet quia
sua intellectio est sua certitudo unica sed
¶ 2o quod deus intelligit seipsum per- 2m correlarium
fectissime patet quia tam perfecte quam
perfectum est sua intellectio. Sed illa est
perfectissima sicut constat cum sit sua certitudo
ut dictum est [illegible] ¶ 3o ex hoc sequitur quod videtur dicere 3m correlarium
quod ipse est ista in omni intellectione
dei obiectum formale et adequatum est
necesse esse deum. Patet quia intellectio
dei est ipsius sicut et contra ut dictum
[illegible] perfectionem primissimam talis
intellectio est simpliciter independens et ideo
ad eam non [illegible] aliud [illegible] at-
tinere vel passive [illegible]
materie per philosophum 12o methaphisice [illegible]
quod deus intelligit [illegible] se sed omnia
intelligit in sua essentia. Hoc sicut [illegible] patet per
beatum Augustinum 3o de trinitate capitulo [illegible]
de magnis [illegible] de primis [illegible]
dicit novit utique deus pater in seipso
novit omnia et in filio. Item per beatum
Dyonisium de divinis nominibus [illegible]
ubi dicit divina mens novit omnia [illegible]
[illegible] per [illegible]
non [illegible] sed per se intelligens

prima conclusio — Questio quarta prima conclusio quod proprium est obiectum adequatum
et formale quo deus intelligit se et alia
sive sint creata sive a creatura imperfecta
aut necessaria. Secunda conclusio quod deus non intelligit
2a conclusio — per speciem intellectualem reflexam super essentiam suam
se et omnia alia patet quia intellectus reflexus
esset [~~per prius~~] per prius aliquid intelligit directe
et per posterius aliquid reflexe et ita esset
obiectum multiplicatum quod impossibile est divino
non potest ut patet per quartam conclusionem. Tertia conclusio
3a conclusio — est quod proprium est obiectum formale et
adequatum quo deus intelligit essentie
sue quod essentia sua est et creata quo intelligit
sicut enim est proprium obiectum formale
et adequatum quo intelligit asinum
lapidem etc. Quarta conclusio est quod in deo
4a conclusio — non possunt ponere ydee quantum ad essentiam
patet quia deus per suam essentiam tamquam
per obiectum formale et adequatum omnia intelligit
que creata sunt et sic non oportet ydeam
habere quantum ad esse essentiam asini
vel alicuius. Quinta conclusio est quod ydee non
5a conclusio — sunt essentie per actum intellectus creatoris
quia tunc aliquid esset essentie et aliquid
non quod faceret variationem in divino
intellectu et deus non esset purissimus actus
[et] ens infinitum carens potentia. Sexta
6a conclusio — conclusio quod si sint [~~posse~~] ponende
essentie — ydee in mente divina iste essentie sunt
per intellectum divinum patet ex prioribus
conclusionibus quia non possunt ibi esse
in mente divina quod sint essentie a principio
nec possunt esse ex contrario creatoris
a se causatum per actum intellectus ergo
dicitur ydeam esse per divinum intellectum

et secundo dico si sint ponende ydee in mente
divina quod non tantum erunt de notitia
possibilium. Et hec est sententia nobilis doctoris
beati Augustini libro lxxxiii questionum
questione de ydeis sunt namque ydee sunt
principales quedam forme vel rationes rerum
stabiles atque incommutabiles quia ipse
formate non sunt et per hoc eterne ac sem-
per eodem modo sese habentes que in divina intelligentia
continentur et cum ipse neque oriantur
neque intereant secundum eas tamen formari
dicitur omne quod oriri et interire
potest. Item dicit omnia ratione sunt
condita nec eadem ratione homo qua equus
hoc enim absurdum est existimare singula
igitur propriis creata sunt rationibus has
autem rationes ubi arbitrandum est esse
nisi in ipsa mente creatoris. Non enim extra se quicquam positum
intuebatur ut secundum id constitueret
quod constituebat nam hoc opinari
sacrilegum est quod si hee rerum
omnium creandarum creatarumve
rationes in divina mente continentur
et quia ibi nichil nisi eternum atque incom-
mutabile potest esse ideo hee rationes
rerum principales quas appellat plato
non solum sunt ydee sed et ipse vere
sunt et incommutabiles manent. Hec
Augustinus. Ad rationem principalem dico
negando consequentiam et nota per eam probatur
ratio et cetera patet per expositionem.

Ratio prima. spiritualis et incorporea
sit in loco quia si [?] quod deus est in loco

L

ig^r^ nc^o^ratione q^d^ ista sim^l^ est in loco
qui p^z^ cum deus sit maxime immu
tabil' et absolute actus et 2^m^ est ber
augustini sup^er^ v^er^bum ad litteram q^d^ dicit
q^d^ in q^ua^ntumq^z^ re non eet deus ista
re s^ed^ q^uo^ nichilo est facta sic i^n^media
te redditur in nichilu^m^ s^ed^ locus
est aliquid ig^r^ deus est in loco
Contra arg^r^ p^er^ istam q^ui^ de animi
conceptionem incorporalia no^n^ esse
in loco quam ponit boecius i^n^ libro
de ebdomadibus Insolutione hui^us^
q^ui^ dicendum est de duob^us^ que tanguntur
tangere in opp^m^ primum est an deus sit
ubi q^z^ 2^m^ an sp^irit^us creati sint
placia^lis^ in loco ¶ Cir^ca^ p^ri^m^ p^ri^mu^m^ quia ee ubi
q^z^ p^ost^ inest p^er^ omnibus rebus et
p^er^ omnibus loc^is^ fo^rte^ ita p^ri^mum a^r^ticu^lu^
ncitabo p^ri^mo an deus sit i^n^ o^mn^ib^us^
rebus ¶ 2° an et^iam^ sit i^n^ om
p^ri^a q^o^ nib^us^ loc^is^ ¶ p^ri^ma q^o^ sit ista deus
est i^n^ omnib^us^ reb^us^ creatis p^z^ p^ro^
r^ati^one dei mit^e^ p^z^ r^ati^one dur
a^n^some et de impo^le^ o^mn^isme sit
om^n^ib^us^ tempore d^e^ q^ua^ndo ph^ila^bus est
p^ri^us 2^m^ ntute & q^ua^ndo ph^ila^bus
influit s^ed^ deus omnibus reb^us^
creatis influit et p^z^ s^ed^ simplicite
ipse est sua v^ir^tus ca^u^ ig^r^ v^ir^tus sit
dei in omnibus creaturis s^ed^ q^d^
deus sit in omnibus ex^ist^ q^ui^a no^n^
est ex tam^en^ a^l^^m^ est no^n^ tam^e^n stare
s^ed^ om^n^ ph^il^o^so^ph^or^ ¶ 2^a^ p^z^ q^d^ q^o^ est in
pole sic q^d^ est in una re bonum^e^ ut
q^d^ no^n^ est talia est limitatum ctar^e^
tatum s^ed^ h^o^ est impole d^ic^ta de deo
ig^r^ q^o^ v^er^a ¶ 3^a^ p^z^ q^o^ q^o^ ancte
p^ar^a^m^ impossibile sit directe s^ed^ ostende^n^do^ i^n^ r^on^e

tellu tu ilic ees te^ne^ s^ed^ si s^up^ra ponas
dubito ¶ Item manus tua deducet
me etc. ¶ 2^a^ q^o^ sit iste deus e in
omnibus rebus ex^ist^ creatis sit equal^r^
et uniformi^r^ q^d^ est omnibus rebus
intimus et summe p^ri^mus et totus inequali^s^
ig^r^ q^d^ deus est summe simplex ut dicit
sanctus doct^or^ et ph^ilosophu^s ig^r^ q^o^ est defini
ta ¶ Contra c^on^stipata q^ui^ p^er^ ca^u^sam de
fundamento sancte q^o^ ista est v^er^a ¶ 3^a^ p^z^ 3^a^ ge^ne^r^atio^
3^a^ sit ista deus no^n^ est uniformi^r^
uniformi^r^ et equalit^er^ inequalis re^gn^at
ta per impressionem sic similit^er^ p^z^
quia plus dedit ani creaturae p^er^fecto
mag^is^ quam alii ¶ Item coexistentia
dei in rebus est participatio rei s^ed^
no^n^ omnes res equalit^er^ participant
ig^r^ deus no^n^ est equalit^er^ in omnibus
¶ Item p^er^ magnum incontra deus posset
dic^ere^ q^uo^d in n^u^llo q^d^ no^n^ esset si equali^r^
et uniform^r^ esset in omnibus rebus
creatis ig^r^ q^o^ v^er^a ¶ 2^m^ 2^m^ circa 2^a^ p^ri^s articuli p^ri^mi
pro^ba^tio^ ponit ista q^o^ q^d^ deus
p^er^ ce^n^tem p^ri^mi p^ri^mo s^ed^ no^n^ est in lo
co locat^r^ p^er^ s^ed^ p^ri^mo d^ic^tum locati ut circumscrip
tiue vel definitiue p^z^ quia deus loco
no^n^ comprehendit^r^ et no^n^ sit potentie
ut sic est alicubi q^d^ no^n^ alibi ut p^z^
infra q^o^ p^ro^xima ig^r^ et ¶ 2^a^ q^o^ 2^a^ q^o^
deus est ubiq^z^ attentiue et operatiue
tiue p^z^ p^er^ ar^ticu^lu^m^ fa^ctu^m^ p^er^ q^ue^ p^ri^ma
ren^us^ potentie et p^z^ p^er^ d^ic^ta sanct^or^um
p^ri^mo p^er^ b^ea^tum aug^ustinum^ q^ui^ p^ri^mo confes
sionum alloq^ue^ns deum sic d^ic^it in opp^m^ libro
tenes ut comentans qui omnia co
tines ¶ Item augustinus in medio in
...cto ...^m^ d^ic^it sic quia sine deo nichil
potest ee aut q^ue^rat ig^r^ dicere cogimur

I

3ª conclusio dei esse ubique et semper ¶ 2a q° de ubi q̄ est. primum sunt ɩ per se est proximum solum dei. probatur quia deus habet conuenit et nulli al-teri ut patet per rationes. contra primam probatur hoc arguitur sed contrarium patet ergo q° per beatum augustinum qui dicit in soliloquiis ubique esse est dei esse. igitur quod ubique esse est proximum solum dei. ¶ Item probatur auctoritas fiunt in libro de spiritu proximum sancto dicit quod diuinitatis est ubique et tamen cunctis rebus esse et cetera. Item Ieremie capitulo celum et terram ego impleo ¶ 3ª articulus 3ª conclusio ego pono illam conclusionem spiritus creati sunt in loco quia et non solum intelligo quod spiritus creatus sit in loco dicitur quia per informationem ut anima que actiuus est materie ut anima intellectiua in speciem corpore/separata est in loco per se conclusio quamlibet spiritus creati intelligo est limitata et finita 1ª q° patet ¶ Iste conclusio libri spiritus creatus est et non est ubique nec sunt ergo ultima parte huius articuli. igitur est in loco certo et determinato. ¶ Et non curo sophismata que adducuntur pro parte alia quod unum (?) uero diuisum eundem incipit. Ita philosophus dicit spiritus creatus est in loco uel quod de parte de loco proprie deo quia sufficit dicitur sicut quod locus corporis proprium est dicitur tamen instantia de rebus et tempus ut de superficie concaua ultime sphere et cetera et tamen in nullo loco licet sit in quodam situ determinato. ¶ Et patet q° per damascenum libro primo capitulo xiii dicit dicere quod angelus alibi est ubi operatur. attendendum tamen quod non solum alicubi est quia alicubi operatur. ¶ 2ª q° spiritus creatus ex natura sua limite non

3ª q° est esse simul in pluribus locis sed quod sequitur per quia angelus certo diffinitur et ad locum determinatur ut probat augustinus in libro de trinitate ergo per se quod per se rationem sit per se de racione spiritus creata. ¶ 3ª q° spiritus creatus mutabilis est secundum locum probatur quia diffinitur loco et ad locum determinatur sicut quod ex sua natura in uirtute non potest esse simul in pluribus locis ut per propositionem primam conclusionem. sumam addito isto quod in uno permanet in eodem loco ergo q° ¶ Et patet q° per damascenum libro 2° capitulo tertio ¶ Item tenet fides catholica de anima christi quod ipsa descendit ad inferos/ per istam patet ad rationes. Propterea impossibile ¶ Sed tamen est dubitatio quanto loco diffinitur spiritus creatus uel ad quantum locum determinatur. non potest dici quod ad pedalem uel ad semipedalem quia nullum sufficit. Ibi dicit Henricus de gandauo quod nescit uidere nisi quod illud oportet in ke (?) nisi in modo scapuli sicut in aliis in dimensionibus ut si deus crearet subito unam creaturam hodie intra horam unam certum est quod tota non coincidit cum mensuratione illa creationis/ hoc me dicit. ut ~~medium~~ Gregorius per quam semper uolat sufficit ¶ Sed sicut illa creatione in illa hora et sic finiuntur in motu ergo sic applicatur ad proportionem ¶ finita quantum xxxiii et ix quantum

Ita dicunt (?) fictionem ponat uertitem ceu fictum/ ¶ Et sic arguitur quamdiu

3ª q°

scientia est in fallibilis igitur quod quod deus
prescit non potest non evenire igitur
per consequentiam necessario eveniat
quarto natura Item confirmatur per illud quod dicit
can. relig. Benedictus (?) in libro de concordia prescientie et
li. ar. quia presciuit deus necesse
futura esse ¶ Item ad argumentum sic quia prescitur
quod omnia de necessitate eveniret quod non est
secundum Item confirmatur per id quod dicit beatus Augustinus
in 5 de ci. dei: nisi verba sicut mea
varia non cogit futura esse quae presci-
erit sic deus prescientia sua non co-
git facienda quae futura sunt Item pro alio
sic quomodo videndum est de verbis beati Au-
gustini quod deus sit omnium futurorum presciens
tamen talis prescientia sit in se necessaria
tamen est. utrum deum necesse est de omni
prescire quae prescit 3o de prescito ¶ Arguitur
p[ri]ma a[r]t[icu]l[us] q[uaestio] ad primum pro alia parte quod si aliquid est
futurum deus est tamen quod re[spectu] eius futuro
probatur sic quia quod aliquid est fu-
turus quando erit et nichil erit nisi
quod deus eum producet ut patet per
2a q[uaestio] philosophos et theologos etc ¶ Quarto tamen
tamen quod deus sit tamen aliquis scit esse eum
probatur quia ignorantia est imperfectio quae
divina et absolute Sed maior est in
perfecto ignorantis incipit eius per primum
effectum Sed nichil quod est imperfectionis
deo attribuendum est ut patet per philosophum
in 9o methaphysice et per septimum et decretales
3a q[uaestio] tarc (?) etc ¶ 3o quarto quod deus
sciat perfecte sciat patet per confirmatione perfecti-
onis quia quod quod est imperfectionis a
4ta q[uaestio] deo est removendum etc ¶ Ergo quarta
quae videt primo articulo quarum ad secundum
eius partem sit ista deus perfecte est p-
sciens omnium futurorum probatur deus est tamen eius
per futuri inefficienter futuri per quod deus sit Sed eius
tamen quod deus sit causa alicuius perfecte sit
sic esse tamen ut patet per quaestiones 1am et 2am
secundum Item tamen quarto patet per doctorem sanctum quae
magister allegavit in istis duabus distinctionibus
4ta q[uaestio] precedentibus ¶ Quarto Sed prescientia dei est
tamen futurorum respectu probatur quia ipsa precedit
res futuras et ipsa posita res sunt
future igitur quarto Sed contra patet per quarto dicto me-
thaphysice Item patet quarto patet per beatum Augustinum libro de
trinitate capitulo qui dicit quod hec res sunt
future quia deus eas novit Item dicitur
Cor[ollarium] contra quod prescientia divina non tamen causat
2a a[r]t[icu]l[us] ¶ Arguitur ad 2m articulum pono istam conclusionem
quod prescientia divina est simpliciter necessaria probatur
sic quia ista non potest non esse, et ipsa divina sit
esse necessaria ut supra dictum est 1a etc Ex illo sequitur
Cor[ollarium] 1m quod quod deus prescivit hoc ab eterno p-
Cor[ollarium] 2m sciuit ¶ 2o quod sit deus ab eterno
sciuit patet quia non numquam est in divina
eius scientia quam prescientia et ideo deus ab eter-
no sciuit rem esse futuram ad tempus in
quo tamen esse et ab eterno non sciuit rem non
esse ad tempus in quo tamen non
est esse patet etiam quarto per venerabilem
Anselmum qui in libro de concordia
predestinationis et li. ar. sic dicit quod prescivit
3a a[r]t[icu]l[us] deus impossibile est eum nescire ¶ Arguitur
ad 3m articulum sunt diverse opiniones
pa opi[nio] una ponit quod tamen prescientia sit infallibilis
imponit necessitatem circa prescita et ideo
hec opinio absoluit liberum arbitrium et tamen
2a opi[nio] et hec opinio est heretica ¶ Alia opinio
ut possit salvare libertatem arbitrii lau-
dem et supplicium contra hereticos ne ...

et mirum videtur de multis negantibus dei pre-
scientiam et hec opinio fuit ciceronis et similiter est
heretica et erronea. Et ideo contra istas opiniones
ipsorum quantum ad tertium articulum pono aliquas conclusiones

prima conclusio contra opiniones predictas

quarum prima sit ista prescientia divina est infalli-
bilis. patet quia quidquid deus prescientia sua
cognoscit sic sicut eveniet sicut cognoscit
igitur conclusio vera. antecedens patet quia esset magna imperfectio
dei quod aliter eveniret effectus futurus quam
sit a deo precognitus. ymmo patet antecedens per
comparationem terminorum quia si quid non eve-
niret numquam erat prescitum futurum quia
numquam erat futurum. Ex ista conclusione sequitur correlarie

Correlarium

quod quidquid deus prescit futurum hoc infallibiliter
eveniet ymmo tamen contingens est quod eveniet
ac si de necessitate eveniret et posset non
evenire sicut verbi gratia si tibi esset de
necessitate futurum quod esses habiturus centum flo-
renos et michi esset contingenter futurum
quod essem habiturus centum florenos ego
essem tamen certus de meis sicut tu de tuis
quia licet meum futurum posset variari tamen
ita modicum variabitur sicut tuum quod non potest
variari quod sic patet quia utrorumque certo in-
fallibiliter erit eo quod posse non esse nichil
minuit de certitudine eveniendi quia stant
simul cum summa certitudine ista duo scilicet aliquid esse
futurum et ipsum posse non esse ut patet de fu-
turis contingentibus et ideo videtur michi quod non
multum relevant distinctiones in materia
ista. si ponunt futura contingentia [illegible] quo

2a conclusio

ad pauca. Secunda conclusio quod non omne futurum
de necessitate eveniet patet per philosophos et theologos
quia si omne futurum de necessitate eveniret
periret [illegible] aliquid et a veritate catholice

3a conclusio

fidei aliena. Tertia conclusio [illegible]
sit ista divina prescientia non imponit necessitatem

rebus prescitis. probatur quia divina scientia
sit a deo prescita ut patet per conclusionem
[illegible] [illegible] [illegible]. Sed non omne futurum
de necessitate eveniet igitur conclusio vera. Contra 2a conclusio

quia divina prescientia nullam ponat necessi-
tatem rebus prescitis, quod sit necessitas que
ponit tamen necessitatem que rebus prescitis

prima propositio per conclusionem predictam. Sed 2a probatur quod
si qua est necessitas sic a deo prescitum
esse futurum igitur sic eveniet igitur prescientia
ponit rebus prescitis necessitatem que antecedens
patet quia prescientia dei falli non potest ut patet
per conclusionem primam. Et ideo auctoritates propositionum
ponunt de necessitate futurorum omnes debent
intelligi de necessitate que iuxta terminos
supra positos [illegible]. Et ideo quod dicit boetius
in libro, anselmus in libro de concordia predesti-
nationis et liberi arbitrii quod deus prescivit
necesse est futura esse sed non necessitate sed
necessitate que [illegible] modum dico
quod qua non valet prescientia dei esse in-
fallibilis igitur quod deus prescit non pendet evenire
et ita patet conclusio ad auctoritatem
venerabilis anselmi [illegible]
quod ipsa nullam necessitatem non [illegible]
[illegible] Sed [illegible] [illegible]

predestinatorum potest augeri vel minui
[illegible] quod sic quia si aliquis potest predestinari
qui non est predestinatus et aliquis predestinatus
potest non esse predestinatus. quod propositum dei
potest immutari quod est impossibile et quia
patet per diffinitionem predestinationis quam
ponit augustinus in libro de predestinatione
ita dicens predestinatio est propositum
miserendi. Contra [illegible] [illegible] predestinatorum

denegate salvabitur. nec aliquis prescitus propter
vitium dampnabitur ut colligitur ex dictis ma-
gistri nichil dicere. Et confirmatur sic quia
que denegate futura sunt sic se habent
quia sive homo velit sive nolit nichilo-
minus evenient. Unde verum est quod nullus
predestinatus salvaretur qui nollet sal-
vari etc. ¶ Pro solutione huius questionis
videndum est de istis primo. in ii° videndum
videndum quid sit predestinatio / 2° post
quod in ii° post oppositum videndum est
an predestinati denegate salvabuntur.
3° videndum est de questione. ¶ Circa primum ad primum
dico quod licet nomen predestinatio signi-
ficet divinam scientiam que est causa
gratie et glorie cum ordinatione distributionis
utriusque illorum / tamen ad inveniendum nobis
quid sit predestinatio attendendum est
etiam ad alia nota divina scientia
ex precedentibus quotationibus designi-
ficantia quod namque predestinatio sit ipsa
divina scientia hoc patet ex dictis supra. nam predesti-
natio non est aliud nisi prescientia quedam scientia
et hoc non est nisi scientia et sapientia que nichil
scientia est dei proprietas ut dictum est supra et dico
prescientia quedam dicta. quia si prescientia acciperetur
specialiter prout distinguitur contra predestinatio-
nem prescientia est sola reprobatio vel reproba-
tionis cognitio quia deus habet dampnandos
de isto in nota. ¶ Pro illa autem parte (margin: presciti / 4a 9o)
quod predestinatio proprie attribuenda est di-
vine voluntati tanquam efficienti probatur per
diffinitionem beati Augustini in libro de pre-
destinatione sanctorum ubi allegatum
quod dicit quod predestinatio est propositum miserendi
unde propositum est voluntas [illegible] ergo
¶ Ex [illegible] quod ad Romanos ix° dicitur cuius
vult miseretur et quem vult indurat

Et exodi miserebor cui voluero et cle-
mens ero in quem michi placuerit. ¶ 9a 2a (margin: 2a 9o)
predestinatio attribuenda est potentie divine certe
sicut disponenti patet hoc quia per diffini-
tionem predestinationis quam ponit beatus
Augustinus in libro de bono perseverantie capitulo
dicens predestinatio est prescientia beneficiorum
suorum. Facit ad istam questionem ad Jo. xv°
ego vos elegi etc. ¶ 3a 9o (margin: 3a 9o)
predestinatio est attribuenda potentie divine potest
patet quia diffinitione predestinationis beati
Augustini in libro de fide ad Petrum sic di-
cit. predestinatio est eterna ~~predestinatio-~~
~~nis~~ donationis preparatio et gratuitus
[illegible] dispositio dei intentione scripturas
et inpositio potens eos dare et liberalia
merenti tuo cum ~~vult~~ vult sim liberalis
¶ Ex premissis conclusionibus potest colligi talis diffinitio (margin: diffinitio predestinationis)
predestinationis, est divina potentia eterna
dona gratie cum proposito beneficiorum et proposito
miserendi patet hoc diffinitione ex premissis
¶ Ex istis conclusionibus patet an et quo predestinatio
conveniat solis hominibus quia licet solis
hominibus non omnibus conveniat prede-
stinatio quo ad futurum salutem eternam
convenit tamen angelis et Christo omnibus
creaturis beatis fuisse predestinata ut colli-
gitur ex diffinitione premissa et conclusionibus
ex quibus est collecta. ¶ Circa primum ad 2m articulum
pro isto questione quod omnes predestinati in-
fallibiliter salvabuntur. quia predestinatio attribu-
enda est divine scientie proprie prout dis-
ponenti per questionem 2am precedentis articuli sed prescientia
dei falli non potest dictum est supra quoniam ex
proxima et predicto dicti sanctorum qui inferius
plurimum allegantur. videtur quod etiam patet per beatum
Augustinum in libro de predestinatione sanctorum

I

vltimo libri vbi sic dicit quod predestinatorum
nemo perit et ibidem paulum infra dicit Au-
gustinus quod immobile est numerus predestinato-
rum Item insuper de bono perseverantie
iuxta medium et finem libri dicit quod predestinato-
rum certa est et quod necesse esset deum si aliqui predesti-
Obiectio nati non salvarentur Et quod dicit Gregorius [illegible]
sic quia si esset vera sequeretur quod quando aliquis
predestinatus fuerit quod nichilominus salva-
retur et sic concluderetur fallaciter opinando quod
non est [illegible] Item in glosa super epistolam
super 1a luce 6o ad Romanos [illegible] dicit quod non tot intrant
de medio quod aperit deum exeunt ad vitam
eternam preordinati Item [illegible] deleantur
de libro viventium Et cum Augustinus de
civitate dei [illegible] predestinato
videtur quod non omnes predestinati salva-
buntur Item Gregorius super Job [illegible] moralium dicit
quod boni vite aliis [illegible] alii perirent
Solutio Solutio quod omnes predestinati salvabuntur
non tamen sic concluderetur fallaciter opinandi
quia sicut predestinati fuerunt ut salvarentur
ita predestinati sunt ut per bona eorum opera
et per debita [illegible] si ad salutem fuerunt salvati
deo tamen precedente opinante Ad glosam quod dicit
quod non intrant tot de medio dicit quod glosa
ibi loquitur de statu primitive ecclesie qui non
tot medii intraverunt quod finaliter salvabuntur
quia dicit scriptura quod adhuc erit [illegible]
ne [illegible] alia scriptura si fuerit numerus filiorum
sicut arena maris reliquie salve fient
Alii autem intelligunt de illis qui fuerunt
per predestinationem cum presentem iustitiam
2a questio non finalem perseverantiam Secunda questio sit
ista nullus predestinatus de necessitate salva-
bitur quia salvatio predestinati est
[illegible] effectus ad quem concurrit deus cum [illegible]

est necessaria et deus et alia contingentia ut
patet per Boetium quinto de consolatione
eterna fine dicit manet prescitor cunctorum
desuper et semper de [illegible] [illegible]
[illegible] semper eternitas [illegible]
[illegible] qualitate concurrit igitur predestinati
sunt [illegible] salvatio non de necessitate
Contra eveniet Item in quinto Boetii fuit in questione
precedenti nullum futurum contingens [illegible]
quod nullo [illegible] est de necessitate eveniet
[illegible] quod per ingenium et deum [illegible]
[illegible] allegatum [illegible] quia quod dicit quod predestinatum
Contra predestinatum possibile est non salvari [illegible]
[illegible] impossibile est aliquem predestinatum
non salvari [illegible]
[illegible] ad [illegible] ut patet in [illegible]
Et [illegible] est contra ne-
cessaria iste est predestinatus igitur iste
salvabitur ut [illegible]
[illegible] deum [illegible]
[illegible] salvabitur et tamen
non necessario salvabitur [illegible] 3a ar[illegible]
[illegible] numerus predestinatorum [illegible] augetur [illegible] diminuitur
quod non augetur sic patet quia plures predestinati
salvabuntur ut patet per Apostolum
Ro. dicentem quos predestinavit
[illegible] Et predestinati ab eterno sunt et
[illegible] predestinato non
[illegible] salvabitur [illegible]
quo [illegible] precognitus
[illegible] precedenti [illegible] patet [illegible]
quod numerus predestinatorum non diminuitur
[illegible] quia [illegible]
precedenti [illegible] quod omnes predestinati
infallibiliter salvabuntur
[illegible] 2a questio sit ista numerus predestinatorum 2a 9o

pt augeri et minui patet sic quia nullus
predestinatus salvatur scilicet quibus non pt
salvari scilicet nullus predestinatorum pt mi
nui ¶ Item nullus prescitus nisi eterno dampna
bitur ergo prescitus pt salvari scilicet nullus
predestinatorum pt augeri nec minui per consequens
patet per oppositum ergo etc. Respondetur ad 2m et dicit
tota causa ... Respondeo ... contra quod licet numerus pre
destinatorum possit augeri vel minui
impossibile tamen est quod augeatur vel minuatur
ad 2m contra ... quod inferebatur in fine per consequens
... et est manifeste ... ingenio
... Respondeo ... patet quod sit ...
ad ... quia non sequitur si non
predestinatus pt salvari predestinari quod ergo
... dei sit mutabilis et ... ex parte
... istorum ... reprobatio possit immutari

... statim. ... sic ... quia quod est
... oppositorum hoc est impedi
... in ... si sunt opposita
immediata. Respondeo absque medio vel omnis
homo vel est predestinatus vel reprobatus
et predestinatio immutatur ... 2m Au
gustinum scilicet et reprobatio potest immutari
... statim ¶ ... sic in inferno
nulla est redemptio iuxta illud ...
... in ignem eternum. Respondeo damnati
... reprobati sunt ad dampnationem
inferni deputati scilicet ¶ ... solutione
huius questionis videndum est de ... primo de
reprobatione / 2o de predestinatione /
3o ... predestinatio immutari ... statim
... // quarto de ... reprobatio pos
sit immutari ... statim ¶ ...
ad primum videtur quod ... reprobationis

possit assignari aliqua causa ex ipso quia ad
penam eternam nullus deputatur iniusto in
dice sine ... causa sed reprobatus
est ... ad ... iudice ad penam
eternam deputatus ... Respondeo hic est magis
dubitatio ... causa possit assignari
ad quod videns thomas de aquino ... quod sunt re
probati qui decedunt ab hoc seculo sunt
in duplici statu ideo ex parte reprobatorum
pt assignari duorum reprobationis causa quidam
enim ... sunt ad ... quidam non
... ¶ ... ad ... reprobationis pt
... operibus liberi arbitrii usque ad
finem ... Respondeo ... ad primum ⁄ abeterno deo prescitus
... ut ... doctor pt assignari
... quia qui decedunt sine sacramento
baptismatis et ... ad illos ... reprobationis
pt ... vel inhabilitas ad
recipiendum dona gratie ... abeterno
a deo precognita quae inhabilitas pre
venit eis ex ... quia ... debita re
plexione ~~causa~~ ... ... quod
baptizari non pt ... ab ista vita
decedunt ... originali quod etiam
... inhabilem ad recipiendum ...
vel ex ... voluntate ... alienam
ut quia nascuntur et moriuntur ~~...~~ ab
infidelibus quia eos nolunt baptizare
et quia reprobatio ... non ...
in eorum ... culpam ideo adultus
reprobatus non ... debetur pena dampni sed pena
... iudice / pena dampni
... debetur que est carentia visionis
divine ¶ ... ad ... idem doctor ... alius
thomas de aquino quod ... predestinationis ad
... bonis operibus liberi arbitrii.

ab eterno adeo preciosus finaliter ipse di-
ligitur quod homini bonum finalem dedit ab
eterno contemplans. Possunt talibus tam-
bus singulariter bonum hominis fuisse sic dare
gratiam usque in finem finaliter ut mere-
retur per eventum sic ad gloriam. Causam pre-
destinationis primo ponit doctor alle doctor ec-
clesie ... gratie quia deus primi-
genus ab eterno ipse ad salutem predestinavit
et ista ab apostolo dicitur convenit eis aliqualiter
iusticie quod contingit eas esse ex ~~merito eis~~
~~[illegible] quia contingit ex~~ cum sint complexio-
nes quod prius dicit dominus in vita danielis
baptizentur et alio modo voluntate dei in
aliena pena quia tales sunt pueri
qui eos recipere possunt et cetera sic ille
doctor, deus enim capitulum est dicens vena
Sed si reprobaret aliquos sine causa ... nihil
actu nichil mihi conveniret. ¶ Item alle-
gat ad hoc illud apostoli quos prescivit et
predestinavit Ad Ro. 8°. Augustinus gratie dei bene-
dicte super illud misericordia cui voluerit et
in quantum ad me. ¶ Item Augustinus 83
questionum cuius vult miseretur
et quem vult indurat. Per hoc tamen
deitas ~~[illegible]~~ voluntas non est iniusta
esse non potest venit enim de occultissimis
meritis. Sed contra opinionem videntur
tenere alii solempnes doctores ut
sanctus Thomas et Egidius qui dicunt
quod possit singularis assignari ratio pre-
destinationis et reprobationis ut dicunt
quod aliqui sunt predestinati ut in eis
reluceret dei misericordia et bonitas divina
alii vero reprobati ut in eis reluceret
divina iustitia, nulla tamen possit

assignari causa inspecta quare
isti sunt predestinati et isti reprobati
nisi voluntas divina et hoc declarant
isti per exempla et rationes. ¶ Primo communi propor-
tionale sic contingenter materia
prima ... sit informis cum om-
nibus partibus tamen alia pars
stat sub forma preciosiori et nobiliori
alia vero sub forma minus nobili
et preciosa cuius causa principalis potest
esse quia hoc exigebat diversitas
formarum specificarum. Sed in spe-
cie quare hec pars materie stet sub forma
hominis et hec pars stet sub forma a-
sini non potest assignari causa nisi
voluntas divina. ¶ Secundo exemplum
declarant idem sic quia si sunt duo
lapides omnino equales et per omnia
consimiles, unus tamen ponitur superius
alius inferius in ~~[illegible]~~ edificio tamen quo
potest assignari causa inspecta vel
ratio nisi voluntas artificis cui sic
placet [ubi] disposito. Tertio tamen eo hoc
persequitur deum facere in ... quod
tertio predestinatum vel reprobatum
quia effectus predestinationis ut
sic non redditur alicui ... sed
ex gratia et gratis ut sic quia mere-
mur bonitatem eternam saltem de con-
gruo quam gratiam non ~~[illegible]~~
dicitur ratio iniustitie vel in iusticie quod
qui dispensat sicut mult deare
alteri plus et alteri minus iuxta
quod dicitur sicut familias Matth. xx° no-

pessima opinione,

i.e. magis illi dabo qui
presumit toto corde

Opinio gratia

facio tibi iniuriam nonne michi
facere quod volo et fundatur sed pro rationibus
sic nullum tale potest esse vel tunc posset aliquis
[illegible] sed omne quod se tenet ex parte crea-
ture est tale predestinatio aut est
eterna sicut et reprobatio [illegible] Item illud
quod est effectus predestinationis non potest
esse causa eius tamen saltem mediante gra-
tia sed bonus usus liberi arbitrii
est effectus predestinationis ut colligitur
ex dictis super distinctione proxima. Item
si predestinatio haberet causam ex parte pre-
destinati tunc etiam dei gratia haberet causam
ex parte predestinati consequens patet videtur
per apostolum qui ad Ro. xi° dicit quod si gratia
est ex operibus iam non est gratia et ibidem
ponit dictum prophete Malachie primo
loquens de Esau et Jacob dicens
quod non dum nati essent aut aliquid boni
vel mali egissent ut secundum electionem non
ex operibus dictum est Jacob dilexi Esau
autem odio habui. Et ponit eundem apostolus
post exemplum pro ista opinione de luto et
figulo qui de eadem massa facit unum
vas in honorem et aliud in contumeliam
sicut sibi placet et non potest vas
figulo dicere cur me sic fecisti. Videtur
michi quod ~~[illegible]~~ licet tamen bene posset
dici pro illa opinione [illegible] in
spectus meritis tamen absolute pro ista sus-
tinendum tamen opinionem [illegible] debet
exponi. Prima opinio est quod in genere
in ista distinctione [illegible] opinati sunt
tamen quidam [illegible] ut patet ad primos
[...]arlus duas rationes. [illegible] ad secundum premitto
istam conclusionem quod predestinatio potest dici

accipi uno modo ut se alio comparatam ad
suum effectum et secundum se. Pono duas conclusiones
quarum prima est quod predestinatio secundum se — prima conclusio
non potest causari non potest inveniri proba-
bilis [illegible] quia preces sanctorum sunt e-
ffectus predestinationis [illegible] sed or-
dinavit eum deus ab eterno quod eligeret de
[illegible] Secunda conclusio est quod ista pre- — 2a conclusio
destinatio comparata ad executionem et suum
effectum in esse positum potest inveniri pro-
babilis causa quia sicut deus in
productione rerum naturalium sepe suum effectum
ponit in esse ~~effectum ordinavit~~ mediante
alio sic in supernaturalibus suum effectum or-
dinat in executione [illegible] et sic orationes
sanctorum iuvant predestinationem quantum ad
executionem effectus sui. Hoc est intentio
beati Dyonisii 3° de divinis nominibus
ubi sic [illegible] dedit. Item
colligitur ex glossa super id Genesis [illegible] — ordinarie
xxv° de Rebecca est [illegible] dei pro uxore
sua eo quod esset sterilis qui exaudivit
eum dedit et conceptum [illegible] dicit glossa
In [illegible] facta est promissio sed precibus
sanctorum [illegible] est [illegible]
planum est quod oportet sic intelligi quantum ad
executionem et effectum et ex ista conclusione
possunt concordari aliquorum opiniones supradicte
[illegible] prima et secunda. Tertium ad quartum — Karlus
premitto istam conclusionem quod [illegible] potest accipi
[illegible] [illegible] sicut illud quod di-
xit [illegible] ad [illegible]
dies et [illegible] sed prima
non fuit [illegible] absolute sed [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non fuerint. Alio modo potest accipi

I

1a questio — per sua finalia ¶ 9o prima quod reprobatio primo
modo dicta potest innatam pluribus stormum pr
sic quia nimine civitas non fuit plu
si quia habitatores eius egerunt primus
2a questio — ¶ 2a questio non potest esse quod reprobatio / 2o modo dicta
pluribus stormum impedimentum quia ipsa interz
notabiliter simata est sapientissimo et po
tentissimo medice i. eius / ut patet secundum 9o questio.
historia 20 i. quorum legitur quod deus non
condemnavit david licet ipse assensus fuerat
ut pravita puerum in adulterio conceptum
et isto modo continue loquitur de reprobatione
3a questio — ¶ 3a utrum questio reprobatio qualiter in se attemp
ta potest pluribus stormum immutari p[ro]p[ter] nulla
de necessitate damnabitur igitur sicut deus reprobavit
salvare copiosam palam salute per eum potest
salvare pravos pluribus quantumcumque sit
¶ huic obstat quod quidam quod legitur in dictis
petri notarii sancti gregorii quod per ora
nes sancti gregorii traianus imperator fuit
liberatus de inferno / et quod dicta de vita
legitur quod tamen diu flevit et oravit pro ea
pro sua ad deum quod ipse liberatus fuit
de inferno quia si finaliter fuisset reproba
ti s. imperator ille et alia pro se ita liberare
nunquam pluribus fuisset liberati / ad istud
magister dicit quod castigatio dei ordinatione
orationes sanctorum fuit illum permoneri
salute pro destinatorum et sic non est dicere
aliter meditandum sicut de prima videlicet
de 8o x 2a utrum in deo sit potentia

hic dicta quod non autem quia sicut se est sine
fine ad operationem ita se habet principaliter

ad potentiam / Dz sine principio sine est concludere
eiusdem operatione igitur deus in sit princi
pius actus ut patet xii o methaphisice con
cludere autem potentiam [?] / Ad istud
conditur in hac questione quia in deo est
omnipotentia ipse dicit primo et post. Et quia ra
tione sic deus potest intelligere et velle
generale et creare / Dz posse sine non est
sine potentia igitur quo [?] ¶ pro solutione
huius questionis videndum est de 4or quarum
duo respiciunt materiam generaliter
et reliqua duo pertinent ad materiam
generalis [?] / primum est de quanti
tate in deo sit potentia / 2m est an
in deo sint plures potentie et ista
duo pertinent ad materiam simpliciter
generalis / 3m an in deo sit potentia
actualis infinita / 4m quantum
tamen deus ad aliqua facienda
sit obligatur quod de necessitate impie
teneatur ea facere et ista pertinet
ad materiam simpliciter generalis ¶ 4m [pᵃ arᵃ]
ad primum autem premitto quod dico
est potentia activa et est principium
transmutandi aliud in alterum et po
tentia passiva est principium transmutandi
ab altero secundum 8o patet per philosophum quinto
et ix o methaphisice ¶ 9o prima in deo non [pᵃ 9o]
est potentia passiva probatur quia ipsa est
potentia passiva sic non est primus
actus quia ut patet ex significatione
[in margin: a primus actus iste esse potentia passiva]
termino scilicet deus est impassibilis
agens sit perfectus passivo
ut patet / quod impassione imperfectus
non est deo attribuendum ut patet.

Com xii° methaphisice igitur q° etc. Contra ista quod sequitur
quod deus nichil patitur nec pati potest patet
quia omne quod patitur vel pati potest est
passiva potentia 1° celi. Contra hoc patet quia non
sequitur deus diligitur aut intelligitur igitur
2ᵃ q° patitur. Quo 2ª sit ista in deo perfectis-
sime et ~~perfectissime~~ perfectissime est po-
tentia activa patet quia quantum in aliquo
inveniuntur plures rationes factive aut
productive tanto perfectius est potentia
ceteris paribus. Sed in deo inveniuntur
rationes factive omnium que sunt possunt
eo quod quidquid sit potest deus facere potest igitur.
Item potentia activa dicit simpliciter perfectionem
ideo deo est dignissimo modo attribuen-
3ᵃ q° da sicut patet. Quo tertia quod potentia
activa in deo est infinita activa patet
quia potentia activa dei est activa et tantum
quantum est deus igitur. Ultima patet quia mani-
feste per philosophum xii° methaphisice. Secundo
quod potentia intelligendi in deo est semper
in actu intelligendi et ideo deus semper
Com intelligit. Contra ista quod sequitur quod potentia
tanquam creativa non impediatur in
deo aliquis nam actus et eius
potentia in deo sunt coniungitur actui in
aeternum non fuit continua patet. Contra
q° 2ᵃ art. Contra 2ᵐ ad 2ᵐ articuli pro suppositio quod deus
sit simplex et summe simplex sed supposito
patet per dicta superius allegata
de simplicitate dei igitur etc. et patet per philosophum
3ᵃ q° xii° methaphisice. Quo prima ad hunc articulum
sit ista quod omnis potentia dei est essentia
dei patet quia si in deo aliud esset
essentia et aliud potentia deus non esset
omnino simplex contra suppositionem premissam sequitur consequentia
quod potentia creandi in deo volendi et
intelligendi non est aliud quam divina
2ᵃ q° essentia. Quo 2ª quod in deo non sunt rea-
liter plures potentie distincte patet quia
si sic tunc non omnis dei potentia esset
Com potentia essentia. Contra concedens primam
missam sequitur tamen quod licet deus sciat et
realiter aliqua intelligat que non intelli-
git sic tamen concludi non potest quod potentia
intellectiva divina in deo a potentia volitiva
supposita sit: maior tamen patet. Quia deus
intelligit malum culpe quod in divinis
despicit et punit et ideo non ignorat
et tamen deus ~~aliquid~~ nunquam intelligit malum
culpe igitur suppositum inconveniens est
deo. Sed patet per contrarium inconveniens patet
quo 2ª que dicit quod in deo non sunt
plures potentie etc. Sed concedi quod
potest creare et tamen non creat et tamen
~~potentia est~~ potest est essentia sed intellectus
divinus aliquid intelligit et voluntas illud
non vult et tamen utrumque est voluntas.
3ᵃ art. Contra 2ᵐ ad 3ᵐ articuli pono illam quod
quod potentia dei est infinita sed patet per
per substantiam et dictum superius et patet ratione
sed deus non potest tam perfectum effectum
producere quin posset perfectiorem producere
igitur est infinite potentie producti-
ve quia patet ex dictis. Sed tamen creditur
Com non tamen sic secundum philosophum. Contra ista quod se-
quitur quod quamlibet partes = continui
~~continui~~ deus potest alii individuo segregare
patet quia nescio grandes aliquas
partes potentia sua non est finita nec
tamen sequitur concedi quod deus posset facere

tum sit ultimate universi quia hoc est finis
ut patet impossibile intelligenti perfectam, et ideo volo
tenet loco in materia. ¶ Contra in eodem articulo
dicunt distinguendum est de necessitate quia
aliqua est coactiva iustitie necessitas
de qua 10 ethicorum lex est coactiva potentiam
et tunc est quod isto modo deus nichil facit ne-
cessitate iustitie. ¶ Alia est necessitas immobilitatis
sive immutabilitatis puta si sit aliquis
diligeret iustitiam cum ardenti perseverantia
tamen quod non posset in simile [illegible]
ipsius et ista necessitas iustitie si deo attribuatur
hoc potest esse dupliciter. Uno modo quod attribuatur deo
per intentionem magis congenitam et sic quibus
deus dicatur iustus quia [illegible] 18 [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] posita
est in [illegible] coactiva iustitie, tunc [illegible]
[illegible] attendendo deus nichil operatur ne-
cessitate iustitie [illegible] in [illegible]
[illegible] fecit omnia quod propter [illegible]
[illegible] sui [illegible]. Alio modo
potest [illegible] illa iustitia deo [illegible] non per
[illegible] congenitam sed per [illegible]
[illegible] et sic dupliciter. Uno modo simpliciter et
absolute et sic omnia quod deus operatur
facit necessitate iustitie quia nichil potest facere
quod non deceat sua bonitate. Alio modo
alio modo accipiendo illam decentiam
iustitie [illegible] ordine et sic deus
nichil facit necessitate iustitie quia ordine
[illegible] universi potest in [illegible] et si [illegible]
[illegible] alius ordo quem faceret esset
iustus et decens quia ipse est [illegible]
rebus decentiam et iustitiam et ideo quidquid
[illegible] facit deus hoc est iustum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible]
[illegible]

iustum est quod [illegible] iniustum quia [illegible] et
[illegible] ibi deus. ¶ Ad articulum [illegible] dico
quod [illegible] actum sic [illegible] omnem potentiam
[illegible] potentia omnem et [illegible]
activam sed [illegible] activa non [illegible]
quia [illegible] [illegible] actum [illegible]
[illegible] [illegible]. // Utrum deus [illegible]

universum potuit facere melius quam
ipsum fecit articulus primus. Contra non per beatum Augustinum
3o de libero arbitrio ubi sic dicit quod quidquid [illegible]
[illegible] melius tibi occurrit sciatis deum fecisse
sicut bonorum omnium conditorem, non potest igitur
aliqua creatura nobilior cogitari quam
non sit de constitutione universi. Contra
potest articulus. // Totum universum est finitum [illegible]
omni finito [illegible] potest fieri additio.
¶ In solutione huius quatuor sunt videnda
et [illegible]. Primo utrum universum [illegible]
quam potest [illegible] possit fieri melior. 2o
de [illegible]. 3o utrum deus facere possit
aliquid aliud universum isto manente.
¶ Circa primum premitto quod aliquam
perfectionem universi [illegible] [illegible] fieri meliore
[illegible] potest dupliciter. Uno modo
[illegible] perfectionem accidentem. Alio modo
quantum ad perfectionem essentialem. ¶ [illegible]
[illegible] deus [illegible] [illegible] nova
[illegible] potest facere meliorem [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] in [illegible] eadem
manente [illegible] quia perfectionem actua-
les non sunt [illegible] et tamen ipse non
sunt intensive infinite deus potest causare
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per beatum Augustinum qui super
[illegible] sic dicit quod deus potuit facere
[illegible] qui [illegible] potest [illegible]
velle.

sed certum est quod talis homo esset unius perfectionem
[melior] accidentalem quam homo qui nullo tempore pos-
tea ¶ Item probatur ratione. nisi inter extremum si
creatura non posset fieri melior perfectione
tali aut hoc esset quia deus non posset
plus dare vel quia creatura non posset
recipere. nullum istorum potest dici ergo ¶ Item
2m probatur idem quia deus post hanc vitam
dabit bonis hominibus dotes glorifica-
tionis corporis et anime et tamen easdem dota-
tiones posset hominem in presenti dimisso
de gratia infusa et perfectione et certum est quod talis
homo esset melior homine qui nasce-
retur nullis bonis nisi esse et quamvis hoc
aliter replere miserunt ¶ Contra 2m et 2m
membrum premisse disputationis doctores
quidam ponunt istam conclusionem quod deus non
potest creaturam rem facere meliorem quam
perfectione essentiali ita quod res ma-
neat eadem specie. et probant sic potest
quam per additionem graduum quantum ad
perfectionem essentialem mutaretur species. 1a conclusio.
de eadem probat sicut quod ut patet dimissione
ne descendendo a gradu quarto usque ad
[illegible] ultimum. perfecti semper ab ultimo gradu
essentiali quamvis rei imperfectae sic specifi-
ca et essentiali quae est speciei constituti-
va. verum aut hoc patet per philosophum qui
dicit quod differentia essentialis facit aliud
et differentia accidentalis facit alteratum. tamen
contra istam opinionem videtur fuisse
philosophus in 7o metaphysice ubi dicit
quod species rerum habent se sicut numeri ¶ Sed
videtur mihi quod contra istam opinionem posset probabiliter
sustineri et probo oppositam partem.
pro duabus quarum prima est ista
quod deus non potest rem creatam fa-
cere vel meliorem perfectione essentiali ipsa
manente eadem numero in numero. probatur quia
differentia essentialis facit aliud totum. tamen quod
probatum est prius ¶ 2a conclusio deus rem —— 2a conclusio
creatam potest facere meliorem perfectione
essentiali ipsa tamen manente eadem
specie. cuius contrarium est communiter quia sicut non
intendunt forme accidentales —— [illegible]
per additionem gradus et non potest assignari
causa quare sic non possent intendi forme
substantiales sive perfectiones essentiales. 2a conclusio
¶ Contra colligitur ex dictis nullo perfectionis
[illegible] quod nulla [illegible] ex incertitudine
sunt perfectior quia eadem inde et tamen
certum est quod ... et fuit eadem
species cum eadem inde sicut ¶ 3a conclusio —— 3a conclusio
creatura producta vel producibilis a deo
potest producere meliorem sicut tenet
Thomas de Aquino. probatur quia deus non potest
producere creaturam infinite perfectionis
et bonitatis sed quamcumque creaturam produc-
tam bonam quam sic finitam potest producere
perfectiorem in duplo et triplo et sic sine
statu ¶ Sed hoc quod videtur esse de mente Augustini
in libro de diuinis nominibus ubi
creature adeo producte predictes
assimilantur et deum assimilat bonitati sed planum
est quod perfectione naturali procedunt nimis
infinitum igitur etc ¶ Contra istam quod
sunt in 3a. aliqui doctores qui
arguunt per oppositam partem graviter sic et
subtiliter sic quia esset una pars sequitur quod
per respectum dei esset aliqua creatura
distans in infinitum absolute alia
et per quam talis esset infinite perfectionis —— Opinio doctorum oppositam quod ... —— pro

I

2o ¶ 2o totum eius creabile est finitum perfectione
igitur non potest in infinitum semper perfectior
creatura produci. Antecedens patet quia deus
3o comprehendit totum eius creabile ¶ 3o quanto
aliquid propinquius est deo tanto est
perfectius et nobilius secundum quantitatem virtutis ut
est deo propinquius / Tho. de arg. virtutem
Solutio Simplicius [illegible] et posuit eam propinquissimum
[illegible] Tho. de arg. [illegible] quamvis concedo
quod licet creatura sit infinita
imperfectione et deo quod possit esse plures in
finite distantes quarum una sit alia
[illegible] non placet michi aliud solum
nego quamvis quia dat comparationem
[illegible] imaginacione ista semper dista-
ria finita distant ut patet [illegible]
¶ Ad 2m negatur antecedens quia in possibile est
eius creabile esse ut patet de se ¶ Ad 3m
dico quod quantitas virtutis absolute non
pfecta concernit aliqua maior ut patet [illegible]
est una creatura secundum istam eminentem
ipsam excellenciam inequaliter ¶ Quartum
2a arti. et 2m articulum quia sunt plures articulum
considerandum circa universum finis
pa 9o perfectio et ordo et de 2m sic pono tres
conclusiones. Prima est licet quod istud finis uni-
versi non potest fieri melior quia iam finis universi
2a 9o est patet sic quia finis totus est deus
ut patet xii metaphysice ¶ 2a conclusio
universi istius perfectum principaliter
non potest fieri et esse melius quia finis
est perfectior quia perfectio universi in-
tegratur sunt infinite bonitatis et perfectionis ¶ Item suprema creatura
universi est finita et infinite
distat distantia perfectionis a

deo ¶ Item sicut arguit bonaventura
deus potuit universum facere ma-
ius nobile ut celum amplius
et latitudinem maiorem igitur sic potuit
facere maius universum magnitudine
mobile ita potuit facere magis
magnitudine bonitatis et virtutis patet
licet quod esset [illegible] perfect-
tior et solent quidam dicere quod
universum continuatur et alternatur et
ista 2a sic conclusio quod universi
ista sepe sit maius imperfectione
accidentis sicut quando sit plus in
universo et sepe minus in perfectione
accidentis quando sint pauciora in uni-
verso ¶ Ex quo dicit ista quod species semper
manet. [illegible] et illis
apposita perfecto tamen quia dicit et non
posse intendi perfectio virtute quia
dicit non manet perfecta universi fieri
a posito quod ad ultimam partem est
solum in virtute ¶ 4o tamen universi 3a 2o
quae partem ordinis perfectione eius non
mutatur non potest fieri melius patet sic
quia deus omnis artifex suam per-
fectissima prima partem universi con-
tinet et suam perfectum congruentia or-
dinatissime disposuit [illegible]
¶ Quartum ad 3m articulum primo quaeritur quod deus 3a arti.
potest facere aliud universum isto maius
quia patet quia quod possibile est fieri secundum deum
potest aliud universum isto maius
possibile est fieri eo quod sic non implicat con-
tradictionem ut manifestum est [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible] quia est [illegible]~~

nec obstat quod dicit philosophus ... celi ut prius excessi unde qui est primus naturalis. Adiciam philosophi dicto quod idem dicit Augustinus ... est sic quod ... bonum cogitatum sit de omni ... propria sic se habet sed idem ... sic sicut ... deus fecit in ... nominat ... negat Augustinus ... deus aliquid ... posset facere meliora ... scit ... voluntas divina

sit omnium rerum que causant causa immediata quod non ... quod est omnino immutabilis non potest esse causa immediata mutabilium effectuum. Sed voluntas dei est immutabilis et effectus qui causantur sunt mutabiles ergo ... causa non posset ... voluntas artificis est immediata causa operum que per suam artem fiunt. Sed deus est omnium artifex [illegible]

Postea ... quod est ... Primo utrum in divinis sit voluntas. 2o an deus a voluntate ... posset ... sicut apostolus dicit ... 3o ... Ad primum ... voluntas ... est in divinis ... sicut dicit apostolus ad Ephesios primo de deo ... voluntatis sue et ibidem ... voluntas ... et tota scriptura plena est de hoc. Item sicut dicit Damascenus ... deus ... voluntas ... voluntas ... voluptuosissimi et ... plenum et ...

sed idem quod est dispositio intellectualis ... et ... sicut ... intellectualis ut dicit philosophus xii methaphisice. Sed voluntas est ... quod sicut ... sicut appetitus naturalis est dispositio naturalis ... et appetitus ... est dispositio ... Sed voluntas ... est appetitus intellectualis dispositio ... et ideo sicut non ... appetitus naturalis non appetit ... posset esse ... nichil appeteret ... posset ... ita natura intellectualis non ... appetitum ... sine voluntate. Item ... voluntate dicit ... signum ... quod voluntas est ... libera et ... Item ... cum ... consideratio ... sicut ... Item contra ista ... arguunt aliqui sic ex voluntate ... primo ... voluntas ... et libertas ita ... non sunt sine voluntate ... ista ... excellentie ... sunt ideo ... Sed ... voluntas movetur ab appetibili ut ... ex 3o de anima et 3o ethicorum ... in deo nichil est quod moveri possit. Item ... Augustinus ... voluntas est ... motus ... Item Augustinus ... de duabus animabus dicit quod voluntas est animi ... Solo ... deus ... et ideo non ... quod ... obiectio solutio

24 artic[ulus]

Q[uarto] ad 2m arti[culum] pro isto quod q[uod]
licz de[us] ex[ist]ia pro[pria] sit t[ame]n n[on] posset
disponere t[ame]n ex[ist]ia sua sit dis[positi]o eius
n[on] ex[ist]ia volu[n]tate e[st] n[on] dici posset
di[vin]a velle. Ra[cio] p[ro]p[ter] q[uod] d[ic]tu[m] est p[ro]b[atu]r q[ui]a
p[ro]p[ter] hoc q[uod] e[st] pote[n]s et est hoc q[uod] e[st] s[ci]
bile. i[dest] hoc s[ci]re e[st] dispo[n]ere et hoc
s[ci]re e[st] eius scie[n]cie. et t[ame]n e[st] i[n]t[er]dum qu[o]d
ad p[ri]m[u]m q[uia] ip[s]a e[st] in o[mn]i[bus] bonor[um]
co[n]s[er]ua[tiv]a in s[e]c[un]d[u]m bo[n]is salua[n]t[ur] in s[e]c[un]d[u]m

n[on] e[st] posse n[on] posse malu[m] — na posse malu[m] n[on] e[st] posse q[uia] ...q[uod]
posse malu[m] sit posse deficere s[ed] ut
manifestu[m] e[st] posse deficere n[on] e[st] posse
i[de]o. Ca[us]a aut[em] q[uia] ad s[e]c[un]dum e[st] i[n]t[er]d[u]m q[uia]
sc[i]a i[d est] o[mn]i[um] futuror[um] p[rese]nciu[m] et
p[re]teritor[um] siue sit bona siue mala eo
q[uod] s[ci]re malu[m] sit bonu[m]. s[ed] p[ro]p[ter] p[ar]te[m]
p[ri]m[a]m 9o sit velle malu[m] e[st] velle s[ed]
posse malu[m] n[on] sit posse p[ro]b[atur] q[uia] d[ici]t
Aug[ustinus] p[ri]mu[m] e[st] i[n] volu[n]tari[u]m q[uod]
si n[on] eet tamen voluntari[u]m n[on] eet
malu[m] q[uo]d[a]m p[ro]p[ter] p[ar]t[em] p[ri]m[am] 3o ethicor[um]
tu[n]c sic velle malu[m] e[st] velle s[ed]

Dubitacio

de[us] n[on] vult malu[m] culpe culpe
i[de]o. Si aut[em] q[ue]rat[ur] un[de] est p[ro]p[ter]
n[on] saluant[ur] i[d est] mali s[ed] et n[on] boni
videt. boniet d[icen]d[u]m q[uod] p[ro]p[ter] id ipm
q[uod] d[ici]t p[ro]uidet[ur] sita et p[er]ordi[n]at[ur] de
d[ici]t de p[ro]p[ter] alt[er]na locio et n[on] cu[m] e[st]
prima — i[d est] v[er]itas n[on] e[st] pro[pria] s[ed] deffin[iti]us
Et voluntas id ip[su]m q[uod] d[ici]t p[ri]ma
ne[cessari]a i[n] differentie et p[er] placentie
d[icitu]r mali sicut et d[icitu]r boni in velle

malu[m] e[st] velle s[ed] p[ro]p[ter] posse malu[m] n[on]
e[st] posse i[de]o. Q[uarto] 3m ad 3m arti[culum] dico 3[us] arti[culus]
q[uod] e[st] bonu[m] s[ed] supp[on]it q[uod] d[ivi]na voluntas
sit ca[us]a rer[um] q[uod] causat et aliud q[ue]rit
ut[rum] ca[us]a rer[um] sit i[m]mediata
et t[ame]n ad q[ua]rtu[m] arti[culum] p[ro]p[ter] q[ue]r[it]
d[icen]d[u]m hoc. Ra[cio] sit ista q[uod] d[ivi]na p[ri]ma 9o
voluntas e[st] ca[us]a o[mn]i[um] rer[um] q[ue] causat
p[ro]b[atur] q[uia] de[us] e[st] ca[us]a o[mn]i[um] rer[um] que
causat s[ed] n[on] e[st] ca[us]a q[uia] potest
n[on] e[ss]e nec facere eo q[uod] nullu[m] posset
et facit q[uod] n[on] faciat. e[st] i[de]o ca[us]a q[uia] vo
lens cu[m] voluntate s[ed] nec sit i[de]o 9a
cum — Et [quia] ex[terio]r i[n]ca[us]a sit de[us] e[st] ca[us]a rer[um] aut
i[de]o p[ro]uidet aut i[de]o p[ro]p[ter] casu[m] et fortu
na aut p[ro]p[ter] voluntate n[on] p[ri]m[u]m
q[ui]a sic s[ecundu]m ex[pos]ici[onem] p[ro]ue[n]it n[on] p[ro]p[ter] casu
et fortuna[m] q[uia] hec sit casus s[ecundu]m
in p[ro]fectu[m] i[n] eis e[ss]et i[de]o q[uod] p[ro]p[ter] volu
tate. p[ro]b[atur] et (?) 9o p[ro]p[ter] d[ic]ta s[e]c[un]d[u]m p[ro]
p[ro]p[ter]ea Aug[ustinus] ad Orosiu[m] unde q[uod]
o[mn]is creature ca[us]a e[st] voluntas dei. Ite[m]
p[ro]p[ter] Hilari[u]s de sinodis ubi d[ici]t q[uod] o[mn]ib[us]
creaturis s[ecundu]m dei voluntas attu
lit s[ed] filio n[on] d[ici]t. It[em] p[ro]p[ter] Aug[ustinus]
c[ontra] manicheos ubi d[ici]t videre
cie q[uod] volu[n]tate dei n[on] posse desideriat
q[uia] voluntas dei cum q[uia] sit ip[s]a sit ca[us]a
i[de]o. Ite[m] s[ecundu]m id p[ro]p[ter] Ps[almu]m o[mn]ia que[cu]nq[ue] voluit d[omi]n[u]s i[n]
celis et in t[er]ra fecit. glo[sa] d[ici]t q[uod] sic
e[st] velle q[uod] facere q[uia] ex eius volu[n]tate th[omas] (?)
res sunt ec[iam]. 2a 9o sit i[de]o volu[n] 2a 9o
tas d[ivi]na e[st] ca[us]a rer[um] q[ue] causaunt
i[m]mediata ca[us]a p[ro]b[atur] ca[us]a p[ro]ducens
tam p[ri]m[u]m e[st] ca[us]a i[m]mediata.

p[ri]ma [...]

si voluntas divina produceret totum effectum
iam actor potest quod effectus aut immediate
tunc attingeret quod ab eo aliqua tamquam
produceretur. sed tunc prima quod consimiles causae
secundae in aliquibus effectibus concurrunt cum di
vina voluntate tamen a deo immediate pro
ducuntur. quia ideo etc. tertio quaeritur dicitur
[illegible] de causis tamen prima plures et sunt
sic contingenti quod in vita [illegible] deo at
tribuuntur et non contemplatur ut patet per [illegible]
[illegible] sed contra [illegible] philosophus xii me
taphysicae causalitas dei est attribuenda
in summe nobilitatis dignitati [illegible]
quae potest sed haec est causa [illegible] et im
mediata. Item quaeritur quod philosophus
Anglicus quod 30 definitione dicit quod volun
tas dei est summa et prima causa
sic per [illegible] Ad argumentum primum
dicendum est quod actor est [illegible] voluntas
divina sicut est [illegible]
est et summe libera et non mutabilium
effectuum potest [illegible] esse causa immediate
[illegible] utrum deus potest velle ma

la fieri. quod non arguitur [illegible] per augustinum sic quod
deus non vult inquit augustinus in pote
est fieri [illegible] potest est sicut deus vult sed
sed malum [illegible] est fieri [illegible] deus vult malum fieri
Contra arguitur quod tunc est [illegible] voluntas vel vo
luntate ita quod omnino est [illegible]
placet [illegible] altissimus [illegible] ecclesiastici
[illegible] opinio [illegible] est de duobus
primo utrum deus velit mala fieri secundum utrum
bonum sit mala fieri. Ad primum dicitur quod

quod deus est malum [illegible] malum culpe et malum pe
nae et secundum [illegible] ponunt duas opiniones. quarum prima prima quaestio
est quod deus non vult fieri malum culpe prima
quod deus non potest facere sed non vult fieri sed deus
malum culpe non potest facere ut colligitur ex
dictis [illegible] de omnipotentia ubi dicebatur quod
malum culpe posse non est posse et non deus
non posset malum culpe facere [illegible]
et sic deus auctor et deo volente ut dicit
Anglicus in libro lxxxiii questionum [illegible] sed deo
auctore non sunt mala culpe. Contra Obiectio
[illegible] quam est [illegible] opinio quam
[illegible] [illegible] sic [illegible] quod ponit quod
licet deus non velit mala tamen vult fieri ma
la et esse mala quia sicut deus non potest
facere [illegible] est tamen verum propositionem
tamen ipse potest esse fieri quod haec est vera sicut vult
fieri malum quia haec [illegible] est occasio multorum
bonorum et potest [illegible] occasio [illegible]
[illegible] aliquid vult esse illud sive quod
illud quod vult nullatenus esse potest sed deus qui
est summe sapiens vult [illegible] mala
[illegible] consequentibus [illegible] tamen potest illa
[illegible] non potest esse sine mala ac
[illegible] Item arguitur deus vult ma 2º
la fieri vel non vult sed dicitur primum [illegible]
dicendum secundum sic voluntas dei non esset [illegible]
[illegible] Hester xiii domine in dicione tua
cuncta sunt posita et non est qui possit
resistere voluntati. Item dicit Anglicus in 3º
Enchiridion dicit non potest aliquid nisi omnipotens si velit
sed multa sunt mala. Item vel deus vult 4º
mala fieri vel vult ipsa non fieri non potest di
ci primum quia tunc nulla fierent, secundum dicendum primum
Solutio ad primum dicendum quod non est simile de falso Solutio
et de malo et de malo culpe quia [illegible]
est verum sed malum culpe esse vel fieri non est
[illegible] [illegible] quia potest non [illegible]
[illegible] malum est mala sunt non [illegible] occasio

+ esse volitum = sibi est bonum. Ad 2m dico quod non oportet quod est pro se adeo +
sicut quod non oportet esse quod velit deus quia sufficit
quod sit permissum vel per dei potentiam non prohibitum
¶ Secundo dicitur permissio est signum voluntatis ut dicit Scotus
dist. [illegible] secundum doctores qui veraciter est non oportet omne
quod signum voluntatis [illegible] quod deus permittit sit vo-
ipse velle. Ad solo permissio non est ipse signum
voluntatis divine tamen sit de malo fiendo sicut est
signum voluntatis de bono eliciendo vel ordinandi
de exemplis [illegible] et sic est in verbo beati Augustini
in Enchiridion ubi dicit quod omnipotens deus non
permitteret fieri aliquid malum nisi adeo esset omni-
potens quod sciret de malis elicere bona. Ad
2m dico quod deus non vult mala fieri capiendo
non fieri negative et negatio quam quod quo de quo
sit dispositio quia vel sit actus dei volitionis vel
sic eius nolitionis. ¶ Ad 3m dico quod beatus Augustinus
loquitur ibi de voluntate beneplaciti et quam
impossibile est aliquid fieri. Ad quartum dico negando
utrumque quia datur medium scilicet quod deus non vult
2a qo mala fieri et [illegible] ¶ 2a quo deus vult malum
pene probatur quia malum pene est iustum bonum
eo quod malum pene sic pertinet ad opus
2a articula iustitie [illegible] ¶ [illegible] ad 2m nullam ponam
conclusiones quomodo conformiter ut patet. Prima quo
sa qo malum culpe non est bonum probatur quia non est bonum
cum [illegible] non est bonum ut dicit [illegible]
2a qo ex 3o Topicorum [illegible] ¶ 2a quo malum pe-
ne sic est bonum [illegible] quod sit exigente iu-
stitia [illegible] est bonum eo quod [illegible] est iustum
ut dicit [illegible] diffinitio iustitie 5o Ethicorum
sed malum pene est iustum exigente [illegible]
idem [illegible] ex scriptura et multis
dictis sanctorum quod deus iusta [illegible] punit
malum culpe [illegible] sed malum pene
¶ Ad rationem in oppositum patet [illegible] solum
punit [illegible] et [illegible]
[illegible] plura [illegible] plurium et plurium.

[illegible] sicut deus [illegible] velle quod aliquis
non velit ex hoc ratione [illegible] mutare quia [illegible]
existo quia impossibile est sicut [illegible] deus
dictamen [illegible] nisi fiat mutatio
in deo quo scilicet velle et non velle sit contra-
ria voluntatis. Ad 2m Deus vult omnem
damnatum esse damnatum et quando hic non
voluit quia qui dixit [illegible] tunc
deus hic non voluit eo quod deus omnes
qui vivunt vult salvos fieri ut patet
prima ad Thimotheum 2o capitulo [illegible] quod sit
[illegible] ¶ Apostolus [illegible] de
[illegible] deus [illegible] 2m an aliquis ex
[illegible] divinam voluntatem possit [illegible]
[illegible] et [illegible] duo faciunt
[illegible] plurium 3m an [illegible]
[illegible] voluntate conformare [illegible]
divine [illegible] conformitas [illegible]
[illegible] voluntas et [illegible] duo [illegible]
[illegible] ultime ¶ [illegible] ad primum [illegible]
[illegible] impossibile est deum
[illegible] velle quod aliquis non voluit [illegible]
quia [illegible] deus [illegible]
[illegible] quod sic deus [illegible]
[illegible] quod aliquis non voluit tamen in-
telligere et velle sint actus immane-
ntes [illegible] deus vel [illegible] ut
dicit [illegible] impossibile [illegible]
[illegible] sic quod [illegible] esset possibile deum
velle quod [illegible] non voluit [illegible] deus
[illegible] actum
[illegible] deus non esset [illegible] actus [illegible] Conclusio
[illegible] quod deus aliquis damnari
[illegible] actu quod aliquis non voluit
[illegible] esset damnatus [illegible]
[illegible] primo [illegible] modo [illegible]
[illegible]

eundem sed et primus. Tertio patet quia deus ipse
2a q° per idem ad oppositum. Tertia questio sit utrum si deus
aliquid de novo vellet quod antecedens non vo-
luit ipse posset mutari. Probatur quia non est
possibile quod fiat transitus de contradictorio in contradictorium
nisi fiat mutatio in aliquo. Tunc sic quod ex vo-
luntate que est eterna et immanens non fit mu-
tatio in aliquo ut creatura utrum si deus vo-
luit mundi creationem produce ex sua
voluntate cum mundus creatus sit mutata
voluntas. Secundo quia si apud deum fieret mutatio
de non velle in velle tunc sequitur contradictoria
[illegible] oportet fieri mutationem in deo. Tertio
Cor^m quod ad oppositum. Tertia conclusio est et quod patet quia
non est simile de facere dei et velle quia deus
potuit aliquid facere quod prius non fecit
sine sui mutatione sed in re quod fit mutatio
sed non est possibile deum velle quod prius non
5a q° voluit. Secunda questio quia licet ista propositio sit
contradictionis necessaria tamen non est propter hoc in-
ita quod antecedens est impossibile. Probatur quia [illegible]
contradictionis propter hoc est necessaria quod antecedens
est impossibile. Secundo quia vero quia probatur antecedens. Probatur
quia si sit tunc ad impossibile sequitur quodlibet quia
est impossibile. Probatur quia si ad impossibile sequitur quodlibet
tunc quodlibet in possibile [illegible] in pluraliter
quodlibet in possibile quia est necessarie [illegible] quia
secundum ... si ad impossibile sequitur quodlibet. Istud baculus stat
in angulo et non baculus stat in angu-
lo et non sequitur [illegible] in pluraliter et sic
[illegible] quod quodlibet ad impossibile sequitur ut ad [illegible]
[illegible] et in [illegible] in pluraliter [illegible] [illegible]
ad [illegible] in artibus ubi determinatum [illegible]
[illegible] utrum ad impossibile sequitur quodlibet [illegible] ad
[illegible] [illegible] vel abstat quod alia
propositio [illegible] dicit quod antecedens contradictionis

est impossibile quod tunc antecedens non potest esse verum sine
[illegible] quia si sic [illegible] facere [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur esse antecedens et quodlibet libet
quia impossibile est enim esse verum sine [illegible]
sicut esse [illegible] ad quod quia antecedens
non possit esse verum sine [illegible]
esse [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] deus
2m arti^m Quantum ad secundum articulum probatur quia deus
aliquid precepit electis quod non [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod deus precepit abrahe quod immo-
laret filium et tamen noluit immolari sal-
tem [illegible] ad [illegible] [illegible] abraham
[illegible] immolavit eum. [illegible]
voluntate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia deus [illegible] precepit [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Cor^m deus. Tertia [illegible] sequitur [illegible] quod aliquid
[illegible] quod divina voluntas potest [illegible] [illegible]
[illegible] precepta et prohibita [illegible] est [illegible]
potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut si [illegible]
dicere vellet quod deus nichil precepit [illegible]
si vellet et quod abrahe non precepit [illegible]
[illegible] quod [illegible] fecit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] 3m arti^m Quantum ad tertium articulum dico
quod voluntatem nostram conformari voluntati
divine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] velimus quod volumus
[illegible] ipso volito ut [illegible] [illegible] quod
4a q° deus [illegible] [illegible] si deus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] velit. Quarta [illegible] quia [illegible] [illegible]
voluntate sua conformare divine voluntati
[illegible] velle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] obediens [illegible] [illegible] non [illegible]
deus nisi [illegible] [illegible] quod deus [illegible] [illegible]
[illegible] est voluntas [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ad [illegible]
2a qo [illegible] 2a qo [illegible] voluntate [illegible]
[illegible] velle [illegible] deus [illegible]
[illegible] voluntate [illegible] velle [illegible]
[illegible] diligens [illegible] deus [illegible]
[illegible] 2a qo [illegible] voluntate
[illegible] sine [illegible] in [illegible]
destructionem [illegible]
[illegible] deus voluit [illegible]
[illegible]
[illegible] flebat [illegible]
[illegible]
[illegible] voluntate [illegible] deus [illegible]
3a qo [illegible] voluntate [illegible] velle
[illegible] deus [illegible] aliud
[illegible]
[illegible] adhesit [illegible]
[illegible]
[illegible] deus [illegible] de voluntate [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] voluntate [illegible]
4a articulus [illegible] deo in voluntate [illegible] ad [illegible] articulum [illegible]
[illegible] voluntatis
[illegible] velit omne aliud [illegible]
evidenter [illegible]
deum simpliciter [illegible] velle [illegible]
[illegible] voluntatis [illegible] velit omne
[illegible]
[illegible] deus [illegible] esse [illegible]
[illegible]
[illegible] diligentis [illegible]
[illegible] voluntas dei [illegible]
3a qo [illegible] ad [illegible] voluntatis [illegible] non sufficit [illegible]
[illegible] in voluntate [illegible]
[illegible] voluntate velit [illegible]
[illegible] deus velit [illegible]
3a qo [illegible] ad [illegible] voluntatis

[illegible] moralis [illegible]
[illegible] voluntas velit [illegible]
[illegible]
[illegible] voluntate [illegible]
[illegible]
[illegible] 3o ethicorum [illegible] ethicorum [illegible]
[illegible] apostolum [illegible]
[illegible]

[illegible] mundus posset
esse ab eterno [illegible]
[illegible] quia mundus fuisse ab eterno [illegible]
[illegible] 2a qo [illegible] posset de
[illegible] ad impossibile [illegible]
[illegible] mundus fuisse ab eterno [illegible]
[illegible]
rabi moyses [illegible] fuisse de [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] sine [illegible] mundus [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] mundus [illegible]
ab eterno esse potuit [illegible] deum [illegible]
[illegible] voluntatem [illegible]
[illegible] creandi [illegible]
[illegible] posset [illegible] ad [illegible] articulum
[illegible] doctor [illegible]
[illegible]
mundus [illegible] potuit esse ab eterno possibile
[illegible] potuit esse ab eterno
possibile [illegible]
[illegible]
[illegible] velle [illegible]
[illegible]

iste probat sic mundus ab eterno non tamen proprie
parum habuit quia ex deum non fuit
ergo mundus non potuit esse ab eterno
possibile passive sumpto // 2am conclusionem probat
aliter doctor sic primo mundus vel creatura
a deo aliud creatum non repugnat
esse possibile ab eterno ergo non repugnat
sibi ab eterno fuisse a parte ante / 2o arguit
sic non minor potencie fuit ab eterno
quam in tempore ergo sed in tempore mundus potuit
produci sic ab eterno potuit eum
producere / 3o sic non minor potencia est deus
quo ad productionem creature quam causalitas creaturarum
tamen in sui proprium effectus sed sol producit
vel lucem et ignis calorem
ergo si sol ab eterno fuisset lucem ab
eterno a sole fuisset productum / 4o non
minor potencia est divina eterni quia
divina persona sed divina pater ab eterno genuit
unitatem de se divinam personam ergo divina
potencia potuit ab eterno producere creaturam
aliquid et probatur divinitatem / contra id quod ab
aliquo productum sine motu quamvis sit pro
ductum tamen duracione tamen potest semper
coexistere ut apparet de ymagine
in speculo ad presenciam rei cuius est
ymago et de vestigio pedis in pulvere
sed creature producuntur a deo sine motu
// Sexto non intelligitur quare potest appre
hendere sine intellectu deum ab eterno producere
vel produxisse mundum ut patet per beatum Augustinum
2o de civitate dei ubi recitat opinionem
platonis de eternitate mundi sed de quo possit plus
facere quam nos apprehendere ergo non
est impossibile apud deum omnibus
licet ipse contra per beatum Augustinum quod ad

voluntatem eius epistola sic scribit deum de eo
aliquid posse quam nos facere cum nostra vero
spiritus non possit intrare cum intellectu tamen
id sit et potest fieri ergo predicta ista
ut in responsione vero est divine potencie proximum
et ex tollendo penitus de potencia dei aliquid facere
sicut audivi aliquos concessisse quod deus
per oppositum fieri possit facere quod contra
dicit sic esse vera aut tamen sit possibile esse quod
sit ergo non est ad dei potenciam sed pono
enim quod opiniones utrique opposita pono
que ad propositum expedit mihi de sophisticis
// 9o premitto ab eterno mundus potuit esse possibile
passive parte probatur quia ab eterno mundus potuit
produci ergo quod probatur per extrinsecus
aliquam quod inducit aut id nunc potuit
produci et aut id quoniam vero determinatio
ab eterno potuit produci sicut arguit inducit
tamen aliquis dicit ad sensum aliquod a tempore
et materia contradictio quod non tenet sed libere
mundum produxit sicut probabit alio primo
/ 2a conclusio sit ista ab eterno potuit esse
mundus possibile productione active per se proximo
precedens sic quod ab eterno deus potuit
mundum producere ergo vera quod conceptus
aliquis inducitur sicut in precedenti ratione / 3a conclusio
sit ista mundus non potuit esse ab eterno
possibile productione active vel possibile productione
passive probatur deus non potuit producere mundum
ab eterno ergo nec mundus potuit produci ab
eterno et ergo nec productione activa vel passiva
mundus potuit esse ab eterno / 4a probatur
nulla creatura potuit esse ab eterno
vel quia non est sed 2o aut probatur ita
non sit contradictio quod conclusio sunt vere
quod dicunt sed eternum creatum sit quam

q^r eternu e q no fit ee pyus ee z
creatu fit ee p9 no ee p3 i q ipli
cat a q creatu ee ab eterno i^e de^a no
pt ee face ex istis quibus p3 cons^a e q
3o qua ponit ac doct de poste pot
actiue passiue nichil determinat i m q
sicut quenit a proposito a q pm possit
pot passiue pt z actiue s^d ex quibus
ac declare p3 // Contra 3o no obstantibus quibus
quibus pt probar persuasioni no eps pos le q
fuisse ab eterno contingens esse duratio
p^z q i ta assumpta no implicat contra
h^c fuit ab eterno quiu qz duratio h3
ita implicat h^c creatu fuit ab eterno
i^e c / Ad rones in oppositum ad prima in
dico q no e possibile declaratione i fun
apte q z apte an q dicione creati e
q habeat captum ee p9 no ee h
no e dicere creati aut creatione q
apt^s q no habeat prius ee no ee / Ad 2am
dico q probat quam primum q possit
s q ab eterno deus potuit facere face
ul creare mundum Ad 3am quod dicit agere
z ponere z necessario quaz ex sol i p virtute
superior agent cpt^r q dicunt de causa
z io no se^z q deus possit hic facere
p^altimi producione ad ex // Ad quintum
dico q no est possibile q genus i
nis no est mundus deus ee adee
sicut produci ad ex / Ad 6tam dico q
rtā p3 , no e possibile ex q solae i ois ms / Ad 6tam
credo totum mo z necessario quiam ex licet
deus possit a q facere q nos no possimus
intelligere in q nos possimus qcepti qd

i tege i prolia q deus no pt facere in
i proposito credo ee z finitu s his solois
p3 ex dicto Augustini p confirmatione aucti
adducta // Contra 1um ad 2um au lu pro
na deriuet duas quces prima e q deus
no p diuit ut produxit creaturas
naturali necessite primo seq q cum creare
esset e[ss]entialis perfectionis quibus e mate
p9 a qua p3 quia agens mere
naturale agit ad ultimum sue posse z
de omnibus facit optimum q pt ut
p3 philosophus 2o celi z h^c dicat no ni
disposito sue ut aliquid quam effectus in
peducet q in proposito dici no pt
2o seq q mundus fuisset ab eterno
q e in possibile ut p3 ex dictis ipse
dicti au[ctoritate] qua p3 q2 agens ex
necessite nec agit ultimum sue virtutis in
s pacia^z a i speciem s deus q e i finite
pote ab eterno mundum pani potuit ee
i speciem i c / 2a qo pt i m deus in
diu z ocem creaturae p duxit sibi le
ia volunte p^re q2 nobilissimo agenti
d3 attribuí nobilissimus modus agendi
s modus producendi i c z libera volunt
e nobilissimus ut de se p3 i c Contra
qo 2a e de i mea sententia q deo
applica in prol Vnde genesis fecit
deus in celo z in terra sicut deus l. intus
que laud i lo distinc ab q creatum
ponam voluntas dei attribuit i c
Contra 1um ad 3um au lu p disposito
dude loquentes in hac lu primi
to ista decis q creare capit aliqui
^de
ter ^l p face sicut ^m igr i creat as h

deus p(er) actio(n)em cap(itul)o s(e)c(un)do & ipse tamen
ad quod s(ci)l(ice)t distinguendum quod sit dare
p(ro)duccionem alicuius ex nichilo a(b)
agente independenti agente // 2o p(ro)
duccionem alicuius ex nichilo possibile ab
agente dependenti sive non // Contra
ad p(ri)mam accepcionem h(ab)et ulterius dubium
non est dubium de h(ac) q(uo)d q(ua)ntum est possibile
est quod deus co(mmun)icet creature p(otenci)am
creandi sic s(ci)l(ice)t independenter ...
q(ui)a non potest deus ... facere quod omnis accio
creature absolute dependeat quare est im
possibile quod creatura sit p(ri)ncipale agens
in creacione vel quacumque alia accione
Sed quantum ad ultimam accepcionem
de qua loquitur tractatus istius
materie ... p(ro)bo istam conclusionem quod deus
potest co(mmun)icare creature p(otenci)am crea
ndi effective p(ro)batur quia deus potest facere
quod creatura concurrat active ad crea
cionem alicuius creature ... deus
sit principale agens ... & in alia p(otenci)a
cedendi ... adeo ut ... deus
co(mmun)icat creature p(otenci)am effective
portandi lapidem ... tamen dicitur ...
sic co(mmun)icata ... co(mmun)icare
p(otenci)am creandi effective patet quia non
aliud ... quod deus co(mmun)icat creature
sicut homini ut ... quod agit ...
q(u)a ... accione dei lapis mutat locum
... quod deus agit mutacionem
... [illegible] ... motum ...
... non est in toto ad ...
... [illegible] ... valde plura ...
... sic ... quod deus ... [illegible]

communicat creature p(otenci)am creandi p(ro)batur quia
creaturam concurrit ad creacionem ...
... ubi deus est agens principale ...
... patet ... quia ... deum co(mmun)i
care creature p(otenci)am co(mmun)icandi ... patet
est notum in ... & administracione ...
gracia creatur & respective ... in ...
dicitur ... ubi ... dei ...
... dictum ... ut dicitur ...
dissent apostoli quod recepit samaria ...
... miserunt ad eos petrum & io
hannem ... manus & recipe
... spiritum sanctum ubi ... gracia creata
... in ... dicitur ...
... sic ... apostoli creabant
... deus ... sic ... quod ...
... consecutur ...
ad creacionem ... qui ... fide ...
... administrat ... in ...
... gracia ... // Ad ... in oppositum ...
... quod non est deus ...
... [illegible] ...
... celum

empireum sit luminosum Contra non ...
quod celum empireum est maxime ...
... lucidum ...
... quod ... sol ... absens
illud celum illuminaret ... magnum
... in ista ... exodi ...
... colligendo quod celum in quo angeli
fuerunt ... celum em
pireum ... non ...
... // ... videtur ...
... possit ...

empireum esse, 2° ipse sit idem celum cum
empireum, 3° an idem celum sit super
~~cristallinum~~ speram supra empireum
et 4° an aliquod celum sit aqueum. Quantum
ad primum sunt ita opiniones quod celum xm
esse quod sancti appellant empireum
possit ostendi necessaria ratione tamen est opinio
ponitur specialiter sum multis probat quod debet esse
sit in lumine naturali necessaria ratione ostenditur quod
celum empireum esse sit ratione necessaria non
de quibus dictis tamen totum communiter
tamen potest vere esse possibile de deo et ita est
immotissimum quod contrarium et ut sancti reputatis esse
est in lumine naturali invisibile et ita arguitur
patet viiiº phisicorum et xii methaphisice
ubi magis probat primus motor quod esse debet
etc. ideo quod sit in celum et in planetarum in istis
speciebus quod esse est demonstrabile contra effectum
sed celum empireum non habet influentiam in ista
inferiora ut probabit inferius distinctione xiiii. Secundo
patet etiam quia quo ipsius dispositionis non sit
ponendum ut possit effectus probari. Ad secundum
ad primum articulum pro duabus partibus est
quod celum xm esse quod doctores appellant
empireum non potest tamen evidenti ratione
ostendi ratione ostendi et sic propter istius
quod attendere quod doctores ponunt sic
nostre celos septem planetarum sed philosophus
scilicet saturni iovis martis solis veneris mercurii
et lune deinde ponunt octavam
speram stellarum cum philosophus quod vocant firmamentum
deinde ponunt nonum celum quod vocant cri-
stallinum. Deinde ponunt decimum celum quod dicunt
empireum. Stante ista consideratione probo
quam sit certum idem decimum esse non potest osten-
di ex aliquo effectu vel ex effectibus etc.

tamen ut tamen sit saltem evidenter sicut
bene ostendi. Octo speras vel celos
esse in quo verum celum est notum auctoritate
per demonstrationem et confirmatur quod quod naturaliter et
sensibiliter celos vel speras potest ostendi
ratione et sufficienter et per philosophos investi-
gatum vel saltem aliquo tantum
sed de isto celo philosophi methaphisice sunt
locuti in quo ad quoniam philosophi
fuit dicta speras quod supposuerunt in quo
vel 2m quod sit istud celum decimum
quod sancti vocant empireum esse patet
ad quod probandum persuaderi potest quod
tamen Augustinus v° super Genesim ad
litteram sic persuadetur persuadet
idem celum esse sit an igitur omne
quod potest moveri in ultimo deinde in
immobili quod declarat per idem
sicut quod digitus non movetur potest in
palma sit fixa ut movetur
palma nisi fixa articulo cubi-
ti ut cubitus movetur in fixo
humero et sic deserviunt (?) omnia
ergo sunt nonum celi mobile non
inferiora statim probabit verum quod ille
supponat celum a mole in quo vero
istud idem sic persuasio sit tamen effi-
cax non probat quod philosophi naturales
non permittebant sibi concludi quod aliquod
celum esset immobile quod ponit quod hoc
totum immobile sit et etc. Ad dictas
opiniones intuitive consideras quod decimum
esse non est demonstrabile et supposito quod
non sit 4° quod celum decimum esse sit de-
monstrabile quod non ostendi immobiliter aliquod fu-
erit demonstrative quod non persuasionem

possint determinari // Ad 2am autem rationem
quantum etc. [illegible] et digeret sub di-
ligenti examine / Ad 3am dico quod
quamvis celum empireum realiter influat
aliquid in periodis inferioribus tamen non est evidens
in nobis ideo non possit determinari / Ad 4am
dico quod ad celum ponendum [illegible] quia omnes ista
sunt supposita ex dictis sanctorum quod celum
empireum sit / quando est excellentie
lucis propter nobilissimum corpus spe-
ciale, secundum rationem nobilissimam [illegible] corpus
lucem excellentem sed celum empireum
est corpus nobilissimum cum sit [illegible]
beatorum et lucis [illegible] [illegible]
corporales [illegible] 2a quod celum empireum
est transparens sive diaphanum propter quod disposi-
tionis quod facit ad delectationem beatorum non de-
beret luce [illegible] sensus corporis in
vita beata sit perfecta et plena delectatio
sed dispositio transparentis vel diaphani est
quando illa posita visus [illegible] videt alium
hc per quod videt eum in [illegible] [illegible]
[illegible] auferret aliquam attendentiam delectationis
[illegible] / quod 3a celum empireum non est [illegible]
propter quod non est receptivum perfectionis impressionum
eo quod nullum celum [illegible] in se ipso sit [illegible]
receptivum ut patet [illegible] celi et quod [illegible]
[illegible] erit in [illegible] id est quod celum
est inextensibile et incorruptibile / [illegible] 2m
[illegible] quod ponunt quod [illegible] [illegible] in [illegible]
erit [illegible] corporibus [illegible] [illegible]
[illegible] sibi [illegible] in [illegible]
[illegible] aer [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] faciet [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] dei in [illegible] / [illegible] quod
celum empireum est immobile propter quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod sunt imperfecta [illegible] esse

immobile sed celum [illegible] est [illegible] beatorum in
perfecta [illegible] [illegible] / [illegible] ad 2m [illegible]
[illegible] quod super octavam speram est
aliquod celum preter celum empireum quia quod mo-
vetur pluribus motibus non potest esse primum mobile
sed octava spera movetur pluribus motibus
[illegible] ista non est primum mobile et [illegible] per consequens
ponitur nonum celum quod sit mobile [illegible] quia
quod primum [illegible] quod [illegible] est mensura ceterorum [illegible]
[illegible] et mensura debet esse simplex et minime
[illegible] ut dicitur ibidem [illegible] primum mobile debet mo-
veri unico motu simplicissimo ut eo
motu [illegible] sit mensura aliorum motuum
[illegible] patet quod octava spera movetur [illegible]
[illegible] ab oriente in occidentem ut ad sensum patet
et [illegible] motum movetur ab occidente in
oriens motu tardo valde quia [illegible] centum
annis [illegible] gradum tamen ut [illegible]
[illegible] astrologos [illegible] [illegible] [illegible]
motus [illegible] vel motus in [illegible]
quod [illegible] [illegible] stabit ut patet intelligenti
[illegible] [illegible] patet quod primum mobile [illegible]
celum empireum et octavam speram [illegible] primum
mobile est nonum celum / [illegible] ad [illegible]
sunt [illegible] [illegible] propter [illegible] [illegible]
[illegible] ex una parte et propter aquam naturalem [illegible] A ex alia parte
[illegible] [illegible] scriptura [illegible] [illegible] quod deus
divisit aquas que erant super firmamentum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] celum sicut pellem [illegible] aquis su-
[illegible] / [illegible] in daniele benedicite [illegible]
super celos sunt / [illegible] in [illegible] et [illegible] super ce-
los sunt laudent nomen domini [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] super firmamentum esse non dubitamus
[illegible] est [illegible] auctoritas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
quod ibi esset [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible] / [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible]
[illegible] in vaporem [illegible] [illegible]

dein per hoc dicitur scilicet firmatum constitutum super
aquas; terram in primordio creacionis rerum
fuit plenum vaporibus aquosis et quod tunc deus
divisit ipsum vaporem in duas partes
et ita distans fecit firmamentum scilicet octavam spe-
ram ita quod medietas vaporis mansit super
firmamentum in sua subtilitate et alia medietas
in [illegible] vapor fuit in grossitatem aque
3a opinio fuit quod pagina [illegible] intelli-
gatur angeli et spiritus boni et ista opinio
[illegible] per aquas que super celos laudent
nomen domini id est angeli et spiritus boni qui
super celos sunt et de ista opinione fuit
beatus Augustinus xiii confessionum ubi de-
dicit de supernis aquis videt faciem
tuam semper et ibi legunt sine labore quid
sit eterna voluntas tua. Sed contra opinionem
Augustini contradicit 2a [illegible] contradicit
quod due [illegible] firmamentum sunt in spiritualibus
aquas superiores et corporales in [illegible]
non sunt [illegible] / Alia opinio
que dicit quod pagina superceleste et super firma-
mentum est celum cristallinum / secundo dicitur
in textu [illegible] super octavam
speram est firmamentum et motu diurno
motum simplicem et hoc [illegible] quod
cristallinum [illegible] et aque condensate
et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] opinionem [illegible] sit celum
et aliqui [illegible] aqua cristallinum et [illegible]
[illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible]
[illegible] quam quod octava spera
non est [illegible] non sit lucem
celi empirei ad nos [illegible] Sed
[illegible] tunc [illegible] non est [illegible]
[illegible] omnes spere [illegible] octava
spera non [illegible] radios ad celi empi-
rei [illegible] [illegible]

[illegible] non recipit lucem [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] omnes angeli sunt

[illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ipsi sunt eiusdem [illegible]
[illegible] omnes angeli qui ceciderunt sunt eius-
dem et eadem racione qui remanserunt erunt
eiusdem speciei quia de quolibet ordine
aliqui ceciderunt / [illegible] non sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
quod differunt forma [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in individua / 2o de-
[illegible] 3o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a
[illegible] [illegible] intelligat vel perceptas
[illegible] vel [illegible] / [illegible] [illegible] in [illegible]
quis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in individuacionem quod [illegible] quod [illegible]
in individuacionem sit quantitas [illegible] in
individui [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in eadem [illegible] quod divisa est
[illegible] [illegible] [illegible] dividi non posset [illegible]
[illegible] quanta [illegible] [illegible] non est in
[illegible] in individua et [illegible] oportet
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] est / [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] quantitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in individuacionem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod in hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex alia et alia [illegible]
3a opinio est quod [illegible] [illegible]
individuacionem [illegible] est agens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod est in individuacione
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / Alia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / et [illegible] opinionem [illegible] [illegible]

dictam philosophi licet sit de tempore quia
opinio est quod materia est principium individuationis
et ipsi attendunt sicut id est principium individua-
tionis quod est cum aliis principium receptaculum
materia est formarum. Item circa hoc fuerunt multi excogi-
tantes materiam ut dicit 7o metaphysice quam
opinionem dicit fuisse Platonis. Ad hanc est
contra opinio quod principium in individuatione sit
pluralitas locorum temporum ut in perihermenias.
Sed quia non videtur michi quod aliqua istarum
opinionum sit in toto vera ideo ad declaran[dum] firm[iter]
veritatem moram pono quod causa sit ista principium
in individuatione non est quantitas patet
quia in individuum est in divisibile sed quod
habet quantitatem tunc maxime est quod principium
individuationis non est quantitas si vero
est in individuum quantitatis alteri admitti
opinio quod quantitas sit dicta alie quantita-
tes ipsa potest separari in individuo
manente et ista quantitas vero non sit
patet quod quantitas sit in individuatione
principium. Si vero admittitur opinio opini-
ta tunc arguitur sicut quod individuum sibi
cent in individua ipsius per ad quod
qui est forma quod quod diversificatur non
sed alteratur per ... sit diverse
species et dicit ... sicut et ... in
individua diversa. Item ... est in
individuum et est per quantitatem sicut ut
... ... est principium ...
Ad idem sunt opiniones quod est quod istarum
quarum ... ...
... ... maior est ... ...
... ... extensis
quantitatis non est principium individua-
tionis patet quia ... est ... individuo

individui non extensi omnis est quantitas
... est ... ... non est principium indivi-
duationis ... ... [opinio]
... ... et ...
cent in individuationis ...
... quantitas ... sicut [accidentis] ... ma-
nere in individuo tunc ... ...
Ad rationem secundo opinionis quod est quod
... ...
... ... non est principium individuationis
... ... indivi-
duationis ... ...
principium quod principium in individuatione et
individuum ... ...
... non est principium ... ...
... quod ... quod individuum ut individu-
dua ... non plus differret
... in individua ... sed ... ...
... est materie ... ...
est eadem ... et ... in omni-
bus ... ... non
... individua maxime ... ...
... ...
... non ... ... possit
esse principium individuationis. Ad motiva
opinionis ... quod ... esse ... ...
... ... receptaculum non
est ... ...
... Ad secundum dico quod ... sit ... ...
... quod ... ...
... ...
... dicit in 7o metaphysice ... ...
... ...
... sit ita principium individuationis ... ...
rei ... ...

i divisas partium quo ad hoc est similitudinem
sed quod fortem entitatem quelibet i esse est simul
vna / Respondet quoniam patet quod pertinet ad indiuidua
tamen quia proportionis petitur sibi latam temporis
sicut accidentia partium ergo patet quod questio antiquo
corpore est in dividuum patet quia partem
formalem entitate est in diuiduum quia non
est ad hanc ipse anima et sicut quelibet forma accidentis
sicut ipsa est in diui patet ergo consequentia viij /
premissa ista vnde sit i diuiso i actu per
tendo ad articulum 2m i quo forte tractabatur
ita duo / forma an per diuinam potentiam possent
esse duas vel plures anime eiusdem speciei
et 2o an de facto vel aliqua vel omnes sint
eiusdem speciei / ergo quo ad primum diuinam potentiam possint
esse due vel plures anime eiusdem
speciei sunt quia quod vel sequitur quod potest deus
i creatione cuiuslibet anime esse i toto
continuatam quoniam ad formam eiusdem quia deus
non posset 2am animam creare eiusdem
speciei et confirmatur deus creato homine aliquo
potest cum anichilare et eundem 2o creare
ista potest plures eiusdem speciei creare / De
de facto autem non accidentibus separate
sint i diuidua sicut eiusdem speciei sunt
vel Ex ad i dicit quidam de apparentia
corpore quam anima secundum separari a corpore est
i diuisa propter separationem sed propter corpore ad totum
Ex quo ergo de tali aptitudine
an sit anima et hic separata an sit tamen
sed hoc est forma quia tamen non existente anima
non i diuidua tamen quia cum non i diui
dua non sentit vel hanc aptitudinem et quia
talia vel aliquid accidens a proprio quod deus tales
formas vel hec actiones faceret non esse
et sequitur idem i quolibet quod super i 2 q.
dictum / 2a quod de facto non omnes anime

sunt eiusdem speciei sunt probatur quia non anima erit
creata in eisdem aliter 2am formam
finita sed patet per infinitum in quo et quo
vel hoc quia / 3a quo sit ita quod sine
dubio sit ad oppositum patet partem an duo
vel plures anime sint de facto eiusdem
speciei sunt tamen probabiliter et verisimile esse
vnde quod nulle duo anime vel plures
sint eiusdem speciei sunt patet sic quo sit
quia 2m quem est necesse quod nos i
essentialibus naturalibus apparet tamen vnitate i diui
duorum in eadem specie est ad similitudinem
formam ut dicit philosophus 2o de anima et diui
tina non methaphysice sunt talia de 4
idem dicitur de aliquo scilicet 7o methaphysice
sunt 4 ista = philosophus i et aliquorum philosophorum
i specialiter id quod essentialibus i quo ad
2 ita quod magis quam sicut quod de facto
omnes differunt sed sicut ad dicunt
aperte quod omnes decem nec etiam
essentia sunt eiusdem speciei accidentibus dicentibus
quod non sed quod ad decem ordines / Ad primum
ad 3um articulum diuide secunda sunt philosophus et
doctores sed quia auicenna non posuit nisi
x i istos animas quod ipse posuit ax
intelligentias ad non nouem speras et
vnam intelligentiam duxit potentiam
ad i feriori qua posuit datorem formarum
et philosophus i xij o methaphysice posuit sic
duos pro tot motus i nec posuerunt
panitentes qui posuerunt primam causam
et tertio qui intellectuo i toto philosophorum non
sunt quamvis esse plures si volebat
quia hoc motum non esse plures / quo
per a an locum est et theologi declaratum ante primum
quod deus omnia fecit pro determinatione mensura
Sap. xi. ea quae sunt facta
i numero pondere et mensura sed posito tamen

creatio [illegible] 2 q° va // 2ª q° sit ta-
lis unio animorum nisi sit [illegible] et declaratur
tamen nobis viatoribus sine revelatione
speciali non potest esse etc. patet quia cum
secreta revelatione non cognoscimus dicitur
[illegible] nisi per effectus secundum Augustinum
tamen ut plures generat ad unum effectum
cognoscere non possumus [illegible] patet
quia cum [illegible] creaturalis spiritus non
possit [illegible] an fiat etc. a bono
ut pluribus quia 2m quod [illegible]
in una hora fuit prolatio sex
milia decem sexcenti [illegible] septingen-
ta sex [illegible] viator indicasset
quod tamen unus fuisset in illa hora [illegible]
possumus cognoscere de bonis [illegible]
[illegible] ex scriptura possumus [illegible]
[illegible] animorum [illegible] quia omnes [illegible]
[illegible] ministrantes ut se assistentes
secundum omnes [illegible] Daniel
vii ubi dicitur milia milium ministra-
bant ei et decies millies centena
milia assistebant ei / Solo ipse [illegible]
tot secundum non [illegible] publicos et supposito
quod vidisset omnes [illegible] unio [illegible]
non est [illegible] quia fuit revelatio //
[illegible] ad [illegible] ita [illegible]
[illegible] intelligit [illegible]
patet quia [illegible] angeli est obiectum
actum intellectus [illegible] naturali
angelico intellectui [illegible] actualiter [illegible]
[illegible] ut est simile [illegible]
[illegible] quia ita habere [illegible]
[illegible] quo ad intellectum ut in 3° dicitur
2ª q° an [illegible] propria [illegible] non intelligit
ea que sunt [illegible] patet quia [illegible] alia [illegible] in-
telligit [illegible] que est [illegible] dei quia

[illegible] [illegible] exemplar [illegible] // 3ª q° angelus
non cognoscit res [illegible] per [illegible]
istarum rerum patet quia [illegible] rerum
sunt [illegible] intellectu angelico [illegible] quia
patet [illegible] 3° [illegible] // [illegible] q° angelus
res que sunt [illegible] cognoscit per species
et similitudines [illegible] rerum patet quia angelus
non cognoscit [illegible] res [illegible]
[illegible] ut dicitur q° 2ª ut [illegible]
rerum quas cognoscit ut dicitur 3ª q°
[illegible] cognoscit per species cognoscit
[illegible] [illegible] q° [illegible] per [illegible] qui
in suis [illegible] [illegible]
[illegible] q° quod omnis intellectus [illegible]
species [illegible] q° species [illegible]
cognoscit non sunt [illegible] abstracte
sed sunt intellectui angelico [illegible]
patet angelus [illegible] sine [illegible]
fuit plenus sapientia et perfectus decore
ut patet ex [illegible] Ezechielis xxviii
Tu signaculum [illegible] plenus sapientia
et perfectus decore [illegible] q° [illegible]
[illegible] [illegible] ubi dicitur [illegible]
fuit in [illegible] angelorum [illegible]
[illegible] sapientiam. Sexta q° sit
[illegible] quod [illegible] res angelus cognoscit
res [illegible] et determinate non
obstante quod [illegible]
[illegible] q° in [illegible]
declaratione [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] diffuse de
[illegible] [illegible]
quod non [illegible] singulari intellectui
angelus [illegible] quod [illegible]
[illegible] angeli esse [illegible]
actu [illegible] quod [illegible]

quo ad 2am partem quod dicitur quod querit presup-
ponit et imputativa [illegible] secundum quod primo
quibus [illegible] posset dicere inter se partem quod
sed post se tantum primum [illegible] ad eternum
in dividuum eo quod intellectus humanus
post hoc fuit ut diffusio probatur [illegible]
patet quod non est [illegible] suum et [illegible]
singulari est intelligere / Ad idem [illegible]
dico quod [illegible] non fuit anima [illegible]
tenet, tamen angelorum [illegible] sed [illegible]
ex dei gratia et non [illegible] esse [illegible]
[illegible] et angelorum in natura sed [illegible]
quo [illegible] et [illegible] / [illegible] angelos dubitare

[illegible] beatos quod [illegible] quod [illegible]
est esse [illegible] Augustinus [illegible] definite
[illegible] est tota [illegible] sed [illegible]
sui esse angeli [illegible] videbant deum quia
[illegible] a principio [illegible] fuerunt ut dicitur [illegible]
[illegible] omnem [illegible]
non [illegible] fuerunt boni [illegible] quod in mali [illegible]
[illegible] sed mali non fuerunt creati dampnati
[illegible] dampnatione [illegible]
deus eos quod non [illegible] fieri ex eorum [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / 2am [illegible] in gratia creati
[illegible] ad [illegible] / [illegible]
[illegible] in [illegible] gratia ad hoc quod deum
[illegible] diligerent et [illegible]
[illegible] ad [illegible] est [illegible]
[illegible] in [illegible] ipsius [illegible]
[illegible] et confirmata
[illegible] et non confirmata
[illegible] pena [illegible] / [illegible]
[illegible] creavit angelos [illegible]
[illegible] bonus et [illegible] bonus [illegible]

[illegible] malerunt [illegible]
[illegible] definite sed in principio creationis
angeli non [illegible] quod quod voluerit
quia a qui eorum in [illegible]
[illegible] et non tenderent / 2a pars [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] omnis error
sed a principio creationis ista non fuerunt
in angelis [illegible] Augustinus 2o
definite dei [illegible] quod
[illegible] est [illegible]
bonus quod deus est sine ulla [illegible]
malicia
[illegible] et in eo [illegible]
esse [illegible] ulla dubitatione
[illegible] nec ullo errore [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] sine angeli mali [illegible]
[illegible] timerent sine [illegible]
[illegible] timor / [illegible]
[illegible] error [illegible] non [illegible]
angeli
[illegible] / 3o [illegible] eorum
[illegible] in eorum [illegible] perinnisset
[illegible] primo [illegible]
in [illegible]
[illegible] non [illegible]
potuit [illegible] quod [illegible]
[illegible] angeli
mali non fuerunt creati [illegible]
non [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] non fuit
[illegible] in natura
quod non fuit in eis [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] ut ait Augustinus in [illegible]
[illegible] constanter
[illegible]

igitur non alij angeli talis / confirmauit et io
racio [illegible] omnibus debuerunt / 2a conclusio patet
ita deus creauit angelos sicut perficit
bonum bene quia deus et non confirmauit
patet quia non nunquam fuit confirmaturus
beatus angelus. sed contra quod homo
in paradiso uel uiator in hoc mundo
sed non fuit beatus in paradiso et talis
uiator est beatus in hoc mundo ut dicit
beatus augustinus xi de ciuitate dei capitulo
xii in hec uerba quis enim primos ho
paradiso mines in paradiso negare audeat beatos fuis
se ante peccatum et hodie non ipsidem
beatos uaccinus quos uidemus pre ar
iuste [illegible] uitam ducere sine [illegible]
uastante confirmatam patet 1a quia [illegible]
duas [illegible] quondam [illegible] ancelos
[illegible] [illegible] ad gratiam [illegible]
[illegible] / [illegible] ad 2m arguo dico quod
[illegible] est gratia ut patebit [illegible]
[illegible] gratia [illegible] datam et gratum faciens et 2um
[illegible] duas [illegible] / [illegible] est omnis
angelus fuit creatus in gratia [illegible]
ta patet quia [illegible] angelos cum multa
donis et perfectionibus [illegible] [illegible]
et conditionibus deus ~~[illegible]~~ creauit
ut patet ex dictis 1a et 2a [illegible] et patet
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] signaculum [illegible]
[illegible] et perfectus [illegible] in deliciis
paradisi dei fuisti omnis ~~[illegible]~~ lapis
[illegible] tuum // 2a conclusio patet ita angeli
non fuerunt creati in gratia gratum
faciente patet quia deus non creauit eos
in gratia gratum faciente 2us angelos
quia patet ex [illegible] quia contra ~~ordinatur~~

ordinatus non nunquam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit [illegible] 1a [illegible]
patet [illegible] augustinus xi de ciuitate dei capitulo xii
[illegible] quod [illegible] ad [illegible] [illegible]
beatior est quilibet iustus in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iustus in [illegible]
[illegible] quo possit [illegible]
[illegible] haberet quo posset [illegible]
originalem iusticiam non [illegible]
quo posset [illegible] [illegible] 4
confirmatur illud quod creatura est [illegible]
[illegible] est [illegible] 1a [illegible] [illegible] gratia
gratum faciens fuisset [illegible]
[illegible] 2a non fuisset gratia [illegible]
1a [illegible] [illegible] [illegible] collectio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creatura
[illegible] fuit sic creata [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] angelorum [illegible]
fuit creatura in [illegible] fuit creata
[illegible] [illegible] in gratia gratum facien
te / 2a conclusio non magis [illegible] deus
ornatum [illegible] specialis quam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine
creacione in [illegible] deus [illegible]
[illegible] [illegible] iuxta [illegible] [illegible]
[illegible] sed celi [illegible] et [illegible]
[illegible] 2a creaturam specialem or
[illegible] deus [illegible] gratia et [illegible]
[illegible] / 3a [illegible] deus [illegible] est [illegible]
ad inferiores [illegible] ad [illegible]
1a non [illegible] [illegible] angelos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zoc

ar. 4t. quidam dicit ad idem quod licet
fuit creatus i gratia .2. 7 an licet fuit
perfectus quia ipse fuit creatus in iustitia
i iustitia originali quia quidem iustitia ho
inde fuisse sine gratia eo committere
quia iustitia originalis consistebat in ipsa
obedientia corporis ad animam / preterea fi
dant scripti ex dictis sanctorum quia Augustinus
de civitate dei lib. 10 .dicit Beatus
angelos quos deus fecit ait condens naturam
et largiens gratiam et idem dicit bonam
voluntatem quis fecit in angelis ni
si ipse ille qui eos cum bona voluntate
i amore casto creavit / Item Bernardus super
Lectio 3 super 3m cantica 10 dicit sic dicit quod
deones i magna pinguedine spiritus
creati fuit quae dicit nihil compungit
huic nisi sit teneddo se in nuncque ipse
posset sustineri et adiungenti deo
posset sustinere .dicit acceditur
bo adprimum dico nec deo dare aditem
sicut ipso quia illi i de gratia quia
sicut ipso quod lapsu fuit i statum
fuit creatus fuisset / Ad 2m nego
sicut dicit quia dictus conpahin est
nam ornatus est spiritualis et quia
gratuitum fuit quo ad gratiam dei
ar. / Ad 3m dico quod hic intelligitur
magna dei bonitas quia dedit eis
naturam inclinatam ad virtutem sine
die cum in nitimento intellectu
et exercitio ad unum seu ad plurimum
Ad 4m dico quod in iustitia originali
fuit i rectitudo voluntatis quod potestate
ex amore naturali qui erat domi
num datum / Ad ultimum addit
tamen quod donum est quod amor . . fuit
naturale actus quia fuit nobile et non
magnum donum ut dicit amor casto
et pinguedo spiritus quia fuit magis
gratia spiritus sanctus sanctus gratum
faciens sed gratia ad dicit Ad 4m ad 2m
articulum patet et non quid est quod
actus creaturae sit meritorius brevius
inferius gratiam gratum faciens patet
quod actus naturam excedens requirit
aliquid ultra naturam per actus meritorius
ut brevius est quia .i. ad . . nec ex
bonis naturalibus quia oppositum fuerit
est autem ad eundem parvam quod
possunt quod exprimit italiano quod
possit mereri brevius / Et etc
Est quo est satis de tertio ad utique
Et quod est secundo ubi dicit cito quae
i tertio 2o ubi hic dicit ita quae
scilicet quod angeli meruerunt suam
beatitudinem quae fuit merito gratiam gratum
faciente ex ista dictio meruerit
an non videtur quod non de bono vide
ubi Thomas damnationi sed solum hic dubi
tatur an potuerit de quo nunc me
ret ubi dico quod beatitudo fuit dictis
considerans / breviter aliquo fuit et
unum nobile dei dominatur sed
non inferius exemplificare multi addu
cunt et sicut deus dat gratiam
propter multa facilia nunc sicut possit
dare beatitudinem sed ut angelis
nullo facere merito / alio quo
sequitur beatitudo fuit hic eam sum
et dementis inferius multi facilius
ut patet ex pre . . . / Ad quartum dico
quod ista visio fuit beatitudo quam dei
et quod dicitur 2a pars. articuli dicit.

utrum angelus malus potuit peccare in p[rimo]
instanti sue creationis. Quod non arguitur
quia prius debet in homine mereri
in eternis non est nisi malum necessario
2o angelus malus non potuit in
peccare quia arguitur libertas agentis
non idem in tantum dat actioni ... agens
naturale sit in sua actione in primo in-
stanti sui 2o agens liberum tamen
movet est angelus 2o quod ... impossibile
est quod eodem instanti est ... primum
angelus possit peccare quia deberet
tantum ... cum ... dicit pro
... ... significant
... ...
mal[us] primus lucifer fuit ... ...
occasio peccandi. Contra ad primum
pro primo ... ... quod angelus potuit
peccare quia ... pro ... consideracione sui
quod angelus peccavit 2a ... ...
peccavit sicut angelus cum vehementia
delectacionis quod fuit ... considerare
propter naturam potuit inordinate
appetere ... quod tali vehementia ...
... sit in ... ...
quod ... consideracionem eius
... est appetendum 2o angelus
potuit peccare quia ... ...
... ... voluntas
... ne debite ... in
desiderio ultimi finis. Ex quibus
... ad angelos ...
... ... sicut ...

[illegible] de angelis — quantum ad primum articulum
fuit et sunt diverse opiniones. Una posuit
quod angelus de facto peccavit in primo instanti sue
creationis et ista opinio innuitur ... sit
homo fuit creatus ordine post angelorum
ruinam ad restaurandum casum eorum sed homo
in ... creatus est cum angelis quia 2o
angelus omnia simul creata sunt ut dicitur
est supra 2o in ipso instanti sue cre-
ationis peccavit. 2a opinio arguitur sit
quod dicitur ... viij de malo angelo quod
ipse homicida erat ab initio et in veritate
non stetit et ideo nulla est ... istarum
opinionum. 3a tenet beatus augustinus 2o super
genesim ad litteram quod angelus qui cecidit
statim ... se de salute ...
... superbia ... et ... peccatum
delectacione corruptus. Sed hec opinio non
est sustinenda quia est contra ... dictum
... quia dictum est supra quod fuit ...
nulla ... casum quod angelus
peccaret ... dicit textus genesis primo quod vidit
deus cuncta que fecerat et erant
valde bona quod ... isto in statu
non fuit in angelis malitia. Et hec
opinio est ... quia est
... ... quod angelus in primo
instanti sue creationis peccavit ...
et ... ad primum argumentum ... opinionis
dico quod si numquam peccasset angelus
adhuc homo fuisset creatus ad gloriam
dei et decorem universi ~~...~~ licet
forte non fuissent tot homines quot
creati sunt nunc. Ad 2m dico quod
angelus ... ponit ... auctoritates

4o de trinitate di(stinctione) 1a q(uestio)ne 2a ubi d(icitu)r q(uod)
id in verit(at)e non stetit accipiendum est
q(uod) in verit(at)e non p(er)mansit et sup(er) fact(is)
dicitur e(st) de aliis et similibus auctoritatibus
— 2a opinio ad oppositum duas conclusiones
ponit p(ri)ma e(st) q(uod) angelus in p(ri)mo
in statu sue creationis potuit eli
cere actum defectuosum — 2a e(st) q(uod) p(ri)us
angelus non potuit elicere in p(rim)o instanti
sue creationis actum defectuosum sibi
imputabilem s(ed) videtur m(ichi) q(uod) licet p(ri)ma
conclusio sit probabilis secundum q(uod) iste conclusiones
sic stare non possit eo q(uod) si ang(e)l(u)s
elicit actum aliquem defectuosum libere a
proposito et non casu q(uod) utique sibi
imputabilis tam in p(rim)o quam in statu
sicut in quocumque instanti sequenti e(st)
— 3a opinio q(uod) angelus in p(ri)mo
instanti sue creationis non potuit
peccare et istam adducit expresse ans(elmus)
in libro de casu dyaboli q(uia) ang(e)l(u)s
non potuit primum actum voluntatis habere
a se q(uia) si quis moveret se ad
volendum iste p(ri)us vellet se velle et
p(ri)mus actus si fuisset malus esset a deo
retorquendus q(uod) fas non e(st) — 2a au(ctoritas)
sit deus causata p(ri)mum motum habet
a agente (?) ergo voluntas creata habet p(ri)m(u)m
motum a creante habens (?) opinionem dicit
tho. de ar. fuisse s(an)c(t)i thome et mul
torum aliorum doctorum et quamvis opinio
habet posset probabiliter sustineri / tamen vi
detur m(ichi) q(uod) opposita sit probabilior
et io breviter pono istam conclusionem q(uod) ang(e)l(u)s
in p(rim)o instanti sue creationis potuit

peccare p(rim)o sit q(uia) non d(icitu)r potuerit
fuit ut libertati amor ad pec
candum in p(rim)o instanti quam in quo
cumque sequenti s(ed) in quocumque sequenti po
tuit peccare q(uod) omnes concedunt
p(ri)mo s(ed) in aliquo sequenti
peccavit q(uod) in quocumque sequenti peccare
potuit — 2o sit (com)p(ara)t(iv)e (?) in insta
ti voluntas potest habere actum libe
elicitum p(ro) isto in statu potest peccare
q(uia) potest non recte elicere s(ed) in p(ri)mo
in statu voluntas potuit habere
actum libere elicitum q(uia) ex ang(e)l(us)
effectus potest esse tocius (?) sue cre(atio)
sit p(atet) de quolibet luminoso et omnis
licet ut de gra(tia) si angelus fuis
set ut sol et actus superbie eli
citus ut splendor solis cum vi
deo quando in p(ri)mo instanti potuit s(e)
fuisse i(n) p(rim)o quod va(let) — 3o s(ecundu)m c(re)ature
voluntati non repugnat (com)p(ar)ationis in statu
sue creationis mereri ergo nec
repugnat sibi demereri et c(onsequenter) ang(e)l(u)s
in p(rim)o in statu peccare potuit quia
p(ri)ma p(atet) q(uia) facilius e(st) voluntati c(re)ature
ul(terius) adhuc tam facile deficere sit
(com)p(ar)ative (?) p(atet) sit q(uia) ... in
p(ri)mo instanti (con)ceptionis sue me
reri potuit p(ri)mo defecto mereri (?)
r(espondetur) 2 si obicitur q(uod) tunc ang(e)l(u)s i(n) p(rim)o
instanti sue creationis esset malus
solutio et to(ta) ... oppositum de anima
Christi q(uia) deus creat bona que
t(ame)n e(st) in p(rim)o instanti in peccato

anyralli

tho de ar.

originali s(ed) quidam ponunt depo
nis modo q(uod) d(icitu)r ad mentem ma
tulosa = ad v(er)um 2a ap(er)ationis
que in q(uo) dicit vides negando
q(uod) p(ri)mum actum voluntatis co(n)trat
aut(em) h(abe)re a(d) q(uo)d et q(ua)n(do) assumunt
q(uod) si quis moveret se ad volu(n)t(atem)
et ille p(ri)mus vult se velle nega(n)do
istam et dico q(uod) eode(m) actu in
mo(do) p(ri)mo vult d(eu)m et vult se ve
lle et h(abe)t d(icitu)r doctor solempnis
qui tenet ista(m) ea(n)de(m) co(nclusion)em qua(m) teneo
ut ei vide(tu)r ~~et~~ in veno (con)siliatio
suo = q(uan)tum ad 3m a(r)t(icul)um d(ic)o
dico q(uod) demones p(os)t casum ex di
vina ordinatione h(abe)nt ex duplici
ca(usa) lat(r)u(m) p(ri)mo r(ati)o(n)e sue culpe
2o r(ati)o(n)e exercitationis n(ost)re et s(ecundu)m
h(oc) p(on)o duas co(nclusion)es p(ri)ma est h(ec)
q(uod) r(ati)o(n)e culpe locus p(os)t casum
demonis est infernus p(roba)t(u)r sic
q(uia) r(ati)o(n)e culpe debe(tu)r locus p(er)petue
pene s(ed) ille talis e(st) ut in fin(e)
(e)t et io dic(itu)r ma(tthei) ~~est~~ 24 (con)te
maledicti in ignem et(er)num qui pa(ra)t(us)
e(st) dyab(o)lo (et) an(gelis) eius 2a co(nclusi)o demones
post casum q(uan)tum ad eor(um) officium q(uo)d
usq(ue) ad diem novissimum p(ro)b(atur)
h(abe)nt aere(m) (?) (et) in f(er)num et i(n)
telligo sic sic q(uod) aliqui sunt
in aere et aliqui i(n) i(n)f(er)no vel
(?)ide aliqui in i(n)f(er)no aliqu(ando) i(n) ae(re)
p(roba)t(ur) sic q(uia) demones q(uan)tum
ad suum officium sunt temptatores
ho(m)i(nu)m viventium et sunt tortores
post morte(m) ad i(n)f(er)num descendentium

(et) q(uan)tum ad p(ri)m(u)m officium p(ro) loco h(abe)nt
aere(m) et q(uan)t(um) ad 2m p(ro) loco h(abe)nt
in f(er)num ex istis (con)clusionibus s(equitu)r corr(ela)rie
q(uod) post diem iudicii ap(er)tior demonum
locus e(ri)t tantu(m) infernus p(atet) q(uia) tu(n)c
(e)xspirabit p(ri)mum officium et s(ecundu)m manebit
// q(uan)tum ad 4m a(r)t(iculu)m pono duas co(nclusion)es
p(ri)ma est q(uod) p(ec)c(at)um luciferi maius fuit
(et) gravius p(ec)c(at)is alior(um) an(gelorum) p(ec)catum
p(roba)t(u)r sic q(uia) c(eter)is p(ar)ib(us) omnib(us) ipse
fuit magis in gl(or)ia q(uia) ex(c)ellentiori
aliis h(abe)nt (?) ut p(atet) ex p(ri)mo
tr(actatu) (?) distinctionis = 2a co(nclusi)o luci
fer c(aus)a ceteris mal(is) angelis ~~magis~~ fuit occa(sio)
peccandi p(atet) q(uia) alii tamq(uam) inferiores
imitabantur eum tamq(uam) p(ro)fessore(m) in malis
et superiore(m) eor(um) dicunt doctores q(uod)
q(uod) alii p(ro)p(ter) h(oc) ceciderunt q(uia) superbie
sue s(e) luciferi consenserunt (et) co(n)t(ra) v(e)l
// ad r(ati)o(n)em p(ri)ncip(a)le(m) dico q(uod) p(ro)bus e(st)
in alia m(ateri)a m(od)o de malo opposito
bono n(ost)ro et de errore opposito di(c)tomi
n(ost)ro (?) q(uod) voluit dicere q(uod) in celo
et motu ipsius no(n) e(st) malum n(ec)
error dist(inctio) 1ma (et)c(etera)

(Utrum) demones cognoscant occultas
cogitationes ~~demo~~ ho(m)i(nu)m p(roba)t(ur) sic q(uia)
cognoscunt p(ec)c(at)a n(ost)ra occulta et
p(er) r(ati)o(n)e(m) cognoscunt o(mn)es occultas
/cogitationes/ ho(m)i(nu)m c(ontra) p(atet) q(uia) de
mones sunt executores iudicis p(u)n(it)
puniens p(ec)c(at)a n(ost)ra (et)c(etera) = o(pposi)tu(m)

an sit quod scriptura dicit quod demon illabatur
menti humane quod est contra quod dicitur
Genadius (?) 2° de dogmatibus ecclesiasticis deus sibi soli
reservat istud = ad solutionem huius questionis
videndum est de quatuor primo utrum demo
nes possunt illabi anime vel menti =
2° utrum cognoscunt nostras cogita
tiones = 3° utrum cognoscunt futura
= 4° utrum divinationibus demonum
sit credendum = quantum ad primum
articulum ponit 3es conclusiones quarum prima
sit ista = demon et quilibet angelus
bonus et malus potest esse in eo quo
cumque corpore probatur sit quod corpori glo
rificato non repugnat esse in quo
cumque corpore probatur de corpore christi glorificato
eo quod ipse non intravit cum corpore glori
ficato ad discipulos ianuis clausis
vel spiritu demon qui est spiritus
potest esse in quocumque corpore = et dicit
damascenus libro primo capitulo 16 angelus corpore
carens ibi continetur ubi operatur
sed demon operari potest in quocumque corpore
vel est = sed quod ista conclusio vera esset glo
sa super 2° capitulo abacuc qui dicit
quod spiritus in nobis potest assistere sancta (?)
sed in superis esse non potest solo glo
sa vera sive quod demon cum sancti
cato in quo est non facit unum sit
nostra cum sanctis = 2a conclusio sit ista
demon et quilibet angelus bonus
vel malus potest cum anima nostra esse
in eodem corpore quia si anima nostra est
in corpore ut informator angelus potest
esse in eodem ut operator (?) sed sic ...

corpus scriptura testatur de obsessio
vexatis a spiritibus in euangeliis sicut
matthei 4° dicitur quod offerebant ei
vexatos a spiritibus in variis sed forte
dicis anima est in toto corpore et qualibet
parte tota ergo si demon est in eodem
corpore videtur quod illabatur anime ne
cessario quia ergo latet non potest augeri
gratia quia non possit aliquis simultas (?) illapsa tamen
non in aliqua parte argumentum non
sunt = 3a conclusio demo vel quicumque
angelus possibilis illapsum non potest
esse in anima quia si esset quia non posset
spiritus creatus potest vel illapsum
spiritus creatus esse in alio spiritu ista conclusio nota quia
probatur quia tunc anima quia demo sunt
spiritus creati ergo etc. probatur de dictis beati
augustini de fide ad petrum ubi dicit
quod singulis spiritibus id est cuiuslibet quo
ipse in vite distinguntur et cuius
esse in alio non est ideo sit solius dei
spiritui illabi menti vel anime ista conclusio nota
et probatur per augustinum in libro de ecclesiasticis do
gmatibus ubi dicit illabi menti
uni (?) possibile est qui creat
eam // quantum ad 2m articulum dicit
quidam doctor aureolus quod demon
non cognoscat nostras cogi
tationes licet quibusdam pronunciet (?)
dicit visu sunt et est quod sit quod
licet quantumque intellectum nostro aliquo
genere videatur scriptura contra
tenet et docet oppositum capitulo 9

est ut in intellectu an obiectis conspicue
sed in multis locis scripture satis clare
quod solus deus intuetur corda homi-
num ut actuum primo dicitur tu
deus qui solus nosti corda ho-
minum [illegible] videtur quod
patet deus autem intuetur cor. idem
patet iste doctor augustinus super et
primo augustinus in libro de ecclesiasticis
dogmatibus ubi dicit non est possibile
quod angelus videat hominum cogi-
tationes et quia alibi dicit augustinus
oppositum scilicet ipse in libro retractationum
retractat alii tenent oppositum
[illegible] pro concordia istorum sit di-
stinguendo quod demones cognoscere
cogitationes hominum potest dupliciter
[illegible] intellectum primo quod cogno-
scunt istas cogitationes tamen ut
sunt obiectum intelligibile alio modo
cognoscant eas quantum ad intentionem cogi-
tantis ita quod non solum cognoscant
species sed et usum specierum et [illegible]
pro duas questiones sit [illegible] demones
cognoscunt cogitationes hominum primo modo
obiecti intelligibilis probatur sic quidquid
et quibus angelus est potens intelligere
omnia intelligibilia [illegible] quia
[illegible] quod demon et quibus
angelus est [illegible] in intellectu
quo ad obiectum [illegible] 2a [illegible]
sit [illegible] demones et angeli cogita-
tiones hominum quantum ad intentionem
cogitantis cognoscere non possunt [illegible]
licet coniecturando sepe cognoscunt
eas ex aliquibus signis [illegible]
[illegible] sit patet quod demones et
angeli cognoscant cogitationes hominum

per modum obiectorum ut dicit [illegible] non
possunt [illegible] determinate cognoscere
hominum intentiones ut patet per auctoritates
allegatas [illegible]
[illegible] 2a [illegible] patet quia
raro est aliqua cogitatio hominis maxime
si est fortis quin aliquod indicium vel signum
eius appareat in aliqua parte corporis
[illegible] signum demones possunt [illegible]
[illegible] de interiori hominis [illegible]
[illegible] quantum ad 3m articulum [illegible] non
primo [illegible] demones omnia
[illegible] non cognoscunt futura patet
quia non cognoscunt ea in se ea quod
futura non dum sunt nec in suis
causis quia ex causis cognitis non [illegible]
nec [illegible] possunt omnia [illegible]
in causa [illegible] quas cognoscunt
possunt [illegible] et impedire [illegible] 2a
[illegible] notitie [illegible]
[illegible] ars vel experientia
[illegible] presuppo-
[illegible] causarum sit demon
[illegible] notitia cognoscere futura patet
sit quod homines isto modo possunt cog-
noscere aliqua futura per artem et experientiam
sed demon excellit homines in
arte et experientia [illegible]
[illegible] quod demon [illegible] de futuris [illegible]
[illegible] hominibus notificare non est
[illegible] sibi omnino credendum
[illegible] ipse falli potest et sic fallere nos
[illegible] ad articulum [illegible] dico
[illegible] cognoscit ex
quo demon [illegible] vel [illegible]
signis et coniecturis vel [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]

Utrum angelus possit causare motum
[illegible]
sit quod omnis [illegible] angeli [illegible]

pt actu aliquē principalē aut est
intellectus aut ē voluntas s3 nec istorum
angelus pt principalē actu transmutare
s3 solū imanente ut manifestum
est 1° p3 12 methaphe ubi phus
dicit q intelligentie movent orbes
celestes ē causant motu in rebus
exteriorē ppolac quiq pos videtur
ē demon pium ē de questio 27 dest
an angelus malus possit movē sine
immutaē sensu hominis 3° utrum
possit movē et immutaē intellectum
4° an possit movē et īmutaē
voluntate hominis seu affectum ...
ad pm dicit doctor dupliciter de
motu ad formam s3 recordat sanct de
motu ad ubi et io de utroque ponā
conclusiones — primo concl est angelus
pt movē corpus motu ad formam
sicut v° gra angelus pt corpus aliquod
calefacē et frigefacē pb pt q q
in tempore conveniali ordinatis quatit
vel albuit in flori tale ut ...
in ...do et quatit et albiu ...
tatē superiori s3 celo q ē ...
... quatit et albuit movē posse
ad formam ... q ... ē ... de
... pmo ... in ... ...
... p3 ... ...
et primo ... ... s3 oppositum istius
... tenet doctor iste quam
... sequor s3 ... ... sine
motio effectati — 2a concl sit ista
angelus pt movē corpus motu ad
ubi pb sit pa aut phorum qui
... sit q intelligentie movent orbes
celestes ut p3 ... ... phorum et 12°
... p3 ... concl aut scripture
... ... de duobus
... ...
angelis qui eduxerunt Loth cum
filiabus et uxore de Sodoma et ...
pluribus locis scripture ... ...
... concl est ... ... angel...
... de ... ... ubi dicit q

deus corpora grossiora p subtiliora
gubernat et corporale ... p spiritu
ale — 3a concl in angelis non est
dare potentia aliqua motiva re
aliter distincta ab intellectu et
voluntate pb sit q angelus pt
movē corpora p concl precedentes
s3 in angelis non sunt alie po
q intellectus et voluntas 1° ...
vā ... ... q ... ē difficile
... ad considerationem ...
... quo ad cogitationem
... non ... ad ... doctor
... et ... ... concl ...
... tenet oppositum illius concl
dicentes q preter intellectum
et voluntatem ... angelo sit potentia
motiva non video necesitatē istius
potentie vide tho. de ar. ... hoc
... distinctionis iste veritas
... ... doctor oppositum tenentium
— concl ... angelus non movet
corpora immediate p sua essentia
pb sit q angelus non intendit ut
... immediate p essentia suam
1° concl vā ... p3 q immediate
intentione et voluntate angelus
movet ut colligitur ex precedentibus
concl — s3 a7 ē ab omnibus
concessum q soli deo ... ...
intelligē p in essentia ... ...
concl quando angelus movet
corpus ad ubi p intellectum et
voluntate in ... et ...
voluntate ... movet p voluntatem
... p intellectum ... sit quia
12 metaphe ubi dicit q intelli
gentie movent orbes ... ...
... ... amatum et deside
ratum s3 amaē et desiderare
sunt actus voluntatis 1° ... et
... q voluntas ē ...
et superior po q intellectus ...
concl vā ... ... ad ... ...
pono ista conclusiones q ... mali
sunt isto mo ... hominis immutaē
q sunt sensibus hominum illudere

q̄ g° vidē mat^te e dē i tentone
bti augi 18 de ciuite dei ca° q°
v dr q id q homines colōib3 vers
q̄ demones fugiūt sunt fatiliē fate
put aḡ veritat aug9 ibidē ca° 18
q q̄da mulies stabbij stabulāie ma
yes artib9 p esu casei mutabunt
homines i asinos qui homīa ptabat
et completo labore apparuerūt et
fuit i spē hūa ut p9 et dicit aug9
ibidē q i quodā libro fatē appoloyi
sibi q accidisse iste appoloy9 fuit
magn9 phs et scripsit libr9 qui in
titulat de deo sortis q aur et gsilia
put gtigit vbi q demo seu an9
mali alienas et varias spēs putz
ssui // quatū ad 3m arm p° duas
q̄ones pma ē q q demo vl mal9
angelus no pt in mente mouē seu
i mutare intellctu hois qz pt q
no pt in mente mouē vl i mutare
nisi stat intuisere sibi pus b̄ hoc
est illabi q ē impossibile ut p3 p pdta
pcess qo° in 3a q° pma art°
2° q° sit ista demo seu angelus
mal9 pt mente fantasie seu spē
mouē vl i mutare in tellctu hois
p3 sic q sit intellctu hois mouē
p spēs mal9 cred3 nali mo fortas
ut p3 3o de aīa ista demo seu ang9
mal9 possit gsiles spēs in tellctu
repūtare de rebus in spēa sor~ nuq̄
sensat ē q° vd = quatū ad artl
l9 est illud altem9 q dux ē appeti
tus dup̄ in homine s sensitiu9 et
in tellctu9 ut p3 de 3o aīa ~~ut~~ ~~et~~
q angelus mal9 seu demo pt
mouē appetitu9 sensitiu9 et etc
pt mouē aliquo appetitu in tellctu
s apaz humanā volūtate et aliquo
no pt et mouē io ad defuna dūy

ad p° 3m q° es pma ē demon
seu angelus mal9 pt appetitu9
sensitiuū in mente mouē vl i mutare
p3 sic q appetit9 sensitiu9 fundatur
in mente in organo corpli io ang9
faciendo aliq̄s mutatoēs circa illud or
ganu mouet et mutat appetitu
sensitiuū p3 id tā i irascibili ~~q cc~~
que ē p° appetit9 sensitiui quā etc
in concupiscibili pt etc demo dco pmi
tente fate ebulitoz sangūs circa cor
et sic mouē irascibilē 2° bonus
angelus pt illaz ebulitoz sangūs
dispergere et sic reducē homine ad
mesuetudine sit siltr pt demon
vl mal9 angelus fatē deo pmi
tente calefactoz circa renes exci
tatur gtupiscibilis ad venerē
et angel9 ~~mal9~~ bonu9 pt ista co
ntrarie ē etc = 2a q° demo vl
angl9 mal9 no pt mouē appetitu
in tellctiuū dure et in mente p3
q q si no possit n ē sibi in tu
sere pus et illabere sibi q est
ppu9 ut p3 ex suprdictis ē qua p3
q appetit9 in tellctiu9 quod ē hūa
volūtas ē sor~ in disibilis et no
ē fundata in organo corporeo ē etc
= 3a q° demo seu ang9 mal9
pt mouē appetitu in tellctuū s ho
mis volūtas alectiue seu psua
siue p3 q appetit9 in tellctiu9
no mag9 s3 appetitu sensitiuū s3
ipm demo pt in mente mouere
ut dr q° pma h9 q̄ones arti
est demo pt osinare et psuadē
de bonitē obiecti volibilis i etc
2° in telligendū ē q dr beda sup
illud actuū 4° cur temptat
sathanas cor tuū q dyx scūs
petr9 ad ananiā sathanas im
plet cor alicu9 callida et fraudu
lenta deceptoe in affect9 malicie ^ducam^
ichens p cogitatoēs et in tentia
vitor p3 ē hec q° = ad arm

publice dicens nec dico sicut et dicit quod
cum primum celi quod angelus facit motu
exteriore per intellectum et voluntatem

Utrum angeli superioris ordinis illuminent
angelos inferioris ordinis quod non arguitur
quia tamen angeli vel est naturale vel gratie
vel glorie sed quodlibet istorum sit in angelo
per creatorem scilicet ergo si angelus angelum
illuminaret angelos crearet quod est falsum
— oppositum dicit magister in textu et beatus
Dionysius 3o ~~[illegible]~~ de divinis nominibus
ubi distinguit celestes ierarchias
per illuminare et illuminari. — pro solutione
huius questionis videndum est de ierarchia primo
[illegible] et quomodo angeli per ierarchias et
ordines distinguuntur — 2o an homines
iusti et electi ad huiusmodi ordines assu-
mantur — 3o de quesito an inferiores
a superioribus illuminentur — 4o utrum talis
illuminatio angelorum sit creatio. Quantum
ad primum videndum est quid sit ierarchia
et quid ordo et deinde distinguere ie-
rarchias et ordines. dico igitur primo
quod ierarchia dicitur quasi principatus sacer
[illegible] quod est sacer et archos quod est
princeps et dicitur ierarchia scilicet sacer principatus
et diffinitur a beato Dionysio in libro
de celesti ierarchia sic ierarchia est
divinus ~~[illegible]~~ ordo scientia et actio di-
formium quantum possibile est assistens et
admirata divinitus illuminationibus proportionabiliter
in dei similitudinem conscendens. Ad cuius
intelligentiam est sciendum quod in omni
principatu requiritur ~~ultimus finis~~
~~est~~ duo scilicet [illegible] potestas et [illegible]
finis et ista duo inveniuntur in
sacro principatu quia ultimus finis est
ibi assimilatio ad deum et [illegible] finem
non est possibile consequi nisi per ordinata
[illegible] ad quem requiritur ordinata potestas
et scientia dirigens et actio ad finem
producens et dei similitudo sit finis [illegible]
[illegible] ista omnia ponuntur [illegible]

in diffinitione ierarchie tunc dicitur quod ierar-
chia est quedam divina forma ordo [illegible] et
est sciendum ad videndum quod si sacer principatus
consideratur in ordine ad principem qui princi-
patur et gubernat sic est deus cum [illegible]
[illegible] et angelorum princeps et supremus
[illegible] sit est tantum una ierarchia si autem
sacer iste principatus consideretur respectu multi-
tudinis gubernate sub ipso unius principatus
dicuntur [illegible] quod multitudo uno et eodem modo
gubernata principis recipit quando vero non
eodem modo gubernatur principis recipiunt
ad diversos pertinent principatus ut quando
alio et alio modo homines et angeli
divinas recipiunt illuminationes ideo distin-
guuntur ~~[illegible]~~ angelica ierarchia ab
humana et [illegible] modum distinguuntur angeli-
[illegible] ierarchie inter se et quia in qualibet ierar-
chia esset multitudo confusa si non distin-
ordines non esset ideo ipsa ierarchie [illegible]
[illegible] ut in qualibet ierarchia sint diversi
ordines ex quo tunc patet quid sit
ordo scilicet ierarchia gubernata [illegible]
gubernationis recipiens et quid sit ordo
[illegible] [illegible] in [illegible] 2a huius dist[illegible]
sicut ergo [illegible] ymaginamus in terreno
imperio [illegible] subsunt et primum [illegible] dispo-
[illegible] quidam sunt in [illegible] principi
[illegible] assistentes alii negotiis regis et [illegible]
[illegible] regis [illegible] consequenter sit
in celesti imperio sint 3es ierarchie prima
[illegible] [illegible] familiariter assistentium
2a [illegible] presidentium [illegible]
celestis principis [illegible] legaliter
— quantum est ad primam ierarchiam est
ad [illegible] quod ad familiaritatem regis
assistentia [illegible] requiruntur scilicet fervens dilectio
[illegible] cognitio et placida [illegible]
et [illegible] sunt tres ordines in prima
angelorum ierarchia primus ordo et sup-
[illegible] est seraphim et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] celestis ierarchie
dicit quod ordo iste seraphim est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] secundus ordo
est cherubim quod interpretatur plenitudo [illegible]

angeli enim istius superioris ordinis pro omnibus
inferioribus divina secreta limpidius
cognoscunt ut dicit augustinus in [illegible]
et dicit beatus Bernardus in libro de consideratione
quintum nomen cherubim copiose sapie
fontes superaltissimi ac quieti et
residentes fluenta sue universis civibus
suis. 3us ordo est thronorum qui in ipsis
tamquam in placidis et quietis sedibus
suis manet deus sedens ipsis medi
antibus voluntate sua bene placiti deserit
ad inferiores de ipsis tronis et dicit
beatus Bernardus super cantica sermone 2o sic
eos cum sedet deus et pedes sua de
tenuit iudicia et Gregorius super [illegible] dicit
beatus Bernardus ubi supra et summa [illegible]
quoniam tranquillitate placida serenitate pace que
exsuperat omnem sensum. 2a ierarchia
est presidentium in principatu in tali aut
imperiali presidencia requiruntur duo scilicet auctoritas
in imperandi virtus cognoscendi et strenui
tas resistendi et propter hoc sunt tres
ordines istius ierarchie primus est
dominationum ad quos enim spectat auctoritas
here in imperandi et precipiendi unde
beatus Bernardus ubi supra dicit primo ordine
2e ierarchie de [illegible] dominationes
adeo i. in tantum omnibus super eminere in
ferioribus ordinibus in 5o eorum eorum ad
ministraciones videantur. 2us ordo est virtu
tum qui 2o dicitur signos per ipsos deus
signa operatur et prodigia et ideo post quam
dictum est luce xxio erunt signa
in sole et luna subditur nam virtutes ce
lorum movebuntur. 3us ordo est potesta
tum quorum interest resistere maliciis spiriti
bus strenue ubi dicit beatus Bernardus
ubi supra. 3a ierarchia est ministrantium
per unum regis ecclesie conservacio est. primus
istius ierarchie divina voluntatem
erga homines ecclesie conserunt. hic autem
conservacio compleatur via quo ad provincias
et regiones alia quo ad personas
prelatas et dignitates. 3a sunt ad

omnes et propter hoc istius ierarchie sunt
tres ordines primus principatuum de quo in
te ordine fuisse angelus de quo dicitur
angelus perse regis Danielis 10 princeps
regni persarum restitit mihi. 2us ordo est
~~angelorum~~ archangelorum de quorum numero fuit ga
briel nuncius iste nostre salutis tamen videtur ^ | ^ nuncius adinguens in dicitur q[illegible] [illegible]
sentire quod fuit de seraphin. 3us ordo
est angelorum de quorum numero videtur esse
raphael iste qui custos fuit thobie
minoris et de isto ordine sunt angeli
ad singulorum hominum custodiam deputati de
quibus nostra patebit. quantum ad secundum
articulum dico quod homines iusti 2o quod partici
cipant prerogativa aliqua excellentias specierum
ut [illegible] ^ ordinum sic assumuntur cum
angelis ad ordines predictos puta fructissime
diligentes ad ordinem seraphicum in quo
super omnes angelos exaltata credenda
est ancilla nostre redemptionis ergo glosa
quod fructus omnibus debetur et ad hunc or
dinem ut dicit beatus Bernardus in quodam
sermone assumptus est sanctus Johannes vir salua[illegible]
baptista qui testimonio cuiusdam viri salua[illegible]
lucerna erat ardens et lucens quo ma
ior non surrexit inter natos mulierum in quibus
autem non est tantum ardor dilectionis si
cum in doctrina theologie catholice fidei precellit
assumuntur ad 2um ordinem scilicet cherubicum
iuxta illud quod dicitur Danielis 12 qui autem
docti fuerint fulgebunt sicut splendor fir
mamenti et ~~gra~~ gratia quorum deum est
de similibus. quantum ad 3um articulum pono
duas conclusiones prima est ista cuilibet angelo
non repugnat recipere illuminationes prima sit quia
quod lumen est capax et non est omnino
lumen plenitudine potest recipere illumina
tionem sed quilibet angelus est cum [illegible] di
co quod lumine angeli est participatum [illegible]
et ista conclusio tenet quantum ad superiores 3o
de causa quanto tercio ubi sit dicit quod
intelligencie sunt lumen [illegible] et am
plius de lumine recipere et subditur alia
dicitur quod [illegible] quod est liberum ab [illegible] [illegible]
scilicet receptiva est primum intelligens
i. deus. 2a conclusio est ista angeli [illegible]

recipere possunt illuminationem per superiorem propter hoc quod sit
omnis [illegible] veritas revelata in angelis
est illuminatio ut patet ex terminis sed
veritates divinorum secretorum inferioribus
angelis revelantur a superioribus ut patet
per dyonisium septimo de divinis nominibus et
ecclesiastica ierarchia quarto est etiam dyonisii 8° celestis
ierarchie ubi sic dicit lex divinitatis
est omnis divinitus [illegible] ordine
ordinata per [illegible] in intelligentias participare
illuminatione primas etc. dicit glossa
ubi supra — quartum ad articulum [illegible]
thomas de angelis ex dictis sanctorum doctorum quod
omnis illuminatio angelorum aliquo modo
potest dici locutio sed non econverso et ideo quod locutio
conditiones requirit locutio si debet dici
illuminatio primum quod sit veritas 2 quod sit
de talibus que sit nota ad que dirigitur
locutio 3° quod sit de talibus quorum notitia
perficiat intellectum 4° quod sit talis et
in intelligibilibus illi ad quem dirigitur quia
si deficit aliqua istarum conditionum ita
est locutio quod non illuminatio et ideo quando deus
loquitur ad homines vel angelos [illegible]
semper est illuminatio ut patet ex isto quod dicit thomas
[illegible] 4° moralium loquitur enim deus ad
angelos sanctos quod eorum cordibus occulta
sua invisibilia ostendat et quid agere
debeant in ipsa contemplatione veritatis legunt
ex isto patet quod si angelus inferior
loquitur non dicitur proprie ipsum illuminare
et inferior vel sic quod superiorem latent
superior autem angelus loquens inferiori
potest eum illuminare et propter hoc dicit thomas
dyonisius 10 angelice ierarchie angelus
illuminare ad angelum et qui [illegible] sanctas
theoricas illuminationes primi [illegible] tradunt
hec ad idem concordat glossa super isto
verbo prima ad corinthios 13 de linguis
hominum loquar et angelorum etc. ubi dicitur
linguam angelorum sunt quibus angeli superiores
sicut significant inferioribus que de divina volun-
tate sentiunt hoc autem est illuminare inferiores
et cetera ex hiis patet ad quartum articulum quartum
adductum patet [illegible] questio distinctio xi

utrum angeli mittantur ad homines in terra
militantes et quod non videtur sit quia sancti sed
supremi mittuntur numquam ubi [illegible] prius est dubium

Superior

+ quod ad quartum custodia
hominum sic deputatur

sed deus est ubique prius enim creature
ut determinatum est supra in primo libro
et quo sancti · etiam legitur ecclesiastici 12
ubi dicitur in persona angeli Nunc misit
me dominus ut curarem te et saram nu-
rem filii tui a demone liberare // propositio
quinque conclusiones videndum est de tribus primo
de quarto 2o utrum angeli sic mittantur +
3o an ex tali missione angelorum angeli
aliqui priventur visione // quantum ad primum
pro primo ista conclusio quod angeli mittuntur
ad homines in terra pugnanti militantes
ut patet ex multis locis scripture veteris
et novi testamenti in genesi patet de abraham
et uxore sua ad quos angeli fuerunt mis-
si In exodo de moyse etc. in novo
testamento luce primo dicitur quod missus
est angelus gabriel a deo in civitatem
galilee actuum 12 dicit petrus nunc
quod misit deus angelum suum etc. 2a
conclusio sit ista licet regulariter non mittantur
ad homines nisi angeli de inferioribus
ordinibus tamen illi de supremo ordine
mitti possunt et de facto missi sunt prima
pars huius conclusionis patet per magistrum
in textu secunda pars patet per dyonisium
in libro de celesti ierarchia ubi dicitur
quod angelus iste qui missus fuit ad
annunciandum [illegible] in curvitatem fuit
de primo et supremo ordine etc.
ad oppositum patet dicitur quod omnes angeli
sunt administratorii spiritus in ministerium
missi eorum qui heredes sunt ad salutis
etc. secundo tamen solempnes doctores tenent
oppositum istius conclusionis scilicet omnes iones(?)
et auctoritates quibus adducunt solum
possunt probare primam partem huius conclusionis
et omnis loquitur de regulari missione
et non de speciali quia si deus misit
filium suum pro salute hominum et pro
perficiendo fidelium non video sufficientem
causam quare doctores ponant tantam
difficultatem de missione superiorum an-
gelorum 3a conclusio sit ista quod in tali
missione angeli non retardantur
a beata divinitatis contemplatione videntur etc. semper
enim per quem mittuntur et videntur modum
eorum que explere debent suum ministerium

quod angeli
sunt a beata
contemplatione

i^a q^o vel s^a forte, dicet si sic esset vir tut^e angelus p^{er} car^e nunq^ua^m restitisset angelo p^er^sie ille qui videsset dm^o in bta dei contemplacione et co^g^n^ouisset quod co^m^pletum fuisset. solucio illa discretio angelorum potuit esse qui habuit in ips^o cognitionem diuinam. Contrarium ad 2^m autem ponit duas contrarias prima est q^o quilibet viator militans esse habet angelum sibi deputatum ad eius custodiam. q^o 2° pz mat^h super isto libro ait: videte ne contempnatis vnum ex hiis pusillis qui in me credunt dico enim vobis q^o angeli eorum semper vident faciem patris mei qui in celis est. sententia videlicet Dyonisii de angelica ierarchia c^a 3^a dicit bonus angelus 4° debuit eas sic ut omnia ordinate sicut voluit deus ut homines reducerentur in ipsum per custodiam angelorum et io ~~custodie angelum sunt~~ et quis ergo ideo quilibet homo habet angelum custodem sine ne errare per sui iudicium, ne deuiat per voluntatem, contra istam custodiam videtur esse dictum ex hiis gentiles pphi posuerunt ut Appollonius in libro de deo socratis sic dicit Socrat e sublimiori de mone totus plato attinuat singulis hominibus in vita agenda testes et custodes singulos additos qui hominum conspectui semper assunt et ibi loquitur ibi dyabolus s^e de angelis q^o demo et que nomen ad bonos angelos et malos ut dicit remigius Hugo s^e q^o istam contrarium opponunt quidam primo de antixpo qui erit viator et non videbitur habere angelum custodem cum ita malus futurus sit q^o vllatenus per eum refrenari possit 2° de xpo qui fuit verus homo et tamen non videtur q^o habuisset angelum custodem quia non videtur aliquis fuisse veras

3° videtur q^o angelus esset culpabilis cum homo peccat quia per istam custodiam homines non habent. solucio per doctores antixpus habebit angelum custodem ne in ipso quantum homo habet in fragilitate et ut ipse suo ipso diuinito nunquam compoiuerit, ad 2^m dico q^o xps non habuit angelum sibi custodem quia fuit et est verus deus s^e habuit multos angelorum ministros et non est contra q^o 2° q^o xps fuit sic viator q^o tamen homo fuit verus comprehensor quo ad deum vel superius homine // ad 3^m dico q^o angelus non est culpabilis in peccato hominis sicut nec medicus cum infirmus sibi non obedit et ipse sua diligentia facit. 2^a q^o q^o angelus ad custodiam hominis deputatus toto tempore vite sue est custos eius. q^o 2^a sit q^o angeli ~~boni~~ boni non sunt missi primum ad homines eos commissos custodiendum sed mali ad infestandum et decipiendum s^e mali non desistunt tem^ptacionem vsque ad mortem et ut boni desistunt custodie s^e quidam contra te netes dicunt q^o angelus ad custodiam deputatus faciat sicut prudens medicus qui videns infirmum incurabilem dereliquit eum sic angelus videns hominem in malicia obstinatum derelinquit eum et confirmat hoc per scripturas quia ieremie 51° in persona angelorum ut glosa exponit dicit curauimus babilonem et non est sanata derelinquimus eam et eam vnusquisque intra suam sit ysa 4° dicit auferam sepem eius et erit in direptionem glosa auferam sepem i. angelorum auxilia. solucio ad primum dico q^o non est sic qua homo est liberi arbitrii et nunquam est in via dei non angelus custodiens non potest scire an homo finaliter maneat in peccato mortali ad auctoritates dico q^o i. sed intelligende sunt de vltima morte et ubi cum cum sepa^r ecclesia aliqui cum videntes angeli finalem i

primas hominum ad quorum custodiam deputa
ti fuerunt utrum dicunt angeli // quantum ad
articulum primum questio sit ista utrum donatio
dei [illegible] angelorum non angeli angelorum
essentiale premium quod sit quod cum creatura
est in ultimo fine beatifica non est am
plius in motu vel in specia essentialiter
vllius merendi sed quietata est quantum
ad secundum primum in ipso tamen 2a quod
supponit illud certatis ipso in quocumque loco
tenderet [illegible] est questio [illegible] 2a questio sit
ista propter custodiam angeli contristentur
quantum ad primum articulo patet sit quod si
gaudium est angelis dei super uno peccatore
primam agere [illegible] quid [illegible]
gaudium esse potest ipsi angelo de hoc
que [illegible] custodiunt et propter ministrum
in iustitia [illegible] [illegible] est questio [illegible]
[illegible] [illegible] dico quod licet deus sit
ubique tamen non demonstrat se ubique [illegible]
tem [illegible] omnia facit in mente [illegible]
[illegible] in naturalibus que per se in mente [illegible]
possit sit in [illegible] de angelis missis [illegible]

utrum in primo creationis fuerunt in formis
materia possit conducere omnem formam
materialem quod sit articulus quod forme ma
teriales [illegible] sunt de potentia materie ut patet
per omnes philosophos est 9o [illegible] [illegible] arguit
sit quod in [illegible] omnem formam materialem
ut [illegible] se sunt forma [illegible] aliam formam
quod [illegible] est actu non sunt [illegible] patet
[illegible] est actu per formam et in actu
quod [illegible] est in actu per formam et in actu
1o metaphysice et 9o [illegible] per solutionem
[illegible] [illegible] [illegible] est de quatuor potentia
utrum materia de se dicat aliquem actum [illegible]
de quesito 3o utrum in celo sit materia [illegible]
supposito quod sit an materia celi sit eiusdem
rationis cum materia istorum inferiorum [illegible]
ad primum articulum dico sunt opiniones doctorum
[illegible] [illegible] de [illegible] ponit ista conclusio
in distinctione quod materia de se nullum actum dicit
et [illegible] sit primo sit se sit [illegible] actus
ad potentiam sit se sit forma potentia ad actum
[illegible] [illegible] actus est actus et mixtus quatuor
purus

potencialitate passiva ~~que est ipsa materia~~
ut patet 12 metaphysice et forma propria
que est ipsa materia ut patet per philosophum
et [illegible] est pura potentia de se [illegible]
ta ab omni actu [illegible] [illegible] iste doctor
sit si materia dicit de se aliquem actum
tunc [illegible] [illegible] non posset fieri
aliquid 3o [illegible] compositum quod ex duobus
entibus in actu non fit 3o 1o metaphysice
[illegible] et confirmat iste doctor [illegible]
in [illegible] sit quod [illegible] materia et for
[illegible] [illegible] [illegible] essentiam quod materia
[illegible] se tota recipit formam [illegible] non
[illegible] si materia diceret aliquem actum non
[illegible] recipit [illegible] est in [illegible] 2o
[illegible] recipit illud quod in actu non recipit formam
[illegible] [illegible] ea recipit se totam
[illegible] 3o [illegible] materia
3o sit [illegible] [illegible] [illegible] si
prima est pura potentia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aliquem actum de se iste non possit
esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] patet de se [illegible] sit illud quod est
[illegible] potentia ita quod [illegible] potentia est illud
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de se non
[illegible] aliquem actum materia [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iste
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
doctor per [illegible] in [illegible] [illegible]
ubi [illegible] quod materia [illegible] per posse
et quod potentia est [illegible] [illegible] non
sit actus et qui distinguit 3o de [illegible]
[illegible] 9o [illegible] [illegible] in fundamento [illegible]
vel est distinctum 3o metaphysice [illegible] [illegible]
9o ista non apparet [illegible] [illegible] [illegible] distinctione
esse [illegible] 10 [illegible] aliis doctoribus [illegible]
[illegible] ad istum [illegible] distinguendo quod
[illegible] actus est [illegible] actus [illegible] [illegible]
[illegible] est actus [illegible] per alium actum [illegible]
de se [illegible] tamen per aliud actum [illegible]
est actus [illegible] 3o est actus [illegible]
primo materia est actus [illegible] [illegible] 3o [illegible]
compositum forma [illegible] materia forma est
[illegible] quod ipsa est [illegible] [illegible]
[illegible] et corruptionum et est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] primum est [illegible] [illegible]
[illegible] non est de se [illegible] patet [illegible] [illegible]
primo [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex ista [illegible] sequitur
quod materia prima est [illegible] quod omne quod

est ens quod actu ens quod praecabiter est
ens licet est — 2a questio materia prima dependet
actu entitativum quod sit et ipsa est
mere ens actu cuius per questionem primam
et contra 1 questionem nec et confirmatur
sic quia licet materia non possit esse formatum
formata non tamen non potest esse tale absolute
quoniam est materia etc. patet quarto propter
theorema sit omne productum a deo est
aliquid simpliciter cum deo sed si materia sit simpliciter
est pura potentia ullius dependet dicens actu
nullam habet similitudinem cum deo vel in deo ideo est
2a questio sit ista materia dicit dependentiam ali-
quem actu quod ipsa non est simpliciter
pura potentia per rationem praeterea sed contra quia
ipsa dicit actu entitativum quod ipsa est
ens actu distinctum absolute realiter et
actu composito — licet materia dependet
non dicit actu determinatum vel esse actu
determinatum quod determinatur est ipsius
forme et determinatum esse per formam
est ipsius compositi et per hoc patet quod
materia esse dependet non dicit aliquem actu
actiue eo quod est pura passiva potentia et
ista questio licet et eius declarationem
studiose faciliter ~~argh~~ thome de arg
ad primam dico quod licet quod materia pura non
po a est actiua ~~ad~~ ~~dico quod licet quod materia~~
~~pura non est potentia actiua~~ ad 2m
dico quod illud dictum philosophi in 1o methe-
intelligitur de actu 2o vel 3o non dico
ad confirmationem dico quod actus sentitiuus
est potentia receptiua ad 3m dico quod commentator
loquitur de potentia passiua et si aliter licet
ego nego eum quod non est auctoritas
ad 4m quod fundatur in dicto commentatoris
de secunda causa dico melius fuisse quod istum
librum non scripsisset ordinantur dico sic
ad precedentem ad 4m dico quod maior
intelligitur de dispositione formali et bonum similiter
... materia per suam entitatem rea-
liter est absolute formali et compositum est
informis ... distincta a re

— quantum ad 2m dicit et thomas de argentina
quod ut dicto nulla in formis processit ut
potuit materia in formis praecedere quia ipse
dicit est implicare contradictionem et quia licet
prius sit aliquid quod dependet ullum actu quod
non potest esse sine forma si materia est simpliciter
aliud actu est solutum super 2o ipse autem
sit omne actuale existere est absolutum a in
non potest esse sine forma assumptum propter probationem
in libro deffinite qui dicit quod esse est
absolutum et vel vel 2m nunc materia dicit
esse sed dubitando aut nunc disti-
nctionem de actu quod primum et dico quod
cum loquitur ibi de esse actuali formali
et non de esse entitatiuo actu
est aut sit esse actuale est actu quando
et propter quod aliqua forma nego istam quam
non plura argumenta iste doctor posita
sed in utroque parte et parte est materia
quod ipse non reducit ad contradictionem mediantem
sine forma esse solo ad istam articulum
pono conclusiones prima est ista materia
ab omni forma denudata non est esse
impossibile quod sit et materia per se est ens
realiter distinctum quod qualibet forma
et ullam contradictionem implicat materia prima
est ullam formam esse salua subiecto
esse et ullam formam esse salua ... differentes
forme in forma quia patet per differentias
9 ... in primo perihermenias ubi dicitur
quod contradictio est affirmatio et negatio eiusdem
de eodem sed 1a patet per dictum impossibile aliquando
— 2a questio materia prima potuit esse de-
nudata ab omni forma quod ipsa
sit esse non est impossibile 3a questio secunda
... sit conuenienter quod in principio creationis
mundi in formis materia potuit precedere
durationem omnes formas materiales patet
per 2o — 3a questio sit ista universalis
ad quas quod in creatione non de facto
materia simpliciter in formis non precessit
duratione omnes materiales formas licet questio
est opposite determinatione licet augustinus super
genesim et generaliter ubique determinatione ...
de ista materia dicit et cum augustinus quod omnis
debere dicens formas licet non ...
et non duratione sed materia precedit ...
... omnia ... de formis

in tm informis materia vel formatas non
possit dubitare qui vidit textum commenti
18 qui venit an celum creatum sit
sed hoc non facit multum licet doctores
textum allegaverunt quia quantum tenuerunt ante
quintum multi doctores et fundaverunt
se in dictis suorum primo in dictis tertii
qui exponens istum textum verba 18 qui
venit etc sic dicit quod cum sit sic ante
veniat ita probavi hoc quod non est forma
ita per probationem nunc quod non est species forme
quam primo dicit quod terra erat
inanis et vacua ubi dicunt expo-
sitores quod terra erat inanis et
vacua informis id est et litus ange-
lorum informis sic dicit non in
exponens illud verbum sic dicit non ideo
nominat terram quia ita est ecce quod terminus
esse potest ergo videtur quod est materia
creationis materia terre non quoniam forma
terre ex solucio distinguendum est de materia
informi et patet ponunt verius in
intellectu auctoritatum per et contra
sensatum et verum intellectum quoniam totum
distinctionis dico quod materia sit in
formis dici dupliciter vero simpliciter
formis omnis forme ita clare
per exclusionem omnis formationem nunquam
tota quia tamen non sunt informis
et isto modo materia sunt informis
alio modo presupposita formis substancialibus
celi et terre et tamen elementorum materia
per modum informis per exclusionem
forme quo ad alias res que excellentis
forme patuerunt qualiter et est apparet
confusionem totale ipsorum elementorum vel quod
sunt una massa confusa forma in
formata sicut magister tangit in littera
et sic potest intelligi dicta sanctorum alle-
gata et hoc est intencio beati augustini
12 confessionum ubi sic dicit quod materia non
est quod in forme sensatur omnis forme
per comparationem forme formosioris et
patet propositum quantum ad 3m articulum
posset quod dicitur quod non vel cum aristotele
quod dicunt quod non vel cum arte
dubitatur quod ego pono istam quam
reputo probabilius celum est compositum
materia et forma quia sit in celo reperitur
actualis que reperitur materia et conclusio
vera patet quia celum est quantum
spissum et rarum quod est quantum patet ad

spissum quod spissum et rarum patet 2o celi ubi
dicitur quod stella est densior pars sui
orbis 2o sic est directe doctorum
tamen quod non sunt ens quantum infinitum
est tale et mobile et quod quod est superius
unde de quibus potest sic dicitur 3o
sic nulla species recipiuntur per se predicatur
aliquid quod est superius isto quod
sic celum est species continentur corpus
est de predicato et corpus de predicato
substancie est compositum ex materia et
forma ut dicit boetius super predicamenta et
quantum ad articulum 4m pono istam conclusionem
quod materia celi et omnium corporum est una
quod materia celestium et corruptibilium est similis
materia equalitatis et corruptibilium quod sit
est transitus utriusque omnibus formis
ea substantia qua ut utriusque conveniunt et
materia sua ostendunt sed que sunt celi
et istorum inferiorum que in quo materia
esset pura passiva potentia et omnium
transmutationis qua posset pati materia
inferiorum sicut posset pati materia celi
ergo quod videtur alteri ut hic sic stat
ergo ista est de intentione aristotelis primo libro
sufficientie sue ubi dicit quod ipse est que
omnibus et naturaliter generatur que sunt divinis
mensuratur et non apparet in casu
materia preciosior et non
isto alia quia materialis dicitur de
isto materia celi est omnium corporum
materia istorum inferiorum secundo sic in
materia celi est materia corruptibilium equaliter
distant a primo actu et non sunt duo
distantes quod non sit quoniam patet
sed species in omnium quia per unitatem
per alio que prius quod in unitate
vel non sunt due species equaliter
posita esse distantes ab prius quod utrum
est infimo gradu substantie predicationis
ut obstat quod prius dicit quod non sunt
corporis ratione quia materia corruptibilium
tibi sunt transmutationi ad aliam formam
per talem et in celi non quod est non est
nisi quod modo quodam se ratione forma
sui substat quia si privationem dicunt
transponuntur materiam celi sit quod ipsa stans
sub formis qualibus et corruptibilibus
et quod in corruptibilium stat sub forma
celi per hoc non fiet variatio in materia
nunc inquisita et sic sit in materia non

celi non est naturaliter transmutabilis ad aliam
formam substantialem ita videtur materia
que iam stat sub forma corruptibili esset
transmutabilis ad aliam formam transmuta
bilem et antecedens ex alio sit et adhuc ma
in corpore humano glorificato est eiusdem
speciei et eiusdem rationis cum materia corporis
non glorificati et tamen materia istorum materia
est transmutabilis naturaliter ad aliam
formam specialem et alias sit non potest
transmutari et cetera ad racionem principalem dico
quod aer est verum quo ad formas genitas
sed non quo ad formam creatam in medio
ideo dicitur 13 et cetera

Vero lumine in medio sit forma realis
quod non autem sit qualitas vel forma
quod non maneat in spiritu in absentia p
realis manet in spiritu in absentia
durent sed lumine non manet in medio
absente illuminante ut patet per experientiam
tunc est res plana omni autem sit lumine
in ipso producit realem effectum quod calefacit
medio, facit ut patet per experientiam et est realis
forma in medio, solutio quarum questionis
videtur est de rebus primo de ipso 2a cum
lux in corporibus celestibus et in istis
inferioribus sit eiusdem ratione 3a vero
lumine de potentia medii educitur et quod
solent aliqui doctores quod vero
forme sunt insensibiles possit esse
sicut in medio ipso medii et sicut actu
similiter ubi plane declaratum est
quantum ad primum articulum sit dicendum et
quantum ad istum doctorum opiniones quia quidam
doctores dicunt quod lumine in medio
non sit forma realis et et probant intentionem
primo sic quod lumine in medio contingens
sumpta esse recipitur sed nulla realis
qualitas recepta super formam facit seu
calefacit 2o dicitur quod sit lumine causa
in medio ex contrario radiorum qui reddit
ad corpus aliquod luminatum et non est rea
lis forma quia patet quod alias colores
iridis essent reales colores et
imago in speculo apparens esset in
forma realis quod est mirabile 3o sic

sicut ipsis dicit quod illuminatio medii sit in
instanti sed si lumine esset realis forma non
posset esse per totum medium tam cito nisi
per alterationem quod est realis alteratio quod est
motus successivus et cetera alii dicunt contra
conditorem quod lumine in medio sit forma realis
et ideo probant sic quod forma intentionalis
non denominat subiectum quod aer non dicitur
non denominat sed species coloris subiectum
coloratum ut patet quod species coloris subiectum
lucidum per aere sit lumine denominat medium
in quo est et cetera 3a opinio distinguit
de intentionali dicens quod lumine aliquo
est intentionalis forma, quod est ista
que est tam debilis etc quod adeo quod
pro se ipsa non terminatur sed per ipsam tendit
in aliud sicut sunt species sensibiles
per quas potentia sensitiva tendit in obiecta
quas tamen sensus non cognoscit et
sic non dicit quod est apud lumine
non est forma intentionalis, alio
intentionalis forma dicitur per quam
potentia tendit in aliud licet ipsa etiam
per se cognita sit et sic non
sit lumine dicitur forma intentionalis
quod lumine consistimus per lumine tendimus
in colores qui non videntur sine lumine
ut patet 2o de anima et capitulo praesenti quibus
prescriptis sed videtur michi quod prima istarum
opinionum sit falsa et quod etiam alia sit
opinionum sit falsa, ideo teneo me ad opiniones
supra positam tertiam quod lumine est realis forma
in medio quod sit quod producit realem
effectum in medio et realiter est in medio
quia et non est per aliam experientiam
et in speculo quando ipse reflexio
radiorum ex eo ignis patet et
patet qui dicit quod corpora celestia
per lumen corporis dimittit agit in ista
inferiora ad rationes oppositas opinionis
in contrarium ad primam dico quod lumine recipitur
dico, ad primam dico quod lumine recipitur
absente visus per species luminis quae in
quia species causant ex luminis reflexione
lumine ad corpus aliquod ex repercussione
ad secundam dico negando
consequentiam quia ex tali reflexione
interdum quandoque causatur realis
effectus quandoque fantasticus, primum
primum sicut in speculo concavo sed sic

sicut colores iridis vel ymagines in speculo
Ad 2m dico negando quod sit realis continuitas
quia ergo non possit in instanti ad medium
multiplicari. Concedatur. Ad aliud dicitur quod isti dicunt
quod non sunt eiusdem speciei lumen et lux
corporum celestium et istorum inferiorum et ar-
guitur quia que dicuntur eiusdem sunt diversorum ratione
sed lux solis et lux ignis dicuntur eiusdem
quia corruptibile et incorruptibile dicuntur genere
10 metaphysice. Solutio. Dico quod est falsum plures lux
sit vapore ignis et solis ut ma-
nifestum est. Et ideo pono istam conclusionem quod lux
corporum celestium et istorum inferiorum sunt
eiusdem speciei et specialiter sit quod nec
aqua 2m per se est lucida nec aer quod per se est
lucidum sed quia videtur esse sua in corporibus
et in aspectu corporis celi ad conclusionem sequitur
non est contra primam 2o de anima. Quantum
ad 3m articulum sunt opiniones contrarie dego
multum miror et ideo pono istam conclusionem
quod lumen in medio corporis non est forma de
predicamento medii coniuncta quare quod lumen multiplicatur
circa corpus luminosum ad medium ut patet per
multas proportiones perspective et experientia
et ideo 2o sit. Dicitur forma solo lumine
dicitur eo in predicamento eodem contrarie non
sunt coniuncte dependens illius subiecti sed in
esse medio potest et duo lumina in proximitate
ut dicit una contra se per quas conclusiones perspective
contra aliquos qui solet qui tractatum est
expeditur in perspectiva quod species colorum
distinctorum sunt multiplicatur per medium et
iste species sunt forme intentionales
ad rationes medio spatio parte autem dicitur ideo 2 .

Utrum celum per suum motum sit causa effectiva
in inferioribus quia non ad sit quod semper quod
omnes effectus in istis inferioribus de necessitate
et uniformiter eveniret quia est necessitate sequitur
et quia patet sit quod motus celi est necessarius

et uniformis. Oppositum est dominatio philosophorum
in pluribus locis et specialiter et expresse de
intentione philosophi primo metheororum et 4o de
generatione et corruptione. Quantum primo videndum
est de rebus primo de quibus 2o utrum celum
in substantia super libri autem 3o utrum celum
et mobile cedit in substantia vel
in ista inferiora. Quantum ad primum sit
conclusio ista forma quod celum realiter agit
in ista inferiora patet sit quod ad speciem
in istis inferioribus multas actiones perpetuas in istis inferio-
ribus quas non possumus reducere in aliud
agens quam in celum et cetera patet conclusio
per philosophos et patet per propositiones eorum primo
ubi dicitur quod fiunt luminaria in firmamento
celi et subditur et illuminent terram sed illud
est realis actio ut patet in dicto suo
in expositione capituli etc. 2a conclusio motus
celi non est per se ratio agendi in ista inferiora
sicut quod sit per quedam dicta id quod per se
est ratio agendi est forma absoluta et
permanens et nec sed motus celi non est
talis ut manifestum est 2o autem iste dictor
talis ut manifestum est 2o aut iste doctor
sit id quod est successivum forma non potest
esse causa permanentis sed motus
celi est huiusmodi sed contra ista ergo per se sit
motum in quantum motus non potest attribui
actio active et contra vel autem patet per illud
quod prius dicitur 3o physicorum quod omnis
motus est passio. 3a conclusio motus celi non
est causa sine qua celum non agit in
ista inferiora quia sit quod motus
ista inferiora ut dicit quod celum non agendi ipsius
celi non est per se causa vel ratio agendi ipsius
celi in ista inferiora ut dicit predictis
conclusio et cum sit motum potest agere in ista
inferiora patet et cetera conclusio quia sit prima
conclusio celi statim in conclusione in
ista inferiora et cetera. 4a conclusio sit ista
celum per suum motum est causa per se effectiva
in inferioribus non quidem tamquam per se sicut
tamen per se et per se sed tamquam per in suum
actum et secundo ista conclusio patet ex intentione
conclusionis precedentis et cetera. Quantum ad 2m
articulum celum nec per motum ut patet

in efficientia pt duce agere in
liberum arbitrium p² sit ex re pure
corporali non pt in duce et i incte
in re pure spuale ꝫ ostat quod
clauses e puo corp. voluntas et
su liberum arbitrium e res pure
spual i² ꝯ 2^a q^a 3° sit
celum non pt duce agere in lib
er ar^m actum volendi vel nolendi
pz ꝑ ꝑcedente et q^a spua^c sit
ex ꝑ sit ꝑsive q voluntas
vel liberum ar. ꝯcret sit ut volu
do aut nolendo pure passive
et sit no elliceret atq ꝯinꝯ
liberum q e uicte plus qua pz
ex pati no e liber tu viteꝯ
agentis attingit passum 2° pz
ꝯet q^o ex ꝑsive ꝯcedes vi
tutes et volitudines eet ꝯp^es
simpl^r natīs sicut calefactio
aq vel ꝯsimiles tunc nitidines
et sit no eet digne laude vel
vitupio pena vel pmio ꝯet
2^a ꝯ q^o pz ꝑ damascenum lib^o
2° ca^o 3° i² ꝯ 3^a q^o celum
ꝑ accus et in duce pt agere
in liberum arbitrium p² sit ex appe
titus ꝑsitiuus et intellectus sunt
in nobis radicaliter quieti ut
pz 3° de a^a io ꝯ celum duce
immutando irrisibiles et corp^o
rales potētias ꝯo no i duce agit
et appetitum intellectum cu ma
teriales et corruptibiles ꝯcant quida
vi in clamati ꝯ i² ꝯ ꝯ
isto s^t q celi eet pt ꝑ accus
et in duce agere in ꝯ ꝯ
intellectus p² pt immutare ymaginationes
ymaginativas et fantasticas virtutes
q ꝯ ꝯ ꝯ cu i tellectu ꝑ
tius ~~intellectus~~ appetitus tu volunte
i² ꝯ 2^a q^o celum no pt sit
agere in liberum ar sit agit in
ꝯ intellectus p² sit ex vetus
inclinet² intellectus ad actum uite di
ꝯ inferioribus in uniuersali ꝯ
liberum ar. licet possit ꝑ umentes

uaspic^e aut corrupti^e pode alique inclinari immutari
possit no tū pt sit limitari qui in
ptate ꝯmus sit sequi ꝯ ꝑ passiones
vel resiste eis i² q^o na quantum
ad 3^a dicitur sicut quidam q sit ex
pbant ꝯ de celo cuiusmodi q ꝯdus
dta ꝑius e in mole et in fluit i
ista in ꝯ aut solido ꝯ
celo sibi ꝯ ꝯ ꝯ superficiale
et sit quaesitū no eet ordinate disp
ositum ꝫ vi² in q ultima qua vero
sit bona aliquis dicit oppositum et pbant
sit ꝑ aliquis celum e in mobile tunc
no pt reale in fluere in ista i fri
ora eo q tota no ꝯ nisi pmo
tum et vi² in q io ꝯ ista ꝯ
eo q ꝯ ꝯ ꝯ sit motu
sed in se licet tamen motu i alio
ꝯ ꝯ in prima parte sume dicit q
pbalis ꝯ q celum ꝯ ꝯ
in fluat aliquis ꝯ in ꝯ
ꝫ vi² ad q no possit eet aliquo
efficienti vna vel alia ꝑ ꝑ ꝯ
et io tene alterius parte e q de mat
ad actum ꝯ ꝯ qua et ea pz
ꝯ ꝯ in 2° ꝯ ꝯ ꝯ
et 3^a; dist^a 16

vtrum ymago dei repiatur in aliqua pura
creatura q no ar sit pz sunt do
ctores ꝯ e ꝯ filii in diuinis q sit
ymago dei i² sibi soli ꝯ et e
no repit² ꝯ in aliqua pura creatā
ꝯ i² ꝯ . ꝯ ꝯ scriptura gen^s p^o
ꝯ ꝯ hominem ad ymaginem
e similitudinem nostram et ibidem creauit
deus hominem ad ymaginem et similitu
dinem sua ad ymaginem dei creauit
illum ꝯ i ꝯ ꝯ ꝯ deus
creat de terra hominem et ꝯ ymagi
nem sua fecit illum ꝯ ꝯ
ꝯ videndum e de quatuor pmo
ꝯ 2° aliquis ymago dei inuenitur
repiatur in homine q in angelis 3°
aliquis inuenitur in viro qua in muliere

Cho de archet

\# q sic declar q si celum cum
ꝯ no agit in ꝯ

2o cum mag in pro distinctio quod aff
cta quantum ad primum dico quod dubium
~~intelligere~~ quia certum est quod ho. 2m auctore
est ymago dei patet quia dicit textus
~~augustinus~~ aug. in 12 libro de trinitate
et magister et declarat et diffuse
supra in primo libro distinctione 3a, tamen
distinctus ad finem distinctionis istius puncta
capitula tunc de quo dicta capitula dicit
quod requiritur ad rationem ymaginis quod
expressio patet clare visio. ad quod
autem dico primo quod sit de eo et de ratione
ymaginis patet illud per verba aug. quod
dicit quod ubi est ymago ibi est simili-
tudo sed non econverso. dico 2o quod non
similitudo sufficit ad rationem yma-
ginis. patet quod illud quod simile est sit
genus sed non convertitur illud quod simile est sit
expressio ab eo cuius est ymago et ideo
licet unum ovum alteri sit simile non
tamen unum alterius est ymago. dico 3o
quod ut sufficit ad rationem ymaginis quod
expressio ab alio sed oportet quod sit similitudo
expressa 2m speciem vel 2m signum spe-
ciei unde filius qui natus ab homine tamen
sit ex propriis 2m similitudinem generis et
non speciei non est ymago hominis. dico
quarto quod similitudo speciei attenditur 2m
quod vltima distinctio quia vltima distinctio
omnium creaturarum est dicta potencie intellectium
que solum inveniuntur in rationalibus crea-
turis ut in homine vel angelo
ideo ymago dei que est secundum in-
tellectum reperitur tantum in homine et
~~angelis~~ reperitur et non reperitur in creaturis
irrationalibus ymago sed bene vestigium 2m
quod dicit sanctus liber 1o circa distinctionem 3
quod dictum fuit supra libro 1o circa distinctionem
3am. ex ista declaratione sequitur primo
quod ymago dei reperitur in predicta cre-
atura patet quia in homine et in angelo
sequitur 2o quod non reperitur ymago dei
nisi in creatura rationali patet ex dictis
quantum ad 2m articulum premitto ista
distinctio quod ymago in homine potest
triplex considerari primo ut dicitur
ymago creationis alio ut
ymago recreationis 3o ut yma-
go glorificationis vel sit ut ymago
creata ymago recreata ymago glori-
ficata primo quod sit ista triplex ymago consider-
ratur et respectu ad ymaginem dico
primo quod creatur et durationi non reperitur ymago
in angelo quam in homine quia sit primo
quod homo et angelus sunt ab uno deo
tamen tota perfectissima cum sit ymago
patet quia in primo anno sed a primordio cre-
ationis natura angeli fuit perfectionis
tamen et homo in pura
nobilis prius homine et tamen bene patet
patet diversa 2m de duabus naturis tamen 6o ubi
dicit quod in intellectuali natura perfectior est
in angelo quam in homine quia angelus in
tantum sunt in diffusio non tamen diffusio et
tantum diffusio ideo non tamen diffusio et
ideo est dicit ubi vide quia et propterea ipse angelus
sunt magis intellectuales ideo aut natura
quod ista generalis sed forte dicet quis quod ista
non quod eius supponitur et 2o angelus in
scripture de ymagine ubi sit dicit quod deus
creavit homines ad ymaginem suam
quod nulli alteri creature dedit. solutio
quia nulli alteri creature dedit compa-
ratur 2m quod angelus in isto sermone comparatur
homines non ad angelos sed ad alias in
feriores creaturas et si quis omnino ve-
llet quod vult facere ibi comparationem tamen dicen-
dum est quod quantum ad aliquid attributum
in religiosum est sed deus quia sed bene
esset concedendum quod homo est magis ad
ymaginem dei quantum ad aliquid attributum
ymaginis scilicet sicut in eodem sermone
dicit aug. quod anima quia 2m quod
format totum est ymago dei quod ideo
non ymaginis sicut deus est ubique totus
in toto universo et in qualibet parte tota
sic etiam anima est tota in toto corpore
et in qualibet parte tota. quo ad 2m sit ista
quod 2m ad ymaginem que attenditur
quo ad perfectionem potest
esse quasi quo ad perfectionem potest
esse ~~et~~ equales et excessus quod sit
ta in via quia in patria possibile est
esse aliquos homines equales angelis
aliquos quo ad perfectionem et aliquos
~~et maiores~~ angelis et
~~et maiores~~ angelis et
minores aliquos quo ad perfectionem gratuitus
quia vel simpliciter quod certe ego adhuc
bonus in patria vita erunt maiores
gratis quo ad perfectionem gratiam quibusdam angelis

in tota re est 3 questio sit ista quantum
ad ymaginem que attenditur secundum suo
re actus dilectionis tunc ~~maior~~ yma
go dei ~~maior~~ est in angelis beatis quam
in quocumque viatore puro et sit quod an
gelorum beatorum ex gratia consumata viatoris
est inchoata et ad quam perveniendi est
angelorum gratia est in gloria dei videre
quam viator in fide et enigmate ideo
actus dilectionis eciam ab angelo est
in maiori fervore quam viatoris actus
quod patet de[illegible] in intelligencia nisi salvator
Christus de [illegible] baptista cum dixisset
quod inter natos mulierum non surrexit
[illegible] qui [illegible] est
in regno celorum [illegible] est ipso [illegible]
= quantum ad 3 membrum principale dicitur
quod ymaginem ut glorificationis iuxta
[illegible] intentionem [illegible] quod in
homine est excellentis ymago glorificationis
sicut in angelo et in aliquo [illegible] et
in aliquo [illegible] — quantum ad 3 aliud
[illegible] duas questiones prima quod in statu vite
[illegible] regulaliter in sexu masculo
[illegible] est ymago dei quam in sexu femi
[illegible] quod [illegible] vigeret ratio et intellectus
[illegible] in sexu ~~masculo~~ masculo quam in femino
ut patet primo politicorum est in creatione
[illegible] deus dixit genesis [illegible] faciamus [illegible] ad
ymaginem et similitudinem [illegible] inveniatur mulier
deus dixit genesis 2o non est bonum [illegible]
[illegible] esse solum faciamus ei adiuto
rium simile sibi est [illegible] quod in [illegible] vir
[illegible] sit ad ymaginem dei et mulier [illegible]
[illegible] ut dicit apostolus vir quidem
est ymago et gloria dei questio 2a in statu
vite future [illegible] sexus masculinus et
femininus [illegible] ad ymaginem dei
[illegible] sit quod [illegible] bonitate con
[illegible] in statu vite [illegible]
in tellectus [illegible] capax [illegible]
[illegible] mulieris in statu vite future et
[illegible] intellectus [illegible] capacitatis
[illegible] in textu [illegible] de
trinitate [illegible] ubi declaratur [illegible]

[illegible] apostoli sit [illegible] nos sumus ymago
dei [illegible] sumus filii dei et [illegible]
[illegible] in [illegible] est [illegible]
[illegible] sumus [illegible] masculus [illegible]
femina [illegible] omnes [illegible] christo et
omnes [illegible] ymaginem dei
= quantum ad [illegible] istius questionis
[illegible] quantum ad [illegible] aliquarum [illegible]
[illegible] ymaginem increata
aliquod [illegible] ymago dei [illegible]
[illegible] quam [illegible] patet sit quod sicut
in ymaginem increata [illegible] secunda [illegible]
memoria [illegible] verbum [illegible]
de [illegible] deo sit in [illegible] ab ipsa
[illegible] noticia que est in memoria [illegible]
[illegible] et intell[illegible]
actualis noticia in ipsa intelligencia
[illegible] filius [illegible] de [illegible] sit
[illegible] in [illegible] agentis [illegible]
[illegible] in intellectu que [illegible] in ipsa
[illegible] [illegible] cum [illegible]
genita in ipsa intelligencia — 2a questio sit
ista [illegible] ymaginis [illegible]
[illegible] actu [illegible]
[illegible] sit quod actu [illegible]
[illegible] actu amoris [illegible] et [illegible]
[illegible] quod actu [illegible] ut [illegible]
[illegible] dionisius [illegible] de divinis nominibus
ubi dicit quod amor [illegible]
amantem [illegible] et collocat eum in amato
est [illegible] dionisius [illegible] divinum
amor [illegible] [illegible] quod
filius in divinis est [illegible] ymago [illegible]
quod est ymago [illegible] [illegible] est
ymago dei in una altera distinctione 18

[illegible] eve [illegible] potuit in costa ade
quod non [illegible] sit quod [illegible] in aliquo
[illegible] naturale sit educi de isto [illegible]
[illegible] eve [illegible] naturale potuit educi
de costa ade [illegible] sit de
[illegible] de alto [illegible] in isto
~~qui~~ eo quod [illegible] naturale actu [illegible]
ut patet [illegible] ~~[illegible]~~ et [illegible]
[illegible] eve [illegible]
[illegible] costa ade ut patet genesis 2o [illegible]
[illegible] — [illegible] solutione [illegible] videndum

Et ibidem d. q. m° ang. fiet apo.a dei

2 d. q. a. pro an entitates ur producte
tantum an sint producte quia sunt realiter
ab eterno. 2o entia res producte que
aut persistunt in [illegible] una suas
rationes seminales 3o de ista quo an
de cetera ab eterno sunt suorum corporum causae
sunt addite nove nunc. Quantum
ad primum pro primo ista questio quod creatura
2a sunt ulla entitate sunt ab
eterno quia est aliud quod semper
sit de nichilo 2a ulla enti
tate precedit suam formam sed quod creatura
semper sit de nichilo 2e 2o sit
effectus non debet causa tantum quoniam
precedat ab ea sit aut prius 3a
ipse sed quod creatura est
deo non producta. 3o sit quod
deum res est solum habet esse in potentia
dei tamen deum non habet entitate diffe
rente ab eo sed ut ait Anselmus de
casu diaboli tamen quod creatura ante sui
productionem solum sunt in potentia dei quia
erat in possibile esse erat ens esse
in potentia ipsa de quo ista questio sunt duo
modi dicendi contraria primum modum
est quod quedam dicunt omnes creaturas
ab eterno habere non solum esse cognitum
ideo sed realiter esse ab eterno consti
tutas in uoce tamen fore dicit
et hoc patet isti sit quod ab eterno
deus fuit dominus et ideo omnium
ut ab ea intellectam 2o sit illud
quod deus de ipsis creaturis ab eterno
cognovit quod sunt creabile cognitum vel
divina essentia erat creabilis vel illud quod
super questionem obiectum correspondebat
sed pertinet quod iste rationes complexe
que sunt proposito modo ponendi vel quod
alius modus ponendi est quod possibile
obiectum sunt ab eterno et hunc
modum ponentes sunt autem causa in
futurum sed lapsus autem quod creata eorum
est possibile pro creatoris putant quod
deus est tamen creabile tunc parte huic
chimera et sic erat impossibile sed con. quod

in potentia creatoris quod deus non posset
ea creare 2o sit sit sic quod possibile
ad impossibile sit sic hoc non ens ad ens
ergo permutatum sit sic hoc impossibile ad
non ens sit hoc sic possibile ad ens sed
omne impossibile de necessitate est non ens
et omne possibile de necessitate est ens sed nec
iste rationes concludunt et complexe que sunt
proposito modo ponendi quod quia ista non
realiter quod possibile est esse et ex parte creatoris
quod impossibile non potest esse est ergo
ipsa impossibile et possibile est soluta prima ratio
impossibile et possibile non oportet esse tamen
oppositis quia impossibile quod quantitata
ad 2a dico quod est in in qualitate vel
operatio non est esse in
in ordine ad quantitatem. 3a quo sit
ista omnis creata ab eterno sunt posse
non potentia intelligentia sui sed potentia dei potentia
potentia quomodo quibus patet productum
quod ab eterno deus sunt potens
productum creatam quantum ad 2a dico pro
quod rationes seminales sunt quedam qualitates
seu aptitudines addite in genere
naturalibus quibus res naturales sunt apte
nate tamen naturales effectus 2a suas pro
activas et passivas et tunc qualitates
deus in dedit rebus cum deus creavit
terra germinare et crescere et facere
cute semine suum et lignum pomiferum
faciens fructum iuxta genus suum et sicut
tunc semine in se ipso sit super terra et
consimiliter de anima ultima vegetationem
quo vero rationales ad ipsum actum sit ista res
conservabiles non habet esse in natura ante
ipsarum creaturas 2a rationes seminales
sit quod 2a rationes seminales effectus producte
in ea sua natura ut dicit nisi materialis
ut apta nata est susceptiva ad
ad hoc ut actu in ea fiat effectus
vere sit effectus productum in sua ea
effective non est nisi ipsius efficiens
ut potest alicuius effectum producere forte
in ordine in natura sit ita quantificare sua
alias non sed quantum dicit aliquid aliud
ipsius conservatio. Quantum ad 3a
dico pono duas conclusiones prima quod
ab eterno patet in cetera ab 2a forma nate

pr sit qr non fuit in costa ade 2m raciez
sinalem 3 gr qr va sit corp eve non
potuit sit fi de costa ade sit ex spec
sit hec nl sit exae sit aqi c ef = 2a
qr sit ista qr corp eve pfuit i cor
ade fm pom obedienciali qr qd
potuit de costa forme corp ipius eve et
costa aptanata fuit huiusmodi formacioni
obedie sitis in bei aliqui indicas
aug qr corp eve pfuisse in costa ade
2m rom sinalez accipe ro sinalis i
ppe p i rae obedieciali = qur ad x
mlum podnas qr cs pa est ista deus
pt de re corh muori facere re cor lez
minore sine nouo ma adicione p
sit deus pt simpr facere rem cor que
talibz no psuppoita qr tamen tol
ituaz c qr aa ecf h qr fz de mte
toue hugonis p o libo de sacramentis
quite in incthil 6o tuo vltio vbi pot
per q p solo deus pt ut una tanta quan
prius z aliq facere de mehi 2m z conuerte
acp in in tu 2m c de pno facere mag
co no vae fco nc aliq addito qui
de magno facere magnum pmi co no
condenpato et no in de subtracto exa
qdn pr decoracie qr deus potuit forme
de costa ade forme corp eve sine ma
adicione et cosma qr ecl nale di
uisiones ma pt in tinuate ci ma
sit pue passiua plo = 2 qr no pol
deus potuit fz de sco formare corp eve
de costa ade pz p augm i tertiu qz
duas hug ppe dict corp eve for
de ma sup addita q a z ect qz costa
dolc ci mc dic sepna h qr ecf c
hugonis 6o libro de sacramentis tuo pe
b sit dc porro qr de costa vi s corp

vlterius fum d ita intelligendo
c ut de pla ipius coste fbe su
di ex tu sco addito p diuinz pro
ingenuz ipa multiplicata idz
corp fum tota fz d ulista costa
d superflua costa in ada sine
fuit necia pr no pt dici qz
deus n etiam nt fuerint frustratus ecli
si de fm tuc no debuit abco an
fu coq no mansisse tuc hec p
fuus fz monstruosus salo sicut
senie ... naturalis z supfluum v
ididem z ci neccim v ffter sit
ista costa fuit supflua v ididem
ade fz necia pp hoc huiusmodi sicut
se fz q tuc an formacioz mulierc
fuisse monstruosus nc negat quia
no ecf qr oppm huius concludens
tenet vt sub thos ipa ppte
sinne qdc c 9 2a ar 3o supo
sicone pmi argumenti ad d sic
qda dicunt p multiplicacioz ma
absqz altis adicione formatum fuisse
sic corp fuisse mulieris s eve ad
modum quo deus quinqz panes mul
tiplicauit fz hec z omnino impossi
bile vt uc qr mocium sunt no
concludit unde ipsum simplex
ad arm pncipale nega assumptum
distinc 19 2o

Vtrum hec exposicio racionis diuine
accepit esse in morale qr no an
sit hiidue radicale fuit in hoc
in pa sui pduccione fz ut tunc potu
ossimi sit uc osint i esse falsa
qua est phi in libro de vita

a morte v dc q vita hois consistit
in humido radicali app' ar' ex
isto sapie. 2° ca° i fine v dr cu
de9 cavit hoiez inextimablez
radij imagie similitudis sue
fecit istu. invidia aut dyab'
mors intrinit in orbem terraz
= ppositu hui' qois videm'
z dicitbz p° de qsito q° ad mat
distinis in 2' utz si ho non
peccass filios in padiso genuis-
s. ei hc qnna. 2° distinis z° i
qua pte mdi fit padiss ei hc
fit q in utrisqz distinis =
qui' ad p'm p° duas qc'
pmaz q hoies in padiso pen
sat pitise corpalibz fuisset
corruptibiles. dato q no peccasset
p' sit qroe gnale z corruptle
qui' z d se s i padiso fuisst
hoies gnati ut pbabit i pxio
arlo i qc° va 2° sit oune qpo
situ expliu gnri subiita est cor
p° tali ho ets licet no peccass
fuiss ex in q ti subiecta qpo
sico q fuiss 2' qple qua
lem dispone f q° ad tali qu
sicio' humid restet. 3° sic oe
q restauratie dapditi idigz
alimto qui' d se z cor s.
ho in padiso aut peccans no in
digint alit q de9 q u° fuit
mi fecit fuist ordiat ut ho
ederet de fructibz padiss ut
pz gen 2° = qc 2 sit ista
qnis ho in tali statu fuiss

corruptle. nuqz tn fuiss corr' si no
peccass p' sit q cor° z pc q no d
pecca culpa i' etiam ipa intuitoz
intelligenda d'z q d' sapie s°
q de9 cavit hoiez inextimablez
ersilr i d app9 ad ro 1° p unu hoez
peccatu intrinit in hunc mdu et
pp peccatu mors i pnto peccass mor-
tuus no fuiss s forte dicis cu
mors sequat necetate mat i' illud
qz possibile mori ht inore q no
fecit ei qc. mir 2' solo qnus qn
tu ad stat' q ut z mortalis
vigilaret morit aut tn peccatu v.
medicia. lig vite obuiavit.
uali qsuptoni nuqz possi al'
fuiss i actu reducta ers pita qc
est q dr aug' i lib° de qonibz
novi i veteris testati v dc de9 ho-
minez fecit q qz diu no peccant
immortalis no viget ut ipe s
auctor esset vl ad mortem vl ad vi
ta noceri. ut de9 creatorz eius
i dissolubile p alique i mestat
vigore in eo expuerit s in ea
aut vis q sup nat' e dam p q
corr potest ab ei cor tenue ipsi
natie qmudi ipa deo erit sbita
ne p eluys pz qmo ho ex vinte
creatonis diui accepit ee immor-
tale qui' prior arlo dct de qsito
= qui' ad 2'm p' arlo po ita
qz vitaz ruisale q si ho no
peccass ulnus filios i padiso
genuiss p' st q si ho no peccass

ipe no minus sed magis perfectus fuisset
quo ad omnes aie potencias ut perfectus
fuisset 2m perfectionem vegetativam animus
nobilissime operis est generare sibi similem 2o
de eca/ 2 q2 v. et q2 de perfectionem cum sit
in sua operacionem perfectam quia methaphysica
et ethica via/ pcca dam anime ineius
in adiutorium vis ut dicit textus non
bonum esse homini solum et cetera tunc non
posset in tu sui adiutorio valere q2
ante peccatum ullus fuit labor tunc ita et
quia plura (bona) adiutorio plus valuisset quam
quia causa 2a inter vir et vir quia iste text
ut sit intelligendus de adiutorio in propaga
cionem prolis. tunc p'o sit prista quaestio
quia sicud esset via tunc proprie quia pec
catum primorum parentum fuisset ea nobili
tudiis eorum quia et aug. in xi de
civitate dei ca. 23 b. d. quod premi
ssus qu. complendus fuisset illi
sanctissime civitatis qui tam existeret
etiam si nemo peccasset et cetera quaestio
maxime hec ex textu sacre canonis
quia d. gen. primo ca. maschulum et fe
minam creavit eos benedixit que illis
deus crescite et multiplicamini et replete ter
ram quia preista verba deus instituit sacra
mentum matrimonii et cetera. quaeritur
3a quia pro duabus vero pri est ista
paradisus non est spirituale ut quidam
dicunt sed est realis locus et corporalis. primo
explicat per beatum aug. 8 super gen.
primo ex hoc quod ille qui est res cor
poralis fuit positus in eo ut habetur
gen. 2o ca. ubi dicitur tulit deus hominem

et posuit eum in paradiso voluptatis
2o ex quo quia omnia dicta in eadem
historia in eodem ministerio et figuraliter
intelligenda sunt dicta tam in ge
nesi litteraliter debent intelligi 3o
q2 in scriptura sacre semper misti
cus fundatur in sensu litterali sicut
et per ierusalem intelligitur locus beato
rum celestis et significat civitatem corpo
ralem sic per paradisum intelligitur
habitatio spiritualis delectationis et
tamen significat locum corporalis volup
tatis et cetera quaestio illa tenens damas
cenus libro 2o ca. xx et mag
sup dicta ca. qu. in mat. 11o de de
fensione istius quaestionis vide thomam
de a. qui diffuse opponit et
solvit = 2a quaestio sit ista pa
radisus corporalis est sub caelo aereo
aeli et apparet sub ista parte equi
noctiali quia pertendit usque ad orientem
pro 1o sit quia illud terrestre paradisus
creatus in v. aer quia primo fertur
creatur sive clarior et aptior
sanior sed tamen omnia melius sal
vantur in monte pari si ponitur
predicto modo sub equinoctiali et cetera
dicitur quod perpetuum quod dicitur locum
est = paradiso voluptatis gen. 2o
bon. pz una i pdco. situs est aer
purior tamen quia propter altitudinem montis
illius vapores non possunt attingere illuc
fructus et idem sicut internatus
quia bis in anno quia estas et bis
ibi fructus semper sole permanere

in principio libri ... et ad 2 claritas
quia radii solis sub tenui dira aspectus
celi ... caliditate non ... et reducit ...
... dicitur diffusio opus resolucio
describit huius montis dispositionem
paradisi istum vide si placet = ad argumentum
principale dico negando sequelam ... antecedens
quia ... ligni ... fuisset
restaurat quod ... de humido radicali
per calorem naturalem fuisset consumptum et ...
... in ... fuisset corruptum

istam

irremissibile

Utrum peccatum primi hominis fuit irremissibile quod
non arguitur sic quia peccatum demonis fuit
non remissibile et peccatum primi hominis quia
... et irremissibile ...
... unum ... equale ...
ad ... sed peccatum demonis non ex-
cessit peccatum hominis in ... quia
fuit bona = contra ... propter sapientie
... ... quod dei sapientia istum qui
... factus est ... et ... primo
... cum ... custodit et
... reduxit cum ... suo

Pro solucione ... huius ...
... in hijs ... primo de quo
... 2o de ... primi hominis ...
ad peccatum ... fuit ...
... ad ... distinctionem 3o ...
... peccatum ...
... ad ... ... dis-
tinctionis ... potuisset fuisse
... rationale ... intellectuale ...
... omne ... ... dis-
tinctionis ... ad ... quod ...
an peccatum primi hominis fuit remissibile
... dicitur simpliciter quod fuit remissibile
potuisset ... quod fuisset remis-

sibile sicut venialem non attollendum
... primo ista ... peccatum primorum paren-
tum non fuit peccatum veniale ... scripsi-
... peccatum non ... visione
dei beatifica ... ... post
... etiam post visionem dei ...
... per ... ...
... 2o ... ad ... dico ...
... ... mortem ... =
2a conclusio sit ista peccatum priorum parentum
non potuit esse veniale ... sit primo quod
in primis parentibus fuit originalis iusti-
tia ... non fuisset ...
... peccatum sed veniale peccatum ...
... ergo si potuisset ... peccatum
fuisset veniale tunc ... et ...
sed sequitur ... obligatus ... impossibile
... = 2a sic sit iustitia originalis ...
in ... ... cum ... ...
... in ... ... sed ...
... ... cum ... ...
3o sit ... concordiam ...
inferiorum ... superiorum ... sit ... veniale
peccatum sed ... homo ... in obediens
deo ... ordine ... peccatum
non esset ... ... infe-
riorum ad superiores ... sed ...
... ... fundatur ...
... sit ... parentibus ...
precepto ... ... potuit
... ... potuerit
... ...
... ... et veniale
peccatum ... 2a sit ... non
... peccatum ... sed homo in statu in-
nocentie potuit ... ociosum dicere

licet potuit venialiter peccare. 3o sic: confirmatus in gratia potest venialiter peccare, ergo homo in statu innocentie potuit venialiter peccare. Probatio: sic existens in statu innocentie potest elicere magis repugnantem statui innocentie quam potest elicere actum minus repugnantem, ut manifestum est; igitur potuit venialiter peccare. 4o sic: tamen non repugnat aliquis defectus, igitur non repugnat dispositio ad illum defectum; sed primis parentibus non repugnat quin possent mortaliter peccare, igitur non repugnat eis venialiter peccare, cum veniale sit dispositio ad mortale. 5o sic: bonum est distantia inter innocentiam et veniale peccatum quam inter innocentiam et mortale; igitur sic potuerunt peccare mortaliter, potuerunt etiam et venialiter. 6o sic: in rei veritate Eva prius peccavit venialiter quam mortaliter, eo quod prius loquebatur dubitative de eo quod comedit de fructu, dicendo quod Deus precepit nobis ut non comederemus ne forte moriamur, cum Dominus comminatus fuit eis mortem sine forte omnino asserente. Solutio: ad primum dico quod ex contemptu facere contra consilium est mortale peccatum, sed non apparet quomodo homo in statu innocentie potuit venire contra consilium, si habuisset consilium, nisi ex contemptu, tamen nisi prius inclinasset cum ad oppositum, primo originalis iustitia inclinasset ad omne dei consilium. Cum non potuit ei contravenire nisi peccando, et hoc est mortale. Ad secundum dico quod non peccasset sancte originali iustitia dicta ante, contrario ut contrario ex contemptu ex causa dicta. Ad 3m dico quod licet gratia sit efficacior

ad inclinandum quam iustitia originalis, quia inclinat ad obediendum divinis et inferiorum ad superiora, tamen iustitia originalis fuit efficacior, et ideo existens in gratia potest peccare venialiter manente gratia ex inobedientia inferiorum virium propter fomitem; sed homo originali iustitia potest peccare mortaliter et amittendo ipsam, sed non potest venialiter peccare retinendo eam. Ad 4m dico quod quamvis aliquis modicum repugnante actu ipse est mortale, quia ex contemptu procedit ut dictum est in solutione primi argumenti. Ad 5m dico quod talis dispositio sit repugnantia ad formam vel propter contrarium in subiecto et ideo argumentum non concludit. Ad 5m dico quod iustitia originalis erat remissiva peccati venialis, sic forte posset apparere quod consistit. Ad 6m dico negando consequentiam et causa patet ex dictis. Ad 7m dico quod modus loquendi Eve potuit esse sine mortali diffidentia, vel non semper sic loquimur cum actore et sic diffidentia omnino et patet probabiliter ad rationes. Circa 7m articulum ad 1m articulum pro duabus conclusionibus: prima est quod tempore carnis sed sanctior quam tempore de moribus probat sic: quod tempore carnis et nobis melior et amor in separatione; et ideo dicit quod prius fuit carnis et quia ratio sensualitas victoria; 2o sic in modum potest resumi ut homo in tempore carnis quam in tempore de moribus etc. Assumptum patet ex hoc quod multa sunt

qui demonibus propter potuerunt melius
carnales temptaciones sustinuerunt ut patet
de paulo in apostolo qui habuit stimulum carnis et
ter dominum rogavit et de beato benedicto ad
resistendum temptacioni carnis se fecit
volutari in spinis et urticis et beatus
Jeronimus propter hoc habitavit in vasta soli-
tudine et duxit vitam rigidissimam et
ideo scribens ad sanctam paulam dicit quod
obstante rigida vita adhuc habuit pa-
ciens temptaciones carnis et ideo scribit dicit
quod solebat puella in deliciis vi-
vens nunc vinces mortuam et ideo
iste convenit huius temporis scriptura ista
docens docet fugere sicut apostolus dicit
fugite fornicacionem et augustinus dicit quod fuga
est victoria et philosophus in 2o ethicorum
in fine dicit quod si volumus resistere
temptacioni carnis debemus pati illud quod provocabat
placebat ad helenam qui dix-
erit abicientes tamen in peccata-
bus patet 1o. Quomodo ista sit
peccatum non sunt temptaciones temptabile
carnis sed demonis quia ipsi sunt origi-
nem nostram volunt in tantum in tantum
comite sibi et ideo vincit ipsorum
sunt obedi… super… ad
sunt temptaciones demonis temptaciones per ex-
textu cum … sequitur ad
… videndum … vero ignoran-
cia sit peccatum 2o utrum ignorancia
excusat peccatum 3o an primi pa-
rentes peccaverunt per ignoranciam
quod hic querit iste articulus 3us in se-
cundo ut patet per quomodo ista tamen dis-
tinccio ponitur quomodo dicitur quod

triplex est ignorancia quedam triplici causa est
dispecta scilicet affectata crassa et supina
et in huiusmodi ignorancia affectata
est que ideo est ex affectu et desiderio sic-
tu qui appetit ignorare ut eo liberius
possit peccare crassa et supina est causata
et vocata ignorancia ex negligencia sicut
tamen non sciat tamen curaverit et possit et de-
bet facere ut hic qui facit et dicit crassa
quia crassi i. pingues sunt tardi et supina
i. inclinata quia negligentes sunt sic
sic inclinati quod non faciant vel sicut
ipsi qui tarde faciunt et tepide sed igno-
rancia invincibilis tamen quis non sub vi-
bus in tantum diligencia fuerit non potest
ignorancia vocatur vincibilis ista distinccio
premissa pono ista conclusio quod ignorancia
ut ignorancia non est peccatum patet sicut dicit
augustinus nullus est voluntarium non est peccatum
sed ignorancia ut ignorancia nullo modo voluntaria
quia omnes homines natura sciendi desiderant
primo methaphisice 2a conclusio ignorancia affecta-
ta potest esse cum peccatum patet sic crassa
est quod hoc facit esse quia est facit
dicitur ex ... in psalmo
noluit intelligere ut bene ageret
quod de habitualibus ignorancia tamen
dicit apostolus ad corinthios primo quod ignorat
ignorabitur sed forte diceres quomodo repu-
gnat peccato in ... ignorancia non est
affectata vel volita ut ignorancia sed vel
vel ignorare vel ... ... conditionis
annexe 3a conclusio ignorancia crassa est
peccatum quia ipsa dicit includit
peccatum obmissionis 4a conclusio ignorancia

in vincibilis non est peccatum vel forte
accidat ex culpa precedenti patet sic
ex eius descriptione secundum quod 2a parte patet de
3o articulo 4 ubi patet quod exigitur duplici
in excusatione in quibus est — Ideo
cum ignorantia crassa vel affectata non
excusat a toto sed in vincibilis si non
in est ex culpa precedenti tunc excusat patet
per hoc conceptus — Ideo sancta quibus primi
parentes peccaverunt ignoraverunt quia dupliciter
invalescit ignorantia 3o articulo 4 / primo tamen
suo peccato non peccat ex ignorantia ita quod
ignorantia esset causa primi peccati patet sic
quia ignorantia accedens est pena in
flicta pro peccato ut dicit Augustinus in enchiri
dion c et 2o de lib. ar. probare
falsa pro veris non est natura hominis in sti
tuti sed est pene dampnati sed pena non
precedit culpa ergo etc. — Ideo sexta
primi parentes peccaverunt aliquo presti
~~enim~~ ignorantia errore et in fide
litate patet sic quia ista que dixi declarat
qui ordine quod peccatum includit in
se ipsum ut nescientia dicitur simpliciter negatio
scientie / ignorantia vero in apto nato / error
dicit non solum carentiam notitie sed
sed ad quasi contrarii / in fidelitas dicit
errorem in hiis que pertinent ad fidem
vel bonos mores et quod ita sit patet
parentes peccaverunt primo in fide etc. dicit
Augustinus et augustinus 14 de civitate dei capitulo 13o
nota ergo in fidelitas fuit quod nusquam
crediderunt verbis dyaboli quam verbis dei
— quantum ad 3m articulum pono duas
conclusiones quarum prima est quod deus non
potuit facere creaturam rationalem vel intellectualem
que de sui natura sit impeccabilis nisi
quibus ymaginacio ponitur sic volunt et
de quo dubito quod patet sic quia omnis
creatura de sui natura est vertibilis et
mobilis et ideo peccabilis omnis est
damascenus libro 2o capitulo 30 — 2a conclusio quod
donum gratie superadditum nature deus potest facere

quod creatura sit impeccabilis quod replet
potest deus in donis desuper creature
et est doctores sancti dicit sed — sed licet
hoc deus debita legem quod et donus
qui in via patet de singularis gratie non
potuit peccare mortaliter nec venialiter
ad actum ille quod remissibile et irremissibile
non ~~dicit~~ dicit de peccato hoc in fruiti
concessum sed hoc aliquis et aliquis status
quia idem peccatum quod remissibile est homini
existente in via fit irremissibile
quando via est finita si non precedit
penitentia etc. etc.

utrum intellectus agens tamquam aliqua potentia
~~tamen~~ in clusa pertineat ad liberum arbitrium quod
non arguitur sic quia intellectus est agens
per modum nature agens et liberum arbi
trium per modum libere agens est quod falsa contra
est per modum libere agens est quod falsa contra
arguitur sic sed intellectum agere non po
ssumus arbitrari ergo intellectus agens
forte pertinet ad liberum arbitrium contra patet
quia non est volitum nisi cognitum primi
contrarii videndum est de istis primo
que necesse sit in intellectus agens 2o
que necesse sit liberum arbitrium 3o de quesito
— quantum ad primum fuerunt diverse
opiniones doctorum quidam dicunt quod intellectus
agens sit quedam natura potentia distincta
ab intellectu possibili et a voluntate et
probant in tentionem suam sic quia ista
potentia que nec elicit actum intelligen
di nec actum volendi non est intellectus
possibilis vel voluntas sed intellectus agens
est huiusmodi potentia igitur probant sic quod
si elicit actum intelligendi superfluit
intellectus possibilis si autem elicit actum
volendi superfluit voluntas / 2o sic sed
volendi superfluit voluntas arguunt
contra et patet in omni natura inveniuntur
potentie realiter distincte ex quod
essentia et natura inmediate operantur 2o
ad probandum quod omne quod movetur sed intellectus ab alio movetur

agere est omnia facere et intellectum possibilem
omnia fieri 3o de anima. Sed ista questio non
reputo esse magnam quia quamvis ratio concludit
ponere potentiam intellectivam realiter distinctam
ab ipsa receptione specierum et voluntatem
agentem realiter distinctam a voluntate
receptiva formarum motuum sed hoc esset
superflua et inutilis multiplicatio potentiarum.
Ad motiva istius doctoris dicitur
sit ad primum quod concludit solutionem fictum
immo aliud contra ex radice sua concludit
contrarium conclusionis ex quo enim
intellectus possibilis elicit actum intelli-
gendi et voluntas actum volendi. Se-
cundo quod superfluum est ponere in natura
aliquem intellectum agentem [illegible]
aliter superadditum per dictas potentias.
Ad formam dico quod bonum est forma qua
intellectus agens concludit prius dicitur
agens quam receptum pro specie elicit
actum intelligendi. Ad 3m dico quod propria
positio assumpta non est vera quia idem in
primo quando agens et patiens sunt diversorum
et tertio quod efficiens et materia non
coincidunt et omne quod movetur ab
alio movetur et maior quam quod idem
non sit idem agens et patiens. Tertia
opinio posuit quod intellectus agens
esset quaedam substantia separata inferior
deo sed superior anima nostra et aliqui
istorum declarant opinionem dicunt quod virtute
substantiae separatae per quandam unionem
ad nos fiet in nobis intellectio et haec
opinio fuit Alexandri commentatoris et
ad eam videtur declinare Averrois super
3o de anima commento 20 in digressione contra
ubi ponit quod unus sit intellectus
in omnibus hominibus. Alii vero declarant
opinionem dicunt quod intellectualis operatio
fiet in nobis sic quod ista substantia se-
parata influit nobis formas intel-
ligibiles sicut posuit Avicenna.
Sed ista opinio videtur contra aliquid est
superflua quia sumpta tali forma
separata oportet multiplicare in nobis

intellectum esse aliquem principium activum intel-
lectionis eo quod ista forma separata ge-
rit se sicut medium in producendo spe-
ciem qui magis ab extrinseco advenit
[illegible] comparat [illegible] Quarta opinio fuit
Thome et multorum qui posuit in anima nostra
realiter duplicem intellectum quorum unum
appellat intellectum possibilem alium
intellectum appellat agentem vel
intelligentiam et utrumque istorum est intelligere
sed dicit quod primum est intellectus
possibilis autem non est sed licet ista opinio
sit vera quod non apparet ad quid
esset in nobis duplex intellectus ratio
obi eiusdem intellecti et quibus opponitur
opponens istius opinionis in se ipso
quod non semper actu intelligit Quarta
opinio ponit quod intellectus agens
et possibilis est realiter unus intellectus
sed nisi quod idem intellectus ut est
in potentia ad aliquid cognoscendum et
in potentia et ut reducitur ad actu
passivum puta per intellectum [illegible] quod
sic dicitur possibilis secundum quod est passivus et
sic dicitur possibilis secundum quod est in actu et
agens in actu puta in intellectu sui
dicitur possibilis sit dicitur intellectus agens et hoc
sicut opinio [illegible] confirmatur 3o de anima
sunt opinio [illegible] sed hoc opinio est omnino
et intentionem [illegible] qui 2o de intellectu
non intellectus esset sic possibilis quod non
non esset agens. Quinta opinio ponit
quia credo esse veram quod intellectus agens
et intellectus possibilis sunt in nobis
una et eadem potentia in nobis sed sit
dicta ex duplici causa et rationibus quia
prout est receptiva et mobilis a speciebus
rerum intelligibilium sic dicitur possibilis
sed prout active in se producit actum
intellectionis sic dicitur intellectus
agens et hoc sit quo respondetur
ad primum aliqui quod sit ipse unus simpliciter
actu non quod nos ponere multiplicare
potentias sed intelligere unum est unus simpliciter
actus [illegible] et confirmatur quod si alterum
intellectum possibilem in nobis ponere
realiter alius intellectus qui agens
dicitur vel iste intelligeret vel iste.

intellectus possit esse supremus vel, in[no]
telligeret tunc non per actus ad eius actus
obiectum ponetur in nobis, concedo esse quia
nec per hoc sit potentia activa est movens et
mota activa et passiva sit nec intellectus
dicitur agens et possibilis. — Quantum ad primum
articulum pono duas conclusiones. Prima est
liberum arbitrium est actus nec potentia quod sit ea
quae sit in alia natura vel sit actus
seu operationis vel sit primum actum
vel operativum sed liberum arbitrium non est actus
in nobis nisi analogice sed contra
dicitur causa sit alicuius actus voluntarius
voluntate vel libero arbitrio et liberum arbitrium est
primum activum in nobis sed non est primus
in spiritualibus sit et ... vel passio
vel sit species quam intellectus potentia elicit
actum est liberum arbitrium in nobis est
actus ... potentia vel sit ... sine
... in alia natura ... vel pa
... liberum ar-
bitrio vel potentia ... liberum ar-
non est passio in nobis nec ... et
sit actum ... sit quod ...
movens sit ... — ... quo
liberum arbitrium ... est nobis, quod voluntas [est]
vel potentia voluntas ... sit liberum arbitrium est
in nobis actus potentia ... ut patet
... in intellectu ...
... non est ... intellectus
... duas ... sunt
... in ... de ...
— Quantum ad secundum articulum pono duas
conclusiones. Prima est quod intellectus agens
... in causa non pertinet
ad liberum arbitrium ... sit formalis
actus ... non ...
actum ... quia
est ... et ...
... et ... — Secunda quod
... intellectus agens ... pertinet
ad liberum arbitrium ... sui actus
... in actu in intellectu agentis
ut patet ... — ... ad
... patet ...

Utrum liberum arbitrium possit cogi quod sit
... quod sit in intellectu cogitur assentire

primis principiis ... in sua ... sibi
sibi putat sit voluntas necessitatur
et cogitur ... sub ratione
... sibi putatur ... oppositum
colligitur ... in ... et
... intellectum ...
in libro de libero arbitrio ... quod ...
voluntas ... non alia ... potestate
... sua et ... quod ... in
... voluntate ... repugnat ...
in ... conclusionis ...
est ... voluntas quae
est libera arbitrii possit movere seipsum
... possit ... motu ...
... ratione ... —
... possit cogi ab aliquo ente
... possit cogi ...
— quantum ad primum ... conclusio
quod voluntas aliquo modo movet seipsam
... sit quod ... ad actum volendi
... voluntas ... sua libertate
elicit actum ... putato
obiecto voluntas non determinatur per
alia potentia sed se ipsam determinat ... non
nec aliquo seipsam ... conve-
... passive quod non est ... sed de
... movendi se sit ...
... quidam dicunt quod voluntas non
movet seipsam actuando sed seipsam
determinando. Alii dicunt quod movent
se actuando et actuando ...
... quod est in ... quod volu-
tas moveat se non actuando sed
determinando et ... sit determinato ...
quidam actus ... quod voluntas de-
terminet se ... oppositum ...
determinato non ... actum ...
est ista determinato ... de Gandavo
... sit ... passive non
est in potentia ... passive ... pati
non est in potentia patientis sed agentis
sed voluntas ... sit ... est
actum in potestate sua ... actu
sit in intellectu ... principiis non
nec ... ad ... sit voluntas
... movet seipsam ad ea

Egidius

H. de Gandavo

non movet se

Thomas

que sunt ad finem et sic ut dicit idem
et in actu et in potentia sed non secundum idem et modo
quod voluntas actione movente se ipsam et
ita intelligo primam conclusionem meam Quantum
ad 2m articulum pro ista conclusione quod vo-
luntas suo proprio motu potest peccare ita
ignorancia sed prima precedit in voluntate quod sic
quod si oportuit ignorantia esse primam in
voluntate vel ista est in universali et tunc non
et ea parti ut dictum est supra distinctione 22a
aut esset affectata et tunc ipsam pre-
cessisset peccatum male affectionis aut
esset crassa et supina et sic eam prece-
ssisset incurie negligencia vel et quia
Gotfridus opinionem istius contrariis tenet quidam
qui allegat pro se [illegible] dicta multarum rationum
que omnia intelligo dicunt quod multi
peccant ex ignorantia sed non sic quod in eis
ignorantia sit prima in voluntate si peccatum
committitur in voluntate ideo etc. volo conclusionem
meam fundatam ostendere in dictis sanctorum et
predecessorum primo illa que est expresse de
intencione beati Augustini 3o libro de libero arbitrio capitulo
non videtur quod voluntas est prima causa
peccandi ut est tunc vere in potestate nisi
voluntati et eandem sententiam ponit Augustinus
primo retractationum capitulo 9o et est hec conclusio
colligitur ex distinctione peccatorum quam ponit ysi-
Rabo dorus de synodo capitulo 17o triplex modus
est peccati ex ignorantia ex infirmitate
et ex industria seu deliberata scientia certe
et hec conclusio doctrina beati Augustini in
xii de civitate dei capitulo 6o dicit quod si
duo homines essent affecti corpore et ani-
mo et equaliter in aliis omnibus ~~aliis~~ conditionibus
~~que~~ se invicem videant unius carnis
pulchritudinem non deformis sed uniformis
eius et [illegible] affectus [illegible] unus con-
potest illicite moveri ad illicite fruendum
et alius in voluntate pudica stabilis
permanet ex quo colligitur quod non potest
esse stare voluntas peccare est Augustinus sic
quam ad litteram capitulo ultimo expresse vi-
detur salomonem peccasse quod iudicium
solo voluntatis usu et salomon vir tante
sapientie nullus credendum est quod in simu-
lacrorum cultu credidit aliquid esse utilitatis

sed mulierum amori adhesit malum tradenti
resistere non valuit faciens quod sciebat
non esse faciendum est dicit in eodem
verbo capitulo 22 est alia libertas
non vere ~~male~~ servituti adiuncta
que est ad malum faciendum [illegible] non
dissonat a voluntate medietas non esse
faciendum quod voluntas appetit est
preter tenet ista conclusio in 20 capitulo
confessionum 2a conclusio sit ista stante
medio vere dominus intellectu [illegible]
quod potest movere se sua libertate quod
cuiusmodi medium potestate et actu
malum eligere [illegible] dicit intellectum
non [illegible] in [illegible] quod nullus deliberate
contra legem dei est [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] fornicatio est deliberate
[illegible] contra legem dei [illegible] actu
[illegible] medium voluntas potest actu [illegible]
[illegible] eligere quod sit quod voluntas
[illegible] eligere quod sit nulla prima ignorantia
potest peccare ut dicit precedens conclusio
[illegible] in voluntate ut dicit [illegible]
[illegible] sit quod [illegible]
[illegible] voluntati aliquid [illegible]
[illegible] sub suo proprio [illegible] sub bono
tunc voluntas potest actu volendi illud
eligere [illegible] est [illegible] quod oppositum [illegible]
[illegible] sit [illegible] quantum
ad 3m articulum pro istam conclusionem [illegible]
quo ad actum [illegible] in [illegible] actualia [illegible]
[illegible] potest [illegible] absoluta et
sufficienti [illegible] sit [illegible] si [illegible]
aliquis [illegible] patet [illegible] delectatio
non [illegible] delectatio motus [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] cogi non potest cogi
libere [illegible] ut [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] 3o [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] de [illegible] qui [illegible]
[illegible] multa contra
[illegible] quantum
[illegible] sit [illegible] quod licet deus
ad 2m pro ista conclusione quod licet deus
possit libere [illegible] non potest
[illegible] non [illegible] cogere non [illegible]
in [illegible] se teneretur et [illegible] dei sed
[illegible] se teneret [illegible]
[illegible] sit quod nullus ~~[illegible]~~ [illegible]
est [illegible] quod repugnat [illegible] sed
absolute et sufficienter cogere voluntatem

pingr repugnat effcui qui ex qor pruiatur qr rectitudo est no e volita nisi et eo si voluntas cogitur ad aliud sibi non volitum esset non volitum et tunc est intentio beati Anselmi in libro de libero arbitrio ubi dicit quod voluntas qr inseparabilitate nobilitate nulla cogitur necessitate et ea e per ipsum deus voluntate 2am suam timor tale sine cum tentatione maxima quod dicit apud 29. Sicut dimisi eos ita eor resistimam etiam quemque volunt et inclinabit illud et per hoc sicut implicit nos aliquando puta bona puniendo aliquos in ducendo puta mala permittendo unde illud ipse i mala pro impleo faciens in ignominia et pro nomini tuo dice = 3o voluntate tua nomini tuo dice in melius disponendo compellendo in melius disponendo et in fundendo gratiam et hoc de peccatum et in fundendo gratiam et hoc desperantis quod possit ita gratiam quandoque facere quod possit voluntate non cogatur ipsam tamen sua voluntate in bonis desideriis permittens i voluntas in bonis desideriis prevenit et volunt sit ut scripsit in epistola sancti pauli sit nos scripsisse in epistola sancti pauli = adam probile negat ad qr p delectabile voluntas cogi non potest tamen est ultimus finis dist. 26a

vel tunc idem sit quod virtus quod sit ut qr per gratiam vere disponitur ad finis optimum ut maxima est. r qr e virg qua per illud quod dicit philosophus 10 physicorum qr virtus est dispositio perfecti ad optimum = opinion. ostendit autem sit hoc quod pe sit hoc quod unus ipse respicit contrarium tenet et alius pertinet ad iste dicunt rectitudo hoc gratia est proprie perfectio ad ne hoc omnis virtus perficit aliquam potentiam hoc ipso ista perpetuata tenentiam et hoc ista perpetuata quomodo illa videtur e de ea sicut prima duo respiciunt et pertinent ad materiam dist. 26 et alia duo ad materiam distinctionis 27 primum utrum gratia sit aliquid creatum donum in anima 2m e an gratia sit idem quod virtus et hoc est quaestio 3o e an sine hoc non quis gratiam possit mereri gratiam = eam hoc

quis gratiam possit mereri vitam eternam = quantum ad primum pro duas et licet quare prima e gratia constituitas nos deo seu per quam sumus deo grati esse est aliquid creatum donum in anima quod sit omnis perfectio ac natura spiritualis vel est ex nostra operatione vel ex dei creatione hoc gratia gratum faciens est quaedam perfectio ac non producta ex nostra operatione r est aliquid creatum in anima. Ad non est per sufficientem divisionem hoc bene probata parte per quod gratia sit perfectio ac probata per quod dat per quod gratia sit perfectio ac probatur per apostolum primo ad corinthios 15 Sed gratia dei sum id quod sum. Ergo prima parte ... quod non sit quod sumus / hoc per 2a parte ... quod non sit in nobis ex nostris operationibus probatur per ... deum ad Rom. 11o ubi sit dicit Si autem ex operibus iam non e gratia r ... possita gratia quaedam ... sit deo quod e in dignum vita eterna hoc per sit dignum vita eterna nisi per hoc aliquid intrinsecum sibi ad deo sibi collatum hoc ipso cum quod habet gratiam est indignum vita eterna et post quod habet gratiam est dignus vita eterna r est non probatur hoc quod vita eterna e finis supernaturalis que ex pure naturalibus attingere non possumus unde illud quod dicit apostolus qr deus ex operibus iustitiae que nos fecimus hoc 2a misericordiam suam salvos nos fecit ad titum 3o. cao per quod eciam dicit ysidorus de summo bono libro 2o cao 10 sicut tibi autem de fenforeis ut se posse in bonum sua virtute spirituale ... probatur ex fide ... qo colligitur ... ad extimationem ... et clementia ad ... defectum = 2a ... sit ista quod ... sit quidam habitus ... creatus in anima quo ... deo ... et quo ... formaliter ... non ... per ... creatura ... sic ... et dico ... per ... reuelationem posset ... aliqui ... dico ... in ...

Tho de argent.

sive qr pt hoc cnsuetudini coquibusdam
signis stante i isto intellectu generis
pbo et sit si quis possit cnsuetudia
lit sive gratiam habere sit maxime cer
possibile aliquo istorum modorum puta
ul qr sentiret sibi mala displicere
ul qr sentiret sibi bona placere ul
qr pp hoc ~~vane~~ vite cstimaret prstno
qr pp ea aliquis removisti apparere sa
tisfecit ea aliqs removisti cntra
dico non sufficit qr apud aliquas
laudabiles quibusdam infidelibus
displicebant mala et placebant
bona 2m qr plures velitat de habere
ao quam qui inacceptabilis ea non fa
filius hominis sed dei et sibi fortes
amor virtutum et bonorum morum primi
sit se credidi nec 2m sufficit dicente
apostolo ut in quo sum sed in hac
non iustificatus sum sed qui iudicat
me dominus est i ad rom. in modo cars/pt
ut notitia stricte se est
ea quam quedam notitia stricte se
in gratia gratum faciente ipse stricte se
dignum amore dei sed certior quod dicit
qr nescit homo an odio ul amore sit
dignus sed omnia in futurum servat incerta
ei est ergo q istam gratiam quando apparet
sit non nisi repugnare aliquem habere
se gratiam seu caritatem quam sive se habere
fidem quam fides est habitus supra naturam
in fusus sicut et gratia et caritas sed
aliquis pt dicto sive se habere fidem
q. expit se habere cscientie omnibus articulis
fidei est et 2o sit cum pueris baptizatis
recipiunt gratiam pt cum puer venit ad
annos discretionis cognoscere se esse
dimissum in gratia dei cum qr peccat ul adultus
qui baptizatur 3o sit augustinus definire
ratio quod dicit qui habet caritatem ut non
nisi diligere qr diligit qr scit qr di
ligit ~~Scoto~~ ad primum dico negando. sive
qr nec pt non nisi decto sive se
habere fidem qr quamvis cognita se
habere cscientie cum tamen non pt sic cog
nosci cum habet pervenit ex habitu acquisito
ul infuso — ad 2m dico baptizatus
est credit se habere gratiam dei eo qr

baptizatus sed non valet non cognoscit se de certo
ut dictum est — ad 3m dico qr augustinus non
plus vult nisi qr ista dilectio est magis
intima qr mecum ista sic diligit
— quantum ad 2m articulum sunt 2 opiniones
prima dicit qr gratia et virtus sunt re
aliter eadem sed differunt ratione qr eadem ut
facit opus gratum deo dicitur gratia et ut facit
opus virtuosum dicitur virtus 2a opinio
dicit quamvis gratia et virtus differunt
realiter ex ipsis tamen resultat unum
sicut ex materia et forma — 3a opinio dicit Scoti
qr quamvis gratia non sit idem realiter tamen
cum qualitas virtute est tamen realiter ut radix Lincolniensis
hanc virtute que est vera caritas —
4a opinio dicit qr eadem gratia licet
ipsa pt dici virtus sed respectu gratiam Thome Augustini
iste ipsa non est virtus prima probatio
probatur opinio sit quia descriptio
virtutis sibi bene convenit qualitas est
virtutis que quidem sibi
habet descriptio virtutis bonum reddit
perficit et opus eius bonum reddit
sunt ergo est gratia est virtus ergo 2m
patet opinio probatur sic gratia est
virtute habet cogitari esse virtus est
primum speculari credendi — 3o ad actum
primum opinandi — 3o ad actum articuli
sit ista qr gratia est virtus probatur qr
fundamento 3e opinionis sit qr gratia est
caritas 3e est virtus theologica est 3o ca
ritas qr est virtus theologica probatur sic qr si
ergo qr gratia sit caritas probatur sit qr si
non sit ergo qr in uno homine sit gratia
in quo non sit caritas et decedat
iste ab hac vita tunc qr decedit
iste in gratia ipse salvabitur sed qr non decedit
in caritate ipse dampnatur qr est impossibile
ergo qr caritas sit virtus probatur qr descriptio
virtutis ea veritatis ipsa est caritas et
est unus actus qr pz quo ad actum
primo qui est in forma et denominate
probatur qr est gratum quod est actus gratie
et esse qr quod est actus caritatis
sunt realiter idem i 2a probatio qr
est radix omnium bonorum spiritualium
qr est gratia ul saltem non dicitur realiter
ab ea sed caritas est quamvis per augustinum
~~infra dei~~ in sermone de laude caritatis
et confirmatur ex vi vocabuli qr caritas
in gratia atque latine recipiunt nomine

tacit et idem quod gratia et componitur
inde acceptus i. sine gratia et euacuatus
i. bona gratia — contra ad 2m dicitur sic
prima quod ista quod homo carens gratia gra-
tum faciente non potest mereri gratiam ex
de condigno quia sic precellens gratiam homo
reciperet vitam eternam que est
finis supernaturalis quem ex puris
naturalibus attingere non possumus ut patet
ex superiori conclusione. 2o quia sic homo
quod si ex viribus naturalibus possemus de
condigno mereri gratiam tunc gratia esset
debitum absolute et per consequens gratia
non esset gratia sicut dicit apostolus
ad Ro. xi. Et sic esset error pelagianorum qui
dicebant quod gratia data meritis
quantum ad omnes in gratia conueniunt preter
ipsos de quibus que pertinent ad salutem
ipso de quo ut dicitur in libro de
concordia. nunc per eam ut
deus misericors quandam facit
si contingit ut sibi restitua — 2o
gratiam ut sibi restituatur qui ante
deus dat aliam gratiam digno et
non quando tunc vel dat
sic recipiens meruit eam vel dat in
indigno in digno tunc deus esset
iniustus Solo si dicitur quod homo ipse
meretur gratiam deus in gratia ut manu
est ad 2m dico quod non sequitur quod deus
sit iniustus sed potius misericors
et pius 2a dico deus sine gratia
potest mereri gratiam de congruo quia sic
quod gratiam esse quod misericors pater
quod degenerem et vagabundum filium re-
dire dignum et vagabundum filium re-
demit ad gremium patris dominici
licet tu peccator suscipiat tunc dicit
surgam et vadam ad patrem meum
et dicam ei pater peccaui in celum
et coram te et non sum dignus sed sic
se esse peccatorem quod facit totum quod in
se est deus ex gratia gratum faciente
primo et per eorum de ...
et peragens totum quod in se est facit
deus misericors dimittere quia viua
fidei sibi pandit 2m quod pater de
tornacensis actum 10. ad quod decimus
primus patet 23 in quo — quod ad autem

ex quo duas gratias prima proposito
vnita non ut dicit est sic nullus
homo primus meretur vitam eternam de condigno
patet per illud quod dicit apostolus ad Ro. 8
quod non sunt condigne passiones huius
temporis ad futuram gloriam que reuelabi-
tur in nobis/ preterea facto omnia
bonitate ad laudem non assequimur dominum
nos debitores quia redimus creatori
amore quod de meo deum et preter condignum
multum dat et esse premio sibi dominum
multum et ut dicit est potest
sed nullus multum non ut dicit est potest
regni celesti premio quod oculus non vidit
nec auris audiuit nec in cor hominis
ascendit que preparauit deus diligen-
tibus se ut dicit apostolus i. cor.
ii. 2a dico sic ista premio multum non
ut dicit est absolute loquendo non sit
multum vitam eternam de condigno tamen ut
gratia ipse sit in formatum et spiri-
tus sancti caritate et nos cooperantibus
suo petere caritate et voluntate
consistit est sic capit quadam condicionaliter
vitam eternam de iustitia et deo
digno nobis reddere vitam eternam quia sic
quod quamuis sumus ut sumus non possu-
mus sumus ut sumus non possumus
deum sunt facere debitore ex iustitia
tamen sumus ab de condigno potest
mereri apud deum sum sed homo in
formatus gratia dei est constitutus in spirituali
libertate quia vbi spiritus dei ibi libertas
ut ait apostolus et Iohannes 8 Si filius
liberauit vos vere liberi eritis quod est
vi2 et de inferiori apostoli ad Ro.
loco vbi dicit de condigno reportat et in
eterna iustitie quod reddet in illum
diem iustus iudex 1a ad Ro.
patet propter corpus magis assumptum
dicitur est 28 et 29.

Vtrum sine gratia aliquis possit se pre-
parare ad gratiam habendam quod sic arguitur
ad gratiam ... quia ... ad gaudium se ^ homo
... in dicit ad ... preparat
ad gratiam 1a quod patet quia ...
... in dicit ad ... quod non potest ei
... primo dicitur ...
... 23 ... et ego ... ad nos dicit
ad me et ego ... apostolus 3o
deus ... et ...
dicitur si quis ... intus ad eum
... ad ... quod ... nemo

pt venire ad me nisi pr qui misit
me traxerit illu ad me q hominis
vero solitarie videtur e de nostro pro
ut homo careus gra possit imple
omnia precepta divina ex de sito
et quantum ad distinctiones 2 g 30 a
primus homo antequam peccavit habuit gratiam
gratum facientem q ut bonorum
in opa in statu puritatis sint meritoria
meritoria q si fuisset in statu
in nocencie prudensis gratum ad pium
pono primo ista q ut non pt q
careus gra gratum faciente impleat
omnia divina mandata et volo
parere sop q q careus
gra tali pt imple omnia divina
mandata q pt venire ad tale
gratiam et ro pona tres q ut ipsa
temporalo et q casu operator fuerit
fere seu supra omnium mandatorum
dei digniuis e vita eterna unde
qr 19 si vis ad vitam ingredi serva
mandata dei 3 nullus sine gra dei
dignus e vita eterna et 2 gra vera
et tercius q sine tali non imple
tur divina mandata ro q sine ta
li gra opa nostra non sunt meritoria
papiy ad Ro 13 ca 2a
2o qui homo careus gra possit
pro aliquo tempore admissa tuscissione
pro aliquo tempore ammissa ... non pt
mandatorum dei observare non pt
ipsius observatio diu etiam
dicere si sit q pe pti mortalis
est q ro emittit peccati q voluit
sibi vti 1 q ... per breuem
2o de libero ar vbi sit dicit illa
e pti pe iustissima ut emittat
quicquid q vti voluit potestate
30 tu potuisse sine difficultate
omnia mandata imple volens vti
sed ista potestate perdidit ut ea
volens non possit omnia mandata
imple et ... libro dicit aug
in peccatu e homo ... ut non
credat q ... faciendum
et ... facere q non possit
imple ... 3o ... ista ... homo ... omnis

peccato mortali si non exierit prius non
potest diu stare qui cadat in aliud
1 q ista ... dicit ...
2 ... qui exponens illud
... 1o venit ... opa con
et ideo in ducit noctem et ...
sit dicit petrus ... q ... peccatum
non delevit ... suo pondere mox
in aliud trahit ad ... et ... sonat
beatus aug ... primo ...
8o vbi sit dicit sine gra ... quamvis
valeat ... spiritu ... non possumus
... superare vel pie ...
12 q quantum ad ... dicit q
... et suis naturalibus
adgratiam non pt se sufficienter preparare gratum faciente
patet q ... non pt sine
gra ... ut ... in
30 ... q tam
in gra ... homines
... ut
non ... nisi ...
infundit deus homini gratiam nisi eo
semper homines ... totam
vera ... et ... ad gratiam
... et ...
q ... et ... nobis
... et in ...
... canonis ...
... nos ...
... allegatum ...
ad me ... et ...
... ad nos et ... deus
... homines et ...
... in manu ... et ...
16 homines ... et ...
30 si quis ... ad ...
... ... canonis ...
... ad ...
... et ...
... volentis ... et ...
10 ... homines ... omnes
... ut ... et ...
... suos et ... nos
... et ... ad ...
... ad 37
... 20 ... peccavit
... patet q ut
...
P ... et ...
30 ...

originale infecit [illegible] questio vel [illegible] 2a questio
sit ista primo quo augustinus probat non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit
[illegible] [illegible] ista potuisset [illegible]
et non posset stare quam [illegible] et
dicta [illegible] allegata in [illegible] superius
et [illegible] veritatem [illegible] augustinum
libro primo de [illegible] capitulo
23 et consimiliter [illegible] [illegible]
[illegible] vite non [illegible] pro
[illegible] primos parentes tunc
[illegible] per [illegible] augustinum de 20
[illegible] [illegible] capitulo 12o ubi sit [illegible]
de [illegible] [illegible] in paradiso ad dilatacionem
primo quo in paradiso [illegible] quod [illegible]
[illegible] boni [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] boni [illegible]
in quibus [illegible] [illegible]
ista questio est de [illegible] augustini
in questionibus [illegible] et novi testamenti
[illegible] hoc 126 ubi [illegible]
[illegible] de [illegible] vide [illegible]
de [illegible] in hoc [illegible] ista
distinctio 30 et 31

Utrum peccatum originale habeat rationem culpe
quod non arguitur sic [illegible] quia non est
culpabile ex isto quod sibi inest
[illegible] 30 et 104 [illegible] peccatum originale
[illegible] [illegible] ut dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] non habet rationem culpe
[illegible] arguitur sic [illegible] [illegible] in
[illegible] nullus [illegible] sine culpa
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sine baptismo [illegible] sunt ad perpetuam
penam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] actuale seu [illegible]
[illegible] quia non [illegible]
originale et [illegible] habent rationem
culpe. In contrarium [illegible] [illegible]
[illegible] primo utrum [illegible] peccatum
[illegible] [illegible] [illegible] 20 de eo
quod [illegible] et [illegible] [illegible]
30a [illegible] 30 [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] utrum

[illegible] peccatum sit in essentia anime vel in
[illegible] sicut in [illegible] quia [illegible] sit
primo ista questio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] peccatum et [illegible] [illegible] questio
[illegible] [illegible] [illegible] questio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] de peccato originali et consimiliter [illegible]
non esset peccatum originale non [illegible]
baptizare [illegible] parvulos et [illegible] negabat
peccatum originale in [illegible] pellagius
[illegible] [illegible] ista questio [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] peccatum
[illegible] [illegible] mors et [illegible] augustinus
in [illegible] et peccatum mors et [illegible] augustinus
[illegible] in libro 30 de civitate dei capitulo 14 [illegible]
[illegible] de [illegible] filios [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iulianum [illegible]
[illegible] sit quod [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] et [illegible]
peccatum [illegible] [illegible] pellagius et [illegible]
[illegible] augustinus in primo libro de [illegible]
[illegible] [illegible] originis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 20 sit [illegible]
[illegible] 18 capitulo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] primi [illegible] peccatum
[illegible] [illegible] 20 sit [illegible]
non [illegible] [illegible]
[illegible] originale non [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est peccatum [illegible]
[illegible] mortalis [illegible]
ad [illegible] quod augustinus [illegible] ibi
de peccato [illegible] et [illegible] dei
[illegible] quod [illegible] filius [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] ad ea que ad [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit
[illegible] [illegible] originale tunc [illegible]
[illegible] peccatum originale 2a questio
sit ista peccatum originale non [illegible]
[illegible] in [illegible] penalitatem quia
tales penalitates [illegible] sunt
[illegible] [illegible] et [illegible] peccatum [illegible]

et destructionis naturae ipsius peccaverunt
tamen naturalia daemonum essent corrupta
quod est contra q. 27 dist. 2o de divinis
nominibus naturalia in daemonibus manserunt
in ~~textu~~ IIII et passim fuit thomas de
penalitatibus quia tamen non fuit corrupta
in peccato originali. 3a conclusio originale
peccatum est et per actus humanos perpetratum
~~[illegible]~~ quia sit ratione philosophus
est et patet quia secundum peccatum originale est
et est peccatum actualis in proposito et per
rationes philosophicas primum privati ab
primorum parentum peccatum primum privati
originali iustitia privati esse ligni
vitae et paradiso etc. et ideo quod ipsi
nec deum et quod adhuc non subiugit nec
deus et qui cohaeret homines sicut illo
qui est in illa deum et quod hic operam
non perdidisset in intellectu et quod nullus
fuisset originalis iustia et quod nullus
aliquis aliquid vel ipse offendisset
nec aliquis se ipsum unquam perciperet
tamen sed si illo in statu innocentiae fuisset
sed privatum igitur utique ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ auxilio supernali continuisset
fuisset = quare ad 27 articulo dico
quod peccatum originale proprie potest et debet
quod peccatum originale est in ipso adam
dici culpa aliter tamen in ipso adam fuit
et aliter in nobis. nam in adam fuit
proprie culpa personalis quia ipse per sola
sua actu et propria voluntate ipsum perpetravit
sed in nobis est culpa naturalis eo quod natura
adam culpabiliter effecit. Ita quod ~~[illegible]~~
id peccatum est quodam alio modo oppositum
in adam et in nobis. quia in adam persona
fuit prius infecta et postea natura sed
fuit in forma natura, sed in nobis prius
in forma est natura et per eam in quibus
singulis persona unus dicitur culpabilis
et maculata = quarto ad 27 articulo
pro isto quaeritur quod de lege quae dicit
hic peccatum diffunditur generaliter in omnes
homines qui per seminis decisionem
ab adam procreantur dico in quaestione
lege quae quia de speciali gratia et privi-
legio possit illo concipi sine macula
originalis peccati ut quidam credunt

eo sicut est de beata virgine quod dicunt
esse conceptam sine illa macula licet
aliqui teneant contrarium de quo ad praesens nil
dico in tenendo sed in sententia contra 3a 3 dist.
3 libri. Secundo ~~[illegible]~~ probo sic
primum patet quia dicit apostolus primo ad corinthios
ultimo. quoniam quidem per hominem mors
et per hominem resurrectio et in adam omnes
moriuntur ita et in christo omnes vivifi-
cabuntur. et quod apostolus ad romanos 5
et in pluribus aliis locis apostolus
tangit istam quaestionem. praeterea beatus augustinus
super isto dicit 2o dicit quod omnes illo
nunc vera radice venerunt deus
natus generetur. Ecce omnis ma-
culatus conceptus sicut dicit augustinus in libro
de fide ad petrum capitulo 23 sic dicit
firmissime tene et nullatenus dubites
omnem hominem qui per concubitum vel
et mulieris concipitur cum originali peccato
nasci impietati subditum morti et
peccatum et ideo de christo ait ergo et
nos et aliqui natura filii irae sic et
ceteri quam nemo nullus liberatur nisi per fidem
mediatoris dei et hominum ihesu christi sed
contra si primorum parentum peccatum fecit nos
maledictos tamen paternitas et filiatio priorum
parentum potius nos fecit per 20 dist. 4
parentum potius nos fecit per solum
bonum est sui ipsius diffusivum et ideo
non erit unquam efficaciter ratio quare
malum et quod nullus nascitur de sua
parentibus nec quod non omnes nascuntur
in peccato originali. 20 sic id quod
natura est naturalium nec potest in sententia
continuari per quod per apostolus qui ad romanos
quo dicit si radix sancta et rami sed arbor
~~[illegible]~~ generationis cum sit non bonae
libertatis sed voluntas procreandae plus tamen
est naturalium est 3o sic nullus
potest ab alio recipere quod non est in ipso
quia nil dat quod non habet sed in nullo
homine baptizato post vitium omne manet
originale peccatum est thomas de aquino
opponit ~~[illegible]~~ rationibus quae istam
quaestionem solvit ad primum dico quod quamvis
sanctus illo recipit et est prelatorum
sive patrum ut singularis illo sed adam

p[ro] viabilitate

si proposuit parentum tamen diffunditur ab eo in ipso

per oppositum originale iustitia non solum
in singulis personis sunt partium omnium
potentiarum ad invicem dico quod talis actus
absolute in se non est meritorius sed
per se et substantiali intentione et
ideo ut meritorius est personalis est
tamen in specificatione plus ut naturalis et
ut talis fuit naturaliter generationi competens
est communiter patre et Christo patet ad 3m
ad 4m cum dicit talis declarans
quod peccatum originale est in essentia animae
principaliter et per se sed per quandam redundantiam
est in omnibus animae potentiis quae subiectum
est et [illegible] sunt sic enim idem peccatum
sed originalis iustitia sicut cui opponitur
opponitur originalis culpa fundata
fuit principaliter in essentia animae per redundantiam
tamen in potentiis animae etc. sed ut in
quod opponitur sit probabilius dicendum quod
essentiae non competit comparari eo quod comparari
competit potentiis sed per originalem iustitiam
[illegible] primus potest comparari etc.
tenet quod pluraliter ad veritatem probabile dico
quod ista probat quod peccatum originale
non est actualis culpa sed non probat
quod non sit culpa simpliciter quae nihilominus
est culpa naturalis etc. dist. 3 22 2a 2a

Utrum peccatum originale in pluribus sit
aequale in quolibet homine quod sit quaestio potest
esse aequalitas secundum causas effectus in suo
esse sed peccatum originale aequa-
le est in primo natum in quolibet homine
et alii quo sunt plura peccata originalis
aequalis sine meditationis sunt aequales ad
essentia ergo poenae comperiuntur [illegible]
peccatum sunt aequales oppositum arguitur per quod op-
ponitur quod sanctus sicut peccati privatio peccati
sed 4a in uno homine quam in alio
quod quamvis quod est privatio ad formam
alicuius ad aspectum etc. oppositae [illegible]
conditionis sine debito primo de quo
fecit 2o an omnes animae hominum sunt
creaturae aequales et [illegible] duo primum
dist. 3 2a 3o utrum moriantur
parvuli in originali peccato debeant poenam aeternam
4o an peccata parentum puniantur transeant in
filios et tunc duo primum distinctionis 33a
quantum ad primum primitus ista distinctio quod poenae
originalis peccati duplices sunt quod sunt privativa
et per se in pluralitate veritatem peccati et dilectio
respectu et peccatum cum modi sunt
iste privatio originalis iustitiae carentia divinae
gratiae et carentia fortitudinis animae alia
sunt positivae in divite quae est constitutum originale
peccatum privatus tamen ex remotione
[illegible] cum modi sunt iste positivae sunt [illegible]
vel privatas ad plenitudinem quae conveniunt et
[illegible] [illegible] rebelliones virium inferiorum
ad superiores et tunc rebellio accidit per
remotionem originalis iustitiae ergo prima sit
ista positio per originali peccato in pluralitate sive privativa
positiva sive divite sunt aequales in quolibet
homine sit quod non sit sub intentione quam
homine sit quod in alio quod sit
dum in uno homine quam in alio quod per se in pluralitate
quae quantitas poenae de divite et per se in pluralitate
culpa dicitur correspondere quantitati [illegible] culpae
[illegible] regula ista quae tenet de [illegible]
[illegible] ubi dicitur quod principaliter peccati erit
plagarum modus sed peccatum originale est
aequalis in tensionis in uno homine sicut
in alio quod sit positio quae in ordinato voluntas
est culpae et per eius [illegible] attenditur
quantitas culpae sed aberrat in ordinata vo-
luntate sed ad est in sacro culpa originalis
omnibus qui per eo [illegible] etc. in omnibus
culpa est aequalis originalis et tunc ergo vera
2a ergo positio quae consequitur ipsum origi-
nale peccatum privativus et in divite non sunt
aequales in quolibet homine nisi in comparatione
ad unam rem [illegible] gravius primus pro
mitto ista distinctio quod innovato [illegible]
[illegible] qui in quo est positio originalis culpae
sit [illegible] [illegible] uno per oppositum quae
per quam sunt [illegible] et sit diminutio
per [illegible] aliorum 2m conditionum principiorum
naturalium vel [illegible] 3o modo 2m ordinem
ad primam [illegible] rem sive est subtractio
iustitiae originalis per quod rebellio carnis
quae peccatum impediat et sit [illegible]
est in aliis aequalis [illegible] dist. [illegible] patet [illegible]

culpa ... cepti //

qr(ati)o(n)is s(ed) dicto forte s(ed) pene no(n) essent
in animab(us) eq(ua)les et h(ec) originalis, (et) ibi
manet divina iustitia. Solo tamen sufficit
q(uod) pene de directo in fluxu sint equales
sit d(ic)t(u)m sic q(uod) duo percussissent aliqui-
q(uod) distantia pene correspondens sit q(uod) creatur
cuius oculi p(er) istam penam inflicta unus
frangit tibiam et alius non nisi inflixit
e(st) inflicta prima pena // contra ad tertium alia
pro ista parte q(uod) omnes aut habent quo
ad essentialia sint equales q(ui)a sit q(uod) alias
non esset eiusdem spe(cie)i forme eo q(uod) i(n) esse
litas actu ad ... specificantur i(n) formis
et confirmatur sit eo forme speciales i(n) quorum
in dividuorum est inequales contra (con)tingentia tunc
speciei non predicabitur equaliter de suis i(n)di-
viduis ... spem 7a metaph(ysice) s(ed)
forte dicitur q(uod) ista quo sit q(uod) unum alio
perfectius qui e(st) iste dicit q(uod) una ... non
sit perfectior in centibus ~~...~~ alia inde
solo non credo q(uod) iste alius sit dampnatus
specialia ... nisi q(uod) oppositum illius male
sonat et posset ... standare pressillos
s(ed) dicitur q(uod) una ... non sit perfectior q(ua)m alia
vide 2a pars sit ista aut habent s(ed)
et sunt de i(n) essentia contra ad quantitatem
fecunditas ... in origine contra p(er)
q(uod) que ... apertura ... melius sunt
in appetentiis q(ui)a que ... unius apta ut
daret experientia etc. Contra ad 3m alia
pro tertia ... pars e(st) secundum ... solum
originali peccato non debetur alia pena ... ...
hec quo p(er) ... actuale in m...
3a ubi dicit q(uod) ... pena ... debetur pro peccato
actuali ex peccato actuali non e(st) originale
etc. ... quo ... sit pro isto peccato
non debetur pena ... in quo non e(st) conversio
ad aliquod bonum commutabile ... p(er) q(uod)
sit pena dampni correspondet adversioni
ad aliud i(n)commutabile ... sit pena ... correspondet
conversioni ad commutabile bonum ... d(icitu)r
Apoc. 18 Quantum se glorificavit in deli-
tiis tantum date illi tormentum et luctum
Ex ... originali non e(st) aliqua conversio ad
bonum commutabile etc. ... ...

dicit q(uod) sola ... voluntas ... d(icitu)r
in ... ex peccato originale accidit
non sunt ... ... etc. ... ...
... ... esse ... de
... ad ... ... ubi sit ...
fuisse ... et ... dubites
non solum ... ...
et parvulos qui sunt in ... ...
... ... et ... moriuntur
sunt ... nati sunt ...
bapt(ismum) q(uod) ... nomine p. f. ...
... ... ignis ... ... pmendos
... ... q(uod) ... ...
... ... originalis ...
... ... con-
... et ... ...
... ... q(uod) ... ...
... ... et ... et ... ...
... ... et ...
... ... visionis
... ... fuit ...
... ... appellabant
... pena ... ...
penas ignis ... ...
solo i(n) originali ... ...
non ... ...
visionis divine ... ... pena
... pena dampni ... ... sit
... divine ... est ... ...
... ... non ... ...
... ...
... ... in originali ... ... est
... ...
... ...
... et est ... i(n) ...
in ... ...
... ...
divine ... ...
... et ... ...
producit ... ... et ... ...
... ... sit ... non debet
... originali ... in ...
... ...
qui dicit q(uod) ... ...
... ... solo originali ... ...
... divine visionis ... ...
ut dicit ... ...
... ...
... ... ab usu ...

se vel alias ut in proposito tali fine
= Ad 2m quod turpis [illegible] de damp̄natis
pueris quia voluntas est male
difformis voluntati divine sed licet non [illegible]
per demeritum personale ut statim patebit
= Ad 3m sit ita directe in pueris
peccato originali caret [illegible] de vi divine
non sufficit aliquam [illegible] quia
nullam [illegible] volitio [illegible] sibi
non dicatur ad quod nullam habet habilitatem
[illegible] in [illegible] ideo quod debet deo
velle quod non non possit [illegible] volare
ut avis sed tamen [illegible] in solo
originali videntur quod non sit abilis
ad [illegible] et consimiliter quia
[illegible] debere per debere [illegible] in peccato
[illegible]
[illegible] in peccato [illegible] quantum ad 4m
articulum distinctio sit peccata primorum
parentum [illegible] in filios potest dupliciter
intelligi uno modo quo ad culpam
alio modo quo ad penam primo peccata
priorum parentum quo ad culpam non
[illegible] in posteros quia sit [illegible]
parte non [illegible] iustitiam [illegible]
in sua prole [illegible] culpa quia
patet per Anselmum qui dicit quod [illegible]
primi parentes potuerunt originale peccatum
in posteros [illegible] quia originalem
iustitiam in eos transfudissent sed non
[illegible] perdidissent peccata generantis [illegible]
[illegible] non [illegible]
ne [illegible] originale sed non per
sole = 2o dico quod ista peccata priorum
parentum non [illegible] in posteros quantum
ad penam eternam probatur quia 2m [illegible]
[illegible] obligatur [illegible] eterne non
est [illegible]
[illegible] ad istum
intellectum dicit [illegible] non portabit
[illegible] iniquitatem patris [illegible] et ad Gal.
6o dicit apostolus unusquisque onus suum
portabit 3o dico quod peccata priorum parentum
[illegible] in prole quantum ad penam
temporale quia 2m [illegible]

[illegible] primum in prole et consimiliter
quia principes aliquem [illegible] in suo [illegible]
ut patet 2o Reg. ultimo [illegible] per peccatum David
populus fuit [illegible] et ad hanc
[illegible] potest intelligi illud Exo. 20 Ego
deus zelotes visitans peccata patrum in
filios usque in 3am et 4am generationem
[illegible] 20 [illegible] ubi deus propter peccata
parentum interficit parvulos cum parentibus in
[illegible] et [illegible] sufficit
deus [illegible] Dathan et Abiron cum [illegible]
[illegible] est [illegible] ut in [illegible]
[illegible]
[illegible] parvuli ad [illegible] dico quod [illegible]
quod assumunt de effectu [illegible] sed non de
quod assumunt [illegible] patet in [illegible]
effectu [illegible] pena [illegible] peccati origina
[illegible] pena effectus, [illegible]
lis de [illegible] et [illegible] distinctio 3a

Utrum malum culpe ab [illegible] quod non [illegible] sit
[illegible] effectum appellant aliquos [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] sed ma
[illegible] appellant bonum quod [illegible]
bonum et malum quia maior [illegible] distat
10 [illegible]
[illegible] ab isto
[illegible] malum non potest oriri nisi ex bono per
[illegible] malum [illegible] in [illegible]
[illegible] videndum est [illegible] utrum
malum culpe dicat aliquam naturam positive
2o quod [illegible] utrum malum
[illegible] possit [illegible] totum bonum 3o
utrum possibile sit aliquid [illegible] malum
= quantum ad primum [illegible] ista [illegible]
aliquid dicere naturam positivam potest dupliciter
intelligi uno modo quod dicat [illegible]
alio modo quod [illegible] ut possumus [illegible]
[illegible] distinguere malum dicere naturam
positivam [illegible] sit quod malum stet
[illegible] alio modo quod malum [illegible]
ad [illegible] denominando [illegible] primo dico
nullum malum primo dicit naturam positivam
[illegible] quia malum ut sic non est in [illegible]
boni [illegible]
[illegible] dico [illegible]
[illegible] ubi dicit quod malum totum

nomine inportabile sit privatio boni dicitur quod
licet dici ut dicitur sexto capitulo et 2o methaphisice
est omne quod dicit entitatem positivam est
bonum et si malum dicit entitatem po
sitivam ipsum est bonum quod est impossibile sic
tamen malum ut capitur in proposito / sed
abstrat quod magister dicit in textu quod
malum est bonum quia capit hoc nomen ma
lum adiective et sic supponit pro subiecto
aliquo quod tamen proprie bonum est / et similiter
ista propositio malum stat sine qualitate i-
gitur cum est propositio vera est sicut
augustinus 12 de civitate dei capitulo septimo
ubi dicit quod malum se habet ad intellectum
sicut tenebre se habent ad oculum seu vi-
sum et sicut silentium ad auditum et sile-
primo capitulo iohannis expositio istud omnia
per ipsum facta sunt et sine ipso factum est
nichil expositio quo ad primam augustini pot
istam quod est dampnatam capitulo ipso secundam
secundum 2o capitulo dicit quod illud est ma
lum quod est privatio boni / sed quod istam quod est
quidam fuit scilicet pitagorici et quidam dicunt
manichei / pitagorici posuerunt duas
coordinationes naturales dicunt magistri sicut
posuerunt malum / et manichei posuerunt duo
principia scilicet unum bonorum et reliquum malorum
ut per (?) ut tollatur materia eorum et quo
sit melius fundata ergo primo oppono
quod ei sit omne quod corrumpit aliquid agit i-
psum et per consequens dicit positivam entitatem
quia agere presupponit esse / sed malum corrumpit
bonum ut patet per dyonisium 4o de divinis
nominibus . respondetur 2o sit quod quod adeo corrumpit
quod est positivum eius / sed malum adeo corrumpit
non aliud ipse 4o / ergo dyonisius fatetur
patenter et nullus malum 3o sit i
sed differt oppositio contraria ab oppositione
privatione quia oppositio contraria est media (?) bona
sed bonum et malum sunt contraria 10o et 7o
methaphisice et in predicamentis ... 7o sit . id
quod intenditur et remittitur est aliquid positivum
sed malum intenditur et remittitur respondetur solo
ad primum dico nego quod malum corrumpat
tamen positive sive ab extrinseca principa-
liter quia ut sit ubi corrumpit active

sed formaliter bonum corrumpo sed generatur
sive adiective tamen malum tunc denotat
subiectum sive voluntas ut homines / ad 2m dico
quod ... ipsa in proposito dicitur loquitur de malo
quod pene et ad similiter pecato opponitur
pene et ad similiter pecato opponitur ... sub divit contrarius malum ad
privationem et subdit contrarius malum ad
3m dico quod bonum et malum opponuntur
non contrarie opponuntur sed privative quia philosophus
nominat sepe opposita contraria / ad 4m dico
quod malum non intenditur proprie et remitti-
tur sed per ... quod est in ...
sunt vel remitti / sed ad hoc in ... / de quinto
loquimur quod malum dicitur intendi / de quinto
privatio est ... a 1o bonum 12 ...
sed plures dicitur 4o ... quod possit
opponitur opposito / 2a quod malum 2o
dicit positivam entitatem ... quia
deus sit loquendo de malo ipsum est ... et nulla
forma denominatum ... bonum
in malicia ... aliquid ... quanto
contrarium non ... aliquid ... et a ... unum
a 2o quod vera et ad ... intellectum magis
quod dicitur in textu quod malum est bonum
quia malum voluntas est bona voluntas
et bona ... / ... ad 2m ...
pro primo ... quod ... loquendo de
... tunc malum abstractive in
... non est ... quod ut malum
vel efficiens aut forma aut finalis
... illud primo generaliter de omnibus
... sed ... quia causa ... agit
... dependeat in esse vel . fi vel
... vel sit ... 1o methaphisice
sed quod malum vel est ... causa
... est ... per ... agens ... efficiens
... quia quod malum sit deus non est
... quia vel est ... formaliter quia est privatio
forma ... sine ... efficiens quia ... sit
... causa ... quod ... loquitur
... et ... sit ...
... dicitur quod ... causa
... et causa ... malis
3o ... 27 ... quia causa ... ipsius
mali est ... bonum deficiens sed de
... quod sit ... est ... quod
... loquendo de ... quia malum non
... sicut magister ... quia
... bono ... est sed non est ... quod
bono ... bonum quia tunc ...
bonum esse possit esse causa mali ... ...

e bonum opposito in quantum defectum et alio
dominus fuerit sit maxime defficiens ut
cum quod multe deffectus sunt apparet contrario
huius totali bonum quod non video quod ut
in quantum sit quod bonum totaliter non sit
arti 4 ita contrarius moralis mali sed quod bonum bo
nitate morali est ita malo amorali
quod amabilem ponatur || Contra ad 3m
arguitur primitto quod triplex est bonum quod
aliquod destruitur vel leditur per malum vel
per primum est bonum quod est 2m est bonum ne
separatur 2m per 3m naturalis habilitas
ad bonum || quod primum bonum quod est sublati
contrario facit totaliter tollitur et destruitur
per malum morale culpe patet quod contraria contrarium
pars et ipsa morale in compossibilia sunt
ergo quo ad 2m quod bonum non 2m se
separatur non tollitur nec corrumpitur per ma
la morale et culpe [illegible] sit quod omnis
natura alias naturas preparata morali-
ter nec in toto nec in parte tollitur
ut in demonibus manserunt naturalia dona
integra ut dicit dyonisius 4o de divinis
nominibus ergo quo ad 3m bonum
[illegible] et naturali habilitate numquam tollitur
[illegible] in statu vie et vite
[illegible] per morale peccatum diminuitur
patet sit quod contrarium per malum [illegible] adquiritur
[illegible] habilitate ad malum [illegible] de
habilitate ad bonum / quod quantum accedit
ad unum oppositorum tantum recedit ab
alio ergo quod [illegible] / et [illegible]
[illegible] in parabola [illegible]
[illegible] luce 13 ubi dicitur quod quidam
[illegible] incisis [illegible]
[illegible] morale [illegible] qui primo [illegible]
[illegible] totaliter spoliatus [illegible]
et [illegible] quo ad [illegible]
[illegible] in [illegible] quo ad [illegible]
[illegible] relinquitur [illegible]
habilitas ad bonum quo ad [illegible]
= quantum ad [illegible]
contra [illegible] quod impossibile est
aliquid purum malum [illegible] sit quod si
in [illegible] est purum malum [illegible]
[illegible] purum [illegible] quod implicat

in eundo quia patet quod bonum contrarium est nunc
et quod est purum malum nullo est eius sed forte
dicitur quod sit simpliciter ad simpliciter ita magis
ad magis et sed est unum malum alicui contrarium
bonum ergo et [illegible] est maius malum quod opponitur
summo bono sed hoc est purum malum et
[illegible] sit in eo quod est hac virtute
quod est mensura omnium [illegible] sed
primum in [illegible] est primum purum et in [illegible]
[illegible] magis malum primum est purum
malum [illegible] quod sit simpliciter ad
simpliciter sed [illegible] non sequitur quod aliquid purum
malum [illegible] quod sit eius ad 2m dico
quod hoc quod assumitur est verum in positivis
non autem in privativis ad verum privatum
dico quod non omne [illegible] aliquid sit [illegible] et
[illegible] ita [illegible] dicitur 3o et 6o [illegible]

utrum omne peccatum consistat in aliquo actu positivo
[illegible] quod id quod non est [illegible] nisi
[illegible] operatione locutione vel affectione [illegible]
consistit in actu positivo sed peccatum est huiusmodi
ut patet per augustinum qui in libro contra faustum
ubi sic dicit peccatum est dictum vel factum
vel concupitum contra legem dei [illegible] contra ar
de peccato omissionis quod non consistit in aliquo
actu sed in cessatione ab actu et ideo
pro solutione huius questionis [illegible]
dicuntur primo distinctio [illegible] malum
culpe [illegible] et hoc contra
ad distinctionem 3. 4. 3o [illegible] malum suffi-
[illegible] in malum culpe et in malum
pene [illegible] malum [illegible] possit esse
sine malo culpe et [illegible] et hoc contra
ad distinctionem 3 6 = contra ad primum dico quod
[illegible] ad [illegible] non intendo
[illegible] generaliter ad [illegible] quo ad
loqui de peccato [illegible] quod ad
nos [illegible] consistebat in aliquo positivo
actu quo ad primos parentes ut patet
[illegible] quas [illegible] de [illegible] actu
[illegible] et prima [illegible] sit [illegible] omne peccatum
omissionis consistit in aliquo actu positivo
[illegible] sit quod omnis [illegible] transgressio [illegible] negativi
precepti consistit in aliquo actu [illegible]
sed omne peccatum omissionis est [illegible] trans
gressio alicuius precepti negativi eo quod non
possumus omittere [illegible] legem [illegible] loquendo

corpore de [illegible] nisi fuerit de aliquo
quod prohibitum est in lege ut patet in [illegible]
ut cum quis excedit super [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel cum ducere facit contra
prohibitum est. Secundo contra peccatum omissionis
omnis non consistit in aliquo actu positivo
[illegible] sit ex fundamento [illegible] prius
[illegible] quod accidit ex sola omissione
actus [illegible] non [illegible] aliquem
actum in quo consistit secundum peccatum omissionis
omnis est [illegible] ut patet ex quod non
[illegible] est [illegible] 3o ethicorum
Ex [illegible] sed quod [illegible] // ad
[illegible] dico [illegible] et [illegible]
[illegible] nos [illegible] quo ad
[illegible] actum et quo ad [illegible]
[illegible] et [illegible] debilitat patet per
[illegible] augustinum 3o de libero arbitrio ubi sit
[illegible] fuit in [illegible] que
per peccatum est corrupta et 1a [illegible]
[illegible] 2o quod virtus est [illegible]
est [illegible] et [illegible]
ethicorum 4 [illegible] ubi dicit [illegible]
[illegible] et voluptatem et
[illegible] voluptatem [illegible]
[illegible] ethicorum 4 et [illegible]
et [illegible] non est tam bonum sit
[illegible] peccatum [illegible] in [illegible]
angelus in [illegible] videtur quod non est
angelus [illegible] nec [illegible] nisi
malum [illegible] quod [illegible] nec [illegible]
[illegible] est [illegible] malum
pena [illegible] quod malum
[illegible] in sua tota [illegible] non dividitur
[illegible] in malum culpe et in malum
[illegible] quod [illegible] in [illegible] in
[illegible] nec est [illegible] culpe nec
[illegible] non
[illegible] potentiam [illegible]
sit [illegible] libero arbitrio non sunt
[illegible] et [illegible] libero arbitrio non sunt
[illegible] culpe sed malum [illegible]
in sensibilibus ut patet 2o [illegible]
2o malum [illegible] ad malum voluntatis
vel intellectualis creature sufficienter
dividitur in malum culpe et in malum
pene [illegible] quod omne malum [illegible]
tate vel est voluntarium et est peccatum vel non
est voluntarium et sic est pena [illegible]
comparando ad [illegible] subiectum [illegible]

[illegible] quod malum in alio non est [illegible]
culpa [illegible] pena // et [illegible] illa [illegible]
per beatum augustinum qui in [illegible] de libero arbitrio sit
[illegible] omne malum [illegible] vel est malum
quod facimus vel est malum quod patimur sed
malum quod facimus est peccatum et malum
quod patimur est pena. 2 [illegible]
[illegible] beatus augustinus 2o de trinitate dei
[illegible] malum [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] aliquid sit
[illegible] omne malum [illegible]
malum est pena sed [illegible] non [illegible] est [illegible]
[illegible] est pena 3a [illegible] sit illa [illegible] malo
pena mali culpe [illegible] nisi [illegible] malo
pene [illegible] sit [illegible] mali culpe [illegible]
non sit [illegible] sed mali pene deus
est causa [illegible] pena [illegible]
deo sed per culpa [illegible] adeo [illegible]
malum culpe non est in bonis sed mali
pene [illegible] est in bonis [illegible] fuit
pena [illegible] illa [illegible]
[illegible] patet per beatum augustinum qui in [illegible]
2o de trinitate dei [illegible] sunt mala
1 pene [illegible] patimur [illegible] et boni
malum non [illegible] non nisi mali et
[illegible] quod mala [illegible]
[illegible] sunt mala
vel [illegible] reputanda [illegible]
ad quod [illegible] de [illegible] nobis
ubi [illegible] non est malum [illegible]
[illegible] pena [illegible] ad [illegible] alia
[illegible] quod omnis pena [illegible]
[illegible] est [illegible] est adim
[illegible] ad [illegible] [illegible] sine
[illegible] et [illegible] nisi admissa pena
[illegible] sed [illegible] fuit
[illegible] culpa [illegible] sed tamen [illegible] fuit
pena in [illegible] non fuit culpa sicut in [illegible]
[illegible] non [illegible] ut in [illegible] est [illegible]
qui peccatum non [illegible] et tamen doloris
[illegible] pena [illegible] et [illegible]
[illegible] pena [illegible] et [illegible]
[illegible] illa
[illegible] culpa
tamen pena [illegible] fuit [illegible] culpa
[illegible] tamen non [illegible] est [illegible] culpa
[illegible] in [illegible]
[illegible] cum [illegible] quod
[illegible] non
[illegible] ut [illegible]
[illegible] est [illegible] sine pena quod
[illegible] culpa [illegible] sine pena quod
[illegible] culpa [illegible]
[illegible] sine

eo quod inclinatur secundum se in unitum peccati ut dicit
Augustinus 83 questionum questione 22 // contra si aliquod
peccatum diceret in primo instanti esse impossibile
videtur de peccato originali quod contrahitur sine
actu proprie voluntatis et de peccato veniali
in quo ita preterit se homo ad bonum
temporale quod non avertitur se a fine [illegible]
ultimo ad omne bonum et incommutabile sed
nullum illorum [illegible] in primo quia per peccatum
punitur eterna pena dampni, [illegible]
de peccato [illegible] et dampni [illegible] temporali
ut dicunt doctores quidam [illegible] in
principio [illegible] nullum malum culpe [illegible]
in primo ad actum [illegible] dicendum est
quod Augustinus ibi differt peccatum commissionis
[illegible] distinctione 3 [illegible] et [illegible]

Utrum actio peccati [illegible] actio sit in
[illegible] adeo quod non [illegible] quod [illegible]
[illegible] actum [illegible] esset [illegible]
[illegible] eo quod ipse est plenum [illegible]
super [illegible] actum et non [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] ratio [illegible]
[illegible] contradictio [illegible]
[illegible] videtur [illegible] primo utrum
tamen deus agit adeo actio sua
[illegible] actione [illegible]
[illegible] et [illegible] duo [illegible]
distinctio 3 [illegible] 2o utrum
voluntas [illegible] suo actu [illegible]
in fine et in ea que sunt ad finem
3o utrum bonitas [illegible]
sit [illegible] et [illegible] duo [illegible]
distinctio 3 [illegible] ad primum [illegible]
[illegible] quod [illegible] actio dei
sit [illegible] in [illegible]
[illegible] in dubio et [illegible]
utrum [illegible] actio [illegible] ad actionem
dei [illegible] duas
[illegible] aliqua de
[illegible] alia dei actio
[illegible] sit [illegible] actione [illegible]
[illegible] ut [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] dei [illegible] ad [illegible]
[illegible] nos [illegible] aliquam
actionem [illegible] et [illegible] sit [illegible]
agenti [illegible] aliud [illegible]

[illegible] ipse illi [illegible] actio [illegible]
[illegible] deus est tale agens [illegible]
[illegible] sit [illegible] omne quod ab aliquo agente producitur
illud actione agentis attingitur [illegible] si
producitur in diversa [illegible] actionem [illegible]
[illegible] per [illegible] et [illegible]
[illegible] tamen deus agit aliquid ad [illegible]
actio sua [illegible] differt [illegible] actione
[illegible] quod actio manens in deo
[illegible] actio [illegible] et idem
quod ex [illegible] creature [illegible] actio manens est
in agente [illegible] actio [illegible] et in eo quod [illegible]
[illegible] potest [illegible] et
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] sit [illegible] manens in deo [illegible]
ad productionem creature [illegible] supplere [illegible]
actio [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad productionem [illegible] sit si
[illegible] quod [illegible] actio
[illegible] quod negat [illegible]
non placet [illegible] nego [illegible]
[illegible] quod actio manens in deo [illegible]
[illegible] actio [illegible] dico quod
non [illegible] quod sit alia et alia [illegible] ut
[illegible] voluntate [illegible]
[illegible] omnes actus [illegible]
[illegible] difformiter [illegible]
[illegible] intelligendo [illegible] potius
[illegible] dependet adeo in [illegible]
[illegible] quod si non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] veritate [illegible]
[illegible] venit error manifeste [illegible]
posuit in libro quem intitulabant [illegible]
[illegible] Augustinus
[illegible] librum unum quem intitulabat librum
[illegible] contra [illegible]
[illegible] facta
[illegible] in libro [illegible] opera [illegible]
[illegible] et [illegible] in pluribus locis
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod non agit
inferiori [illegible] quod [illegible]
[illegible] si deus [illegible] in [illegible]
[illegible] manet [illegible] libro
de [illegible] ad [illegible] de [illegible]
Augustinus [illegible] opera [illegible]

[illegible]

[illegible] sit [illegible] actio in deo

[illegible] sup

moliretur nisi creator latenter in rupibus
operare sed et ipse magister quidem tenebant
oppositum dicentes quod actus peccati et similiter actus
non esset ab eo sed declarat opinionem dicit
thomas de argentina [illegible] [illegible] et ex hoc
opus ut reparatur creatura [illegible] [illegible]
de sunt aliqua omnis motu [illegible]
rum generis arguebat quidem sed omnis
defectus culpe qui reperitur in actu ipsius
ta agenti actu sed agens est plenum
divinus sunt [illegible] actu sed [illegible] non [illegible]
tur defectus sed sed deus agit actu peccati
sed ex assumpto quod talis actus deo ipsius
tandus est quod est peius 2o sed quedam
sunt inseparabiliter [illegible] illud quod est ea
[illegible] est ea [illegible] sed aliqui sunt actus
inseparabiliter annexi peccato ut adulterium
homicidium etc 3o sed summo bono
non competit actus aliquis nisi bonus sed
aliquis est actus qui nulli bonus est sed actus
homicidii quia non est bonus sancti ut patuit
4o sed quod [illegible] est ea [illegible] operationis
id ad minus cooperatur ad omne id quod
talis operatio esse non potest sed aliqui sunt que
[illegible] quelibet sunt in mali
tia ut dicit [illegible] 2o [illegible] in [illegible]
deus est malitie [illegible] quod deo
non licet. Solo ad primum dico quod non
[illegible] actus est ad nobis agere
[illegible] quorum [illegible] repugnat defectus talis
non repugnat et [illegible] actus reducitur
sit in agere quod non potest defectus quod [illegible] defectus
esset [illegible] reducitur in ipsum ad 2m
thomas de ar [illegible] sed [illegible] quod bon
sit [illegible] quia nullus actus est ita [illegible]
pro quo totum quod ibi est positum possit
apparere esse separatum/ ad 3m dico ad [illegible]
quod omnis actus inquantum actus bonus est
ad 4m dico quod homicidium adulterium
et [illegible] non impediunt [illegible] actum
ut colligitur ex dicto [illegible] in [illegible] viij distinctione
34 in [illegible] ad 3m [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] quas [illegible]
tur thomas de ar in hoc sed distinctione 38 et
[illegible] ponit [illegible] quod voluntas

eodem actu [illegible] fertur in finem et in ea
que sunt ad finem [illegible]
quia ea que sunt ad finem volumus propter finem
sed ubi unum propter alterum [illegible]
unum 2o sed [illegible] non est [illegible]
quod voluntas [illegible] subdivisis actibus
quod [illegible] patet quia si voluntas [illegible]
ea que sunt ad finem ut sunt ad finem
et non eodem actu ut sit sanitas et
finis et ambulatio ad finem 3o sed re
lativa ut relativa [illegible] actu [illegible]
[illegible] sed quod est ad finem ut sit [illegible]
relativum ad finem [illegible] in [illegible]
alius sit et [illegible] eodem actu
non [illegible] in [illegible] et [illegible] ergo [illegible] vo
luntas eodem actu fertur in finem et in
ea que sunt ad finem quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]/ 2o sed [illegible] actus
non potest [illegible] et [illegible] in [illegible]
et remissior sed voluntas [illegible] ut
finem quam ea que sunt ad finem ut [illegible]
[illegible] sanitatem quam potionem que
est ad sanitatem 3o sed finis et [illegible]
non sunt unus actus sed actus voluntatis
[illegible] finis est finitus [illegible] que
sunt ad finem sunt distincta obiecta
[illegible]/ 4o sed actus specificantur ut
[illegible] ad obiecta sed finis [illegible]
[illegible] bonus [illegible] quod est ad finem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquis [illegible]
ut det elemosinam [illegible] aliquis
det elemosinam propter vanam gloriam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sustinuit [illegible] [illegible]
que ut [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] sine opinionis videtur probare
quod uno actu voluntas [illegible] propter
finem et illud quod est ad finem est obiectum
[illegible] ad finem est [illegible] ut [illegible]
[illegible] in 2o 2e [illegible]
[illegible] diligitur proximus propter deum est [illegible]
[illegible] voluntatis actus [illegible] obiectum [illegible]
est [illegible] qui diligitur [illegible] propter deum
diligitur est [illegible] actus/ et actus

[illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad finem

vlte non e usus et fruitio ut procedit
2a ro contra oppinionis q est usus tui
ut manifestum est / Ex quo contra oppinionis
non probant quorum tertia ias dei s
enim divisa ab ho. dico / probant tamen
q actus voluntatis ubi finis e obiectum
e a.q ab actu vol. ubi medium ad
finem e obiectum et est e uni ut patet
p sed dicitur qui uo ubi finis tamen
obiecti contra actum ex finito uo non medium
ad finem ubi prevaricat usum et posse
in 3o ceterorum ut sit distinguit istos
actus cum dicit q ipsius finis e volito
finem q sit ad finem electio = cetera
ad ultimum ex po ista cetera q bonitas
actus equalis ... est a fine proprie sit q
actus moralis boni ex hoc sit boni ex 2m
ratio vero sit in fine dicit l questio na
patet ex q questio q i d augustinum q ... allegat
in textu dist. 38 q a fine suo
cognoscitur voluntas an recta vel prava
sit et licet e dicitur augustinus contra
iulianum libro 12 ubi impugnat augustinus
iulianum dicit q dicit ad cognoscendum
virtutes tuas in medium ex q ...
q sit dicit augustinus nouis itaque si ...
non ex officiis sed ex finibus discernendas
esse virtutes ... ista questio facit q
dicit ... 3o capitulo cum finis bonus
ipsius quoque bonum et qualiter sit 2o
metaphysice dicit qui destruit finem destruit
et omne bonum ex q ... sit ut apparat
cuius intellectum contra si ex e bonitate
finis actus est bonus licet si aliquis
furans ut dant elemosinam furtendo
facit actum bonum q dici non potest 2o
sit actus predicti ... bonitas i
est et tamen qui predicat ... audientium
intendit malum finem ... non omnis bonus
actus recipit bonitatem a fine sed potius
distinguitur ... actus aut probitas
r actus non distinguitur per fines i ut
a similibus recipiunt bonitatem ... ad
primum dico q actus licet bonitatem a fine
si 2m ... bonus ... 2m ...
dei est ordinatus ut ... in
fine bonum 2 ... intelligo ... ...

... sit aut non est ... actu ...
in proposito ad 2m dico q ... ...
e bonum ... ... e malum
q bona ... ... malum ad 3m dico
q actus ... distinguitur ... obiecta
absolute et ... ...
sed in ordine ad finem qui ... et ...
... ... ad
actum ... ... in ...
... dicto q 3a et ...

... aliquis sit ... ... ex actu
q ... bonus sit ... malus q sit
... q ... dicitur actum qui ... est
... et ... ...
q si infidelis ... ...
... elemosinam ... actus non esset
... cum infidelis ... non ...
q sine fide impossibile e placere deo ut
... ... actus e ... ... sit
de genere bonorum et non sit 2 mala i
... ... finem ... ... sit
q omnis actus aut e ... in
bonum finem aut non si non ... e in se
malus si sit ... ordinata et sit est
bonus aut non ordinate 2 sit e malus ...
... potest ex in ... ...
est ... quorum duo ... ...
... ... / alia duo ... ...
... ...
... ... quid sit ...
et quid ... 3o an aliquis actus sit ...
bonus et malus ... dico q ...
... ad primum dico q ... ... primo
... ...
actuum / 2o ... ...
officiorum / 3a ... ...
motuum / 4o ... ...
... / primo distinguitur ... et ...
tas ... intelligere 2 velle / 2o distinguitur
... et in ... ...
officia / 3o ... ... et ... ...
... ... ad bonum ...
... ... ad bonum
... aut ... ... potest ...
... / 4o distinguitur 2m
q ... in superiori 2m
q sit ad ... dici ... inferior

quo premisso pono duas conclusiones quarum prima
est ista quod peccatum proprie loquendo non est ergo
in potentia intellectiva patet quia dicit quod malum
intellectus non peccatum est sed argumentum patet sed quia de-
let quod malum intellectus non proprie est ei adest
intellectus primo contra clarius per intellectum cogno-
scens tanto magis apprehendimus ipsum de-
testari et eo est prius per odorem
Unde malum non est malum et prima de causa
Pro hoc homo nobilitatem potest vocari opinari et quo
vera et confirmatur quia parte in textu nota
dicunt in malum in anima secundum et et si
dicatur quod infidelitas est magnum malum
et est in intellectu secundum et infidelitas solo
dico quod infidelitas non est peccatum nisi
aliquo sit voluntaria quia secundum Augustinum
quod nullo est voluntarium nullo est
peccatum ad hoc facit quod dicit idem Augustinus
potest certa possit quis nolens credere
sed certa non possit nisi volens secundum conclusio peccatum proprie
non est nisi in potentia voluntaria
et patet est et nisi [illegible] voluntaria
patet quia meritum et demeritum sunt eo circa
idem sed de bonum non est meritorium proprie
est voluntarium ergo est conclusio quod est de
meritorio beati Augustini in libro de vera reli-
gione ubi dicit quod omne in tantum est peccatum
in quantum est voluntarium et voluntas de [illegible]
tamen causa vi idem Augustinus tota prioritas
est sermo credendi et veri sunt per oppositum ista
vera quod sermo sit atque voluntas et prima
conclusio ad secundum argumentum dicitur primo quod sit
sindereses [illegible] in aliis potentiis et
temperamenti possit sinderesis secundum ad primum quod
sinderesis non aliud est quam habitus principiorum principiorum
in agibilibus sicut intellectus est habitus principiorum
principiorum in speculabilibus et dicitur aptitudo quod est quod
et quod quod est ellectio eo quod generat et et
ellectio et non est ad sinderesis nisi quod
quedam naturalis et naturaliter inclinatio
ad bonum et refutamus malum sicut quo
naturaliter inclinamus bonum prosequendum et
et malum fugiendum contra ad secundum et quo
contra illa ad hoc dicitur quod sinderesis dicitur
et proprie in homine distingui non potest quod
sit quia ratio [illegible] habitus principiorum proprie
distingui in homine ~~[illegible]~~ non
potest ~~[illegible]~~ sit ut habitus principiorum agibilium
et est et dico dicitur et proprie quia partes
potest tamen [illegible] distingui vel saltem suppo-
ni per corruptionem vel dispositionem ad et [illegible]
ut patet in fatuis et ideo quod est demetur de-
beat [illegible] qui dicit quod non in ipso [illegible]
scintilla ignis sinderesis extincta fuit
sed quod dicitur forte quod in isto qui [illegible]
in finis suis videtur sinderesis esse extincta
sed aliqui peccatis [illegible] ut dicitur vel
[illegible] et [illegible] in malo fine
vivunt et [illegible] pessimus ut
dicitur patet est nulli sunt infideles qui
non habent sinderesim quia ut habet [illegible]
in suis malis [illegible] et [illegible]
[illegible] quod malicia facit [illegible]
[illegible] in potentia non [illegible] et [illegible]
[illegible] in peccatis [illegible] in [illegible]
et male [illegible] ad secundum patet [illegible]
[illegible] quantum ad secundum [illegible] aliquid
sit contraria quod non est ad quod applicata
[illegible] que [illegible] et [illegible] agibilia
actu applicamus ad hoc agibile vel ad
aliud et sic non in nobis contraria vel de
prosequendo si bonum est vel de fugiendo
si malum est [illegible] intellectu et [illegible] quod
[illegible] sed in speculabilibus [illegible] [illegible]
principiorum [illegible] ita quod intellectus qui est
[illegible] habitus [illegible] maiorem
[illegible] omne totum est maius sua parte et
[illegible] que in [illegible] singula [illegible]
sunt [illegible] quod [illegible] sui [illegible]
[illegible] et [illegible] intellectus [illegible] quod
[illegible] maior sive [illegible]
sit syllogizando et agibilibus [illegible]
sinderesis [illegible] ita quod sinderesis
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] atque [illegible]
[illegible] et contraria [illegible] quod a
nullo [illegible] sua [illegible]
et [illegible] in [illegible] habitus [illegible]
[illegible] quod omnis [illegible] [illegible]
patet [illegible] que dicit qui facit [illegible]
patet [illegible] edificatur ad [illegible] et patet [illegible]
[illegible] illud ad [illegible] [illegible] non
est [illegible] peccatum est et [illegible] sit
quod omnis qui credit [illegible] male facere
et [illegible] facit ipse peccat [illegible] omnis
[illegible] quod [illegible] est [illegible] ut patet [illegible]
[illegible] sic [illegible] quod [illegible]
[illegible] sed [illegible] non
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] sit semper perplexus
patet quia [illegible] non peccat eo quod erroneam
[illegible] si facit [illegible] peccat [illegible]
[illegible] est semper perplexus [illegible] doctores
[illegible] tenent [illegible] aliquis [illegible]
perplexus [illegible] credo [illegible]
quod iste non est simpliciter perplexus.

+ [illegible] [illegible] sit [illegible] idem [illegible] fides +
[illegible] in intellectu

quia pt cronica q̄ sicut bn̄ deponere p
sciendi pte sepcie ne ex aliorum sciēti d
ictione ꝑ scire ē q̄stia ipse p pl̄ions
est et ecōtro ē i c̄iens / q̄tu ad 2m
actu sit dux ē bonū cuiꝰ et moriꝰ
ipa ps duas q̄s p̄ma q̄ impossibile
ē unu et eunde actu 2m se totu ee
in ḡne cuiꝰ bil bonu et malu p̄ s̄
q̄ hoc actus est cus et no cus q̄a
in possibile 2a q̄o q̄ ut in ḡne mori
vuq et ide actus est sil bonus et mal
p3 q̄ matth vij d̄r q̄ non pt duob
dnis suire vel p3 q̄o q̄ contrarietas
actus boni p̄ ꝗ ordo cu contrarietas actus
mali ē ꝯ / q̄tu ad 2m aūt d̄r q̄a
[illegible] doctor q̄ actus moralis q̄sideratur q̄
ad suā spēz quidā ē bonus ut dare
elemosinā quidā mal ut furari uero
celā quidā in drus ut leuare fe
stucā Si aūt actus moralis q̄siderā
2m adeo ee suū i dīuiduale sic
dicit iste doctor q̄ pt xi sententi
q̄ nulla actio moralis sit in drus ꝑ
indr̄ in q̄ hoc repugnatz i eludat
q̄ i q̄ q̄a spēi cuit indiuidua
lia ut sp̄ali q̄uiat q̄ in diuidu
ut q̄tu ē spēa q̄tu et no indiuidui
q̄ q̄tu ē indiuidui q̄ue actus ad aliu
ipm ꝓ bn̄ e stat gr̄ q̄ actus qui
aly ē indruis sicut q̄ ut ē bonus
nec malus bonitate meriti aut malicia
demeriti re vite eterne p3 sit q̄ est
dnē actu quādiu qui no ē demitorius
q̄ no sit i merit puls ut meritori
q̄ sine talē ut p3 in hoc aūto
oppo² r² ꝯ distinc l¹ et l²

aut actus inferior aucte q̄ritates et actus
~~exterior~~ exterior quolitate impares
sic duo pccā et unu tm q̄ no
a² sit que distinct p̄cept ma̅gis
ꝓhibent in lege ista q̄ue volues
dictas edicti et ꝓ ius . que dictas
malicias ꝑ peccy q̄ ad actu ~~aut~~
inferiore et exteriore ꝓhibent d̄r
q̄ p̄cept uetus do. 20 ubi actus

exterior ꝓhibet hoc p̄cepto no mechaberis
et actus inferior ꝓhibet hoc p̄cepto no con
cupisces uxore. pximi tui / et simil r̄q
exterior actus furādi ꝓhibet cu dr̄ no fu
rtu faciet inferior vo actus ꝓhibet cu
dr̄ no q̄cupisces rem pximi tui /
oui aptit inter i d. 2e l² et bn̄
dr̄ q̄ q̄ius sunt duo actus tū sunt
unu peccy / q̄tra ad ea ē q̄z ma tra
distinc uiderit de q̄. p̄mo q̄ omnis actus
infidelium sit peccy 2o q̄ omē peccy sit
voluntarium et q̄ duo p̄tinet ad maliciā
distinc l¹ 3o de q̄stio l⁰ an adsio
et q̄stio sint duo pccā et hec duo p̄tinet
ad maiāz distinc l² / q̄tu ad 2m aūt
ꝓ ista q̄z q̄ no omnis actus infideliu
ē peccy q̄ sic q̄ infideles pt facē op⁹
aue p3 vestiendo nudu et pascendo fa
melicu et pt esse facē ex nāli piete
p3 i eo q̄ fat op⁹ nūc sit op⁹ bonu et
in eo q̄ facit ex nāli piete facit q̄
bn̄ ē q̄o uo et q̄firmat sit q̄silium uīū
infectoe no dr̄ nisi de bono q̄silio aut
in fidelibꝰ ut alias q̄ faciat ꝯ in ipsi
deitate q̄outes ipe no omnis eoꝝ actio
est peccy q̄ i eis doctoris ad demonu
assimilatō p̄tinet ut mala sit eoꝝ
omnis actio que ex volūtate p̄cet p3 in
fidelēs no dn̄ sint dampnati nec as
simulati ē ꝯ p3 q̄dā cōm tenetis
arguunt sic p̄mo q̄ illud q̄ d̄r glo
et est aug. sr̄ illo Ro. apla omē q̄
no ē ex fide peccy ē dicit glo omnis
vita infideliu ē peccy 2o sic omnis actus
bonus est actus virtus s² nullus actus bonus
bon⁹ sit p̄ter ad infideli q̄a p3 q̄ actus
virtus p̄cedit exterea infectoe p3 fides dirigit
i ecc̄a ut p3 p augᵐ in dist l⁰ 2 l¹
q̄ ad eb. 11 dicit apls q̄ sine fide
impossibile ē q̄uiq3 placē deo est q̄ ista
q̄ ꝯ aū impugnare btūs aug. l⁰ q̄
iuliani cab 1 p ancti tec q̄ q̄tilis
vestiat nudu uel ne fly aspiciet dicit
pariā tormēta q̄ b. aug. aubz uel
male facit p3 male h̄r ꝗ q̄ez si bn̄
male facit / p3 male h̄r ꝗ q̄ez bn̄
in fert aug. fructꝰ ē bonos ex[illegible]
mala facit aūt q̄ uitas ipa magis
solo liceat mltū tm affirmat q̄ue q̄ ꝯ
q̄ destruat uiz tū credo q̄ ue aliq
ꝯ boni sit abieu dn̄ licet multu vite

etiam voluntas prius sit et non esse possit
et [illegible] volo probabiliter sustinere contrarium positionem
et mediate in quod contrarium sit [illegible] determinatio-
ne quod habetur 10 et 11 [illegible] contrarium
fuit [illegible] determinatum 2o de malo. et ideo
ad primum dico quod actus infidelium potest dupliciter
considerari uno modo ut ab infidelitate procedit
[illegible] puta si infidelis vestit nudum ut
ydolo suo vel contemplatur vel ut [illegible]
vestit [illegible] ad infidelitatis errorem attrahat
alios vel non ab infidelitate sed naturali pietate
procedit [illegible] intelligendum est de dicto augustini
et non 2o ad 3m dico quod licet [illegible]
[illegible] prudentia non possit ex una
intentione sua dirigere sufficienter vero finis
supernaturalis et [illegible] per eum ipsa [illegible]
[illegible] vero finis naturalis et propter talem ut
actus [illegible] sine demerito et 2m [illegible]
patet ad alia obiecta quod [illegible] quod actus
infidelis non est meritorius vite eterne / Quantum ad
2m articulum pro [illegible] [illegible] quod omne peccatum est
voluntarium [illegible] patet per [illegible] et [illegible]
in pluribus locis quod 3o [illegible] [illegible] quod
involuntarium non meretur penam + nullum peccatum
est involuntarium [illegible] et ideo omne peccatum est
voluntarium [illegible] augustinus in libro de vera
religione [illegible] quod omne peccatum adeo est vo-
luntarium quod nullo modo est peccatum si non sit volunta-
rium et [illegible] augustinus [illegible] quod [illegible] adeo
manifestum est quod nulla [illegible] doctorum paucitas
nulla indoctorum turba dissentiat sed forte
ut dicitur [illegible] peccatum originale non est voluntarium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ante
[illegible] [illegible] est peccatum omissionis non
est voluntarium [illegible] non [illegible] [illegible] actu
voluntas est quod homine volente [illegible]
est peccatum [illegible] ad [illegible] [illegible] non [illegible]
volo bonum est facto sed quod volo malum
[illegible] [illegible] omne peccatum est aliquo modo
voluntarium et ideo [illegible] dicitur peccatum
esse in voluntate vel [illegible] ut actuale vel
[illegible] ut originale in voluntate [illegible] vel
positive [illegible] ut peccatum commissionis vel
privative sine actu ut peccatum omissionis
et ideo ad primum dico quod licet originale non
sit voluntarium voluntate [illegible] [illegible] [illegible] tamen
fuit voluntarium [illegible] [illegible] ad 2m dico quod
omne peccatum omissionis est voluntarium vel
[illegible] vel virtualiter ad 3m dico quod actus
[illegible] [illegible] stat [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] est [illegible] / [illegible]
ad 3m articulum pono istam conclusionem quod actus
[illegible] in voluntate [illegible] et actus exterior

+ sed hoc peccatum meretur penam

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] actus [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actus exterior sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum quod sit
[illegible] et [illegible] [illegible] / et distinguit
doctores [illegible] [illegible] actus exterior [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum actu interiori vel
[illegible] [illegible] [illegible] actus interior [illegible]
et [illegible] actus exterior cum interiori [illegible]
dicunt quod [illegible] [illegible] est [illegible] 2o et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
distinctio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de aquino in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible]
distinctionem [illegible] [illegible] primo / [illegible] [illegible]
[illegible] primo [illegible] [illegible] quod [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo
et [illegible] ad bonum in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] est necessario [illegible]
^ accessit [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et quia [illegible] [illegible] et [illegible] non
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] mortale quod [illegible] distinguit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
2m [illegible] [illegible] non [illegible] quod dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] sunt que [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
septimum de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] superbia avaritia gula luxuria
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctio
invidia et ira [illegible] [illegible] distinctio
Tho de aq [illegible] [illegible] [illegible] omne peccatum mortale
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum
aut [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
appetitus et non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] appetitus et non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bonum ut est appetitus [illegible]
et sic est superbia [illegible] [illegible] appetit honorem
vel [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] qui
dicitur ad [illegible] [illegible] [illegible] appetit
quod sit [illegible] [illegible] vel bonum [illegible]
[illegible] utile et est avaritia vel [illegible]
[illegible] [illegible] et est [illegible] vel 2m
[illegible] [illegible] est gula vel 2m [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est gula / vel 2m [illegible] [illegible]
luxuria / [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic est
accidia vel ex alterius [illegible] et
sic est ira vel ex aliena [illegible] et sic
est invidia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] 3o distinctio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctio [illegible]
[illegible] actus [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vtrum aliquod peccatum sit simpliciter irremissibile
quod sit quia remota causa remissionis remo
vetur effectus sed spiritus sanctus est causa remissionis pecca
torum peccatum quod specialiter contra spiritum sanctum committitur
est simpliciter irremissibile et confirmatur per
illud quod dicitur Mathei 12 qui dixerit
contra spiritum sanctum verbum non remittetur ei
neque in hoc seculo neque in futuro. Istis consideratis
dicendum tamen sit quod per veram contritionem omne
peccatum contrarium quod est remissibile in
peccato contrario patet per dictam sanctorum quem
admodum allegatur in distinctione 15 [illegible] ratio que
quod allegatur in distinctione [illegible] et ita
vltima [illegible] et
distinctione videndum est de eo. Primo utrum sit
aliquod peccatum in spiritum sanctum. 2o utrum
quodlibet peccatum sit remissibile et quod duo
[illegible] 3o utrum sit
omnis potentia peccandi sit a deo. Quantum
ad omnis potentia peccandi sit a deo et
hoc pertinet ad istorum. Quantum ad
primum dico quod aliquod est peccatum in spiritum
sanctum patet per textum scripture Mathei 12o
circa 3o suppono quod tale peccatum sit
duo dicuntur [illegible] circa primum
quid sit peccatum in spiritum sanctum 2o quot
sunt peccata in spiritum sanctum. Quantum ad primum
videndum est quod hoc nomen spiritus accipitur
quandoque communiter et convenit deitati sine
trinitati et ita accipitur [illegible]
ratio ad deum sanctus est deus et eos qui
adorant eum in spiritu et veritate oportet
adorare. Aliquo hoc nomen spiritus capitur
proprie et sic solum dicitur de tertia persona
in divinis que a patre filioque procedit
et per hunc modum blasphemia dicitur peccatum
in spiritum sanctum et colligitur ex scriptura
quia cum iudei locuti fuerant [illegible] ma
le de christo quod diceret eum re
rum esse potatorem vini et [illegible] publi
canorum amicum Mathei 11 capitulo in
capitulo 12 dixerunt blasphemiam contra
opus dei dicentes in Belzebub
principe demoniorum eiecit demonia tunc
deus ait dixit quicumque contra filium
hominis verbum dixerit remittetur ei qui
autem contra spiritum sanctum verbum dixerit non
remittetur ei neque in hoc seculo neque

in futuro et isto modo audent loqui de peccato
in spiritum sanctum doctores antiqui scilicet Atha
nasius Hilarius Crisostomus Ambrosius et Ieronimus
moderni vero doctores appellant peccatum in
spiritum sanctum quo quis peccat contra ap
propriatum spiritui sancto in quantum appro
priatum spiritui sancto accipitur prout ab aliis appro
priatis distinguitur. Quibus contra bonitatem et ideo
ex quo quis peccat contra bonitatem sicut
ueritatem dei que spiritui sancto appropriatur sicut
potentia patri et filio et sapientia appro
priata est. Quantum ad 2m considerandum
primum capitulo dubitabili sunt doctores
aliqui dicunt quod peccatum in spiritum sanctum
sit quadruplex scilicet desperatio presumptio
ut cum attendit quis solam misericor
diam dei et in nullo timet dei iusti
ciam dei agnite veritatis et
invidentie fidei in proximo / cumulate seu
invidia quod superna gratia proximo
est collata et aliqui addunt obsti
nationem et propositum numquam penitendi
et sic erunt sex aliqui qui addunt
peccatum ex certa malicia scilicet primo quod
ius spiritui sancto assignata. Quantum ad 2m
articulum dico quod respectu divine pote
tie nullum peccatum simpliciter est
irremissibile patet quod deus si vellet
posset omnia peccata remittere tam
mortuorum quam vivorum tam hominum
quam demonum sed vocando peccatum re
missibile quod aliquid post se appeti
tudinem ad hoc quod remittatur. Dicit
quidam doctor sic simpliciter peccatum in
spiritum sanctum dici potest irremissibile
quia non aliquid post se relinquit apti
tudinis ad remissionem scilicet tamen solum apti
tudinem. Alii dicunt quod si vocetur peccatum
in spiritum sanctum peccatum mortale cum finali
in penitentia sicut beatus Augustinus videtur
in prima sicut simpliciter dicitur irremi
ssibile quia numquam potest remitti nec in
vita ista impediente finali impenitentia

Durandus

net in vita futura ibi non erit status
remissionis et videtur michi quod illud
sit probabilius dictu — Circa primum articulum
articulum pono istam conclusionem
quod potencia peccandi est a deo probatur
quia omne ens quod non est deus
est a deo sed potencia peccandi est
ens quod non est deus igitur etc. —
Contra voluntas ipsa creata est
ipsa potencia peccandi et ut patet
per augustinum 2o de libero arbitrio.
quod ista est a deo est manifestum
ergo quod ista — alii tamen sicut inquirit i
primum est dicentes quod potencia pec-
cati ista potest dupliciter considerari
uno modo ut est principium actus —
alio modo ut potest defici primo modo
ipsi concedunt conclusionem 2o modo
negant eam — Circa secundum articulum
videndum est de duobus primo utrum
omnis prelatio seu potestas domina-
di sit a deo 2o utrum homo fide-
lis tenetur obedire principi vel domino
infideli de primo dico ergo sic quod prelatio
seu principatus potest tripliciter consi-
derari uno modo in se 2o quantum ad
modum quo quis adeptus est
principatum 3o quantum ad usum eius
quo ad primum principatus primo modo
consideratus est a deo probatur sic quia omne
bonum est a deo sed principatus consideratus
in se est aliquod bonum eo quod
includat ordinem vivendi debite in
universo igitur etc. — Nota de hoc
[illegible] in pluribus locis sue
politice et ad illud facit quod dicitur
proverbiorum per me principes regnant dicit
salomon in persona sapiencie in creatura

et legum conditores iusta decernunt
ad candem intentionem dicit apostolus ad romanos
13 non est potestas nisi a deo 2a conclusio
principatus aliis duobus modis con-
sideratus non semper a deo sed est
ut sic et ut non probatur quia aliquando
adipiscendi ~~[illegible]~~ prelationem vel
principatum est iustus et iniustus aliquando
per modum aut iniustum aut violentum
sic de usu quia aliquando est malus aliquando
bonus igitur etc. — Circa 2m ad 2am conclusionem
primus articulus pro ista parte quod homines
[illegible] et fideles quod idem est in pro-
[illegible] et fideles subditi tenentur obedire principi
suo pagano et infideli si tamen princeps
[illegible] talis iusto titulo tenuit prin-
cipatum probatur quia quis iuste non
[illegible] a deo nisi in iuste 1a conclusio
[illegible] sicut petrus in prima sua
canonica capitulo quinto dicit servi sub-
diti estote in omni timore dominis
non tantum bonis sed modestis sed etiam
discolis [illegible] ad thimotheum 6o capitulo apostolus
quicumque sunt sub iugo servi dominos
suos arbitrentur omni honore di-
gnos et [illegible] glo. etiam
de iugo dominorum infidelium et dicit
quidam doctor quod si dominus in iuste [illegible]
domino suo tamen subditi non tenentur obe-
dire quod non credo et [illegible] quod pro
[illegible] non modicum [illegible] et
non credo quod [illegible] pro domi-
[illegible] esset ut patet in [illegible] posse
[illegible] in legibus et canonibus
[illegible] ad [illegible] et quod patet per predicta et
est finis 2i libri [illegible] etc.

Veratur certa tercium librum sen tenciarum utrum plres dine psone possint

Utrum plures dine psone possint
eandem nam creatam assumere
q? non quia vel assumerent ea
in unitate ne vel in unite psone
primum non qr creata na no pt ee
una cum dina nec scdm qr tunc
plures psone cent una psna/contra
arguitur sic pr pt assumere alia
nam dente ana quia assupsit
filius ergo pt assumere eande/ atn
pz p capitulum beati hug? dcine f.
qua pr quia pr no minorem
f. maiore ht conuenienta cum
na quia assupsit filius quia ni
alia na i.e. Ponitur in hug
qomo dubiu est de qua pmo an
pr et f. sctus potuerint assumere
humanam nam/ 2o utrum filius
potuit assumere ea no assumenti
bus pre et ff/ 3o utrum eade huma
nitas in uno potuit assumi a
pluribus dinis psnis/ ordinato
utrum plures humanitates uno dentes
possit assumi ab eadem pna/ ergo
ad pmum dico loquendo de potentia dei ab
soluta pr et ff. poterant et posset
carnem assumere pr e nisi e eade
eadem po q. quod pt unus hc pt
alius f. cum psnare indiuinis e
ea pa ut dictum e li pmo 6o 20
pt eque distinctum eque posset
e uno f. na humana eque distinct
a filio sicut a pre et spu sco 3/ 3o
sic posse incarnari no repugnat
dine potencie nec sapiencie nec bonitati hoc
dicit est enim psona indiuinis po. i.
pr potuit incarnari vel ff vel ad hunc
posset si uellet 1/ nec obstat q. dicitur
voluisse Anselmi in libro de incarnatione
verbi q cent plures filii indiuinis
quia si pr ut filius incarnaretur
cet fi 9 dicimus sicut fi 9 2o dico
q quantum ad dei potenciam ordinatam
qua deus de posse q sua sapiencia
faciendum disposuit tunc nec pr nec
ff alius quia pre credendum e et firmi
ter tenendum q pr deus no dispo
suit nisi filium ee incarnatum 2
deus po ordinata dicitur solum ea posse
que ab eterno disposuit et uoluit ee
suis temporibus infra ... 3o
... post illam concl q una di
na pa pt nam creatam assumere
terminatiue ceteris psonis dinis non
terminantibus hunc assumpto pe e q
distinctas realiter f. q distincta sunt no
repugnat quin unum possit terminare
aliquid q no terminat aliud f. pe
dine sunt distincte realiter pz ex dictis
6o in libro pmo 2/ Item pr credimus
item q fide katholica credimus esse
firm hc est iter f. filium assumpsisse
humanam nam pre et ff no assumentibus
hc fide credimus ce firm 2 etc
pz quia fidei no subest fiom ver
est no de se// Item incarnatio i pitat
missione qr 3o utrum dicitur in

Prius incarnari

eo quod filius quo incarnatus est una persona
potest mitti sine alia quia pater nunquam
missus est. Ad 1m. Sed ut magis elucescat
hic katholica veritas declarabo ea per ordinem
Et suppono primo sicut omnis Dei actio ex-
cepta actione originis ad intra qua con-
stituitur una persona est communis tribus per-
sonis ut patet [illegible] Augustinus 1o de trinitate
[illegible]. Sed assumere alienam naturam est
operari ab extra ergo 2o. quamvis sint
unum [illegible] [illegible] una simpliciter illa
sic se habet [illegible] quod unitur unum [illegible]
[illegible] unitur [illegible] sed unio ista fuit [illegible]
et non [illegible] ut dicit Damascenus. Ergo 3o. maior
est unio que fit per gratiam unionis quam
fit per gratiam adoptionis si ergo in maiori
unione semper decenter unitur [illegible] una
cum alia nullo [illegible] fortius erit hoc
maiori unione. Soluto ad primum dicen-
do quod incarnatio fuit operatio communis tribus
sed terminabatur solum ad personam filii. Ad 2m
dico quod verum est quod assumere si tal unio
haberet per [illegible] quod non est in supposito
quod habet personam est unius unionis. Ad 3m
dico concedo quod gratia unionis est maior quam sit
[illegible] sed gratia adoptionis sit [illegible]
q(uod) et sic [illegible]. Sed quamvis gratia adoptionis sit
[illegible] sed alia fit [illegible] illa non
[illegible] plus una persona quia aliam
habet non [illegible] [illegible] personarum
(ozm) ad 3m articulum pro illa [illegible] quod
eadem natura [illegible] [illegible] [illegible] potest assumi
a pluribus divinis personis [illegible] quod que
sola divina [illegible] distinguuntur nullo
absoluto [illegible] se excludunt sed sic
est de divinis [illegible] [illegible]
Tho de argent 1o aliqua [illegible] in qua mutuo se
excludunt [illegible] si [illegible] [illegible] se mutuo
excluderent in aliquo absoluto tunc differ-
rent in absoluto sed hoc [illegible] [illegible] [illegible]

in primo [illegible] allegata. 2o [illegible] ista argu-
quidam alius doctor sic eadem [illegible] Durandus
[illegible] sicut actiua spirativa est in pluribus
divinis personis quia in patre et filio ut
dictum est in primo libro ergo a pluribus non divinis
personis potest eadem natura [illegible] assumi.
[illegible] 3o [illegible] quod [illegible] sit natura [illegible] Thomas de Burgo
[illegible] quia assumere [illegible] fuit assumpta
a patre et spiritu sancto sed illa [illegible] obedientia
[illegible] quia fuit assumpta a patre et spiritu sancto non
est [illegible] [illegible] [illegible] quod ad pa-
trem [illegible] quod filius est incarnatus
[illegible]. Ad hoc posset [illegible] [illegible]
[illegible] istam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sed forte dicitur si eadem natura esset assump-
ta a patre et filio tunc pater esset filius [illegible]
[illegible] quod non [illegible] ubi [illegible] [illegible]
[illegible] non sequitur [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] quidam doctor
quod eadem natura [illegible] persona a pluribus
divinis personis assumi non potest quia non
potest simul esse una persona et plures [illegible]
[illegible] [illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible]
doctor nisi forte vellet se fundare
ex hoc quod suppositum creatum non est a
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
plures [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
assumi ab eadem divina persona [illegible] quia
[illegible] incarnatum si vellet posset [illegible]
[illegible] [illegible] assumere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic potest esse unio per gratiam
[illegible] ad plures [illegible] [illegible] et unio
personalis ad duas naturas. Sed [illegible] assumpta
duabus [illegible] [illegible] [illegible]
esset illa persona que sic assumpsit duas
[illegible] naturas [illegible] [illegible] [illegible] plures.
Si duo [illegible] [illegible] non esset [illegible] [illegible]
[illegible] esset unio [illegible] [illegible] [illegible]
Et tamen unus [illegible] non sit [illegible] una
[illegible] natura sit non esset naturarum multiplicatio.

cuius oppositum supponitur. Solo dicunt
doctores sunt quos ego vidi quod erunt
duo homines sed quod arguitur quod unionis
erit alia alter eo quod unius predicatur
de alio dicunt quidam quod unum bene
dualitas tamen naturas quia erit suppo
sitorum sed quia licet sunt due nature
in supposito est tamen nisi unitas suppo
siti. Contra istos in summa distinctione [illegible]
quod talis persona est unus homo ita quod
* si assumeret plures et plures humanitates
non erunt nisi unus homo et hoc credo
esse verum quia unitas in tali est ex
supposito in quo etiam non dicitur esse homo
[illegible] humanitatem seorsum addi
unitate. Sed ad terminum [illegible]
homo non habet nisi unam humanitatem necessario
iam propter assumptionem in una persona
divina [illegible] quod non assumeret nam
naturam ad unitatem naturalem [illegible] addi
tatem personalem sed ad plures uni
tates plurium personalitatum eo quod plures
persone assumerent ut supponitur [illegible]

Utrum divina persona possit assumere naturam
irrationalem et videtur quod non quia illa creatura
non est elevabilis ad unionem cum divino
supposito que est supernaturalis unio
eius potentia non est elevabilis ad opera
tionem supernaturalem sed nullius nature irra
tionalis potentia est elevabilis ad operationem
supernaturalem igitur etc. Sed contra sic
arguitur quod sicut se habet esse naturale ad operationem
naturalem sic se habet esse supernaturale ad opera
tionem supernaturalem sed operatio naturalis
sequitur esse naturale igitur et operatio superna
turalis sequitur esse supernaturale. Oppositum
arguitur equaliter potentia [illegible] cum alia
qua potentia ea que equaliter distat
a deo sed tam creatura rationalis quam
irrationalis equaliter distat a divina
persona quia utraque distat in infinitum
a deo igitur si natura rationalis creatura et crea
tura irrationalis divine [illegible] potest
[illegible] pro tractatu [illegible] videndum de quatuor
primo de eo quod queritur 2o [illegible] ante
oppositum dicendum est [illegible] possibile sit naturam
irrationalem esse assumptam et non habere
operationem supernaturalem [illegible] non [illegible]
deo. 3o utrum verbum incarnatum carnem
assumpserit mediante anima. Quarto utrum
utrum [illegible] caro [illegible] fuit [illegible] sic
organisata quia a verbo dei assumpta
[illegible] ad primum [illegible] duas conclusiones
[illegible] quod persona divina irrationalem naturam
assumere potuit cum [illegible] idem nam quod
assumere [illegible] fuit prima [illegible]
potentia obedientialis [illegible] divine voluntati non
magis competit creature rationali quam
irrationali sed quod creatura rationalis est assump
ta hoc solum competit sibi per potentiam obedientialem
igitur [illegible] non [illegible] est quia deus est
potentia omnipotens. [illegible] quia posse
assumi non competit creature potentie activa
quia [illegible] nec conveniunt sibi
potentia naturali quia supernaturale est. Secunda
2o sicut deus potest supplere vicem persone
ita potest supplere vicem suppositi quia alia
persona esset suppositum licet non econverso
sed deus potest supplere vicem persone assumere
de rationalem creaturam igitur et vicem
suppositi assumendo irrationalem. 3o in
animatam creaturam potest assumere quia
divina [illegible] et irrationalis quia non est de se
[illegible] quia corpus [illegible] in triduo fuit
inanimatum quia de mortuum et
tamen mansit verbo dei suppositum unum
quia [illegible] fuisset [illegible] suppositum
quod realiter [illegible] eius fuisset distinctum
[illegible] quod solvendo illam rationem
quod illud corpus mansit unitum verbo
propter [illegible] quia habuit ad [illegible]

Heinr. Gan. 13 qlt. q. 4

anima rationalem cum debuit remanere
Sed contra deus potentia absoluta potuit
animam Christi annichilare igitur plures ra-
tiones sic si per aliquam viam mortalem creatu-
ram assumere non posset vel ista
impossibilitas esset ex parte dei vel
ex parte creature rationalis non potuit
ex parte creature quia ipsa subsistentia creatura
non rationalis non primum quia deus est infinite
potentie nec secundum quia ipsa subsistentia
aliqua creatura rationali sicut patet de Christi
humanitate igitur Sed oppositum istius te-
net quidam sollempnes doctores pro-
arguunt hoc probando an oppositum quia
creatura irrationalis non est elevabilis
ad similitudinem dei sed minus est simi-
lis quam assumi in unitate suppositi
igitur si non potest convenire creature irrationali
quod minus igitur nec illud quod maius est
2° sic minima natura non est capax
maximi doni sed natura irrationalis est
minima natura et assumi in unitate divini
suppositi est maximum donum igitur etc. 3° ac
creatura irrationalis non est capax per-
sonalitatis igitur non potest assumi in unitate
persone quia patet sed antecedens videtur esse de in-
tentione Boecii qui dicit quod persona
est creature rationalis individualis
substantia 4° quia si creatura irrationalis
uniretur divine persone perfectius uniretur
sibi quam creatura rationalis quod est falsum
et patet quia quia si lapis esset assumptus
ad unam personam tunc quelibet persona posset
lapide esset deus quod de creatura ra-
tionali dici non potest 5° Ultimo sic illud
quod repugnat dignitati dei hoc
non est possibile sed si deus assumeret naturam

irrationalem asini igitur etc. tunc posset com-
municatio ydiomatum vere dicere quod deus
est asinus sicut nunc dicitur quod deus
est homo sed hoc repugnat excelle-
tissime dignitati igitur Solutio sustinen-
da est quod quia dicit Bernardus angelus
in libro de consideratione quod Christus non assump-
sit hominem ut ostenderet se dilexisse quia
illud facere potuisset assumendo corpus
vel [illegible] ad primum argumentum dicendum quod quia non
valet non potest convenire creature ir-
rationali quod minus est igitur secundum nec maius
sed assumi in unitate suppositi quia
de facto potest homo intelligere quod maius est et
non potest minus sicut valere et posset di-
ci unio seorsum non est maius
quam sumere seorsum igitur unde
cum Christi mortuum mansit caro
assumpta et tamen non potuit sumi de eo
etc. Ad 2m dico quod licet non naturali crea-
ture non habeat potentiam passivam
in se capacitatis tamen habet potentiam
ipsius obedientialem qua capax est
etc. Ad 3m dico concedo quod natura
irrationalis non est capax personalitatis
sed tamen est capax suppositalitatis et
non potest assumi in unitate suppositi Sed
dubitatur circa hoc an concedendum esset quod
asinus est persona ad 4m dico quod non
quelibet persona lapidis diceretur deus sed in-
tegri lapis diceretur deus et dato quod
tunc dico quod hoc non esset perfectiorem
unionem ratione unigenitatis ne assump-
te Ad 5m dico quod non repugnat di-
gnitati divine que intrinseca est quia
diceretur quod asinus si hoc esset per extrinseca
et aliena naturam sed impossibile quia
non repugnat perfectam divine ac e-
ternitati quod 2m assumptam naturam de-

pati et mori g² xa // 2a q° fuit ista
q² congruentius fuit q² deus assumet
naturam rõlem q²c quia debuit
ee satisfacto p² petis et alie creature
hoc no poterant nc teneba² de q
potuit s³ no teneba² homo tene
bat² s³ no potuit i² congruum fuit
q² eet una psona que 2m una naturaz
psona posset et 2m alia teneat²
e q¹ pa est filius dei qui e deus
verus et homo vera i² Oz fcd²
q² ad interponend³m se p relaxatione
alicuius offense nuq vr ee idoneus
qui est de iniure offendent quia
alienus s³ xe fuit 2m naturam
assumptam de tribu iuda et p q²
de iniure offendent ade i² Ao
lus qui interpatio sic iti satisfo
ne penali tnc ille qui est deus
dite ul supe illius qui offendit²
magis congrue interpont se quia
medio alius ul pt dici q² licet
xe fm naturam fuit de illa iu
dice tamen in nunnis fuit aptitud
zio in omnibus ex inducq est psona
reuerentia ut d² aplus ad heb²
quia no solu suffic² dez etiam
sup eminet² satisfacere potuit
/ O2m ad 2m arlu po q°m qui
i puts in matia ista mag pba
bilem q² de po² dei absolu na ib
lis pt ee psonalr unita deo pt
h² q² beatificet fruat² eo p²c quia
deus cuius³ creature actu pt sus
pendere cosnata tam creatura in
ee i² q° ba / 2°c assm meritez
et fim fuit diuisas ro iuiquo
uum est p² s assm et illegu po

stas fim ut mai³m est g² bnu pt
ee sine aliquo et e q²uo / 3°c fruitio
no dicitur nisi inquum deus apprehen
di² sub rone summi boni s³ deus e
liber et i² pt se onde ne assupte
sub rone s bel et no sub rone boni
i² c / g°c nq pt fim deo sine cali²
s³ exoh² q² deus naim aliqua assumit
no necita² ad ifruendum ei talte
g² / contra sic deus pt influe i naz
seu ceuium p eh² q² influat i illi
ne potentiam i² O2 contra istam
q°m ur² quida doct qui dicimitem
multiplr primo c quia omnis hna na
que fruit² deo plibitate arbitrii e
flexibil abeo et p q²ns pt peccare
s³ xpus no potuit peccare se² q² ex
vi unionis necia fruit actu fim
tems / 2° supposita diuini sp fruit²
eciu² diua Oi g° s naim diuinam
assumptam no fruer² idem suppositum
eet fruens et no fruens q² e cõdico
/ 3° aie assumpte obtum beatificum est
semp pns s³ voluntas na² et inctio
nut ultum finem isti pns e g° / g°
maiori unione unit² anima xi
stutur ad psona verbi quia in aia
plurime glie deo unit² s³ in ista
maiori unione no pt no fim deo
g² / Solutio ad pm nc°a¹ nisi
ad dat² q² sit ipa aia delecta na
eui hna ut assumpta impecca quia
sibi delecta no est / Oi unt eet s
bi delecta tnc ia no eet assupta q²
tom gcede² s q² eet peccab et p posset
dapnari etc / Ad 2m dr q² no est q²
dicto q² idem suppositu fruat² fm diui
et no fruat² fm aliam et ph² inde ad
forma quod no seq² no fruit² illud

Gen²
regimi
i best²

suppositum primum humanam. nam quod non
fuit quia ab inferiori ad supremum
continue / Ad 3m dico quod non est obiectum
beatificum ut beatificum semper esse prius
anime assumpte ut patet ex fundamento
rationis 3e per hoc adiuncte / Ad 4m
dico quod ex maiori dimensione non potest
argui magis incorporatione nisi dimensio
nes essent eiusdem speciei quod non in propo
sito. Ideo stante quod anima esset in homine
simpliciter constituta deus posset se non
unire ei per modum beatifici obiecti. Igitur //
Contra ad 3m in ultimo positio pro illa quam
quod filius dei assumpsit carnem medi
ante anima probatur quia anima est
similior et in perfectione propinquior divini
quam caro. Igitur quod videtur // Sed forte dicetur
in modo medio quo aliqua coniunguntur
extrema prius coniuncta separantur sed
in morte christi licet anima fuit a carne
separata deitas tamen a neutra separa
batur. Igitur etc // Solutio hec valet de me
dio necessario actu coniungente non de alio sed
congruentiis // 2a conclusio sit ista. Filius dei a
ssumpsit totam humanam naturam mediati
bus suis partibus que sunt caro et
anima probatur quia quod est posterius
origine assumitur mediante eo quod est prius
origine sed partes ex quibus componitur
natura sunt priores ipso toto ori
gine. Igitur // Contra ad 2m articulum po
sitionem quam quod loquendo de prioritate
temporis et durationis caro christi non
fuit prius in virgine organisata
quam a filio dei assumpta probatur quia
prius est hec non est organisatum
sed caro christi nunquam a filio dei assu
mebatur non fuit ut dicit beatus Augustinus
in libro de fide ad Petrum capitulo finem

rei xviij firmissime tene et nullatenus
dubites non carnem carnem christi sine
deitate conceptam in utero virginis prius
quam susciperetur a filio sed ipsum verbum deum
carnis acceptione conceptum ipsam
quoque carnem verbi incarnatione concep
tam etc. Si caro fuisset aliquando
assumpta tunc fuisset suppositum vel
igitur fuisset de ratione alicuius suppositi
quod non videtur vel mansisset et tunc post
essent duo supposita quod dici non
licet. Igitur etc // 2a conclusio quod quamvis non
prius tempore vel duratione caro prius
naturaliter per suppositionem caro fuit or
ganisata quam a filio dei assump
ta probatur quia quod est prius priore est
prius posteriore sed caro naturaliter prius
fuit animata quam a filio dei assump
ta. Sed prius positione non fuit organi
sata quam animata ut colligitur ex 2o de
anima ubi dicitur anima est actus corporis
organici etc. Igitur quod videtur probatio patet
duabus conclusionibus patet secunda ista 3a conclusio quod
corporis ex organisatione et verbi dei
incarnatione sit fuerit simul in eodem
instanti probatur quia quecunque sic se habent
quod unum naturaliter est prius alio sine or
dine prioritatis temporis vel durationis illa possunt
simul in eodem instanti sed sic in propo
sito de organisatione et de incarna
tione ut patet ex quibus premissis igitur etc
/ Ad articulum principale patet ex dictis in solu
tione primi argumenti quod conclusio prima
primi articuli. Sequitur de 3o et c.

Contra unum dicitur virgo beata fuit in peccato
originali concepta / probatur auctoritate per beatum Augustinum
qui in libro de fide ad Petrum capitulo 13o sic
dicit. Firmissime tene et nullatenus du
bites omnem hominem qui per ...

mulierum et mulier concipi non petto
originali nasci impietati sub ditione
morti ergo subiectum et obnoxium nasci
filium dei non decuit. apostolus Romanos 8 enim
nos non filios irae etc. ergo nullo negotio
virginem in gremio expositum deitatis
mulier conceptam g² h tibi i. a
git ea fuit ad oppressum m² t sic quod
quod filium dei decuit et ut ... matrem
suam hoc pie credendum e. ipsum
fecisse ergo filium dei decuit matrem
suam ab omni petto preservare etc.
Procedam materia communis videlicet
est duplex primo utrum beata virgo
contraxerit originale peccatum in
sua conceptione 2° an contraxit
aliquod actuale peccatum veniale
vitia et comissatione et haec duo re
spiciunt mariam distinctionibus 3ª et 3°
videlicet est utrum beata virgo nescit
et dici possit mater dei // circa primum adhuc
sunt opiniones ad utramque partes
quarum nullam temerarie salti volo
negare sed postea in ita de opinio
nes enim motiuis suis inde di
ca duo verba ad materiam una opinio
nulla pulchre fundat partem
negatiuam communis patres hoc
primum prima est ista cum deus po
tuit virginem beatam matrem dei
ab originali culpa preservare 2a
quod haec congruum fuit et diuina boni
tate decuit 3a quia inferunt
opinio tenere quod defecto virgo
beata non fuit sine petto originali
concepta fuit prima communis probat
haec opinio sic quia deus personam
suam ab statim potuit semen
quo virgo ipsa propagata fuit
preservare a qualitate illa morbida
libidinis quia ex ratione fetus in se
ret originali macula 2° quod vero ita
patet ista opinio quia virtute diuina fuit
potest separari potentia ubi maxime ubi
ipsum prius est causatum simul absolu
ta sicut in ipsa carne semen suum est
in fectum quam anima infundatur
ergo Sed de ista quod credo quod non op
orteat nos multum dubitare verum
motiuis modernorum quia quidam
ad contradictionem huius communis arguunt
sic contradictio implicat aliquam post
lapsum primi hominis nasci per
mulierem propagatum sine originali
petto i. deus non potest hoc facere quia
non est aliquam probant sic quod omnibus
per naturalem propagationem natis con
tra ... contraxit eos si ... ante
contraxit eis ab extrinseco quod prius
fuit culpam quam ... 2a ar
guunt potentia in sufficienti ponitur effi
ex carentia originalis iustitiae cum de
bito habendi eam vel est ipsa originalis
iustitia vel est suppositus eius sed quia
homines non habent aliquam differentiam
tes nascuntur sub carentia origina
lis iustitiae cum debito habendi eam
perdidit enim Adam huiusmodi iustitiam pro se
et omnibus suis posteris sicut libere reparat
eam pro se et omnibus suis posteris
ergo Sed quoniam iste instantie sunt
sunt solutione digne dico quod totum
quod assumunt est verum de lege commu
ne et sic 2a quod quia ponit h
opinio est ista s. quod congruum fuit
et bonitatem diuinam decuit quod beata
virgo sine originali petto concepta
sit probat sic quia hoc decuit dei fi
lium in propria matre ostendere ad quod ab
ligatur quilibet primus homo ex precepto

Nota de arg[umen]tu

dius Sz quamque filius posset mere-
suam psonae ex amore malo q
fuit originale ipe nullc. tene-
excepto dius dessore pmum
faciendo lx v. 2o q. // Ite assimt
h opinio pse quitz ad quam istaz
verilem anselm qui in li.o de gcep
tu originali sic d.t nempe decet
erat ut ea puritate qua maior
sub deo nequit intelligi virgo illa
intet bndicta... deus pr filium vni
genitum suum que de corde suo eq
lem sibi genitum diligebat ita
dare disposuit 1a cl. // Ex ista gone 2a
b opio pbat 2am gom pposiciom
assumpto isto qui pu.o q cum in
conuenientia apud deum e i pole
tur etc. sic illud q decet aliquid
face v nullam hz decamp.o co causa
cionem si hic no facit potit sibi in
putari sz ... legem psonae amacta
originale pcti est dignus 1a cl. // Sz
dum opiniones facile inderent
ad arta gonia ze a ille solunt
sublata esset 2a q.o dicent em
q aliquid est indecens et imp
babile decens cuius obmissio no
est indecens lz impbabile 3e gone
3e negare2 a or qua deo nichil
potit impuari qua sum apliquiso
sibi dece pt cur ita fac 1a cl. // Sz
m... sunt solleprices dotti fr... lucre
indeos quia dicunt eodem sens tha
a ... q virgo bta in originali
pcto concepta fuit et paliqt tpus
in illo pcto pmasit quamvis purga
ta et sicficata permasit fuit, et ...
bant ex multe aucte sctorum p... quod .

btus Aug9 in li.o de bapt.o pruulorum
q.a arrianos q solus xpc fuit sine
pcto et nullus melior eum dic-
go q virgo bta fuit sine pcto est
dicere ipam nullo subfringe ... gntiqz quam
...nephas est // Item btus Aug9
sup Ja simone et expones illud
...bum baptiste Ecce agnus dei ec
d.t ponit ex illa indice veni
mit et ex illa pagine de qua ta
tit gomis daud ecce ein iniq
tatibus gcep. sum et cl. lz sub d.t
q solus ille agnus est qui sic no
venit // Item quia Julianus dixit
quin ysaac filium abrahe sine ori
ginali pcto concepti quia mat
sua sterilis fuit qn eum gcepit
in li.o g.a Julianum d.t btus Aug9
co ait sum sana fidem Excede
quipistic dolu ee gcepti et ysaac
dico exqua omnes recti vno salo
excepto ab hoc malo pquo libea
mur a malo // Ite btus Aug9 12o
de civit.e ca.o xiiij.o tractus illud
ps In mortuis liber d.t solus
xpc liber est a debito mortis qua
solus sine pcto na ma et insflic
ta est pro pcto Item btus Aug9
sup ps.o Inte dauit.e speciam q.t
solus xpc sine pcto nam omnes em
pctauimt et egent gra dei // Item
btus jcs9 sup illo p vbo ps.e 21
Erue a framea deus aiam meam
et de manu canis vnicam meam
d.t vnica e anima xpi q sola
a pcto immunis Item b. Amb
in sua exposicione ... psus d.t solus
sine vauit // Ite leo pp. in sermone

deinde dicit salus namque nostra
hoc habemus in nobis deus hunc de
corpore pollutus conceptus factus est
homo. Item beatus Anshelmus in libro 2°
cur deus homo capitulo 17° dicit virgo
unde assumpta est per iniquita
tibus concepta est et in peccatis con
cepit eam mater eius et in origina
li peccato nata est quia et ipsa peccavit
in Adam in quo omnes peccaverunt
Item si beata virgo non fuisset con
cepta in originali peccato ipsa non
indiguisset redemptione Christi consequens
quia Christus fuit redemptor omnium
Item Damascenus libro 3° [illegible] incarn
atione dicit spiritus sanctus supervenit
purgans eam scilicet virginem sed pur
gatio presupponit culpam sed non actualem
ut patet per omnes igitur originalem. Contra
ad omnes istas auctoritates Io. Ambrosius
Augustinus Leo papa dicit opinio opposita
quod loquuntur de lege communi et ideo non prae
iudicant beate virginis privilegio speciali
Contra tamen replicat alia opinio de
hoc privilegio nulla fit mentio in scrip
tura ergo tamen communis lex generaliter
et est fortis replicatio quia qui alle
gat privilegium debet probare alias
sibi non creditur. Tenent isti ex ad
verso quod scriptura si non facit men
tionem de beata virgine quo ad istud
facit tamen mentionem de Io. baptista qui
fuit sanctificatus in utero matris et beata
virgo non debuit esse deterioris
conditionis et forte ista solutio
non satisfacit quia sanctus Io. baptista
conceptus fuit in originali. Ad [illegible]

dicunt non loquuntur determinate sed in questione
sed non est mirum si ipse fuisset illius
opinionis quod beata virgo fuisset concep
ta in originali culpa et ideo voluit [illegible]
virginem [illegible] quod non debeat
festum conceptionis celebrare. Ad
articulum dicit quod si fuit preservata per
Christum fuit gloriosius redempta. Alii
dicunt ut Henricus de Gandavo in quolibet
quod beata virgo fuit in originali concep
ta sed in primo instanti fuit sanctificata
Alii dicunt quod in primo instanti fuit
esse fuit in originali sed per tempus [illegible]
tempus non quia statim sanctificata
fuit. Ego tamen nullam partem volo
asserere sed illud in quo doctores sunt con
cordes scilicet quod beata sanctificata fuit in
utero matris sive concepta fuit in
originali sive non. Hec sanctificatio
fecit ad fomitis ligationem. Secunda sancti
ficatio [illegible] quia concepit filium
conceptione fecit ad fomitis totalem
extirpationem. Contra ad 2 [illegible] po
nit istam conclusionem quod virgo gloriosa
sua conversatione et vita numquam fuit
actuali peccato maculata. Patet conclusio
.. beatus in libro de natura et gratia: habeat
virgine excepta si omnes sancti et sancte
viverent an peccatum haberent quid re
spondent nisi illud quod dicit Io. si dixeri
mus quod peccatum non habemus nos metipsos
seducimus. Contra ad 2m articulum pono
primo illam conclusionem quod fuit loquendo
de conceptu fuit supernaturalis [illegible]
non potest reddi naturalis causa [illegible]
naturalem ut [illegible] 2a
conclusio quod Christi conceptio [illegible] potest dici naturalis

3o quia scta fuit ex apta nali vi-
gina ex purissimis sanguinibus
bte virginis qui fuerunt naturaliter
ferm(?) formatum 2e Et iste 3o ce fuit de
intentione bti Ambrosii in libro de co
ceptione ubi sic ait nulla indi-
gestio et 2m natam indecentes resump-
natam/ 2o ad intra adulterium quoniam inter
beningnus aut permitto quod ad perfectionem
plus indiget magno et requirunt ma
ne spacio tamen organisato corporis
consumato et concepto plus indiget ad
primum 3m et xm bta virgo habuit se at
tunc quo ad 2m conceptionem Sed quia
ad 2m s. organisato nullo habuit se
actiue primum per spacium septimanam
quia bta virgo in xpm masculine
nouem mensibus portauit idem
Sed 2m per quia organisato fuit
sua instanti ut dicunt quidam doctores
Ex quibus sequitur quod verificatur ista
quod bta virgo vere est et dici potest ma-
xpi pri quia ipsa ministrauit ap-
tam materiam ad xpi conceptionem
ipsum indiget portauit et nutriuit
ad debitam augmentum perduxit de co quod assumit
se generavit ut expressius liquet 2e
Ex quo sequitur tertio quod ipsa est et dici potest
mater dei pri quia filius eius est verus
deus etc. Ad ronce dico quod sunt plu-
riles ad vtramque partem de 2o 3a

Vtrum vnio humane nature dicat ab assump-
tione quia assumitur verbo/ Et uidetur ar 2e
quia nec vnio talis esse potuit sine
assumptione nec econtra vt videtur quod quod sunt
fla// Opp aut vnire dicit ab as-
sumere i. vnio ab assumptione quia

per totam augmentat etiam et quia a vnire
conuenit toti trinitati sed assumere non
sed solum persone filij in proprio// Pro decla-
ratione quorum dicendum est de tribus Primo
primo utrum natura diuina possit assumere
naturam humanam/ 2o utrum modo sit
vnio in natura 3o de eo quod queritur
Circa primum dico quod naturam diuinam
posse assumere naturam humanam potest dupli-
citer/ vno modo ratione proprie diuina et hoc
nullum dubium est ut patet ex dictis supra
in hoc Primum alio modo utrum ratione
natura diuina possit assumere naturam humanam
et hoc ad hunc potest duplicitur/ vno modo
concepto personis puta si diuina
non esset in tribus personis vtrum adhuc
posset assumere naturam creatam/ Alio modo
vtrum natura diuina existens in tribus personis
posset sic assumere naturam creatam quod
assumptio in ratione termini ad naturam
et ratione natura ad personam 2m hoc pono
duas conclusiones Prima est ista quod prima
diuina non existens in tribus personis
non potest assumere humanam naturam patet quod
quod nullo habet contrarium hoc non potest ali-
quid assumere quod supponit esse subsistenti-
am natura non habet existentiam nisi in tribus
personis quia impossibile est diuinam
naturam aliter existere quam nunc ex-
istit sed secundum fidem katholicam sub
sub esse non potest diuina natura
existit in tribus personis 2a
quod natura diuina existens in tribus personis
potest assumere naturam humanam ita quod talis
assumptio in ratione termini ad diuinam
naturam et ratione diuina natura ad personas
Sed nunc credimus equivoce fore esse in
xpo patet quia nullam hoc videtur in-
cludere repugnantiam ergo est possibile Sed
forte dicetur sicut se habet potentia ad proprium

natura scilicet humana. Ad naturam sed prima divina
non potest assumere personam creatam 1ª nec
naturam humanam / 2º actus personales non
conveniunt nature divine et ideo ipsa nec
generat nec spirat nec spiratur
ut dictum est supra. Licet filius sed assume-
re debet esse actus personalis alio de-
fecto non posset competere soli filio 1ª
/ 3º per assumptionem sit communicatio ydiomatum
quia secundum beatum Augustinum talis fuit illa
susceptio que deum faceret hominem
et hominem deum. Sed natura divina non
potest dici facta de humana nec econverso 1ª et
Henr. Solutio ad primum dico negando hoc
quia licet hoc non sit factum possibile est tamen
fieri / Ad 2m dico quod actus persona-
les ad intra non conveniunt divine na-
ture agenti quia natura divina nec generat
nec generatur. Sed ipsum assumere
est actus ad extra qui convenit per-
sone et nature // Ad 3m dico quod non est
quod quod est unitum divine nature humane
quod hoc est secundum quod accipiatur in abstrac-
to / Sed solum in concreto quia homo
ex albedine est solum albus non quod
humanitas sit albedo. Tertia dicit quidam
Henr. doctor quod si una istarum debet concedi
tur unius communiter esset econtra ista
ipso deitas est homo quia humani-
tas est deus quia persona filii
in qua primus homo est persona et
hec divina est sua deitas realiter
deus. Alia ideo quamvis non lo-
cutio nec formalis tamen per ydemptitatem
potest quod deitas est homo sicut dicit
legitur(?) ... istam quoque est primus
est sua humanitas ideo ...

formali ut per ydemptitatem debet conce-
di humanitas est deus. Contra ista ad 3m
articulum pro illa conclusione quod in christo proprie
loquendo non est facta unio in natura, probatur quia si in christo esset unio in natura
tunc in christo esset tantum una natura contra
fidem. Probatur sic: Natura similiter
esset tantum una natura vel illa esset di-
vina et tunc christus non esset homo vel
illa tantum humana et tunc non esset deus. Secundum
terminus est contra fidem que ponit
in christo duas naturas et patet hoc dicitur in
symbolo perfectus deus perfectus homo
non potest dici quod tantum una natura est in christo
per commissionem unius nature mixta quod sit
christus non est unus dicitur in eodem symbolo
unus non ~~comm~~ commixtione divinitatis in huma-
ne sed per confusionem substantie christus
unus sed unitate ~~persone~~ persone. // Contra
ad 3 articulum quidam tenent indubitanter
vere ipsa unio de qua queritur sit crea-
tura. Ad quod intelligentes quidam
distinguunt quod unio dicit creationem
sic est in deo et ut idem sic est quod divina
essentia // Sed ut dicit relatio ipsorum unitorum
sic est increata et est quid creatum.
Sed quidam alius doctor ponit 3
conclusiones ad hunc articulum. Prima est quod unio
sive sua ratione qua deus et ho-
mo uniuntur sive relatione qua humanitas unita
ad divinitatem refertur semper. Secunda
unio est increata et est quid creatum
hanc conclusionem iste doctor probat sic
non nata sufficiens non est magere(?)
Sed unio qua sic tantum unit
humanitatem verbo divino est actio suffi-
ciens et ideo non est in deo nec quod
est deus ideo increata et creatura

Tho. Henr.

Sz p 2a pte qo̅is iste doct᷑ ar̅ sic
quia i̅ la qua deus ref̅ert ad creatu̅
et eq̅ͦ e solu̅ p̅m ro̅m inde a & in
creatura est real̅ qz // Ite ar̅ sic q̅ q̅
est tp̅ale h̅ est creatura sz p̅dicto vnio
sine su̅matur paccone dei transiente
sine p̅sone ipa est quid tp̅ale i͛ ͨ
// 2a qo quam ponit iste doct᷑ est ista
q̅ p̅dca vnio real̅ dr̅ ab assumpcoe
qua p̅bat quia sic no̅ tn̅ quod q̅ cet
alia vnitu̅ cet ab eo assumptu̅ / Sed
na̅ dina e vnita nr̅e hu̅ane i͛ so
i͛ dina na̅ cet assu̅pta q̅ e ꝯ͛ ꝯsiliu̅
tholomi̅ allegatu̅ p̅uigemi i ista
q̅ sde / 2o illa que sic se h̅nt q̅ vnu̅
e vnibile alio p̅ius dr̅nt real̅ sz as
sumpco est p̅ius vnione e cu̅ quia
symboliza̅t cu̅ & vnio e q̅uasi cu̅ ꝯ
assumpcoms qz / 3o assumes q̅ h̅
suat no̅ dr̅ assumptu̅ sz omne vnies
ad se aliq̅ dr̅ vnitu̅ i͛ ͨ sz. vide͛
michi tamen q̅ p̅babilius cet dic̅e
q̅ qo̅m p̅ma h̅m q̅ aliqi q̅ vnio no̅
sit deus nec aliq̅ creatu̅ sz a̅libm
& h̅ na̅ na̅ sit sc̅ientia p̅ sepe hec
co̅silem modu̅ loquendi impl̅ica /
ad ro̅m dr̅ nego q̅nam ro de hoc 6a.

Vtru̅ in xp̅o sint duo supposita q̅ͨ
ar̅ quia ex vbi deitas implicat
deu̅ suppositu̅ & ex vbi homo
implicat h̅uanu̅ supposi̅tu̅ sz xp̅ͨ e
ve͛ deus & ve͛ ho qz / ꝯ suppo̅m an̅e
d̅ca supposita ydiomatu̅ su̅a ꝯp̅e
tatu̅ sibi mutuo no̅ ꝯmutant sz
ydiomatu̅ xp̅a p̅m h̅uacces q̅uod
p̅ut̅ de deo quia dr̅ passus mor
tuus &c // Pro decisione viden

de x̅or / p̅o vtru̅ suppositu̅ & na̅ in
creatu̅ real̅ differant / 2o de ꝯ̅sito
/ 3o vtru̅ vtrum h̅ p̅p̅o sit ꝯcedenda deus
f̅cus est homo / 4o cu̅ h̅ sit ꝯceda
deus est ho / circa p̅m dr̅ ꝯ̅sa c̅a
doct᷑ q̅ supposi̅tu̅ & na̅ increatu̅ real̅
differunt & h̅ p̅bat p̅o sic ea q̅ma p̅
supposi̅tu̅ & na̅ real̅ essent idem tunc
a quocumq̅ na̅ assume͛ ab eo assume͛
supposi̅tu̅ f̅z quia vbu̅ assumpsit u̅
hu̅anam & no̅ assumpsit ad suppositu̅
i͛ ͨ // 2o sic si increatu̅ supposi̅tu̅ &
na̅ no̅ differunt real̅ tunc na̅ i abstrac
to p̅ic͛ de suppo̅ q̅o̅m quia h̅
no̅ est ꝯceda ho est h̅uanitas / 3oc
in reb̅us creat agens & illud q̅
sibi ro̅ ~~real~~ agendi real̅ dr̅nt ꝯ͛
in rebus increat supposi̅tu̅ & na̅ rea
li͛ dr̅nt quia͛ quia suppositu̅ e agens
& na̅ est ro agendi atu̅ p̅z q̅ agens
est de q̅ne ee effect̅ ro aut agedi
e de q̅ne ee formal̅ effectus aut
& forma no̅ coincidunt &c / Sz q̅
ru̅ tenet quida alius doct᷑ q̅
ponit q̅ supposi̅tu̅ increatu̅ no̅ dr̅nt
real̅ a na̅ & h̅ p̅bat multipl̅ p̅o
quia diffinicio suppositi conuenit
nr̅e q̅a &c / atu̅ p̅t sic q̅ diffinicio
h̅uane nr̅e e racionalitas & rr̅nalitas
& h̅ ꝯuenit supposito & ec̅ q̅z ͨ
// 2o sic si suppositu̅ real̅ dr̅t a na̅
tunc aliquid addet super na̅m sz q̅o̅m
f̅ quia nec add̅ naturae nec mo act̅
nec ipm ee i͛ ͨ // 3o sic͛ q̅ for̅ ꝯpa
ti nalis cet no̅ eadem cum illo
cuius e for̅ q̅ e f̅m & quia͛ q̅ ꝯpo
situ̅ nr̅e ex na̅ & forma e vnu̅
supposi̅tu̅ & forma & eciam na̅ sunt

Una

tes in [illegible] ut p3 2o phis(?) 1o [illegible]
in q ambe iste opiniones minime
teneat extremum eo q aliq suppo
e ut ho q trat dt a sua na s fac
z in sint to asmus pribus ee
tria e aliqua na sunt hana hna
corpi inherens subalit q pse pa
com atorpe sit suppo ut ma
est Et 2a dicens q est ut sic
ut no z s ht p3 ad ar ta dns
ptt //2a ar est de eo q ptin
po istum gom q in xpo no sunt
plura supposita p 2o quia si aliq
suppo esset in xpo pt suppo ubi
ht maiore eet hnam suppositu
Sz ht no n nullu ad dicm
suppo hnani in xpo eet tra a
ubo d ti tnt no posset vere dici
q pa e ho deitatus fe indins
eo q subiectu z stu supponent
p distinct supppant/ 3 si in xpo esset
plura supposita hnam z 2 dum
tnt in xpo eent plures pe s 9de
vetti zz error nestorij qui p3 q
qz elu suppositor eet pa [illegible]
eetia tonal individue sbe
3 3 de roe suppositi e pse subsiste
Sz hna na in xpo in nitur subsi
stentie ubi z no subsistit pse 1
Sz q harit gam vide ce p mo
pmio metice quie inge itatat
intew tn qua opinio illa poit
in xpo duo supposita z no p po
teat m oni tlibus motume p
q nc est maliqua pse ht ht vere
suppo aliq sui sz xo e vere
in spe hnana p hnat in supposito

dno e in xpo dm supposii hnani
xo ce individuum no e separatum
ab hnam xo go ut ce suppo
gna p3 qua mag sl z n et sbe ee
individui conueniunt sbe z alijs
prit Sz ee suppo quenit solu
sube 1z/ 3o sic homo e nom sup
positi ss xo est ho 1o 4o narto
si ubu dimitteret hnam nam
assumptam z pplana illam in sue
tiam esparet eam sic q aia in
formaret corpus tnt ibi eet hu
suppositum ut m est q z tut
sna p3 qua sola separato no tar
git alicui suppositalem pfectionem
1o Solutio d quidam dicit ne
maiore ius tal sba eet sibi ipi
delicti s vide q quando valent 1
ad 2 dicit ne quam saltim
si pindiuidum solu inte p e hm
in nito qua suppl ad d suppo
pse de/ad 3 d quidam dicit q
homo qui d de xo tnc e nom
suppositi vne ner come z sigt
suppositum ubi z 9cedi p tot a
3 ad [illegible] tot ca sum z dic q
sola separato facit dcio supposito
suppo/ Ho quo sequitur ter q p ole e
q nunc no sunt plures homines dm
unc re p sl eent plures absq ht
q aliquis ho denouo p penetrator
ul gnatonez ul quanq pucto z
pona nuce p3 illud si xo assumeret
plures omnes homines sine nalis nas
in xpo eet tamen dm suppo z io tt
no eent plures homines z si dimit
tet assumptos ul assumptas na in xpo

tho dicar

1 2 est non valens si na hna in p no d ista delicta

// dicitur: facta est caro, quod est dicere: facta est

cam autem pro tertio // Contra ad tertium pono
illam conclusionem quod haec propositio est kathegorica
et quaedam: deus factus est homo, quod dicitur in
simbolo misse de filio dei descendit
de celis et homo factus est // Item beatus
Augustinus dicit quod talis commutatio illa susceptio
que deum facit hominem et hominem
deum / Item patet hoc per beatum Augustinum
super illo verbo Johannis primo: verbum caro factum
est, ubi dicit beatus Augustinus quod caro supponit
ibi non pro parte hominis sed pro toto. Sed
etiam in ympno adventus: veni
redemptor canitur: verbum dei factum
est caro // Sed ad tollendum multa similiter
dicunt doctores distinguendo quod haec propositio
factus vel refertur ad totam compositionem (i. res facta caro facta est dei)
et tunc propositio est vera quia sic deus factus
est homo quia hic factum fuit ubi refertur
absolute ad solum compositionem et tunc falsa est
quia in deo praesupponitur nullo modo potest esse factio
passiva / Sed Bonaventura videtur
pertractare istam distinguit in quaestione
2a 4e domus / Similiter Bonaventura ut tunc
quod in deo distinguit de ista propositione
divina natura est caro facta quia si hoc factum
sit significatione ... ut extrema istius
divina natura et caro tunc importat factorem
et humanam naturam, ... forme ... tunc
et est propositio est divina natura est ... unita
... et haec est impossibilis / Si autem
importet totum, sic est sensus divina natura
(etiam) facta id est factum est divina natura est caro vel
hic propositio solo est ad hunc sensum in
personam ... id est divina natura est caro id est
homo. Sed quid sentiendum est de ista
homo factus est deus videtur quod sit quaedam
propositio illud quod dicit beatus Augustinus talis commutatio

illa susceptio ut facit hominem
deum. Sed in contrarium est quia Damascenus facit
contra ydiotam id est homo factus est deus
quod nephas est asserere / Solutio ista
est ista homo factus deus quia res
hominis principium factus est ... ad idem
sic est sensus factum est quod homo est deus
et sic sensus est verus quia sic est factum
per unionem ... in incarnatione ...
quod homo est deus / Si autem hoc propositio
factus est et iste sensus falsus est
ut ... est quia nullus deus
factus est. Si autem importet utramque
extremitatem que sunt homo et deus et
dicit ordinem subiecti ad predicatum tunc sensus
est homo factus est deus propositio ... et hic
sensus unum est falsus quia esse hominem
in Christo nullo modo precessit esse deum
sicut tamen Bonaventura quod magis est
impropria ista locutio homo factus est deus
quam ista deus factus est homo, licet ...
... ... impropria.
Si autem aliquibus legatur vel inveniatur
tunc sic sumitur sensus premissus est accipienda
/ Sed ad auctoritatem in contrarium
dicit Bonaventura magistraliter dicens quod
Augustinus hac ratione facit contra
ydiotam exprimitur illa nomina
que important unionem ... non
sequitur divina natura est unita humane
nature ergo humana natura unita est huma-
ne nature. Non sequitur divina natura assumpsit
humanam ergo humana assumpsit humanam
... et non sequitur homo factus est deus et
tamen assignat ipse doctor multiplicitatem
tandem tamen cum dicit hominem
factum esse deum ut ... humanam
naturam deo unitam et sic ydiomata

deo non continuatur per unionem prout
ipsa unio intelligibiliter importat
distinctionem et sonem et cum presuppo-
sitione ad ydiomatum communicationem et ta-
lia ydiomata unionem importancia
non sunt communicabilia / Contra ad argumentum
dicendum est absque dubio secundum veritatem
katholicam quod hec est concedenda ~~deus~~
deus est homo Et similiter ista homo
est deus patet primo per hoc quod dicitur in
simbolo. deus et homo unus est
christus. 2 quia est deus et homo
et est unus Ex quo sequitur de
uno et eodem secundum unum dicere in
diuinis etc / Item dicit beatus
Augustinus primo libro de trinitate talis
fuit illa susceptio que deum faceret
deum et deum hominem / Item
patet hoc quia per beatum Vincencium(?) quod non
Eugenius papa sic scribit veritatem
et tamen expressam unionem
nisi quod facit ea persona que deus
et homo est unus christus ut si
duo dicere perderes non erres / et
ista vera faciunt quod communio
tamen intellectu veritati que
unica persona postea 3
ex deitate et natura cum christo Ex
tamen maior est unitas per[sonalis]
in diuina natura quam duarum naturarum
in christi persona quia secundum illa
unio arcem tenet inter omnes
uniones sed non obstante unio
nec persona hec non est vera proprie
[illegible] igitur nec ista erit vera deus
est homo nec ista homo est deus

/ 3 sic hec est vera deus est homo hec erit
Pr(ima) propositio primi pari racione quia per formam predictam erit
hec vera deus non est homo que tamen non
convenit quod dicitur / 3 sic ex hoc est major probatio
secundum doctorem quod omne quod predicatur de aliquo
aut predicatur per se aut per accidens aut
aut per causam / Item 2 probatur primo
theologice omne predicatum vel est genus
vel differentia vel proprium vel accidens sed
nullum istorum predicatum potest hic saluari
/ Item 3 vel hoc vel homo predicatur de deo
et de Iohanne univoce vel equivoce vel
analogice ad deum et creaturas sed cum
natura quod dicitur non erit eius deum quam in
ceteris hominibus quod falsum est / Ad primum dicendum
Ricardus(?) quod licet unio illa sit excelle(n)-
ter quantum ad firmitatem in natura tamen
non est excellenter quantum ad unitatem
vel conformitatem unionis / Ad 2 dicendum
quod hec non est concedenda deus non est homo
quia licet quod dicit Ricardus ipsa tendit
ad naturam sui(?) eo quod pater et filius sunt
unus deus sed unum predicet sic pater
et filius differret in persona / Ad 3
dicendum quod est contra permanentem et non est nimis
sed unio ista est singularis et ineffabilis
que est preter facit eam quia parum
convenit / Ad 3 dicendum similiter quod nec univoce
nec equivoce sed est per ex unione persona-
[illegible] secundum fidem katholicam christus enim
suppositum ut dictum est in 2 articulo habet
communes duas naturas quarum una est
simul(?) scilicet divina natura et alia composita
scilicet humana natura et quia natura simul(?) predicatur
de suppositum abstracte et concrete composita
tamen non natura saltem predicatur concrete non abstract-
te sicut est per hominem dominem.

Solutio

concedimus quod suppositum filii dei est deus
et deitas et similiter spiritus sancti/ et hoc suo modo est huma-
nitas. Sed contra quia ex hijs
videtur sequi quod nullus sit christo videtur
habiente. Dico hic non quod christo dicitur
unius persone simul pro aliquorum communi-
tate dependentia unius ab alio et aliis
non large simul pro aliquorum sine com-
muni dependentia sed unius ab altero per
primum dici integralis/ et ad hoc excogitavimus
primum non opponitur humana natura in ex-
carnatione et ideo sed non per christi persone in
parte quod est opposita ad hoc cum ut sit re-
demptor simul in carne exigebant.
natura humana et divina/ ad articulum principalem dicendo
negando. Deus. et 3. et 10. sequuntur.

Utrum conclusio sit quod christus sit adorandus
adoratione latrie 24. articulus primus illud
quod dicit beatus Augustinus super illud psalmi 98
adorate scabellum pedum eius quoniam sanctum
est. caro christi sine impietate adoratur
dicit quia nemo carnem eius spiritualiter
manducat nisi prius adoret. Sed dicitur
ut patet per id quod dicit 23 et Luc. 24. Domini
deum adorabis et illi soli servies quod gloriam
eripuit descendente altero latrie/
Utrum christus in ipsorum donum et salus
unius quando dicitur est debitus humana
an in modo sint due filiationes/ quod
ad illum dicendo 8. 2. quoniam de questio
quem ad illam dicendo 4. 3. an conclusio
sit quod christus sit filius adoptivus/ contra illum
ad illum dicendo 10/ contra ad primum 21.
et debitus primo an conclusio christi sint due
nativitates ¶ primo quia eterna et dona-
tione nativitate et proprie et temporaliter natum est

est de nomine id est quoniam nativitatem ut patet ex sym-
bolo Anathasii et patet et quod per Damascenum patet
etiam in omnibus super primo in 3 In primo
id est libro patet et quod ex unitate enim quia
quod quis debet esse(?) in capite(?)
habeo credimus unicum filium ihesum dei na-
tum de patre ex matre virgine duas
generationes nativitates una ex parte eterna
alia ex parte temporalem deum verum et ho-
minem verum. Unde illud in dicendo asserimus
et per omnia credo et // Sed contra nasci
ipse secundum Damascenum et hypostasis non est sibi
christus est tamen una hypostasis id est et una
nativitas./ 2o sicut unius motus est
unum unius terminus 4o physicorum et 10 sed nativi-
tatis esse est dum unius modo eo quod unum
est esse christi id est et unum nasci et 3o.
una nativitas 3o et consequenter dicitur na-
scitur non potest esse unde et ipse quantum
unde hoc verum et deus perfectus dicitur
ipse duas habens sed sic scilicet nativitas
eterna et temporalis id est et. Consequentia sic ratione
eius quod advenit alicui per quod compleretur
tum non dicitur quod natus ut quoniam de al-
bedine vel ratione alterius actus et consequenter
ratione huius non debet dici natus
id est ratione humane nec filius natus quoniam
aliqua nativitas. Solutio nativi-
tatis non solum ratione ex parte eius quod nascitur
sed ex parte modi nascendi quia dicitur
actum nascendi unde quamvis idem
sit quod nascitur in utero et ex utero tamen
dicitur duplex nativitas quia quoniam licet et
sit unus tamen duo est in actu duo
actus nascendi et in ratione dicitur id est
christus nativitas// ad primum dicitur quod alia
dicis quod quoniam actus nascendi
~~ratione dicitur modo~~ ipsa ~~christi~~ importat
~~naturam~~ ~~unde~~ principaliter ~~in natura~~ ipse importat

Nota. Nota an due filiationes 3o an
christus sit duo filii et quoniam quod
ipsius et sint due nativitates

nota ista
questio
vide
sed

ypostasim ut tum acty tam ma q
nascendi respicit naturam unde est inna
ri tantas ex parte nature ex parte modi na
scendi // Ad 2um dico quod nativitas et
natio est motus nec mutatio sed filiatio
est sed secundum sed eam non possit esse tunc
diversorum actuum tamen secundum sed diversa
pt esse tunc diversorum actuum // Ad tertium
dico quod nativitas eterna et temporalis
non sunt omnino univoce nec omnino equivoca
sed analogice quia ut dicit est predicte
ab aliquo de cuius substantia sibi silens natura
sed dicuntur quia ubi de tota substantia sine
materia et mutatione in preexistente na
tura sic non de parte substantie cum materia et diversitate
natura // Ad 4um dico quod deus est quod assumitur
natura sed illud ad quod venit sicut anima
suo subiecto. Sed natura humana non advenit
parte divine quod subsistit in alia tamquam
suppositum humane nec eo quod christus sit persona
deus et persona homo // Circa 3um
partem huius articuli sunt opiniones doctorum
quidam ponunt istam quod in christo
sint reales due filiationes et probant multi
primo sic quia relationes reales secundum que posita po
nunt et perempta se perimunt sed utique
innitur ex parte pone de et realis nativitas
multas quod inemie filio pone ex parte
sua et realis filiatio. Potest filiatio eterna
pro se relationes fundatae in fundamentis
realibus distinctis et ordinate ad terminos
reales distinctos realiter sunt sed filiatio
divina et humana sunt huiusmodi igitur etc maior ma
nifesta est. Minor probatur sic nam filiatio
divina fundatur in natura divina per perpet
nam generationem generatam et ordinatur
ad patrem quia filius per suam est unus
ad patrem filiatio autem humana fundatur in natura
humana priusquam est per temporalem nativitatem accepta
et ordinatur ad matrem quia per ipsam filius
refertur ad matrem igitur // 2o si pater ut ss
assumpsisset carnem a virgine ipsa filiatione
reali alia ab eterna filiationem refertur
ad virginem et nunc filius in divinis rea
li relatione filiationis refertur ad virgi
nem alia ab eterna igitur // Quarto filiatio
qua potest refertur ad patrem est eterna sed filiatio
qua xpus refertur ad matrem est temporalis Sed
nullum eternum est temporale igitur // Alias rationes
vide in textu dicto Sed alii ponunt contra
istam quod in christo est tantum una realis
filiatio scilicet eterna qua refertur ad patrem
temporalis autem filiatio quod refertur ad matrem non
est in eo secundum rem sed secundum rationem solum tamen non tamen
quia ut dicunt isti in natura fundamentum ipsius
filiationis est ipsum suppositum. Sed in christo
est tantum unum suppositum quod est eternum igitur 2o ar
guunt isti sic si in christo essent due
filiationes reales christus esset duo filii quia
est falsum 3o // divinum suppositum nulla reali rela
tione refertur ad creaturam Sed christus verba
est persona increata igitur // Multas alias ra
tiones recitat et solvit thomas dicto que ista
parte sonantes Sed est 3a opinio que vi
detur probabilior sic filiatio potest accipi duobus modis ut
relatio solum et etiam ut res et primo sunt due fi
liationes una qua refertur ad patrem et alia
qua refertur ad matrem alio modo circa filiationem
non solum ut relatio sed ut perfectiva personalis
et cetera in christo est tantum una filiatio et eo quod christus
est tantum unum suppositum ut dicit doctor de ipsa
opinione quod de filiatione consequente filii co
stitutiva quia illa non est temporalis sed eterna

s[ed] ipa p[er]sona constitutiua et p[er] ista d[icu]nt
forte q[ui]dam concordari ut p[atet] ex dictis in
addicionib[us] p[ar]te a[d]ducta. 2a q[uestio] ad hunc ar-
ticulu[m] sit ista q[uod] xp[istu]s no[n] e[st] duo filii s[ed] tm[= tantum]
vnus filius p[atet] q[uia] xp[istu]s tm[= tantum] e[st] vnu[m] supp[osi]tu[m]
i[de]o q[uod] vn[de] eccl[es]ia h[ab]et sunt multi v[er]ba aug[ustini]
in de fide ad petru[m] ut allegat mg[iste]r in
hoc no[n] dicimus xp[istu]m duos filios s[ed]
vnu[m] eundem filium s[ed] [dicitur] hoc q[uo]d 2a q[uestio] 3am
[Ponentur] p[ri]ma h[uius] articuli q[uo]d sunt due nature
incip[it] alie nature concedi[tur] e[st] natura[m] diuina[m]
nata[m] esse viderunt. Ponunt q[uod] nullo m[od]o conced[itur]
e[st] natura[m] diuina[m] nasci vel nata esse q[ui]a ipe
declat sic illud q[uo]d p[er] dr[= dicitur] nasci ad q[uo]d ip[s]e
natiuitas t[em]p[or]alis vel p[ri]mo ut ad suppositu[m] sicut
ad petru[m] vel ex q[ua]li ut ad hominem s[ed] ad
diuina[m] natura[m] n[on] eterna n[on] t[em]p[or]alis nati
tas t[em]p[or]alis q[uia] n[atur]a diuina p[er] g[e]n[er]atione[m]
eterna[m] no[n] p[ro]ducit[ur] q[uonia]m ip[s]i incipiant p[atet]
ex dictis sup[er] li[bro] p[ri]mo hoc r[ati]o p[er] t[em]p[or]alem
no[n] natiuitatem n[on] p[ro]ducit[ur] n[atur]a diuina nec
acc[ipi]t[ur] et q[uia] ect[era] nullo m[od]o dici d[icitu]r q[uod] n[atur]a diuina
sit nata d[icitu]r ip[s]e lo[co] et si in h[ab]emi[ne]
a[l]i[qu]is dica[t] q[uod] n[atur]a sit nata accipiunt
in ip[s]e natura[m] p[ro] p[er]sona. Conclusio 2a
[no.] a[rticu]li p[ri]ma p[ri]mo q[uod] s[ecundu]m istos doct[ores] du-
lia respicit creatione[m]. Sed latria creat[i]
o[n]e[m] etc. quia creat[ur] soli deo conuenit
d[u]lia aut[em] e[st] q[ua]ntu[m] deo a creatur[is] d[icitu]r
exp[re]sse p[er] ingl[ese]s sup[er] i[n] p[ri]mo q[uo]d adora
te scabellu[m] pedu[m] eius q[uonia]m s[an]c[tu]m e[st]. 2o
premitto q[uod] latria aliq[ua]n[do] ca[pitur] p[ro] actu
exteriori reuerentie deo exhibite aliq[ua]n[do]
p[ro] actu interiori aliq[ua]n[do] p[ro] h[ab]itu et s[ecundu]m illam
s[ecundu]m q[uo]d in[cli]nat ad q[uo]d solet q[ui]s v[er]bo

lat[ri]a sit h[ab]itus virtu[tis]. Sic similit[er] int[e]lli[g]it[ur] ca[ritas]. S[ecundu]m
no[m]i[n]e dulia aliq[ua]n[do] p[ro] actu ext[er]iori reue-
re[n]cie exhibite creatu[re] etc. 3o p[re]mitto
q[uod] dulia q[ua]nt[u]m ad actu[m] p[ro]p[ri]um soli creature
debita nisi distinguit[ur] in duas sp[eci]es q[uarum]
vna d[icitu]r yp[er]dulia q[ue] s[ecundu]m yp[er]dulia eo [quod] ex-
hibenda sit excellentissime s[ecundu]m [tamen] creaturam s[ed]
tantu[m] p[er] s[e] s[ecundu]m consideratio[n]e[m] n[atur]a s[ecundu]m considerat[ur]
ut a verbo suppo[si]ta assumpta h[ab]et est adora[n]-
da adoratio[n]e latrie ut statim p[ro]bab[itur]
istis premissis sit p[ri]ma q[uestio] ista q[uonia]m
latria sit cultus soli deo debitus oport[et]
s[ed] q[uod] h[oc] est adorat[ion]e latrie adorandus p[ri]ma
p[ar]s q[uonia]m p[atet] doct[ores] g[e]n[er]al[ite]r sunt tacti
sunt in p[ri]mo notabili. Et s[ecundu]m p[ar]tem s[ecundu]m vnu[m]
aug[ustinus] 10o de ci[uitate] dei. S[ecundu]m p[ar]te
p[atet] quia de m[od]o a xp[ist]o dicit e[st] dic[itur] iste
homo de[us] eo q[uod] n[atur]a h[uman]a sit assu[m]p[ta]
in vnitate suppositi i[d est] p[er]sona p[ro]pt[er]
q[uo]d iste h[om]o e[st] latria venerand[us]. 2a
q[uestio] h[uman]itas xp[ist]i s[ecundu]m se considerata non
est adoranda adoratione latrie s[ed] yp[er]du-
lie p[atet] p[ri]ma p[ar]s q[uia] xp[istu]s h[uman]itas
no[n] e[st] de[us] s[ed] creatura i[de]o p[atet] ect[era]. S[ecund]a p[ar]s
q[uia] p[ro] gl[ori]am sup[er] i[lli]s v[er]bis ps[almi] adorate
ad templu[m] s[an]c[tu]m s[an]c[tu]m tuu[m] q[uo]d d[icit] q[uod] caro
xp[ist]i no[n] e[st] adoranda illa adoratione latrie
que soli deo debe[tu]r. Sed 2a p[ar]s q[uonia]m
p[atet] q[uia] h[uman]itas xp[ist]i e[st] vna de excelle[n]-
tissimis creaturis i[de]o ect[era]. Sed nunq[uam] cultus
latrie exhibendus e[st] ymagini xp[ist]i aut nomi[ni]
xp[ist]i aut cruci xp[ist]i aut eius memorie
d[icitu]r p[ri]mo [argumentum] q[uod] no[n] p[ro] illud q[uo]d d[icitu]r ex[odi] 20o
no[n] facies tibi ymagine[m] vel sculptam
similitudinem. S[ed] [contra] q[uonia]m [dicitu]r velle dam[asceni] li[bro] 3o
vbi d[icitu]r q[uod] hon[or] ymaginis i[n]fert[ur] ad prothotypum

ipsi quia idem est adorare virginem et eu-
tum est virgo. Solutio dicit Boneym me-
dicus virginem incarnatam non fuit absque
rationabili causa et assignat ipse tres causas
scilicet simplicium inditate ut simplices
non videntes sanctas scripturas legere
scriptura habeant imagines. Et io credo quod
non deberent fieri imagines maiores quam in-
de quod habetur testimonium scripturae quia
bene dicit nobis sufficit veritas scripturae
pro devotione et non oportet nos confingere novas
imagines sicut quidam faciunt imaginem
de passione [?] ratetem in sinum beatae virginis
et ubi habetur hoc in scriptura. 2o dicit iste
doctor imagines esse propter affectum tardi-
tatis ut homines qui non excitantur verbis
saltem excitentur imaginibus visis. 3o dicit
propter memoriae labilitatem ut videntes imagines
recordentur beneficiorum dei. Dicit quidam doc-
tores quod licet imaginem Christi aliquis absque
non sit cultus latriae exhibendus sicut signo
tunc idem cultus qui signato exhibetur
eo quod motus adorationis non terminatur
ad signum sed ad signatum. Ad 2am quod
videntur proponere verba cultus latriae
sit exhibendus matri Christi quia videtur
quod sic per illud quod dicit Damascenus matrem dei
in hunc honor qui est ad ipsam et ceteri
qui est corporalis incarnatus reducitur ad eum
est honor matris et filii. Sed honor filii
est latria et cetera. Sed in dicto minus est quia
matri Christi est pura creatura. Sed pure
creaturae exhibere latriam est ydolatria
et cetera. Solutio dicunt doctores quod quia beata virgo
est pura creatura ideo sibi cultus latriae
non debetur. Et ad dicitur quod beata virgo potest

considerari dupliciter. Uno modo 2m se ut est sanctissima
virgo quaedam. Et sic adoratur dulia
Alio modo in comparatione ad filium ut est mater dei
et sic potest et debet adorari yperdulia. Sed
latria nullo modo quia adoratur ut res non
ut signum. Ad illam Damasceni dicendum quod honor
matris refertur ad filium ut ad finem non ut
ad obiectum. Ad 3am quod cum sic verba crucis
sit exhibendus cultus latriae videtur quod sic per
nos doctores dicitur quod crux potest considerari dupli-
citer. Uno modo ut signum et sic adoratione latriae adora-
da est quia motus adorationis non terminatur in signo
sed in signato. Secundo modo continuatur alio modo
considerari potest ut res quaedam ad corpus
Christi quae fuit irrigata divino sanguine
et sic debet adorari yperdulia et est institutum
festum sanctae crucis. Sed dicitur quod sic cultus
convenit soli illi materiali cruci in qua
Christus pependit. Alii dicunt cruci non adora-
da nisi in quantum dicitur in ea adoratur ut sic ei
exhibenda aliqua reverentia et veneratio
ratione contactus sicut ut virginem ratione
virginitatis. Et ipsi allegant ipse Damascenum in tractatu
de sanctis imaginibus ubi videtur ad hoc sonare.
Sed dicendum quod potius Damascenus ~~dam eo~~ habetur contra
Damascenum ipsa ibidem ubi sic dicit ipsum eundem
pretiosum lignum tamquam venerabilem in quo se
ipsum Christus pro nobis obtulit in sacrificium
tactu corporis et sanguine decenter est ado-
randum. Et subdit si autem ex alia materia fac-
tas non materiam adoramus absit sed ty-
pum et cetera. Alii dicunt distinguentes quod duplex
modo exhibetur alicui honor: aliquis in
obsequium reverentiae et iste est honor vene-
rationis, aliquis in testimonium veritatis ad summam
latriae competentem et iste est honor adorationis
et dicunt isti quod cruci duplex honor debetur

no.

expidit

Nicey^a A

Accidia doctorum

docetur

Bonav.

quide e latia qui ei debe' tm sig no
filius no honor ut debet dici du
lia ut latria qua no e s adora
tionis s latrie pt honor venera
tionis Idem ut de reliquiis et ve
stibus scorum ut scap ut de peplo
bte virginis Ad 2m quom sicut corpus
ut latrie sit exhibendus membris
corporis dicendum e quod no quia membra
corporis sunt s m nam humanam Sed quia
latria debet soli creatori ut premissum
e quod Quartum ad 2m artm canonista
tochius quod xpc s m quod homo no est fi
adoptivus patet quia qui e filius
adoptivus i e aliquis no erat filius
s xpc no est sicut deus fio filius
quia ab eterno fuit filius i quo quo
vera Item adoptare e tocius homini
Sz xpc no pt dici filius tocius homi
quia no e s m quod filius quo non
pt dici filius adoptivus Ex par h quo
predicta sequitur s probum ambrosio quidem
tans illud apli Roma primo qui
predestinatus e filius dei sit dictum legi et reci
gi septuaginta et xpm filium dei adop
tione nunquam inveni Item sup i ad phil
2o ppter quod et deus exaltavit illum et dedit
illi nomen dicit glo nequaquam homo assump
sit nomen dei no per gratiam adoptionis
Sz per gratiam unionis Ite hanc doctrinam
in libro decretali determinatur sicut dicitur na
tus e 2m veritatem ut ex deo dei filius
2m veritatem ut ex homine hominis filius
ut no adoptione no appellatione

s in ver ut te filii nomen nascendo
haberet nec obstat quod dicit hylarius compa
ramus no amitti tum carnis huma
nitas adoptari quia hylarius capit
ibi adoptare in s pre pro coniungi vel uni
ri vel si adoptari attribuit deo h
no est intendum ut s in membris
suis Ad tertium patet per ea que dicta sunt
Locus 11 et 12.

verum xpus potuit peccare Et quod sic
arguitur quia liberum arbitrium in xpo erat
vertibile i e xpc potuit peccare aut pz
sic primo quod xpc e creatura ut dicitur
quia e homo s omnis homo e creatura
Et sicut xpc assumpsit carnis passi
ita assumpsit liberum arbitrium vertibiliter
ergo etiam fuit homo Oppositum arguitur quod xpc
a primo instanti sue conceptionis fuit
hec bene i gratiam vel confirmationis uni
tate habuit et i peccare no potuit Et
oppositum pz glosa sup i ad heb quod
aplus allegat ex ps amarum
paulo minus ab angelis ut Circa hanc
questionis solutionem videndum e de tribus primo
an concedendum sit quod xpc sit creatura 2o
de quesito 3o an in xpo fuerit peccandi
Primum ad primum pz per ea que dicta sunt
quod filius dei e creatura simpliciter et abso
lute nec da patet quia creator no e
creatura s filius dei e ipse omnium crea
tor i e Ite filius dei e coeternus et coequa
lis deo patri s nulla creatura e huiusmodi i e

Jte quia filium dei ee creaturam e heresis
arriana 1a (/) 2a q° sit ista q h ppo
xpus e creatura no e simplr et ab
solute gceda pt quia pti q includit
repugnancia ad subiectum no pt vere
de spo pri Sed sic e in pposito qz ee
creaturam dt pdictum simplr de no ee et
e q adee q in xo repugnat ut mani
festum e 1a (/) Et confirmatur qz xc no pt
dici filius simplr i nc creatus et nec
creatura // Jte pz hylarium li 9° in
li° de Synod sic dt xpm ee creatura
ut heresim dampnans 1a (/) 2a q° q h
ppo no e gceda iste ho incipit ee de
incarnato xo pz. lz iste homo stat p
supposito Sed suppo^m pa^r Etiam
pz h q° p^r xpm Jo. viii° io ee sibi
dr anqua abraham fieret ego sum
q pone anqua celu fiet Coquo
sit q hmoi ppones sint gcede demo
strato xo iste ho fuit ab eterno iste
ho creavit celu et terram Ez q gces
istas 2am et 3am oppo^z sic pz. gt
2a quia dt btus aug in sermone
de nativitate dni sic magnu^m sacrm et ad
mirabile misterium q creator mundi
voluit ee creatura / Jte leo pp dt
sic in sermone qdam de n nativitatis nona
et inaudita convenio deus qui est
e et semp erat fit creatura Jdm dc
dam corpore no scandalisatur ad nom
creature qui se sum aut viuem
at qram nati debita no negat
Et pt rone oppam sic de qualibz ve
et absolute dr in sciis de eo est de et ab
solute dr supius p e am qi altm

de alio pz et ct Sed homo dr absolute
de xo et e inferius ad hc nom creatura
ut manifestum e 1a (/) Jte xc quia e ho
id e creatus vel incarnatus s implicat
q sit ho incarnatus 1a (/) Jte gt gom
zam quia aplus dc ad romanos 1°
q xc filius e ex semine david 2m
carnem et ad Galla 4° dc xpm
factum ex muliere i vr q iste homo
incepit ee xpo deincarnato Solo
ad auctes pro dico q si aliqui
multu expresse loquitur amplius q
admittat Scrus qmitis oms Et
io tales auctes ptop no sunt exten
dende s exponende Et io dico q pdte
auctes intelligitur de xo no simplr
Ez 2m huam natam Sed fortis d
q tam simplr gcedr q xc e creator
gr sm quantatem ydiomatum gcedi simplr
oz q xc e creatura / Solo no est
simile qz xc nominat psona ubi qui passive
e p ccm et natam spam Et io no ita
conveniunt attribuit xpo nom creature
sicut creatoris et maxime pp hc quia ab
solute xc e creatura sonat ad he
sim arriana / Ad rones pmia dt
tho dena q ho ut pz de xo no dr
inferius ad hoc nom creatura qz pz
rone concretionis et io implicat divinum
suppo^m s dvenit alit et inclus
ad cnt istud gce de tem q ne e exp
te illationis q declarat inficit q sibm
e q pe e ho vero ost q pe e aut
Ez no oz si aliq locutio intendit
e in inferiori q eadem intenditur sit in

Di^r cap^t sc

supior pp diuisos modos loque signdi
pp quos una locucio pt quit bn in
telligi et alia forte eet uia in erro
rem // Ad aliam rom dicit bonauent
q licet concedat q xpc e ho creatus
no tn concedr q xpc sit creatus vel q
sit creatura nisi cu addito sicut xpc
e creatura s q homo quia sunt tali
ad dicone sat exclur error arria
norum asserentes apli dicto q xpus
no dr xpm ee sim absolute s cu ad
dicone s exponente dicimus s carne
vel compulit et plus sat vitar q locu
cio sua culpanda e // 2m notum assumpta
Cap ad 2m ar lu pro pa ca com
deus no pt ee ca pcti in seipso pr
quia ut dcm e sup in lo 2o omne
pctm vel e ex ignorancia vel ex impo
vel ex certa malicia s in deo nulla
pt ee ignorancia cu ipse sit infinita
sapia nec impotencia cu ipse sit oipo
nec malicia cu ipse sit bonitas infini
ta // 2a co sit ista deus no pt
ee ca pso ca pcti malis pr quia
tollit positiuum et similr psona no pt ee
ca punatum et similr destruem s deus
e eius tollit positiuum et pctm destruit
Et confr vel cor deus odit quorum e
ca effiens quia dr sapie 2o dili
gis omnia que sunt et nichil odisti
eorum que fecisti // Sed deus odit oe
odio pctm na pit sunt deo impius et im
pietas eius ut dr sapie 14 Igr deus
nullius pcti e auctor // 3a co xpc peccare
no potuit pr quia xpc fuit et erat
deus i.e. qui vera qua verat p q oes
iam pmissas Sed cu xpc in sua
mte seu concernes i.e. vnam post
peccare supposito q subiachetur illi sua
mtl omne qd et omne psto ma
nente sola opior bmone Sunt
opiniones doct que et sunt pbabi
les rones ad utraque pte quas re
citat tho de arg et tho de ar tenet
q no quia peccare p hr repugna
tia ad suppom dium et quia atto
sunt suppositorum pmo methaph / 2o s
atto plus e imputanda agenti
pri li quia instrumento s humanitas
in xpo fuit instrm dium ut dr dam
in 3o ca 12 // Ite s augusti mum in
concepto apud deu e impole demum
peccare e magnum impole queim ido
In oem e dmadus et ar fit ingrar
humana na in xpo stante tasu quod
no e pfetior in rone atty pmi quia
si eet ambo sepata i.e. nec est pfetior in
rone atty ad sciendi Sed si eet sep
ata posset peccare i.e. / 2a sicut nunc
in genere e opm ee mortales vel fu
isse un humanitatem et immortalem ni
diuinitatem ita videtur q posset ee malo
ni humanitatis q // Cap ad 3m ar lu
distinguit tho de ar q duo e po
peccandi propinqua et remota ppim
quia e voluntas creata sibi ipsi dere
licta s remota e ipsa ca voluntas ad
mete sibi aliquo appetito pferuante ea

omis et in toto sicut volitas confirmata pro tam potentia peccandi, potentia vero dicta non fuit in xpo ut manifestum est quia vo-luntas secundum sensualitatem in xpo non fuit sibi deletta. Et potentia 2o dicta fuit in xpo quia neta fuit in xpo volitas humana quamvis esset integra omnino confirmata. Ad rationem partis dico nec dico quod xpus sit creatura et supposito quod sit non sequitur ergo quod possit peccare. Et ad aliud quod assumit quod sicut assumpsit naturae possibilitatem patiendi et assumpsit liberi arbitrii vertibilitatem dico quod hoc est verum. Contra iustitiam quem Christus assumpsit carnis passibilitatem dispensative sicut visum patebit ... et x Ber.

Utrum beata anima videndo divinam essentiam videat omnia que relucent in ea. Quod sic arguitur nullus cognoscit ea que ignorat tempus anima. Et contra non novit omnia quia dominus noster eius discipulis Jo. ... et non fuerit de hoc relinquitur. Teneant sanctus quod sancta omnia non possum concedere ad prima arguitur per ysidorum quod trinitas sibi soli nota est et homini assumpto et hoc non potest intelligi de notitia apprehensionis quia sic cuilibet beato trinitas nota est ergo oportet hoc intelligi de notitia comprehensionis. Contra arguitur quod desistit scientia comprehensione finitum ut dicitur vobis angelis 4o de trinitate dei sed anima ... cum sit finita non potest comprehendere

infinita ergo etc. Circa solutionem huius questionis videndum est de quatuor. Primo an beata virgo anima sit gratia plena. 2o utrum ipsa clare videat divinam essentiam quia angeli beati. 3o de quesito. 4o utrum potest cognoscere omnia in verbo anima videat cognoscere omnia in verbo ipso.

... Quantum ad primum puncto quod in ista questione dicendum in xpo fuit gratia multiplex gratia unionis de qua dubitari solet an fuit gratia creata vel increata et gratia habitualis de qua dubitari solet utrum in xpo fuit finita vel infinita et deinde ponam quod est aliquid. Prima conclusio quod si gratia unionis tamen et intelligatur actio ipsa est gratia unita increata. Probatur quia ipsa ut sit non est aliud quam divina complacentia quia gratissime factum est ut humana natura adderetur supposito assumenti divinitatem. 2a conclusio nota aliter probatur quia divina complacentia est divina substantia ergo etc. 2a conclusio ista sit quod si gratia unionis intelligatur tamen passive ipsa est creata gratia. Probatur quia receptum sic non est ad quam natura humana quam gratissima obedientia est unita ut divine et quod ipsa sit creata ut sic manifestissime constat. Arguitur quia talis unio est certa corporis ergo est creata. Probatur illud quod dicit beatus augustinus quod in rebus corporis ... simma gratia est quod homo in unitate persone coniunctus est deo ergo etc. 3a conclusio maior quia unio sic accepta passive est ... fundata in natura humana et formaliter ... modo quod est quid creatum

r[espondet] // 3a c[onclusi]o in xpo fuit creat[a] gra habitua
lis q[ue] fuit creata p[robatur] q[ui]a in eo fuit
caritas que e[st] p[ri]ncipium sine disp[ositi]o ad
meritum r[espondet] ...tia q[ui]a habitus sic creata
gr[ati]e max[im]e e[st] ad decore[m] c[ons]tetor[um] hom[inis]
r[espondet] no[n] debet denegari a[n]i[m]e xpi q[uod] c[onclusi]o ista
te[n]e[tur] co[mmun]it[er] ponit doctores / 4a c[onclusi]o
gra unionis et gra habitual[is] fuit i[n]
xpo simi[liter] infinita p[robatur] q[ui]a o[mn]e c[re]a
tum e[st] finitu[m] s[ed] qualib[et] istar[um] grar[um]
e[st] q[ui]d creatum r[espondet] a[nte]c[eden]s p[atet] p[er] id Sap
11o o[mn]ia creasti i[n] n[umer]o pondere et me
sura vel p[atet] ex op[er]ib[us] p[re]missis n[on] ob
stat q[uod] d[icit] Jo 3o q[uod] xpo n[on] e[st] dat[us]
sp[iritu]s ad mensura q[ui]a int[ellig]it[ur] de
donat[i]o[n]e et[er]na vel de datore q[uo]d fit p[er]
i[n]carnatio[n]em g[e]n[er]ationem que fit p[er] u[n]io[n]e[m]
vel gratiam unionis que fuit simi[liter] e[st] vi[rtu]m
Et a[u]t[em] p[ro]p[ri]e sp[iritu]m datu[m] intelligimus
p[ro]p[r]iam datam donor[um] sp[iritu]s s[an]cti sic
n[on] dicit[ur] ibi mensura s[ed] p[er]
incorpatione ad nos quib[us] dat[ur]
sp[iritu]s sanctus ad mensura h[ic] est ad
v[e]l sp[iritu]s aliquor[um] donor[um] det[er]minate
s[ed] q[uod] d[icit] ap[osto]l[u]s p[ri]ma Cor 12 / Ali
dat[ur] p[er] sp[iritu]m s[er]mo sapie[ntie] / Ali s[er]mo
s[cienti]e et s[ic] s[ed] xpo data fuit o[mn]ia do
na illa sine ali[qua] q[ua]cu[m]q[ue] cit[ati]one et p[ro]
tanto dici[tur] ei datus e[st] sp[iritu]s sine
mensura et vob[is] s[ecundu]m cor[poris] c[onclusi]o r[espondet] ...
q[uod] b[ea]ta v[irgo] a[n]i[m]a e[st] gra plena // Circa
ad 2m ar[ticu]lu[m] p[ro] h[oc] i[n] c[onclusi]o q[uod] b[ea]ta

v[irgo] a[n]i[m]a e[st] gra plena clari[u]s et p[er]fecti[u]s
videt divinam e[ssentia]m q[ua]m aliq[ui]s angel[us]
p[robatur] ex p[rimi]s h[ic] q[ui]a in xpo e[st] et fuit
p[er]fecior caritas q[ua]m aliq[ui]a alia
creatura r[espondet] c[onclusi]o vera est p[atet] h[ic] c[onclusi]o
p[er] ap[osto]lu[m] ad phil ad Ephe p[ri]mo
ca[pitul]o deus constituit eu[m] s[cilicet] xp[istu]m ad
dext[er]am sua[m] in celestib[us] sup[er] o[mn]em
principatu[m] et p[otes]tate[m] et v[ir]tute[m] et d[omi]na
tio[n]em et sup[er] o[mn]e q[uo]d n[omin]a[tur] no[n] solu[m]
i[n] h[oc] s[e]c[u]lo s[ed] et[iam] in futuro r[espondet] ...
h[ic] c[onclusi]o p[onitu]r c[ontra] aliquos qui volebat
q[uod] p[ro]p[ter] excessu[m] n[atu]ralis lu[min]is sui int[ellectu]s
angeli clari[u]s viderit divina[m] e[ssentia]m
q[ua]m b[ea]ta a[n]i[m]a xpi Sed fundame[n]tu[m]
n[on] e[st] v[eru]m s[ed] q[uod] creature v[er]itas cla
riora n[atu]ralia clari[u]s videat divina[m]
e[ssentia]m eo q[uod] p[er] clarior visio fiat r[espondet] gradu[m]
intensiore luis glorie // Circa ad 3m
ar[ticu]lu[m] p[ro] ista c[onclusi]o b[ea]ta xpi a[n]i[m]a no[n]
cognoscit o[mn]ia q[ue] sic i[n] verbo in
divina e[ssen]cia ut possibilia q[ue] nu[m]q[uam] erunt
in re p[ro]ducta p[robatur] q[ui]a divina e[ssen]cia no[n]
p[otes]t co[m]p[re]hendi ab a[n]i[m]a xpi n[ec] notitia c[reatur]
c[onclusi]o v[er]a q[ui]a p[atet] q[ui]a si cognosceret o[mn]ia
talia tu[n]c cognosceret simi[liter] o[mn]ia q[ue] re
lucet in divina e[ssen]cia et divina[m] e[ssentia]m
co[m]p[re]henderet // ponit mult[a]s alias
ro[n]es p[ro] ista c[onclusi]o volentes et ...
dere taliu[m] qui h[ab]et c[onclusi]o[n]em tenet
quas no[n] cura ad p[rese]ns i[n]ita[n]e q[uia]
reputo p[ar]te[m] opposita[m] sat[is] p[ro]babile
ideo p[ro] c[ontra]riu[m] c[onclusi]o[n]em istam q[uod] b[ea]ta

om[illegible]

aia xi cognoscit omnia que sunt fuerunt
et erunt primo quia quilibet beatus cog-
noscit omnia adimpleta pertinencia secundum omnia
premissa aliquo pertinet ad beatitudinem
suam cum ipse etiam secundum humanitatem suam
sit dominus et iudex [illegible] q[uod] propheta
omnium dicit in psalmo omnia subiecisti sub pe-
dibus eius et iterum data est mihi
omnis potestas Mt. vltimo Et for. [illegible] q[uo]d ay-
xxviij. Et dedit ei [illegible] nec sit necesse
filius hominis Iohannis v. Et bre-
viter dico [illegible] secundum humanitatem quare
non sit ad manifestandum nobis inno-
dict[illegible] non est [illegible] nosse tempora vel mo-
menta [illegible] Et quid dicemus ad [illegible]
videtur quod beata anima illorum non
actu [illegible] sunt scientiam omnium generum
sit deus possibilium et infinitorum sed sunt
scientiam approbationis omnium que sunt bonorum
et sibi cognoscit omnia scilicet bonorum
que sunt bonorum et malorum preteritorum presen-
tium et futurorum. Sed non cognoscit anima
omnia scientia simplicis notitie que est omnium
possibilium et infinitorum et est [illegible] ad
hoc [illegible] dicit quia intellectus creatus
non est capax infinitorum. 2a quia
non potest se intellectus creatus extendere ad in-
finita simul nec successive comprehendere
et simul in se [illegible] posse dominus [illegible]
[illegible] [illegible] ad notitiam beatorum
Quantum ad [illegible] pona [illegible]
quarum prima sit ista quod beata anima
pernotitia qua sunt al sunt de rebus

creat[illegible] ~~[illegible]~~ in libro aut in divina
essentia creaturae rerum habet cognitionem in
ipso genere primo quia beata anima potest
sermonem adhibere non debet nec de-
bent [illegible] perfectionem ad quam naturaliter
sunt [illegible] Sed ad cognitionem
in ipso genere [illegible] naturalem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible]
[illegible] quod dicit [illegible] [illegible] omnis
natura [illegible] scire desiderat. Ite [illegible]
[illegible] in i° [illegible] dicit quod [illegible] quod [illegible]
docet anglos [illegible] non potest [illegible] ad
notitiam [illegible] quia [illegible] ad illa [illegible] doce-
[illegible] in mente [illegible] i° Ite [illegible]
[illegible] notitia in ipso genere ut [illegible]
[illegible] i° [illegible] [illegible] dicit apostolus Colo-
2° quod in Christo sunt thezauri sapientie
et scientie absconditi. 2a conclusio non est
necesse omnia creata scibilia cognoscere
[illegible] [illegible] ut [illegible] dicit primo
quia [illegible] est [illegible] omnes 1a [illegible]
[illegible] ad [illegible] cognitionem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nec eo quod [illegible]
tollat [illegible] secundum potius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible] ut dicit apostolus ad phil.
2° [illegible] est [illegible] [illegible] 3a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] licet [illegible]
[illegible] in 3° [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 3a quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cognoscit

ree in xpo gre ee potuerunt et fuerunt
ut ostendo in 2o scilicet habitus scientifici acc
bus acquisiti. Pro quia aut xpc
intuit phantasmata sicut ff sicut
alii homines ultra si dr q no tunc i
xo fuisset fantasia tunc xpc
vid oculo corporali sed alius homo ee
usus c inferioribus viribus. Et dr
q usus sit abstractione fantasmatum tunc
sed q phmoi abstractionis potuit p dist
fu atqre habitu scientificum aptiss ad
gonit Itz p ista qone sciat q dr b. ambo
in lo 3o de spu sco tractans illud lucu
luce 2o ca. Ihus aut pficiebat sapia
et etate etc. Ubi sic dr xpc pficiebat
2m humanum sensum s. no pficiebat 2m
sciam divinam nec 2m sciam i infusam
quia ut dicitur dc bene ambo illa
aptissime gtepis sunt p sciam i. pficiat
q ad sciam actibus acqsita q sunt
pcendum. Ad rom pnam vide codus
terra gocc 17 et co quum.

Utro in xpo cu dolore passionis simul fuit
gaudium bte fruitionis q no videtur
coh quia gra no pnt simul ee in eo
sbto s dolor et gaudium sunt gria ut ma
infestum e ix. Ctm ar q xpc fuit
verus comprehensor in eo fuit gaum
bte fruitionis et qz acerbissima mor
te sustinuit i. in eo fuit dolor passionis
i. qo ba. Cura hunc qone soluero
kro e de e. ho ay aia xpi fuit bte
passibil 2o deco q quit et hec quum

ad secz 17 3o utr xpc fuit passibil q
huit necitz moriendi. Ro uero ista
necessaria mortalitas sibi ee potuit in
corpe. b aliq dos corpis glosi Ct
ad pmm pena duas qone qua xpa
sit ista q in aia xpi fuit vera et real
passio pz quia xpc passus fuit fa
me et sitim et demum gravissimas
penas usqz ad morte quas aia sua
salte 2m sensum sibi refutavit
i.e. Itz aia xpi fuit ve et real trist
qz instante hora passionis le dr
xpc tristis e aia mea usqz admorte
ut 26. 2a qo fuit ista dolor passio
nis xpi fuit acerbissimus et maximus ita
q ullus homo nuq ao ho in vita
sua copatus e silem passione et do
quor dopas qua abhac vita xpc
migravit pt quia ia pao fuit a
cerbissima ubi plures cause et occasio
nes doloris cocurrunt Sed pao xpi fuit
huiusmoi ut pz multa dta sco et spa
p b. Bii Dni tractatus illud treno
ho. O vos omnes qui transitis p viam
attendite et videte si e dolor silis
sicut dolor meus sic dr discipuli
fugiunt noti et amici recedunt petrus
negat Synagoga spinis coronat
transeuntes derident iudei blasphe
mat iudas pdt milites crucifigunt
etc. Ct ofma sic quanto qplexio
nobilior tanto passio lesiua e ac
bior s xpc fuit acerbissime nobilissime
complexionis et huit sensus vivacissima

tes i. dolor s ss'm fuit acbissimus Ite
tanto pena e acbior quanto beldimes
deicit ite ne maior ubi aliquis incre
pitum no corrupit s. xpc inanere adeo
bito fuit mortuus ut est miraculum pilato
igitur dolor in xpo erat grauissimus Quantum ad
2m articulum dico quod si dolor et grauitas fi
mat 2m diuisas aie potencias tunc nec
doctor potest in dubium quod in xpo fuit
maior dolor et maxima grauitas puta
dolor in parte sensitiua et grauitas 2m potenciam
d'ar intellectiua quia diuina se inuicem non expel
lunt nisi ecia secundum ssbm Et si fuit gau
dium et dolor 2m eandem ptem et potenciam aie
tunc e maius dubium et io pro declaracione
horum istorum Quantum inferioris aie est fuit
dolor passionis et grauitas beate fruicionis propter
quod omnes potencie passibiles patiebantur que funda
ta e in natura que realiter patitur s. tota natura aie
est patiebatur realiter dissolucionem armonie
corporis tunc tota natura aie fuit passio
nalis i. potencia superior patiebatur non
obstante gaudio beate fruicionis patie
batur enim racione patientis quia fundata
fuit i. e. Et s. videtur esse intencio beati
Augustini Quantum superior vero potencia repleta
e malis aia mea sic dicit non bonis et
ptme s. humanis malis et doloribus
repleta fuit aia est quibus ipsa pa
tiebatur carni Et eodem dolor corporis
esse potest sine aia dolore aut potest aia
et non dolente corpore Ecia pro ista quod e
facit quod dicit Dam ibidem libro 3o cap. xxiiii
quod xpc habuit mestitiam naturalem s. etiam
quod s nesciam fuit ne beatus Ite dicit Dam
ibidem quod timore naturali timet aia sseparari
a tore propter naturalem familiaritatem et lege
positam a creatore Quantum ad 3m articu
lum potest tres questiones supposito quod xpc passibilis
fuit non quo dicam e i. puro articulo tunc
vere xpm assumpta naturam suo naturali et sui
derelicta habuit necessitatem moriendi propter
quia omnis ssta corporalis passibilis pas
sione corruptiua e corruptibilis g. e ecia
quia natura assumpta habuit in se tamen
corrupcionis s inclinacionem i. sibi derelicta
habuit necessitatem moriendi Sed sortem dico quod
corpus corporis est sustinuisset maximas
paciones tamen non e necesse sequi ex hoc
morte vel corrupcionem quia corpora dam
natorum i. in inferno sustinent grauissimas
passiones et tamen non corrumpuntur Solo
non est simile quia ignis infernalis
agit in corpora dampnatorum ut instrumentum
diuine iusticie et io sic agit ut eos in
diuina iusticia Sed quia diuina non inten
dit ignis ad corpores dampnatorum Si
contriciati et afflictionem dampnati
solum tamen et non corrumpuntur i. s quo
ra sit ista mors est aliquo potest dici
supernaturalis propter quia corpus humanum
corpus absolute de se sit corruptibile
et abata naturaliter separabile tamen ut informatum
aia beata supernaturale e aliquo quod sepe
p corrupcionem vel morte s. aia est a primo
instanti sui esse fuit perfecte beata i.
Quantum ad 4m articulum licet sint opi
niones pona horum quia reputo i. materia

ista magis probabilem quod sit ista non obsta
te passibilitate et morte Christi nostro supradicto
Christus assumere potuit et quasdam de istis assump
sit dotes corporis gloriosi patet per eius opera. Ostenditur
quod potuit primo quia de lege communi homi
num beatorum est quod dotantur in corpore claritate impas
sibilitate subtilitate et agilitate. Sed in primo Christus fuit
viator et non habuit corpus glorificatum
ante mortem. Secundo quod hoc fuit ex miraculo
divino quod Christus tollere potuit quia verus deus
fuit et permittere redundantiam virtutis de
viribus animae superioribus tam superioribus quam inferiori
bus et in ipsum corpus. Item 2 ostenditur
quod de istis quasdam Christus huiusmodi corporis do
tes assumpsit patet per textum evangelii sic quod
declarant verbis Hugo de sancto Victore
quod Christus est ante suam resurrectionem habuit fecit
quia cum nasceretur de virgine utero virginis
manente clauso assumpsit dotem subti
litatis. Secundo post resurrectionem qui intravit ad
discipulos ianuis clausis, dotem agilitatis
assumpsit in solida super mare ambu
latione, dotem claritatis assumpsit in trans
figuratione in monte. Ante obitum do
tem impassibilitatis assumpsit in ultima cena
commune cum dedit se ipsum discipulis manibus
ad certum probile dico quod naturaliter loquendo gratia
non fuit sibi in eos [illegible] sed fuit ex hic [illegible]
[illegible] et cetera.

Utrum in Christo fuerint plures voluntates. Quod non
arguitur sic: pluralitas est contraria quod eius facit
pro penitentia. Sed in contrarium arguitur et est Christus

patet quod voluntatem humanam intendere non
solum perfecte sed perfectius patet 2 voluntate
divina. Item [illegible] opinio hec est declaratione
erat fratris P. Martini primum prioribus
iam episcopus iuxta urbem Romanam
ubi fuit opinio condempnata propter haec
Constantinopolitani cum suis complicibus
asserunt in Christo non esse plures volun
tates. Certa solutio huius quaestionis
videtur esse de [illegible] secundo de quasita [illegible] cum
voluntas divina humana vero [illegible] differen
sit a divina. 3o [illegible] Christus mereri po
tuit cum voluntate humana [illegible] meritum sibi
vel nobis meruerit. Quantum ad primum po
na duas conclusiones, prima est ista quod in Christo
est vera voluntas humana. Patet quia
semper naturam intellectualem consequitur volun
tas. Sed in Christo duae naturae intellectuales sunt humana
et divina. Item Christus assumpsit naturam humanam
perfectam omni sua naturali perfectione sed
voluntas intellecta pertinet ad veram
et naturalem animae perfectionem. Item patet
etiam per Damascenum libro 3o capitulo [illegible] Christo hec
cum dicimus in duabus naturis divina
erat quod fuit duarum naturarum naturalia duas
voluntates naturales divinam et humanam.
Secunda conclusio est quod in Christo fuit plures vo
luntates. Et quia ista conclusio videtur ar-
guitur sic ubicumque est una divina voluntas
ibi est una divina voluntas eo quod sunt
absolute quis dicitur velle ita absolute
voluntate divina volens sed Christus est unus divinus
volens ideo [illegible] absolute ipse volens

sortitur diuinum ex suorum actuum; sed in christo
fuit et est tantum unum diuinum sed diuini-
tas una tantum voluntas. Solutio. Respon-
deo quod uelle est ipsius suppositi quo-
modo ipsa voluntas sit eius quo volendi
et in christo fuit et habuit duas
voluntates et tamen unus volens ipse vo-
luntate suppositi et necessario ita [illegible] sicut
in filii non oportet quod ubi est tantum unum supposi-
tum quod ibi est tantum una substantia. Ad 2m
dico quod non est inconueniens plurima ce-
dima [illegible] in eodem supposito quod unum
corrigatur per alterum dirigitur. 2a quo fit ista
quod ipse recipiendo voluntatem humanam pri-
ma perfectionem [illegible] tunc in christo
sicut in quolibet alio homine fuit et
est tantum una humana voluntas. Ratio quia
humana voluntas consequitur naturam sed in christo fuit
tamen duplex natura diuina scilicet et humana. Secundo
quando large de voluntate prout doctores
sub aliquem appetitum sensitiuum appellat
voluntatem tunc in christo fuit plures humane
voluntates ut ponunt magistri in pluribus
locis [illegible]. Ad 2m arguitur po-
sitam istam conclusionem quod ipse loquendo de volunta-
te diuina sed tertio de voluntate proprie rationis
et maxime ut est deliberata tunc volun-
tas christi humana nunquam dissensit a volun-
tate diuina. Ratio quia voluntas humana
fuit [illegible] sue creature totaliter con-
formis sue voluntati diuine eo quod semper
fuit ordinata et ita sine omni culpa

ite. Sed contra quod [illegible] christus fuit sup-
nitate [illegible] eo quod videt rationem dei vo-
luntate et ordinatio infallibiliter ea de-
sideranda. Item videtur quod in hoc a voluntate di-
uina dissensit. Item Matthei xxvi° ad pa-
trem orans dixit non mea sed tua
voluntas fiat. Solutio ut [illegible]
tu non [illegible] oppositum se velle ei quod
deus voluit. Sed [illegible] se cupere
tate compassione sensisse super miseria
[illegible] instantem. Ad 1m et ad multa
consimilia que possunt moueri [illegible] Re-
spondetur [illegible] quod conformitas [illegible]
voluntatis ad voluntatem attenditur duplex. Vno
modo secundum assimilationem. Alio modo secundum subiectionem.
[illegible] in oratione ista [illegible] exprimebat
voluntatem sensualitatis a qua deus non re-
quirebat conformitatem assimilationis [illegible]
nollet quod deus secundum conformitatem subiectio-
nis [illegible] nollet quod deus ordina-
uit eam uelle et in [illegible] sensualiter
voluntate [illegible] non sicut ego volo sed
[illegible] exprimit ibi con-
formitas subiectionis. Et ex hoc [illegible]
[illegible] istam quod voluntas ipse
[illegible] appetitus sensitiuus in christo non fuit
conformis conformitate assimilationis vo-
luntati diuine. Ratio quia voluntas non
voluit illud quod deus voluit [illegible]
Et hoc est quod dicit Damascenus in libro 3° [illegible]
[illegible] quod [illegible] in christo [illegible]
[illegible] sibi [illegible] erat [illegible]
appetitus sensitiuus [illegible] sensibiles [illegible]

voluntas

sed deus voluit q pateret haec afflictio
et sic voluntas sua deliberativa sive intellectiva
hoc idem voluit q deus i.e. Quantum ad
3 arguitur pro primo in contrarium q christus sibi vite
potuit eternam meruit patet quia in christo fuit pri
merendi sed voluntas tali inforta et
ipse fuit in statu merendi quia viator i.e.
quo ad 2a quo christus meruit ab instanti
sue conceptionis patet quia dicit dicens decreto se
23 Nemo sanctus dicitur super terra scia
tenebat vitam i.e. christus fuit viator ab ista
ti conceptionis sed constat quod non fuit viator
quantum ad etatem vel corporale quantitatem
et quantum ad animi vigorem Item christus in primo
in instanti conceptionis sue ratione visionis
glorie perfecte fruebatur ergo in eo primo in
stanti ratione visionis et glorie et caritatis perfecte meruit
bant quia patet quia sicut se visio glorie
ad finem sic visio glorie ad meritum adiunc
tum maior cum perfectior sit visio actum
tentionis quia separata ab actu etc. Quantum
ad 3 arguitur pro primo illa quod christus sibi
ipsi non meruit dei fruitionem seu premium
celeste patet quia nunquam non antecedit
premium sed non potius non actus quibus meri
torius antecessit in christo dei fruitionem
cum ipse in primo suo instanti sue concep
tionis fuit beatus et perfecte fruens i.e. Et etiam
pro ista quod facit quod dicit beatus Augustinus in Enchiridion
vel dicitur si sit quedam non gratia
talis quod non possit ad mittere
tali sed vel gratia vel commendata sunt
non est ad quod gloria vel premium spirituale sit
arguunt Bonaventura est haec contra ut in
niger esse in textu 2a quo sit ita
christus sibi meruit corporis glorifica
tionem patet quia est causa efficacius quibus me
tur sibi quia alii licet non sit in
stantia dicitur quod sit vita tamen
sublimio sed christus meruit aliis gli
ficationem ergo multo fortius et effi
catius sibi hanc meruit Et ideo
dicit Bonaventura pro declaratione huius questio
nis quod christus dei et hominum mediator
sic debuit esse viator et comprehensor
comprehensor propter sua dignitate via
tor propter sua necessitatem Et ideo pariter debuit
esse in statu glorie et pariter in statu
miserie In statu glorie secundum partem superio
rem In statu miserie secundum partem inferiore
seu carnis Et ideo secundum divinam dispositionem
necessarium fuit differri corporis sui glo
rificatio ut christus esset in statu in quo pos
set mereri pro nobis et satisfacere Sed
cum christus nobis merebat et pro nobis
satisfaciebat opus deo placentissimum
faciebat Et ideo rationabiliter premium alicui
quod parte gloria tamen quo in statu non
posset quantum ad stola prima Sed
quantum ad stola 2am merebatur intelligitur
sui corporis glorificationem 3a quo sit ita
christus nobis meruit januae celestis
apertionem patet quia nunquam intravit actu
aliquis per passionem et mortem sed descende
bat omnis sancti patres ad limbum sed intraverunt
meruerunt i.e. Etiam patet in glossa super
hoc quo quia adhuc allegat beatum
Augustinum super epistolam ad Hebreos vel sic dicitur

q p alia hostia no potuit nobis
aperiri aditus 7 fieri saluus nisi
p morte unigeniti 7c Adhuc idem
dencia notat Bonavent q c duo
paradisus terrestr s 7 celest 7 ada
peccante utriusq ianua clausa fuit
clausio aut ianue padisi terrestr
signu fuit clausionis padisi ce
lest est aut padisus celest clausa
7 aperta dei iusso Clausio aut hoc
fuit in possibilitas videndi deu fa
cie ad facie quie impassibilitas con
tingebat ex demerito ade 7 ex de
creto diuine iusticie quo deus decreuit
neminem ad sui aspectu admitte n
si ea cet emenda 7 satisfacto peccato p°
et quia xpc satisfecit ideo nobis ianua
aperuit Et hinc goibz dicatur se
cu° q xpc meruit sibi 7 nobis
p mare ex q° ibz 2a 7 3a Adho
uiile dicitq voluntas hra non
e i xpo p diuine volut i sufficiam
s pp huane nre pfectione d xix pso

uero omes homines propter passione
fuerunt plena ab omni malo libe
ratam Qz no q n9 dapnat° pco
de q° e suffict liberati Ex nulli ho
mines dapnat° s no omnes sut ab
omi malo plene 7 suffict libera
ti/ Qm/ ar° t 6 pao capud se hnt
iv cu peccato 2o aut quo delet oia
peccata nl ii°/ s f°/ e dicit q nullu

q° delevit omnia delicto aut malo
culpe dele° 7 malu pene 7c/ Cir
ca quinta hoc solutionis dicitur e de p°or
tia/ malu suffict dimi da° i malu
culpe 7 m malu pene eo p° dicit
e utroq p° p°cio 3 suffict sim liber
ati a malo culpe 2o utroq p pas
3 suffict sim liberati a malo pene
7 hoc qm ad una dom xvi/ 3o au
alt mo9 in liberatois fuit qne no
v° an alt mo9 in e liberatois fuit
possibil 7 hoc qm ad mag dicit 2o
Qm ad p°m puncto q p° p°pe libe
ram a peccato quo pecm a nobis
expelli° pecm aut a nobis ex
pelli duob° formal/ alio effectiue
7 sm hc ad hunc articulu poim duas
co°c° p°a q gra gratum faciens est
formale pncipiu peti expulsiuu
p° q quelibet forma 9 g°ncipt
dni formale expulsiuu illius
q quamo ipm pcedit i subto
i posse le e tn ipm rmane ad
veniete thi forma/ s gra i ° petu
felle moi lis de q° hic locq eh 9 7 c
ste p ista goe ar° q°da doct° sic q
opponitur s° hitu 7 priua° i a eu s°m
subiectum mutuo se expellunt s peccatum
oppo° gre sicut priuacio habitui p°o
2a q° sit ista xpus meruit/ homo
passa pao e ca effectiua effectiua
delectionis omis peti salte ca dis
posita q ad deo peccato q to ti

tas voluntaria delet culpam primo passio Christi dis-
positive satisfaciendo in se sufficit. Sed ergo sic
caritas qua nos dilexit maxime
in sua passione apparuit ideo passio Christi precise
maior ad suum dilectum nos incitavit
et per consequens ad culpe detestationem. 2° sic
Ecclesia est quod dicit apostolus Christus lavit nos
a peccatis nostris in sanguine suo. Et ad Hebr-
eos 10° dicit apostolus Christus sanguine suo quod
proprium semel obtulit immaculatum
deo emundavit conscientias nostras ab operi-
bus mortuis ad serviendum deo viven-
ti. Hec 3° est satis patet per magistrum in 3°
qui dicit quod passio Christi quidquid culparum
erat delevit. Sed contra illud quidam
opponunt sic quod deletum est amplius dele-
ri non potest. Sed peccata antiquorum patrum veteris te-
stamenti deleta erant ante Christi passionem igitur passio Christi
culpam non delevit. 2° sic si passio delevit
quidquid est culparum igitur remedia alia
superflua sunt omnino superflua. 3° quia
sunt equalia non tollit se invicem
nec unum tollit aliud. Sed apparet quod equalis
non fuit meritum quod magnum bonum fuit
passio Christi ex parte ipsius qui patiebatur
tam magnum malum erat ipsa ac-
tio ex parte iudeorum passionem inferentium
igitur peccatum occidentium Christum per passionem
non videtur esse deletum. Propter hoc dicit Anselmus
in libro Cur Deus homo: Si tam malum est
Christum occidere quam bonum est vitam eius
quomodo potest mors eius superare et dele-
re peccata eorum qui eum occiderunt. Solu-

ad primum dico quod patres veteris testamenti fi-
dem habebant de Christo venturo et eius
passione ventura que fides dispositive
quodammodo operabatur ad delectionem omni-
um culparum. Sed de quo dele-
bantur peccata vulgalium et simplicium
qui nondum in veladio habebant de Christo nec
sapientias scrituras habuerunt dico
quod talibus fuit fides implicata de
Christo et ista fuerunt quia credebant re-
demptorem venturum. Ad 2um dico quod alia
remedia non superfluunt licet ipsa satisfa-
ctio tempore sua virtute a passione Christi
quia iustitia divine nunc satisfacit passio
Christi sicut principaliter per quod agit. Ad 3um dico
Bonaventura sic quod omnia mala in ipso
crucifigentibus fuerunt deleta quantum
ad sufficientiam et quantum ad meritum licet in
pluribus eorum non fuit deleta quantum ad
efficaciam et quantum ad actum propter eorum ne-
gligentiam et per consequens ad actum quamvis assumitur
quod quantitas transgressionis eorum equalis
fuit quantitati satisfactionis dico quod ex
tribus habuit aliquo modo peccatum sed
dicit Bonaventura concesso quod per apostolum si cog-
novissent numquam Dominum glorie cruci-
fixissent et ideo dicit Bonaventura quod numquam
illi crucifixores eorum mala
voluntate ipsum occidebant ex qua
bona et pia voluntate Christus patiebatur
sustinebat. Et ideo longe sufficientior
et potior fuit passio Christi ad satisfaciendum
quam erat eorum culpa ad obligandum.
Questio ad 2um articulum sit primo quod ista

q passio christi fuit sufficiens omnes homines
liberare ab omni pena tam temporali
quam eterna debita peccatis tam actua-
libus quam originalibus patet quia
mita christi quam ipse obtulit pro peccatis
nostris deo patri adeo fuit nobilis
prestita oblatio tam in se quam etiam propter
dei patris gratificantem et gratantem
suscipientem huiusmodi oblationem quod talis
oblatio suffecisset pro pena debita
peccatis non solum omnium hominum qui fuerunt
sunt et erunt sed pro infinitis pluribus
r. 4o non quia nota est secundum tho. p. 3 d.
quod hec patet jo. per ad vocatum habemus
apud patrem ihesum christum iustum et
ipse est propitiatio pro peccatis nostris non
pro nostris autem tantum sed pro totius mundi
et hoc quod hec ex glossa super illo zach.
9o tu quoque in sanguine testamenti tui
eduxisti vinctos de lacu in quo non
erat aqua. Item oze 3o in persona
christi o mors ero mors tua morsus
tuus ero inferne. 2a quod sit ista non
obstante sufficientia passionis defecto tamen non
omnes sunt efficaciter a pena liberati
patet quia licet suffecisset tamen tamen capit perfectus
fructus eius quia nolunt membra
christi esse talibus non prodest passio christi licet
valeat et defecto tollit omnem penam
temporalem passio christi ab omnibus habitibus licet
ipsa ad hoc sufficiens esset quia sepe multa
pati patiuntur propter eorum maliciam et bonum
per angustum intentum pro penitentia et premio

in futuro patet 3a d. quod licet in quodam doctore sic
distinguitur certa materia huius articuli et sparsio
que ad hoc quod per christi passionem liberati
sumus a pena eterna. Dicit pro passione ad eter-
nam gloriam habemus peccatorum merita continguntur
dicitur autem pro peccato originali nec autem
pro peccato actuali propter utrumque modo
pena ista aliqui in eternum quedam non quo
ad reatum solum ut dimittere quedam et
actum ut in martiribus illos qui in eternum
reatum omnes liberat passio christi per sufficientiam
nec nam dicendo remedia per patriarcham
liberari credentes in christum membra eius
liberavit per efficaciam. Illos vero qui
in eternum reatum persone et mortem
fuerant omnes liberavit per sufficientiam.
Sed illos qui dispositi erant ad susci-
piendum huiusmodi liberationem per efficaciam
liberavit sanctos patres in lymbo et primos
locos ab originali purgatos. Ut alii
non poterant disponi cum nocentes in ista
tamen mercedi. Quantum ad 3m articulum tractat
doctor alii post resurrectionem fuit genus humanum
reparatum et liberatum. Et 2o an congruum
fuit absque. 3o an aliumnos congrue
et convenienter fuit deus passio distinguitur quidam
doctor sic aliqui dicit passio dicitur vel appa-
rens alio sic dicitur passio mundi tenetur vel
apparens insapo et sic dicit vel apparens actua
et est passio hominem loqui vel apparens passio
et hoc dicitur vel apparens nuda et remota
super merito obedientie sic est passio mortuum
resurrectum vel apparens aliquo dispositio
que appellatur apprehendo sic passio est homines

pe detarum

saluari/ premissa ista sic in d. iste doct
p(er) q(uo)d q(ua)drimembre isti/ p(ro)p(or)c(i)o(n)a
h(uma)na et angelica. pt diti reparabilis
ap(u)d dei reparauit uel reparare potuit
200 neut(ra) est reparab(ilis)/ 300 no(n) sola
h(uma)na s(ed) et angelica/ 400 sola h(uma)na
na e(st) reparabil(is) p(er) h(oc) q(uo)mo(do) ... membri
posite ... intellect(u) ... Q(uantu)m
ad 2m ... fuit ... posita po(sitio)
... q(uod) congruu(m) fuit h(uma)nam ... [illegible]
reparari deo p(ro)pt(er) ... angelis
... de ... homo ... utilitate ...
tet summa stabilitate p(er)mitte(re) ... p(ro)
... infirma(re) Sed deus ab inicio
posuit homin(em) ad ... p(ro)uideri
... utilitate ... summa benignitate
... ... p(er)petue semp(er)
... dampnare ... fuisset si
reparatio no(n) interuenisset/ Ite(m) ex co(n)
no(n) decet summa sapiencia p(er)mitte(re)
... nobilioue creatura sua sic
frustrari q(uod) nu(n)q(uam) ... fuisset si h(uma)na
... reparatum no(n) fuisset ... n(on)
... ad ... homo ...
... congruu(m) fuit h(uma)nam
genus adeo reparari/ Q(uantu)m ad 3m po
sita ... q(uod) n(on) aliq(ui)s mo(dus) fuit tam
conueniens et congruus sicut mod(us) libe
racionis ... ...
... ... decimo
... ubi sic d(icitu)r q(uod) alius mod(us) fuit
deo possibil(is) n(on) t(ame)n fuit ita congruus
sanande n(ost)re miserie ... ...
... ... debuit sat(is)

fac(er)e et no(n) potuit deus potuit sed no(n) de
buit/ Congruu(m) ergo fuit q(uod) ille faceret qui
erat deus ut satisfacere posset et erat
homo ut satisfacere deberet ... ...
mod(us) n(ost)re liberacionis ... ...
quo homo mag(is) ... ad dei dilecto
... ad ... ad ... p(er)fectione(m)
et ... omnes malicie
... fuit ...
... no(n) ... maior p(ro)xima ...
... ad ... Q(uantu)m ... intima
... mortuus e(st) p(ro) nob(is) et p(er)mitti
ibi ... sua ... nob(is)
2a ... tangi(tur) ... 2o ...
... passus e(st) p(ro) nob(is) ...
3a ... ...
est ... magno ... et porta
... ...
plus ... amplius no(n) ...
... Q(uantu)m ad ... duas ...
... possi(bi)lis ... ad ...
... ... fuit ...
... liberacione ... ...
... sufficie(n)s no(n) poterat ...
liberacio ... ad ... ...
... liberator ...
... posset reparare ...
... quia homo p(er)didit ... a ... reparans
... no(n) ... ... dans
... sentit ... istius
... ad ... ...
q(uod) ... no(n) ... potuit ...
satisfac(er)e ... ...
... ... potuit

100

satisface z p hᶜ mlta / pot quia pole
e actu puri homo equaliter bo
nitate malicie pcti primorum parentum s
ptem de congrua satisfecit 1ᵒ / 2ᵒ quia
culpa nature redundabat in totam naturam
quam ad totam depravatam i e omnis persona de
congruo potuit i dudum in tota naturam
quam ad satisfaccionem / 3ᵒ sicut se hic gratia
accio i beneficiorum sic se hic satisfaccio
i v peccatorum propter beneficiis suffi tanta gratia
actio quantum reddere vellet quod bn
passus e i e xᵒ validius e bonum
ad recompensandum quam malum ad de
struendum Sed unus homo per unum actum
malum corrupit totum genus humanum
sine remedium i e unus homo potuit per
bonos actus recompensare / Quinto nimis
del e creditor qui plus exigit
a debitore quam possit solvere / Cum ergo
deus non sit crudelis ergo saltem de congruo
ad emendam peccati sufficit quod homo
potuit facere Et videtur michi quod ista positio
sit probabilis / nec videtur michi convenienter quod
permisisse quod videtur premissis suas loqui
de condigno / 2a quod respondendo possit
ad absolutam dei potentiam inter alios mo
dos liberationis fuit possibilis preter quam iste
fuit per alicuius liberacionem quod acceptat
i e qui detinet compromisso Sed de con
gruo permissione hominis detinebatur ad[...] lo
potuit ex sua bonitate ex alia modo
emendam acceptare pro hominis liberacione
et e intrito ubi quod X qui nos
moralium sic dicit Deus omnipotens quod nos ...

existe ferat / demum in notate et sine sua
morte potuisset / Et similiter licet ipse dicit
omnipotentia dei filii liberare potuisset
genus humanum adualiter dumtaxat solo imperio
voluntatis / Sed quidam videtur pro causis
i hominis Cum deus homo ubi dicit quod i pole
erat aliter salvari mundum Et sic utrumque
ambo dicunt cum sint inter partem quod
salvari non posset nisi Christus fuisset incar
natus / Solo loquitur isti secundum potentiam dei
stante ordinata / Ad argumentum principale patet
ex dictis et est Circa secundo 21 22

Utrum non obstante morte Christi quod anima fuit
separata ~~aia z corp~~ et tamen anima et corpus
permanserint unita persone sibi / quod
non arguitur quia inter unionis i xᵒ fta
e continuatio distinctionem propter quia hec dicit quod
deus e homo et homo deus Sed in triduo
mortis iste propositiones non erat hec deus e
al deus corpus i u anima n corpus tunc fuerit
dimittitur unita i e contra arguitur per b augustinus
qui dicit mors ad tempus corporis et animam
separavit sempiternum ambo Circa solucionem
huius questionis videndum e de ex parte Christi de quesito 2ᵒ
an corpus Christi fuisset in cineratum si
dei dominum mansisset ab anima separatum Et
sic quam ad unum dicendum 2 3a utrum Christus
in triduo mortis fuit verum homo / 4ᵒ utrum
post mortem descenderit ad infernum et sic
quam ad primum 22 / Quantum ad primum ponam
duas conclusiones / prima corpus Christi numquam fuit an
bo separatum patet quia dicit apostolus ad co
1ᵒ quod sine penitentia sunt dei dona Ego

q° dco tht̃ q̃ quid q̃ p gram ẽtc̃ acom inp̃
absq̃ culpa i nota. Sz contra dei
una corpꝰ id passumpto ubi fuit unitu
deitati et no fuit unquã pctõ inficiatum
i. unquã ab hmoi unioe fuerat destitu
tu / 2° si ca unio intriduo fuisset
tho darg
dissoluta / tūc aut filius dei i io triduo
no fit dicẽ bẽ sepultꝰ cꝰ om̃ dr desy
bolo / aut de nouo fuisset facta cor
et assumpto q̃ no sẽ eps quia qz ide
corpꝰ dr sepultꝰ Sed ctm̃ istũ ques
Duradus
ponit quida doctores salte subtoditoẽ que
q̃ si in hoĩe no ẽ alia forma sbalis
qua aĩa intiva ut multi ponunt tunc
necio dissoluta fuit p morte xpi
unio supdcta q̃ pbat mltiz po° qz
destructo uno unitoz necio tollit
unio Sed tamen premissa suppoẽ corpꝰ
ẽ dẽ corrpebatur quia p dcõ forma
i. soluta fuit unio qua corpꝰ ẽ uni
tu fuit deitati / 2oc i moto medio q°
aliqua uniunt dissoluitur eoz unio
Sed ut dictũ ẽ supr̃ impĩo hnĩ 3i
hoe 2a ubi dei assumpsit carnem
mediante aĩa tn̄ ergo i morte ẽ aĩa
a corpore fuit sepata i 3o s. Sed corpꝰ
et q̃ corpꝰ ẽ intriduo demortuum
qo ẽ fm̃ 2ẽ hm̃ galarnita ut
dr. ipsi a hec̃ u corpore tanonii 2 q3
et pz quia quia maior ẽ quia utq̃
unifirtatiua deitatis quã aĩe creatẽ
Solo ad p̃ dico q̃ corpꝰ creatũ p
sepato aĩe no corpori nisi pnt corpꝰ
ca. p ag̃gato ex corpore i eo ma
corporea et aĩa q̃m aĩa ut for. informat
tẽ corpꝰ si in ppsito no fit i. tc
Ad 2m dico q̃ mltũ assumptoẽ aĩa
no fuit mediũ nccm̃ Sz solu tanq̃
qda cogruitat sicut satis pz ex dcis
supr̃ qõe 2a ca° pnte / Ad 3 dico q̃
licet unĩo unifirtatiua conueniat
deitati efficaciꝰ tn̄ sibi no conuenit ui
infinitatẽ formar̃ sed opetit ipi aĩe
(2a q° sit ista q̃ unio aĩe ẽ tn̄
deitate nunq̃ fuit soluta ita q̃ aĩa
ẽ xpi ee sepat a deitate et hac qoz
tho de ang
pbat quida doctores sic qz unio eyus
firmo benficia ẽ in dissolubilis qz aĩe
no erit sciu ipi bti de cetiã p
maioẽ qz et unio que fuit p assump
to fuit in dissolubilis Sed qz ista ar̃m
indicio meo ẽ debile io pz q° si aĩa
ẽ fuisset sepata intriduo a deitate
tũc no erit ctcdz q̃ filiꝰ dei descen
derit ad infna eo q̃ hẽc pti sibi no
conuenit nisi ratõe aĩe s. sz quz
pz p pbum arlm in simbolo / Cum
ad 2m arlm pona duas qões pa
q̃ corpꝰ ẽ suis nalibus delicti lẽcẽ
fuit incinerale et potuit incelem
ta resolui Si pt sumpto me no
fuisset suscitatũ pz quia fuit q°
ad nam eiusde codicionis cum corpi
bus alioz hominum i. qo ba quia pz
p btm Augm̃ iq de trinitate
ca° 12 ubi sic dr q̃ si corpꝰ hnanm̃
tẽ esset reliqm̃ tamen diu ẽ cum
maner donec mundi quiescat clemẽtia

sed utrum Christus extra dictis istorum supra alle-
gatis. 2a questio corpus Christi si nunquam fuisset i-
ncineratum supposito quod divinitas nunquam
fuisset unita dicto corpori quin nunquam fuisset
mortuus sic removetur. Christus per passionem quod de-
sperans in passione in dubio est, tamen
vide corpus Christi ibi de incarnatione
caro mea requiescet in spe quia expectat
sicut petrus de corpore Christi ... contra
contra quidam doctor ponit ista quod anima Christi
corpori coniuncta prohibet ipsum a corruptione
et incineratione quia nullo fortius di-
vinitas ei unita. Et ideo dicit iste doctor
quod Christus non assumpsit penitus corruptione
defectus nisi quod expediebat passionis
et corruptionis. Tamen sunt multi defectus
antecedentes mortem sed non assumpsit corpus
incineratum vel defectus qui consequuntur
mortem quia non profuisset aut adve-
nisset. Quantum ad 3 articulum fuit et modo
dicendum est quod non solum de Christo est verum dicere
quod intriduo mortuus fuit homo sed de
quolibet homine mortuo et modo quod homo
non dicitur concedi de aliis sed de Christo solum
[illegible] modo dicendum est quod id non dicitur concedi
de Christo nec de aliis hominibus. Primum medium
dicitur tenuit magister Hugo de sancto victore 2um
medium tenuit magister sententiarum 3um medium tenent
omnes communiter magistri parisienses. Et sic
dicitur conveniunt quod si diligenter consideramus
quilibet istorum trium modorum habet aliquid veritatis
quia si loquamur de esse aptitudinali stabit
prima opinio quia tunc non solum de Christo
sed de quolibet homine mortuo verum dicitur quod

est homo. Si autem loquimur de esse partim aptitu-
dinali et partim actuali sic stabit 2a
opinio scilicet quod intriduo Christus fuit homo quia
erat persona in actu licet forma humana
fuerit in aptitudine. Si autem loquimur
de esse simpliciter actuali sic stabit 3a opinio
quia cum anima Christi a corpore separata non ma-
net in actu homo. Sed Hugo secundum formam
dicit se in hoc quod anima mansit unita
deitati. Et quia magister dicit probat esse
homo et maxime sicut intellectus est dicere
Christum intriduo fuisse hominem quia per
sui modum diceretur. Et ideo ad hunc articulum per ista
quod Christus intriduo mortuus non fuit
verus homo. Sed Christus intriduo fuit homo
mortuus ut fide tenemus etc. Et 2o Christus
in 1o triduo non fuit alias eo quod non fuit
sua anima sua forma etc. Item si fuit homo
vel fuit homo mortalis ut immortalis primum
dici non potest ut manifestum est nec secundum quia
mortalitas est conditio resurgentium.
Item si fuit homo intriduo oportet concedi quod
fuit tota sua deitas etc. Item si anima nunquam
fuisset corpori unita Christus nunquam fuisset
homo igitur intriduo fuit homo. Quantum ad
4 articulum est advertendum quod Christum descendisse
post mortem ad infernum est articulus fidei et
ideo non est in dubio ponendum. Sed cum
infernus dividatur in diversas partes quarum
una est superior quae dicitur limbus patrum tho arget
alias sinus abrahe, alia pars est in-
fima quae est locus poenae damnationis
3a pars est media quae dicitur purgatorium.
Ideo prima non est dubium quia ad illa descendit
et sanctos patres liberavit. De 2a similiter non est
dubium quia ad illa non descendit, et quos
non liberavit ad illos non descendit. Sed 3a tamen
quia sunt in infima parte non liberat cum poena
damnati sunt etc. Sed de 3a parte scilicet
media quae dicitur purgatorium.

dubitatur

aliq ponunt mediu. Sed co° po istam q°z
q xᵉ s. cham dei tᵗ unita descendit
no soli ad limbu scōs pres liberando
s. et ad purgatoriu pᵗ q2 sacm bap
tismi liberat hoiem a culpa z a pena
nisi hō ponat obice i. pao ꝫ ecōtra
in purgatorio liberat a fortiori z hō
trahitᶻ consptiua q2 dr eccl 2° dēo
que deus sustitat a mortuus solut
doloribz inferni Sed hᵉ no pt intelligi
de hiis patꝫ quia ibi no fuit dolor s. pe
dāpni tm et h vidēᶻ eo intnᵒ b̄tus augꝰ
in quada epla ad Eusebiu ubi expsse
extorti a allegato hᵉ gclutᵗ/ ad artᵐ
plicle dico q quia corpus qᵉ e potna
ait x no hᵉ ed suppositi sicut nᶜ aia
eo no fuit de deo. ḡo ꝫ

Vtr fides sit virtus q no arᶻ quia
in eo que sūt extma z mediu eo q
mediu sapit natam extmor s. fides e
mediu int sciam z opiom ut pꝫ p bern
hugo in libro de sacris ubi dᶜ q fides
e certitudo de rebus absentibus supra
opio z infra sciam costituta si g°
nᶜ opinio nᶜ scia sūt in gene virtut
vi q nᶜ fides in gene virtut gtineatᶻ
oppom arᶻ quia fides hᵗ virtute
opposita iñ infidelitas et oppom pria
gsto/ Circa solutio huius qōis vidēdum
e de eo pᵒ de quesito/ 2° an fides
sit prior alijs virtutibus theolᵗ 3° de fide

i formata an sit infusa vel acquisita/ 4°
an diffinitio apli bn sit diffinita a
signata ad heb 2° ubi dr fides e sba
sperandarum rex arᶻ no apparentiu. Circa
ad primu po p° ista gonē q fides e
virtus q loquor de fide no puta h(abitu)
acqsita q2 ut sic posset ee habitus vi
tiosus quia stat q inclinaret ad
credendu q vite theota Sed de fide
que e virtus infusus pᵗ quia e habitus
quo intellectus captiuatᶻ sub dee
se prius vlti ppe z sup oia ut dicit
doctᵗ et aut hᵗ rōn virtutis ite fi
des e habitus a quo procedunt operationes
i. et 2a. g° q fides e una virtus pᵗ
q ro omi a coz hᵗ obiectum s deu
vel pse vel p aliquē ei attributu/ item vl
virtus a coi motiua s. prima veritatem
ite hᵗ vnu fine s. cogto dei p
sciam i. g° vera quia ps quia ista ca
difficilit arguunt vnitatem virtutis Sꝫ
etiā p ex dictis supra Sed tunc e dubiᵉ
um po sit virtus dcha vel dē
opiones doctorum quida posuerit
q fides sit i intellectu speculatiuo inq̄ntum
spectat z eo istorum fuit quia fides e
ponenda in illa pᵃ aie q hᵗ ten
de in verum subiectiue sicut eo q fides sit
habitus inclinans ad credendum verum si
dei articulos s. hᵉ hᵗ facere intellectus speculatiuus
ḡ q hᵗ i. 2a opinio ponit
q fides sit in intellectu pctico sicut i subiecto
ro istorum fuit q intellectus credens
p fide credit ex impia volutatis 2a

viet oppositum sunt quod fides sit eciam in parte intellectiva
et in parte volitiva vel istarum est quod doctor Thomas
de questione veritatis in libro de sacra doctrina inquit
sunt inquit fides consistit cognicione videlicet
cognicio et affectio manifestum quia de sui ba[?]
fidei reperitur incognitas necnon [illegible]
non monet istas quod actus voluntatis est essen[tialis]
fidei nunquam enim esset virtuosum credere nisi
esset voluntarium. Ergo patet contra istam
quod sit 3a huius articuli quod fides est in intellectu
speculativo sicut in suo proprio subiecto. Patet primo
quia in formas consimilis sit per [illegible]
virtutes theologicas sed ipsa non tantum consistit
in parte affectiva verum eciam in cognitiva
quod nota est quod alie virtutes theologice per
tinent tamen potius cognitiva sed non est de
alia quam fidem [illegible]. Item fidei succedit
clara dei visio sed illa est in intellectu specu[lativo]
et fides. Item secundum [illegible] stultorum per fidem intellectus
captiva in obsequium [illegible] fides expedit actum ipsius
[illegible] intellectus [illegible] videlicet notum eorum quia dicit
quod sit imperativus intellectus vel in voluntate [illegible] quod
actus fidei scilicet credere sit ex imperio voluntatis
Responsio ad 2m [illegible] sumus [illegible] essent spe[culativi]
[illegible] in [illegible] [illegible] in voluntate e[illegible]
[illegible] actus speculativus [illegible] sunt sepe ex im
perio voluntatis ut manifestum. Ex ista que
[illegible] prius quod fides est virtus pre[illegible]
intellectiva. 2o quod non est virtus moralis
sed intellectualis. 3o quod est in eo subiecto [illegible]
theologica. Sed quintum [illegible] quod fides
fides sit in duobus subiectis scilicet in intellectu et affectu
seu voluntate [illegible]. Contra primum [illegible]
[illegible] Sed quod fides sit [illegible]

[illegible] dicitur [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
ad 2m articuli [illegible] [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] tempore aut tempore [illegible] nulla virtus theologica
est [illegible] alia quia in [illegible] sit in sum
[illegible] aut non sit potestas virtutum in[tellec]
tivarum et ex [illegible] [illegible] actuum [illegible]
ergo actus fidei sit in cognitione [illegible] [illegible]
affectum boni quod est actus aliarum virtutum
[illegible] sit 1a quod [illegible] virtutes theologicas
fides est [illegible] alias virtutibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] expressum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dilectio [illegible] [illegible] diligi[tur] [illegible] [illegible]
[illegible] Sed fides [illegible] 2m quod cognoscitur
[illegible] sunt [illegible] 1a [illegible]. Item [illegible] ac
cedit [illegible] ad deum Sed [illegible] oportet
credere ad Hebreos 2o Sed [illegible] [illegible]
virtutum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] edificii spiritualis
et quo ad ordinem et ad virtute [illegible]
[illegible] [illegible] vero [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Contra ad 3m articulum
[illegible] est quod fides aliquando [illegible] [illegible] quo
quis assentit veritati [illegible] motus [illegible]
persuasione vel [illegible] aut [illegible]
[illegible] et [illegible] fides [illegible] est [illegible]
[illegible] sublatis motivis aliquando aut [illegible]
[illegible] [illegible] et inclinante et illustran
te ad cogitandum et assentiendum [illegible] que
sunt supernaturalia [illegible] cum illustratione [illegible]
[illegible] in [illegible] quod sunt supra se ipsum
[illegible] fide [illegible] quod est [illegible]
de fide 2o [illegible] [illegible] [illegible] quod est [illegible]
[illegible] in [illegible] et ipsa fides informis

complete perfectum habitum naturalem vel acquisitum esse naturaliter intellectus sufficientem perfectum fidei in sermone elevatur intellectus supra se ut assentiat primae veritati propter se et super omnia in quantum habitus fidei huiusmodi non est acquisitus. Item ad hoc facit glossa super 1a ad Corinthios 13. Si habuero fidem ita ut montes transferam dicit glossa quod fides donum dei est quia in malis quaedam dona dei sunt. Quaeritur ad quod videtur quod diffinitio ista non est sit conveniens assignata quia ipsa dicit quod fides est substantia vel in articulo ubi fides ... distinguitur. Item attende secundum quod fides ... fides non est causa sperandarum rerum. 2a fides est ... una veritas est articuli. 3a haec diffinitio non est conveniens diffinito quia ex ipsa spei ut magister in 2o. libro ... pena etiam esse futura pertinet ad fidem in quantum credimus penae aeternae non est substantia rerum sperandarum sed timendarum. Solutio diffinitio illa bene assignata est non tamen quod ipsa de dicto dicat quid sit fides quia hoc non intendebat apostolus ut dicit Hugo dicit de ... quod sic non destruit fidem hic quid ipsa sit. Sed quod possit ... diffinit hic fidem propria sua parti quae est acquirere ... naturae probum quae est veritas non apparens salutem ... conclusiones et propter quae est rerum speranda si ipsa videbitur etiam quia facit ipsa fides in nobis subsistere in parti sed clara visio quae fidei succedit faciet hoc plenius in futuro. Ad argumentum in contrarium dico ad primum quod fides non dicitur substantia ... quod sit ... Sed quia habet quidam ... quia est fundamentum omnium spiritualium bonorum

2o dicitur substantia consistenda vel consubstantia ... similem ... ad 2um ... quod parti in proposito ... in manifestatione. Ad 3um dico quod licet ipsa spes possit dici aliquo ... sperandarum rerum non tamen est ... dici fundamentum sicut fides. Ad ... dico quod rerum sperandarum ponitur in diffinitione fidei ... obiectum sicut ... Ex quo patet ... quare non dicitur timendarum rerum quia si fides est timendarum rerum ... non est sicut obiectum. Ad ... dico quod fides assignatur ... medium inter scientiam et opinionem non quod sit medium rei et convenit ... Sed ... tenet ... certitudine est cum ... quia opinio et ... quo ... quia scientia 2o. ... Circa ... et ...

... fidei possit subesse falsum. Quaeritur quod spei potest subesse falsum in quantum et fidei quia ... quod ... sit ... quod aliquis ... speravit salvari huiusmodi ... spes ... est tamen ... dei sit infallibilis. ... fides ... visio in patria. Sed visioni in patria non potest subesse falsum ergo nec fidei in via. Circa ... an obiectum fidei sit complexum vel incomplexum. 2o ... 3o an fides comparatur ... visione ... opinione vel scientiam. 4o de fide requisita ... Quaeritur ad ... diversae opiniones ... dicunt quod fidei

[illegible]

obiectum sit incomplexum et isti dixerunt quod articuli
fidei non sunt enunciabilia sed res ut putant
multi. Pro 2o respondeo quod ista opinio tempore
sui erat eadem sed tempore fides et sic fuit opinio
~~Cancel~~ Cancellarii Parisiensis. Alii dixe- (altissiodorensis)
runt quod articuli fidei sunt enunciabilia et quod
fides consistat circa complexum maxime cum
fides quo ad aliquas res respiciat in
creati et creat et de nulla creato possit
esse nisi [illegible] quod complexum ipsi creato et sic
opinio fundat se super hoc quod eternus est
sum complexum quoniam ad tempus differentiam in
dicat hereticus sicut si quis credet resur-
rectionem universale mortuorum iam esse factam
Alii dicunt quod obiectum fidei sit complexum sed (Bonaventura)
diversimode quia quoniam ad fidem implicata obiectum
fidei est complexum sine differentia temporis
ut Christum pati vel nasci. Sed quantum ad
fidem explicata obiectum fidei est complexum cum
etiam temporis differentia ut Christum fuisse pas-
sum et fuisse mortuum. Contra opinio hic
non tenet doctor. Sed alie due opiniones
[illegible] hec [illegible] pro parte obiectum fidei est deus
sicut pro parte obiectum [illegible] theologie [illegible] est
deus sed fides est virtus theologica. Item [illegible]
est [illegible] fidei obiectum in via quod erit [illegible]
[illegible] in patria sed illud est deus.
Item [illegible] esse [illegible] de divinis
nominibus [illegible] fides divina
est circa simplicem et semper existentem veritatem
[illegible] veritas est deus [illegible]
[illegible] obiectum fidei est complexum [illegible] quod
[illegible] fidei credimus quod deus sit unus

in essentia et quod sit trinus in personis et ita de
aliis fidei articulis. Item fides credit ali-
quid quod verum et respicit aliud quod falsum. Sed
verum et falsum sunt circa complexa ergo [illegible]
fidei respicit complexum ut obiectum. Item
fides est media inter opinionem et scientiam ut dicit
[illegible] Hugo. Sed scientia et opinio sunt
circa complexa ergo. Item per fidem assentimus
sed assensus non est nisi circa complexa ergo.
Aliqui tamen doctores dicunt quod sunt solemp-
nes quod fides sit [illegible] ~~[illegible]~~ de [illegible]
[illegible] et [illegible]. Item dicunt aliqui
quod [illegible] et minus [illegible] in
[illegible] sit fides [illegible] quod omnis op-
teat sic dici de obiecto fidei sicut de
obiecto alicuius scientie non enim quod omnis
scientie obiectum est complexum et [illegible] omnis scientie
est complexum [illegible] scientia naturalis ut [illegible] primo
celi [illegible] est de corporibus et magnitudinibus
ut de obiectis et tamen non in complexo [illegible]
[illegible] considerat corpora esse mobilia et ma-
[illegible] successive posse [illegible] et
in proposito deus sine omni dubio obiectum
fidei [illegible] ultimum actum facimus
circa deum in [illegible] assentientes sumus
quod deus sit celi et terre creator etc.
Ad istud faciunt diffinitiones articuli quas
ponunt doctores [illegible] sit diffinitio
articuli est perceptio divine veritatis tendens
in ipsam. Richardus de sancto victore sit articulus est
in divinis [illegible] de deo [illegible] nos
[illegible] / ~~Hugo de sancto victore articulus~~

~~e in dumfibil bitae de dio actue no ad~~
credendu hugo de sto bict. ar. hic e na
tu gra pr due diffinitoes fat. expli
cite formatu ut ma'e ad hc q fides e
dicie de cplexois f. tua implicite bn
pa diffo dat de fide forta ut mam
e. 2a diffo nt de in dimili bite non
sunt bitae in cplexa f. funt bitae pi'
credenda. Cria no ntelli. de cratione
creatione f. f'm de tuiatoe ipius
nat ad bona pte. 3m intg. q in
fute fidem gra innat nam adicio
Opm ad rm actu distio nt noe locu
de fide infusa nt de fide acqsita.
ad 2m qr pro duas pdes pa. q fidei in
fuse no pt subee fm. pr q sic fidee
hit se sic ad bm sicut caritas ad bonu
f. caritas no appetit nisi bonu. Qua
aplus pa ad Co 13 q caritas non
agit perperam i. fidee no facit crede
nisi bm. It fides rm aug e. pm
illuiatois ment. Si g fidei subeet
fm ipa eet pm deceptois q in as
sumpto implicat qtre. It dene in
fundt hom fide ad hc q credat bm
io fidei no subee fm. Ez q. rm gom
posset sic opponi lum pphe pt
subee fm i. a lm fidei qma pz qma
lumne pphecie ut dr e clarius qua
lum fidel f. atm pz. r. reg 20
de Ezechia cui pphetauit egrotati
ysa. qne pcipe domui tue mor
reris eni a no uiues a m ipse post hc
conualuit a bixit 15 anis ut hc ibi
dem. It Joe 3o. hec domini sub
ntendit nisi 40 dies q m no sunt
sic fcm. Item aliquis fidel ppe quo
dta fuit mrtu potuit ipsum crede
incarnadu. Itm actu late qui ali
quando pcedit a fide pt subee fm atu
pz. in qui adorat hostia no csecrata
Solo ad pm dico q ysa loquebat
regi Ezechie q lume pphetico bidit
eu sic ad morte dispositu q n ab
arte n. aua liberari potuit a hic ex
pte dei nuciaut regi deminciauit
Sed in innctiauit sibi oppositu hic fuit
de pte dei no de influenca nali Sic di
co ad pphetia Jone q illa intelligebat
sub cditone si minime maneret
sub malo suo pposito. Ad 2m dico q ali
qui fidei infuse no potuit hc ee q
in actu fuit. Ad 3 dnt doct qmt
q no sit actu latrie adorare sumi ho
stiam sine cditone subintellita actu
nt hitu. ysta hy si rite e csecrata sic
aut nich subee ei fm. 2a q q fi
dei acqsite pt fm subee pr q rm
fidem acqsita ho pt nt in mediante
in exprimuts falliti defece rel. Ex io pem
dr quida doct brcui p dom mdo
hiu. ar. lo q licet qda dixiunt q fi
dei informi possit subee fm f. for
mate no. Come tam e opinio q
fidei acqsite pt subee fm f. fidei
infuse no siue sit informis siue for
ta a hc rone ee cffit q a pa bicee.

in similitudine et enigmate secundum apostolum quia autem est de hiis
que sunt necessaria ab absoluta necessitate
ut etiam patet de illo credere trinum et unum aut
est de contingentibus in comparatione ad ordinacionem
eternam et racio patet ex tunc huius [illegible]
quia talia contingencia sunt necessaria necessitate
condicionata licet non absoluta ex conclusione prima
huius articuli secunda tercia conclusio quod fides in subiecto est
solum ex tunc patet ex conclusione Sed nunc queritur
quomodo apud doctores dicitur fides tunc dicitur
creata vel increata vel patet creata vel
creatum et increatum et dicunt quidam doctores
Nota [illegible] quod est ex dictis quod [illegible] tunc ex dictis in
creatum patet quia in simbolo non ponitur
Augustinus sunt articuli spectantes ad humanitatem et racio
dicit beatus Augustinus quod fides est de bonis et
de malis fides tamen materialiter est de malis
formaliter de bonis Circa primum ad 3m
articulum pono aliquas conclusiones prima est
quod proprie et adequate loquendo nunquam
est fides et visio simul patet quia ut
dicit Gregorius apparentia fidem non habet meritum
cum sit visa sensibiliter sunt apparencia [illegible]
Item pro ista conclusione [illegible] Glosa
pro omni [illegible] patet [illegible] videbit
sic dicitur [illegible] deus et per [illegible] ut
non videatur lateat ut credatur et dico
in conclusione proprie et adequate quia dicunt
Augustinus et Gregorius doctores sancti quod Thomas aliud vidit et
aliud credidit quia hominem vidit deum
deum confessus est et racio quidam doctores ex
huius articuli [illegible] quia ad materiam conclusionis
la parte sic dico fides semper de non

visis visione sensibili ut de obiecto proprie
patet tamen est de visis ut de obiecto partiale
sicut visio est dubia quedam enim sunt
ut dicit [illegible] doctor [illegible] que omnino sub
iacent sensui et totaliter proponuntur cognoscenti
sunt et de hiis non est fides quedam sunt
que partim subsunt sensui partim
latent et de hiis est fides ubi de parte
[illegible] erat visio scilicet humanitatis nam fide
scilicet persona divina invisibilem Circa
ad 2am partem huius articuli distinguitur
Nota venit [illegible] est de opinione quia vel capitur
pro acceptione unius partis contradictionis pro
racione probabile cum formidine alterius
sive partis vel pro acceptione unius partis
propter racionem probabilem sine formidine ad oppositum
[illegible] hoc sit racio quod ista fides non
patitur secum opinionem [illegible] que
est pro probabilem cum formidine ad
oppositum patet quia certitudo fidei [illegible]
et in simbolo Anathasii dicitur Quicumque
[illegible] quia nisi quis fideliter firmiterque
crediderit salvus esse non poterit Sed si
[illegible] excludit formidinem ad oppositum
2a 3a quod fides compatitur secum [illegible]
[illegible] opinionis que est pro racione proba
bilem sine formidine ad oppositum patet quod
fides non evacuatur in eis qui studio
se [illegible] et laborant in scriptura sa
cra cum [illegible] cum [illegible]
[illegible] probabiles pro
[illegible] fide cre
denda sunt 4a quod fides compatitur secum
[illegible] secundum [illegible] patet ex [illegible]

nimia suspiciones non tollit sensitiva sic
ergo secundum pari ratione nec fides tollit spem
nec econtra. Item philosophus sciens deum esse bonum
remunerans ad fidem non desinit sperare. Ad 2
non obstat quod dicit beatus Gregorius quod fides non habet
meritum cui humana ratio prebet experimentum quia
illud verum est quod de quibus homo credit per
spem rationem alias non crederet nisi dicta
to ultimum habet meritum. Capitulo ad argumentum 3m
dico bene ut verum libri hugonis de sancto victore
in libro sententiarum sentit quod cum lege moysa
ita venientibus salutem fuit necesse
credere esse creatorem et aliquem salvatorem et
redemptorem existentem quo mittit salutem illa
et redemptor veniturus esset non oportuit
credere venientes salutem tempore ante legem
moysaicam personam redemptoris nisi
de predicabatur secundum christianorum tempore aut
gratie predicabitur explicite persona redemptoris
et modus redemptionis secundum gregorius iste doctor
quod sit quibus ab initio fides erat
nunquam fuit sine spe potuit credere deum
creatorem esse celi et terre et remuneratorem bonorum
spem ipsum quod non esse mali auctorem
et eorum qui in malis sunt iniam eius
spiraret et expectarent futuro redemp
tore verum secundum hugo quod per potentiam
deus operata sunt creditor creator
et salvator ad eam modum dico ipsum
spe quod est in finibus hominis non sperat
sed ipsum utriusque nisi per presumptum
mitti cum perseverantia. Secundo 3m

virtus fidei spes sit subiectum pro aliis
superiori sit ar 2 quia est virtus theologica
in quo virtutes ar 3 quia obiectum spei
est arduum sed 2m omnes tam philosophi quam
theologi arduum est obiectum potentie irascibi
lis ergo sit proprium obiectum virtutis et potentie
est virtutis sed 2 spes sit in irascibili potentia.
Sed ista est vera de irascibili in 1 Cir
ca solutionem hoc questionis videndum primo an
spes sit virtus distincta a fide et caritate 2o
de subiecto 3o an virtus spei aliquando
sit informis sicut virtus fidei 4o utrum
spes maneat in via post mortem.
Capitulo ad primum sciendum quod primo de
supposito huius articuli quod spes est virtus
per actum cuius actus meritorius per gratiam
alicuius virtutis sed actus spei est meritorius
ut manifestum est sicut et caritas est virtus
1a Item articulum quidam doctores sic virtus medius
duarum maliciarum est virtus 2o et 3o ethicorum
sed spes mediat inter temeritatem presumptionem
presumptionem et superbalem desperationem
ergo spes est virtus. Sed contra existentem
2o dicitur quod spes sit virtus moralis
Solo virtus aliqua potest esse medium
duarum maliciarum dicitur 2o moralibus quia
quod plus malicie virtutis malicia
in aliquo plus alteri ut liberalitas
prodigalitatis et avaritie et est virtus
moralis. Alio quod sit sit medium
quod sit eliminativa sive destructiva
utriusque malicie sic non quod earum contrari
am ut in proposito spes liberat ab ipsis

damnabitur malum sicut fides trinitatis liberat
ab errore arrii et ab errore sabellii
/2a q(uestio) spes non est qualis nec virtus
sed est virtus theologica probatur quia omnis vir-
tus cuius principale obiectum est bonum divinum
est virtus theologica sed spes est huiusmodi quia
per spem tendimus in summum arduum Se-
cunde est bonum divinum igitur etc. /3a q(uestio) spes una
est virtus contra spem simoniacam sicut virtus
est una ab unitate obiecti Sed nunquam una
solum spem debemus ponere in deo ut sepe mo-
net scriptura igitur Item pauca sunt
speranda quia ardenda quia credibilis
premia et supplicia sed sperantur tamen premia
igitur non videtur esse unitas in spe quam
in fide nec ad minus tanta sed fides est
una unitate speciei conclusio 4a spes gra-
tia sit ista descriptio quod spes est virtus
distincta a fide et caritate probatur quia quo po-
tentia quod sperare est actus distinctus ab
eo quod est credere vel diligere igitur [illegible]
2o probatur per obiecta quod summum arduum
cum bonum formale dicit a summo vero
et a summo bono ut manifestum est sed summum
arduum est obiectum proprium spei summum verum
obiectum caritatis ut dicunt doctores igitur vera-
bere est [illegible] quod illa tria virtutum est [illegible]
idem obiectum sed deus [illegible] tunc oportet dicere
sic spes est una virtus unitate speciei sicut
quo tamen dimiserit diffinire est [illegible]
sequitur quia ponit [illegible] nostra spes
est virtus qua spiritualia et eterna bona
sperantur 2a spes est certa expectatio fu-
ture beatitudinis proveniens ex gratia et meri-

3a est spes est virtus qua spiritualia adilli-
gat? ardet? preteritis prout Solo spes
est nomen affectionis et est nomen virtutis
primum quod est nomen affectionis diffinit apostolus
i. [illegible] magistro moralium [illegible] videtur
[illegible] sic diffinitur spes est suspi-
rio futuri boni/ 2m autem quod est nomen
virtutis et [illegible] sic diffini-
[illegible] et notificari per suum actum/ declarant
est [illegible] dicitur [illegible] ad obiectum 2c est
diffinitio magistri spes est virtus qua spiritualia et
eterna bona sperantur et dicitur [illegible] illius
summi boni [illegible] et [illegible]
per actum [illegible] ad obiectum et ad [illegible]
et sic est illa diffinitio [illegible] spes
est certa expectatio / si autem [illegible] spem
consideratur obiectum a [illegible] per causas
fidei sic est illa diffinitio/ 3a [illegible]
spes est virtus [illegible] aliter
[illegible] distinctio diffinitionum [illegible]
sit formaliter [illegible] et [illegible]
2a talis [illegible] per actum et [illegible] actus
3a [illegible] talis et [illegible] formaliter [illegible]
[illegible] spei et aliam virtutem
[illegible] fidem [illegible]
[illegible] ad 2m [illegible]
[illegible] opiniones [illegible] spes
[illegible] esse [illegible] in [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible]
[illegible] spiritualia [illegible]
et [illegible] spiritualium et isti dicunt [illegible]
[illegible] spei non esse [illegible] spiritualia
[illegible]/ alii dicunt quod licet

nascib(i)l(is) po(tenti)a no(n) sit i(n) nobis ronal(is) p(er) e(ss)e(nti)am
e(st) t(ame)n ronalis p(er) participaco(n)e(m) sicut i(n) pe
p(ri)mi ethicor(um) Dr de appetitu sp(irit)uo dicunt
quo isti 2^m q(uod) nascib(i)l(is) participat aliqua(liter)
rone sic sit subm spei ad inuestigadu(m)
i(n) tanta uirtute probiore p(ar)tem pona adhuc
arduu(m) q(ui)dem (et) quaro sp(eci)a sit ista uirtus
spei no(n) e(st) (con)stitutiua subiectiue i(n) aliq(ua) po(tenti)a co
g(ni)tiua p(atet) q(uia) opposita nata sunt fi(eri) ci(rca) idem
(et) c(irc)a eandem speciem Sed ~~fides~~ spes (et) despa
cio sunt opposi(ta) (et) desp(er)atio no(n) e(st) i(n) aliq(ua) po
tentia cog(ni)tiua Sed potius i(n) affectiua [margin: [illegible]]
(et)c. Ite(m) eiusdem po(tenti)e e(st) timere (et) sperare
s(ed) timere no(n) e(st) alt(eri)us po(tenti)e q(uam) affectiue (et)c.
Ex ista (con)cl(usi)o(n)e s(e)q(ui)t(ur) cor(olari)e q(uod) spes no(n) e(st) sub
iectiue in sp(irit)u i(n)t(e)l(lect)u(al)i i(n) n(ost)ro p(atet) q(uia) iste sunt
po(tenti)e cog(ni)tiue 2a q(uod) sit ista spes no(n) e(st)
subiectiue i(n) po(tenti)a nascibili p(atet) q(uia) obiectum spei
e(st) o(mn)io sp(irit)uale (et) i(m)materiale i(d est) no(n) e(st) app(re)he(n)
sibile a po(tenti)a (con)stitutiua cui(us) e(st) ipsa nascib(i)l(is)
(con)tra p(atet) q(uia) (con)s(equen)s 2^m totu(m) sim(ul) ambitu
tam q(ui)d ad po(tenti)as cog(ni)tiuas q(ua)m etiam
q(ua)m etiam ad appetitiuas e(st) i(m)materialiu(m)
ut p(atet) p(ro)cessu p(hilosop)hi 2o (et) 3o de a(n)i(m)a b(ea)te
e(st) tn q(uod) appetitus (con)stitutiu(us) pot(est) e(ss)e subiectu(m)
i(n)t(e)l(lectu)a(lis) [illegible] q(ua)rto nu(n)c e(st) sp(irit)u(a)l(is)
no(n) tn theor(et)ico q(ua)rto nu(n)c u(e)l obiectu(m)
sensu no(n) (com)p(re)hendi(tur) Ex ista (con)cl(usi)o(n)e s(e)q(ui)t(ur) cor(olari)e
q(uod) spes no(n) e(st) subiectiue in po(tenti)a (con)cupisc(i)b(i)l(i)
3a q(uod) spes no(n) e(st) subiectiue in uolu(n)tate
ea r(ati)o(n)e ab s(e)c(un)da q(ui)a uoluntas e(st) simil(ite)r
affectiua i(n)t(e)l(lectiu)e p(atet) q(uia) ut sic ipsa
uoluntas e(st) subiectu(m) tal(iu)m ut ma(iu)s

e(st) i(d est) q(uo)d ua(lide) (con)tra p(atet) q(uia) distinctio i(n)
ter nos sit 2m eade(m) formale (con)uenit
id subiectum s(e)q(ui)t(ur) cor(olari)e q(uod) caritas (et) spes
aliq(uando) dic(u)nt penes subiectu(m) p(atet) q(uia) q(uo)d
spes subiectiue e(st) in uolu(n)tate i(d est) q(uia) uoluntas
pt i(n) actu nascib(i)l(is) s(imi)l(ite)r (et) ad declara(n)d(um)
ista (con)cl(usi)o(n)em q(uo)d ad eius i(n)t(e)l(lectu)m g(e)n(er)a(li)c
e(st) q(uod) i(d est) q(uod) pt uirtus i(n) s(u)p(er)iori i(n) sub
ordinat(ur) h(ui)c et pt superior s(ed) no(n) (con)uertit(ur)
q(uod) declarat ipse sic q(ui)a id q(uo)d pt pt po(tenti)a
cog(ni)tiua sensitiua h(o)c p(er)fecti(us) (et) nobi
li(us) pot(est) et e(ss)e i(n)t(e)l(lectu)a(lis) ergo apte motiue po(tenti)e
q(uia) u(idelicet) uoluntas ipsa tan(quam) superior po(tenti)a
h(abe)t in se (con)cupisc(i)b(i)l(is) (et) nascib(i)l(is) actu (et)
ualent s(imi)l(ite)r (et) nobiliori mo(do) (et) p(er)fecti(us)
ex q(ui)bus p(atet) q(uod) uoluntas pt i(n) actu nascib(i)l(is)
s(imi)l(ite)r ut d(icitu)r q(uod) q(uia) p(atet) spes e(st) subiectiue
in aliq(ua) a(n)i(m)e po(tenti)a q(uia) no(n) e(st) uirtus (con)t(ra)
ut ma(iu)s e(st) s(ed) no(n) e(st) i(n) sp(irit)u i(n)t(e)l(lectu)a(l)i i(n) n(ost)ro
(et) m(ini)m(u)s i(n) refectiua u(e)l 2m locomo
tiua i(d est) e(st) affectiua s(ed) no(n) in affectiua
2m s(e)c(un)d(u)m q(uia) n(on) in nascibili ut p(ri)missu(m)
e(st) i(d est) e(st) in affectiua 2m m(aiu)s (con)uenit e(st)
uoluntas (et) no(n) e(st) in uoluntate p(er) ut ost(en)sum
p(ar)tic(u)l(ar)i affectiua i(n)t(e)l(lectiu)e ut d(icitu)r p(ri)us
q(uod) i(d est) in affectiua i(n)t(e)l(lectiu)e s(cilicet) i(n) uoluntate in
q(ua) ipsa uoluntas pt in actu nascib(i)l(is)
s(imi)l(ite)r q(uod) fuit p(ro)bandu(m) ad o(mn)ia i(d est) mota
(et) auct(orita)tes doct(orum) ad (con)t(ra)riu(m) (con)sonatu(m) dico
q(uod) no(n) i(n)tendunt spe(m) e(ss)e i(n) nascibili
p(ri)m(u)m (et) i(tem) s(ed) 2m actum (con)ualentem s(imi)l(ite)r
(et) p(ro)pt(er) h(o)c fact(a) p(atet) ad (con)t(ra)rie motiuum (con)tra
tiuu(m) fuit in r(ati)o(n)e post o(mn)i(u)m obiectum spei

e(st) arduum h(oc) g(ra)te s(ed) arduum e(st) obtin(ere) po(ssibi)le
irascib(i)l(is) concedo q(uod) aliq(uid) s(ed) no(n) q(uod) aliq(uid)
cu(m) arduu(m) e(st) s(ed) illud q(uod) e(st) spei obiectu(m)
q(uod) po(tentia) irascibil(is) apprehendere no(n) p(otes)t s(ed) s(ed)
illud apprehendit ap(peti)tus superior s(cilicet) volu(n)tate
co(n)silem actu nobiliori t(ame)n i(n) modo v(ir)tute
Sed q(uod) ... q(uo)n(iam) ... p(er)mitto q(uod) per
superiore a(n)i(m)e p(ar)te i(n)t(ellectu)s i(m)portant(ur)
et voluntas / p(er) i(n)feriore v(er)o i(n)t(ellectu)s tota
po(tentia) (con)cupitiva sive s(e)n(su)u(m) i(n)teriorum
sive exteriorum sive e(tiam) s(u)nt v(ir)tutes co(n)-
g(nosc)itive sive appetitive Isto notabili
premisso s(i)t q(uestio) ut(rum) / ... ar...
ista q(uod) spes subiective e(st) i(n) p(ar)te a(n)i(m)e
superiori s(cilicet) volu(n)tate q(uod) q(uia) e(st) i(n) volu(n)tate ...
d(icitu)r q(uod) p(ar)tes ... et ... de spe
q(uod) e(st) ... q(uia) n(on) po(n)it ... dubiu(m)
q(uod) spes q(ue) e(st) pa(ssi)o s(i)t i(n) v(ir)tute sive
i(n) po(tentia) irascibili q(uia) timor q(ui) e(st) pa(ssi)o
opposita spei po(n)it(ur) subiective i(n) irascib(i)li
i(gitur) / Q(uestio) ad 3(m) ... ... ista q(uod)
q(uod) v(ir)tus spei p(otes)t e(ss)e i(n)formis p(ate)t q(ui)a
s(i)c(ut) h(abe)t ~~v(ir)tus formata~~ fides formata
ad spem formata(m) s(i)c se h(abe)t fides in-
formis ad spem i(n)forme(m) s(ed) fides
formata gignit spem formata(m)
i(gitur) fides informis gignit spem
spes informem / 2o sicut (con)fingit ex fide
1 p(re)mioru(m) futuroru(m) Sic timor (con)fin-
git ex fide suppliciorum Sed timor p(otes)t
e(ss)e i(n)formis et formatus i(gitur) / 3o sicut ...
s(u)nt peccatores qui sp(er)ant ad h(u)c s(e)c(un)d(u)m ...
... p(ro)p(ri)am et assecuturos e(ss)e ve(ni)-
am et p(er)venturos ad gl(ori)am p(ro)p(ter)

q(uia) alias o(mn)es peccatores laberentur i(n)
desp(er)atione(m) q(uod) no(n) e(st) d(icen)d(um) i(gitur). Et(ia)m h(abe)t (con)clus(io)
v(eritatem) ex s(ente)ntia b(ea)ti Aug(ustini) q(ui) i(n) li(br)o de v(er)a
i(n)nocentia s(i)c d(icit) q(uod) tres v(ir)tutes s(u)nt bo-
nis et malis co(mmun)es d(i)l(e)c(ti)o dei et p(ro)ximi
sp(er)e bonoru(m) est atq(ue) p(e)ior i(gitur) v(ir)tus spei
p(otes)t e(ss)e i(n) malis i(gitur) p(otes)t e(ss)e sine c(ari)tate s(ed) tu(n)c
d(icitu)r e(ss)e i(n)formis i(gitur) q(uestio) v(er)a. Et(ia)m fructus
et utilitates spei que h(abe)nt(ur) i(n) ...
et mediis s(un)t ... de spe c(ari)tate
i(n)formata Sed i(d) Et(ia)m 2o ...
te q(uia) multi sp(er)ant i(n) d(omi)no ...
e(st) et i(d) Cap(itulum) 3o spes illoru(m) i(m)mortalitate
i(m)mortalitate plena e(st) / Q(uestio) ad evide(n)ti(am)
dico p(ri)mo q(uod) distinguendu(m) e(st) de statu ho(m)i(num)
p(ost) hanc vita(m) Sunt e(ni)m aliqui salva(n)-
ti aliqui salvandi aliqui dampnandi
p(ri)mi s(u)nt i(n) celo 2i i(n) purgatorio /
3i no(n) s(i)c d(icu)ntur q(uia) s(u)nt dampnati s(ed)
q(uia) pat(iu)nt(ur) pena(m) s(ensu)s et dampni ut s(u)nt
i(n) inferno vel pena(m) dampni t(antu)m ut s(u)nt
in limbo 2 s(ed) h(abe)t pena(m) ... / p(rim)a
q(uod) spes no(n) e(st) in dampnat(is) q(ui) s(u)nt in
i(n)ferno p(ate)t q(uia) ... no(n) p(ossu)nt i(n) actu
spei i(gitur) no(n) h(abe)nt h(abi)t(u)m q(uia) no(n) e(st) ...
... ... s(u)nt de s(e)c(un)d(u)m p(er)petua dap-
natione / Et i(de)o superbia eorum ascendit
s(em)p(er) ... sperare no(n) p(ossu)nt q(uod) s(u)nt p(ro)bandi
/ 2a q(uod) spes no(n) e(st) in dampnat(is) i(n) lym-
bo = p(ue)roru(m) ... p(ate)t q(uia) ...
ibi ex(ist)entes s(u)nt p(ue)ri q(ui) sine baptismo de-
cesserunt ab hac vita h(abe)nt e(n)i(m) ...
... et s(u)nt ... ...

3 spes e diffi? spei

sibi no opete claram dei visione que
e vita etna i. in eis nulla e spes ad
etna btine i. q° ba/ 3a. q° spes est
in salvandis s in purgatorio existentibus
pz quia in eis e gra gratu fams
pconia sit disponti sit q solut dolorib
purgatorii pvenit vita etna gsequa a illes
in fide spe t caritate abhac vita decesse
runt i. pfidem in q decesserunt sunt eo
rti p diffinicionem spei de futura salute fu
tura sq dc q spes e certa expectatio
future btitudinis i. / 4a q° pbabilis ponit
sustinei spem manere i btis q° ad p
fectionem btitudinis licet no maneat quo ad
exercicium actus pz q q e ad decorem
z ordinem illarum btitudinis repugnatiam
ad ea q gvenit me bte hc no decure
bte dene di spes q ad pfectionem
btitudinis sine actu exercito e bnior
ut manu e i. / Et si alias dicitur vide
dicte hg opiniones dicto q ipi loqu
quo no quo ad tutu btitudinis bene nepz
exerceo motivus / Ad te pmle nisi
Certa p bac ge gois 2a art/ 21 228

ad actum

Vtz caritas sit btitudo/ Q no arz sic
quia finis precepti e caritas ut dc
apostolus pa ad thym p°. Ideo e sic
ultimi finis aut ultimi rto e finis
btitudinis dc 1 ethicorum phos e felicitas nl
btitudo s stas i. caritas no e btitudo
dicitur n. i. d. q maior repugnat
dicto e btitudo/ s caritas e h. i.
caritas e ut theologica/ Circa hanc ques
solomon vide e d x / p° de quisito 2° an
dilco dei caritate pterns beat mo
/ 3° an creature racionales sint
diligende ex caritate / 4° an demones
z peccatores sint diligendi ex caritate / circa
ad p° videndum e p° quid sit caritas
quia hoc viso facilius apparebit an
caritas sit btitudo qo quide de cari
tate multi doctores dicunt multi
caritate diffiniunt / pmo magister i libro sic
diffinit Caritas e dileccio q diligitur
deus p se z pxmus p deum / 2° diffi
Augustinus caritate in libro de moribus ecclesie
sic caritas e anime rectissimus affec
tus qungens nos cu deo / 3° diffi
Jdem Augustinus in libro pbilogarum sic Ca
ritas e btitudo quia de vide coop
psum desideratur / 4° diffinit idem
i libro de spu z ala sic Caritas est
vita copulans amantes in amato
2° apostolus pa ad thym p° diffi do ca
ritate dc finis precepti e caritas de
corde puro gscia bona z fide no
ficta / pistas diffinicionum intelli
dicto q caritas r multe sunt opa
cionem ad diversa sic hit diversas diffi
/ pt eni opa gpari ad obiectum
actu eius z ysic modo diffiendi est
valde pmes habitus et relhtar
opacio assignata e diffinicio p
pt et sps gpari ad pmu effectum
e bnire z facit ad theis assignate

107

sunt differentie 2a 3a et 4a, potest etiam
pari ad virtutes sibi connexas et ultra
comparatas differunt apostolus cum dicit Caritas
est finis precepti et actus eius aliarum virtutum
tamen theologicarum disponunt ad actum
caritatis cum ipsa immediate eliciat et ideo
in diffinitione apostoli ponuntur tres diffi-
nitiones conditiones per prima tamen dicit caritatis
conditio de puro corde tamen quia ipsa est purus
caritatis conditio que est de puritate affectionum
cordis ab amore mundano diligibilium per
2am scilicet de consciencia bona tangitur conditio
spei, per 3am conditio fidei, ista declara-
tione sic premissa patet quod ista quod cari-
tas est virtus patet quia virtus cuius actus est
laudabilis et virtuosus talis est virtus caritatis
est huiusmodi virtus igitur actus eius caritatis est
meritorius et ideo laudabilis et virtuosus
sed dicitur virtus est circa difficile et etiam
amare non est difficile quia dicit Augustinus
1 libro confessionum quod nichil est dulcius quam
amari et amare Solo dicitur quod
difficultas virtutis non semper atten-
ditur in labore operis sed in necessitate
que posset quia potest naturalis sine virtu-
te non potest necessariam virtutem vel in proposito
vel difficilis potest ut patet in virtutum mora-
lium actu vel effectu 2a quod Caritas
est virtus distincta ab omnibus aliis
virtutibus patet ex obiecto quia fides
respicit deum sub ratione veri et spes sub
ratione arduum sed caritas sub ratione

boni sed si sunt contra obiecta ratio ideo quod
suffitit ad deum distinctum distinguitur virtus
quod virtus caritatis ab aliis theologicis virtutibus
quod a fortiori distinguitur a moralibus etiam
quod expresse apostolus prima ad Corinthios 13o
connumerat caritatem aliis dicens ubi ait distincta
tamen nunc manet fides spes et caritas
3a haec scilicet potest etiam idem ex distinctione
actuum Item ex subiectorum diversitate ut he-
xodus in epistola proxima scilicet quod videlicet
quia apostolus dicit prima Corinthios 13o Caritas
patiens benigna est etc. dicitur quod quia ab
ea procedunt actus omnium virtutum igitur ipsa
est omnis virtus Solo conceditur est quod
a caritate procedunt omnium virtutum actus non
tamen eliciti quia tamen omnes sed solum imperate
a caritate imperati, quod 3a. Caritas est unica
virtus indivisibilis non per speciem multi-
plicatus patet sicut est una summa boni-
tas sic sicut est una summa bonitas
scilicet sicut fides omnia assentit summe
veritati et propter ipsam credit quod quod credit
Sic caritas adheret summe bonitati
et propter ipsam amat omne quod amat
scilicet sicut fides est unica virtus non per speciem
multiplicatus ratione credendorum ita et
caritas est unica virtus non per speciem
multiplicatus ratione amandorum scilicet quod videlicet 4o quod
Caritas est virtus mere gratuita sic
quod virtus caritatis semper sumitur deo gratis
patet per beatum Augustinum in definitione Caritas
est excellentissimum munus dei dona sed
hec non potest in esse nisi per spiritum sancti

pisim i ex qua sequitur tertium scilicet quod caritas
non potest esse in formis sicut fides dicitur informis
vel spes / 2o sequitur ex ista quod
quod caritas non est virtus sed excellentissima
virtutum patet quia nulla virtus dicitur facit
nos in mete aftos ut dicit quo dicit caritas
et patet tertium aliud spectat virtus 2m perfectum
est dispositio perfecti ad optimum sed caritas
tas est maxime dispositio et perfectissima
perfecti ad optimum ergo ista est excellentissima
sima virtutum / Quantum ad 2m articulum sig-
stulas haberet dicere quod caritas non habet
modum nec mensuram cum 2m enim caritas
tas sit quid infinitum et interminatum
tum ipse finis sine Sed opinio
ista magistri non est tenenda ut dictum est
supra in primo libro super ponens dictum est
caritate esse virtute creata Et ideo
adhuc articulo isto primo ista quod quod
sicut caritas mensura finale quid
limitatum et modificatum sic dilectio
aliqua precius inseparabilis habet modum
quod 2m Augustinus hoc est que omni creatura
ture inest id Sap. xi omnia fecit
deus in numero pondere et mensura / Et
articulo quantum doctor sic / omnes formis
perfectio entis finiti est modificata sed
caritas est forma perfecto finita ergo est
perfecto voluntatis creata ergo / quo et sic ista
actus caritatis considerantis maior dicitur ad
summum principale obiectum scilicet deum quod est summum
bonum ut sic non habet limitationem

vel modum patet quod habet obiectum est infinitum
tum diligibile ergo quod videntur quod patet exercitium
actum patet in diversis quod ita intelligendum
est quod dicunt doctores scilicet bernhardus et ve-
nerabilis hugo quibus in libro suo de
diligendo deum causa diligendi deum est deus
modus est sine modo diligere et tanto ma-
gis apparet veritas illorum quantum
Bonaventura sic distinguit quod licet de-
us potest quod actus aliquis habeat mo-
dum per limitationem quantum ad suscipientem
omnis actus virtutis creatae habet modum
et ideo actus dilectionis dei sic se habet
in 8 / Alio actus dicitur habere modum
per aggregationem circumstantiarum debitarum
et sic omnes actus meritorii habent
habere modum quod est debitis circumstantiis
mensuratus et modus talis actus talis
est ut quis diligat deum super omnia
et propter se et ex toto corde ut dicit bonaventura
Et / 3o aquinas dicit habere modum eo
quod mediat inter superfluum et diminu-
et diminutum et actus virtutum morali-
lium habent modum sed actus dilectionis dei
caritatis predictus sic non habet modum
eo quod obiectum eius est infinitum bonum
ideo hanc intuitionem stat quod 2a hug-
onis habent bonum esse in virtute pa...
petri de tharantasio / Quantum ad 3m
articulum premitto illum conclusionem
doctores quod duplex amor attingit nos
diligere bonus qui amor amicitiae
Aliquis qui dicitur amor concupiscentiae ista
dicuntur diligi amore amicitiae q

que diligimus absolute per caritatem
actum operante Sed alia dicunt di-
ligi amore que diligimus per caritatem
actum operante Unde quia primo amore di-
ligimus amicum / 2º amore diligimus
proprietate amici. Prima questio sit ista
creature irrationales non sunt dili-
gende nec possunt diligi ex caritate amicicie
Probatur quia dicit beatus Augustinus quod non omnia que
utenda sunt diligenda sunt ex caritate Sed quia
nobis in societate quadam referuntur
in deum Et per racionem quia huiusmodi amor in-
cludit benivolentiam Sed benivolentia
non potest esse ad irrationalia ut patet octavo
ethicorum. Item dicit auctoritas ut allegatum est
Ergo quia caritas non volt ad iniustas
Ex ista questione sequitur quod nec virtutes theologice
nec morales nec ipsa bona creata dili-
gi debent aut possunt amore amicicie
2º questio creature irrationales sunt di-
ligende et possunt diligi ex caritate amore
concupiscencie Patet quia cum proximum diligimus
ex caritate amore amicicie possumus
ex eadem caritate amore concupiscencie creaturas
irrationales possumus diligere in quantum
ille que diligimus patiunt precia ad bene
conservanda invicem. Et confirmatur quia
Ergo tenemur diligere creaturas irrationabiles.
Item tenemur diligere virtutes theologicas
et morales et bona creata et hiis
consimilia diligere amore amicicie ut
manifestum est. Item diligenda sunt amore
concupiscencie 1ª questio ista. Quia ad articulum
secundum quod demones non sunt dili-
gendi ex caritate patet quia in mandato

magno dicitur ut quis diligat proximum sicud se ipsum
quod exponit beatus Augustinus quod sicud teipsum
id est ad te ipsum vel quod ipse deus diligi-
tur ad summum boni participandum Sed quia
demones ad illud non possunt pervenire
ideo non sunt diligendi ex caritate Item super illud
libro sunt xº Quamvis hominis tibi benedicere proximus
fuisse illi qui incidit in latrones ad
ille dixit qui fecit misericordiam in illo dicit glossa
proximus est cui impendimus misericordiam vel qui
pendit misericordiam Sed demones non sunt huiusmodi
Item sicut Augustinus dicit octavo de trinitate qui
diligit homines vel quia iusti sunt vel
ut sint amari debet Sed demones
nec sunt nec possunt esse iusti Item quia
celestis demones non diligit Sed
quia in eis est caritas perfecta in comparatione cum
caritas militantis tamen est conformior caritas
perfectorum Sed contra super illud levitici Dilige
proximum tuum sicut teipsum levitici xix
dicit glossa proximum non propriis sanguinis Sed so-
cietate racionis Sed demones sunt rationales
ideo sunt nostri proximi Solo quamvis
est dicere Unde primum proximi prima ratione quamvis
racionis vel proximi ordine et similitudine. Primus
ad secundam non proximi Sed 2ºs quamvis
ut dicit glossa allegata 2ª questio maliciosi
homines et peccatores in quantum sunt homines
similes nostri eiusdem nature consimiles quamvis
sunt beatitudinis capaces sunt propter quod sunt
in via ex caritate diligendi Patet quia pro eis
est orandum diligendi sunt Sed pro inimicis
et peccatoribus orandum est Item Et hoc
intendit beatus Augustinus qui dicit quamvis
de Satanas proximi homine homo

totum et ro iudei et pagani ex caritate
dilecti sunt non quod diligant opera eorum
iero vel abhominatores sunt ipsi homines
ut dicit beatus gregorius in quadam omelia
ubi sic dicit Et si indignacio debetur
vicijs compassio debetur nature Et ysidorus in
libro de sentenciis sic dicit tercio capitulo non di
ligit qui hominem odit bonum est non odire
naturam sed culpa et hoc odium est perfectum o
dium de quo psalmista dicit in persona Christi odio perfecto
oderam illos / 3a quia mali homines
et peccatores etiam dampnati non sunt ex cari
tate diligendi patet quia in posse est ex
voluntate deviare in sempiterno igitur vera
quia est beati augustini quod ingratitudo
allegatur Item electi non sunt iusti ex parte
ex iusti ergo non ex caritate diligendi quia
patet prima quia dicit augustinus octavo de trinitate quod
dicit qui diligit homines vel quia iusti sunt vel ut
iusti sunt amare debet ut supra allegatum
est tamen hunc articulum quoniam pe. de tharantasio
sic distinguit similiter sic prestinguens
ero diligendi homines vel angelos est participes
summi boni beatificantes sed augustinus hanc autem
participacionem i deducta est in quadam actum
ad complementum ut in beatis vel in quibusdam
habitu sed non actum ut in pueris iustis et bia
toribus quibusdam vero habitum nec actum sed
potencia sola ut in malis viatoribus in quibusdam
non ulterius deducunt et retardantur in demo
nibus et dampnatis primi sunt maxime
diligendi ex caritate 2i minus quia illi 3i minus
quia 2i / 4ti non necessario ex caritate ulterius sunt
diligendi ad eorum pro illo dicto quod apposita ca
ritate dicit sunt non quia sunt sit ulterius
Secundum quia Ultimo sunt principiorum et cetera patet
questio 29 et 30

Utrum debito caritatis ordine tenemur deum
super omnia diligere / Primo arguitur
quia caritas est perfecta virtus sed natura caritas qua
magis diligimus se ipsum quam deum ergo
ergo perfecto non poterit ordine sui perfi
bit videlicet quod primus ordo habeat naturaliter
salutari et cetera // contra arguitur quia bonum quod
est et in magis positiorum sed omnem
quod ex caritate diligitur deum diligitur
ut patet ex dictis supra et cetera diffinio
caritatis scilicet quod bona / circa solutionem huius
questionis videndum est de certo / primo de ordine
caritatis in quam sit ordo in caritate
diligendorum / 2o de quesita / 3o an omnia
sint diligenda / ex 2o de quantitate caritatis nullus
eminimitarum diligendorum / Quantum ad primum
patet quod illa quod in actibus caritatis est
ordo dicit cecidit ordo patet quia hic cum virtus
aliquis potens quia perfecit per dictamen
rationis recte fortius inclinat ad
unam partem obiecti quam ad aliam hic in
actibus caritatis et precepto huius obiecti est
ordo Sed habitum caritatis per dictamen
recte rationis fortius inclinat ad unam
partem obiecti quam ad aliam inclinat
cum fortius ad maius bonum Sed
minor patet ex dictis 9 primo quod 2us vero
rem sit ordinate sit / 2o quia cum i
intelligit quod pertinet ad perfectionem et

in maiore in actibus spiritualibus ad
perfectionem spectantibus est dare diver-
sos gradus tamen in infimis debet esse or-
do ideo etc. Et si dicatur in peccatis mortalibus
et in penis inferni sint diversi gradus
et tamen illic est ibi ordo quia sempiter-
nus horror inhabitat et actus non
excluditur. Solutio peccata non pertinent
ad perfectionem sed ad imperfectionem de penis
autem inferni dico quod ibi nullus est or-
do active sed tenetur excepte dam-
natorum sed horror sempiternus
Est tamen ibi ordo passive iustitia di-
vina procedens active ut scilicet qui-
tatem fiat plaga [illegible] 2o quantitatem
quod sic quia Canticorum 2o in-
troduxit me rex in cellam vinariam
ordinavit in me caritatem quod 2m glossam
contingit quod deus per omnibus deum diligitur
deinde seipsum quo ad interiorem
hominem scilicet bonum anime 3o bonum
anime proximi sui 4o bonum corporis
proprii 5o bonum corporis proximi Contra
[illegible] Bernardus
qui dicit quod amor nescit gradum
dignitate non considerat etc. 2o sic [illegible]
[illegible] sicut fides ad credenda sic se habet
caritas ad diligenda sed omnia creden-
da per fidem equaliter credimus ergo omnia
diligenda per caritatem equaliter diligimus
ergo non est ordo in actibus caritatis 3o ordo
[illegible] non habet esse in statu caritatis sicut unus
[illegible] omnis ordo presupponit pluralitatem

ordinabilium ut in actu quod tunc caritas
dormientis esset inordinata cum ca-
ret ordine dormiens cum actu cari-
tatis non exerceat. Solutio dicitur quod [illegible]
[illegible] esse gradum [illegible]
comparando diligentem ad diligendum et sic gradus
Alio modo comparando diligentem ad diligendum [illegible]
verum et fortem amor nescit [illegible] gra-
dum quia quanto [illegible] magis excessivus sit
inter amantem et amatum amor tam
sic equat et transformat amantem
in amatum ut dicit Dionysius in libro de di-
vinis nominibus ut fuit sic [illegible] esse a-
matore ut dicit Hugo in libro de arra
sponse ad 2m dico quod non est simile de fide
et caritate quia ratio credendi omnia credi-
bilia est veritas ut prima summa
nobis est annunciata et ideo omnia credi-
bilia equali [illegible] creduntur [illegible]
[illegible] Sed ratio diligendi aliquid
ex caritate est bonitas divina [illegible]
[illegible] deinde aliis [illegible] participa-
ta. Et quia multi dei bonitas parti-
cipatur [illegible] gradu [illegible]
diversi poterunt esse gradus dilectionis in
actibus caritatis [illegible] ad 3m dico
quod ordo talis est in actibus [illegible]
et formaliter Sed in statu talis [illegible]
Sed solet queri [illegible] dubium
illud an ordo huius caritatis manebit etiam
in patria futura et dicunt doctores [illegible]
[illegible] ad illam [illegible] sunt huius ordinis [illegible]

s. ut primo deum quos diligat deinde se
ipsum deinde proximum. Et facit pro principe
hoc illud quod dicit Augustinus in libro de vera
religione Consummate iustitie est ut po-
tiora amplius et minora minus dili-
gantur. Sed quo ad carnalia non quia
non diligere ibi plus patrem vel matrem vel
quoscumque consanguineos quam alios ceteris
paribus dubitaret tamen quis circa
hoc maxime quo ad parentes et
et dicit Petrus de Tharantasia quod licet sit ista que-
stio tantum in via secundum erga proximum incli-
nationem nunc presente in patria magis
diliguntur propinqui. Sed solet teneri
hoc genus. 2° dubitatur an etiam ordine
isti magis sint diligendi parentes quam
filii hic in via vel econverso quia sicut ille
qui dederit patrem et cetera dederit filium an
secundum ordinem caritatis debeat plus diligere
ceteris paribus patrem suum vel filium suum.
Et dicit Bonaventura quod secundum ordinem caritatis pre-
ponendi sunt filiis parentes et hoc intelligendum
est ceteris paribus et motivum suum est
quia plura bona recepimus et recar
recepimus a parentibus quam a filiis et ad
hoc facit beatus Ambrosius sicut magister allegat
in libro qui dicit primo diligendus est deus deinde
nos deinde parentes deinde filii et cetera propterea
facit mandatum legis Exodi 20 Honora
patrem tuum et cetera. Solet 3° dubitari
utrum secundum ordinem caritatis ceteris paribus
plus sunt diligendi consanguinei et dome-
stici quam alieni et dicitur quod sic per
illud quod dicit beatus Ambrosius super primo verso
Canticorum 2° ordinavit in me caritatem
multorum inquit Ambrosius caritas in-
ordinata quia in primo est ponunt 3m
vel 4m. Primo deus diligendus est 2°
parentes deinde filii post domesti-
ci qui si boni sunt in alienis filiis
preponendi sunt et cetera. Unde Ieronimus
allegat super Ezechielem quod Ieronimus dicit
Sed contra [illegible] quod dicit apostolus ad Collo-
censes nolite mentiri invicem expo-
liantes vos veterem hominem cum acti-
bus suis et induentes novum eum qui
renovatur in agnitione dei secundum imaginem
eius qui creavit eum. Et subditur ibi non
est masculus et femina gentilis et iudeus
circumcisio et preputium barbarus et scita
servus et liber et omnia in omnibus Christus. Ex
hiis verbis apostoli videtur quod non est tendendus
amor affectus ad consanguineos et domesti-
cos quam ad extraneos. 2° videtur
eundem expresse beatus Augustinus qui in libro
de vera religione sic dicit non sit homo ab homine
diligendus ut diligunt carnales fratres
et filii vel coniuges vel cognati vel affi-
nes vel cives nam ista dilectio est temporalis.
Item 3° sic eo diligendi proximi quo est
ipsa imago dei sed domesticos
et extraneos sunt equaliter imago dei
ergo equaliter sunt diligendi propter ista
et consimilia motiva quidam dicebat
quod nos non tenemur consanguineos aut do-
mesticos ceteris paribus [illegible]

plus diligere quam ad affectum. Et solum quantum ad
effectum. Et ideo hoc non est sufficiens dicere quod dicit apostolus
Io prima Canonica sua capitulo 3o diligamus
non verbo neque lingua sed opere. Et beatus
Gregorius in Pastorali omelia dicit quod probacio
dilectionis exhibicio est operis. Ad tercium
dicendum quod apostolus ibi loquitur tenendi
te quod nunquam sit excludendus qui non possit
per fidem Christi venire ad salutem sed non
vult ibi tollere talem ordinem ut asserit
ad 4m dicit Bonaventura quod beatus Augustinus
ante cetera tractavit in primo [illegible]
Ecclesia patet quod illa verba non videntur sonare
ad aliud nisi quod hoc [illegible] non debet homo
attendere primo scilicet quod si ille diligendus sit
domesticus vel consanguineus quod primo illud at-
tendere non pertinet ad caritatem sed ad car-
nalem amorem. Quantum ad 4m articulum
sit prima quod ista quod debito tali ordine
tenemur deum super omnia diligere patet
quia debito ordine tali omnia diligenda
propter deum diligenda sunt ut patet per doctorem
[illegible] sic et in [illegible] distinctione
[illegible] quod [illegible] patet per [illegible]
[illegible] quod deum quod [illegible]
magis [illegible] quod [illegible]
[illegible] hoc naturaliter diligit deum plus
quam se ipsum [illegible]
deum [illegible] nobis [illegible]
[illegible] totum bonum nostrum tamquam di-
ligendus amplius sed deus [illegible]
[illegible] nobis intimior quam nos
ipsi nobis ut dicit beatus Augustinus in libro
confessionum. Item [illegible]

[illegible] summum bonum est super omnia diligendum
[illegible] quod aliquis debet tenet [illegible]
[illegible] 20 tenet [illegible]
[illegible] indicto [illegible]
[illegible] dubitaco an hoc
[illegible] in tali co-
stitutus tenetur mortem subire pro deo. Dicit
Bonaventura quod non nisi cum adest necessitas
vel deserendi iustitiam vel amittendi
vitam vel cum se offert oportunitas ma-
nifestandi divinam gloriam et edifi-
candi eciam ubi tamen talis necessitas
non imminet nec datur optio talis nisi
[illegible] salutem et si offert se necessitas
oportunitas manifestandi divinam gloriam
et edificandi eciam est persona et super
erogacionis. Et non est [illegible]
salutis [illegible]. Quantum ad 3m articulum dixe-
runt [illegible] ut recitat Bonaventura quod duo
potest esse status in caritate quia est status
[illegible] et
est status [illegible] petit. [illegible]
statum [illegible] non esset di-
ligendus. Et [illegible] statum [illegible]
quod dicitur [illegible] dimitte nobis debi-
ta nostra sicut [illegible] et eciam [illegible]
[illegible]
[illegible] medela sed ista opinio
non est sufficiens [illegible] quod [illegible]
[illegible] sunt dili[illegible]
diligenda [illegible] non
[illegible] pervenire diligi [illegible]
sunt amici et inimici [illegible]

qr ic sicut longitudo temporis dum manda
ti se extendit ad omnem tempus determinatum sic
eius lati(tudo) se extendit ad omnem personam
na saltem sit in vita eo quod pro statu
latu mandati tunc etc. quod propter quantitati
for(ma)lit(er) 2(a) quod inimici non sit dilectio ma
xime Et inimica non habet instantiam
pre quod quod nullitat quod talite in(te)ns(ive)
tales non sit dilecti Et inimici for(ma)li(ter)
ut inimici malicie similitudo inimicitia non
habet instantiam tamen sit tales quod nullitat
quod talite 1(a) et 2(a) mo(ra)lit(er) peccatum m(orta)le
tales non est dilectus Sed inimicitia for(ma)li(ter)
et ut in genere peccat mo(ra)lit(er) 2(a) quod
sit ista inimici in(terius) puta in ...
ti sunt sit ad ... dei quod ...
sit nobis ... sic ...
li saltem decentite salutis sit dili
g(ere) quod ... diligi debeo a proximo ...
excludatur a(ct)u dilectionis inimicus p(er) ...
tus exclusio sine lmore odii et affe
ctu vindicte si ... et ... explicite
facit ... exclusio ... puta ...
in speciali puta ... et in singulari
affectu ad ... non tenemur inimici
diligere ... tenemur
sibi subvenire nisi ... ipso
... esset in magna necessitate ... in quo
quilibet tenetur quelibet ... sic ...
... quod sup(ra) 1(o) libro diligite ini
micos vestros ... sufficit
non odisse si amico tenetur ad ... illud
sufficit ad salutem i(n) teneri non ... ad

non odiendum inimicos sicut ad eos
diligendum proximos ... Q(uan)do
... doctores distinguunt
inter ego pono ista ... si di
lectio amici et dilectio inimici procedunt
ex eodem sive ... qualitatibus
et sint actus eque intensi
tunc dilectio inimici est magis meritoria
quam dilectio quod dilectio amici ...
quia duo actus procedunt ab eadem
qualitate et eque sint intensi
... decentite ...
conatu non ex in dispositione ...
... Sed ex difficultate operis ...
... actus quod requirit sic maior conatus
tunc est magis meritorius ad dilectionem
inimici ... requirit
maior conatus non ex in dispositione
operantis sed ex difficultate operis ...
... sunt inclinatio ad illud
... et ... dixi nonne
... actus sunt eque intensi quod di
lectio inimici posset esse tam intensa
sa et dilectio amici ...
nullus dilectio amici esset ma(gis)
meritoria quam dilectio inimici ... esset
... maior conatus sit
necessaria non ex in dispositione operantis
sed ex difficultate operis ...
... maior merito
plus ... quod ...
... qui ... ut

penitens minore sit difficultate
ceteris paribus potest sumi in dispositione
racionem equalem vel minorem ad caritatem
predictam quam gratia perficiat nam in hiis que
pertinet ad naturam nec perfectionem ex natura
caritas gratia dilectionis se plus quam deum
qui est in perfecto ipsius nec ut patet ex
dictis in quaestione 2a articulo 2o et 3o patet circa
quaestionem 31 et 32am

utrum caritas semel habita possit amitti
Conclusio ad quaestionem negative arguitur sic primo
quia amor caritatis est excellentior
quam amor naturalis et excellentius
unit cum amore sit unitive virtualis
amor unit indissolubiliter quam illius
benigna odire potest quod natura amat et
ex principiis arte et quamquam potest ~~male~~ peccare
in potest caritatem habitam amittere sed quia
caritate non confirmatus in gratia peccare potest
licet etc. // Circa hanc conclusionem solet dici est
dicendum primo de possibili 2o de supposito quod cari-
tas semel habita posset amitti cum
hoc sit tamen ut actualiter possit in summa
intensitate equali vel minori 3o caritas
et caritate viventes maneat in patria
2o cum deum dilectionis equaliter omnia quia sunt
esse / Contra ad primum potest dici concedo quod su-
pra sit ista omnis homo in quo fomes
peccati non est ligatus vel extirpatus potest
caritate gratiam habitam amittere / patet quia quicumque ex
sui dispositione pati pravitate et inclina-
cionem ad id quod est impossibile cari- illi etc.
deserit potest tamen gratiam habitam amittere / sed omnis

homo in quo fomes peccati est ligatus sicut
dicitur etc. in eis qui sunt in gratia dei confirmati
vel extirpatus sicut dicitur de beata virgine
et in beata virgine tamen ad hunc etc. maior probatur
hoc pati pravitate ad peccandum et inclina-
cionem ad moralem peccatum est in compossibile cari-
tati etc. ad oppositum patet consequentia quia quicumque incli-
natus sit aliquis ad illud quod non possi-
bilitate sit ad peccandum nam forma ver-
bi propter sensus enim sunt sensus hominis
ad malum ab adolescentia sua / Sed for-
te dicis paulus in gratia confirmatus ut habetur
capitulo 8 ad Romanos ubi dicit certus
sum quod neque mors neque vita etc.
in nos separabit a caritate dei et tamen fomes
non dicitur in eo fuisse ligatus cum ipse dicit sen-
cio aliam legem in membris meis repugna-
tem etc. Solucio hoc fuit ex speciali dei per-
missione sed ipse confirmatus fuit in gratia
etc. sed quo pro ex diversa scriptura patet quia
saul primo fuit in caritate et postea fuit
malus similiter de david et de beato petro
et multis aliis et ideo dicit apostolus prima ad Corin-
thios 10o Qui se existimat stare videat ne cadat
et apocalypsis 2o dicitur hoc ad episcopum te peni-
tencia et caritate primam reliquisti / 2a conclusio principalis
ullus homo in quo fomes peccati est ligatus
vel extirpatus habens caritatem potest eam
amittere patet quia cum fomes est ligatus
vel extirpatus non est aliqua pravitas vel
inclinatio ad peccandum et quod caritas ~~inclinat~~
inclinat liberum arbitrium inclinando ad
bonum etc. / Sed forte dicis quod consequens sequitur
videtur quia primi parentes non poterant

(in margin, right of col. 2: si compossibile est cum caritate)

ptate quia in eis nō fuit fomes/ Solo
ſ. in eis nō fuit caritas i² c'// Q4ᵗᵘˢ ad
2ᵐ artᵐ dott' sūt distīcᵗⁱ Vbnent' dᶜ
q' p'ole ē h'oiē agⁿa tādē ē i'surge ē
i gⁿa equali q' pbatur pe aūctᵇᶻ nōne
ⷮ veter' leg' testaᵗⁱ pᵒ q' hᵉ² inalia
thre 30 xi dᶜ placebᵗ deo sacͥficiū iuda
ⷮ ihrlm sicut dies sedi ⷮ sicut anni
antiq' sup quā sic dᶜ glo qⁿo ipiᵘˢ
placuerunt ita ppttm plac' ceperūt
p' delco sicut dᶜ eq placet deo bnis iustoꝝ
ⷮ pma pttoꝝ digna q' i sticunt i gⁿa
dn pstinni i² pt hō i'surgē metalᵗᵉ equa
lipz eccl' hᶜ xxnono testatᵒ pᵒ ppaplus
q' ad Rō pᵒ xbᵒ sic dᶜ ubi habundauit
delictū ubi sup habundauit gⁿa etiā
vvᵒ dr de filio p'diga Stola pfecte
ci stolam pma dᶜ glo pstine digᵗⁱ
filii i'stituit/ Itē pᵗ ioue q' nū gⁿa
i fundiᵗ hōi pttori pttm dele² i² uᵗᵐ
prat in fusioni gⁿe ipeditū uᵉ eā
q' i pedit qⁱ possit homo i'surgē in
taitᵉ eqlʰ i² el/ 2ᵃ qᵒ sic q' p'ale ē hōiē
i'surgē ⁱⁿᵗalitē aūc pᵉ q' pn̄ dott'
dāmō
stas aūc pn pttis hēricdn sin˜ fuit de
bitor ⷮ petn pnegato xpi i'sur
xit fortior i²/ 3ᵃ qᵒ ē ista q' p'olē
hōiem agⁿa lapsū i'surgē i ytaitᵉ
bⁱ pᵗᵉ qꝛ liberalitas aq̄ dei qⁿ illoꝝ
i fundiᵗ caritas nō ē artata ad un
al ad maius i² qᵒ bez Itē sic culpa qⁿ
anᵗᵉ ē dese expelli pt q' gⁿam qⁿ tuq̄
modicā i² nᵉ caritas precedens uᵉl
pa subsequens exigit q' homo i eqli
uel in aūt taitᵉ i'surgat i² pt i'sur
gē i minoi Sed mᵗᶜ ad hᶜ nō ē dū
bm q' i glau fiat uⁿ legem tiᵗ
te dꝫqᵃ pona qᵒꝫ xta ista q' i gla
uit' p lege tamen lapsꝫ i ptto
i'surgeus i gⁿa i'surget i taitᵉ aoi
gna fuit illa agna rēt dᵗ uel equali
pᵉ pᵒ p iᵈ q' hᵉ Ezech 18 ubi
dr si impius egit pniam om
iniqitatū suas opatꝰ ē nō recor
dabor Sꝫ hᶜ nō pt intēli de obli
uiōe/ qⁿᵐ ad notitia ſ. qⁿ ad pe
na in fligendam ſ ho nō sam
puit p insfluto mali ſ etiā psubt
ractiōe boni si qᵒ dnē nō rcordaᵗ
illoꝝ pttoꝝ ad pena etna Et q' di
minuta tailᵗ fuit ad diminutā
pniᵐ ceꝛil tn ad dapᵐ ceni
i² ho semp i'surgit intalᵗᵉ maiō uel
equali/ Itē p ista qᵒᵉ fac i dᶜ q' dᶜ
glo sup iᵒ ad Rō dnōs Stingᵉ
diligentibꝫ deū oia cooꝑantur
in bonū dᶜ glo etiā in morē pᵒ
catū ſ hᶜ nō ēēt uᵗ hō i'sugēt in
equali uel maioi taitᵉ i² el/ Itē fac
id sup iᵃ ubi Gen pᵒ Et factū
est uespe ⷮ mane dies unus dicō dᶜ
glo uespertina lux ē in qᵃ quis cecī
dᵗ matutina in qua i'surgᵗ Sꝫ
matutina lux ē efficacior q' ues
ptina i²/ Q4ᵗᵘˢ ad 3 artᵐ ponam
rā. qᵒᵉs pᵃ q' subsequens ad plenā
hor manet i pna pᵉ qꝛ finitus

fructus ira destruit(ur) ex hoc q(uod) edificium
consumat(ur) s(e)c(un)d(u)m ap(osto)l(u)m ad Heb. 11 si
deo e(st) fructu edificiu(m) tanq(uam) spiritualis
i(d est) 2a sic fides q(ua)m ad statu(m) s(e)c(un)d(u)m
non h(abe)t maiore(m) (com)pugnantia(m) ad statu(m)
p(rese)nte(m) q(uia) adactu adactu(m) mortalis
culpe s(e)c(un)d(u)m fides manet cu(m) actu mor-
tal(is) culpe i(d est) c(on)cl(usio) q(uia) 2a spes q(ua)e ad
statu(m) s(e)c(un)d(u)m manet in p(at)ria p(ro)p(ter)
q(uod) sicut se h(abe)t desp(er)atio ad dap(n)atio-
nes sic spes ad salvacione(m) Sed des-
p(er)atio manet in dampnat(is) i(d est) 2a
for(ma) q(uia) corrupt(io) ... corrupt(io)
subti corrupt(io) n(on) acc(id)e(n)s q(ua)m s(e)c(un)d(u)m
illorum sit et(iam) spem i(d est) c(on)cl(usio) 3a q(uia) talias
no(n) solu(m) q(uia) ad statu(m) s(e)c(un)d(u)m Sed et
q(uia) ad existit(iam) act(us) manet in
p(at)ria s(e)c(un)d(u)m ap(osto)l(u)m p(ri)ma cor(inthios) 13 u(bi) d(icitu)r
caritas nu(m)q(uam) excidit It(em) i(n) statu
p(er)fectissimo de(cet) e(ss)e no(n) d(icitu)r p(er)fectis
v(ir)tut(ibus) et excellen(tiis) 2a q(uia) s(e)c(un)d(u)m
scie(n)tia acquisita manet in p(at)ria
q(uia) n(on) h(abe)t (com)pugnantia(m) cu(m)
statu p(rese)nte eo q(uod) ista no(n) (re)pug-
nat s(ed) deu(m) clare vide(re) et scie(n)t(iam) p(at)ria
et q(uia) ea(m) g(ene)r(at)o It(em) x(risto)c(ris)t(us) h(abe)t scientia(m)
p(ro)phet(ic)a(m) et n(on) (com)statu(m) vie It(em)
angeli cognoscu(n)t aliq(ui)d a se p(ro)p(ri)o
(ingenio) i(d est) c(on)cl(usio) It(em) a(ni)ma s(e)c(un)d(u)m q(uod) scie(n)tia (es)set
(com)p(ri)ta(n)da in (cre)ata c(ir)c(u)nstantia
i(d est) Q(uesti)o(ne)m ad (ar)g(umentu)m ... sit p(ri)ma q(ue)
ista d(e)c(ider)e d(i)l(ig)e(re) omne(m) c(re)atura

p(ro)p(ter) q(uod) de agone p(ro) in ...m d(i)l(ig)e(re) i(d est) q(uia)
sua bonitate(m) p(ar)ticipat i(d est) 2a q(uia) deu(m)
ab eterno dilexit c(re)atura(m) q(uia) elegit
nos an(te) mundi (con)stitutione(m) ad Eph(esios)
p(ri)ma p(ar)te et q(uia) sic cu(m) ab eter-
no voluit s(u)mmu(m) bonu(m) s(e)c(un)d(u)m ab eterno
dilexit Ex creatur(a) p(re)destinate
ab eterno voluit s(u)mmu(m) bonu(m) i(d est) c(on)cl(usio) 3a
q(uia) deus mag(is) d(i)l(ig)it una(m) c(re)atura(m)
q(ua)m alia(m) p(ro)p(ter) q(uod) de(us) ex dil(ec)tione (con)fert
uni c(re)ature maius bonu(m) q(uam) alteri
ad ro(mano)s p(ri)ma q(uia) ad a(n)ctes in
sit e(st) p(ro) ingr(ess)u(m) ... Sed ad (ar)g(umentu)m adducit
... amor n(atur)alis in
dissolubilit(er) unit i(d est) 2a amor car(itatis)
q(uia) amor n(atur)alis e(st) determinat(us) ad
unu(m) t(antu)m Sed amor car(itatis) e(st) deli-
berative distinct(us) s(e)c(un)d(u)m delibera(tionem)
e(st) ad opposita i(d est) d(isputati)o 33

Utru(m) morales v(ir)tutes maneat in
p(at)ria (questi)o (ar)g(umentu)m v(ir)tutes morales
sunt i(m)mediate p(ro) vita(m) activa(m)
s(ed) vita activa no(n) erit i(n) p(at)ria d(icit)
b(ea)t(u)s Aug(ustinus) ... i(n) q(uo)d ... i(d est) op(er)a
(ar)g(umentu)m q(uia) iustitia est v(ir)tus ad alteru(m) ma-
net i(n) p(at)ria i(d est) a multo forcius q(uia)libet
alia v(ir)tus q(uia) e(st) ad se ip(s)am (ar)g(umentu)m p(ro)p(ter)
Sap(ientie) p(ri)mo u(bi) d(icitu)r iustitia e(st) p(er)petua
et i(m)mortalis // Circa h(oc) (con)clus(io) sol(uti)o-
nem videt(ur) e(ss)e dicendu(m) p(ri)ma in q(ui)d de
v(ir)tutu(m) moralium act(i)bu(s) et g(e)n(er)at(ion)e

2o in speciali de virtutibus cardinalibus earum numero et
distinctione, 3o de connexione. Quantum ad primum videndum
est primo de generacione virtutum moralium in genere,
2o videndum est utrum preter virtutes morales
acquisitas sit dare virtutes consimiles in-
fusas. Circa primum est advertendum quod cum finis
in agibilibus teneat locum principii, racione
quod virtus acquiratur in nobis oportet nos ap-
prehendere finem in universali, qua apprehen-
sione scilicet in mente appetitus finis in univer-
sali in universali, sed appetitu in particulari scilicet
iter scilicet existimacio de fine particulari et iste
actus non dicitur actus prudencie tamen ab
ea precedens sed ad ipsam disponens, stat
existimacionem particularem sequitur de fine
scilicet appetitus intensus ipsius finis in particulari,
nec iste actus est virtutis moralis tamen
ab ea precedens sed disponens et postea sequitur
scilicet iudicium racionis ad actum intensum ad quem
appetitus intensus vel remissus. Et sic per conti-
nuatos iudiciorum et frequentatos appeti-
tuum generatur habitus prudencie in parte racionali
et habitus moralis in appetitu, unde patet quod
dicit philosophus 2o ethicorum quod virtus moralis generatur
in nobis ~~ex operibus~~ ex operacionibus. Quantum ad
2am partem huius articuli fuit opinio mag-
istrorum dicencium quod preter virtutes mo-
rales acquisitas sunt dande virtutes con-
similes adeo infusas, vero cum constat
est in nobis unam temperanciam ex actibus
frequentatis acquisitam sic sit aliquam in no-
bis unam temperanciam adeo nobis infusam

¶ Sz adipaium dis

theologicas, dicit quod ideo non est
dare duplices virtutes morales, 2m idem
non quamvis una sit acquisita et a-
lia infusa, puta duas temperancias
vel duas fortitudines quod prima est finistra
sit proxima et ea sit temperancia
sed quod homo posset per hoc duas
temperancias habere simul posset per
alteram earum in alia [illegible]
finistra [illegible] quia virtutes
ad hoc sunt hominibus necessarie ut
per eas debitos fines consequantur.
Sed duplex est finis scilicet naturalis et sup-
ernaturalis; ad consequendum finem naturalem
sufficit virtus moralis sine [illegible]
[illegible] finem in infusa et non oportet sic
duas poni in eodem homine; ad con-
sequendum autem finem supernaturalem suf-
ficiunt virtutes theologice cum donis spi-
ritus sancti que supernaturaliter infunduntur. 2o
articuli dicitur sic tres virtutes morales
eiusdem speciei et tamen in eodem subiecto
[illegible] una virtus in [illegible]
oppositum tenent [illegible]
[illegible]
[illegible]
actus esse in illa potencia [illegible]
[illegible] apo [illegible]
fortitudinis [illegible]
[illegible]
[illegible] non sufficit ad hoc quod
actus eius sit [illegible] illius

potuisse p(er) virtutes morales infu-
sas q(ue) sunt p(ri)ncipia actuum q(uae) sunt
meritorii. 2o sic Sap. viii° d(icitur)
de sapia increata sobrietate et p(ru)de(nti)-
am docet iusticiam et virtutem quibus utilius
est nichil hominibus s(ed) n(on) docet loq(uen)do n(isi)
infundendo / 3o n(on) p(otes)t esse continens
n(isi) deus det sibi continencia(m) i(dest) continencia
infundit(ur) a deo i(dest) et alie virtutes cum
p(atet) Sap. viii° u(bi) d(icitur) Scivi q(uod) ali(ter)
no(n) possum esse continens / 4o ar(gumentum) q(uia) deus
sic ad n(ost)ram sine virtutibus moralibus
infusis no(n) possum(us) venire in celestem
patriam – p(at)riam q(uod) p(ro)bat p(er) id q(uod) l(egitur) Jo(ann)is iii(?)
ut ibi sic d(icitur) / ~~20~~ Ap(ocalypsis) d(icitur) venit spe-
cie cordibus in fide spe et caritate et
aliis donis sine q(ui)b(us) ad celeste(m) p(at)riam
p(er)venire no(n) p(otes)t sicut e(st) iusticia et una
alia. Et ista o(ri)ginal(ite)r auctoritas b(eat)i Gr(egori)i
sup(er) Eze(chielem) 1o c(apitulo) / 2a c(onclusio) / Ad h(oc) q(uod) temperancia
acquisita ordinet(ur) in b(e)atitudine fine i(dest) d(icitur)
get virtute dicte s(cilicet) p(ru)dencia / P(ro)b(atur) q(uia)
q(uod) n(on) suffic(it) p(ru)dencia acquisita q(uia)
illa solu(m) dirigit in fine(m) n(atur)alem / g(ra)tia p(ate)t
p(ru)dencia acquisita o(mn)i(no) dari p(ru)dencia(m)
infusa(m) q(ue) taliter dirigit ut virtutes mo-
les ordinent(ur) i(n) fine(m) sup(er)n(atur)alem / 6o
sic / si actus virtutis acquisite e(st) meritori(us)
p(otes)t virtute moralem infusam p(ro) tanto
q(uod) virtutis continentie acquisite p(otes)t esse
meritori(us) p(er) i(n)i(ti)o actus spei acquisite
vel etiam fidei acquisite p(otes)t esse merito-
riu(s) sine spe infusa et sine fide infusa

q(uod) e(st) f(als)um / 2o c(onclusio) in Sap. viii° infundi(tur) simul
omnes virtutes morales ut v(idetu)r dicere
quedam noua decretal(is) et illo q(uod) p(otes)t bap-
tis(m)u(m) infanti accipiunt morales virtutes
i(dest) infantibus erunt simul virtutes mora-
les acquisite et infuse / Solo ad a(rgumentum) 1(um) [illegible]
dico q(uod) omnis actus ex q(uo) venit e(st) me-
ritori(us) in q(uan)tu(m) p(ro)cedit absolute caritate i(n)formata
et q(uod) actus m(aterialiter) [illegible] vel c(on)iunctive p(ot)est n(on)
s(un)t meritorii n(isi) q(uia) absolute caritate
informata sit in parte ad 2m dico
q(uod) sapia increata docet loq(uen)do
doctoribus et in scriptura / Cum ?
auctoritas illa p(otes)t intelligi de sacra
scriptura A(d) 3m dico q(uod) p(otes)t esse c(on)ti-
nens meritorie n(isi) deus det ea q(ue) ob-
tinet p(ro)cede(n)s absolute caritate informata
ad 4m dico q(uod) in illa auctoritate in(tell)ig(itu)r
p(er) virtute una debitis de q(uibus) d(icitur) [illegible]
vel infusis cordibus etc. Et iusticia ta(men)
ibi p(otes)t e(sse) fructus sp(irit)us s(an)c(t)i 2m q(uod) s(cilicet) de
fructibus d(icit) ap(osto)lus ad Galat. 5o
fructus aut(em) sp(irit)us s(an)c(t)i caritas gau-
dium pax pacientia etc. ubi / in e(ode)m loco no-
minat iusticia(m) et p(ro)b(atu)r etc. p(otes)t dici ad
p(ro)pos(itum) ~~[illegible]~~ n(on) q(uod) ap(osto)lus ibidem
p(er) fructum nominat continencia(m) Ad 5m di-
co q(uod) p(ro) ductione suffic(it) fides carita-
te informata data et [illegible] s(ecundu)m scripture / Ad 6
dico q(uod) p(ro) tanto e(st) sic q(uia) de lege ordi-
nata caritas no(n) dat(ur) sine fide et spe
Ad 1m p(otes)t dici q(uod) si infunderet iste
virtutes infuse (et) tunc no(n) acquirent(ur)

alie Sed i° pactum precepta eorum stabilim(ur)
Si aut perdunt(ur) tunc postea p(otes)t aliciq(ui)
ri s(ed) alie no(n) infundunt(ur) &c. unde sequit(ur)
qu(o)d virtutes morales acquisite & infuse
p(ri)a q(uestio) ad hunc arg(umentu)m sit ista p(ro)p(osi)to q(uod) una
h(om)i(n)e sit virtus moral(is) infusa & in alio acqui-
sita s(ed) temperantia et(iam) virtutes s(un)t eiusdem
sp(eci)ei p(ate)t q(uia) habitus morales q(ui) sunt ~~eta~~
~~tem~~ et(iam) eum obtim facile & q(uia) actus
sunt eiusdem sp(eci)ei no(n) differunt sp(eci)e s(ed)
s(ed) iste due temperantie in eodem h(om)i(n)e sunt h(abitu)s
i(n)t(er) Et sim(ilite)r sit visus et visus n(atura)lis & visus
miraculose restitutus no(n) differunt sp(eci)e
q(uia) sunt eiusdem actus p(ri)ncip(ia) p(ro)x(ima) i(n)t(er)
assimili virtus acq(ui)sita & infusa no(n) differunt
s(ed) sp(eci)em s(ed) eta sunt op(er)a p(ro)p(ri)a i(ll)e s(cilicet) h(abi)t(u)m
delect(abi)l(is) tenet p(ro)p(ri)a q(ui) tenet a(ni)m(u)m h(om)i(n)e
p(ro)p(ri)e Et q(uia) q(uod) sit de q(ua) p(ro)p(ri)e ardatum
cum omnis fac(er)e bona Quoniam ad r(ati)o(n)em
p(ro) p(ri)mo [illegible] q(uod) s(un)t virtutes theologicas
oportunum e(st) nob(is) ponere virtutes car-
dinales p(ate)t q(uia) no(n) possumus s(ed) bn in
s(ed) p(ri)ma in [illegible] s(ed) q(ua)da(m) sunt man
data ad q(uo)rum impleto [illegible] virtutes
cardinales ut p(re)cepta mandata 2e
tabule i(n)t(er) ad q(ui) s(ecun)da b(ea)t(itu)d(in)e virtutes
cardinales sunt i(n) nob(is) necessarie & io p(ro)p(ter)
[illegible] q(uo)d h(om)i(n)e de convenit sic q(uod) gra-
tis necitas virt(uti)s e(st) [illegible] p(ro)p(ter)
ac q(uod) obligatem & adingolada q(uo)d di-
ficult(a)te virtus cum sit p(ro)p(ri)a [illegible]
[illegible] & q(ui) contingit h(om)i(n)em
ordinat ad deum et ad p(ro)x(imu)m & ad se ip(su)m

& ipsius p(ro)p(ter) aliquari & i(n) p(er)dere
sic e(st) q(uod) no(n) solu(m) indiget [illegible]
[illegible] & [illegible] p(ro)p(ter) d(ic)te
intendere in deum cum q(ui)s sit [illegible]
[illegible] theologicas Sed et indiget [illegible]
[illegible] regulatib(us) p(ro)p(ter) ordina-
ad se & ad p(ro)x(imu)m & [illegible] sunt [illegible]
virtutu(m) cardi[na]lium unde sicut precepta
p(ri)me tabule q(uia) dirige ordinata in deu(m)
oportunum fuit ponere precepta 2e ta-
bule q(ui) ordinat ad se & ad p(ro)x(imu)m ita
io necesse e(st) et virtutes no(n) solum theologicas
~~ne solu(m) theologice~~ q(uo)rum ad implecio p(ri)me
tabule Et cardinales p(ro)p(ter) p(re)cepta 2e
tabule / 2a q(uestio) h(ab)et virtutes cardina-
les sunt ad invicem distincte p(ro)p(ter) ex(em)pli
[illegible] eis oppo(si)t(o) 4° 3a [illegible]
q(uod) sunt virtutes cardinales p(ate)t q(uia) omnis
virtus cardinalis aut e(st) virtus i(n)t(e)g(ra)lata
actiuu(m) [illegible] sui ul(tim)i p(ro)x(imi) [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] s(ed) [illegible] [illegible] s(ed) e(st) [illegible]
[illegible] sic e(st) [illegible] Si [illegible] sic
e(st) temperantia Si [illegible] sic e(st) forti[tu]do
Si no(n) ibi i(n)t(e)g(ra)lativa e(st) i(n) p(ro)x(imi) sic [illegible]
e(st) iustitia / Alias ex inde suffi(ci)encia [illegible]
q(uia) [illegible] e(st) pen(es) d(i)u(er)site [illegible]
/ 2a pen(es) d(i)u(er)site actuu(m) / 3a pen(es)
[illegible] ad oppo(si)tu(m) / 4a pen(es) [illegible]
[illegible] 4a [illegible] q(uia) sapie(n)cia [illegible] [illegible]
[illegible] & [illegible] d(ic)it(ur) [illegible] docet so-
brietate(m) p(ru)d(enti)a(m) iustiam & fortitu-
dine(m) q(ua) [illegible] p(ro) [illegible] sup(ra) d(ic)t(u)m 2a [illegible]

de xor simme/ et p Seneca q spua
le libellu sepsit d xor ist virtutib; Car
dib; Cpm ad 3m arlm pt q3 istam
q virtutes morales manebunt i pria
qr omne qd e ad ornatu aie hr
manebit in pria Sed virtutes mora
les sunt ad ornatu anime eo q sunt
status p fcum i Eccla q8 q0 plu
g3 z scdm sciunt mgr allegati
textu q virtutes iste cardinales
excellentiu mo manebunt i pria
qua hic i via Et io in pria no tollet
Sed pficient Aliq doct tn disinut
de virtutib; cardialib; q0 ad illu
arlm dr q virtutes cardiales sunt
duces q acqsite puttis si eqtitates
alie infuse z de acqsite dut q q no
manebit in pria/ Ex isto ta q
iste ordinat hoiem ad tumltenui
dana io cessante hmoi eruihte cessa
bunt ipe Sed infuse cardinales
virtutes ordinat hoiem ad tinhi
in pria/ Et io iste manebunt Sed
q hr fati ar e virtutes cardiales
acqsite ordiant hoiem i actib;
intalis tu te ponte ivalute no
mis qua i fusa i ordinat hoiez
ad timilr infuse sepne/ Et io p
consta tu credunt manere i fuse co
rede sunt manere z ipse acqsite/ ad
arlm/ pi le dico qd dr q virtutes
cardinales i mete ordinat ad vi
tam actiua saltem hic i via si
pria erunt ad me ortu/ Etec ad

pferrem usu ut dante/ Ps 3 8 3 1

Utro dona spus sci mag ipsiunt vitam
actiua qua cotemplatiua/ Oe ar q
plura dona i mete ptinet ad vita ac
tiua z pautora ad uita cp cotempla
tiua/ atu p q tm duo dona ptinet
inmete ad uita cotemplatiua s sapia
z in tellus/ om ar vita cotemplatiua
e excellenor vita actiua i dona spus
sci mag ea ipsiunt/ atu p pillud
q dr luc io ca maria optima ptem
elegit/ Lectiunc hec queris solam videt est
de e/ pmo de donis i se/ 2o de donis
in copatoe ad virtutes fructus z beatitudines
3o de qsito/ Ro an vita cotemplatiua
sit excellenor qua vita actiua/ apm
ad pm premitto aliam qom q tm sep
te sut dona spus sci ps pa p id q dr
ysa xj egredietur uirga de radice yesse
etc et requiescet sup eu spus dni
spus sapie z intelle spus qsly z fort
spus scie z pietatis z replebit eu spus
timoris dni/ Jt p3 ht 9o p glo in g
gor sup Job vbi p septe filios Job
betus gg int sit septe dona/ Jtem
supra ysa/ 3o apprehendet mlieres
septe virum vna/ Et glo i septe dona [pont]
a no plura z qfmatur pmiss rn
tu sut dona sut ad expedita virtuti
ut dicunt omnes doct Ex virtutes sut
tm septe 3 es theoloice z ocar cardia
les i Ez sufficiam doct diuisi diuide
assignat nt i ceatat [illegible] z d

questiat an aliquis modus assignandi
sufficiat satisfaciat curiosa sufficientia
in integros modos iste apparuit michi
magis probabilis qui fundatur in capacitate
ad virtutes anime sicut assuendo est in nobis ex
duo ex natura concupiscibilis et irascibilis
concupiscibilis dicitur impediri in opere suo aut
quia non separatur malo, aut quia non gu-
stat bonum et dicitur est bonum ordinatum
ad expediendum eius actum bonum per quod ex-
peditur ad gustandum bonum ut sapientia
aliud per quod expeditur ad separandum a malo
ut pietas. Secundo irascibilis dicitur impediri
in actu suo aut quia extollitur in prosperis
et contra hoc impedimentum datur donum timoris aut
quia deicitur in adversis et contra hoc datur donum
fortitudinis. Ratio autem vel ratio impeditur aut
per ignorantiam in cognoscendo. Et contra hoc
datur donum scientie aut per stupiditatem in agen-
do et contra hoc donum consilii per hebetudinem in intelli-
gendo et contra hoc datur donum intellectus
patet igitur quod de actibus speciebus et obiectis istorum
donorum diffuse tractat Bonaventura et doctores
et alii etiam doctores ponunt sufficientiam donorum
et numerum per virtutes quia ut ait Gregorius super
Job dona dantur in adiutorium virtutum isto
modo secundum doctores quia ita quod sicut sunt septem
virtutes scilicet tres theologice et quatuor cardinales
sic sunt septem dona in adiutorium istarum
virtutum sed sapientia in adiutorium caritatis, in-
tellectus in adiutorium fidei, timor in ad-
iutorium spei ut perficiat, quedam vero sunt
dona in adiutorium cardinalium, ut pietas
in adiutorium iustitie ~~perficiat quedam~~

~~non sunt dona spiritus~~ scientia temperantie fortitudo
fortitudinis, consilium prudentie. Et nunc oritur
dubium cum dona ista manebunt in patria
et videtur quod non primo de sapientia quia ut
dicit Beda super 3 spiritus sanctus contra stultitiam
in sumit nichil sapientia. Sed in futuro
nulla erit stultitia ergo ibi non erit ne-
cessaria sapientia. 2° sic intellectus ingenue
donum cognoscitur de invenientibus in-
mutabilis. Sed tunc cogitatio non erit in
patria. 3° sic consilium est de dubitabi-
libus secundum Damascenum sed in patria nulla
erunt dubitabilia ergo etc. 4° sic donum
fortitudinis reddit expeditos ad su-
stinenda pericula et que adversa sed in patria
non occurrunt nec erunt talia ergo etc. 5° sic 2ᵘᵐ
donum scientie videtur ad discernendum
in medio prave et perverse nationis. Sed
in patria non erit pravitas aut perversi-
tas ergo etc. Sexto sic pietas est ad com-
patiendum miserie proximi sed ibi nulla erit
miseria ergo etc. Septimo sic donum timoris
est ad retrahendum a malo sed in patria non
erit malum. Sed contra omnia dona spiritus
manebunt in patria quia in 10° quia sunt
decem comprehensores sicut erunt sed dona
ergo erunt in comprehensoribus in patria. 2° sic
dona sunt perfectiora virtutibus cardinalibus
sed virtutes cardinales manebunt in patria
ut supra probatum est dubio 33 etc.
Sed quoad probationem dubii quod est celeste
patria fluunt spiritus integre secundum perfectum
formalium virtutum et septem donorum. Quo
modo perfectae erunt in eternum, permitto
illam dubium quia de donis spiritus sancti quod
pertinet ad perfectionem actus perfectio quidem

pertinet ad perfectionem contemplatiue. Et ergo
i° dico ad contemplationem — in patria erit perfecta contemplatio pertinentia
manebit et quo ad actus et quo ad
obiectum et quo ad finem. Et ad perfecti-
onem et gradum quem habet hic possit
In patria vero non erit vita actiua
ad dona adiuncta actiue pertinentia
non manebunt quo ad actus quos
hic habent [illegible] sua materia sine
obitum, sed manebunt quo ad actus
quos habent in suum finem. Nam actus
[illegible] erit gaudere de primo
aspectu partus eiusdem doni. Ad
primum ergo dicendum quod si donum [illegible] sit
supremum, sapientia sit utilis et stulti-
tia in via [illegible] est sibi contraria. [illegible] disposi-
[illegible] in quo est quia tunc dona [illegible] fi
[illegible] in statu [illegible] et fuerit
[illegible] sed donum sapientie [illegible] non fuit
quod stultitia. Et [illegible] est donum sapientie
[illegible] eleuare ad dei contemplationem
[illegible] sapientie [illegible]. Ad 2m dicendum [illegible]
[illegible]. Et [illegible] in
patria deus cognoscitur in [illegible] creata
sed aliter quam in via quia in via creatura
[illegible] est medium cognoscendi ut patet
[illegible] ad Ro. 1. Et in patria [illegible]
intuitum cognoscitur deus [illegible]
Ad 3m dicendum quod consilium [illegible] duo
scilicet inquisitionem et hec est imperfectionis et non
manebit in patria et relationem [illegible] melior
[illegible] melior est [illegible] et ma-
nebit in patria. Ad [illegible] dicendum quod actus

[illegible] pertinet et aduersa non manebit ut
[illegible] ille actus qui est [illegible] in fine
[illegible] finit ad [illegible] sine ulla [illegible]
ille actus in patria manebit. Ad 4 dicendum
quod actus ille scientie [illegible] est hic ubi est
bonorum et malorum commixtio. Et in illa
actus scientie est in considerando bonum et
ille manebit. Ad 5m dicendum quod iste est
actus pietatis hic in via. Et dulcedo
et pia affectio ad proximum qui gaudet
de gaudio proximi erit actus eius
in patria. Ad 6m dicendum quod in patria ma-
nebit actus timoris reuerentialis et [illegible]
non est ad retrahendum a malo ut patet
ex dictis magistri [illegible]. Quartum ad [illegible]
[illegible] de donis in comparatione ad uirtutes
fuerunt diuerse opiniones doctorum quidam
dicentibus quod uirtus et donum non
differunt re sed sola ratione et isti dicunt quod iste
[illegible] uirtus [illegible] capitur
ad suum effectum. Et donum [illegible] compa-
ratum [illegible] sed deum datorem. Alii dicunt
quod non solum ratione. Et re differunt uir-
tutes a donis. Et isti sunt diuersi [illegible]
[illegible] quia quidam dicunt quod
uirtutes et dona differunt [illegible]
[illegible] dicunt uirtutes sunt [illegible]
tutes sunt ad [illegible] dona ad
resistendum temptationibus. Alii dicunt
[illegible] quod differunt a donis [illegible]
[illegible] quia ut dicunt isti uirtutes [illegible]
[illegible]. Et dona [illegible]
[illegible]. Alii dicunt quod differunt

virtutes a donis per hoc quod perfectiori modo a quo
et perfecte tamen non quia ipsi dicunt
quod virtutes sunt ad bene operandum perfectionis
dona ad patiendum ex eis perfectionis
istis operacionibus sit prima quod [illegible] ista virtu- Ergo
tes dicunt non modo [illegible] a donis Ex
re patet quod [illegible] super Job dona
dantur in adiutorium virtutum. [illegible] vera
quia patet ex [illegible] et cap.
[illegible] quod aliqua sunt dona que nullo modo sunt
virtutes ut timor et consilium [illegible] vera
[illegible] patet quod [illegible] non est sufficiens
[illegible] patet quod [illegible] non [illegible]
[illegible] septem virtutes scilicet tres theologice et quat-
tuor cardinales sunt [illegible] septem
donis [illegible] 2a quod virtutes et dona non
sic dicunt perfecte tamen ad hoc quod [illegible] vir-
tutes sunt ad bene operandum et dona ad
resistendum patet quod virtutes sunt ad operan-
dum ~~resistendum~~ et [illegible] resistendum [illegible] ut magis
patet de virtute [illegible]
de virtute fidei [illegible] fortitudo in fide [illegible]
3a quod virtutes non dicunt a donis perfecte
tamen a quo sit quod virtutes [illegible] purgate
[illegible] dona [illegible] patet quod
[illegible] purgata
ut [illegible] semper [illegible]
tes [illegible] amplius et amplius perfici-
[illegible] virtutes non dicunt a donis
sic quod virtutes sunt ad bene operandum [illegible]
[illegible] dona ad patiendum [illegible]
patet quod caritas [illegible]
et [illegible] virtutes theologice ut dicit [illegible]
[illegible] dona sapientia intellectus pietas

[illegible] magis [illegible] ad [illegible]
quia ad patiendum ut [illegible]
[illegible] ad [illegible] comparacione
virtutum et donorum ad fructus et beatitudines
dicunt [illegible] quod ista [illegible] scilicet virtutes
dona beatitudines et fructus [illegible]
[illegible] gradus perfectionis ita quod
virtutum operacio [illegible] dona [illegible]
et [illegible] perfectio [illegible] non
fructum [illegible] scilicet doctores
virtutes nos perficiunt ad actus [illegible]
ad salutem necessarios dona autem nos
perficiunt ad actus [illegible] sunt [illegible]
[illegible] scilicet beatitudines nos perficiunt ad
actus [illegible] Et ideo dicuntur beatitudines
[illegible] complementum [illegible] vero [illegible]
[illegible] bono opere premittere [illegible]
qui fructus appellantur patet [illegible] quod ista
[illegible] dicunt [illegible] ad [illegible] / [illegible]
ad [illegible] suppono quod duo [illegible]
[illegible] scilicet activa et contemplativa
que signata est per Martham et Ma-
riam [illegible] ut dicit [illegible] Beda
et similiter per Lyam et Rachel Gen. 29
[illegible] sit ista plura [illegible]
[illegible] pertinet ad activam ~~vitam~~ quam ad [illegible]
[illegible] contemplativam patet ~~quod ad contempla-~~
~~tivam patet~~ quod ad contemplativam pertinet
[illegible] scilicet duo sapientia et intellectus [illegible]
ad activam [illegible] pertinet [illegible]
scilicet timor pietas fortitudo et scientia ut
[illegible] dicti [illegible] / 2a
quod dona [illegible] magis [illegible]
vitam contemplativam quam activam
patet quia [illegible] dona [illegible]

actionem [illegible]
respiciunt

116

i ordine ad contemplativam q^a vera
et p^a id ar^m tu tollit^r a p^rima contrarietat
q^ g^ris ad p^retentum / Item dona sp^us
s^ti principaliter assimant illa vita
q^ manebit in p^ria et activa non

Finis contempla(tiva)e actionis optima

i^a c^a / Q^m ad ar^m 2° p^o p^o illam
q^om q^ actio patribus et abs^olute loco
vita contemplativa e excellentior p^r
q^ia q^uia vita aliq^ vite celesti e
similior tamen actio patribus e excelle
tior. Ex pte e de vita contemplativa
q^o activ^e i^a c^a / Item contemplata resat^r
te nobilius obiectum immediate eo
q^ ipsa in mot^e resat^r te dei veritate
a bonitate / activa autem te proximi utili
tate / Item finis e excellentior ordinat^s
i fine p^a ethicorum. Ex finis activae
e contemplativa i^a c^a. Et p^ hoc d^r ysido de
summo bono q^ qui p^rius in activa
vita profecit bene ad contemplacionem conscen
dit. Et beatus Gregorius in moralibus dicit qui
ad arcem contemplacionis ascendere desiderat
p^rius necesse est ut in campo ope
racionis se exerceat. Et io contemplacio q^
fuit p^ maria extolli [illegible] actionem
q^ fuit p^ marthe [illegible] q^ maria
optimam ptem elegit. Ad ar^m p^rlo
dico q^ verum e q^ ad vitam activam p^
tinet plura dona sed nec quam q^
eius dona sp^us s^ti plus i serviunt vitam
activam et ca [illegible] ex dictis d^a 36

utrum virtutes morales sint adinvicem con
nexe / Q^m ad ar^m dicit philosophus vi^o ethicorum
te fine libri [illegible] d^r q^ licet e vita virtutes
tutes naturales et morales quia una
virtutum naturalium e in aliq^o sine alia
sed q^m virtutes morales q^m quas simpliciter
quis bonus d^r non contingit et [illegible] d^c
philosophus simul cum prudentia veniunt ex
uni omnes inserunt i^a c^a / Q^m ad ar^m
a [illegible] beati augustini qui in q^adam
epistola ad jeronimum sic d^r non e [illegible] divina
sina sed unica d^r qui habet unam
virtutem habet omnes q^a sina ipsa non est
vera eo q^ omnis vera sina sit divina
q^ omne verum [illegible] dicitur a sp^u
s^to e i^a c^a / Circa hoc q^onis p^blema
videtur e de 2^a an virtutes morales
de q^ philosophi sunt locuti sint adinvicem
connexe / 2° an virtutes gratuite sint
connexe / 3° utrum dona sint connexa
4° an vicia et peccata sint connexa. Q^m
ad p^m fuerunt tres opiniones / una fuit
stoicorum qui posuerunt medium virtut
consistere i in indivisibili [illegible] et [illegible] po
suerunt q^ virtus non est nisi i sapiente
Sapientem autem dixerunt i que non
[illegible] plato et [illegible] duobus [illegible]
si consequenter posuerunt virtutes mora
les sic ee connexas q^ q^ haberet unam
[illegible] haberet omnes et hanc opinionem [illegible]
videtur aug^s ad jeronimum [illegible] dixerunt
q^ virtutes morales erunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

q[uod] per virtutes morales non solum moderarentur passiones Sed simpliciter extinguerentur et quod probat eos philosophus 2° ethicorum

1 arg° in 10 ca° Signum autem est facere virtutem supervenientem voluntatem de habere oppositas esse fuisse virtutem Seneca quidam in multis epistolis dicit de sapientia quod stoyci dicunt sic de habere opiniones et Tullius in libro de quibus tusculanis ubi sic dicit Si unam de virtutibus tuis amiseris nobis dicere poteris supellectilem tuam esse salvam Si autem unam de virtutibus tuis amiseris unam te habere est necesse ut constiterunt 2a opinio adhuc arguitur videtur quod virtutes morales non sint connexe sed quod una possit haberi sine alia et isti probant invitationem suam quia aliqui sunt casti et continentes qui non sunt liberales 3a opinio ponit quod virtutes morales esse perfectum sint connexe quod nullus sit perfecte habens unam nisi habeat omnes et hoc probat ista opinio sic quod si aliquis est liberalis et oriretur casus ubi propter actum liberalitatis oportet eum pati mala penarum et si careret fortitudine non daret vel non exerceret perfecte liberalitatem dicit ista opinio quod 2a esse perfectum virtutes non sit connexe sed una possit haberi sine alia Pro determinatione istarum opinionum ut introducere possim aliquas conclusiones in primis probabiles unius veritatis Ergo primo distinguo sic quod possumus loqui de virtutibus moralibus dupliciter quod vel loquimur de eis quantum ad apparentia vel quantum ad perfecta et 1a habet duas partes prima est ista quod loquendo de virtutibus

de virtutibus 2a apparentia nulla est connexio prima pars quod nulla virtus atque apparentia potest nulla virtute 1a quod videamus per sic quod si aliquis est fortis tunc propter virtutem fortitudinis propter agredi terribilia et predicta vel ea exspectat ubi et cum eis Sed apparentia dat vel dandum est dat eadem si ad propositum vel ad eam et cum tamen non sit perfectus apparentia circa alias virtutes quas ad actum 1a ut videt in isto in textu. Item quidam qui posuerit suum connexionem virtutum et ad habet nullius capitulo quod dicit Bernardus ad Eugenium papam quando satisfacere quod quidam fuit suavissimus contra virtutem atque alteram pendere ex altera modo vel cum in omni virtute ministratur prudentia in venit fortitudine eo benedictio temperantia possidet 2a quod sicut quod loquendo de virtutibus moralibus quantum ad earum perfecta ut sic virtutes non sint connexe probatur quod habitus virtutum moralium generantur in nobis ex actibus frequentatis 2° ethicorum sed actus non sit connexi ut manifestum 1a quod videatur quod est manifeste de virtutibus connexe probatur 2a et 3° ethicorum quod dicit quod sicut ex actibus citharizandi fiunt citharisti fiunt citharisti et ex actibus edificandi fiunt edificantes Sic operantes iusta fiunt iusti et operantes temperata fiunt temperati Ex quibus patet quod argumentum patet Bernardus Augustinus qui allegatur post 3a quod quantum virtus moralis potest acquiri et habet sub gradu latitudinis

quantumcumque intense absque hoc quod acquiratur
vel habeatur alia quia solum de virtutibus
moralibus quantum ad earum propria opera
potest acquiri et haberi sine alia sed perfecta ac
sita et habita per actus eius frequentatos
qui frequentati habitum virtutis adquisitum primo
augent et salvant ut dicit philosophus 2o ethicorum
1a questio vera Ex ista sequitur correlarie quod virtus
moralis quantum ad statum perfectum potest acquiri
et haberi sine alia patet quia potest acquiri et haberi
sublata nichilominus quantumcumque intensa absque hoc
quod acquiratur vel habeatur alia ut dicit questio 1a in
quibus statum virtutis perfectum dicit quando
quis prompte et delectabiliter posset actus
eiusdem virtutis sine laborando elicitare
manifesta et per hoc patet ad racionem
3e opinionis que ponit quod virtutes
moralis esse perfectum sit connexe et arguitur quod
nunquam perfecte potest habere unam nisi habeat omnes
necessario ista ad probandum quia si aliquis
est liberalis et obviat causa et dicta quod
iste promptus est ad dandum licet non
sit promptus ad [illegible] picta quod
taret fortitudine nec per hoc propriissime
non est fortis et hoc [illegible] sed quod sit perfecte
liberalis hoc non sequitur ex isto nisi quod
voluerit perfecte liberalem esse qui
occurrente quantumcumque a substantia
promptus dat et hoc tum dicit quod perfecte liberalis est qui
omnes alias virtutes morales
sine labore Ex isto sequitur correlarie
quod virtutes morales de quibus philosophus

Marginal note at the line beginning "dat et hoc": promp

Marginal note at the line beginning "labore": theologicas

enti sunt non sunt ad invicem connexe et per hoc
responsum est per articulo Quantum ad 2m articulum suppo-
nitur primo quod virtus connexa est qua
quis deo est gratus ut est caritas preter
fides caritate informata aut spes aut
eciam liberalitas caritate informata quod per
libet fortitudo virtute summus deo gratus 2a
distinguo quod virtutes connexe sunt duplices
quedam enim sunt simpliciter ad salutem neces-
sarie quedam vero utiles ad salutem quamvis non
sicut qui habent statum aliquem super additum
et 2m habent tamen posita duas conclusiones
quarum prima sit ista virtutes connexe
simpliciter ad salutem sunt necessarie quorum
patet quia nec sine fide nec sine spe caritate
informata fieri summus in via salutis 1a questio vera
et hoc quod patet verbum Jeronimi in glosa super isto
verbo ysa. xxiij venit meus ad maab
et cetera ubi dicit cythara statim opertum amittit
si una corda rupta fuerit sic spiritualis
vero si una virtus defuerit dicit
vero perfecte Ubi una virtus defuerit dicit
de melos non resonabit et per ista ...
fert quod dicit virtus Augustinus et allegatur magister
sententiarum libro 3o distinctione xxxvi quod impium est
adeo dimidiam bestiam sperare ipse deo
impium dimidiam eternam saltem ad sa-
lutem necessariam sperare etc. 2a questio virtutes
connexe ad salutem tamen quamvis non et utiles
sunt non necessarie ad virtutem non sunt connexe
patet quia virginitas vel castitas si vidua
non semper sunt in fide et caritate 1a questio vera
et prima est virtus connexa que non est simpliciter

Ez qu spc sa gra

ad salutē nr̄ā q̄ī nocentes saluant
sine ea r̄ 9o ba / Q̄m ad 3m ar patet
ista d̄r q̄ dona spūs sc̄i pnt dupl̄r co
siderari vno q̄m ad ipōr originem
~~alio q̄m ad ipōr originem~~ alio q̄m
ad ipōr vsū & r̄m h̄ pono duas 9̄cōes
p̄a e ista q̄ dona sp̄us sc̄i / q̄m ad ipōr
originem h̄nt 9nexionē ad i p̄z q̄
origo nō solū donōr s̄ʒ om̄ h̄itum
gratuitōr 9sistit maxi̅ in nata
Ca.pl̄timē aut & for̄ in gra p̄fundi
tur ita suffi̅ d̄at q̄ om̄s h̄itus 9tin
ti pnt coca orii r̄ q̄ ba / ith̄ns
caritatem h̄t vnū pt̄ deletari & 9ustare
q̄m suauis e dn̄s Ex isto e effectus
sapie 1̄ pa̅i ro̅ne i hūc cau̅ pnt
originari ymo originata sūt a ca
in scola dona s̄ c̄ 2a 9o dona spūs
sc̄i q̄m ad ipōr vsum nō h̄nt adi
9nexio p̄z q̄ p̄s nō obtinēs
vsus om̄s donōr absq̄ h̄ q̄ alia
necēs 9sequat̄ r̄ 9o ba / cū p3 gl̄om
sup vo̅ ter̄ cap̄ qui d̄r sic m̄pribz
e ut mp̄etrom̄ dona in donis
& d̄r abidem in glo̅ q̄ gradatim in
donis ab ymis ad sūma pueni
& p̄ ista 9c̄e p̄t int̄ q̄ d̄t aplūs
p̄a. ad Cor 12 aly d̄at p̄ sp̄m s̄mo
sapie aly s̄mo s̄ie &c / Q̄m ad 3m
ar̄ p̄a p̄ istam q̄m q̄ lo̅ do debitys
& petitis r̄m 9pata ipa pnt dici ad
in vice 9nexa p3 q̄ q̄ h̄ r̄m 9pa
tom i capit deuotaco aliq̄ ab alio

sile sicut sup detūb3 dam c & dett
sic etc loqi̅ depitis r̄ 9o ba / 2a 9o
sit ista q̄ lo̅ do depitis q̄m ad 9u
sio ad bonu 9mutabile h̄nt ipa sūt
9nexa p3 q̄ abeo bono i 9mu̅
aiunt omia & om̄s e deus q̄ p oia
offendi̅ r̄ 9o ba & ita mt̄ p̄t id
Ja 2o qui offend̄ in vno factus est
om̄ reus / 3a 9o lo̅ do depitis q̄m
ad 9usione ad bonu 9mutabile pc̄ta
nō sūt ad inuicē 9nexa p3 q̄ q̄m ̄ad
m̄sit̄ vicior & pctōr sūt dmisit̄ pe
narū sp̄i l̄m p̄y dmas m̄stias r̄ & et
io pena dapni e eade quo ad om̄s
p̄ 9om rāni p̄missam / Et 9fimat̄
q̄ nq 9mittit aliq̄ pctm̄ nisi vo
lens Ez mlti p consiōz ad bonu
9mutabile 9mittut vnū pctm̄ Ex
sp̄i m̄tato & ad alim̄ & i l̄uq̄ 9uisse
detestant̄ ut h̄andm & aliq̄ 9int
impl̄icant̄ in pctis sp̄ualibz qui
tn̄ m̄lti detestant̄ pc̄ta carnalia
r̄ v ist gaudz s̄c̄ cor e q̄ si absēte
& simp̄r 9ucit̄ an vitia & pc̄ta sūt
ad inuicē 9nexa Dd̄m q̄ e q̄ nō
p3 q̄a ad pctm̄ duo 9curit auisio
& 9nusio Ez in vna istōr m̄ pc̄ta
e aliqua 9nexio & in alia nō
ut d̄nt 9ocō r̄ cor̄ m̄ vbꝰ Ad
cem p̄blem d̄co q̄ p̄hūs nō sūt
in intencione q̄ v̄tutes cent 9
nexe q̄a cū determinant in p̄ti
q̄m libro Ez ut d̄t q̄ sūt 9nexe
in prudentia sicut in p̄n̄ medi

inditato de actibus virtutum ex quibus gña
nt 7 pz sic p na que inete ptednut
de bitibus nalibus q2 dr ibi qi bus
e nalis virtus bum9 gnis 7 no alti9
Sic aut no e de moribus q2 illoz actus
ois stimus i gulat o pari prudentia
rc pz q° 3ª 7 3ª

Utrum de mendacium sit gt dei preceptum
Qr arz q2 id ione cum hebrei dispo
nabit hic est gt dei preceptum ez
ione mendacium hebrei dispnabit quo
id q dr pphia in p° p dce cuius qui
locut mendacium viii ar q q e q dei
preceptu hic est mortale pctm Ez aliq
mendacium nio e mortale pctm ut dr aug
7 allegat magr in textu q mendacium
obstitri in egipto fuit pctm veniale
2° Circa solom hoc vide de e de q° s po
an precepta decalogi sint de lege nali
vel positiva 2° an precepta decalogi
obliget ad opa formata 3° de nuo
preceptoz an sint x vel plura 4°
an de mendacium sit pctm 7 p hoc pte
bit ad qsitu Qr im ad pm ponam
duas pcos quaz pa sit ita precepta
decalogi vnd ex precepto quo ad eoz
oblio sint de lege nali pz q2 precepta
decalogi hic gtinet q prima io nalis
dat 7 q idem e apud omes e ptinet
ad legem nalem qr e pho v° ethi 2°
aut pz inducione de singulis qz in
si dicet forte de 3° mandato s de sti
ficatione sabbati q illud cet mere de
positivum in alteram ra q pam Exo
20 sat viz de lege nali Sed ex precepto
isto deducitur est sat manifesta pz e q° s°
quedam mala quia phita sit quedam sint
bona q2 in precepto 7 quedam io sunt
i precepto q2 bona h diuisio e suffis

quo ad nalia mera 7 positiva Et ex isto
ar c ex q in decalogo phibent vel pcipi
unt de se sint bona vel mala 2m q ro
dictat i° q° ba / aut pz de omnibz ex
cepto 3° mandato de q° m dr q sit q
mulga° ~~decalogi~~ positivum Exo gcc
sc torr e q pmulga° decalogi fca
i monte synay de q hic Exo 20 non in
duxit de novo oblioz sic q an eam
hebrei no fuisset obligati pz q2 devinat
obligat hebreos 7 p ei tpe Sed 2° or e
q in precept decalogi papa no pt dis
pensar pz q2 precepta decalogi sic sunt
de lege nali q sunt 7 semp obligat
ut pz ex conclu 7 e9 declaie i q 2a q°
sit ista precepta decalogi Qr ad pmus
explicatz 7 dis oz ptinet ad lege scpta
pz q2 alias frustra cet eius pmulga
to q pus obligabat q pz p cori
pe gois precedent Sz de h e dubitat
si oblio precepti decalogi pr lege nec bn
hic fuit q h9 precepta pon9 fuerunt scp
ta in tabulis lapideis q alia mada
ta legs q° qnt ecca hic git qre dna
in mete moysi sol io sua legs pposuit sd
hic Exo 20 7 no pposuit sicut hebre
iudicialia 7 cerimonialia que moy
se mediate ad pplm puenerit Solo
ad pm dico q hic fuit io q2 i 1pis co
sistit maxe regula iustie 7 oia alia sunt
i dicti adita Et ex q2 eam ois stabi
lia 7 no poterat enatum p aliqua
sup veniente lege io scpta fuerunt i dua
bus tabulis lapideis Sz quo an hec
iubria 7 qnq mistiq ptebit infra
mar° 3° Ad 2m dico q hic fuit ideo
q2 precepta ista q ptinet ad lege nalez
io no indigebat declaoe q2 simplices
poterat ea statim intellige Sic aut no
est de iudicialibz 7 cerimonialibus

(in margin: mendacium; 71; sit phita / sit mala / sit)

q̄ oportebat ipso declarari p iudices et sat
dotes. Q̄ntu ad 2m articulu fuerunt tres opi
niones ut recitat bonaventura q̄ro. Sentencia pa
hui articuli q̄ precepta decalogi obligant
ad opera formata q̄ntum ad precepta affirmativa
et non q̄ntum ad precepta negativa et huic
consonant q̄ precepta negativa obligant
semper et ad semper. Sed plures et tempe q̄ dixerunt

Sed affirmativa licet obligent semper tamen non obligant ad semper

isti q̄ mandata decalogi obligant hominem
ad opera formata pro tempore quo est ingratus
tunc habet facultatem exercendi in opera meri
toria et tenetur habere gratiam acceptam. Secunda opinio
dicit q̄ precepta decalogi non obligant nisi
ad opera bona in genere motiva istius opinionis
est q̄ opera formata sunt supra nostram potestatem
et racionabiliter tenetur et non dicit hoc opinio nostra
ad illa non obligari precepta decalogi q̄
praeceptum honora parentes tuos ex naturali pie
tate et pulchritudine absolute a preceptis illius obli
gatorie honora parentes et cetera. Sed q̄ prima opinio
extendit in hoc q̄ dicit obligat hominem ad id
q̄ non potest habere et ita videtur tenere immutabiliter
ta quo habent. Ponit 3am opinionem quae media
est inter eas ut dicit q̄ opera formata possunt dici
dupliciter vel respectu duorum vel respectu
eorum obligat ad opera formata vel respectu
meriti et ipse iusticie fundatur distinguit. Sed opinio
prima apud modernos nos sit vera tamen est in sufficiens
et racio bene nam est facit. Sed licet non nisi
appareat probabile. Jo declinando ab istis
tribus opinionibus prima vera quod 3am q̄ reputo
omnino veram licet appareat aliquantulum diversa quod est
ista q̄ omnia precepta decalogi tam affirmativa
q̄ negativa obligant quo ad actum vel habitum
tenetur ad opera formata. Patet q̄ primo probatur q̄ dicit lex
mistica in deum est ut iniustum est ex precedentibus ex 3 lege tolli
genere q̄ legislator non solum precipit iniustum
in facto sed etiam in modo operis autem q̄ iniustum
est in facto et in modo operis formati et

Item omnia precepta decalogi reducuntur
ad duo precepta caritatis. Sed omnia mandata
nemini adimplentur ex caritate. 2o observacio
mandatorum introducunt ad vitam. Sed non
q̄ dicit Christus Matthei 19 si vis ad vitam ingredi
serva mandata. Sed ad vitam eternam
non ingredimur nisi per opera perfecta in caritate
Sed dices solvendo istam racionem quod licet
ad vitam ingredi serva tamen mandata
q̄ hic requiruntur. Sed non sufficit quod tunc dice
redit iste adolescenti consilium ad non dimi
mitur et insufficiens q̄ ipse requirebat
a domino utrum omnia quae ingressum conductiva
sancta ut haberet vitam eternam et dominus
dicens dixit. Si vis ad vitam ingredi
serva mandata et solum dicit non habere fames
non adulterabis non fames furtum et cetera.
quod. Quantum ad precepta negativa quod opinionem
primam sicut precepta tota negativa non
obligant semper et nunc q̄ nichil ponat
q̄ tunc Christianus impleret omnia illa
precepta ante in ista eciam q̄ nulli
tamen alius ex pertinet et dicit tende ad
finem ut non mechaberis i. habeas vo
luntatem non volendi mechari per deum et ideo
motiva pro opinione dico q̄ precepta
ta negativa obligant semper et ad semper et non
dico q̄ ista semper et ad semper tenetur ad eorum
observaciam in actu vel in habitu. Ad mo
tivum 2e opinionis dico q̄ si habet tunc
pari motivo non teneretur obligari ad
praeceptum 1 et ad maius totius legis mandatum
s. deum diligendo super omnia et hoc est super nostram
potestatem et ex tunc christianus sumitur ad id non di
rectum dico ad id motum q̄ si facit hoc quod
est est divina ima plena tua et plus est per ad
ad 3m articulum est quibus sunt dicta et q̄ bona quae ne
tum sunt precepta 2um legem in tradi ad ordi
tum legis ex ista exo 20 q̄ sufficit
pro medium iure per suadente et declarante

quia ait gregorius in omelia quadam super
quod quod precipitur in sola caritate solidatur sic ex
gemina caritate qua tenemur diligere deum et
proximum tamen sic x precepta sit declarandum
quod id quod tenemur super omnia diligere deum
adorare primo eius in [illegible] tamen uno in
vnice et sibi aliquo tempore in [illegible] devocione
vacare vel secundo verum dei potentiam seu magesta
tem que est appropriata patri. Iuxta 2o dei sa
pientiam seu veritatem que est appropriata filio,
Iuxta 3a dei clemenciam seu bonitatem que est appro
priata spiritui sancto. Respondendo tres quibus deus plus debet
adorari quod est primum preceptum. Ex 2o primum
dei in vanum non assumes quod est 2m preceptum
ex 3o sabbatum sanctificatur quod est 3m preceptum
sic ex dilectione proximi assignantur alia
septem tamen ei quod diligere debemus ut nos
ipsos sed proximo obligamur ad duo scilicet ad
benefaciendum et ad non nocendum exemplo. Hec
est mandati summa preceptum quod secundum na
turam benefacimus ad honorem parentum et sunt
prohibiti ad ablacionem [illegible] pro tempore amenem
inordinatam contribuimus. Ex 2o assi
gnantur alia sex precepta sic quod proximum
quis ledere potest ore corde et opere. et ope
quod vel in persona propria et secundum venit 5m precep
tum non occides vel in persona coniuncta vel i
uxorem ~~vel in aliam coniunctam~~ et ve
niet sextum preceptum non mechaberis
vel extrinsecus in persona 4o et est 7m non fura
beris si ledere proximum ore sic venit 8m
preceptum non loqueris contra proximum tuum falsum
testimonium. Si corde proximum potest ledere aut
quod sit per concupiscentiam in delectacione carnis
vel non. Si primo sic venit 9m preceptum
non concupisces [illegible] uxorem proximi
tui si non sic venit 10m preceptum non de
siderabis rem proximi tui servum bo
vem vel asinum et cetera. Iuxta autem septem

sacre et aliquali persuasione declaracionis tamen
sic x precepta. Ex quibus solet dubitari
de ea divisione istorum preceptorum propria ad duas
tabularum de qua sunt diverse opiniones doc
torum quod iste Josephus fidelissimus Christo
iudicio supplicavit dicit quod erant due tabule
in quarum una fuerunt quinque precepta
et in alia similiter quinque precepta septem Bea
tus Augustinus dicit quod in prima tabula fuerunt tria
tantum que pertinent ad deum et in 2a erant septe
in alia que pertinet ad proximum. Origenes vero
ponit fuisse in una tabula 4 et sex in alia
quia dividit tollens et concordat cum
dicto Augustini dicit quod Josephus loquitur 2m ordinem
rei geste penes Hebreos latinos quod ad
literam fuerunt quinque precepta in qualibet ta
bula. Ex Augustinus et Origenes loquitur 2m or
dinem rei gerende quod sed ~~prima tabula~~
principaliter tenemur deo qua proprio se
appellatur prima tabula. Dum Augustinus et
Origenes illam ponunt preceptum [illegible]
uenit ordinatum ad deum et 2a in 2a
tabula in qua ponuntur precepta que ordina
ntur ad proximum. Origenes autem posuit 4or
precepta ad deum pertinere quia primum [illegible]
tenuit precepta [illegible] non habebis deos alienos
non facies tibi sculptile. Primum istorum 2m
Origenes prohibetur ydolatria que fit sine omni
incorporali ymagine vel figura iuxta
quod dicit Varro quod Romani longo tempore colue
runt deos absque omni corporali ydolo.
2m vero istorum preceptorum secundum Origenes prohi
betur ydolatria que consistit in ydolis
et ymaginibus. Sed nescio quomodo ultima precepta duo
2e tabule de concupiscencia Origenes computat
et accipit pro uno precepto. Ex quibus
Augustinus est melior et in hoc concepit doctor
quia sunt omnis ydolatria consistit
in una racione scilicet adorare pro deo quod non

e deus io illa no hebis deos alienos
nec facies tibi sculptile sunt unu simul
preceptu mandatu ... de ...
tabis Et ultra duo precepta prime
tabule quatuor sunt de tota prima tamen
tonement sunt duo precepta distincta
quia dicunt in racione formali eo quod unum
ita bonum delectabile et aliud contra bonum
le sunt i ea precepta prime tabule quae
ordinat in deum et septem secunde tabule que
nos ordinat in proximum Quantum ad secundum
xm videtur esse de por... quod sit mendacium de
inde quod gaces mendaci e ad questionem Quantum
ad primum videtur e ... Aug. in libro contra me
dacium qui diffinivit sic dicens mendacium
e falsa vox cum intencione fallendi
Et contra Aug. qui dicit ... videtur
sed ... intencio fallendi ...
i ... non omne mendacium e fa
... 20 ... mendacium iocosum non
... intencionem fallendi ... homines mo
nendo ad risum i ... diffinicio ... dicit quod
... mendacium ... sit me
ciri sine voce ut in scriptis ut ...
e i ... Et ... dico quod ...
vox ... non sit falsa ...
reputat ...
ad ... dicit quod ... qui se
riose ... intendit seriose decipere ...
iocose ... illius ... dicit quod ...
... fallendi ... non ... mendacium non
tantum in ... decipere ...
e quod omne mendacium Et ...
adhuc non ... et ...
quod possit dici quod mendacium ...
... sit ... peccatum veniale non e tamen
mendacium Et ... non convenit premissa
diffinicio sicut ...
... diffinicio ... dico in ...
... non sunt ...

... sit ... Quantum ad
secundam ... aliud sit ... quod omne mendacium e peccatum ...
e ... obligatus ... e ... Et ...
omni mendacio ... obligatus ... quod
mendacio ... vitat ... rei ... intu
... Aug. ...
mendacium ... de genere
mendacij ... peccatum secunda quod sit ita non
omne mendacium e peccatum mortale ... quia
non de mendacium ... repugnat ... Et
de peccatum mortale repugnat ...
... Aug. qui distinguit ... genus
mendacij ... officiosum et perniciosum ...
... repugnat ...
e mortale ... peccatum ...
... peccatum mortale
alium ... genus
... Exo. 3 ...
... peccatum ... genus ...
... peccatum quod ...
... veniale i ...
quod mendacium ...
... e ad mortale et ad veniale ...
... quia lingua ...
et facilius e loqui ... non semper ...
... potest ... quod
... qui non offendit in verbo ...
... mendacium ... non e mor
tale ... veniale ...
... libri ...
mendacij quia ita faciunt mendacium per
... et peccatum mortale ...
... quod non omne mendacium ...
preceptum ...
dico quod ... ibi de mendacio ...
... et non ... mendacio quo ...
... 39 ...

btr9 de piurio sit pctm. Q̄ȝ no ar͡ᶻ q̄
stat q̄ ad iurat f. q̄ ne d̄ ee btm ꝛ fat
h̄ ꝓ vtilite pxi iurame illud non
e i contemptu dei n̄ est intrinsece pxi
n̄ ipugnat mandatu p̄e tabule n̄
mediat 2e tabule ꝗ no est pctm mor
te f̄ tn̄ e piuriu ut p3 ex dcis i dee
29e/ 9° ar͡ᶻ. De mediatu e pctm ex
dcis sup̄ dee 2bm. Ēȝ de piurim
e mediatm ut d̄r magr̄ dde 29 pn̄e.
ic. Circa iuratum et pfanum h9 dns bndi
e dexor p° an iurac fit licitum ul
an ꝓ sit pctm 2° an de iurata sit
firmandu/ 3° an de piurium sit pctm
P°. utr9 i lege n̄ sancita fuit p̄ſſi
fusa mala corrupta data q̄ ope ex
tiroi no fuit iurata ꝛ h̄c pma dene
cessite/ Q̄ȝ n̄ ad pm̄ sndi e dexor. p°
an ꝛ qn̄ iuram sit licitum/ 2° an ꝓ
optcat iuratu fi ꝓ dm ul e9 fi possit
pabq̄ tractu/ 3° an liceat itpe iura
tum absolutu ye fm. P°. an ꝓt
q̄ exigit iuratu/ Con°. p̄a q̄ i ꝓfuit
pma incessitam h9 an li sit ita iuratu
iuratibꝫ e licitu pt q̄ qn̄ iuratu
fit pvite affirmada tibi fine iurata
certo fructubet tuc est licitu co q̄
tuc est meditima q̄ dubietate que
e infirmitas incredulorum. Eciam
p3 bitas gnis ꝑ aplm qui iurauit
2a ad Cor. p°. ca°. Ego teste in bocadin
maiam meam/ Jte fat. ꝑ gne f. ico9
qui ponit iam d̄ h̄c qn̄ ꝛ indq9 tai
bus licitu sit iurac trattas ꝛ expo
1° 1 | nes/ Jenne p° ca°. Jurabis viuit
dns in bitate ꝛ iudicio ꝛ iusticia. Ubi
sic d̄r. Jco9 iurati tres debet h̄re

tomites f. iuditiu iusticiam
ꝛ bitatem que si defuerint no erit
iuratm. Ēȝ ꝑ iuratu ꝛ ecoh̄ p3 q̄
sunt iti tres tomites ꝑdci tuc licitu
e iurac quia iuratu ꝑpat̄ad ta
f. ad iuratem a q° ipm ꝑcedit ꝛ ad
rem de qua fit ꝛ ad eam ꝑ q̄ fit/ pm
copato ad eu a q° ꝑcedit iuratu de
bet sibi iuditiu/ 2m copato ad rem
de qua fit debet sibi bitatem ut fit
ad equato rei ꝛ ꝑmois/ 3m vero
copato ad tam ꝑ qua fit debet sibi
iusticia ut f. q̄ ꝑ iusta ca fiat ꝛ quia
de iuratu h̄t istas 3es copitones
io de itm iuratu h̄t istas 3es co
mites n̄ obstat q̄ d̄r. Att° ix°. b°
Sit ſmo br̄ e est ꝛ no non q̄ am
plius est amalo e q̄ d. b Aug9 ex
ponedo iſtm textu amalo e no ipius
iurantis. Ēȝ amalo no cedet ꝑpm
textu q̄ male intellexerunt ꝑda h̄eti
ci. matchei dixerunt q̄ n̄ tam iuratu
sit licitu/ 2a q° fit ita q̄ cu nos best
lrima tei ꝛ qui defitit iuditu tel vi
tus tuc iurac e pctm p3 h̄ 9° exame
addita ꝑ gne fra e9 p3 h̄ 9° coh̄ q̄
qui ſc iurat tuc nom dei assumit
in banu q̄. ꝑceptum .. t. I p̄e tabule
ic/ 3a q° q̄ indet ad tam incessitom
h9 iurati sit ista q̄ licitu e iurac ꝑ
deu p3 q̄ attq̄ qui h̄t exeplar in
deo est licitq̄ f̄ iurac ꝑ deu est attq̄
qui h̄t exeplar in deo q̄ dicen xxxo
dr. in ꝑsona dni ꝑ me metip iuram
ꝛ aplus allegat h̄c ad Hebr. bi° ꝛ in
ps° iurauit dns ꝛ no penitebit eu
Jtl. p3 h̄ 9° ꝑbtm aug9 qui i libro

de vis apls sic ar(guit) si p(re)tium eet inutile
no dice(re)t in lege i(d est) deu(teronomio) d(e)n(ari)os inutuo tua
S(ed) d(ic)o i(n) d(eu)t(eronomio) mutuu(m) n(on) p(ro) d(omi)n(u)m
mutuas S(ed) adhuc cupiditate p(ro)ca
tiuas (et) b(e)n(e) p(ri)mo q(uod) no(n) p(ri)mo p(ro)p(ter) id q(uod) d(icit) aug(ustinus)
b(ene) (et) volite mutue p(re)ciu(m) q(uia) thronu(m)
dei est nec(essari)o p(re)tium ubi d(icit) glo(sa) q(uod) sup
sticiosu(m) est (et) cu(m) nauit / It(em) d(icit) canon 22
que p(ri)ma si q(ui)s p(ro)p(ter) capellu(m) dei ut capit
mutauit / incurr(it) ordine e deponat(ur) si
laycus anathema sit. Si i(gitur) no(n) e(st) l(icitu)m mutare
p(ro) rebus cu(m) ipsa sint sanctiora oes
creatur(e) vi(detur) quod n(on) sit licitu(m) mutare p(ro)
creatura / It(em) qui mutat p(ro) ydolu(m) comit
tit ydolatriam / (et) v(er)o d(icit) q(uod) n(on) / q(uod) ...
b(e)n(e)d(ic)t(u)m deo i(d est) mutue p(er)tinet ad cultu(m) la
trie q(uod) ut sup(ra) declaratu(m) e(st) soli deo debe(tur)
S(ed) cont(ra) i(d est) q(uod) joseph mutauit p(ro) salu
tem pharaonis ut h(abe)t(ur) gen(esis) 42 / It(em) p(ro)
ad cor(inthios) i(o) p(ro)mutauit ap(osto)lus p(ro) gl(ori)am
cor(inthios) d(icit) ap(osto)lus ubi ... / It(em) ch(rist)i
ti q(ui) mutati faciunt p(ro) sta eius
dei / It(em) fideles cottidie mutat p(ro)s(un)t
s(ed) q(uod) b(e)n(e)d(ictu)m ut p(re)ciu(m) petit i(gitur) ...
vi(detur) q(uod) licitu(m) sit mutare p(ro) creaturis /
Solo creatura q(uia) sit in mutato ad b(o)n(u)m
intestio(n)is d(icitu)r q(uod) al(ia) r(ati)o(n)e ... (et) q(uod) e(st) b(e)n(e)
q(uod) ubi creatura q(uod) deus e(st) / p(ri)mo no(n) licet
mutare p(ro) creatura S(ed) 2(do) licet (et) h(oc) e(st)
q(uod) d(icit) r(ati)o(n)e cont(ra) p(ri)ma / Sed d(ic)o q(uod) isti no(n)
tam p(ro) creaturas auctore mutabant
ut mutatur aliud q(uod) ipsi creato
rem vendebant sicut d(icit) ap(osto)lus joseph
q(ui) p(ro) pharaon mutado i(d est) mea venderet
q(uod) dei iudicio p(re)ciu(m) e(ra)t minime (et) q(uod)
i(n) omni creatura i(d est) licet deus aliq(uo) ...
so licitu(m) e(st) isto m(od)o mutue p(ro) creaturam
(et) maxi(me) p(ro)p(ter) vi(ta)m ... p(ro) q(uod) p(ro)p(ter) ...

illius (et) filii p(ro) s(un)t mutue (et) ...
ad ... h(abe)t inde (et) tamq(ua)m allegatis ...
q(ui) d(icit) ... q(ui) incurrit ...
... quoddam exquisito ...
di q(uia) ... p(ro)curauit S(ed) ...
... p(ro) mutuo ... mutatu(m)
q(uod) fac(it) ydolatria p(ro) ydolu(m) sunt ...
... ydoli ...
... sit / ...
... ad ydoli
... no(n) licet i(n) t(em)p(or)e mutatu(m) ab ydolatr(is)
... ap(osto)lus ad Ro(manos) p(ri)mo no(n)
... q(ui) talia agunt digni sunt morte (et)
etiam qui consentiunt facientibus ...
... ad ... no(n)
... licitu(m) e(st) i(n) t(em)p(or)e mutatu(m) ab ydo
latrys ... ydolu(m) ...
... sic Jacob ...
... mutatu(m) a laban q(ui) fuit ydola
tra gen(esis) ... (et) ... iudas macchabe(us)
no(n) recepit mutatu(m) a Romanis q(ui) ...
federis ... ut h(abe)t(ur) ... macchabeo(rum)
... Romani ... ydola
trie (et) ... ydola q(uod) colebat (et) ...
... recipiunt ... mutata
i(d est) ... p(ro) ... p(ro)p(ter) ...
q(uod) est i(n) ... t(em)p(or)e (et) ... mutatu(m) ab
alio ... no(n) est illicitu(m) ...
cau(sa) ... sit mutata q(uod) recipiunt ...
... apl(u)s ... aliu(m) ...
se ... (et) abs(tin)ent ...
i(d est) ... / It(em) ... exigit mutatu(m)
... cu(m) eo(rum) examen i(d est) ...
... mutatu(m) ut sit mutatu(m)
... no(n) ... distinguo
ut ... p(ro) ... q(uod) fac(it) ...
... mutatu(m) ...
no(n) ... aug(ustinus) ...
... allegat in ... 2° ...

exigit ut fides plenior habeatur et intentio
peccat autem qui dubitat an dicat veritatem
tamen non peccat, quia assertive et tunc peccat
venialiter propter suspicionem. Ad primum
2m argumentum distinguendum est quia cum per
iuramentum aliquid promittitur vel quod promittitur est licitum
et materia boni aut tollit et materia
mali aut pretium boni et pretium mali
aut non est materia. Exemplum dubium ipso tamen
iuramento est simpliciter servandum quod est iuramentum
cadens in materiam licitam et honestam
servandum est. In 2o tamen non est servandum
est iuramentum quia dicit iuramentum canon 2
est originale [illegible] in malo promissione
rescinde fidem in turpi voto muta decretum
[illegible] quod incaute promisisti scelere non
adimpleas. In 3o tamen patet est servandum sed
numquam cadit super materiam bonam et pretium
non servandum numquam cadit super materiam
malam. Exemplum in 4o tamen hoc distinguere
oportet quia si sit consilio peritorum quod bonum sit
servandum est. Si vero malum non est servandum.
Si autem manet in dubio eos post
consilium tunc [illegible] superiori debet petere dis-
pensationem super tali iuramento. Exemplum [illegible]
[illegible] iuramentum quod sit contra dei preceptum
cadit pro dubio super materiam malam
et tunc Josue servavit tale iuramentum quod
iuravit gabaonitis quod eos [illegible]
[illegible] cum dominus precepit ut omnes occideret
2m iuramentum quod facit mercede locatori
non credendo ab eo cadit super materiam non
malam et tunc servandum, ut videtur quod ut
dicit Augustinus [illegible] qui iurat fidem servare
locatori male est ei adherendo sed peior
fidem non servando. Exemplum inter duo mala
minus malum est eligendum. 3a [illegible] Exemplum
quod Josue servavit fidem iuramenti
quod non occidit gabaonitas et servavit

dei preceptum quia occidit eos aliquo modo [illegible]
quia redegit eos in servitutem perpetuam et
ad 2m dicendum quod Augustinus loquitur de mendacio
quod post iuramentum tale alteri perpetuato
adherendo [illegible]. Quartum ad 3m [illegible]
[illegible] omne periurium est peccatum
non solum in se sed [illegible] 4to quod non est peccatum
[illegible] sed patet quod omne periurium est directe contra
mandatum [illegible] tale [illegible] non assumes nomen
dei in vanum. Item omnis periurus est testis
falsus sed proverbiorum 19 dicit quod testis falsus
non erit impunitus. 2a quod si ita non
omne periurium est mortale peccatum patet
quod aliquod periurium est ratione sui solitarie
mediatum est [illegible] sed tale non est mortale
sed veniale et non dicit [illegible] dicit quod aliquod
est iuramentum deliberatum et premeditatum
aliquod deliberatum tamen 3m quod non est delibe-
ratum nec premeditatum. Contra primum est [illegible] Commissio
peccatum mortale [illegible] infamem
commissio [illegible] 2m est [illegible] mortale peccatum
Exemplum commissio [illegible] 3m non est mortale peccatum
sed veniale. Quartum ad primum argumentum [illegible]
illa [illegible] quod lex moysaica [illegible]
consideratur [illegible] ut moralis erat et [illegible]
[illegible] et alio modo ut [illegible] erat et [illegible]
ordinavit homines debite quoad rem
publicam [illegible] sic sunt [illegible] quod ista [illegible]
moysaica ut [illegible] considerata prohibuit
homines male [illegible]
[illegible] extraordinarie [illegible]
[illegible] lex moysaica [illegible]
prohibuit [illegible] de [illegible]
[illegible] Exemplum [illegible]
[illegible] preceptum
[illegible]
sed preceptum legis quod dicitur [illegible]
dixit quid dictum est antiquis non [illegible]
ego autem dico vobis quod omnes [illegible]

ad compiscedaciam inchoatam e ex corde
suo. Item glo. sup Exo. 20 ca. dicit q lex
vetus phibebat manum no animum p p hoc
istorum erroz sit q ca. ista q si lex man
santa tempus ut e similis tunc phibuit
solum conspiracionem malam p ut aliquo co
nati vel ope exteriori fuit appts ad con
p q lex illa magis cunctis no alie puni
unt q sic e. Etiam no alie phibuit no
enim puniuntur conspiracionem nisi ad con malam
ad primum dicendum dico q lex illa magis dimo
si no expressit tamen tacite includebat
cordis ut esset rota in medio rote Ex
si capitur ut cunctis tunc cordium includens sup
add. ad 2m dico q glo. loq. de lege ca
ut simile ad 3m patet

Dicitur etiam q in libro confirmacionis dicti divina santa
menta fuerunt homini necessaria. Consideratur
q per quomodocumque statum homo indiget gratia
precedentem fuerunt sibi sacramenta necessaria
ipam cum sit per quam nobis confertur gratia. Sed homo numquam
fuit in statu qui indiguit gratia ad bene
consequendam r q ca. ro. ra. cum per ro. ca. e
i statu innocencie divina sancta no fuerit
homini necessaria r q ca. per ca. p. q ut
dic venit lingua sancti fuit vasa me
dicine. Sed in statu innocencie homo pri
scientiam originalem fuit p fratrem sanus i vasa

medicine tunc no erant necessaria in sacra
Premissa protestacione secta solum thima
quatuor vero pertractare ista ca. primo sa
crorum institucionem. 2o ipsorum formam. 3o
ipsorum causam circa expedit considerare
ad aliquas materias in ipsorum omnibus meis
principiis tractatas nisi in planis
hos dominos et magistros meos inveniat
ientes qui dignati sunt gratia dicta mea
et ea ipa conferre. Quantum ad primum patet
pro illam formam q institucio sacramenti
deus decuit et nobis expediens fuit hoc
formam declarat bonitatem ut sic decuit suppe
dei iniciam iustitiam et dei sapientiam
q considerat cunctis vera divina decuit
misericordia magis domini quia hic male gratiam
signabat p voluntatem et visibiliter sacramenta deus
instituit sancta ad que hic p pricens
gratiam reparet et 10 magne mise
fuit ista institutione cum sanat no primum
ad remissionem culpe sed etiam pene decuit
etiam dei iustitiam sancta institutione q
cum sit iusta exhigebat equa similiter
per quam homo ad gratiam se disponeret et sa
cra suscipiendo q excedentem patiencia
inveniret decuit etiam hic ipsi dei sapiam
ut a pluribus tenetur ita pluribus salutis
remedium inveniret expediens etiam
fuit ex parte egroti hominis q ex lapsu
impetum cadit homo terrenus quo ad concupisce
ut data sunt ei sacra visibilia ad cum
dictum cadit homo clarus quo ad inestabi
litatem ut data sunt ei sacra corporalia
ad sua similiter cadit etiam sensualitas
quo ad compresibilitatem ut no sapeiat
ei spiritualia ideo instituta sunt sacra ad
explicita p 10 ex hoc declarat quoque ipsa
cra institucione deum decuit et nobis ex
pediens fuit. Sed contra p ratione sic ergo plus
indiget egrotus qua sanus ergo aliquo

plus optinuit de ... curando ad salu-
tem correspondentem quia si non cecidisset
tunc autem non fuit necessaria sacramenta quia status homo
si non cecidisset habuisset gratiam ... et ...
nature. Et confirmatur sic quia tempore quo ...
fuit optimum et quo erat sibi data pre-
cepta legalia ... esset ... pre-
ter optimum fuit ipsa providere per sacramenta
medicinalia. Et 3° dicitur quod non expedi-
at egrotos quod sacramenta sint instituta quia
[illegible] est ... egroto ... plures ... vie re-
medii ad salutem. Et institutis sacramentis
est una via veniendi ad salutem quia
sacramenta ... erat ... disponebat egrotos ad gratiam ~~ad gratiam~~
caritatis et est 3a via per sacramentorum institutionem
Hoc sit quamvis ... [illegible] non sit ...
ita sane est tamen ... necesse 3o
multiplicitate ... non est ... [illegible]
sortiatur. Si ... moralia essent ...
cepto facilior esset via ad salutem ...
... est sacra est ut videtur ...
salute acquirendi. Ad ... dico quod
si plures essent vie ... esset ita utile
... ita bona ... tamen efficax et compe-
diosa et per hoc ... ad formam. Ad ...
dico quod ... quod apparet ... [illegible]
... sed ... ut apparet in ... de ...
... et ... in omnibus non ... [illegible]
la moralia essent in precepta ... via ...
ad salutem esset facilior ... [illegible] ...
2a 9o ... per ... admixtionem ... 2a 9o sit
... ista sacramenta ut ... semper fuerint re-
media non tamen ... sacramenta semper fuerint
medium ... post ... patet ...
et ... [illegible] ...
... semper fuerint
medicine ... patet de ...
... tempore innocentie primus ... fuit
institutum ut patet Genesis 2° capitulo ... non erat

... medium fuit ... quia ... non
erat tempus ... medio quia tota fuit sa-
nitas in primis parentibus. Et erat ...
in efficacia ... [illegible] ...
... ~~aliqua non fuit sacramenta~~ aliqua fuit
et non fuit sacramentum ... sacramentis attribuitur
ratio medicine ... patet quod
... medicine ... fuit et hic
non fuit sacramentum saltem ... [illegible]
ad 2um articulum ... duas ... [illegible]
... et primo est de integritate ... quod
omne sacramentum ... est signum ...
... declarat ... sic quod ... me-
dicina est ... medicina quod ...
... est non tamen in ...
... Et ... [illegible] ...
... sacramento non tamen ... sacramentum ...
... est ... [illegible] ... signatum sen-
sibiliter ... fidei ...
... sacra sit ... [illegible] ... 1a 9a ...
... patet per ... sacramenti ...
... Sacramentum est sacre rei signum
Et confirmatur per illud quod dicit ... Hugo quod
sacramentum est elementum ...
... ex institutione ... si 3o sacra ...
... ex institutione ... institu-
... ad significandum ...
... [illegible] ... 2a 9a sit ...
sit omnibus sacramentis ... [illegible]
rebus ... dei significantibus ...
et sacramentis nove legis ut ... in ...
et rebus ... per ... predictas
... Et ... patet quod ... debebat
... institui sacramenta nove legis ut non ...
... [illegible] ... salvator
... passionis ... efficacia
... [illegible] ...
... sacramenta. Et ... salva-
... est ... [illegible] ...
... nove legis ... in ...

Contra

2us articulus

... [illegible] ... sacramenti ...

2a 9o

Tertius articulus

tribus sensibilibus r° q° sed Oppositum ad 3m
arlm ponantur tres q°ones quarum prima sit ita q
instanti innocentie nec fuit necessitas nec
optimum aliquem esse sanum patet quia ubi non
fuit infirmitas ibi non fuit medicine
necessitas Ex instanti innocentie nulla
fuit infirmitas et quia gratia sanatiua
est quedam medicina r° q° sed ad oppositum probatur expresso
quod theologia non est opus valentibus sed me
dicis Ex male habentibus sed solum pro prima
parte patet quia infirmitas anime est ex peccato
Ex instanti innocentie nullum fuit peccatum
r° Ex prima parte sed probatur Bernardus Augustinus
qui dicit quod sanitas sit medicinalia sa
sana quod dicit quod gratiam que eis sanus conscit
primus medicine Ex parte dicit quia
q° paradisus cum opposita Galo Ephesios
indiguisset gratia sed tamen indiguisset eam
tamen peccatorum vulnerata et tamen non indiguisset
eam ut est sanatiua vel medicinalis ex
hoc patet ad formam Et si opponitur de Iuro in
sua est r° quia instanti innocentie fuit instituta
tamen institutum nunc sed sit institutum et
medicina sicut nunc sit instatum post lapsum
2a q° sit ita post lapsum hominis in peccatum
per quantum statum dicit puta per statum legis ne
moysaice et ewangelice sed bullia et cognita
et quod dictum non necessaria fuerint homini diuina
sancta ~~necessaria sancta~~ aliam et alia pri
mi magis perfecta et minus perfecta eum colligam
statum dispositione patet quia in quantum statum
cognitam infirmitas in statu est bullis
et necessaria medicina Ex post lapsum hominis
a statu innocentie per quantum statum medi
cauit infirmitas r° Et dico quod deus
necessaria quia deus alia via potuisset
salutem dedisse 3a q° sit ista instanti
patre non est quidam nec necessarium quod
sanum sit quod ubi est perfecta sanitas tamen
impossibile infirmitas ibi nulla est in si[illegible]
tas optimitas medicine Ex prima

Obiectio

2a q°

3a q°

est tanta et tam perfecta sanitas spiritualis quod
impossibile est ibi aliqua infirmitas r° nec
est optimum nec quidem ibi esse aliquem sanum
tamen sancta sunt medicine et remedia
Iam nunc expedit deo posse prout quos
descedam ad aliquas materias tractatas
prioribus meis principiis magistro confero meo
dnus et magistris meis et primo ad materiam
magistro confero meo magistro inspiciens qui pu
gnauit illam quam nempe primo potius
quod ex studio sancte scripture non acquiritur ne
acquiri potest habitus theologie sine fide quam
bam sic quod prima ad illam habitum sunt
articuli fidei ex quibus procedit non potest nisi sint
credita Et quod non potest credi in lumine naturali
confessio r° Et 2° articulum videtur sic quod habet
habet duas partes ad primum dicit vel quod gloria
prima per hoc quod per se effectiue et hoc non
quod sine articulis fidei habitum theologie non cognoscitur
alteri sine quia sine fidei Contra ego dicit
potius mea et allegaui ad hoc solempnis
doctor quodlibet xv q° et vel loquitur illa vero dicit
primo sed de materiali vel formali et simpliciter
ipse de dictis suis fateor vero in conclusione mea
ut me predictum articulum compelle ad legendum
primum posterior quod non fatio liberter ~~q~~
~~tot~~ tamen tot occultatis dicta tamen quod
prima creatura ex quibus debemus idcirco non
erunt ad notitiam eorum accidentaliter
credentes nec sed tamen finalis sunt magis
tamen effectiue instrumentis nam intellectum
disponentes et eleuantes ad notitiam
eorum ex quo sunt prima Ex articulo primum in
quidem quod arguit sic quod tunc perfectum theo
logicum ex studio sacre scripture acquiritur
quo situm non cognoscitur articuli fidei in
lumine altari quod sine fidei nec illam quam
et dico quod per nullum studium potest habitum notitia
de articulis fidei nisi tamen ad notitiam quidem
in se est Ex 1° habitu vera tamen studiosae

scripture articuli fidei cognoscuntur. Alioquin lumine et illa
tioni quia lumine salutis huius infusi et habet
sunt nudus sicut Augustinus. ponit de trinitate. capitulo primo
ubi loquens de parte scripture sic dicit huic scientie
sic attribuendum est quo fides saluberrima
gignitur, fortificatur, defenditur, et roboratur. Atque
forte ipse extra Augustinum arguit. sic quod si fides
perfectorum huius gignitur in aliquo per studium
theologie, sine huius in fusio posset quis huic
sciencie deputari credibilibus quod probabiliter
gignitur. Dicendum uero quamuis quod dicis
quod predicacio Augustini sic disponit audie
tes ad fidem sicut ad caritatem et alia dona
sic potest disponere ad fidem quia tamen deus
eam infundit. Et ex his eciam videbis ad rationem
quippe quia non esse si articuli fidei cognoscantur
aliter lumine quam fidei cum necesse illud
lumine aliquis dicas quod ex fide et studio scien
scripture quod huius fide ex studio sacre scripture
ergo incipit cognoscere credibilia fidei
quod sola fide. Ad rationem de articulis uero in
dicit magister meus in eundem modum arguit
eam sic si posset accipi scientie cognitionis
sine fide de puris credibilibus. Dico quod
ecunt pure credibilia nec quamuis et
ad quod dicis pura pure credibilia
ipse videt scilicet quod sine fide cognosci
non valent absque loquendo de fide et
eo locutus sum sine fide etc. Contra hic
extra ~~loquitur~~ solus sua scilicet quod
non sunt alia pure credibilia est que
tamen alia vera vel etc. quarto autem patet quod
quamuis probabilia vera vel falsa et aliqua sunt sic
tamen pure credibilia quod non sunt pure
inquisitione credibilia. Sed falsitas patet
quod doctores volunt articulos de trinitate et incar
nacione pure credibiles quod sine lumine
supernaturali fidei in fide quod patet per beatum
Augustinum quarto de trinitate, ex fide credidisti

fides ipse donum dei est. Ad ultima sic
quod allegamus per positionem videtur magister meus
ad dicta existens fundatus quia loquitur de
fide forte tamen fides quantum ad formam
suam quod est actus sumit de eodem excepta
tamen. Sed primo autem loquitur de credere simul
eciam ipse videt ad istam autem ipse dicit quod
intelligunt sic quod articulos fidei non potest ergo
inquisitione attingere stat tamen quod ad sit
fidelis ex fide prius divinum informat.
Sed quarto ex dictis sine quia hereticus potest
in forte aliquid quod credit ultra fidem eciam
quam credit fidem sicut quidam adhesione
Sed ultimam dicitis ibi post premissa inqui
rit quod contra sententia de arrianis pelagia
nis et aliis hereticis quia dixi probabiliter re
dendo ad istam de sine articulis quod magister in
theologia sine heretica non posset in forte
videri vel paganum de scientia theologie sine
fide quia in hoc posset magister fidelior et
devotior dicas quod fides sunt non potest per ad
hesionem vel magister meus quantum assumitur
Sed eo primo propter cognitionem quod de
ipsa nisi credideris non intelliges. Augustinus
loquitur, sed in primo libro de libero arbitrio. Sed di <Aug.>
co quod in illo heretici sunt adhesio sine fide
et non vel fuit ibi habitus theologie quia non
fuit cognitus, de cum magister meus impugnat
illam quamvis quod extraneus tradit in sacra
scriptura potest accipi habitus sine fide quod
probari sic quia aliqua sunt ibi tradita
que sunt pure naturalia et moralia et ethica
impugnando inquirit an iste habitus sit de
integritate scripture et theologie tamen ad probandum
dicit quod per ista moralia assumuntur aliquid
de scientia naturali quod vel sic assumptis habitus tamen
ad probandum per quod potest tamen habitus sine scientia
moralis sicut illud quod philosophus ipse dicit
in sexto ethicorum tractat de potentiis anime

sic inpposito i[n] ultimo dicto quod questio ista magistri
mei reuerendi non est sustinenda nequaquam
uero dico quod in me quod ex studio factus scientie
possit accipi theologie scilicet fidem cognitiuam
sine fide quia si credibile potest credi et
intellectum cognosci sine fide scilicet quod amabile
bile posset amari sine caritate quod esset er-
roneum quia ut patet quod uoluntas in sua natura
est unius facultatis licet sui obiecti ipsius quod
intellectus in suo. Et si forte uellet dicere
quod uoluntas sine caritate posset diligere naturali
dilectione. Et non uiatoria quod recte sentitur
arguunt quia quamuis potest mouere ad ascen-
dendum non attendente fide infusa sicut propter
quod fortune superiores inethales et
morales mouerent ad amandum et amatus
sine caritate infusa posset esse tamen inten-
sa sunt ex caritate quod ergo non esset uiatoria
Et sic si fundamentum magistri esset sustinendum tunc
fides ut theologie infusa et ut uerae theo
logica esset omnino superflua et dicatur ipse
in sermone speciale ad quod sit ponenda fides
infusa. Et si sine ea possunt credi omnia fidei
confirmata premisse capitulo sequitur secundum conclusio
omnis
magistri mei sic esset dibilibus
formatus quod credat et informe ut si
sit pari ratione quod diligat diligenda et speraret
speranda sic expresse naturalibus meritis
uitam eternam quod est heresis pelagii
Et quod uero ad materiam magistri confirmandum
magistri mei reuerendi notabis quibus
qui impugnat quod illa qua posui
in principio meis theologia non est scientia
ea modo quo philosophi sunt de ea locuti probata
in eam sic quia philosophi sunt locuti de scientia
que potest accipi sine fide diuine religio
nis sed theologia sine tali fide accipi non potest
ut dicet magister meus preambule assumpti
nisi eo uellem logice dicere ipse defferebat scientiarum
inuentum per philosophos quod scientiarum principia de quibus

philosophi sunt locuti sunt certa precognitione
ex se notae sine dono speciali semper superaddito
dicto in ipsis sunt locuti de scientia que potest
accipi sine fide respondeo dando quod
in fides sit donum ad credendum et cogno
scendum articulos diuinitatis ut communiter dicitur
sunt. Et alius patet quod an omnia inspiciens
de quibus philosophi sunt locuti eorum precognosci debebat
si est et quid est sint ex se notae quia ut patet
primo posteriorum in textu de ignorantia
quod tantus aliquis ipsum non potest habere scientiam
specialem illius ipsius. Item omnes scientie de quibus philosophi
sunt locuti et de qua intendebam
sic se habent quod earum principia ipsarum quia esset
quod ea clare cognosci. Et in fata theologia
ut dicit apostolus uidemus aliquid per speculum
et in enigmate. Ad 2o dicit magister ille
soluendo unum de meis argumentis quod non omnia
principia scientiarum uel esse nota per superiorem scientiam
uel inductiue ipse dicit quod non oportet quod dicit per
instantiam quod sit quantum in perspectiua nonnulla
quod quibus orbes planetarum sunt uero et
uero celestes et tamen non per superiorem scientiam
nec per scientiam nec per sensum sed sit ratione. Igitur per
experienciam consimiliter sunt philosophi ad salua-
dum ea que contingunt circa motus plane-
tarum ad ponendum talia. Et ex sapientie
dicit ipse quod illud uulgatum proverbium quod philosophus
sepe ponit quod principia scientiarum sunt nota
per sensum experientiam uel inductione dicit ipse
sic esse uerum quo ad inuentorem non quo ad
auditorem esse applicaremus sic ad propositum
de theologia quia ipse uocat scientiam communi
sentit philosophi de scientia sunt locuti an eius principia
sunt inuentori sic non patet quod non quia non
deo nec alterius creature. Item philosophus dicit
primo posteriorum quod experimento aliter quam per de-
uictis nobis notis et refert sic ad in-
ductio et experienciam sunt quoddam note

et non loquitur de illo quod stat in verit(ate)
Et dico quod dixit eam veritate quod
ad quod est idem de [illegible] sunt de quibus
disserente ut manifestum est 1° Et licet ipse dicit
quod aliquando loquitur indefinite quod propositio
sunt non quod ipse assumit hec ad determinan
dum Et ex indefinita vel determinata
quod propositio [illegible] determinata est [illegible]
bene 1° Et [illegible] ipse exposuit qualem
stam dicens theorema ex quo [illegible] esset [illegible]
[illegible] quo prius fuit dicta locuti dixi
vocale et dico quod valde eam stam sunt septima
[illegible] vocat eam et [illegible] stam stop
stam salutis stam pietatis stam fidei
et ipse dixit [illegible] vellem ea vere
eam stam [illegible] quia [illegible] ratione
[illegible] et supernaturaliter credit ad [illegible] ad fidem
pietate et salute pertinentia Deinde de iste
deum admirationem [illegible] et nendum
Baccalarius de isto elemente dignatus
est michi ~~[illegible]~~ conferre quod [illegible]
suorum [illegible] aliquid tractavit de credi
to posuit conclusiones [illegible] quod fides non
[illegible] est subiective in intellectu [illegible]
[illegible] et assensum [illegible] posuit [illegible]
meos prius ubi dixi quod [illegible] fidei e
primum subiective in intellectu et non subiective
in voluntate et ita credo et nunc [illegible]
quam [illegible] gratia probo sic fides est
[illegible] est in subiecto [illegible]
et [illegible] in voluntate [illegible] prima non [illegible]
est [illegible] est [illegible] qui dicit et [illegible] qui
dixit quod [illegible] in via [illegible] clare
videbimus [illegible] Tertio contra [illegible] tam
[illegible] quia est impugnatus quod
fides non est sit in intellectu et voluntate
q(uarto) bal(?) quod [illegible] positum [illegible] habitus
fidei in uno [illegible] in intellectibus et volun
tatibus [illegible] vel [illegible] manifeste

[illegible] sic fides est in utraque illarum potentiarum
vel [illegible] ipse [illegible] [illegible] atque [illegible]
nemini [illegible] atque [illegible] tamen [illegible]
[illegible] non [illegible] potest dici per id [illegible]
[illegible] 2° et 3° decreti [illegible] dicit potest quod
[illegible] habitu non precedit atque [illegible]
[illegible] ut patet inductive quia [illegible]
[illegible] non precedit [illegible] atque [illegible] liter
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
e intentio [illegible] 2° ~~decreti~~ [illegible] 3° [illegible]
[illegible] visio [illegible] non erit in voluntate [illegible] in
intellectu [illegible] Et ubi videt iste reverendus
baccalarius quod [illegible] [illegible] in intellectu
[illegible] est in voluntate quod [illegible] non potest
deum videre et non diligere [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] tenet quod potest
[illegible] visio et dilectio sunt [illegible]
[illegible] 1° non [illegible] videre deum et non
diligere maxime [illegible] videre [illegible] dependeat
ex voluntate Et [illegible] aliquo [illegible] quia
tenet per diffinito [illegible] 1 p° [illegible]
Et [illegible] est [illegible] manifestum [illegible] dicto quod
[illegible] quod in [illegible] ipse concedat quod fides
sit [illegible] in intellectu Et [illegible] in
voluntate Et [illegible] intelligit quod [illegible]
de intellectu in voluntatem hoc [illegible] non video
[illegible] quod actus voluntatis [illegible] visio
ex [illegible] non [illegible] quod visio sit in voluntate
[illegible] adhuc [illegible] ad [illegible] [illegible]
ad [illegible] qui arguit actus ex habitu fidei
[illegible] precedit tam a voluntate quia ab
intellectu credo non [illegible] [illegible]
quod est ista quia [illegible] [illegible] nata
e [illegible] ~~fidei~~ [illegible] quod [illegible]
non est nata [illegible] Et [illegible]
[illegible] est nata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et tamen
infert quod [illegible] habitus fidei non [illegible]

vz 2m q[uod] mi[nu]s a[r]g[umen]to ad
assentiendu[m] r[ati]o q[uod] p[ro]ba[t]
h[abit]us sit ta[m] in volu[n]tate
q[ui]a n[on] sit tu[n]c s[ed] d[icitu]r esse
h[abit]us fidei p[er]fo[r]tis. Dico
ergo q[uod] h[oc] n[on] est v[er]um
dico q[uod] istud a[r]g[umentu]m q[uod]
n[on] est evident[er] p[ro]-
bat n[on] sed s[ed] medium
gen[eral]e q[uod] op[er]at[ur] s[ed] iste [...]
act[us] pac[ietur] libent[er] ex[ercitat]i
pro volu[n]tate r[ati]o

inmediate subiectiue s[ed] in voluntate sicut [in] caus[a]
ne[cessari]o illam quam et ipse p[er]ficit quam sic
quia tal[is] act[us] p[re]cedit a[ctu]m immediate [...]
[...]rio volu[n]tatis n[on] ip[s]e act[us] n[on] ens subiecti-
ue in volu[n]tate s[ed] quia voluntas no[n] est
imp[er]ium sup[er] suos act[us] quos eliciat s[ed]
s[upe]r act[us] alia[rum] pote[n]cia[rum] quos imperat. Etiam
s[ed] a[rgumentu]m valet probare consil[iu]m prudencia et geo-
metria esset subiectiue in volu[n]tate q[uia] geo-
metria est habit[us] cui[us] ~~[...]~~ act[us] est considerare
circa magnitudines cui[us] iniqua act[us] sepe fit
ex imperio volu[n]tatis. Vnde s[ecundu]m fini[m] istius
a[rgumen]ti omnes artes et omnes practice sic
essent subiectiue in voluntate sic arg[umentu]m ultim[um]
q[uia] edificat[ur] voluntate edificat et mora-
lis plus volu[n]tate desecare considerat
et loquitur volu[n]tate sylo[gi]sat. Ad 2m ar[gumen]tum q[uando]
ar[gui]t[ur] sic si fides no[n] est subiectiue in volu[n]t[a]te
vel ista fides informis vel fides forma-
ta non informis q[ui]a no[n] meretur sicut non
fidei n[on] forta quia voluntas e[st] subiectum
tal[is] dico q[uod] sive sit fides informis
sive forta no[n] est aliud subiectum quam in-
tellectus. Ad co[n]firmaciones dico ad primam
q[uod] fides informis est m[erito]rie meretur
dicitur fides iuxta illud ap[osto]li p[rim]o ad Cor[inthios]
xiij[o]. Si habuero omnem fidem ita ut mo[n]-
tes transferam caritatem aut no[n] habeam nichil
[sum]. Ad 2am replic[aci]o[n]em q[uando] d[icitu]r q[uod] volu[n]tas est subiectum
cari[ta]tis et [...] quam q[uod] ergo fides formata
no[n] sit in intellectu quia dico q[uod] fides tunc
e[st] et d[icitu]r forta in intellectu cum caritas vo-
lu[n]tate. Ad co[n]firmac[i]o[n]em sua p[ro]p[ri]a d[icitu]r. Vnde
Aug[ustinus] qui in li[bro] de p[re]destinac[i]o[n]e sanctorum
dicit q[uod] fides [...] in volu[n]tate co[n]-
sistit dicere q[ui]a no[n] intelligit q[uod] subiectum fidei sit
subiectiue in volu[n]tate. ~~Si subiectiue in volu[n]-~~
~~tate~~ Et q[uod] act[us] eius p[re]cedit imperatiue
a volu[n]tate ~~[...]~~ et cetera. Sed q[uod] subiectiue
fidei no[n] est in volu[n]tate q[uia] act[us] eliciti

a volu[n]tate [...] suos habitus sicut quos
eliciunt in volu[n]tate sicut diligere [...]
ullo[...] sicut habitus suos in volu[n]tate qui non
eliciunt a volu[n]tate s[ed] imperat s[ed] sicut dicitur in
reuerencia ad actu[m] in [...] consuesse in
potestate r[ati]o[n]e. Circa [...] p[ro]p[ri]am [sequen]tem.

Vtrum circumcisio h[ab]uerit efficaciam ad tollenda[m]
originalem culpam. Quod no[n] arguitur illud q[uod]
no[n] tollit penam p[ro] aliqua culpa inflic-
tam sic no[n] tollit culpam s[ed] p[er] circumcisio-
n[em] no[n] tollebat[ur] pena p[ro] originali inflicta
r[ati]o [...] q[uia] remissa culpa tollitur
pena p[ro] q[ua] pena debita culpe [...]
q[uia] carencia divine visionis e[st] pena ori-
ginal[is] pecc[at]i que sine bap[tis]mo tollebatur
p[er] circu[m]cisionem eo q[uod] circu[m]cisio no[n] aperit por-
tam regni [...] [Oppositum] [...]
[...] Circa solu[cionem] huius questionis [...]
e de [...] q[uod] fuit remedium q[ue] originale
pecc[atu]m tempore legis nature [...] circumcisionem 2[o]
de [...] 3[o] an circumcisio habuit efficaciam
ad gratiam conferendam. Quo ad primum concessio
[...] Conclusio 1[a] ad pri-
mum [...] Conclusio ad remissio-
nem culpe originalis tempore legis [...]
[...] sufficit fidei act[us] [...] quo ad ipsos
adultos et paruulos fides quo ad pri-
[...] Bernardus super [...] de
[...] Conclusio 4 tempore legis nature non erant
aliqua sacra[men]ta in precepto [...] sine omnibus
poterat homo saluari. Et [...] potuit saluari
sine remissione originalis culpe et illa
remissio poterat fieri sine aliquo sacramento sal-
tem exteriori s[ed] in sola fide [...] fides
[...] q[ui]a [...] Aug[ustinus] fides mediatoris
necessaria fuit [...] tempore legis [...] si fu-
erant aliqua sacra[men]ta illa [...] ap[osto]lum ad
Heb[reos] [...] totam suam virtutem
habebant a fide [...]

Nota contra conclusionem 2am questionis [illegible] ... posset circumcisio ... potius ... quam ... in ... iustificationem

2a questio

in precepta tunc faciebat sola fides quam
fides cum sacrificiis. Contra ista questio fiat obli-
bus quaestionis quae in textu sunt allegate. Ra-
tio quod sit ita ad remissionem originalis culpe
quo ad parvulos sufficiebat fides parentum
informis vera quia non fuit simpliciter ne-
cessaria fides caritate formata probatur quia sicut
recepit ... ita tamen inconveniens nature
quod peccatum actuale parentis imputaretur filio
quia aliter mundaretur. Si enim parentes
sine peccato. Item quia cum non sit etiam vel sit
in caritate non erit etiam de remissione origina-
lis in parvulo quod semper debet remedium
quantum est ordinabile. Tertio quia debet poni
dum ipse parvulus mundaretur ab originali
in caritate parentum quia in fide [illegible] de
[illegible] sic per fidem informem meretur
quis quod facit miracula et impetrat ali-
cui sanitatem corporalem ut habemus ex
scriptura. Ergo fides ita prius est et prior
ad salvandum spiritualiter quam corporaliter vel

Contra

Contra quem scribit, scilicet quod decimationes obla-
tiones et sacrificia quae sunt legis naturalis
non erant ad salutem sunt necessaria [illegible]
quod non erant adultis quo ad se necessaria
vel necessaria quod poterat salvari fide
mediatoris ... Et quaeritur forte quis
erat istarum duarum quae est ad salutem
parvulorum magis requiritur. Fides parentum

Dubitatio

quia aliorum quia dicunt doctores quod parentum
sunt magis [illegible] qui circa generabat
parvulorum [illegible] et si intelligentes [illegible]
[illegible] quod parentes parvulus
generavit peccatum originale quod [illegible]
est ut [illegible] fide [illegible] in remissione [illegible]

3us articulus

ad tertium articulum primo videndum est quae fuerint de
integritate circumcisionis et ista sunt [illegible] colligere
possumus ex textu Genesis 17 capitulo primo
quod circumcisio fiat in sexu masculino. Secundo quod
in parte fiat illa corporis quae deservit ad
actum generationis. Tertio quo ad determinationem temporis
quod fiat octavo die. Si tamen duo fuerint [illegible]
de necessitate huius sacramenti quod si circumcisa fuisset
femella vel si masculus in alia parte corporis
sicut in manu vel labio non fuisset sacramentum.
Tertium autem scilicet quod fiat octavo die licet fuerit de
integritate precepti non tamen fuit simpliciter de necessitate
sacramenti quia [illegible] Josue 5 capitulo multi
fuerunt circumcisi qui non tamen octo dierum sed
multorum annorum fuerunt. Et excusati fue-
runt in transgressione precepti quia stabilem man-
sionem in deserto non habuerunt. Dico etiam
quod praeter diem octavum fuit de necessitate
huius sacramenti quia Dominus hic non precepit absolute
sed solum de parvulorum [illegible] et hoc dicunt doctores
quod si parentes circumcidissent parvulos primo
vel secundo die fuisset vere sacramentum licet ipsi
transgressi fuissent quo ad tempus determinatum
mandatum divinum. Et [illegible] istorum
sicut morbus [illegible] Et est medicina
[illegible] Et originale peccatum fuit [illegible]

Obiectiones

morbus [illegible] tertio debebat
[illegible] sexum [illegible]
quia dicitur Genesis 17 [illegible] quod [illegible]
Deus ipse et dedit [illegible] in medicinam
[illegible] Et magis debebat dari sexui [illegible]
quia masculus est potior [illegible] corpore
[illegible] fuit omnes
potentias [illegible] in medicinam [illegible]
[illegible] Et peccatum originale
[illegible] omnes [illegible]
in medicinam [illegible]
[illegible] poterat
[illegible] octavum diem [illegible]
[illegible] impetro
originali [illegible] ad salutem
quod [illegible] poena [illegible] Et poena [illegible]
ni ergo [illegible] in medicinam non debebat esse
[illegible] quod [illegible] penalis [illegible] Solo ad

non p[ro]p[ter] illud s[ecundu]m aug[ustinum] in anima
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] originale pecc[atum] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Et [illegible] p[ar]te culpa in
obedientie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] obedientie [illegible]

Dubitatio

p[ro]p[ter] dicta q[uod] l[ice]t p[e]cc[atu]m originale sit quidam mor-
bus tamen quia eius ~~tra[n]sfusio~~ tra[n]sductio sive
tra[n]smissio activa e[st] ap[u]d illos [illegible] gra-
tamen [illegible] debet. tertio tamen illa p[ar]te
que ad gratiam in [illegible] defuit. Sed dices
quo [illegible] fecit sicut a p[e]cc[at]o originali
purgare dicit doct[or] q[uod] [illegible] quo [illegible]
in lege n[atur]e s[ed] in fide parentum [illegible]
[illegible]. Sed adulti in fide [illegible] tertio non
[illegible] debet ut sacr[amentu]m s[ed] in signum distinctionis
[illegible] dei ab aliis ~~[illegible]~~ nationibus [illegible]
nationes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ad [illegible] q[uod] licet [illegible] [illegible]
in ad [illegible] gratie [illegible] [illegible]
[illegible] Ad 3m p[atet] [illegible] ad 2m dicit doct[or] q[uod]
q[uod] [illegible] ~~[illegible]~~ salvabat[ur] in fide
parentum [illegible] Ad [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad 1m arti[culum]

9o p[ri]ma

q[uod] tertio [illegible] efficacia ut sacramentu[m] ad
tollendum originalem culpa[m] [illegible] Beda

Tertius articulus

[illegible] Beda [illegible] doct[or] q[uod] [illegible] conferebat
[illegible] medium [illegible] bap[tismus] [illegible] Ad
ad 3m ar[ticulum] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] doct[or] [illegible] [illegible]
[illegible] Ad culpa[m] purgato [illegible]
institutum [illegible] [illegible] tollit [illegible]
[illegible] illi [illegible] gratiam. Sed [illegible]
[illegible] est deus tollebat culpam [illegible]
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] quia pueri [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~ gratiam [illegible] q[uod] si [illegible]
fuisset [illegible] [illegible] [illegible] fuisset
gratiam [illegible] si fuisset mortuus [illegible] sine
gra[tia] fuisset in vita salut[is] [illegible] sine culpa
fuisset [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] baptismi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] tolli[tur] culpa [illegible]

gra[tia] [illegible] sacr[amentu]m [illegible] est [illegible]
[illegible]. Sed tertio [illegible] signum [illegible]
[illegible] tollit culpa [illegible] [illegible]
lex [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] gratiam. Sed tertio [illegible] sacr[amentu]m [illegible]
[illegible] [illegible] p[er] glo[ssam] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gra[tia] non dabat[ur]. Solo [illegible]
dico q[uod] bap[tismus] confert gratiam [illegible]
[illegible] [illegible] p[er] baptismum ut [illegible] dicit
doct[or] q[uod] [illegible] gra[tia] baptism[i]
maior post mortem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ad [illegible] [illegible] [illegible] p[ar]te q[uod]
[illegible] [illegible] sacr[amentu]m [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] Ad [illegible]
[illegible] [illegible] sacr[amentu]m leg[is] [illegible] [illegible] lege
fuit institutum [illegible] [illegible]. Ad [illegible]
q[uod] [illegible] illa [illegible] [illegible]
[illegible] passionis [illegible] [illegible]
[illegible] Ad [illegible] [illegible] [illegible] Art[iculus]
[illegible] institutio baptismi a [illegible] fuit [illegible] art[iculus]
[illegible] [illegible] baptismi institutio
[illegible] morte [illegible] fuit [illegible]
[illegible] mortua [illegible] [illegible] mor-
tifera. Sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] fuit mortua.
Sed [illegible] mortifera maior [illegible]
salut[is] posuerit [illegible] [illegible]. Ad
ad p[ri]ma [illegible] [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] quia bap[tismus] est [illegible] medium
[illegible]. Sed [illegible] p[ar]te [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forte dicet [illegible] [illegible]
[illegible] non est malus ille [illegible]
[illegible] fuit [illegible]. Sed [illegible]
[illegible]. Solo dico q[uod] [illegible] fuit suffi-
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dico q[uod] [illegible] tolle-
bat [illegible] [illegible] [illegible]

Ordo coniugium sone confirmatio penitentia
unctio eucharistia confessio sunt sacramenta septem

Circa primum articulum notandum quod sacramentum non est
causa efficiens nec spiritualis nec naturalis nec simul
gratie. Sed est causa dispositiva, scilicet continens et disponens.
Continens quia licet gratia sit a solo deo tamen
auctore gratia tamen in sacramentis confertur tamquam in vasis
gratie. Secundo est causa disponens quia sacramenta disponunt
ad abolitionem peccati et gratie infusionem

est dico quod non oportet sic tolli culpa quod etiam
tollatur pena quia in sacramento penitentie
in solutione pene. Secundo dico quod ... cui tamen

Utrum sacramenta nove legis habeant in se spiritualem
virtutem ipsis sacramentis inherentem. Quod sic arguitur
primo quia ... causa spiritualis effectus vel gratie
est spiritualis in se habet spiritualem virtutem.
Sed sacramenta nove legis sunt causa spiritualis
effectus scilicet gratie et non sunt spiritualis
sed naturalis est igitur habent virtutem in se
virtutem spiritualem. Item arguitur sic forma spiritualis
sive actus non est in re corporali sicut
sensus non est in carne sed in anima ... forma
spiritualis ... sacramenta sunt corporalia
... quia ... sacramenta sunt corporalia.
Circa solutionem huius questionis videndum est de quatuor.
Primo an sacramenta nove legis sint causa gratie.
Secundo an in eis sit causalitas necesse sit
ponere aliquam virtutem spiritualem in sacramentis.
Tertio videndum est de tempore institutionis sacramentorum
nove legis. Quarto de numero et sufficientia sacramentorum.
Ideo an baptismus Iohannis fuerit sacramentum et
nunc quantum ad primum premitto. Quantum ad
primum premitto istam divisionem quod duplex est causa
efficiens dicitur sic intelligi. Unus quod principalis
causa principalis alius quod sit causa instrumentalis. Principalis
instrumentalis est duplex, una que attingit effectum
principalis agentis productive, alia que autem
sit huius effectum non productive. Sed dispositive
dispositive tamen causa instrumentalis dispositiva
tamen adhuc est duplex quia aliqua est dispositiva
positiva ex natura rei, alia est dispositiva
ex divina institutione. Ista divisione premissa
pono tres conclusiones ad solutionem ... prima sit ista
quod sacramenta nove legis non sint ... principalis
causa principalis gratie effectiva patet quia ... principalis
gratie est deus qui delet iniquitatem iuxta
illud Ysaie: Ego ipse qui deleo iniquitates
... capitulo ... probatur quod de ... sacramentis
gratiam et gloriam dabit dominus. Secunda conclusio quod sacramenta
nove legis non sunt instrumentalis causa gratie
... actio attingit ad effectum principalis
agentis productive patet quia nullum corporale
... potest esse causa illius quod est simpliciter spiritua-
le. Sed sacramenta sunt corporalia, gratia autem est
quid spirituale. Secundo quia gratia ... est creata. Sed
... patet quia corporalia causa non producunt nisi
illud quod educitur de potentia materie. Sed simpliciter spiritua-
le non educitur de potentia materie. Item gratia est
forma incorruptibilis ... Tertio quod ... Consistit
homo ... Contra istam ...
... et posuit Thomas de Argentina et ...
... quod ab omnibus concedatur quod sacramenta
nove legis sunt ... causa gratie ... alia autem
causalitas ... non ... gratie quia
... efficere. Item ... dicitur
quod efficit aliquid ... producit ipsum. Sed
sacramenta nove legis efficiunt gratiam quia ut
dicit beatus Augustinus efficiunt quod significant.
Ergo ipsa efficiunt gratiam. Item solo ad
primum dicitur negando ... quod nulla posuerit
sacramenta esse causam ... quod non ...
... secunda instrumentalis est de
causa dispositiva que est effectiva ... non
... attingit productive effectum. Ideo ad secundum
dicendum quod sacramenta nove legis dicuntur efficere
gratiam causa quod ipsis ... precepit divine ...
... in mente ... causalitatem ... gratiam
in anima ... Tertia conclusio quod sacramenta nove legis
non sunt causa dispositiva ...
effectum in mente ... quia ...
... disponat animam ad susceptionem
gratie ... ipsi anime ...
... dispositive ... effectus
... forma naturalis ... quia
naturalia sacramenta non disponunt gratiam ...
dicitur ... supernaturalis quod ...

2a conclusio

Obiectiones

Sacramentum

3a conclusio

4a conclusio

creabilis i. efficiens. Cum igitur quidam teneret sententiam thome
ut recitat Tho. de Arg. dicens quod sacramenta
attingit actione sua ministeriali sunt in sententia
dei effective characterem. Contra istam ad dicta
sacramenta in quorum susceptione imprimitur charac-
ter vel attingit aliquam spiritualem creatu-
ram. Et quia alia sacramenta in quorum suscep-
tione non imprimitur character gratiam vero
non attingunt sacramenta immediate effective
sed solum dispositive et ideo contingit secundum
Augustinum qui dicit quod aqua baptismi corpus
attingit et cor abluit. Et tamen contra
Tho. de Arg. sic character et ornatus spiritua-
lis anime sunt forme quedam supernatura-
les ergo sicut tantum creationis i. sacramenta
active eciam non attingit. Et sic ulla
recepta gratiam baptismi per ... in eo ...
manet character i. character non est dispositio
necessaria ad gratiam et ita non est quod premissa
Contra 9o — valeat. Contra 9o sic ista sacramenta nove legis sunt
cause dei causa instrumentales dispositiva dispo-
nens exclusiva alicuius rei simpliciter sed anime non
impedimentum non contra rei sed tamen ex ...
sine ordinatione dei. Patet quia sacramentum ...
non comparatio divina dante gratia vel omnes
Tho. de Arg. — et Ecio dicit quidam doctor qui ponit contra
istam quod sacramenta sunt tamen conditiona-
les Aureolus dicit quod sunt cause appli-
cative contra quod arguit Tho. de Arg. sic quod
tamen tenent predictos quod non est ...
2us articulus — Quantum ad 2m articulum pono duas conclusiones. Prima
est ista. Quod non est ponenda aliqua
virtus absoluta inseparabiliter in re transeunter
habens per quam virtute sacramenta sunt gratie
productiva. Patet quod ut talis virtus creata
tamen vel esset increata non potest dici primo quia
non virtus increata est gratie productiva eo
quod gratia creatur ... quod licet ubicumque
tamen deus est assistit sacramentis efficaciter
non tamen inhet eis formaliter ...

Nunc contra 3m articulum quem non sunt sacramenta
instituta motus per hominis lapsum cum in statu innocentie sit
instituta equalis. Et non quia status post lapsum est
necessaria medicina et quia passione omnia
sacramenta virtutem sortiuntur sed ... cum baptismo cum
passione digniores fuerint vel dei tamen nullum
dimittit cum facie dei quia non dei solum fuit
pena
Contra 9o quod non est ponenda aliqua virtus 2a 9o
inseparabilis absoluta per productione characteris
patet ex consimili precedentis contra quod character
creatur in ipsa anima i. 9o Bonaventura. Contra tenet
sententiam Tho. ut recitat Tho. de Arg. in 3a parte
summe quoque 32 articulo 3o et institutio
creaturarum sunt ... per ... et ... virtute
tamen sua et solum. Quantum ad 3m articu- Contra 9 ar 9
dico quod omnia sacramenta nove legis sunt in-
tempore instituta vel a Christo vel apostolis
patet quod ... institutione de baptismo. ... Vbi
Ubi dicit potest distinctione Eius dare
gentes baptizantes in nomine patris et filii
de sacramento eucharistie patet ... Vbi
post acceptum hunc salubrem sanctum dixit
hoc facite in meam commemorationem. Nunc
2a de sacramento confirmationis patet Ioh. 2a act
apostolorum ... de sacramento penitentie ... Sanctus
quorum remiseritis peccata. De sacramento extre-
me unctionis patet Marci 6o ubi dicit de
discipulis quod miserunt vel binos et binos
ad predicandum quod ungebant ... infirmos
et sanabant. De sacramento matrimonii patet
institutio ... articulo 24 ubi
contra libellum repudii dicit vel quod deus
deus coniunxit homo non separet. De sacramento
ordinis patet sic quia ordo sacerdotalis
ad quod ceteri ordines disponunt ~~disponunt~~
~~disponunt~~ duplicem continet potestatem
scilicet absolvendi et consecrandi de quibus
dicitur Ioh. 2o et Luce 22o quia sacramentum
de sacramento penitentie et eucharistie sit con-
stituit sacramentum ordinis. Quantum ad Contra 9 ar 9
articulum quartum dicitur in ... a ... signat
sufficientiam sacramentorum quod sacramenta sunt me-
dicine et sanant a malo et iuvant
ad bonum. Et primo quo ad fugam
mali et malum est duplex scilicet culpe
et pene. Culpe duplex quia originale

Item alia sufficiencia sacramentorum primum contra tractum / 2m pugnantem / 3m in pugna vincentem / 4m resurgentem / 5m ingratum / 6m ministrantem / 7m tradendo laboratum / primum fidei 2m caritati 3m spei et ut in glosa / et vii dona respondent et ad vii dotes ducunt et vii [illegible] / et figurata in vii [illegible] quibus fuit veteris testamenti pagina consignata / et vii columpnis quibus domus ecclesie militantis suffulta / Item vii locionibus

quibus Naaman mundabatur. Item vii nubis quibus angeli et apostoli [illegible]. Item vii stellis quas tenebat similis filio hominis in dextera sua / Item vii psalmis quibus [illegible] tuba [illegible]. Item vii circuitibus quibus Jericho corruit. Item vii lucernis candelabri tabernaculi suppositis.

actuale mortale et actuale veniale et primum / et generaliter tria sancta baptismus contra originalem penam [illegible] imitatur moysis / unctio extrema in [illegible] venialis malum autem pene quod [illegible] pro malo culpe contra [illegible] sed aut [illegible] Beda [illegible] peccata parvum ignorancia malicia in [illegible] et [illegible] pistentiam [illegible] in [illegible] in [illegible] in concupiscencia / [illegible] in adulterium datur sacramentum ordinis quia ut dicit Malachie 2o labia sacerdotis custodiunt scienciam et legem requirent de ore eius / [illegible] sacramentum [illegible] / [illegible] confirmacionis / [illegible] sacramentum [illegible]

Secundo ad propositum bona sufficiam sacramentorum doctores sic assignant quod proposita bona sunt peccatis septem [illegible] sunt theologice et 4or cardinales baptismus [illegible] ad [illegible] fidei / [illegible] actibus [illegible] / sacramentum unctionis actibus spei / ordo actibus prudentie / penitentia actibus iusticie / confirmacio actibus fortitudinis / matrimonium actibus temperancie / [illegible] add. 3m modo assignandi sufficiam sacramentorum [illegible] sancta sunt ecclesie militantis arma prout illud Canticorum 6o Terribilis ut castrorum acies ordinata. De [illegible] si placet / Ad articulum [illegible] quod [illegible] est quod sancta sunt [illegible] ista [illegible] 3a. Queritur

[illegible] expositio [illegible] ad baptismum [illegible] est instrumentum [illegible] baptismus [illegible] expositio [illegible] 3o [illegible] in baptismo fidelium [illegible] expositio [illegible] Primus articulus sic [illegible]

[illegible] sancti [illegible] ista forma [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] expositio

Circa [illegible] [illegible] videre de [illegible] de baptismo Johannis 2o [illegible] 3o an [illegible] placetorum [illegible] impediat sacramentum / [illegible] sacramenti

Quantum ad primum articulum [illegible] ista [illegible] fuit institutus baptismus Johannis / 2o ad quid fuit institutus / 3o [illegible] baptismus baptiste Johannis erat baptismus [illegible] [illegible] in [illegible] penitencia / primum quod baptismus Johannis fuit a deo institutus [illegible] quia dicit [illegible] Johannis baptizabat et a deo ad hoc missus erat [illegible] Johannis [illegible] de [illegible] [illegible] misit me baptizare in aqua ille michi dixit super quem videris spiritum descendentem et manentem super eum hic est qui baptizat in spiritu sancto. [illegible] ista [illegible] ad [illegible] et ad [illegible] ad baptismum [illegible] valuit baptisma Johannis [illegible] [illegible] et confirmacio [illegible] quo [illegible] [illegible] baptismus [illegible] Johannis [illegible] ibi [illegible] sacramentum [illegible] sacramentum tres [illegible] in baptismo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3o [illegible] baptismo [illegible] qui autem post me venturus est fortior me est et ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igne / [illegible] glosa in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] baptizandus ad baptismum

[illegible]

pro

In the left margin: prima [illegible]; [illegible] bona [illegible]

In the right margin, in red: Primus articulus; prima questio; 2a questio

3a 9o

xpi predicacionem ¶ Quo ad 3a baptismus Iohannis pre-
diti sacramentum quia ex parte sui tam quantum
ad sui institucionem consistit consistit in hoc
quod est sacramentum rei signum illud est sacramentum sed
tamen ad sui institucionem baptismus non fuit
ad significandum baptismum Christi et ad preparandum
populum ad baptismum Christi recipiendum ideo non
ex attingit diffinitionem sacramenti quia ad ponit in [illegible]
gratie [illegible] per verbum ex opere operato peccati remedium
peccati ¶ Sed forte contra in sacramentis per omne
sacramentum vel est legis nove vel est legis mosaice
vel est legis evangelice sed neque primo lege est baptismus
Iohannis non de lege nove ut manifestum est non de lege
mosaica quia illa cessata fuit ad
Iohannis nec de lege evangelica quia fuit ante Christi
passionem ¶ Dico quod iste baptismus Iohannis
mediabat ad tempus mosaicum et tempus
nove legis et distinctum est a sacramentis
nove legis sicut preparatorium et distinctum ad
genus illud quod ad quod disponit et preparat
¶ Sed de 3a questione hic multi fuerunt doctores
opiniones diuersi [illegible] quia dixerunt isti
quod baptizati baptismo Iohannis si non habebant
fidem trinitatis baptizandi erant ¶ Si autem ha-
bebant fidem trinitatis et fuerunt baptiza- baptismo
ti baptismo Iohannis non erant rebaptiza-
ndi et tamen assignaverunt istam quia tunc
habebant ablucionem exteriorem per baptismum
Iohannis et habebant fidem trinitatis continue
nunc fuerunt in signanti [illegible]
caractere et habebant spiritum sanctum per im-
posicionem manuum ipsorum apostolorum et
ideo non erant rebaptizandi [illegible] sacre
[illegible] sicut per [illegible] quia
actuum xix° [illegible] non fuit rebaptizandi [illegible]
xix [illegible] sunt rebaptizandi [illegible] opinio fuit
[illegible] ut [illegible] est supra [illegible] ¶ Alia opinio
est quod omnes sunt rebaptizandi quod baptismus

Io ut isti dicunt solum assuefaciebat non
signabat et imposicio manuum non carac-
terizabat eciam istius opinionis [illegible] nar-
racione premissa sit quod contra ista quia omnes 3a 9o
baptizandi Iohannis baptismo erant ad hunc baptizandi
Christi baptismo quia baptismus est fuit de precep-
to ubi omnes non tenebantur eius tempore Iohannis
baptizati baptismo Iohannis non receperunt caracterem
¶ Ad racionem et motiva opinionis opposite
dico quod quantum ad materiam ex glossa actuum viii°
ca° super illo verbo miserunt ad eas Petrum
et Iohannem quia Philippus unus de septuaginta
discipulis qui erat in Samaria et baptizaverunt
eos baptismo Christi ¶ Sed non habuit potestatem im-
ponendo manus confirmacionem quia hoc pertine-
bat ad apostolos qui fuerunt Christi et non dico quod
illi discipuli in Epheso quos sanctus Paulus
invenit baptizatos baptismo Iohannis et eos baptizavit
baptismo Christi ¶ Et si eos habuisset fidem trinitatis
nichilominus fuisset baptizandi baptismo Christi et non
non fuerunt baptizati baptismo Christi [illegible] quia ipsi dicunt
quod fide trinitatis non fuerunt dictos [illegible]
spiritus sanctus est audivimus [illegible] ut [illegible] ista
sunt per textum actuum xix quod omnes baptizandi sunt
baptismo Christi ¶ Sed forte dices de apostolis non
legitur quod fuerunt baptizati baptismo Christi sed sic actuum
primo de baptismo flaminis Iohannes quidem baptizavit
aqua solum in glossa super primo Iohannis 3° qui
venit post est qui dicit eos baptizatos baptismo Christi
et in auctoritate supra allegata [illegible] baptismo
Iohannis ad baptismum flaminis ¶ Sed tunc est dubi-
tacio circa baptismum Iohannis [illegible] conferebat graciam
vel non videtur dicendum distinguendo quod in baptismo
Iohannis potest considerari duo scilicet opus operans
et opus operatum opus operatum fuit ablucio
illa vel immersio facta per Iohannem ¶ Sed opus
operans vel eciam alia opus operans sunt
devocio ipsius Iohannis vel affectio illius
deuota qui ab eo baptizatus fuit et [illegible]
dicitur quia ponit duas conclusiones prima est quod ex opere opera-
to baptismus Iohannis non conferebat graciam prima

quia Iohannes quantum ad opus operatum non baptizavit nisi
aqua non in spiritu sancto, unde patet actuum primo capitulo
ubi dicitur Iohannes quidem baptizavit aqua. Item Iohannes primo
dicitur Ego baptizo vos aqua, medius autem
vestrum etc. hic est qui baptizat in spiritu sancto. Secundo
ponunt istam rationem quia baptismus Iohannis ex opere
operantis aliquid conferebat gratiam, patet quia
Iohannes baptizando ortabatur ad dignos fructus
penitencie ad fidem et ad baptismum Christi. Et est quia
etiam aliqui fuerunt per Christum ortati, unde con
tatur actuum [illegible]. Quantum ad tercium articulum premitto quod
sicut verba necessaria ex parte baptizantis et recipientis, quod
sicut necessaria ex parte baptizantis quia est intentio
faciendi quod facit ecclesia, necessaria est verbalis expressio istius
baptismi. Sed contra, videtur quod vel
pronunciatione personarum necessario spectat ad
formam baptismi, patet quia Christus expressit in
institutione sacramenti verbum suum et dixit
formam baptismi, sed non instituit, igitur etc. Item
probatur Mathei ultimo ubi dicitur Euntes docete omnes
gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus
sancti. Confirmatur per auctoritatem Zacharie pape
qui ait firmissime preceptum est in sinodo
anglorum ut quicumque sine invocatione trinitatis
[illegible] sunt [illegible] regulatorum
[illegible] quomodo dictum est. Sed contra, actuum
actuum x° Petrus [illegible] iussit aliquos
baptizare in nomine domini nostri Ihesu Christi quod et factum
fuit. Solvo in eodem quod in [illegible]
trinitatis sit necessaria invocatio quia auctoritate primi
[illegible] alia forma institutum non valet quia
ista auctoritate Christi instituta est. Sed dicitur
quod qui in primitiva ecclesia baptizati fuerunt
in nomine domini Ihesu Christi ex divina dispensatione
sic baptizati sunt spiritu sancto illam dispensationem
revelante pro tanto ut nomen Christi celebrius redderetur
[illegible]. Tercia questio sit ista quia expressio actus
baptizandi et similiter expressio persone baptizande requirunt
[illegible] forme ipsius baptismi; pro quo
forma baptismi a Christo tradita includit ex
pressiones istas, igitur etc. Verba autem patet ut Mathei
quia dicitur ubi baptizantes patet quod eo fit actus baptizandi
et sic dicit eos patet quod expressio persone baptizande est
confirmatur auctoritate Alexandri pape dicentis:
si quis quem [illegible] tibi in aqua mersit sub nomine
patris et filii et spiritus sancti et non dixit Ego te baptizo
non est puer baptizatus etc. Sed contra, quia hoc verbum ego
te baptizo pertinet ad formam huius sacra-
menti est magis est verbum vel magis fecit per
[illegible] sufficientem dispositionem non potest dici magis
verum quia ad exprimendum rei significate et positio-
nem significationis supposito et [illegible] quod
non est vel non est [illegible] verbum vel [illegible]
[illegible] sed [illegible] magis [illegible] quia
[illegible] non potest [illegible] in verbis quod est in
[illegible] sic sicut Christus precepit baptizare sic
et precepit docere. Sed ad hoc quod aliquis sacra-
mentum faciat precepta de docendo tunc non est necesse
quod dicat eos te doceo igitur non est necesse quod di-
catur ego te baptizo. Tercio arguunt quia gratia quam
[illegible] quia ipsi illam formam non [illegible]
et arguunt sic [illegible] non potest apprehendere [illegible] digne verba ad illam
sic est in baptismo parvulorum illa verba quae
ad ipsum dicta apprehendere non potest igitur etc. Tercio
quod ipso facto sufficit exprimunt. Sed non est necesse
exprimi verbis. Sed actus baptizandi tunc sit
sufficienter exprimitur tunc facto igitur etc. Quarta sic quod aliis
verbis sufficienter includitur. Sed frustra exprimitur
sed aliis omnibus saltem [illegible] exprimentibus
in verbo [illegible] semper intelligitur esse pronomen
[illegible] sufficienter dico baptizo. Ad solutionem
istorum considerandum quod quamvis ista quod licet expressio
actus baptizandi et persone baptizande necessario
requiratur ad formam baptismi tamen modus exprimendi
dictis verbis determinatis non est simpliciter de neces-
sitate huius forme patet quia sine expressione
actus [illegible] ut dicendo Ego sum baptizans
[illegible] sive verbali oportet sicut dicitur
[illegible] baptizatus in nomine patris et filii
sive verbali [illegible] Bonaventura

dicit ego te baptizo nichil refert quantum ad veritatem
baptismi et hoc quantum ad veritatem forme sue
qua [illegible] unumquodque est verum baptisma multum
tamen interest quantum ad baptizantem qui nunquam pre-
terit sine forma sacra ab ecclesia Romana tradita verbis
non fungit et graviter est puniendus. Ad tertium
hoc patet per secundam questionem quia non est sine veritate
forme huius sacramenti licet pronomen licet peccaret
qui abmitteret patet quia licet expressio verbal[is]
sit necessaria quo ad actum et personam baptizanda
tamen est necessaria hunc determinatam in modo ut
dictum est in questione. Ex predictis hoc patet ad quartum
ratio in dicta. Ad primum dicitur quidam doctores
quod pronomen actus est superfluum hec oratio ego te
baptizo quantum ad veritatem et fructum ut spectat
ad formam baptismi. Ex hoc est considerandum
quod deus sic instituit. Si enim instituisset
preter formam baptismi hanc syllabam
ba et idem fuisse. Sed tamen non sufficeret verbum
necessarium et verbum unum quod hec oratio pertineat
ad formam sacramenti magis est verbum eius quantum
ecclesie quod pertinet ad institutionem tamen ad expo-
sitionem est ideo preter predictam orationem ego te bap-
tizo dicens quod non sit simpliciter ad totum precepto
quod est necessarium verba ista proferre. Ad secundum di-
cendum quod non est simile de dare et baptizare quia baptis-
mus est sacramentum necessarium in quo oracia observari que
expressa videntur magis institucione. Et ideo
non est de datiua. Ad tertium dicendum quod verba ista
non proferuntur tamen sed hoc sed per [illegible] significatio
sicut ad creaturas in tali [illegible]. Et
tamen de creatura. Ad quartum dicendum quod
ad mandatum determinatum intentio ipsius
ministri ille actus est ex institucione ecclesie
non de primo exponi [illegible] et quod evidenter
patet ad tertium. Ad primum ad auctoritatem consideracionem pos-
sumus ita sicut in verbis fuit [illegible]
tatem [illegible] quidem est verbo quantum
[illegible] modo si sit valida [illegible] sacra

mutatio in quibus fiat sermo prolatum
prolatorum verborum mutatio quod verba in forma
tenta et consueta omnia dimittantur vel aliqua
alia ponantur et sic dicitur. Unde committeret
hoc et modo fraudis sicut si dixerant
verba latina in ydiomate ut in bohemico
vel theutonico vel gallico vel cuiuscunque
alterius ydiomatis et in hoc casu non fit peccatum
quia ad formam pertinet tamen qui excolunt
et sine ea ydiomate mutaret vel sit muta-
tio quo ad formam tunc videtur ubi sacra in
ut si baptizet sine nomine dei et sic maior
aliquis vel sit mutatio quo ad mo-
dum ut si quis baptizet in nomine geni-
toris geniti et paracliti tunc non est baptisma quia
ad non a dimittit persona licet variatio
modi fraudis quo ad alia non impedit
Tertio sit si mutatio in quantitate sic quod aliquid
quod addatur et sic dicitur vel illud addendum sub
additione non existente ut si simulatio sacerdos
dicit ego te baptizo si sine sacra vel si in
plurali aliquis de [illegible] fuit aliquam bap-
tizabat in nomine patris maioris et filii
minoris vel licet additum non distrahat
diminuat baptismum in uno dicit innovare
nova forma vel de consueta non sufficit
[illegible] semper tollit veritatem baptismi
Si autem additum non distrahit nec dimi-
nuit et baptismus ex simpliciter sic patet
ut si dicit ego te baptizo in nomine patris et
verum est baptisma. Si autem fit mutatio in
[illegible] quod dicitur vel ex [illegible]
simpliciter necessarium vel non [illegible] non est verum
baptisma. Si vero est verum licet peccaret qui
sic facit. Ex pena quod baptizans infra
placitum [illegible] antequam compleat non posset
ultra loqui vel moratur. Dicitur quidem doctores
in hoc casu adhuc verum fit baptisma. Et sic
tenetur. Dicitur quidem in hoc casu fieri doctores dicta
ego baptizo te [illegible] ubi dicitur de quo dubium

[illegible] dicitur hic cum ponitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod sermo [illegible] de [illegible]
[illegible] est [illegible]

an sit baptismus baptisent . hec verba Ego baptizo te non te baptizo . Sed si non ego baptizo te baptizo in nomine patris et filii et spiritus sancti . Tertio modo mutatur sed contingit circa verborum ... puta si verba inordinate proferantur aut frangantur aut corrumpantur et hoc dupliciter vel voluntarie et malitiose et non est verum baptismus vel si hoc ex ignorantia vel ex impotentia et hoc dupliciter vel quia est tanta verborum corruptio quod mutatur sensus et non erit verum sacramentum vel non mutatur sensus et est verum sacramentum de ... sicut circa illos qui propter ... lingue impeditum balbutiendo verba corrumpunt ... sicut hic magis ... ... Sed quid si aliquis ... mutat sensus et tamen manet ... ... puta quod ... ... est verum baptismus quamquam ... in ... ...

... ... Quam in ecclesia in latina ecclesia baptisari et ... ... baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti et ... ... zacharie ... quod ... sic est ex impericia lingue latine non intendens aliquem errorem inducere non ... rebaptizandi ... Quarto modo contingit ... ... mutatio et hoc dupliciter ... ... verborum ... ... aut ... ... quia vel ex malitia ... et non est verum baptismus vel ex simplicitate et hoc dupliciter quia vel est talis et tanta verborum ... quod non manet forma ut si dicatur sic Ego ... te baptizo et filii et in nomine spiritus sancti et non est verum baptismus Si autem ... non mutatur ... forma est verum baptismus ut si dicatur Ego te baptizo ~~...~~ in nomine patris et filii et spiritus sancti nomine Si autem fit ... ... sacerdos ... aqua

dicit Ego te baptizo ista aqua ... ... in nomine patris et filii et spiritus sancti hoc dupliciter quia ... ... sit hec interpositio quod ... ... et ... discontinua ... potius ... verba et sine interpositione ... ... non est verum baptismus vel non ... ... mora ... ... non obstante interpositione hec est baptismus verus nisi ex malitia fieret tunc ... est ut ... ~~...~~ ... alia membra ... est

¶ Quartum ... ... quod hec ... non ... de ... aqua ... quod talis debet esse materia huius sacramenti quod ipsa ... aliquo ... ... et ... ... aqua ... ... sacramenti effectus ... ... gratiam baptismi fomes peccati aliquo mitigatur culpa expurgatur et ... ... baptizatus ... aqua ... ... que est frigida ... et diafana ... ... aqua ... ... ~~...~~ mitigationem ... non ... in ... ... ut maneat ista ... ... aqua ... culpe ab ... ... diafanitate ... ... illuminationem Sed forte quis diceret quod ... ... fit ... in ... Et ... ... in ... fit ... ... quod non ... ... fiat ... baptismi in ... vel aque ... ... est quo ad ... ... quod forma ... verborum non ... ... quod si fuisset ... fuisset baptismus in nomine ... ... non ... ... quod ... ... spiritus sanctus ... ... ~~...~~

Quintus articulus

... ... Joh. ... ... baptizatus ... ... baptismi ... ...

... ...

... ... articulo ... ...

ber9 effect9 baptismat equalit(er) conuenit
omnib(us) bapt(izatis) ut sic ar(gui)t(ur) p(ri)mo quia ad effect(us) equalite
cause s(ecundu)m (con)eq(ui)t(ur) equalitas effectuu(m). s(ed) tanta
e(st) equalitas cause ut (pate)t apud omnes baptizatos
q(uia) d(icitu)r vnu(m) baptisma iuxta illud ap(osto)li
ad Ephe(sios) 4o vnus deus, vna fides, vnu(m)
baptisma, cuius tollit(ur) ex die iustificatio
ca(usa) (et) in m(u)ltis scripture capitulis
Ad hanc q(uestio)ne(m) salua viri (et) de (con)ductu ex
(com)posito dicit(ur) res sacri / 2o qui sunt qui
recipiunt rem sacri (et) sacram / 3o q(ui) sunt
qui recipiunt sacram (et) no(n) re(m) sacri. Et
q(uo)d solu(m). Quantu(m) ad p(ri)mu(m) ad(uer)tendum est q(uod)

p(ri)m9 articul9 p exemplu(m) p(ro)bat(ur)

nota

res sacri que(m) accipi(tu)r l(ar)ge p(ro) d(e)i (con)cessu
cost(it)utu(m) h(abe)t ex diuina institutione seu or-
dinatione p(ro)pter q(uo)d suscipit sacra(m) bap-
tisimi siue illa sit gr(ati)a gr(ati)s data
siue gr(ati)a gr(ati)am faciens. Alio mo(do) res sac(ramen)ti
capi(tur) s(ecundu)m q(uo)d (con)t(ra) ip(s)a (con)fugit ad gra(ti)am
q(uam) facie(n)tem (et) hoc mo(do) no(n) accipi(tur) h(ic) res sa-
c(rament)i q(uia) ut sic ipse est virtus d(eu)s res sac(ramen)ti
cuius q(uo)d o(mn)is recipit qui recte ad sa-
cram baptismi accedit ut patebit infra
q(uo)d sacr(amen)tum i(d est) non ... aliquos
suscipere sacram (et) no(n) rem sacri plenu(m)
esse sub(stanti)a q(uo)d bap(tismus) d(ici)t(ur) sacri, res d(icitu)r
p(ri)mo (et) p(ro)p(ri)e re(m) sacri d(ic)at rect(i) gra(ti)a
gr(ati)am faciens ex sup(er)sti p(ro)p(ri)e sa-
c(ramen)ti etiam intelligi debet remissio omnis
culpe (et) pene eterne (et) virtutu(m) infusio (et) h(ab)it(us)
ciu in anima infallibiliter (con)fert(ur) gr(ati)am bap-
tismale ita q(uo)d si aliquis (con)festim mori-
ret(ur) post receptam gr(ati)am talem recte
ad vitam eternam volaret absq(ue) pena
in purgatorio q(uia) o(mn)is res p(ec)c(at)i no(n)
passus ex cunctis s(ecundu)m d(ictu)m h(ab)et Henricus. Quantum

2us articul9

ad 2m articulum po(nu)ntur duas (con)c(lusi)o(n)es, p(ri)ma (con)c(lusi)o
paruuli qui recte baptizant(ur) recipiunt sa-

cram (et) rem sacri p(a)t(e)t ex p(ri)ma q(uo)d ... q(uia)
si recepto sacro baptismi moriunt(ur) im(m)e-
diate mittunt(ur) absq(ue) p(ec)c(at)o actuale p(e)c(c)ant
ad vitam eternam pro fide tenens ex
decis(ione) s(an)c(t)o(rum) i(d est) q(uo)d p(a)t(e)t ex articulo fidei
Et q(uo)d d(icit) Henricus no(n) o(mn)es bap(tiza)ti
salui eru(n)t. Et q(uo)d accidat (et) bap(tiza)ti
fuit ab alio. Et paruuli no(n) credunt
2o in baptismi sacra(men)t(um) baptiz(ati) q(ui) se obli-
gat ad obseruandu(m) (pre)ceptu(m) fidei. Et paruuli
ad h(ab)uit no(n) sunt apti. Et 3o se h(ab)ent sic ...
tamq(uam) pot in actu p(ro)p(ter) p(ro)p(r)ie (et) sacr(amen)ta sic ethic(us)
Et paruuli et adultos dist(inc)t(ion)e(m) ... p(er)-
uenit no(n) p(ote)st mat(er) credendi nisi de

nono ... i(d est) no(n) h(abe)t fidem. Verum quem
tamen h(ab)eret si rem sacri recipit. Et q(uo)d
istas ... lo(quitur) Dyonisius in li(bro) de ecc(lesiastica)
ierarchia ca(pitulo) ultimo vbi loq(ui)t(ur) de sa-
cris sic d(icen)s diuini nostri duces s(cilicet) ap(osto)li p(ri)mi
fuerunt infantes recipi bap(tis)mu(m) (et) (con)firma-
ri. Virtus est etia(m) debeba(n)t i(n) familiaribus
eccl(esi)e obs(er)uari. Et talis p(ro)cedit baptis(mus)
Ad obiectiones p(ri)mo (et) 2o loco d(ict)a q(uia) i(d est) q(uod) in-
fantes no(n) p(ossu)nt p(ro)p(ter) se p(er)ficit paruulos in
fide eccl(esi)e. Ad 3m d(ic)o q(uo)d h(ab)et ... de
h(ab)itibus acq(ui)sit(is). Et d(ic)o in(fusis) n(on) fuisse
o(mn)e q(uo)d illi in(n)at. Et no(n) i(n) toto ita
p(ro)p(ter) sic sicut gr(ati)am ponu(n)t. S(ecund)a q(uestio) sit ita

2a q(uestio)

o(mn)es adultos qui baptiza(n)t(ur) no(n) pa-
nes obicem gr(ati)e dei recipit sacram
rem sacri p(ate)t (con)ceptu p(er) locu(m) animaru(m)
q(uo)d si i(d est) q(uo)d ... b(e)n(e) in ee vires ... Et ...
... i(d est) qui aut sunt adulti no(n)
p(o)nentes obice(m) patebit infra statim
3us articulus ponit qui sunt qui recipiunt
sacram (et) no(n) rem sacri. Circa q(uo)d p(ri)mit-
to p(ri)mo q(uo)d d(ict)o est in p(re)dicto. Circa q(uo)d
recepta(m) vnus est ... ip(s)ius bap-
tizandi q(ui)a ad illa q(uo)d sit ... cum

in baptismo. 2m impedimentum est fictio suscipientis baptismum. Quo ad primum dico quod dissentiens potest dici se habere duobus modis: negative sicut quando praebet consensum; alio modo contrarie privative cum actualiter dissentit ita quod vellet voluntatis oppositum illius quod agitur circa ipsum. Primum contingit dupliciter quia vel talis non consentire sive consensit sed tamen non elicit actum consentiendi circa actum baptismi quod potest contingere vel quia vel iam consentit nec umquam. Primo est hoc dico quod vel est capax rationis vel non. Si primo modo non recipit sacramentum nec rem sacramenti quia non capax rationis sine actuali vel habituali consensu recipit baptismum sacramentum. Si secundo modo est capax rationis hoc dupliciter quia vel quando fuit capax non consensit tunc nihil recipit vel numquam fuit capax sicut pueri vel ab origine naturalitate fatui et dico quod infideles et amentes talis recipiunt tantum sacramentum et rem sacramenti. Si autem consensit quando antequam pervenit ad baptismum et ille consensus perseverat durante amentia tamen virtute prioris consensus talis recipit [illegible] sacramentum et rem sacramenti. Dormientes vel freneticum non debent baptisari nisi immineret periculum mortis et in hoc casu si constaret de priori consensu possunt baptisari et si dormiunt [illegible] [illegible] qui in dormiendo [illegible] moriuntur. Si autem baptisandus est actu dissentiens quod dissentiat aliquis circa ipsum fieri hoc potest esse dupliciter vel quod dissentit animo ita quod nullo modo consentit et tunc quidem in negatione nec recipit sacramentum nec rem sacramenti vel dissentit et consentit vel dissentit et consentit aliter tamen et aliter quod absolute dissentit sed comparatione consentit in hoc tamen recipit sacramentum sed non rem sacramenti quia non fit [illegible] actus voluntarium simpliciter licet non sit proprie volun-

tarium vel ex coactione mortem in mare talis enim suscipit caracterem. Dicitur et est licere baptismus ut [illegible] maiores de baptismo [illegible] effectu ubi sic dicit quod [illegible] suppliciis violenter attrahitur ne detrimentum incurrat baptismum suscipit sacramentum. Talis et is qui ficte accedit ad baptismum et caracterem suscipit christianitatis impressum et ipse tamquam conditionaliter volens licet cogendus est ad fidem christianam / aliud ipse absolute vellet

tum. Quo ad 3m impedimentum fictionis dico quod duplex potest esse fictio. Una simpliciter ut si accedens exterius simulat se sacramentum recipere interius tamen animo non vult recipere baptismum, talis fictor non recipit sacramentum nec rem sacramenti sed ecclesia compelleret eum ad observandam fidem propter istum maiorem actum exteriorem. Sed alia est non simpliciter sed secundum dispositionem tantum quia [illegible] exterius et sufficienter dispositus se tum ad baptismum interius tamen non sit dispositus quod dupliciter contingit. Uno modo quod deficit in fide. Alio modo quia intendit mortaliter peccare post non recipit quia et si sit absolutus non impeditus [illegible] peccare et accedit ad baptismum sacramentum recipit sed non rem sacramenti et debet fictionem [illegible] secundum praemissa allegatam cessare tamen postmodum fictione cum talis poenitentiam egerit tunc virtute prioris rem sacramenti recipit cessante fictione talis ut dicit Augustinus et magister allegat tunc baptismus valere incipit cum fictio vera confessione recedit. Sed contra ad productionem effectus in actu requiritur in actu sed baptismus est causa effectus sacramenti et iam baptismus preterit. Secundo cessante fictione ut premissum est vel tunc absolute virtute sacramenti ab omni culpa et ab omni poena vel non

Obiectiones

¶ Nota circa 1um articulum baptismus fluminis dicitur motus per aquam vel ablucio corporis exterior facta sub forma verborum prescripta a Christo, namque ut ait Augustinus accedente verbo ad elementum fit sacramentum. Alii dicunt quod aqua abluens est baptismus fluminis. 3ii dicunt quod caracter. Nos vero dicimus quod baptismus tantum sit aqua abluens. 2um nota tamen sicut fuit tempore Christi remissio. 3um quod est sacramentum tres sunt caracter. Dicimus ergo quod aqua verbo vite sanctificata proprie est sacramentum baptismi ut dicit Augustinus. Caracter non sacramentum.

si sit tunc de malicia impartitur commodum quod esse non debet. Sed non tunc optinet penitencie beneficium quia non est dignus. Ad 1um dico quod ipse baptismum, eius [illegible] et caracterem Christi tamen iste recipit eius sanctificatorem. Ad 2um dico quod non est [illegible] quod in hoc casu iste absolvitur ab omni culpa cum baptismum habet integram non tenetur confiteri ut postea satisfaciat quod omnis illa cum sua pena remissa est in sacramento. Ex quo ad 3um quia post baptismum contricionem habet sicut alius penitens.

¶ Circa 4um articulum 1o premitto quod triplex est baptismus fluminis, sanguinis et flaminis. Et sit baptismus flaminis fluminis dignum est quod liberat et ab [illegible]. Baptismus sanguinis est martirium. Baptismus flaminis est cum quis per dei misericordiam sanctificatur aut sanctificatus sine hoc fiat in utero matris ut debetur virgine [illegible] de Johanne baptista et de Jeremia propheta sive in hoc mundo sicut fuit sanctificati apostoli sive [illegible] penitencie sive sanctificacionem [illegible] in omnibus hiis est baptismus flaminis. Iste baptismus sanguinis dicitur supplens sacramentum. His premissis respondeo quoad questionem istam, omnis homo baptizatus baptismo sanguinis vel flaminis et non baptismo fluminis habet eius sacramentum [illegible] habet sacramentum quod non sanctum est sed est effectu solo ut premissum est in articulo 1o quoad 1am questionem. Ad 2am quod sicut ista tria baptismus flaminis tenetur integer in se est suscipere baptismum fluminis patet quod preceptum de baptismo fluminis non excipit aliquem. 2o nisi quis in articulo sit tunc etiam patet hoc quod per beatum Augustinum qui dicit ille solus precedit baptismus flaminis [illegible] necessitas [illegible] excludit alias [illegible] in hiis omnibus excedit. Ad 3um dico necessario cum quod [illegible] in se intencio non semper sit [illegible] dispositiva [illegible] [illegible].

¶ Sacramentum baptismi fluminis liberat a pena et a culpa et imprimit caracterem; flaminis tamen liberat a culpa; sanguinis a pena et a culpa.

Prima questio

2a questio

vero ex malicia baptizantis ministri impediatur sacramentum baptismi quod sic arguitur quia illud in se maculatum est non potest conferre illud quo alius mundetur; sed per baptismum ipse qui recipit mundatur. [illegible] Ad oppositum patet quia dicitur manus [illegible] sordes debet esse munda. Ad 1um patet per Augustinum et dicta sanctorum ad hoc allegata et patet idem sicut quando [illegible] agente cum potestate ministri malicia non potest effectum impedire [illegible] sicut est in proposito 1a questio. Circa 2am questionem [illegible] dictum est de [illegible] requisito. Non [illegible] potuit ministris potestatem dimittendi peccata. 2a questio patet [illegible] sive [illegible] quod sit caracter et quis est et in quo est. Ad 3um cum baptizatus [illegible] [illegible] in [illegible] recipit caracterem. Circa 2um articulum sic quia ista supposito quod minister in baptismo habet debita elementa et debitam formam et [illegible] intencionem ecclesie intendat baptizare non impeditur sacramentum etiam si minister sit in peccato quia sua malicia preter quod obmissio illius quod non est de essencia sacramenti et ad [illegible] eius oppositum non impedit sacramentum sed bonitas ministri. Data ergo sit de congruencia non est tamen de essencia sacramenti 1a questio. Vero ratio est malicia de se [illegible] [illegible] sic que [illegible] ea quod sit de essencia sacramenti debet esse etiam bonitas ministri est valde necessaria eo quod necessarium sit an odio sit dignus vel [illegible]. Ex omnia in [illegible] [illegible] necessarium est. Ex quo [illegible] [illegible] passim arguitur sicut quod [illegible] non est de essencia sacramenti sed quod [illegible] baptizare et tamen illa non est necessarium quod

Prima questio

¶ Circa primam questionem nota quod sacramentum baptismi [illegible] caracterem Christi i. [illegible] apostolo non [illegible] rebaptizari. Ex hoc [illegible] de [illegible] [illegible] in [illegible] reconciliandi sunt ut spiritum sanctum accipiat quod [illegible] etiam dari non potest.

quia salus dicens est dicto nam iter p
mitiva .i. pelagianorum pbatur per dictum gl
rec. sic. Racio quia sicut nam dicit Commentator
Theol. ut scismatis impediat ministro
bap^tism^ sacrum sicut Ciprianus dixit non est con
ueni ... quod licet Ciprianus hoc terminisse tamen
quia ...ciast .i. 3a . Racio est materia
debita est ... sacri in baptismo sic
forma in debita .i. ministro in debitus
... ... non minus
requiritur minister quam materia vel forma Sed
males hoc est in debitus minister vel sic
dicte Aug. .i. 2a . sic membrum mortuum
alio membro non sit influens vitam
quod 2m Aug. .i. 2o de libero arbitrio
... dat quod non hec Sed minister est
... est membrum mortuum ...
... est membrum ... influit vita .i. ... Ite
2 per baptismum influit vita .i. ...
... ... de dictis ... primo
Aug. in li. de baptismo parvulorum et hec
illud dicitur sine ... ... pa
... ... sic dicit ... ... for
ma ... ... baptismi minister ...
... non ... quod ... non ... nec
... ... accipere sic ... ...
... dicit ... ... non ...
... ... baptismus per ... ...
dat ... pollui. Racio ... ...
dicit ... tenendum est quod ...
... ... mali ... baptismi
non ... per ... quod ...
... allegat ... Aug. super Joh.
... ... de baptismo ...
... ... dat ... non
... est minister ... dat ... Ite
Aug. ... ... dicit
sic ... non est melior baptismus qui ...
liore dat ... mali ... ... non
... dat ... Aug. ... ...

sic dicit quod ... ... non baptisat qui
... ... baptismi sunt ...
per ... Racio ... dico quod ...
vel ... in ... sufficit ... ad
... non sit ... Racio ... dico quod
quod non ... de sacro sit ...
... ... nisi sit ... fidem
... ... sit per ... ...
... ... Ciprianus licet ipse ...
dixit vel in ... ... tamen non
... ... non fuit
... sibi vel alio ... Sed ...
... est ... ... vi.
... de ... Aug. .i. li. de baptis-
mo ... opinionem Cipriani
Ad 2m dico ... quia non est
... de ministro sicut ... vel for-
... ... vel ... ...
ut ... est tamen ... debito
... ordine Sed non ... ...
... illud requirat ... ministro
Ad 3m dico quod non est ... ...
... dat baptismus non ... ...
... ... Ad 4m dico
quod ... minister non est ...
... est de ... ... tenere
... ... Sed ... sit ... ...
... ... Ad 5m dico quod
... ministros baptismo ...
... pollui saltem ... vel ...
... ... Racio ... baptismus
per malum ministrum non ... ... Sed
... ... 2m ... Aug.
Sicut ... lapidem ... ...
ad ... ... Sed ...
... ministro ... ...
... gratia sicut ...

2a 9o

malus non tollit nec euacuat utilitatem
ecclesie pauperum [illegible] plenum [illegible]
dum [illegible] hoc utilius est incipien
[illegible] si nescit committere [illegible] bonum est

Dubitatio

¶ Sed nunc est dubitatio circa istas glosas
an incipiens sacramentum baptismi ministrando
quod sit extra malum peccet dicendum est
quod vel est tam malus quod est ab ecclesia pre
cisus s[cilicet] per excommunicationem et hic adhuc
dicunt quidam vel est tolleratus in ecclesia et per
ecclesiam ipse baptizans [illegible] non peccat vel
non precisus non peccat Sed 2º s[cilicet] ubi aliquis
[illegible] est nunc unius Vide Augustinum in li[bro] de bap[tismo]
contra donatistas qui dicit quod multi tam per
quos licite est a paganis baptizari et hec
[illegible] idem notatur Iohannes Andree de consecratione

¶ Si autem hic minister est malus malicia
peccati mortalis quod non est precisus ab ecclesia
tunc vel quia peccatum suum non est notorium
quia non dicit nec habuit scandalum [illegible]
tunc idem minister non [illegible] adhuc aliquos
dicunt quod [illegible] peccatum quod non est notarium
talibus in publicis actibus debet vitare
proximum Et ideo [illegible] hic sacramentum in
[illegible] Si autem peccatum est notorium adhuc
non peccat [illegible] [illegible] [illegible] petendo
[illegible] proprio [illegible] vel alias committendo
baptismum alicui ministro vel [illegible]
[illegible] ille peccat petendo a suo pla[illegible]
[illegible] debitum sibi Sed sic est quod plane vel
ab ecclesia institutum tenere [illegible]
[illegible] et non [illegible] nunc [illegible] quod in [illegible]
baptismi sit in [illegible] [illegible] id [illegible]
ad [illegible] et quantum ad ministrum est omnibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] est [illegible] [illegible] baptismi
tamen non in [illegible] [illegible] adinuen
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] baptismi ministrando

sicut hic [illegible] quantum ad ministrum quod [illegible]
[illegible] quibus [illegible] post [illegible] ministerium [illegible]
et baptismi tam [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] est [illegible]
ministrum [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible]
fit ex officio [illegible] [illegible] quantum [illegible]
[illegible] permissione Sed [illegible] [illegible] [illegible]
baptizat in [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible]
[illegible] ille [illegible] [illegible] baptizatus
non esset in baptismo Christus baptizat
[illegible] [illegible] [illegible] baptismi
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et mortem [illegible] Christus [illegible] 2º ar[ticulo]
[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] quod
quod [illegible] est potestas dimittendi peccata scilicet
auctoritatis excellencie et ministerii potestas
[illegible] est qua quis [illegible] [illegible]
superiori potestate [illegible] potestas [illegible]
[illegible] est qua quis [illegible] [illegible]
[illegible] auctore superiori tamen [illegible]
ib. illius potestatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] eadem
potestas aliquos [illegible] non [illegible] potestas
ministerii est qua quis [illegible] ad
effectum [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] Sed [illegible] agentis [illegible]
¶ Ista [illegible] premissa [illegible] [illegible] [illegible] 3ª 9º
[illegible] [illegible] ista quod potestas auctoritatis
dimittendi peccata non potest communicari
[illegible] creature [illegible] quod solius dei
est [illegible] non potest [illegible] Sed hec
potestas est solius dei ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed [illegible]
[illegible] quod dicit glosa [illegible] [illegible]
Epistolam ad Corinthios quod dicit quod [illegible]
[illegible] auctoritatem baptismi [illegible]
[illegible] [illegible] glosa non loquitur [illegible]

¶ Circa 2m articulum [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] bonum
[illegible] malum ministri baptizandi [illegible] potestatem
baptismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ego sum Pauli ego
sum Apollo [illegible] [illegible] [illegible] baptismum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
baptizat Petrus vel Paulus Sed [illegible] [illegible] illa
potestas baptismi quam Christus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] potestatis [illegible]

[illegible] peccata in baptismo [illegible] [illegible] potestatem
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod potuit [illegible] potestate dimittendi
peccata non [illegible] [illegible] quod ipse potest [illegible]
[illegible] non [illegible] ut [illegible] auctor remissionis
[illegible] ut minister [illegible] [illegible] nec
ipse [illegible] ut [illegible] [illegible] ipse [illegible]
[illegible] [illegible] minister [illegible] non [illegible]
auctoritatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sacramento

¶ non caracter est qualitas i passibilis qualitas
illuminans animam ad uidendum facilius quam [illegible]
sit [illegible] q̄ facere ... et per [illegible] et
forte melius q̄ [illegible] qualitas disponens et [illegible]
litans animam ad suscipiendam graciam

simpliciter sed auctoritate allegata q̄ ꝑ fat ad auct
tate excellencie et hec est conuertibilis
9o ticatur ... Ꝛa. quo sit ista q̄ potestas excel
lencie i u [illegible] ... [illegible] ad [illegible]
talium effectum sed conuertibilis fuit [illegible]
tate tamen non est ipsis communicata preter
[illegible] potestas soli [illegible] 2m q̄ [illegible]
ta e ut patet [illegible] que [illegible] potestas [illegible]
que sit [illegible] 2m doctores [illegible] q̄ [illegible]
sancta [illegible] effectiua [illegible] q̄ sine
sancta ad suum [illegible] sunt [illegible] aliam
[illegible] sancti effectum 3m est [illegible]
[illegible] institucione baptismi et alia sancta [illegible]
est et q̄ sunt [illegible] in [illegible] aliquis
baptismus illa [illegible] sunt [illegible]
[illegible] potuit ista alia [illegible] insti
[illegible] communicata tamen [illegible] non
2a 9o [illegible] ut [illegible] est [illegible] Ꝛa quo sit ista
potestas est [illegible] concessa [illegible]
quia ipsi [illegible] sancta [illegible]
[illegible] diuina [illegible]
[illegible] ad remissionem culpe [illegible]
[illegible] patet [illegible]
[illegible] [illegible] q̄ [illegible]
[illegible] creature [illegible] potestas [illegible]
[illegible] Ad 3m dico [illegible]
q̄ 2m doctores caracter est quedam
in [illegible] [illegible]
suscepit [illegible] q̄ non licet iterari [illegible]
sit [illegible] baptismus confirmacio et ordo
quia [illegible] iterum [illegible] ut [illegible]
1a non iterandum [illegible] tradidit / alii [illegible] doctores
posuerunt q̄ caracter non est aliqua res ab
[illegible] qualitas / Ꝛa [illegible]
[illegible] et [illegible] tenet / [illegible]
q̄ caracter sit res absoluta [illegible]
q̄ est fundatum [illegible] eo q̄ fundatum ×
Ad 1m [illegible] qualitas [illegible]
[illegible] ille doctor caracterem ad primam

× [illegible] sit q̄
[illegible]

[illegible] qualitas [illegible] non [illegible] dispo
sicionis et [illegible] alii doctores qui posuerunt ca
racterem impressum ad [illegible]
q̄ dispo sit facilius [illegible] iste doctor
q̄ [illegible] non sit [illegible] dispo [illegible] dico
q̄ difficile est [illegible]
[illegible] effectibus diuine et miraculo
[illegible] q̄ caracter sit [illegible]
[illegible] quia disponit ad graciam q̄ [illegible]
[illegible] Ꝛa in [illegible] doctorum [illegible]
quia quidam ponunt [illegible] anime
quidam [illegible] / Et isti [illegible]
[illegible] quia [illegible] ut [illegible]
[illegible] libri / Alii [illegible]
ut [illegible] et [illegible] / Et q̄ caracter
[illegible] patet q̄ ipse est [illegible]
[illegible] Ꝛa est [illegible]
[illegible] non iterandum sicut
[illegible] Ad 4m ad [illegible]
[illegible] q̄ triplex est baptismus ut [illegible]
[illegible] est et [illegible]
[illegible] baptismus [illegible]
flaminis [illegible] sit q̄ in [illegible]
[illegible] quia [illegible] Ꝛa
[illegible] baptista et [illegible]
[illegible] baptismus [illegible]
[illegible] quia qui morte [illegible]
[illegible] fidei katholice baptisati [illegible]
[illegible] quia [illegible] q̄ [illegible]
[illegible] Ꝛa [illegible]
[illegible] fidei katholice ut [illegible]
[illegible] ad [illegible] fidem [illegible]
[illegible] Ꝛa quo [illegible] non
[illegible] baptismus flaminis patet [illegible]
[illegible] ut maria [illegible] flaminis [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] qui [illegible] flaminis [illegible]
[illegible] de summa [illegible] non est

iteratum non potest. Sic Augustinus quia dominus primum[?] ad vitam ... pertinet baptismi non potest iterari, ubi Augustinus qui non vixit non potest mori, quia natus non est iterari non potest. Ad ... per ... dico quod est = ille qui medicatur est alius vitae (?) ... immunditie non possit ... in fate[?] in ministerium ad tamen ... eius vino medica ... mundo facit mundum ... infirmus medicis ... applicat alteri infirmo aliquam medicinam. Ad tamen ... sicut ... vitae ... sanat hominem ...

Ponitur tertium[?] in parte confirmationis ... gratia confirmata. Contra[?] articulum est quod in parte baptismi confertur gratia sufficiens ad salutem ... articulum auctoritate Rabani qui dicit quod per impositionem manuum summi sacerdotis Spiritus Sanctus ... datur confirmato. Et non dicitur dari Spiritus Sanctus nisi cum datur gratia gratum faciens ... Circa hoc quaeritur ... de quibus ... quod sit ... in parte confirmationis imprimitur ... ipsi confirmato; 3º quomodo sit ... de necessitate salutis. Quaeritur de materia ...

Dicendum ad primum sit ... quod in parte confirmationis confertur gratia gratum faciens ... confirmatur in bono nisi per gratiam quae est ... Ex parte confirmationis ... confirmatur in bono ... 1º ... per auctoritatem Rabani adducitur ... quod ... illud dicit Augustinus ... quod sit ista gratia gratum faciens data in confirmatione non est alia ... a gratia data in baptismo ... quod gratia ... non sit ... 1º ... Ex ... super librum 2º distinctione 26 ... confirmatur quod ... sunt virtutes debiles et robustae quod magis et minus ... sufficiat ... Sic ... potui[?] ...

Virtutum et gratia confirmationis est ea[?] ... quantum sit sancta in qua confertur ... Contra istam opinionem est quaedam opinio quae dicit quod gratia baptismalis sit una alia ... a gratia confirmationis ... sicut quod virtutes et dona distinguuntur ... 1º gratia baptismalis et gratia confirmationis distinguuntur ... probat quod sunt virtutes et dona ... quod gratia baptismalis est ... donorum. Et arguunt isti sic: sicut morbi distinguuntur sic medicinae morborum debent esse distinctae. Sed morbus peccati originalis cuius medicina est gratia baptismalis distinguitur ... a morbo ... cuius medicina est gratia confirmationis ... est non per Cassiodorum quod dicit ... passionum non eum ... sanat ... et ... Item sicut signa debent esse conformia ... sufficit ... Sed baptismus et confirmatio sunt signa distincta ... in materia quae informatur ... sicut per ipsum dicit ... quod materia baptismi est aqua et forma est ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Sed materia confirmationis est chrisma, forma est Signo te signo crucis et confirmo te chrismate salutis. Solutio: ad primum dico negando ... quod ... semper oportet tamen esse ... in causis sunt ... sicut quod ... calor ... eadem ... ... effectum quod mollificat ... ... Ad 2m nego ... quod eadem medicina ... aliter accepta est ... morborum. Ad 3m dico quod ad ... signi sufficit aliqualis ... conformitas ... non est necesse ponere omnimodam conformitatem ... ibi sunt signa sunt constitutione impositione ibi valde diversa ... Dicendum ad 2m articulum ...

2us articulus

Primus articulus

2a quaestio

... ad esse ... sacramenti ... est forma ... 2m ... confirmare ... 3m est dignitas confirmandi ... quod ... sacramenti ... confirmat ... ubi ... fronte ... Et ... iterari ... baptismus ... quod ... cum ... est in ... quod ... peccata ... quae non iterandum ... virtus ... sacramenti ... ad ... in baptismo datus est in remissionem

Obiectio

mortem[?]

quo ista quod in sancto confirmationis cara
ctere signatur / ex hoc quod p[er] dictum est con
firmatus est sanctus quod iterari non potest
persuaderi sic quod in eodem bene ordinata
n[ost]ro sancto qui sunt de eodem datum
signum quia ipsi omnes p[er] distant
ab aliis Sed etiam in eodem milites
distinguuntur a laicis et dicte ab aliis
Sed eodem militie est bene ordina
tus et eodem de hoc sancto salu
sunt signati caractere baptismi quo
distant a non baptizatis ad
militiam per signatum caractere con
firmationis et dicte eodem puta sacer
signatur caractere ordinis et confirmat
quo si sic sanctus sive clericus
post et sancte denique confirmat sanctum consign
atur et sanctum caractere baptismi confirmat
sive clericus sic caractere confirmationis
confirmatum sive clericus post et caractere
ordinis sive episcopi iam 3a questio sit
1a caracter qui in confirmatione imprimitur
est peccatum in se prius
clericis preparat poenitentiam sic quod ca
racter confirmationis est quedam potentia
ordinata ad actum bellandi et adversus
inimicos fidei catholice Sed actum
ad unum est ut colligitur ex eodem
eodem quedam dicta quod caracter baptismi
est in essentia anime caracter confirmationis
in voluntate / Caracter ordinis in intellectu
Circa 3m articulum an sit quod ista soli episcopi
sunt et clerici et cetera quem ritum ecclesie
ministri proprii huius sancti confirmationis
sic quia in primitiva ecclesia soli apostoli
fuerunt huius sancti ministri ut colligitur ex
glossa et actum apostolorum Sed presbiteri sunt
successores discipulorum sic episcopi sunt suc
cessores apostolorum ut in c[apitulo] manuum i[m]po
sitione de consecratione ubi ... proprius Questio
xx de consecratione ubi dicitur quod sanctum con
firmationis a tempore apostolorum fuit solis ponti
ficibus reservatum tamquam ministris huius sa
cramenti et mandat prohiberi presbiteris ne exhibi
tio huius sancti ... ubi dicitur in fine ... alique
in dubia quedam ... in necessitate
ut fiebat in essentia 2a questio sit ista quod de
privilegio speciali summus pontifex possit sim
plici sacerdoti dare auctoritatem confirmandi seu
exhibendi sanctum confirmationis sic quia
papa potest committere presbitero cardinali
auctoritatem conferendi ordines sacros
quod magis est in aliis Questio an generaliter
quod eodem presbiteri cardinales
sunt episcopi Sed preterea quod ... pres
biteris presbiteris exhibitio huius sancti et
postea iterum commisit eis in quibusdam
... in c[apitulo] pervenit de con
sec[ratione] dist[inctione] Sed de isto tamen dicunt
aliquando quod isti patres antequam
non conferebant sanctum confirmationis
Sed solum dabant aliquod sacramentale ...
baptizatos confirmare in frontibus
Alii dicunt ut notatur in c[apitulo] 4 in c[apitulo] manuum
de consecratione prius allegato quod sanctum de
plene potestatis possit non solum presbiteris Sed
laycis huius ministri vel officium delegare
Sed glossa dicit ibidem quod non Sed unde
archiepiscopi vel episcopi qui per se possunt exhibere
sanctum possunt aliis in sedibus se ut
simplicibus sacerdotibus committere videtur glossa in
c[apitulo] pastoralis quod non Sed et est fiunt
ad hoc ... certum sunt evidentes quod
episcopi ea quod sunt iurisdictionis ut potentia in
dicendi et excommunicandi et consilia possunt concedere
aliis in sedibus se quod sunt ordinis

Quintus articulus

2a q°

Sextus articulus = ex parte

2a q°

vel operatio caritatis non potest demandari nisi certis de clero qui sunt in superiori gradu quemadmodum aqua de consecratione ecclesie vel altaris. Et certum est quod sacramentum confirmationis conferre non est infirmitatis vel ordinis etc. Quarto ad articulum querit quod ista susceptio huius sacramenti non est simpliciter et absolute necessaria propter quod ad salutem patet quia sine susceptione sacramenti potest quis salvari ut est glossa. Tenet ecclesia autem patet quia qui bene credit et baptizatus fuerit salvus erit. Et de consecratione distinctione 5a dicit sic. Omnes fideles per manus impositionem episcoporum post baptismum spiritum sanctum suscipere debent ut plene christiani inveniantur. Quod dicitur quod sine huius sacramenti perceptione christianus non sit plene christianus et hoc sacramentum est ad salutem necessarium. Ad solutionem istius questionis sit 2a ista quod ad quos adultos est necessaria susceptio huius sacramenti si mortem imminere viderint et commode possent propter quod alias videtur quod sacramentum contempnere et salvari non possit. Igitur quod patet ex quo qui nitantur huius questionis pape nollet hoc sacramentum videre contempnens ipsum. Et contempnens non est plene christianus ut dicitur glossa de consecratione.

Quarto ad 2um articulum sit questio utrum quod sacramentum confirmationis indiget aliqua materia patet quia sacramentum est elementum sensibile corporaliter expositum spiritualiter ut dicit Hugo. Et sacramentum sit per materiam ut questio videtur confirmatur quod sufficit diffinitum est quod dum tradidit sacramentum per tempus inundandi non posset sine elemento sensibili ponetur. Species in tempore. Et apostoli per manus impositionem confirmabant. Ad primum dicitur quod apostolis signa visibilia indicatio esse sufficit apparitionis non oportuit tunc esse elementum. 2a quod sit ista quod materia huius sacramenti crisma patet per confectum quod conficitur ex oleo et balsamo patet ex ritu ecclesie quod pontifices dedicato tempore anni ad hoc conficiunt crisma quod sit hoc sacramentum materia etc. Et glossa patet quod sancti hoc sacramentum

sit mixta et dicit doctor quod hoc fit propter duo. Ratione ... oleum ... propter nitorem conscientie fidem ex bona fama balsamum propter odorem digna et laudabilem conservatio ad quos duas ... hec sit ... propter hoc sacramenti susceptionem. Et ponitur quod dicitur esse baptismo exhibetur illud sacramentum consecratione loco ... valet. Dicitur ergo est ... sacramentum. Et est tamen suppletum quod fuit in ... permissum ut dispensavit ... ex dicitur de sacramentis ... Ad ... dicitur ... et ... dicitur impositione. Secundo sit ...

Utrum eucaristia sit dignissimum inter sacramenta. Quod non arguitur quod sacramentum baptismi est dignius. Probatur patet comparando effectum ad effectum istius etc. Contra arguitur ... quod sacramentum est dignius ... et exhibitum est nobilius. Et ... sacramentum eucaristie ... ... verum. Contra hoc ... de ... pro de hoc sacramenti institutione 2o de eius forma et confectione 3o de eius susceptione et dispensatione et 4o de susceptio... de eius eminentia et dignitate. Quoniam ad primum quod institutio sit per ... quod id sacramentum ... non debuit institui ... ad ... quod ... sacramentum non debuit institui sine ... ~~Et ... quod ... debuit ...~~ Et hoc ... fuit ... ad ... ut ... est quod ... est ... Et confirmatur ... quod sacramentum ... non debuit institui

an tempus gratie / Et sacramentum illud est [illegible] sit
maximum est et tempus gratie ideo dicunt an[te] [illegible]
ad dictum dicit apostolus ad Galatas 4o at
ubi venit plenitudo temporis misit deus
filium suum / Et quia medicina confortativa
debet dari infirmis ut confortentur
sed sacramentum eucaristie est medicina confor-
tativa prout doctores dicunt et omnes fideles
in gratia ante [illegible] ad dictum fuerunt in-
firmi ergo [illegible] / Item omnes viva-
tor indiget viatico sed ante [illegible] adve-
ntum [illegible] fuerunt homines viatores
[illegible] et sacramentum illud est viaticum
viatoris salubriter / Item [illegible] nullo
tempore misit et fideles [illegible] debebat
alimento spirituali / Et ab exordio
mundi semper fuit aliquod misit [illegible]
deles et sacramentum id est spirituale fidelium
alimentum / Item [illegible] Ratio ad primum negò
argumentum quia alicui dari debet medicina
[illegible] et dispones et ideo preterit
in veteri lege multe figure [illegible]
tamquam medicina [illegible]
et dispones ad illud sacramentum [illegible]
[illegible] tamquam [illegible]
[illegible] ad recipiendum illam forte
medicinam et tamen iste non obstan-
tibus [illegible] sustinere [illegible]
[illegible] medicine forte dicit enim [illegible]
in [illegible] manducaverit
[illegible] carnem filii hominis dicebat quia
durus est sermo hic quis potest eum audire
et abierunt retro / Ad 2um dico quod dictum
est viaticum [illegible] sufficiens [illegible]
[illegible] / aliud [illegible] ad [illegible]
[illegible] numquam defecit fidelibus viatoribus
quia semper fuit aliquod [illegible]

[illegible] et postea fuit sacramentum septima
Et 2um est [illegible] quod [illegible] debuit
[illegible] placuit et [illegible]
fuit / Ad 3um [illegible] fuit quia fi-
deles numquam fuerunt privati [illegible]
[illegible] spirituali quia
semper potuerunt suggere [illegible]
exemplis scripturis / Item quia aptissimum
tempus instituendi eucaristie sacramentum erat
[illegible] passionem [illegible]
isto tempore [illegible] qui est [illegible]
debebat quo ad [illegible] presentiam
tolli et absentari corporis [illegible]
[illegible] fuit quod [illegible] sacramentum
institueret ut fideles [illegible]
[illegible] Christi [illegible]
[illegible] temporali et [illegible]
confirmaret [illegible] sacramentum
impletum fuit [illegible]
fuerat in agno paschali [illegible]
[illegible] debuit ipsa [illegible]
quod debuit in [illegible] post agnum et [illegible]
[illegible] in cena ultima et [illegible]
[illegible] / Circa 2um articulum fuerunt opinio-
nes / Prima posuit quod dominus [illegible]
formam verbalem huius sacramenti instituit [illegible]
[illegible] fuit [illegible] formam
baptismi instituet et ideo [illegible] est
[illegible] qui est [illegible]
[illegible] indige-
[illegible] dedit formam post [illegible]
et [illegible] opinio [illegible]
[illegible] Christus [illegible]
[illegible] et postea formam [illegible]
sit [illegible] posteri [illegible] / Item
opinio quod [illegible] sibi et verba [illegible]
[illegible] semel [illegible]

2a 9o

2us articulus
prima opinio

2a opinio

Tercio quod corpus christi datur sub duplici specie et sub utraque est totus christus. Item dicitur duo sacramenta et unum quia sub utraque idem sumitur. Sed aliquis posset dare sub una specie et [illegible] quia posset esse quod non sub utraque specie esset totus christus magis periculum quia de facili posset effundi. 2a quia lege dicitur quod in illis sacrificiis de sanguine nichil habebat offerens licet de sacrificio haberet et dignum ne sanguis videbat vitam

ad consecrandum. 2a inspecto ad formam institutam manifestandam. Primum intellige fecisse tunc dicitur benedixit scilicet omnibus verbis hoc est corpus meum et postea fregit et dedit et iterum inspecta dicit hoc est corpus meum formam per hoc tradendo.

3a opinio dicit quod dominus simul consecravit et verborum formam instituit, ita quod sicut semel tamen consecravit sic semel verba protulit et istas tres opiniones recitando dicit Bonaventura quod 3a sit communior. Dicit tamen nos probantes inspicimus omnes eas esse satis probabiles, [illegible] de ar[illegible] recitat, contra opiniones istam quod oportet ubi consecravit. Sed aliquis quia nos addicit hanc opinionem quod christus illa verba non inclamavit, [illegible] opinio, ut ratione intellige ut auctoritas ut est in se [illegible] aliquid videtur [illegible] eadem sententie negari potest ipsa affirmatio. Contra ad quod arguitur est ista quod christus simul et semel consecravit et nobis formam consecrandi tradiderit hoc est 9o [illegible] quia si christus ubi non prius consecrandi aut consecravit aliqua verba aut consecravit sine ubis aut hoc [illegible] ut [illegible] per suppositionem divisionem. Primum dicendo non patet quod tunc [illegible] esset alia forma [illegible] et ista maxime [illegible] intentionem.

2m quia tunc etiam non imitaretur in hoc sacramento [illegible] in [illegible] 3m quia omnis esset frustra quod verba huius sunt prolata. 2o quia [illegible] Contra [illegible] quod forma necessaria [illegible] est ista hoc est corpus meum ipsa forma [illegible] est christus ut [illegible] [illegible] et ratione [illegible]. Sed quod corporum [illegible] ut [illegible] aliquam difficultatem quod [illegible] sacramentum [illegible] et [illegible] sic quod christus aquo [illegible] sancta habet efficaciam [illegible]

benedicendo consecravit et postea dedit discipulis et tunc protulit verba premissa dixit quod videtur quod premissa verba non sunt de forma consecrationis. Ad 2o sic Eusebius et Ambrosius addunt per formam consecrationis accipite et comedite [illegible] Eusebius sic dicit in visibilibus sacerdos visibiles [illegible] in suum corpus convertit dicens accipite et comedite hoc est corpus meum et eadem forma verba dicit Ambrosius et [illegible] de [illegible] 3o ad [illegible] Sed ubi dicit hoc est enim corpus meum quod videtur quod addita sunt a sancto Petro vel Romano etiam. 2o sic [illegible] quod demittat eum [illegible] vel aliquid aliud. Sed [illegible] Platonis verborum [illegible] erit consecratio. Sed dicitur 2m [illegible] est [illegible] Contra [illegible] sic [illegible] verborum [illegible] consecrat nec constituit tunc illa verba [illegible] ex parte [illegible] Sed dicitur [illegible] baptizo te [illegible] [illegible] dicendo quod christus non consecravit [illegible] dixit hoc est corpus meum et [illegible] Bonaventura dicit quod [illegible] textus habet benedixit et fregit non sit intelligendum quod consecravit et postea fregit. Sed [illegible] fregit et [illegible] verba [illegible] scilicet hoc est corpus meum consecravit et [illegible] ipse sic benedixit [illegible] consecrationem [illegible] Ad 2m dicendum quod Ambrosius et Eusebius non addunt illa duo verba accipite et comedite tamquam [illegible] ad formam [illegible] Sed [illegible] ad [illegible] consecratio.

Ad 3m dicendum quod illa coniunctio enim non est de [illegible] forme quia si obmitteretur adhuc [illegible] et [illegible] est [illegible]

po 9o

Cor^m

Obitus mihi q cor^m

po

2o

3o

4o

135

conuertantur. Sed qui admittit conuer-
sionem permittit eo quod conuersio in substan-
ciam [illegible] illa quo est addi-
ta quod corpus credatur asto [illegible]
[illegible] aut istius dicitur esse quod sacerdos
de premissa verba in persona christi quo
optime [illegible] isti quo enim ad [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] istorum
verborum ad precedencia verba christi. Ad [illegible]
[illegible] doctores [illegible]
[illegible] non demonstrat [illegible] ad
[illegible] determinate quod [illegible]
[illegible] presupponit entitatem [illegible] significa-
tiue et [illegible] non demonstraret
[illegible] ad quo determinate quod demonstracio
[illegible] impediret veritatem locucionis
[illegible] non remaneat [illegible]
[illegible] [illegible] quod demonstrat illud
quod est [illegible] indeterminate
[illegible] que iste doctor dicit quod accidencia
[illegible] remanet cum [illegible]
Sed [illegible] est [illegible] est
hoc [illegible] sub [illegible] speciebus est corpus
meum et est [illegible] doctores [illegible]
[illegible] Sed dicitur [illegible]
[illegible] quod si demonstrantur accidencia [illegible]
[illegible] [illegible] impugnat [illegible]
[illegible] illius doctoris qui exponit hoc
id est contentum [illegible] sub [illegible] speciebus [illegible]
[illegible] non demonstrantur [illegible] ut manifestum
est [illegible] Sed esse [illegible] Alii dicunt
quod [illegible]
[illegible] [illegible] ista verba tunc [illegible] pronomen hoc
nullam [illegible] demonstracionem facit quod non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] Sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] argumentum
[illegible] doctores [illegible]

aliquando dixit ista verba significatiue vel
quando demonstrabatur tunc per id pronomen [illegible] hoc
vel aliquid aliud et stabit difficultas.
Alii dicunt quia ibi sit demonstracio non
ad sensum sed ad solum intellectum. Unde cum
dicitur hoc est corpus meum id est hoc esse
significatum est corpus meum sed nec illud tol-
lit difficultatem ut manifestum est. Alii
dicunt quod sit ibi demonstracio ad sensum quia
[illegible] hoc demonstrat panem non tamen simplici-
ter sed [illegible] quod est substancia [illegible] christi
nec illud [illegible] quia substancia [illegible] ibi
non est panis ergo non demonstratur panis
ibi ad sensum. Alii dicunt quod est demonstracio
mixta que primum est ad intellectum et pro-
[illegible] ad sensum ut sit sensus hoc est corpus
meum. Et hec [illegible] Ricardi
[illegible] Victore et hanc [illegible] tenet
[illegible] de [illegible]. Sed [illegible] videtur quod possit
plane dici quod ibi demonstratur et significatur
corpus christi quia cum totam formam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit factum non
[illegible] quod [illegible] solo [illegible] sit ibi corpus
sicut dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 2o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dico quod quia verba
non [illegible] [illegible] tamquam
ministri sicut fit in aliis sacramentis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ministri et [illegible] ad [illegible]. Sed [illegible]
est dubium de forma consecracionis sanguinis
quia dicunt quidam quod sicut precise
forma conficiendi consistit in hiis
verbis hoc est enim corpus meum sic sangui-
nis forma consecrandi precise consi-
stit in hiis hic est calix sanguinis mei.
Alii dicunt quod debet addi novi et eterni
testamenti [illegible] [illegible] [illegible]
alii dicentes quod ad [illegible] sit [illegible]

Right margin notes:

1. [illegible] est istud est [illegible] corpus meum

Dubitacio

¶ Eo dubium multa sunt ibi que non sunt scripta in apostolo vel ewangelio de sacramentalibus consilio sunt scilicet forum ista constituerunt observandam propter hoc ista verba ex aliis locis extracta ... approbari

recapitulatio

Tercius articulus

tamen effunditur in remissione peccatorum
que istarum opinionum sit verior certum
non est Sed doctor quintus et quinque
ratio tenet 2am opinionem ex eo quod
illa sit securior quia ipsa addit super
primam et 2am opiniones ¶ Sed forte
queres quo est intencione
misse tamen circa consecrationem cor-
poris et sanguinis multa verba po-
nuntur que ab ewangelio non sunt nec
in tota biblie sunt scripta quia an-
tiquus sunt ibi quod quia addita solummodo
extra de celebratione misse
ibi vide si vis ¶ Circa 2um articulum pono
conclusionem istam quod sacramentum illud tum non
est suscipiendum nisi in mutate mor-
tis periculo patet quia tibi nisi sunt
ne devotionis et reverencie aliter tibi
precede non debet sed sacramentum illud est
cibus summe devotionis et reveren-
cie 1a ... et hec est consuetudo
et antiquitas sancte matris ecclesie et habetur
de canone legis de consecratione distinctio 2a
ubi dicitur quod placuit spiritui sancto ut in honore
rem tanti sacramenti prius in os christiani do-
minicum corpus quam alius cibus in-
traret in mutate mortis periculo or-
dinat per quem ritum ecclesie ¶ Sed
contra istam conclusionem dicitur esse primordialis
huius sacramenti instituta quia dominus
corpus tunc tam debet esse in
stitutio sacramentum illud post cenam
instituit et suis discipulis post ci-
bum cene dedit etc. Item apostolus
prima ad Corinthios 2o loquens de susceptione
huius sacramenti dicit tunc convenit ad man-
ducandum ad invicem expectate si quis
autem esurit domi manducet et ipse
in dubium omni ... ut de consecratione

dicitur sancta in dubium quod saltem semel in anno
quia pagina ecclesia domini sumatur illud
sacramentum post ¶ Solo ad primum dico quod in-
stitutio huiusmodi non est ... quia
rationem sicut aqua valent ad generacionem
que non valet ad conservacionem
sic aqua ... ad insti-
tutionem que non expedit ad
continuacionem et ita in proposito
¶ Ad 2um dico quod verum est in substa-
ntia quantum ad forma et materiam huius
sacramenti debemus Christi dominum imi-
tari sed non ... quantum ad accidentalia
sicut sunt locus et tempus sicut istum
non imitamur in sacramento baptismi quantum
ad locum et ad tempus ¶ Ad 2um dico
quod apostolus loquitur ibi de comestione
post communicationem non autem vel post
dictum loquitur adhuc 2am primam
institutionem quo ad tempus et tunc
2am inspirationem spiritus sancti mutata
tamen est per ecclesiam ¶ Ad 2um dico quod
canon iste abrogatus est sicut multa
alia ¶ Circa 2um articulum pono istam conclusionem
quod istud sacramentum verbum est omnium sacramentorum
dignissimum patet quia in sacramento isto ex-
hibetur verus deus et homo ¶ Consequens enim di-
gnus quod in sacramento exhibetur tamen sacramentum
dignius ¶ Ad articulum principale dico ne de-
creta ad placationem dico supposito
quod effectus esset maior ad aliquid ex
hoc non sequitur dignitas maior ...

verum in sacramento altaris realiter conti-
netur corpus Christi sub speciebus pa-
nis quod non arguitur sic quia quod realiter
continetur ... aliquo non est maius
eo sed corpus Christi multo maius est

sunt 10 spes r.2 Tertium ar auctoritatibus
sanctorum quas inducit magister in hoc
xa. Circa hanc quomodo solutio videtur
de hic quaestio prima que dicitur in hoc xa utrum
eius in peccato mortali sumendo sa-
cramentum eukaristie peccat mortaliter
2a de quaesito 3o an videlicet sua presen-
tialitate sub speciebus panis contine-
tur corpus Christi 2o sub qualibet particula
hostie sit corpus Christi 4o an admo-
tum hostie moveatur vere corpus Christi
Pro primo Quantum ad primum principio quod sunt modi sumen-
di sive manducandi corporis
Christi unus sacramentalis alius spiritualis
primum primo modo non solum boni sed mali
Sed 2m secundum modum solum boni
sumunt hoc dicitur per B. Aug. in prologo super ps.
... in loco de blasphemia spiritus
sancti Item in hoc verbis dominus cenam
pridem tollitur ex dictis Aug. in hoc ps. supradicto
ca. xij. 2m hoc sit supra quo ista exone (?) peccato
mortali accedens ad sacramentum
altaris sumit corpus Christi loquendo
de veritate sacramentali supponentis per hanc quod
ex parte parte premissorum quod sumit
vere sumit continens vero continentur Et sunt
speciebus panis que sunt sacramentum hoc
~~...~~ sed non sunt res sacramenti
vere sacramentaliter continentur corpus Christi
ut patet per auctoritates quas magister posuit in
dicunt r.3 Tertium conceditur corpus Christi potest
solum sumi spiritualiter assumptum sed quod
quod non sumitur nisi sumi potest corporaliter hoc si
sumitur spiritualiter sumitur sed sic est de corpore
Christi eo quod ipsum sensu corporali non percipitur
r.4 Item quod si mortaliter peccator vere sumit
corpus Christi admittitur quod hoc est
contra dei iustitiam vel contra dei misericordiam per-
mittentem dimissionem quod impossibile dicitur dummodo

hic diu iustitia et veritas ibi contra gloriam
non contra iustitiam quia nullus contra iusti-
tiam hoc sumit quo taliter est indignus
nec contra misericordiam dei quia nullus misericor-
dia dicit admittere ~~admittere~~ ad aliquod
sanctum quo proprius dampnatur Sed contra
in peccato mortali iudicium id est dampnationem
sibi manducat secundum apostolum r.2 Tertium Solutio
ad primum dico negando antecedens ad probationem
dico quod non oportet quia si aliquis degluti-
ret integram testam non confractam iste
corporaliter deglutiret nullum non partem aliquam sed
per nullam sic impossibile sumitur vero corpus
Christi sub speciebus panis per divinam potentiam
miraculose relatum r.4 Tertium ad 4m dico quod negatur
ubi committitur peccatum non fit contra dei iustitiam
nec contra dei misericordiam quia contra Aug.
deo auctore fit nemo deterior sed fit
contra dei permissione 2a quo sit ista
exone in peccato mortali sumendo sacramentum
eukaristie peccat mortaliter maxime si sciat
se esse in peccato mortali quia talis contra
quod dicit apostolus Pa. ad Cor. xj.o iudicium
sibi manducat et contra rationem sicut in hoc
sacramento deus offert homini gratiam sed peccator
sumens in peccato opponit se gratie sed omnis
talis peccat mortaliter qui gratiam repellet
r.2 et dico in hoc maxime si sciat se
esse in peccato mortali quia si ignorat se
in peccato sic doctores distinguunt quia vel est
ignorantia invincibilis vel neglecta
ta que alias dicitur crassa et supina vel
ignorantia affectata prima excusat
a toto peccato 2a excusat a tanto 3a nec
a toto nec a tanto excusat sed potius aggra-
vat ut dictum est supra li. 2o dis. xxxa
Sed tunc tota hic circa dubitatur primo an
vere contritus antequam sit confessus pos-
sit sine peccato sumere illud sacramentum
..... est quia vel talis vere dicitur potest confiteri
et habere copiam confessoris in hoc casu peccat

Solutio

Dubitatio

mortale si communicat sequitur antequam
confiteatur et adhuc supra tactum est, sicut de
sancto Victore in libro de potestate ligandi et solvendi
de ubi sic dicit: audacter dico si cui sacerdoti
oblationem eucharistie ad communionem corporis
accedat peccato mortali sibi manducat et
bibit etiam si etiam cum multum peniteat
etiam si deserviret debeat et ingenium sicut
vel circa dubitationem si non potest habere
copiam confessoris et hoc dicit vel quia est
necessitas quod communicet quia est plebanus
ita quod illa die sine gravi scandalo populi
non potest esse sine missa vel etiam quia malatum
intoxicatur alicui peccato mortali de quo confes-
sionem non fecit vel etiam cum laicus tem-
pore debet sumere communionem intoxicatur de peccato
aliquo mortali in huius et consimilibus ca-
sibus maxime si debet quod confessorem co-
mode habere non potuit tunc communicando cum con-
fessionem non fecerit dummodo proponit
habeat [struck: ...] in proximo confiteri. Ro-
lendus. Si autem sine scandalo potest communionem
differre non debet cum confessionem ad sacramentum
patrium accedere; si vero habeat copiam confes-
soris sed confiteri non sit sicut quod non posset loqui
vel signo exprimere vel esset malitia lin-
gua ita quod signis vel aliis alias con-
fiteri non potest, in hiis casibus cum
confessionem committere non debet nisi in
mortem ... nec posset cum proposito tamen
salvandi confiteri. Ex premissis quod
quis temerarie accedat cum esset in peccato
mortali et quod sacerdos hoc sciat. Sed
dubitatur an peccet sacerdos dando ei
illud sacramentum distinguit sic dicitur quia
vel illud in mortali peccatum est vel occul-
tum; tunc vel talis facit sacramentum commu-
nionem occulte vel manifeste; si occulte
tunc sacerdos debet ei denegare communionem
quod in se tamen sacerdos dando sacramentum
peccaret mortaliter. Si autem non est

stante illa secreta prohibitione peccator
communionis manifeste petet sacramentum
sacerdos non peccat sibi dando communionem quia
facit quod tenetur facere quia nec corpus
Christi ... ... dicta
est ista summa in tractatu si sacerdos ex.
De officio iudicis ordinarii capitulo ... non erat
Christianum ... dedit et cum aliis ad
prandium iussit vel in canone dicto
summa quoniam summa et notatur in fine
illius glosa tractatu si sacerdos pallegatum
et Bonaventura assignat causam quare dum
publice est quod publice accedenti quando ne
scandalum non fit summa est quia sacer-
dos nescit utrum deus occulte operetur.
2a est quod ne prodat peccatum hoc ... ...
3a est ne alium scandalizat. Ex quibus
sicut ... ... et id tenetur. Petit
nunc sumi ... Quantum ad secundum articulum
mitto primo quod aliquid contineri sit
... dicitur duas continentias localem
continentiam ... et ... illam
divisionem ponit duas ... prima
est ista corpus Christi sub speciebus panis
non continetur nec continentia localis
localiter quia cum sit aliquid publicum
aliquod continetur nec continentie est loco
contenti. Sed species panis non sunt
locus divini corporis Christi et quod locatum
loco commensuratur ... pertinet sicut non
est in proposito ut apparet in assumpti
in ratione cum opposita. 2a quod si ista
corpus Christi continetur realiter sub spe-
ciebus panis continentia ... sicut
quod quid infra ambitum realiter
est ... hoc continetur alios continentia
... sicut placet in hac consideratione
tunc infra ambitum ... species pa-
nis corpus Christi realiter est ...

Nota | non confesso | 2a nota | 2a q°

Ita quod substancia panis [illegible] totius Christi corporis [illegible] sicut [illegible] quantitas [illegible] de sanctis [illegible]

[illegible] dicit doctor quod corpus Christi in sacramento altaris
non habet ordinem partium et positionem quantitatem
ad species panis [illegible] ad locum tamen habet or-
dinem partium et positionem quantitatem quam
Cor^m continet inmediate. Ex hoc ista sequitur correlarie
quod idem corpus potest esse simul presencialiter in
sacramento in diversis locis patet sic quia corpus
Christi continetur presencialiter sub speciebus panis
quo ad suum esse sacramentalibus ergo ubicumque
corpus aliquod est presens ibi posset esse in
loco [illegible] saltem dependenter cum
[illegible] tenet idem doctor. Quod vero circa
[illegible] intrat et salvit [illegible]
[illegible] sicut placet etc. Quantum ad 2m articulum po-
nitur illam conclusionem quod corpus Christi to-
tum continetur sub speciebus panis 2m suam
quantitatem patet quia licet [illegible] conse-
cratione sub speciebus panis est sola
corporis Christi tamen concomitanter est ibi anima
et quantitas etc. sine quibus corpus Christi
non habet esse [illegible] dicit [illegible] Augustinus [illegible]
corpus Christi sumitur totus Christus man-
ducatur et confirmatur sic quia dicit Augustinus
de civitate [illegible] totus [illegible] manducatur
[illegible] in sacramento et manet integer totus
in celo [illegible] totum et per [illegible] quantitatem
[illegible] Item corpus [illegible] et organisatum
Cor^m [illegible] Ex ista [illegible] sequitur correlarie quod corpus
Christi non est in sacramento altaris dimensive
sub speciebus panis patet quia si sic tunc
consignaretur speciebus panis et sic non
esset ibi 2m suam quantitatem [illegible] Ergo licet
[illegible] premissam teneant communiter
doctores modernus tamen aliqui de antiquis
doctoribus [illegible] tenebant contrarium et arguebant
sic primo sola panis in consecratione [illegible]
tamen presencie in ipsum corpus et non in materia
[illegible] corpus Christi habet [illegible]
[illegible] nichil facit quantitas [illegible]
[illegible] quod in [illegible]

[illegible] panis [illegible]
[illegible] quod illud non est [illegible] corporis
2m quantitatem [illegible] omnis [illegible]
[illegible] ultima [illegible] est in loco
[illegible] corpus Christi non est in speciebus
panis [illegible] in loco ubi non est [illegible] Solucio
[illegible] ad primum patet ex prima [illegible]
[illegible] dico quod quantitas
nichil facit [illegible]
[illegible] quod corpus [illegible] non corporis
sit ibi [illegible] dico [illegible]
patet [illegible] quia non [illegible]
dimensive sunt [illegible] dimensive sub spe-
ciebus panis [illegible] quia [illegible] 3us articulus
[illegible] Quantum ad 3m
articulum premitto quod partes hostie [illegible]
[illegible] duo abinvicem
separate [illegible] et [illegible] 2m [illegible]
sit prima [illegible] corpus Christi in
qualibet parte hostie separata et in [illegible]
[illegible] est plures quia dicit Augustinus
quod sicut [illegible] fracto speculo [illegible]
que prius fuit una in toto speculo
post divisionem erit tota in qualibet
parte speculi et sic de [illegible] Ex quo
patet [illegible] quod loquendo de [illegible]
tunc corpus Christi est in qualibet parte
[illegible] sicut et in tota hostia [illegible]
non est [illegible] plures nisi [illegible] distingui-
[illegible] et declarat hoc quidem doctor [illegible]
de anima [illegible] que est tota in toto
corpore et in qualibet parte tota et tamen Obiectio
non est plures in ipso corpore [illegible]
tunc in corpore [illegible] esset confusio [illegible] quod sub qualibet parte
speciei panis esset [illegible] corpus
Christi ita quod [illegible] esset [illegible]
pes et manus [illegible] monstrum
[illegible] Solucio partes corporis Solucio
Christi esse [illegible] sicut [illegible]

Si non videatur quod corpus Christi ... est sub forma hostie secundum possibilitatem ... eius. Sed ... quod ... ita est sub toto hostia quod non subsistit per eius. Tamen si hostia frangatur totum Christi est sub ... non ... ex ... concomitantie ... est sicut ... suo toto ... est ... in speculo ... vel imago ... frangitur ...

in ordine partium ~~...~~ ad situm. Alio modo in ordine partium ad totum. Primo predicto accidit et illud est movendum. Secundo modo non quia sic sunt ordinatissime et ...

Quantum ad articulum quintum premitto quod corpus Christi moveri potest dupliciter. Uno modo per se. Alio modo per accidens. Item ipsum moveri ad motum hostie potest dupliciter. Uno modo causaliter ita quod movens hostiam sit causa motus corporis Christi. Alio modo non causaliter sed concomitanter. Et propter hoc pono ~~...~~ conclusiones quarum prima sit ista quod

Prima questio

tunc movetur hostia corpus Christi aliquo modo movetur. Patet quia obtinet aliquem vel unum moveri per accidens ex mutatione illius cui est presentialiter ... prima questio. Videtur ... quia desinit esse ubi prius erat et incipit esse ubi prius non erat. Sed contra quia idem sequitur quod idem

Obiectio

simul et semel movetur motibus contrariis sursum et deorsum. Patet quia sepe contingit quod una hostia movetur sursum alia deorsum. Item una movetur et alia quiescit. Sic idem quiescit et movetur.

Solutio

Solutio conceditur est primum sed non secundum quod infertur quod non est conceditur quod idem movetur et non movetur si in uno loco movetur in alio non movetur quia non sequitur hoc non movetur in isto loco ergo non movetur. Sic non sequitur hoc quiescit in isto loco ergo quiescit.

2a questio

Secunda conclusio corpus Christi presens in sacramento non movetur per se sed solum per accidens. Patet quia si moveretur per se hoc non esset nisi motu locali corporis quod prout est in sacramento non est in loco cum sua quantitate ... occupet de loco ...

3a questio

secundum ... Tertia conclusio mota hostia corpus Christi non movetur ab homine movente hostiam. Patet quia hoc quod movet hostiam non attingit attinue ad corpus Christi prout est in sacramento prima questio. Videtur ... Patet quia corporalis virtus non attingit attinue corpus nisi sit sibi localiter approximatum vel nisi mediante aliquo sibi localiter approximato. Sed quia corpus Christi non est localiter sub speciebus panis ... Quarta conclusio

4ta questio

hostia mota corpus Christi movetur ab ... te divina. Patet quia mota hostia corpus Christi aliquo modo movetur per conclusionem primam hec ... non movetur ab homine hostiam movente per conclusionem iam premissam et pari ratione nulla alia creatura prima questio. Videtur ... Quantum ad articulum ... ... dicto ... quia ... extendit ... hec ... substantia ... [illegible]

Utrum in sacramento eucharistie ... accidentia ... sine subiecto ... Non ... quia sicut ... ... ad ... ... est ... et ... quod nihil ... ad aliquid quia ... in sacramento ... ut materia ... Contrarium ... medicina si ... ... sunt ... missarum ubi dicitur quod ... accidentia sunt sine subiecto. Circa hanc questionem ... ~~...~~ ut ... in ... materie istam ... decretum ... Christi ... ... in ... ... quia panis et vinum ... in corpus Christi et sanguinem ... ... successive. 2a que sit ... ... materia. 3o ... questio ... ex parte ...

primus articulus | petitione huius sacri. Circa primum ad primum sic
prima questio ista quantum ad quelibet
eius sit inqualibet eius divisibilis
quoz cum creatura per divinam potentiam
divisibilis est inqualibet ~~partem~~
~~cre~~ creatura prima pars patet sic quia
pro illam potentiam deus est continue
in creatura. 2a pars probatur quia sic constituitur
quia quod est in aliud continue est pars
non esse in 1a. patet per quod corpus est divina
potentia. sic plenum de super passe et subi-
2a questio | iectio esse causa creature. Secunda
suppositio esse causa creature. Circa secundum ad di-
cendum sic ista substantia panis et vini per di-
vinam potentiam est convertibilis in cor-
pus et sanguinem Christi expresse sic quia per
divina potentia quelibet creatura conti-
nue est inqualibet sed corpus et sanguis
est creatura sicut et sanguis 1a questio
sed dicitur quod ~~prima pars~~ proxima pars
panis convertitur in corpus. Tertio quod secundum quantum ad
posse sed quo ad esse sic quod in corpus
et sanguinem Christi tantum panis et vini
in quod patet per determinatam ecclesie extra de sum-
ma trinitate et fide katholica
cap. firmiter ubi sic dicitur quod in sacramento
altaris sub speciebus panis et vini
veraciter continetur corpus ~~cor~~
Christi transsubstantiatum pane in corpus et
vino in sanguinem. Item patet per
decretum sanctorum allegata per magistrum de ce-
na domini libro 4o distinctione xi cum sive et per multa
capitula de consecratione distinctione 2a. Tertio
non sit secundum opiniones quorundam
sine motive cui tamen illa decretalis
Tertio articulus | sunt quod prima est quod substantia panis
et vini manet post consecrationem
3a questio | ubi vide si placet. Tertia questio sic ista
in consecratione sacri conversio qua

panis et vinum convertitur in corpus et
sanguinem non est successiva sed subita quantum
pro illam probatur sic ubi nulla pars est resiste- 1a secunda doctores
ntia passi ad agentem ibi actio est sub-
ita sed sic est in proposito eo quod agens
sit in finite potentie 1a. Secundo dicunt multi
quod assumptum prima parte non sit verum quod
non provenit successio ex resistentia passi
sed potest etiam esse successio ex libertate in
agentis ~~ve fit~~ aliter ymmo sic quod ~~age~~
si divina conversio fieret successive tunc
prius una pars panis converteretur in partem
corporis Christi et alia postmodum et tunc corpus
Christi realiter ibi divideretur. Hoc est inconveniens
nec corpus Christi sub qualibet parte hostie 1a conversio
sed esset post partem quorum contrarium fuit supra.
Igitur proxima 1a conclusio non potest gerit
assignari successio in divina conversione
ut inactu est 1a. Tertia questio sic ista quod hec
conversio differt ab omnibus motibus
et mutationibus de quibus philosophi sunt locuti
patet sic quia in omnibus mutationibus
de quibus philosophi sunt locuti ipsi supposuerunt
unitate subiecti vel saltem vel proximi ante
post mutationem vel ipsi in mutatione. Circa
tertiam ~~dicta~~ dicebant manere eandem primo
materiam primam ante et post. Et in moti-
bus cum alia prima dicebant manere eadem
subiectum in actu realiter saltem sed in hac con-
versione nullus istorum modorum salvari
potest ~~quia~~ eo quod non manet forma substantialis
panis aut vini nec materia prima. Circa primum
Tertio articulus | ad articulum 2um sic prima questio ista quod eterna
huius sacri materia in corpus Christi convertenda
est panis patet quia illa est originalis huius
sacri materia quia corpus Christi est cum
hoc satum in sancti sed hoc in hoc inconsistens

secunda questio
[illegible] quod ex hoc est inmutatio ...
artificialis naturalis [illegible]
artificialis [illegible] ...
intereat naturalis duplex [illegible]
accidentalis et substantialis. Accidentalis
quo idem subiectum manet sub
duobus accidentibus [illegible]
[illegible], substantialis est quando [illegible]
in manet sub duabus formis
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...

2a q°

1 v° edit

Nota quod accidentia que manent retinent etiam virtutem satiandi ut dicunt communiter quod hoc est solius substantie inuenitur in notitiam quod persolvuntur in corpus humanum in quo corporaliter inueniuntur panis si ibi esset Et ita videtur quod hoc quod dicitur potest quis cibo satiari et inebriari eo quia species accidentes ad fortem non quomodo ad corpus Christi quod potest esse cibus mentis quod tamen ueniat Et non post separationem quam diu remanent illa forma tam diu est ibi corpus Christi

Dominus est panis ut patet Luce xxij. Ideo ratione similitudinis panis est congrua materia quia sacramentum hoc confortat eum qui spiritualiter sumit Et secundum psalmistam nichil panis cor hominis confortat confirmat Et istam rationem tangit magister in quarto ad Corinthios j° x. Tertia questio sit ista congrua huius sacramenti materia in corpus Christi conuertenda debet esse panis triticeus quia secundum doctores sumitur in pane triticeo consecrasse et ideo sacramentum et ritum ipsius consecrandi instituit id est Propter ista que facit canon de sancto de consecratione distinctione ij. Si autem sacerdos benedicit panem de spelta ordeo vel siligine an consecret tenent quidam doctores quod non Et Thomas de Aquino videtur tenere contrarium propter hoc quod due iste non computantur in genere spiritualiter speciei Et quia cum frumento nisi sit terminum fru- menti tales non conueniunt etc. Et videtur michi quod Christus non sit consecratum. Tertia questio sit ista de oblatione et quia conueniens quod panis sit azimus Et quia prima die azimorum non debet inueniri fermentatum in domibus iudeorum Exodi xij. Et prima die azimorum Christus comedit pascha cum discipulis et id sacramentum instituit in azimo pane consecrat hoc patet Matthei xxvi. Marci xiiij. Luce xxij. capitulo. Contrarium istius dispositionis tenent greci dicentes quod panis fermentatus sit de essentia huius sacramenti propter quod dicunt nos latinos non conficere sed contra eos quia apud nos materia sacramenti sunt panes azimi Et tempore Leonis pape propter heresim ebionitarum qui dicebant cerimonias iudaicas legis veteris esse seruandas tunc ecclesia romana consuetudinem maximam et etiam tunc prescriptam consuetudine instituto Et extirpata illa heresi sacerdotes latini sumunt non tamen

magis devotionem et congruum consuetudinem retinuerunt 1 v° et iungentes nobis imposuerunt quia recta sectatur hec imponunt sibi doctissimis 2 ed. fuit doctoribus et sanctis qui fuerunt ante tempus Leonis pape quod tamen non intendunt 2a q. Questio sit ista quod non solum congruum sed necessaria huius sacramenti materia in sanguinem Christi conuertenda debet esse naturale vinum vitis propter quia nulli vino Christus hoc sacramentum consecrauit consecrauerunt ut patet Matthei xxvi. Tertia conclusio ista que sequitur contra est primo corr. que quod de vino pomorum vel ceresorum vel aliorum fructuum solo isto vino excepto non fit vere consecratio huius sacramenti quia vinum est huius sacramenti necessaria materia Item secunda conclusio quod de vero aceto ex vino non potest huius sacramenti consecratio fieri patet 2m quia acetum vini non est vinum et dico de vero aceto quia si vinum esset modicum acetosum ita tamen quod non esset ad huc corruptum de quo possent esse consecratio 3a q. Ideo sequitur quod de agresta non potest fieri huius sacramenti consecratio patet quia agresta non est vinum sed 3m potest fieri vinum Tertia questio sit ista quod vino potest 4a q. ministrari aqua patet quia sic creditur Dominus consecrasse quia ut dicit Damascenus quia est consuetudo terre non bibere vinum nisi lymphatum propter eius fortitudinem et Textum et facimus propter istam que unum prim. et tertium unum inperfectum de consecratione distinctione Nota 2a Tamen tamen dicitur quod talium propter non intrans de aqua apponitur de aqua quia vinum est debile maxime propter duo quia si tamen ponderet de aqua ipsa durarent et ipsum transmutaret in se vel quod de aqua et vino fiet vinum mixtum quod nec esset aqua nec vinum nec fiet consecratio sanguinis Christi quarto quia nisi aqua superet vinum a vini virtute tollitur et vinum

sequitur utrum si in calice consecrato apponatur tantum vel plus de vino quam ibi prius fuit utrum sic consecratum vel sanguis Christi desinat esse ... quia tamen species que ibi erant et prius erant ... dicendum quod non ... sed species manent ... quamvis additione facta manet sanguis sub aliqua parte specierum

continetur tunc licet partes vini continentur in sanguine tamen hic humor adveniens qui dimissus non esset in naturam vini conversus non convertitur in sanguinem et ideo valde parum debet poni de aqua ut possit converti in materiam vini antequam dicantur verba consecrationis super talem. Unde hic de hoc extra capitulum cum marthe de celebratione missarum.

2a ar[ticulus] Quantum ad 3m articulum est videndum de corpore an virtute divina aliquis accidens posset esse sine subiecto. 2o videndum de aliquo speciali, 3o de accidentibus sine subiecto subsistentibus conveniat aliqua actio, 4o an prius infra actionem in eucharistia naturaliter potuerint tamen sine subiecto fuerint. Prima questio

1a qo accidens posset stare sine subiecto virtute divina. Patet quia tamen aliqua sunt realiter distincta quorum unum totaliter dependet adeo in esse et deus potest quodlibet sine alio seorsum conservare ut ... patet 1a questio videtur quia patet supposito quod accidentia realiter distinguntur a suis subiectis ... actu patet quia si non tunc esset deus creatura ... dependet adeo ipse et primus et

2a qo in hoc sacramento videtur accidentia subsistunt sine subiecto. Patet quia facta consecratione corporis non manet amplius substantia panis et accidentia illa que fuerunt panis non inerunt corpori Christi quia non sunt accidentia eius ... vivo corpori conveniunt et manent tamen illa accidentia. 2a qo et eodem modo post consecrationem sanguinis arguitur de accidentibus vini. Et patet etiam hoc ex auctoritate ecclesie que allegata

3a qo fuit post oppositum. Tertia questio accidentibus tamen sine subiecto subsistentibus conveniat aliqua actio. Patet quia agunt in sensus sicut ante ut experientia docet etc.

tunc convertitur in ... et ... sed additum silicet remanet sub aliqua parte specierum sicut ... quia ... non toti ... specierum sunt parte ... specierum

Prima quia tamen accidentia prius in eucharistia naturaliter potuerint tamen esse sine subiecto convenit ut precedens tamen dicatur de accidentibus panis quam etiam vini etc. 3a qo

Quantum ad actum sit prima quod ista solum sacerdote possit conficere illud sacramentum. Patet quia sit solis sacerdotibus commissit hoc sacramentum officium 1o qo patet 2a patet ex decretis extra de summa trinitate et fide katholica capitulo firmiter ubi dicitur quod hoc nemo potest conficere nisi sacerdos qui rite fuerit ordinatus secundum claves ecclesie quas Christus concessit apostolis eorum successoribus. 3tius articulus

2a qo omnes sacerdotes proferentes debita verba forma super debitam panis et vini materiam et habentes intentionem faciendi illud quod ecclesia ... quo adhuc hoc instituit hoc conficiunt non obstante quantumque ipsi in malicia consecrant ... quantumque malicia consecrant ut sunt extra ecclesiam vel depositi ... patet quia potestas conficiendi sacramentum sacerdotale quod est indelebilis et ... conservatur ... 2a qo

... in actu ... quod adhuc in accidentibus ... etc.

... quis ... talis possit de aliquo mortali peccato satisfacere ... quod non nunquam deus est ... satisfacere sibi ... debitis 3a qo ... dispersio in ... pauperum facultates meas et si ... omnium ... nichil michi prodest. Circa hoc ...

2a qo

3tius articulus

2a qo

per Articula tho de aq

penitentie descriptio

Ysodorus derisor est et non penitens qui adhuc agit quod penitet. Augustinus inanis est penitentia quam sequens coinquinat culpa. Idem nichil valet de malis veniam postulare et de mala iterare. Gregorius etiam ad missa plangere non tamen desistit se huiusmodi penitencie subicere vel

diffinitiones virtutis generalis

salutem videre est deinde primo an penitentia sit virtus
2o an omnis peccata penitentia possit iterari 3o de
effectu 4o videndum est aliquid de partibus satisfac-
tionis. Respondeo ad primum dicendum quod quidam doctores
primo videndum est de penitentia 2a quid sit virtus
et 3o ... videbitur ... Respondeo ad
primum dicendum quod ... quod penitentia est pena commissa preterita
mala cum emendationis proposito plan-
gere et admissa plangenda iterum commit-
tere non volumus. Et colligitur hec diffinitio
ex dictis Ambrosii et Gregorii. Dicit Augustinus penitentia
penitentia est preterita mala deplangere et plan-
genda iterum non committere. Et Ysidorus diffinit
sic penitentia est ... peccata flere et fle-
nda iterum non committere. Et Bernardus in
libro de penitentia sic dicit quod penitentia est quedam dolor
vindicta puniens in se quod dolet commisisse.
Omnes iste diffinitiones sunt bene assignata
te quia qualibet earum diffinitur penitentia per
genus obiectum et actum. Sed forte dices quod
istas diffinitiones sit stulticia est dolere
de peccatis preteritis igitur penitentia non debet diffini-
ri per dolorem. Dicendum quod peccatum quod peccatum
est in potestate est sic aliter dicitur. Et dolere de peccatu
potest dupliciter considerari uno modo ut peccatum est pec-
catum. Et alio modo prout delinquit post se aliquid
effectum prout in modo dicto quod ac aliis sit
dolendum de peccato modo primo considerato
in non dolendum de peccato 2o modo considerato quod
si effectus talis est dampnabilis non est stultus
sed prudens qui debet dolere. Etiam potest di-
ci quod quis potest dolere prudenter et meritorie
de aliquo suo peccato quod licet non sit simpliciter
vitabile est tamen remediabile. Ad 4m ad
...em primi articuli colligit aliquis virtus
definitionibus premitto istam virtus est
que virtutem perficit et opus eius reddit
bonum 2o ethicorum. 2o premitto illam
diffinitionem virtus est bona qualitas mentis
qua recte vivitur qua nemo male utitur
quam deus in nobis sine nobis operatur

et ista 2a diffinitio est virtutis ... 3o de libero
arbitrio. Istis premissis ponit iste doctor
illam conclusionem quod penitentia est virtus. Probatur quia sibi
conveniunt iste diffinitiones virtutis iam
premisse. Sed quod omnes virtutes fuerunt
in Christo sed penitentia non fuit in Christo igitur ipsa
non est virtus. 2o sic si penitentia est virtus
est theologica et hoc non quia non est fides nec
spes nec caritas nec est moralis quia
non esset medium inter malicias quod
verum. Solo dico tenendo hoc premissa-
rum penitentia fuit in Christo et non fuit in
Christus in eo nisi forte conditionalis sicut
si displiceat deo quod penitet et satisfacere.
Ad 2m dico quod sit virtus moralis media
inter desperationem et presumptionem et dicitur eam
iustitiam vindicativam et dicitur quod sit virtus
moralis acquisita et licet doctor ... ponat
premissam conclusionem ... quod non sit recte
ponere specialem virtutem ad dolendum
... pro commissis peccatis quod dolet quia
totum posset hoc si ... et vocali
qui doctor tenet sicut et ... tho de aquino
Respondeo ad 3m articulum premitto quod 3o
est penitentia quedam que imponitur pro manifestis 3a
et publicis sicut ... pedibus ... articulus
... ut sepe fuit illi
in ... penitentiam summi pontificis.
Sollempnis penitentia est que in ...
manifesto et maximis peccatis quibus
peccator toti civitati nocuit et ea ...
...
...
... penitentiam et ... iterari
iterari non debet. ...
... ut in ...
... de penitentia dicit in ... Sed dices quid
facit peccator qui ponitur sollempniter scilicet
si ... in idem ... illi ...
... penitentia solemp. Dicit

... penitentia publica ... solempnis
... penitentia ... sacerdote ... ponere
... publica

Inuest(igacio) ... (sa)lubri(us) ... sit ut
locu(m) illu(m) humilis pn(itenc)ie ... me
dia ... sicut ... ta(nt)o magis sa
lubr(ius) est ... inueniat ... (s)ui

Postq(uam) alia ... sibi iniunge(n)da sit Item
et magna pn(ite)n(ti)a s(ed) no(n) solle(mpnis) ... rep(eti)
tacione ... solle(mpn)is ... iterat(ur) p(e)cc(at)o
res ... at ... sollempnis pn(ite)n(cie) ... po(nitur)
in capite quadrag(esim)e ... ut
colligit(ur) ibidem et alibi ... sollempnis
pn(ite)n(cie) ... e(st) ... incipite ... pu(n)ct(a)
... tales pn(ite)n(tes) ... debe(n)t
p(re)sentar(i) p(er) plebanos suos ad fore(s)
eccl(es)ie ... ~~...~~
~~...~~
~~publica ... imponat ...~~
~~...~~ illa die celebra(n)t(ur) et debe(n)t
e(ss)e indut(i) sacco et nudi pedibus et
rasi in capite si viri fuerint quia
si mulier(es) fuerint ... de(ras)a(ri)
capit(e) et ep(iscop)us introduc(i)t eos ad eccl(esi)a(m)
cu(m) toto suo clero ... psalmos pn(ite)n(cia)
les postmo(dum) manus imponat aqua(m)
b(e)n(e)dicta(m) aspergit et cinerem in capita
imponit ... eos ...
et voce lacrimab(i)li eos dem(ittit) ...
adam ... eiectus fuit de pa
radiso ... Sic ipsi ... eccl(esi)a ...
... p(re)cipit ep(iscop)us ministris ut eos ex
pellant et ipse ... cu(m) toto clero
p(ro)seq(ui)t(ur) eos cantando illud ...
sudore vultus tui ... Et tu(n)c mane
... ... usq(ue) ad die(m) cene d(omi)ni qua die
... se ad fores eccl(es)ie ...
... et tunc introduc(u)nt(ur) in eccl(es)ia(m) p(er)
suos ... et licebit eis inter
... usq(ue) ad ... postq(ue)
dumtaxat ita t(ame)n q(uod) no(n) ...
... accipient et ...
die manebu(n)t ... ~~...~~
~~...~~ usq(ue) ad die(m) cinerum
... sicut ... quolibet anno ...
... ... fuit imp(er)ator ...
... pn(ite)n(cia) ut ibidem ...

clero no(n) e(st) iniungenda sicut ... p(re)sbiteres
eam ... ad ... Verum est
q(uod) istis t(em)p(o)ribus ... rigor ...
quia p(re)lati sunt tepidi et dormiunt
... ...
... iste mos pn(ite)n(cie) ... antiqua
pn(ite)n(cia) ... eande(m) p(er)sona no(n) iterat(ur) ex
... ... t(ame)n verum est q(uod) canones
pn(ite)n(ci)ales sunt valde ... et ...
... ut ... ~~...~~ — Nota
~~...~~ ... ipsi(us) ... tamen
om(n)es pn(ite)n(cie) ... hodie sunt ar
bitrarie et arbitrio discreti sacerdot(is) co(n)
fessor(is) committu(n)t(ur) ut ... extra ...
... de pn(ite)n(cia) ...
pn(ite)n(cia) excepto q(uod) restitucio rei aliene
in iuste possesse no(n) e(st) co(m)missa arbi
trio confessor(is) ut ... erronee ... ut
qui ... et ... actale
... no(n) remitti(tur) nisi restitua(tur)
ablatu(m) ... in ... quia ...
ibidem ... et no(n) ... — 3ª ca(usa) ...
pn(ite)n(cia) no(n) ... ad articl(m)
q(uod) ho(m)i(n)em sat(is)face(re) deo ... p(ro) p(e)cc(at)o ...
... ...
... sat(is)face(re)
p(ro) p(e)cc(at)o ... accipi ... nisi ...
et ... in ... aqua ...
... sibi ... passionis ...
... sat(is)face(re) p(ro) p(e)cc(at)o mortali ...
... homo est deo ... et accepta
maxie ... passionis ...
... p(e)cc(at)is ...
toti ... ~~...~~ ... penitent(es)
... dolo
rem p(e)cc(at)i ... passionis ... — 9° c(on)sat
... in pn(ite)n(cia) adhuc ...
... tale ... p(e)cc(at)o

Item contra coni^m 2^m q^d licet homo non mereatur per opera q^e fiunt extra caritatem tamen dico q^d aliquando sibi dat potentia q^e notat hiis verbis aptat cor minuunt penas et dat bona temporalia / occupat assuescit delectat mitigat arcet et hinc q^d opera non minuunt pena q^ia debet fuisse q^d debe-sius flerent.

deo satisfacere p^t q^r ab eadem radice procedunt opera meritoria et satisfactoria sed sine caritate opera nostra non sunt meritoria saltem simpliciter vite eterne / Iste enim fuit error pelagii q^d sine caritate possemus vitam eternam promereri ut dictum est sup^a / intra 2° dece extra / Et confirmatur sic illius cuius est pena eius est satisfacere sed illius cuius ira debetur ...

natorum nisi qui habet caritatem ergo illius satisfacit nisi qui est in caritate / Contra istam opinionem sic q^d nisi in illo errore vivat / p^t q^d homo existente in uno peccato mortali ipse non satisfacit penalis p^z quia eo existente in mortali peccato non habet ... caritatem / 1° / Et q^d semper 2° 3° contra^m fautores pellagii dixerunt si satisfactio non potest sine caritate tunc homo numquam esset certus de hoc q^d satisfaceret pro peccatis p^z quia numquam certus agnoscit cum sit in caritate p^z quia nemo scit ... dubio consilium est ... penitentiam satisfactoriam / 2° / Rex nabuchodonosor de quo loquitur Daniel 4° potuit satisfacere sine fide et sine caritate / Item p^z quia ipsi infideli conveniente dictum fuit per Danielem prophetam elemosinam redime peccata tua / Item beatus Ambrosius dicit sine fide deficiente pena satisfacit / Et ubi deest fides ibi non est caritas / 1° / Sola ad primum dico q^d licet homo non possit esse certus certitudine cum dixi de hoc q^d sit in caritate tamen potest tamen esse certus certitudine probabili coniecturali et haec certitudo sufficit ei ad hoc q^d non teneatur penitentiam iterare / Ad 2^m dico q^d ... de quo loquitur Daniel non fuit satisfactio pro peccato / Et fuit temporalis pene evasio / tamen postea meruit iste rex quia sine ... fuit ut silvestris bestia eo q^d non fecit ... / Ad 3^m q^d Ambrosius per fidem ... intelligit confessionem ... q^d est confessio sine qua ... deleatur ...

peccato ita q^d non habet de ipsa confessionem tunc generalis confessio et universalis confessio satisfacit / 2° / secunda conclusio contra^e q^d erronea est opinio quorundam q^d opera de genere bonorum que facit homo in peccato mortali quamvis non sint satisfactoria durante illo peccato tamen postea sunt fructifera cum homo contritus erit de peccatis et ponit / Haec opinio similis est de eo qui ficte accedit ad baptismum cuius tamen baptismus incipit valere a principio desse cessante fictione / Dico q^d non est simile quia in baptismo imprimitur caracter ... baptismus disponitur ad receptionem gratie sed in penitentia non imprimitur caracter / 3° / 3^a conclusio q^d similiter est falsa opinio q^e ponit satisfactionem in mortali ... et in ... ... caritate / Et adhuc sufficiat p^z ex ... et in simili quia si ... solvere centum marcas ... solveret non prius aliquid ... ... ille satis non fecisset / 1° / Est 4^a ad 2^m articulum dico q^d de partibus satisfactionis possumus loqui duppliciter ... de partibus principalibus aliud de ... ad ... / Primo sunt ... ... peccata sine ... satisfactionis et elemosina ieiunium et oratio et hoc rationabiliter quia ... satisfaciendi debet ... peccandi sed ... temporalis ... peccandi fuit ... p^z prima Iohannis 2° / Ubi dicitur omne q^d est in mundo aut est concupiscentia carnis aut concupiscentia oculorum aut superbia vite et quia ... causas ... ut dicit Augustinus satisfacere est causas peccatorum excidere / debet ergo ieiunium ordinari contra concupiscentiam carnis et contra concupiscentiam oculorum q^e est avaritia et oratio quia humiliamus nos deo contra superbiam vite et ipsi modi satisfaciendi ...

Item opera mortificata ... ... non ... valent ad ... ... caritate ... ... ad ... pene purgatorii ... ad solutionem satisfactionis ...

Augustinus Satisfacere est causas peccatorum excidere nec suggestionibus earum aditum indulgere

149

Corpus p...

Obiectio

ginit Tobie 1° ubi dr bona e oro cu ieiunio
et ela. Ipe dicto vr q sufficiat sola ela
pro toto illud luce xi° date elam et oia
munda erunt vobis. Solui per illum
illud ibidem qui dr q tenetur non so-
lum dicia iusti quo ad reliqua sed
ptem. Ei non loquitur de ptibus sat
factionis. 2° qui sunt plures sunt par-
ticipaciones vigilie ieiuni flexiones
et Ad arcum pule pz ex dictis quia ille
qui non e integra non totu nec mediu sol
uit ut tollit exo ego e iusali 3° arti 4° per quo

Videtur ergo contritio et confessio et satisfactio
sint ptes penitentie integrales quo in totum
q totu integrale dicitur sua ptes pdi
cat. De potentione dicta dicitur hoc e
hoc sz pena pdicatur debita cottonem con
h est hec ~~pena~~ gtto e pena i2 Contra colli-
go dicitur magis et sto que ponit. De obiic-
tione. Contra hanc opinionem solvi vide e de
re 2a de confessione 2a ergo dolor sentitur i2
quisitus ad satisfactionem pue dicit ce maior
omni alio dolore 3° eodem est dectu
status de quibus tenetur spalis penite-
res quomodo et quo tempore facienda sit confessio

Cum ad pri sit quo sa ista contritio et con
fessio et satisfactio sint ptes integrales
pue pot ipsa pena sit satisfactionem pte quod
quotienscumque istorum 3um abmisso in effectu
ut vere seu in voluntate penitens magna
e vera pena. Et ponit ordinatione hoc ex
his pdictis pue dicitur maxime psic saturi
i2 ga via Et 2um illius quoque tenet
quidam dicentes q pdicta tria non sunt ptes
pue integrales sed fluctuatiue q plenant
pena sequitur iste tantum i2 penitet et sibi
sequitur iste confitetur i2 penitet et ita de satisfac-
tione i2 a pte ptes ptes integrales sed
simul tamen constituunt totu s. ista tria non
sint sibi ut maturi i2 Ista opinio maxime
deficit in hoc quia ponit ista tria esse p
tes fluctuatiuas pue q sic pz quia co
pleta et psita xo totus auat saluatur
inghz pte fluctuatiua ut ro aialis
saluatur in homine et asino sz psita ro pe
nitentie non saluatur in aliquo istorum
eo q ro penitentie ut satisfactionem includit
ista tria simul i2 ista tria non sunt ptes
fluctuatiue penitentie pue. Ad primum in contrarium
opinionis dico q est pdicatio e contra cu
dr p contritio e pena et hoc penitentie pena
cua sz sequitur iste ~~tenet~~ tollitur i penitencia
tet i2 q tamen ex hoc concludi non pt q
contritio sit ps fluctuatiua pue si est
hoc dicere sequitur q dice sit et tamen hora
dici non est ps fluctuatiua dicit sunt
etiam Ad 2um dico quia ma pue spi
ritualis quidam actus humani spirituales non sunt
pl sz 2um pue et postea go non oz q
sit pl sz pue ptes sunt pl sed se hunt
dicis et ugon ut dr p plures. 3a gost
ista premissa non sunt ptes pue cum
q ipsa e virtus pt quia via generatoris
pe non e posterior suo toto ut materia
ps cta 3a sunt posteriori pena q est
virtus eo q ista tria attribuunt pue pte
dat ut actus elicitum suo i2 Circa

ad autem 2m principalis contritio pena ~~[illegible]~~
~~pe~~ q contritio. Dr pt Contritio est dolor
voluntarie assumptus pro peccatis cum proposito
~~[illegible]~~ confitendi et satisfaciendi in hac
diffinitione dolor ponitur pro genere etiam
p differentia pl. Differt contritio a dolore
naturali et violento. plus q dr pro peccatis tangitur
materia contritionis per quam distinguitur con-
tritio a dolore habito pro quacumque alia re
quam peccato. plus cu dr cum proposito conf-
itendi et satisfaciendi distinguitur ab attritione

Solucio

2a 4°

2m articulus

Contritionis descriptio

// q dr voluntarie assumptus

et a qualibet alia displicentia que non in
cludit simpliciter contritionem. 2° premitto quod dolor
contritionis est duplex unus cum iudicium intellectus
aliud cum iudicium sensus. primus dolor est dis
plicentia voluntatis qua penitens peccatum de
testatur. 2us dolor afflictio sensitiva que est or
ta in sensualitate et hic est quasi naturalis sequela
virium inferiorum ad superiores vel ex quadam
redundantia eius quod geritur in viribus sup
erioribus ad vires inferiores sicut enim gaudium
et delectatio virium superiorum redundat communiter in
vires inferiores sicut inferius patebit in
materia de dotibus glorificationis inferiores
sic etiam dolor et tristitia actibus superioribus
quandoque redundat ad vires inferiores vel ex
communione voluntatis dolentis quandoque sic in
vitat sensualitas ad dolorem et passionem
et iste dolor sensualis non est simpliciter de essentia
contritionis quia posset esse vera contritio sine isto
dolore existente in voluntate peccatum detestante
dato quod nullus dolor sit in sensualitate quia
talis dolor non semper est in potestate hominis.
Sc'a q° Sed pro resolutione questionis sit prima conclusio quod iste dolor spiritualis
ipsius voluntatis in contritione peccatorum debet esse
maior omni alio dolore. probatur quia quanto aliquod bonum
commutabile magis debet placere tanto eius oppositum
tali bono debet magis displicere sed magis
... exemplo quia commutabile debet deo
qui est summum bonum debet summe placere
et tale commutabile impeditur per peccatum mortale.
2a conclusio videtur tamen magis probabilis illud quod ponitur
supra tractatu 6° ... ... unigeniti
... ubi planctum amarum dicit glossa do
cet penitentem quid debeat facere intelligitur
cum est dolens morte unigeniti. Ex hoc
... si illud est verum tunc tristissime do
let quis contritionem de suis peccatis propter quod
quia tristissime dolet quis tamen de peccato
sicut de unigenito mortuo. Item si scilicet dictus
dolor sit nimio gaudio permixtus tan
to est maior. Secundo thomas ... illud est verum
quod est in istis non permixtis. Sed sepe con
tingit quod homo de morte patris et cari
amici cordialis tantum sit dolore quod
non percipit aliquod gaudium permixtum do
lori. hoc autem si dolor vere penitentis semper sic
gaudium annexum eo quod hoc sit ipsum peni
tentis ut gaudeat se dolere. Ergo sic im
minus quam debet sufficit ad delendum cum
mortalem culpam. 1° vel 2° quod 9° posita non
sit sustinenda dato probatur quod quantumcumque
sit quidam contritionis remissus si est vera
contritio expellit omnem culpam eo quod faciat
penitentem apparentem. 2° contra solo ad primum
dico quod non est necesse quod dolor contritionis
sit quo ad sensualitatem omni alio dolore
acrior sed sufficit quod sit displicibilis cum
voluntatem ... puta si vel duo mala
omnino oportet hominem sustinere vel
dico malum mortalis culpe vel mortem
R'io unigeniti admittit magis eliget 2um.
quod sic ... tamen quod non oportet in delictis
hic tanta displicentia comparativa Et
... tempore contritionis cogitare de
ista ... et ... comparative et singulariter
cogitare quod non vellet potius mortem
... vel unigeniti facere culpam mor
talem est puto infinitus et non inve
stigare deliberative debeat se isto modo.
hoc est grave et non tutius est quod homo
... tempore contritionis ... tam
vel sic ... sic ... se ... trahat se
ad alia et ... orationem vel studium et
... non consideret quod ... temptationi
... se exponeret. Ad 2um dico
... ... eo quod ...
contritioni ... ad ... non displicet
Obiectiones

dolorem sz auget quia p grandi dr
th dolore augetur minimum sed 3m di
to nec do quam quia quilz tradicio
cordis includit maiore dolorem
loquendo de dolore qui displicencia vo
luntat rv spirito ptti qua sit vtraqz
dolor de dapno tpali 2a 9o verto
certo licet pt sine dolore sensibili q sit
impd ppria cquo het 9o marta sit
co dicit in vigesimo actu istius pt in
tone sic pbat solo actu voluntat
deum offendimus i. solo actu volunt
qm ad illud q e victim opposti
possumus deo reconciliari ans pz p
dta in 2o li. s3 qua pz quia deus
no e minus pns ad miserendum q
ad dapnandum 2m ad 3m actu
pmitto q circumstancie pttorum sunt
multiplici dta quia quedam sunt que
no aggravant quia deus e no minus
pns ad miserendum q pttm nc mm
tant spem ptti ubi ergo sicut furari
manu dextra vel sinistra de mane
vel sero in forum istazo quedam circ
aggravant spem sicut furari multum e
magnum pttm ceteris paribz qua fu
rari modicum quia p hc magis recedit
ab equalitate iusticie tn no variat spez
quia vtraqz manet infra spem
simpliciter furti s3 etc sunt quedam
circumstancie que tn hc pttm aggravat q
etiam spem mutat sicut furari rem
sacram vel consecratam no manet
in spe simplici furti s3 transit in spez
sacrilegii Ista 9oe pmissa sit pma
9o ista q no e sumr nete homini
spalis penite de singulis circumstanciis ppo
dict patz q tales circum. ic pttm aggra
nat spem nc spem mutat i no appz

necessitas oportat circa ppas spalis penite
Item tales circumstancie no pnt necessario co
medari quia sunt minus nulle 2a 9o
ponitur absolutum ista deteus 7 ostm
e deteus 2oo deus spar penite 7 con
fitem tn hc no e simpl necim ut dut
dott quid 7 assignat aplant sit q
sufficit q pttor in confessione exprimat
pttm cum ppram generis sui i. ted
oppim cado setius 7 tenet altissiodorensis
duo cum circumstancia notabiliter aggravat me
nete e ut de et fiat cofessio spalis q
si aliquis esset furatus centum marcas
no sufficeret q confiteretur se accepisse rem
alienam quia hc esset posset ira vnum
tllictum de vno denario et hanc opinionem
credo securiorem 3a 9o q circumstancias
2oo stas nete e ad salute spalis pe
nitei 7 cofitei pz quia de necessitate
confessionis nete e exprime pttm
cum suum ppriam generis sz circumstancia
2oo stat variat genus ptti i. et s3 deteus
stantis aggravantibz se sunt circumstancie
in hiis versibus aggravat ordo locus
psona scia tempus etas condicio nume
mora copia causa 7 modus i culpa
status altus luctus pusilla 2m
ad 2m actu vi. e quo mo tenean
ad cofessionem ad q in vestigandum pmit
to pmo q tpr pt sit cofessio sic me
talis cerimonialis 7 vocalis copmitto
q mo e tpr cui aplicce legem puta
mo legis ne legis moysaice 7 evite
Conclusio pa sit ista cofessio metalis e
delege ne pt quia hc stat et q x tinne ^ possendasit
ppetuato vena adeo saltem metalis
i cl i. 9o va 7 p ista 9oe fant qua
adam tenebat ad huiusmodi cofessionem
s3 metalem ut pz p glosam supra
illo Gen 3o mo adam ubi es ubi
et tglo ii va sit no igl ignauit

2a 9o
2a 9o
3a 9o
Marcius
nota de circumstanciis aggravantibus
circumstancie aggravantes
pa 9o
pa 9o

Beda coequalibus cottidiana et leuia, grauiora uero sacerdoti pandamus. Sed contra coequalibus pandenda sunt ut dicit est sacerdos et urget periculum tunc tamen est perfectius est uerius quod illis peccata sacerdotibus pandere consilium medicine ab eis querere quibus concessa est potestas ligandi et soluendi.

sed increpat et ad confessionem monet. Sed secundum apostolum dicit ore confitetur patet et ore et omnis salutatio locutio. Ideo non uidetur quod deus adam monuit ad confessionem uolens ut cerimoniale tamen dicitur nulla confessio esset licet est.

2a ro. Quia confessio cerimonialis puta mariti pro aliquo extra sacrificium super confesse sunt de iure legis moysance per quia homines istius legis confessi diuersorum peccatorum quia tenebant offerre diuersa sacrificia ut patet per leuitici 4° et 5° capitulo. Unus sacerdos illius legis posuit manum suam super caput hirci confitebatur omnes iniquitates filiorum israel ut habetur leuitici xvi° capitulo.

3a ro. 3m solo tempore legis euangelice tenentur homines ad confessionem uolens, patet quia tempore huius legis commissa sunt sacerdotibus dispensatio peccatorum et absolutio ut patet per illud matthei xvi° ubi dicit christus sancto petro: dabo tibi claues regni celorum et quodcumque ligaueris super terram ligatum erit. Et iohannis xx°: Quorum remiseritis peccata remittuntur eis. Sed omnis iste modus tenet glozator de penitentia d. v. ca. ubi circa principium illius distinctionis recitat pluribus opinionibus de institutione confessionis ponens opinionem propriam dicit confessio esse instituta quodam tradi ecclesie institutione potius quam ab auctoritate noui aut ueteris testamenti quod probat per hoc quod greci non reperiuntur ad confessionem saltem oris obligati.

Obiectio. Sed contra christus constituit iudices qui in foro conscientie possunt a peccatis absoluere ut patet matthei xvi° et iohannis xx° capitulo ut dictum est. Iste supposito quod non est ex auctoritate scripture sed sola institutione ecclesie quod possit dispensare super confessione. Sed non sit manifesta per dispensare non possit ut dicit decretalis dicto quod fecerint multi sicut uoluit.

4a ro. Quarto quod ita est quod ipse est tenetur super suorum peccatorum facere confessionem sacerdoti patet quia apud illum est auctoritas absoluendi ut patet per potestatem supra allegatam in textu confirmatur quia ut dicit doctor sicut se habet sacerdos moysaicus ad lepre examinatorem sic se habet sacerdos euangelii ad absolutionem peccatorum. Sed omnis homo in quo apparuit lepra tenebatur in lege ueteri se ostendere sacerdoti et stare eius iudicio ut patet per leuitici xiiii° capitulo.

5a ro. Quinto non tantum sacerdoti sed proprio tenetur homo confiteri patet per extra de constitutione ecclesie de penitentia et remissione omnis utriusque sexus. Et confirmatur ratione sic quia in contentiosis homo non trahitur uel iure trahi potest nisi ad iudicem competentem ut patet extra de foro competenti et in diligenti et per totum titulum, ita uel in contentiosis potest se homo expedire nisi apud iudicem conscientie competentem scilicet proprium sacerdotem.

Nota. Sed quis sit proprius sacerdos uide doctorem extra titulum de penitentia et remissione et cetera. Et dicit unus doctor quod tres sunt proprii sacerdotes super plebem quemadmodum ad eos qui sunt de sua plebe diocesanus quo ad suos diocesanos et papa quo ad omnes. Sed quid de fratribus dicitur quod habent priuilegium et sufficientiam apud eos credo esse auctoritatem

6a ro. confessionis. Sexto quod non debent tamen de confessione dicit hec sepius in anno

confitei p3 quia nullo modo potest dare
hre incorrupta si tunc semel in anno
confitetur quomodo tamen et quo tempore
confitei sit necesse disponit sufficienter
tamen de iure ecclesie de penitentia et remis
sione allegata. Ad articulum primum dico
quod statim et ista est 3a conclusio confessio
et satisfactio computate dicuntur de penitentia
de eleemosyna et oratione

tertium soli sacerdotes habeant potestatem
clavium quod non arguitur quia cognitio
et absolutio ad potestatem pertinent
net ad potestatem clavium. Sed habere
possunt qui non sunt sacerdotes, ergo etc.
contra dicitur in libro de paradiso ecclesie
de potestate ligandi atque sol
vendi sed nos hic solis permis
sum est sacerdotibus. Circa hoc quero
solvendum est de quo primo an potestas
clavium se extendat ad remissionem
pene et culpe. Secundo an
quilibet sacerdos habeat huiusmodi claves.
Tertio an claves possunt tolli ab
eo qui habet eas. Ad primum respon
dendum est primo de clavibus circa
se et eorum descendendo ad primum
hoc articulum quo ad primum dicendum est
de clavibus in huiusmodi claves sunt 2o
quod sunt 3a quot sunt secunda dico
quod etiam stans habere claves
ligandi et solvendi negare non
possumus tamen hic materiam habemus
exceptionem Matthei xvjo ubi quod
habere claves legitur Christo petro pa
stori ecclesie commisisse cum sibi
dixit tibi dabo claves regni

celorum et quodcumque ligaveris. Et huiusmodi commissio mediante
Christo petro descendit in alios sacerdotes.
De 2o dico quod claves ecclesie domini dicuntur
ad presens considerantibus sic describi pos
sunt clavis est potestas ligandi et sol
vendi qua iudex ecclesiasticus dignos reci
pere et indignos excludere debet ut arguitur in
evangelio haec descriptio colligitur ex verbo
super illo verbo Matthei xvjo Quodcumque
ligaveris etc. De 3o dico quod due sunt
claves ut testatur glossa doctoris scilicet
scientia et potestas, clavis scientie et clavis
potentie. Sed hic clavis datur cum
ordine sacerdotali. Sed scientia discernendi
non datur cum ordine sacerdotali quoniam
hic quidam eorum maiorem scientiam quam
recipit ordine sacerdotale. Item clavis
licet cum ordine sacerdotali non datur
scientia discernendi ut est scientia comme
cum ordine datur auctoritas discerne
ndi et illam doctores vocant clavem
scientie non quia sit scientia sed potest scientia
sacerdos recte uti huiusmodi auctoritate
discernendi inter lepram et lepram
inter peccatum et peccatum. Item quod sint inter
pretantes qui dicunt magistros esse nec
non est scientia quia dant auctoritatem
discernendi habere qui sufficienter
non possunt habere ordinata ex scientia
postea et qui carens scientia ordinem
sacerdotalem recipit quia in se scip
sum gerit suscipiendo in se auctoritatem
cum sentiat se minus ydoneum ad eius
exsecutionem. Item primum dico quod claviam
dicitur ad quesitum primum articuli quod de
pena que est duplex temporalis et eterna

Clavis descriptio

Item secunda quod due quoniam est
clavis est essentia sed due dicun
tur duo officia scilicet discerne
re et ligare et solvere secundum alios
sunt due quoniam est cla
vis scilicet potestas ligandi et solvendi
sed scientia dicitur clavis quia requiritur
ad bonum usum clavis. Sed ipse
melius dicit ut dicit Hugo
quod due sunt claves scilicet auctoritas
discernendi et potestas ligandi et
solvendi. Auctoritas discernendi
solum ligat per diffinitionem
sine potestate non solvit et
ligat ex equo scientie sed
quod non est clavis scilicet quasi
consiliativus

tpal' est dux quia una ptinet ad fo
ri pnie sicut pena satisfactionis / Alia
e de foro iudiciali sicut ex̄coīcatio
que etiam e pena culpe quia non
debet infligi nisi p pecto mortali
De pmis duabus penis dicunt quidam
doctores sic quia virtus diuina in contri
tione penam eternam mutat in tpa
lem / ita virtus clauium se extendit ad
pene tpalis diminutionem nec tamen
diuina mutamt pena eterna / Sed quia
ius ista dictis posset pbabilit sustineri / Tamen aliqui opponunt sic tpalis
pena manet post absolonem que
fit virtute clauium / ergo non remittitur vir
te clauium / Item patet quia 2m omnes doctores
si absolutus vixerit tenetur ad satisfactionem
Si non morietur sustinebit purgatorium

Obiectiones

Item virtus clauis ligat hominem ad pe
nam tpalem / ergo non tollit eam / Item
p absolucō unius confessionis relapsi
aliqua pars pene satisfactorie pro pecto
ergo totiens posset homo confiteri aliquod pttm
q͡ʒ tota pena relaxaretur absque satisfactione
q͡ʒ videtur inconueniens / Solo ad pri
mum quamquam quia licet pena maneat
tamen non manet tanta quanta fuit ante
istam absolonem sacralem que fit per
virtutem clauium / et ad idem patet ad 2m
quia licet aliquam ptem tollat / tamen ad residua obligat / Ad 3m dicitur conceditur q͡ʒ homo
idem pttm cor dicto grto posset con
tinue confiteri et omnis absolonem 2m for
mam ecclesie recipere q͡ʒ plus in
toto satisfaceret et quia hoc non constat sacer
doti io semp aliquid iniungit / Et ad
intendum est q͡ʒ homo non debet idem pttm
bis confiteri expresse ita q͡ʒ credat

q͡ʒ una confessio non sufficiat ad salu
tem quia hoc esset contrarie ecclesie efficacia
nam hec sunt 3 pt primo sacramen
tis et ex institutione sacre facie / Sed tunc
de 2o pbli huius articuli quo se habeat
ptas clauium ad remissionem culpe
dissenserunt theologi / Dicunt sic q͡ʒ virtus
clauium pt duplex considerari / Uno modo
ut e in fide penitentis habentis ppositum
tum confitendi et querendi absolonem
apud sacerdotem / Alio modo ut continet
actualem usum cum placuerit sacerdoti
absoluere / Primo modo facit instrumentaliter
et dispositiue ad pttorum remissionem
et gratie infusionem tamen principaliter facit virtus
diuina / sicut in primis sacramentis dantur et
sunt ubi dabatur gratia in sacramenta noue
legis et ueteris legis / Sed 2o modo quamuis
non facit ad culpe remissionem que
iam supponitur esse remissa precedente
~~in remissa~~ contritione sicut ad gratie
iam receptione augmentum / Et probant dicentes
pt videri ad obiecta diuisorum opionem
quas pbare aliqui conabantur q͡ʒ solus
deus dimittit pttm et q͡ʒ virtus non clauium
extendat se ad remissionem pttorum / Alii
extra dicunt quia q͡ʒ sicut sacramenta noue
legis efficiunt q͡ʒ significant ita dicunt q͡ʒ
virtus sacri que in sacramento e virtus
clauium se extendit ad culpe remis
sionem et gratie infusionem / Quartum ad ter
cium primitto istam distinctionem q͡ʒ de cla
uibus ecclesie loqui possumus dupliciter / Uno modo
prout extendunt se ad forum conscientie / Alio modo
prout extendunt se ad forum exteriorem in
iudicio / Primo quo sit ista claues ecclesie ex
tendunt primo ad forum conscientie habent soli
sacerdotes / quia a confessione confitentis
ptinet soli sacerdotes ex

3 articulus

Solucio

sentencia excommunicationis

habet iudicare debemus contra 1m quod uia
patet exponens attenta prima parte premisse
dominus fratris et beati Ambrosii in libro de pe-
nitencia ut allegatum fuit prius post oppo-
2a quod situm. ¶ 2a quod sit ista loquendo de cla-
uibus ecclesie iuxta 2m membrum diuisionis
premisse claues non competere ei qui
non est sacerdos patet sic sicut in foro consciencie
iudex est mediator inter hominem et
deum. Sic in foro exterioris iusticie
iudex est mediator inter hominem et ho-
minem, sed inter hominem et hominem potest esse
iudex qui non est sacerdos ergo etc. ¶ Ad primum
3a ar. ad 3m arguitur sit prima quod ista, quibus
sacerdos habet claues ambas ecclesie
scilicet potestatem absoluendi et puniendi
primam ligandi et melius quamuis istis
de clauibus potest extendunt se ad
forum consciencie iuxta primum membrum diuisionis
premisse patet quia huiusmodi claues
conferunt cum ordine sacerdotii ut patet
inferius in ... ¶ Et patet hoc quia episcopus ordi-
ne conferentes sacerdotium ... dicunt ei
ordinando accipe spiritum sanctum quorum
Obiectio remiseritis peccata remittentur eis. ¶ Sed
contra ille suscipit ordinem sacerdotii
existens in peccato mortali ergo dicitur quod nullo
non recipit istas claues eo quod non
recipit spiritum sanctum sicut continet
forma predictorum uerborum. ¶ 2a sic. Sapi-
ens rex non committit claues the-
sauri sui eis quos reputat
suos inimicos et qui sunt suorum. Sed
claues iste sunt claues diuini the-
sauri. Sed mali sacerdotes sunt inimici
dei ergo recipiunt claues non sunt huius claues
Item exclusus a regno dei non habet
claues regni dei. Sed quilibet sacerdos existens
in peccato mortali est exclusus a regno dei et a
detentis fidelium cum tante intente consortium
ergo etc. Et sic qui non potest apperire est claudere
scilicet soluendo uel ligando ubi habere claues
sed sacerdos exsistens aut hereticus aut degradatus
et huiusmodi. ¶ Soluto dico quod ibi sit metu
defectu sto non potencie quod sine exceptione
spiritus sancti nullus recipiat claues. Sed ex
parte quod qui cum debita deuotione in-
timacione et ... ad salutem anime sue
recipit claues ille recipit cum gratia spiritus
sancti. ¶ Ad 2m dico quod licet ille dispensator sit
inimicus regis tamen non potest huiusmodi thezaurum di-
scernere inimicis ergo quia ille non sunt ita
parte. ¶ Ad 3m dico nec adhuc ... talis — de clausis
habeat claues ipse habet tamen palam. ¶ Ad 4m
dico quod talis deus assumit sed habeant cla-
ues tamen habent manus ligatas ut infra pa-
tebit in articulo ... ¶ 3a quod sit ista claues — 3a quod
que se extendunt ad forum exterioris iusticie
non sunt apud omnes ut sunt soli sacerdotes
patet quia non omnes sacerdotes non soli sacerdotes sunt
ecclesiastici iudices ut manifestum est ergo etc. ¶ Sed — Obiectio
contra tamen concedit quod maius est illicitum
esse et concessum quod minus est et tamen ne-
gatur quod minus est illi concessum negatur esse
quod maius est. Sed maius quamuis
habet claues ad forum consciencie pertinentes
ergo etc. ¶ Soluo nec adhuc nisi maius et
minus veniunt eiusdem speciei quod non est
impossibile et patet misi ... habet potestatem — uolendi minus et quod habere potenciam
tamen et tamen hoc habet potestatem maiorem
sine bonum. ¶ Ad primum ad arguitur potest po-
tentes quosdam quare per se ista claues
respiciunt forum consciencie non potest tolli
alicui qui habet claues patet quod ille
claues sunt spirituales quod sacerdotium conferunt

Quo omes sacerdotes claues hnt s3 qdam liberas, qdam ligatas. Li
beras hnt sacerdotes curati qua dm sūt de eccia, ligatas hnt omes
sacerdotes heretici excoicati suspensi, no curati et religiosi Sz tn dnte
heretici enī hnt ligatas i mortuas, excoicati et suspensi hnt simplr
ligatas s vinclo suspensionis vl excōis, sd curati dnr hre ligatas ppe
s. qr no hnt mam i subditos i qos pnt exercere vsu clauum Religiosi
qui tn no st plati dnr hre ligatas dupr. 1o qr no hnt subditos 2o qr
nichil pnt nisi de licētia sui plati Sz qrit si religiosus absoluat aliqm
tn licētia plbī hita licētia plati vtrum sic ille absolutus ex inde dnr q no
q duab3 modis pdictis habet
alas ligatas aliqui q
nd de absolue sine licēa sui
plati Sz si absoluat absolutus
est vl.

vl saltem in republica tosetu hs taret
terra Sz caret no pt tolli q2 e inde
libil i el a dr e omi dect gtor dil, triaa
p3 ex dtis sup. it s om bytem, Ptea
si claues hmoi ab aliquo tollerentur
ht maxie eet desacte depositus vl
deposito de offo Sz ftitas p3 q2 st tal
i ptitur no ordiat2 denouo i e Tra
2a 9o go ptas sacerdotis clauium pt tolli ab ali
quo qr ipsas ppter caput eiusdem de p 1te
Obiectiones desfinito de ponis i excoicato i e Sz
go actus actiua manes in coqui
ht liber arbitrium no pt tolli q2 ro ad
formam, Sz ptas clauium e hgi i e 2o c
ptas spirituales maxime vi i impediri
pt penitentiam qua ppena Sz culpa
no tollit formam i e pena sexcomunica
cois aut depositionis 3o c ptas confiti di
cui clauium e ptas absoluendi equalit
dependet ab ordine saclem s3 de qdem
vl depositum conferit i e absoluit Res
Solo ad pmu dico quod Sz q des
riete tna no pt tal pa in actu q
superior auctoritate subtrahit sibi subditu
Ad 2m dico q claui no est verum de
de pena que p culpa infligitur sd in
positio i e Ad 3m ga aliis solucione
s3 nos quam q q ille confitit est
ptatis quia ht maxime p ac iuri
Sz q alr no absoluit s3 ptatem
3a 9o heat e q caret ma q2 no ht subdi
tos Sa 3a sit ita ptas clauium qua
indicatur i in exercitium iudices seu in
foro contencioso pt tolli no s m q m
ad formam s3 qm ad vsum clauium p3
sic q non dicto qua quis ht in sub
ditos ex causis pt ab eo tolli psup
Obiectio riorem Sz fortem opposit de ssi q2 no
est superiorem, Solo p s hs sup pt de
poni quia in hc tan colleguntur car
dinalium ex in dispone e superiorem
Ad rones hinc inde p3 ex ponitis
q2 amb9 loquitur de ptate clauium
quo ad forma confessionis i e p3 eo c

Vtr quis possit absolui ab omni
pena purgatorii cpleta pnia sibi
a sacerdote iniuncta, Pc a 2 qua virtu
te clauium sacerdos iniungit pniam
r go ve, qua p3 q2 quid q sacerdos
ligat i soluit virtute clauium hc de
ht ratio iuxta illud Qdcumque liga
ueris super terram i e art xlviio oppm
ar 2 aliqui sacerdos confessionis no
iniungit pniam condignam i e go s
2a 9o dna p3 exc hc q2 p mensura peti et
plagarum modus Deut. xxvo, Ad hoc
dicitur solac: vid3 e dex p 1 quis in
extremo mortis articulo possit de e
vntare confitere, 2o an vnus hs possit
p alio satisfacere, 3o de ipso ex vnd
e de relaxatione pniarum que fit p
confessionem ~~indulgent~~ indulge
pz ar ticlo ncias. Ad pmum p3 3o q ex
quas pa sit ista in extremo mor
tis articulo hs pt de e vntare co
fite penitere, pc q tu pt pnitere
tur pt penitere, Sz in extremo mor
tis periculo hs pt pnitere, Itc itern
q hs est in via pt p fite pse
vitam i e i consumat e etiam sta
tuit q in articulo mort ecclesia simpl
sacerdos absoluat a culpis ppe
ecclesia reseruat vl ep o i p hoc ista fa
ciunt dicta scoti hoc Vj a ptoru

depnia

Ad idem leo papa Nemo est desperandus dum
in hoc corpore constitutus est. Sed qui multa per ut ait
Augustinus conlanguerit vel negligentia periculosissime de
admonitione per hoc prius tantummodo. Sed si etiam
sit conuersus vita immutata, nec penitens ipse
euadat eternam penam, tamen sic est purgandus igne
purgatorio quod in alio seculo distulit fructum
conuersionis, sic autem ... non sit nisi ...
in fine ... excellit eternam penam quam umquam
aliquis passus in hac vita ... liberari

agere penitenciam dum sanus es. Si vis ita agere
penitenciam quando peccare non potes, peccata te miserunt
non tu illa. Hec Augustinus. Si sic agis dico tibi
quod securus es quod penitenciam egisti eo tempore quo peccare
potuisti. Et ista dicta sanctorum in textu loquuntur
de illo qui non ex dei amore videtur penitere
sed timore mortis.

in xxvi q. vi c. quod in ultimo

Sed quia istorum quorumdam videtur sonare
dicta sanctorum quod penitencia hic ita
Sed ita dicta non dicuntur de facultate
quia valde difficile est in extremo
... metu mortis ita manente
... quod homo non propter timorem
penitere. Sed ex dei dilectione do-
leat se deum offendisse, proposito
... et proponat se non amplius ...
deret ... Unde ... extremis
... sit ... est [illegible]
... timendum est ei quod ...
Augustinus de penitencia de ... [illegible]
hic animum ad visionem ... peccator
ut in ... obliuiscatur ... quod dum
viueret oblitus est dei et ideo consulit
tibi ... in septimana ... et sanus
... quia a mortuo perit confes-
sio xxvi q. vi. [illegible] quod sit ista [illegible]
2a questio
in extremis non est in ...
satisfactoria penitencia ... necessaria
... satisfactio saltem quoad
opus exterius explere potest in ...
3a questio
... quamuis in extremis pe-
nitenti non sit satisfactoria penitencia iniungenda
Theodorus
... sibi iniungenda ...
xxvi q. vi c. ... et ibidem dicitur quod
... in infirmitate penitencia ...
... Sed quod in infirmo non
... si medicina ei ... nisi sibi
applicetur. Sed penitencia satisfactoria est
quedam medicina ... nichil
valet homini sine ... que nec
... potest ...
... penitencie in infirmitate ...
... in primo ... penitencia ...

primum xxvi q. vi c. ... sanum allegatum in
quo dicitur quod ex illa ... penitencia non est
infirmo iniungenda. Solo ad primum dico
quod licet ... sit ... de medicina corporali
non tamen ... de medicina spirituali ...
... penitencia satisfactoria ...
... apprehendi ... et cogitationem tamen
... apprehensio non possit ... sine
infirmitate ... utile est ... infirmo
iniungitur. Ad secundum ... ad ... quod
infirmus non possit ... actum exterio-
rem penitencie ... tamen ... ipsum ...
... intendens ... voluntati
libenter expleri si esset tempus et oportuni-
tas et operandi facultas. Ad 3m dico
quod ... in primo in infirmitate
expressione ... quod non est
... quod videt se ...
ad explendum in ... Quantum ad
... quod penitencia satisfactoria
... penitenti ... 2us articulus
efficit utilitatem ... que ... mala
inclinatio ... ut ... superbie
in ... humilitas ...
... que debet ...
ad primum penitencia satisfactionis ordinatur contra
peccatum ... quo ad 2m ordinatur contra peccatum
... ut ... tollatur ...
... duas ... prima sit ista
Primum ad primum satisfactionis utilitatem ... 1a questio
... 1a questio
non potest satisfacere ... de satisfactione
... quia mala inclinatio ad peccatum
non tollitur in nobis nisi per ... bona
dispositione in nobis ...
... satisfactionis ... non
sit in nobis alia bona dispositione

2a q°

rt Et dici in gl'e ipe locus de satisfac̄oe q
locus de satisfac̄oe p'mo mitti planu est
q vir⁹ tho pt alti sue p'ribus & bone
opibus obtine augmenti g̃re / 2a q°
sit ista / Opi̅n ad 2am satisfac̄ois talr̄e
virt⁹ tho ipe loco dō pat̄t palio sat
face p² q si jo qui tenē satisface
vl omo no pt tamen de no pt 2a 1o
q attemat tho⁹ satisfac̄om sit potens ad
imple 3o q vtraqz istos sit in tate / 2o
q tho⁹ commutaco fiat sac̄t ante tho
tempus. go ci tibi pt vir⁹ tho palio
satisface q sic pz q deus e benignior in
reconciliacoe de offensa q tho. Oz pmiss

Obiectio

contrentibus vl plibz tho admittit p
thoie tho⁹ satisfac̄o rt Oz q vnus
no pt p alio totu palio n° satisface (non ge.. adfo.. tu dei)
qua pz q ista duo sut equlie p̄tos
satisfac̄os prinē 2o ppinaz satisfac̄ois tho
recordinat in dem̄ Oz ne i ordia
in deu p pena que e in alio rt Dolo
ad pm̄ nec q̄nam q in aliqe iustificat
inpi⁹ Oz sicut dr b'tus aug⁹ qui trea
uit te sine te no iustificabt te sine
te rt / Ad 2m dico nec q̄nam 2am
pte assumpti quia xp̄c est passus p

3us articulus

salute mia / Oppm ad 3m at tu dico
bnut ey est ut pc & est ut no hec
go pz sic q ex ordine dmie iustic
qualibet culpa est pena debita
q p aliqu modu expiat oz s'l in
psti seclo vl in futuro purgatorio
& io si no est condigna pna p sat
date in vita attent' circūstantys in
ipo penitete rt in hoc tam absoluta
ua est ipe penitens ab omni purga
toy pena copleta pna n satisfac te sibi

in vita & tn est mitto magis in
Obiectio
fra. Oz tot' si sacerdos iniungat inadecuate
pena qua sit codigna penitens
tene² eam plena in plere Ego q°
si iniugit termi no vide² q iste
teneat² ad aliq̄ pena vlteriore p̄s
gna quia si equm ad mai⁹ e stam
du iudicio sacerdot' ett q'm ad mi⁹
standu erit iudico suo / 2o sic q
arbitr diffinit h ptco hnt explie
s ~~ptco~~ sacerdos e arbitr me'de n &
thoiem peitete rt / 3oc pena p'
gatoy est arbitraria rt mi⁹ pecto
se de tipe penitens si pmissa q°
cet vna / Dolo ad pm̄ dico q̄ aucti
e vin quo ad sacer certes Oz quo ad foru vel m dei
inesim a deluti cet plagas mo q
dent' xxxv° / Oz in foro ecce d
ci pmaria culpa impor vor pe
na Ex ista tn q no sonat i foro ec
clesie taxat pna put e cuiuda
ptti ptiti Oz ut sit tautela si
tui Et io nimos pna dic i poiut
atate pinam sacti fornitati sz
10 annos q homicide q illi nisi
septe annos / a maiores b xoitude
~~q~~ q p totam vita / qui mu
cedetui & minoz pinam i ponit
tamen nc / Ad 2m dico q vero est
qu arbitr est sup'ior p'tibus /
Oc no e mpposito / Ad 3m dico
q sacerdos si iniugit maiore pnam
& facit cp ei q' tinet q penitens
tenens despicet & ect ol tal debet
eum ad alia bona opa & nc no
detipiet eu Oz ru debito mo
determinne idimit' en ad in ra salut

[2m arg(umentum)] [P]ro ad 2m arg(umentum) p(re)mitto q(uod) lic(et) aliq(ui)s
vel excludat satisfactionem que i(n)iungit(ur) i(n) sacramento
vel excludat simpl(icite)r o(mn)em i(n)iuri(a)m actuum
9o s(e)c(un)da [illegible] p(ri)m(u)m dico q(uod) purgatorium
[illegible] sit taliter deleri p(er) co(n)cessio(n)e(m) in-
dulgentiarum si ille tu(n)c co(n)cedunt(ur)
e(t) abit absq(ue) alia satisfactione p(er) con-
tum i(n)mitti / q(uo)d [illegible] ille n(on) plus
no(n) obligat(ur). [illegible] gra(tia) dei [illegible] immo
p(ri)ma est in [illegible] & dicere anni
[2a q(uestio)] obtinet(ur) p(er) indulgentias. [A]d 2a q(uestio) p(ro)
q(uo)d [illegible] in indulgentiis no(n) p(ote)st to(tu)m
[illegible] purgatori(u)m excludere absq(ue)
ulla satisfactione / & ea tempore absq(ue)
p(ro)p(ter) quia i(n)quirit(ur) [illegible] ad hec
q(uod) in indulgentie sint salubres &
fructuose / s(ed) [illegible] no(n) fit n(isi) si
poterit sine actione [illegible] theo-
de [illegible] i(n)citat [illegible] de indulge(n)-
tiis [illegible] & i(m)p(ro)bat ubi vide si
placet. [A]d a(utem) t(ame)n pl(ur)i(bus) p(ro)b(atur) ex dictis
sup(ra) q(uod) tu(n)c [illegible] distinctione [illegible]
salub(ri) & [illegible] & p(ro)b(atur) [illegible] xxi^a

[illegible] p(e)cc(at)a dimissa p(er) [illegible] [illegible]
redeant p(er) ingratitudine(m) & [illegible]
i(n) p(e)cc(at)um mortale q(uo)d [illegible] p(ri)ma p(ar)te
[illegible] caritas op(er)it multitudi(n)e(m) p(e)cc(at)o(rum)
[illegible] opinio [illegible] illud [illegible]
[illegible] 1a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] no(n) deducit [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible] dimissa [illegible]
qui postea p(ro)tulit p(ro)digalitate(m)
no(n) [illegible] [illegible] 1a [illegible] falsa
[C]ontra [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] distinctio(n)e(m)

[illegible] [illegible] an sacerdos illud q(uod) scit te-
neat p(ro)fessionem o(mn)i m(odo) i(n) confessio(n)e te-
neo / 2o utr(um) p(e)cc(at)a p(r)imam dimissa rede-
ant q(ua)ntum ad culpa / 3o utr(um) redeant q(uo)ad
pena / 4o dato an aliq(uo) m(od)o sit redeant
an h(ec) sit p(er) ingratitudi(n)e(m) / 5o q(uo)d imponend(um) sit
sacrum & q(ui)d sit reos sacri. [Q]uo ad p(ri)m(um)
p(re)mitto illam d(iffer)e(ntia)m q(uo)d aut sacerdos ille
de q(uo) q(ueri)t(ur) p(re)cise nostit p(e)cc(at)a alicui(us) co(n)-
fessionem sibi factam / aut p(er) co(n)fessio(n)e(m) & co(n)-
fessionem [illegible] p(er) alia viam. [S]i p(er) confessionem tu(n)c aut
h(ab)et [illegible] viam [illegible] q(uod) possit i(n)velare
aut no(n) h(abe)t h(uius)m(od)i viam. [I]uxta hec [illegible]
membra pono [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit ista illud q(uod) sacerdos p(re)cise [illegible] alit(er)
nostit q(uam) p(er) confessionem [illegible] no(n) p(ote)st sine p(e)cc(at)o
revelare [illegible] q(uod) i(n)velare h(uius)m(od)i [illegible]
[illegible] e(st) [illegible] [illegible] [illegible] lege divine
& [illegible] statuta [illegible] ecclesie. 2o [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dissoluit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] diffidentia [illegible]
[illegible] [illegible] e(st) de lege [illegible]
[illegible] q(uo)d [illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] 2a [illegible] [illegible] q(uod) i(n)velare h(uius)m(od)i
p(e)cc(at)um e(ss)et [illegible] & occasio magna [illegible]
[illegible] p(ri)mam [illegible] maxime [illegible]
[illegible] [illegible] ad confessionem [illegible] est
de lege [illegible] [illegible] [illegible] i(n)velare
[illegible] confessione [illegible] est hoc [illegible]
divine leg(is) [illegible] [illegible] 3a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de p(ri)ma & [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] depositionis [illegible] officio
& detrusionis in [illegible] monasterium & in [illegible]
[illegible] de p(ri)ma [illegible] [illegible] [illegible]
sub pena depositionis ab officio [illegible]
sine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in confessione [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] in confessione [illegible]
[illegible]

[illegible] p(ro)bat(ur)

p(ri)a q(uestio)

Obiectiones

Contra 3am questionem arguitur quia Beatus Thomas facit
verbo et post confessionem non debet ullo modo
revellare. Contra non debet nec sigillatum
et illud quod facit verbo

velit etiam a monasterio sponte et testimo-
nia inducere etc. Ad 2m sit solutio quod quod
superiorum commandata expulsione tirannii
intraverit sollempnit de vite diceda et
mittere si aliquis ex confessione familiaris
noto tunc si non revelat mittit periculum
in Ad 1m dico quod nullo modo debet revelare
sed potest monere principem per generales ex-
hortationes vel alios qui possunt committere
ut caute se habeant etc. et preterea debet
addere vel tunc etc. sed sine omni proditione
confessionis. Lectura in hoc casu sic
posset dicere inimica est vel potest posse
talia facere ut talia et bonum est tali talia per
videre et considerare. Ad 2m dico quod non debet
revelare nec mittere periculum quod bonum est
quod sic inducendo se nesciret quod non sit 2m
quod hoc confessio sit ut bonum dei tenere. Ad 2m
quod sacerdos deinceps a lima consistere potest
alteri revelare illud quod audivit in confessione
supposito quod tamen huiusmodi revelatione sit sine
scandalo et quod si posset sine scandalo et sine
euidenti periculo. Patet 1o quia nulla obest
sed aliquid precepit a nullo iuri repugnat
hoc ratione si ponit sed sit et impetito
ut patet ex determinationibus additis. Contra
dicet forte sic huiusmodi revelatio obviat
iuri canonico quod hic absolute et in dispensa-
tione huiusmodi revelatio prohibet 2o Item in superiore
sunt consensus non nisi dispensat in eo quod
prohibitum est mandato superioris sed per dicto
confessionis prohibita est per superiorem. Item Ecclesia
in tantum quod non sit per dicto vel sit contra
prohibito est vel in canonibus ut in 3a
et ex quibus in quo adiecit. Ad 3m quod
confessionem et per alia diviciarum
revelat insuper per aliam viam cognitam

2a opinio: Patet quod in tantum quo que medietate ma-
nifesto sunt inquisitus per suum sacerdotem
secreti cognito sine inutili periculo re-
velare non posset ut in casu est et ideo
est in quod dicit ita in processu sunt bona
ut vitat bonum et tho de aug. quod
solvit contra. Ad 4m nota quod circa hec sunt
opiniones tres antique et 4a moderna. Quarta opinio.
Prima opinio ponit in distinctione quod in indi-
nate penitente recedat omnia peccata
quo ad culpam que prius fuerunt
deleta probant per tenentes illam opinionem
quod per gratiam omnia bona prius mortifi-
cata reviviscunt. Item Ecclesia oppositum huius
opinionis expresse ponit Augustinus in libro de
responsionibus prosperi ubi sic dicit qui recedit
a Christo et alienatus a gratia finit in hac
vita vitam suam nisi in peccato vadit sed
non ideo quod remissum est imputabitur
et ita dico nec debet commissa sed sequitur tamen
quod mortificata bona peracta sic per non
valent admittam nisi hoc vero resurgat
2a opinio: primum. 2a opinio que asserit quod in
speciali sunt quod in recidivate peccati aliquis
primo omisso per peccato post recedunt prius dimissa
scilicet per homicidium ad peccatum apostatare a fi-
de per confessionem contempne et prime pe-
nitentiam propter tamen quis dolet se pecca-
visse per peccatis prius Et hec opinio videtur
quod sit antiques quas magister allegat
in textu d. 20. xxij. Et hec opinio
fuit aliquis nullius famosa. Item quod ipsa
stare non posset contra quod in omni peccatum
mortale repugnat gratie et caritati non
aliquid quasi potius ut ista recedat peccata
dimissa contra per aliam. 3a opinio dicit quod

V. Fratris odit, apostata fit, spernit que fateri
Penituisse piget pristina culpa redit

i(n)cidu(n)t ingratitudi(n)em post p(ec)cata dimis-
sa no(n) i(n)cide(n)t in p(e)na(m) p(ri)ma(m) (et) i(n)
(com)para(ti)o(n)e ta(m)e(n) (et) i(n)t(er) (com)p(ar)acio(n)e(m) qu(ia)
sicut du(m) isti i(n)gratitudi(n)e(s) in(e)q(ua)l(ite)r
(et) aliter adeo elongat(ur) s(e)c(un)d(u)m q(uo)d p(ec)c(at)a
p(re)t(er)ita no(n) (re)ue(n)i(un)t dimissa (et) ita in-
telligit q(uo)d d(icit) intencio(n)e(m) Jacobi of(fen)-
dens in uno fact(us) e(st) om(n)i(u)m reus. Ex
hec 3a op(ini)o stat p(ro) quo ut (con)tra op(ini)o(n)e(m)
op(or)tet (con)cedi q(uod) p(ec)c(atu)m simpliciter
iniquitatis in hominem b(e)n(e)ficet (et) a
deo elongatur sicut ce(r)tu(m) u(e)l plura
homicidia adulteria u(e)l homicidia
q(uo)d om(n)i(n)o d(ic)i(tu)r no(n) e(st) illa (con)clusio u(er)itati
ubi quis e(st) egit p(eni)t(enti)am de tot
homicidiis (et) tot adulteriis (et) i(n)cidi-
nat p(er)si(m)ilite(r) fornicacio(n)es (et) s(ecun)do di-
uisi(on)e(m) op(ini)o(n)ib(us) (et) s(ecund)o (con)tra
op(ini)o q(ue) e(st) modernor(um) doctor(um) p(ro)
pena illa ta(m)e(n) q(uod) p(ec)c(at)a dimissa
p(er) i(n)gratitudi(n)e(m) eius qui penitu(er)it no(n)
i(n)cide(n)t (et) i(n) sui p(ri)mu(m) e(ss)e quo ad rel-
pa(m) (et) (com)pleta p(er)se i(n) s(ati)sfacio(n)e(m)
p(ate)t q(uia) si (re)c(ip)et h(oc) u(e)l h(oc) acc(i)o(n)e ho(mi)is
u(e)l acc(i)o(n)e dei no(n) p(otes)t d(ic)i p(ri)m(u)m q(uia)
deleti e(st) u(ir)tute di(ui)na no(n) p(otes)t i(m)po-
ni in e(ss)e u(ir)tute hu(m)ana u(e)l ex defectu
u(ir)tutis hu(m)ane n(on) p(otes)t d(ic)i s(e)c(un)d(u)m q(uia) dei
actione n(on) fit detior ut d(icit) Aug(ustinus). (Con)t(r)a
(con)firmat(ur) p(ro)p(ter) oppo(siti)o(n)em. (Con)t(r)a
(con)clusio(n)e(m) ita licet p(ec)c(at)a dimissa in se p(er)
i(n)gratitud(in)e(m) i(n)cidu(n)t tu(n)c aliq(ua)l(ite)r sequ(n)t(ur)
p(ec)c(at)i agg(ra)uac(i)o(n)e p(ate)t ita p(ro)p(ter) oblit(um)
ipsi(us) venia(m) adeo de p(ec)c(at)o (et) i(n)cepisse
g(ra)t(i)a(m) iustificationis e(st) du(m) i(n)iusti-
cia q(ue) agg(ra)uat p(ec)c(atu)m (com)missu(m) p(er)

p(ec)c(atu)m p(ro)(pri)u(m) ut dictu(m) e(st) i(n) (con)t(ra)r(iu)m
ad 2m a(rgumentu)m q(uod) p(ro)p(ter) ita(m) (com)p(ar)a(ti)o(n)e(m) pena
soluta u(e)l dimissa no(n) i(n)cidit tota
u(e)l se p(er) i(n)gratitud(in)e(m) eius qui peni-
tuit p(ate)t qu(ia) pena debet(ur)
in hoc ta(m)e(n) (con)culpa s(ed) p(ec)c(at)a no(n) redeunt q(uo)
ad culpa(m) s(ed) tota(m) ut d(ic)tu(m) e(st) p(ri)ma (con)cl(usio) (con)tra
i(n)c(i)o (con)t(ra)r(iu)m Vnde q(ui)s tenet de pena
qui (con)t(ra)r(iu)m tenet de culpa ut icti
tota fuit de hoc opi(ni)o(n)e in lo(co) p(re)ceti
(con)tra q(uo)d p(eni)te(n)tium no(n) fuit tota pena di-
missa aliq(ua) i(n)gratitud(in)e tu(n)c q(ua)n(ti)s
p(ro) pene dimissa no(n) exigit(ur) (con)t(ra)r(iu)m
dum de hmoi pena (con)t(ra)r(iu)m exigetur
p(ate)t qu(ia) hoc exigit di(ui)na prudencia
iusticia ut nullu(m) malu(m) trascat i(m)-
punitu(m) (et) sit nullu(m) bonu(m) i(r)remunera-
tu(m) 2a q(uaesti)o (con)c(lusio) 3m a(rgumentu)m p(ri)mo
p(ri)mo q(uod) ingratitudo e(st) in ta(n)tu(m) quo-
da(m) ho(m)i(n)es q(ui) formalit(er) u(e)l b(e)n(e)-
ficiu(m) negligit g(ra)cias acc(i)o(n)es
b(e)n(e)factori redd(er)e aut (con)t(ra)ria m(a)l(u)m b(e)n(e)fa(cto)-
ri rependit (et) distinguit quatuor
gradus in gratitudinis p(ri)m(us) grad(us)
e(st) qu(ia) aliqui su(n)t qui b(e)n(e)f(i)c(iu)m accep(tu)m
no(n) retribuu(n)t q(uan)tu(m) retribue(re) p(ossu)nt q(ua)n(do) quos d(icit)
s(an)c(t)us B(er)nard(us) sic g(ra)tiar(um) cessat decursus
ubi no(n) fuit recursus Alij su(n)t qui retribue(re)
(con)te(m)pnu(n)t Alij totu(m) b(e)n(e)f(ici)u(m) p(er)cipiedi(n)t
q(uod) obliuioni tradu(n)t (con)tra quos d(icit) B(er)n(ardus)
B(er)nar(dus) in li(bro) d(e) dilige(n)do deu(m) q(uod) si
p(ro)p(ter) h(oc) est (et) delictu(m) maxi(mu)m ut dat
te(r)minu(m) i(n) n(atu)r(a) Alij su(n)t qui ap(er)te de b(e)n(e)fi(cio)
q(ui)d(a)m sui b(e)n(e)factore(m) offendere p(rae)su-
mu(n)t (con)tra quos d(icit) s(an)c(t)us B(er)nar(dus) in cantica
q(uod) h(oc)-i(n) g(ra)t(itu)do e(st) ve(n)tus vre(n)s sic(c)ans
fontes pietatis rore(m) m(isericordi)e (et) fluent(a)

3s articulus

2a q(uaesti)o

tertius articulus
De peccato i(n)gratitudinis

No(ta) q(uatuo)r gradus i(n)-
gratitudinis

gre de qsito ciiij arti pono primo breve
istam q[ue]m q[uod] in gtitudo e tm q[uod] ptta
dimissa aliq[uo] m[od]o redeunt p[ro]batur sic
quia hoc mo i[n]tendit q[uod] dimissio
precedentium p[e]cc[at]or[um] e irri[t]a ista[n]tia ag
nas i[n]c[ipi]t. qua p[ate]t ex descriptione i[n]gr[a]ti
tudinis et s[ecundu]m eundem eiusdem p[re]miss[is]
quintus articulus
Ex a[rgumen]ti p[ate]t ex q[u]o[n]i[a]m 2a arti[culi] r[espondeo]. Quantum
ad ar[ticu]lum q[ui]nt[um] p[re]mitto q[uod] in sacro pe
nitentie e[s]t ta co[n]siderare s[cilicet] exteriorem actu[m]
p[ri]a 9o
interiorem q[uo]d iterum et p[e]cc[at]i remissio
qua[n]tu[m] h[abe]t p[ro]p[ri]a tres qu[i]d[e]m quar[um] prima
e[st] ista q[uod] p[ri]ma q[uo]n[iam] actus exteriores
qui sunt actus co[n]fitentis et actus absolventis
2a satisfactio ponet[ur] sunt s[acra]m[en]tu[m] tm p[ate]t q[ui]a sunt sacra sacre
rei signum s[ed] co[n]seq[ue]ntis illud q[uod] patet sed
2a 9o
etc fiat in aliis sacris sepe. 2a 9o q[uod]
p[e]cc[at]i remissio e[st] res sacri tm p[ate]t q[ui]a om[n]ia
que in h[oc] sacro sunt i[n]sp[ir]ituali[ter] huiusmodi re
3a 9o
missionem. 3a 9o interior co[n]tritio est
sacrum et res sacri p[ate]t q[ui]a e[st] sacrum r[espec]tu
remissionis p[e]cc[at]i s[ed] e[st] res sacri r[espec]tu exterio
ris actionis tam co[n]fitentis q[uam] absolventis
Ad ar[gumen]tum p[rinci]p[a]le dico q[uod] talitas d[icitu]r op[er]e
intrinsecu[m] p[e]cc[at]o[rum] q[ui]a nullum p[e]cc[at]um sem
p[er] e[st] in eo s[ecundu]m Bec[am] de co[n]i[unctione]

Utrum extrema unctio sit sacrum. Quod non ar[guitur]
q[ui]a extreme unctionis no[n] e[st] unus effectus
i[n]g[ra]tia i[n]c[ipi]t. qua p[ate]t in absolvente effectus
ignorantie unitatis sacri i[n]c[ipi]t. Illud p[ate]t in co
2o ubi d[icitu]r q[uod] duo sunt effectus unctio
nis extreme s[cilicet] corporalis infirmitatis alle
viatio p[e]cc[at]or[um] remissio. Contra ar[guitur] c[on]tra
principium d[ict]i p[ro]p[ter] d[ict]a cum p[ri]ncipium ciij

[et] libri. Circa hic q[ui]d om[n]es solutionem
videndum e[st] de q[ui]b[us]. p[rim]o de p[ri]ncipiis q[ue]sito
2o de tm extreme unctionis 3o de
eius effectibus 4o de eius ro[n]e dicta
ta dispensatione. Quantum ad p[rimu]m p[rimo] po p[rima] 9o
no[n] istam p[rim]o q[uod] extrema unctio a[rgumen]ti
no[n] e[st] vero sacram[en]tum q[ui]a p[ate]t q[uod] p[er] se et i[m]me
diate ordinatur ad curationem sp[irit]ual[is]
morbi sp[irit]ualis h[oc] est sacrum vere
et no[n] solu[m] est sacr[amen]tale ex extrema
unctio e[st] h[uius]modi ut p[ate]t in glo[sa]
in l[ite]ra i[n]c[ipi]t. ex q[u]o[n]i[a]m p[ate]t q[ui]a talis d[icitu]r
q[ui] ordinatur ad sacrum et i[m]mediate p[ri]mo
ad h[uius]modi curationem sp[irit]ualem no[n]
sit sacrum s[ed] solu[m] sacr[amen]tale sicut exo
rcismus et kathecismus qui i[m]mediate
baptismo ordinant[ur] ad co[n]gnitionem
fidei et ad curationem morbi sp[irit]ual[is]
p[ro]p[ter] q[uo]d no[n] dicunt[ur] sacra s[ed] sacr[amen]talia tm
i[m]mediate ordinat[ur] ad h[uius]modi cura
tam est vere sacrum. 2a 9o extre 2a 9o
ma unctio e[st] unum sacrum q[ui]a talis
dicit plura q[uam] septe[m] sacra q[uod] est
co[ntr]a p[ro]p[ri]us determinata ut alibi p[ate]t q[uod]
in ex h[oc] lib[ro] illius fiant plures
unctiones et q[uod] forma verbor[um] sepe ite
ratur. Circa h[uius]modi plures unctiones
q[ui]a tam illud sit sup[er]i[us] p[er]tinet ad
h[uius]modi sacrum unitatem. Quantum ad 2m ar
2m ar[ticu]lum sunt q[ui]d[e]m 9o[nclusione]s 2e q[uod] sunt q[uod]
g[rati]a ministri et p[rim]o de ea efficiente de
qua sit p[ri]ma ista 9o q[uod] xpc p[re]cepit in
stituit i[d] sacrum p[ate]t q[ui]a ut dicum est
sup[er] tm s[ecundu]m iij q[ui] x[pist]us instituit
omnia sacra nove legis vel originat

ut baptismum vel confirmationem ut m[illegible]
i. q° pa. Et ubi sic in scriptura
dicit doctor istam communiter tenentes quod
Marci vj ubi dicitur quod misit Christus binos
et binos ad predicandum qui ungebant
oleo multos egros et sanabant quod non
est dubium eos fecisse Christo iubente
i. ar. Et circa hunc communis tenet
Bonaventura dicens quod Christus non prescripsit
per apostolos hoc sacramentum instituit et ad
hoc est sonat magister in littera Et ego
dico quod magister intellexit quod executio
huius sacramenti sit facta primo per apostolos licet non
negaverint quin prius ante Christi ipsi
a q° huiusmodi executionem fecerint. Secunda q° sit
ista quod oleum non qualecumque sed oleum
olive est materia huius sacramenti. Prima pars
scriptura Jacobi 5o loquitur de isto sa-
cramento ponit oleum absolute pronuntiando
quod hoc intelligitur de oleo dignissimo et natu-
rali quod est olive etc. Et sic secundum verbi
[illegible] magis imminet periculum ibi proprius
debet esse in medio sed in extremo mor-
tali ubi fit huius sacramenti est periculum
manus etc. Et 10 [illegible] huius sacramenti de
iure esse maxime quibus fiunt [illegible]
est de [illegible] baptismi quod est
aqua etc. Balneo [illegible] simul
ad salutem [illegible] sicut [illegible]
est [illegible] quibus ut [illegible] etc.
3a q° q° 3a sit ista forma verborum huius
sacramenti est ista per istam sanctam unc-
tionem et piissimam suam misericordiam indul-
geat tibi deus quidquid [illegible] deli-
quisti et eadem est forma [illegible]

de naribus etc. [illegible] solo partis vo-
bulo in qua sit [illegible] quod istam
formam tenet [illegible] ecclesie Romane [illegible]
[illegible] tenet [illegible] sentencie
dicit est de [illegible] ista Romana
ecclesia sentit ut [illegible]
[illegible] Et quod ista [illegible] est [illegible]
[illegible] opinio quod dicit quod nulla for-
ma est de [illegible] sacramenti [illegible]
[illegible] ad abolendum peccatum
Et quod dicitur de ambrosiana [illegible]
[illegible] dicentes sic [illegible]
oleo sanctificato [illegible] dicit Bonaventura rad
quod isti addunt ut [illegible] possit
[illegible] superare [illegible] et dicit quod [illegible]
venit [illegible] Sed [illegible]
[illegible] ista [illegible] addi illa [illegible]
[illegible] ecclesia [illegible] nostre [illegible]
[illegible] Et quod est [illegible] finalis
apparuit in 3o [illegible] sacramenti 3us articulus
effectus est [illegible] in [illegible]
ad 3m [illegible] sit prima q° ista quod huiusmodi
sacramenti susceptio valet ad spiritualem
suscipientis sanitatem [illegible] illud quod [illegible]
remittit [illegible] peccatorum aliquorum tollit
sic valet ad spiritualem sanitatem Et [illegible]
sacramentum est [illegible] ad illos
in quibus est veniale peccatum tollit veni-
ale Et [illegible] non est veniale aliquod
tollit peccatorum reliquias etc. Secunda q° [illegible] 2a q°
sacramentum [illegible] corporalem sanitatem [illegible]
[illegible] maxime [illegible] expedit
[illegible] Jacobi 5o ubi dicit [illegible]
[illegible] ex [illegible]

2a 9o
dicat p[re]sbiteros &c. Et p[ro]p[ter]ea dicit[ur] oro p[ro] fidei
salvabit infirmum &c. ¶ 2a 9o sanitas
sp[irit]ualis e[st] p[ri]nc[ipa]l[is] eff[ect]us hui[us] sacr[amenti] et sa-
nitas corporalis eff[ect]us 2[us] &c. Q[uaeri]t[ur] cu[m] ...
sacr[amentu]m nove legis s[ed] in q[uo]lib[et] sac[ra]m[ent]o nove
legis ... p[ro]p[ri]u[m] effectu[m] sacr[amenti] qui
sac[ramen]ti digne suscipit s[ed] multi ... r[es]p[ond]it
qui no[n] fuit co[n]secuti sanitate corp[or]is
co[n]clusio art[iculi] ¶ Ex p[ri]m[o] ad 2m. quia ... e[st] ... cui[us] sit ... co-
insti[tutio] nenti ... sacr[amenti] / 2o in q[ui]b[us] corp[or]is p[ar]tib[us]
ungi d[ebe]t / 3o an possit iterari i[n] ...
infirmitatib[us] et ... dignitate / de p[rim]o ... corp[oris]
pona istam q[ue]r[elam] sola sacerdos e[st] ... sacr[amenti]
... et ...
... sacr[amentu]m cu[m] eff[ect]us e[st] remissio ...
... sol[um] convenit ... qui ...
sit claves ligandi et solvendi ... ep[iscop]o
... / eff[ect]us ... sacr[amenti] e[st] ... remissio[n]is
in ... in s[u]p[le]m[en]to ... Et ... ista ...
sonat textus ... Jacobi v[o] ... Inducat p[re]sbiteros
2a p[ar]s art[iculi] 3[ti] et orat sup[er] eu[m] ¶ De 2a ... art[iculi] dico q[uod] i[n] septe[m]
p[ar]tib[us] corp[oris] d[ebe]t fi[eri] unctio ad oc[u]l[os] nares
aures ... manus et pedes ... ista debet
... sacr[amentu]m ... in ...
...
corrupte ... et ...
... corp[oris] ut organica
...
... scil[icet] ...
...
...
...
...
...
...
auditu visu &c. ¶ De 3o ... art[iculi] pono
3a p[ar]s art[iculi] 3[ti] ... istam q[ue]r[elam] q[uod] sacr[amentu]m ... | descripo ordi[nis]

... ut iterari p[ate]t ... dicit ...
sacr[amentu]m q[uod] no[n] ... posse effectu[m] ...
... et in debilez ... iterari ...
... e[st] ... no[n] ...
... ¶ Ad ...
... dico q[uod] no[n] e[st] ...
sacr[amentu]m in se ... habeat ...
eff[ect]u[m] ... et alium ...
... e[st] in s[u]p[le]m[en]to ut p[ate]t ...
... et xxv ...

... ad ordinandos exigentes pecunias
... committat simoniam ...
... spiritualia de-
... temporalia / ...
... ordines ... spiritua-
... colligit[ur] ex ... xxx
¶ Circa ... volo videre de or-
/ p[rim]o de ... ordinis / 2o de ordinan-
... / 3o de ordinandorum qualitate / 4o
... in quo sit ... de s[u]-
... ¶ Ex p[ri]m[o] ad p[rim]u[m] ... p[rim]us
e[st] p[rim]o an ... e[st] ordo / 2o q[uod] sit ... art[iculus]
... / 3o an sit sacr[amentu]m / 4o
an sit nove legis sacr[amentu]m / 5o quot
sint ... ordines ¶ ... ecclesia 9[us] p[rim]a
... aliquis ordo ...
... in ...
... et est ...
... corpore organico ...
... e[st] ... ordo ... Et ...
... ecclesia ...
ordinata et p[ate]t ...
...
... q[uod] ... sit ordinata sit / ...
...
... ¶ 2a ... sit ista / ordo ecclesia 2a
... e[st] ... spiritualis 9o

ptas reddit ordinato. Et officium primo quia
sic diffinit magister in litera et venit Hugo
et doctores sic quod ordo de per se dicit quem
actum extrinsecum qui dicitur significativus
et quem ad effectum intrinsecum qui dicitur
spiritualis potestas et quantum ad illam potestatem
collatum qui dicitur ordinato et quantum ad huiusmodi
potestatem executio qui ad dicitur et officium
Obiectio ¶ Contra quia sacramentum est res manens sed actus
ipsius ordinantis est transiens igitur etc. ¶ Secundo
... in collatione sacramenti ordinis est 3a ...
sideratione videlicet quod est sacramentum tantum aliud
quod est res sacramenti tantum 3a quod est utrumque scilicet
sacramentum et res simul. Actus iste exterior
episcopi ordinantis est sacramentum tantum quia est
sacramentum et signum sed non causa. Et caracter
in anima sed gratia que in sacramento ... si or-
dinandus non ponat obicem est res
sacramenti tantum quia nichil sibi convenit proprie
nisi signum sed esse signatum et de ratione sacramenti
igitur ¶ Caracter vero qui imprimitur est sacramentum et
sacramentum et res sacramenti, quia ... quod ex
... est res sacramenti et signum ...
gratie est sacramentum et signum et ex hiis patet
ad obiectionem quia licet id quod est sacramentum tantum
scilicet actus exterior transeat et forma
verborum non maneat, in suo tamen effectu ma-
net quia relinquit post se caracterem ¶ 3a
3a ¶ Questio sit ista ordo est tantum unum sacramentum
et questio presupponit unum et continuat illas
¶ Supponit enim quod ordo sit sacramentum
et continuat quod sit unum et non plura
sacramenta quia ad suppositum primo sic quia ordo
est sacramentum cum sit signum et est in visibili gratie
visibilis forma ita ut eius similitudinem gerat
et causa existat etc. Contra tenet
quod sic diffinitur sacramentum super hoc ...

verum etc. sed contra probatur ex dictis in hoc xxiiii
¶ Et questio de continuatione quod sit unum quod ad esse
plura quam septem sacramenta et quod dicunt doctores
quod omnes inferiores ordines sunt ordinati
in ordinem sacerdotis et sic omnes
sunt unum sacramentum et non plura ¶ Contra
quia sacramentum ordinis est sacramentum nove legis
probatur quia dicit apostolus ad Hebreos vii translato
sacerdotio necesse est quod legis translatio fiat
¶ Ubi igitur apostolus probat distinctionem legis
per distinctionem sacerdotii, ita supponit quod sacerdo-
tium nove legis sit aliud a sacerdotio
legis veteris etc. Secundo dicunt et confirmant sic
quia sacramenta nove legis sunt excellentiora
et digniora igitur ad dispensandum ea requiritur
maior et dignior potestas igitur ¶ Contra quia
propheta allegans eum in psalmo dicit Tu
es sacerdos in eternum secundum ordinem mel-
chisedech, igitur sacerdotium Christi et
Melchisedech idem et ordo ¶ Et sic dicendum
quod unum est quod precessit non tantum veritate
sed tantum figura quia non precessit sed in
figura in sacerdotio Aaron, quod debuit
dici secundum ordinem Aaron quia typus de
venit ut dicit apostolus ¶ Solutio
dicendum quod id de Melchisedech intelligitur quantum
ad expressiorem prefigurationem. Secundum apostolus
ad Hebreos ubi dicitur quod iste Melchisedech prefigu-
ravit Christum quantum ad originem quia sine gene-
alogia et in septima expressio quantum
ad dignitatem quia fuit rex et sacerdos et
benedixit Abraham et etiam quantum ad ritum
quia obtulit panem et vinum, non sic
autem de Aaron igitur etc. ¶ Questio 3a sicut in ipso
textu de ordinibus tamen sunt septem
ordines ... 29 ordo ...
lectoratus 39 exorcistatus 29 acolitatus ...

Contra 4o

Obiectio

3a questio de uno et sufficientia ordinum

subdyaconi / Sexto dyaconi / vii sacerdot[is]
vel presbiteri quibus sufficientibus que sic sunt / Omnes or-
dines et gradus ecclesiastici ordinantur ad sacramentum al-
taris quod est sacramentum unionis quo fideles
uniuntur in suo capite scilicet Christo. Sed ad huiusmodi uni-
onem duo requiruntur scilicet primo quod adsit corpus Christi
quod fit per sacramentum eucharistie consecrationem et ad huius
consecrationem deserviunt tres sacri ordines scilicet pres-
biteratus dyaconatus et subdyaconatus. Quod sub-
dyaconatus est vinum apponere infundendo vinum
et aquam ponendo hostiam super patenam — in calice
dyaconatus est [illegible] ministrare pri-
mo sacerdoti quod sacerdos non [illegible] — calicis tempore
dyaconi. Sacerdos sacrificium adimplendo non
offert deo et consecrat in specie et [illegible]
[illegible] / 2o ad huiusmodi unionem requiritur ut nos
per [illegible] quod fit [illegible] sacramenti devota
receptio iuxta illud Iohannis sexto qui manducat
meam carnem et bibit sanguinem meum in me
manet et ego in eo. Ad hoc autem ut [illegible]
recepto ordinate fiat deserviunt .iiii. quatuor
ordines minores immediate aut ad huiusmodi
sacramenti dignam receptionem / Primo [illegible]
[illegible] / Alio modo per collationem dispositionis / Primo
sicut dicitur / Primo impellendo hostes visibiles
et ad hoc deservit ostiarius qui custodire
debet portam ecclesie ne infideles intrat
in sacra missarum [illegible] / Secundo
[illegible] hostes invisibiles [illegible] et ad hoc
exorcistatus / Secundo vero per collationem dis-
positionis [illegible] vel disponitur [illegible]
[illegible] et ad hoc deservit lector
qui legit [illegible] [illegible] vel dispo-
sitionis [illegible] et ad hoc deservit aco-
litus cuius officium est accendere deferre
candelas [illegible] et elevando
[illegible] / Alias sufficientias ponit [illegible]

[illegible] sicut [illegible] / Sed contra premissa dubi- Dubio
tatur an in quolibet ordine imprimatur
caracter [illegible] quod sic / Primo an
illi sint ecclesie ordinati ita quod non
aut [illegible] [illegible]
[illegible] ordinatus non [illegible] in ecc[lesi]a
[illegible] [illegible] actus ex
[illegible] [illegible] quod episcopatus
non est ordo / [illegible] 3o articulus
[illegible] [illegible] sacerdos episcopus
[illegible] et [illegible] [illegible]
ordinis [illegible] Ysidorus
Ethimologiarum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de officio
episcopi [illegible] summus pontifex [illegible]
[illegible] ipse efficit sacerdotes
et levitas ipse omnes ecclesiasticos or-
dines disponit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et ordinare quia [illegible] [illegible]
in confirmatione [illegible] confirmationis
[illegible] ad [illegible] episcopum pertinet ut supra [illegible]
[illegible] est [illegible] et
in sacri [illegible] ordinis disponuntur
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
pertinent pertinet ad solos episcopos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit quod summus pontifex de lege 2a 9o
[illegible] non potest ordines [illegible]
[illegible] quod pertinet ad solos episcopos
[illegible] [illegible] 3a 9o [illegible] 3a 9o
non sit ordo summus in presbitero [illegible]
episcopum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]
sine ulla [illegible] quod [illegible]

annorum baptizati. Sed contra episcopi non fit
hostiensis. sine baptizatore ut extra de presbitero non baptizato. c. ij.
et in multis capitulis 19 (?) / Sed contra
obiectio: dicit glossa prima probatio quod cardinalis
hostiensis sit capitulo septimum in hostiensis potestas
capitulum autem / Solutio dico quod co-
ipso quod cardinalis hostiensis est maior non potest
sed hic propria quod nobilem in capitulo
3 articulus: digniorem / Circa autem articulum primum premitto
quod defectus qui requiritur extra illis ordi-
nandi alique sunt que requirunt de qualitate
et honestate ~~alique~~ et alique de ueniente
hic dicitur quia alique requirunt de uenitate
precepti alique non de ueritate sacri precepti
prima questio: / Ergo prima de qualitate et honestate hic pa-
tet et quo ad ordines minores est
quod ordinandus attingit annos di-
scretionis sed quod hic cognitum est et hoc
sacramentum ad sacrum ordinem uel ter-
tium quod ordinat cognoscat et distinguat officium
dictatum (?) et constituit i. / Sed contra illa
obiectio: ad quod constituit . Sed contra illa
quam est opinio antiqua que dicit quod episcopus
ianuas et ani distinctionis sint debe-
nte huius probat et oppositum sit
quod in sacro mitti est quod est minimus di-
gnitatis requiritur. minimus ipsius et in
hoc facto quod esse non potest sine annorum
dispensatione. et ratione eius i. / Solutio
baptismus est dignum sacrum sed minime
et tamen non requirit dispensationem uel annos
2a questio: dispensationis / Circa 2a questionem de ueniente sacri
quod ordinandus sit sexus masculini, quia sexus
non est capax sacri ordinis. unde
ex apostolica ordinatione docet et inhibetur
mulieri et aut precepto hoc uelatum
caput mulieri dicit sed sexus sexus per se est

huiusmodi uelut aut est non. quia ordines
minores differunt ad maiores uel
quod comunis docet et predicare et tene-
tur capud detegere / Sed contra ad Cor.
xj. Item sicut ad Thim. ij. Sed docere autem
mulieri non permitto et cetera. / Sed contra xxvij
q. 1 precipimus ut diaconissa non or-
dinetur ante sit xl annorum uel ut quod in
xl anno possit ordinari. Item dist.
xxxij in summa presbitera quam dicit
in quodam domini. / Solutio moniales aliquando
dicuntur diaconisse non quod ordo diaconatus
pertineat ad eas sed quia
data est eis licentia legendi omeliam
in officio matutinali / Item 2a dico quod presbi-
tera in tempore gratiae dicebatur uxor
presbiteri legitima et mater sacra presbitera
solebat dici abbatissa et uel etiam
hoc pro alia monialium uita et modo
ab ethimologia uocabuli dicitur aut presbi-
ut: qui alios preuenit / Circa 3a questionem de ueniente
precepti sine non de ueniente sacri est quod
ordinandus non peniteat patiatur aliquam
penam pro criminose in flectus non sit suspensus
excommunicatus uel interdictus in sacris depositus
depositus degradatus quia de precepto
est in hiis sacris ordinis omnibus
prohibetur / Circa autem ad quem premittamus quod
sit symonia et dicitur ut in doctrine quod symonia
est studiosa uoluntas emendi uel
uendendi aliquid spirituale uel spirituali annexum
et hec descriptio satis conuenienter assignata
dicitur et quia data est pactum intercedente
ut dicitur studiosa uoluntas 2o pactum
expressum tunc dicitur emendi uel uendendi

Margin, left: hor. / obiectio / 3 articulus / prima questio / obiectio / dispensatione / 2a questio / quod ordinandus

Margin, right: Obiectio / non tonse ordines sed quasi aliquis preter iter / 3a questio / Circa articulum de suspicione symonie

3o probatur cum subiungitur spiritualem
¶ Dicit quod sola voluptas emendi
vel vendendi

spirituale non inducit irregularitatem in non specio-
nia quia patet quod speciali secundum usum Raymundum patet
quod voluntas et sit exterius expressa per munus absque
simoniace dispensacione quod si non possit sine
irregularitate inducit ¶ Voluntas voluntatis eme-
ndi vel vendendi potest dupliciter considerari. Uno modo pro-
ut sine omni exteriori expressione. Alio modo
prout exterius est expressa puta quia sollicita-
tur ipsa voluntas tamen hoc est quod actus interior
verbo scripto vel signo significat. Primo modo non
inducit simoniam in foro ecclesie quamvis quan-
tum ad voluntatem sit in foro consciencie simoniaca
sed secundo modo inducit simoniam et publice dicitur in dispo-
sitione sacrosancti voluntas in ¶ 2o dicit quidam

textus decretorum

doctores quod aliqua dicuntur spiritualia dupliciter. Uno modo
quod ordinantur et referuntur ad spiritualem tamen
prout est ad cum ut sua consilium et timor et
in venditione tamen non committitur simonia
sed committi potest quamvis peccatum. Alio modo coordinantur
ad spiritualem gratiam et hoc dicitur quod vel talia
sunt spiritualia per eum et tamen vendicantur
tamen non committitur simonia quod vel dicitur vel
dictis vendi potest secundum eundem. Voluntate studio-
sa et etiam talia committitur simonia ut eo

A spiritualia et alie

quesivit Symon magus vel talia sunt annexa spiritua-
lia quod aliquando sunt tamen spiritualia tempore et circa ista
committitur simonia expresse patet eodem capitulo hoc
articulo quia si exigitur ab ordinando tamen pro
pretio ordinis planum est quod simonia committitur
¶ Ad articulum probabile dicitur quod apostolus multa spiritua-
lia et annexa spiritualia prout ... annexa pro
spirituali vel annexo spirituali et patet ... dictum
xxvi et xxxvii questione.

Dicitur per terminum ... per quam personam ... expresse
quamvis dictus ... aliquis in voto posset
uterque alicuius religionis. Ex hoc ... patet

quod dicitur duo in aptitudo ... quod
decere convixit ... non sepetur ... xix
¶ Ommnino quintus se astringit duplici
voto quod unum est maius maius
alteri tamen maius voti preiudicium est
et absolutum ab eo quod patet quod expresse est
quod non permittit ... relatori religione
in arctiorem secundum imposita voti religio-
nis est maius voto minus ut maius
¶ Circa hoc quaeris ... est de
quo ... in quo ... patrimonium
... instituti et ... quibus
... ad ... efficaciter
... est ... de ... quod
... et ... ¶ ... in 1a q.
ad ... articulo ... quae ... 4o ar-
... ticulo
... et ... patet per
... mulierum ... in ... liber ... patet quod ... non
... sacramentum ... sicut ...
... est ... ex ... in
... dicitur apostolus ad Ephesios ... loquens
de ... in quo sacramentum magnum est
¶ ... fuit adeo institutum patet 2a q.
quod ... fuit adeo institutum ut
... et ... patet ut 3a q.
patet ... in ...
... in lege ... statu ...
... patet quod ... in ... fuit insti-
tutum cum Adam dixit hoc nunc os ob
de ossibus meis et caro de carne
mea ... patrem et matrem ...
... et ... primo ...
ut patet per scripturam Genesis 1o et 2o ... ob
dictis ... ... 1a q.
... quia ... os
de ossibus meis sunt ... per illud

(right margin:) 1a q. ... 2a q. ... 3a q. ... ob ... 1a q.

fuit institutum matrimonium tunc fuit institu-
tum propter honorem quod est quam gravi pena. ¶ Ergo
licet verba ista fuerunt ad tamquam preceptum
voluntatem et [illegible] in statum [illegible] dei p[re]-
mittant quod patet per verba 2ª art. xixº ap-
paruit matrimonium. Ubi Christus allegavit deo
unionem — institutorem, dicens qui fecit homines ab ini-
tio masculum et feminam fecit eos et dixit — post[er]itatem
3ª qo — propter hoc relinquet. ¶ 3º queritur utrum ad preceptum
[illegible] contrahendum [illegible] matrimonium est
aliqua institutio humana. patet quia
multe sunt institutiones humane in iure
canonico que determinant cum quibus persone
possint contrahere et cum quibus non ut
patet specialiter de impedimento de consanguinitate
4ª qo — et affinitate et ceterorum titulum. ¶ Quarto
quo homines quibus tenebantur contrahere
matrimonium. patet quia in primordio institutionis
matrimonii preceptum divinum obligavit omnes
[illegible] crescite et multiplicamini [illegible]
post quod preceptum illud fuit post dilu-
vium [illegible] filiis suis Gen. 9º cum
noe — precepit eis crescite multiplicamini precepit ut
Obiectio — matrimonium contraherent. ¶ Sed quod omnes preferant
virginitatem [illegible] matrimonio [illegible]
tas sit maius bonum. Item abel fuisset
transgressor divini precepti quia non legitur
matrimonium contraxisse. ¶ Ad primum dico ne-
[illegible] quia non semper virginitas fuit ma-
ius bonum [illegible] celiba-
tus [illegible] non est [illegible] coniugio
ad hunc [illegible] — abrahe. ¶ Ad 2m dico quod abel non fuit [illegible]
plendi illud preceptum crescite et multi-
plicamini. Unde precepta affirmativa ob-
ligant semper sed non obligant ad semper
sed pro [illegible] et loci oportunitatem
5ª qo — et convenientia. ¶ Quinto quo modo [illegible]
[illegible] rebus ut nunc se habentibus nullus
obligatur ex precepto ad contrahendum

matrimonium patet quia [illegible] sicut homines precep-
tum [illegible] affirmativum [illegible] non tene- — affirmativum
ntur actu ad implere tamen parentes [illegible]
gent [illegible] contrahendo matrimonium
[illegible] non est necessitas adimple-
[illegible] qui vult abstinere [illegible] matrimonio
[illegible] dico in [illegible] rebus ut nunc ha-
bentibus quia [illegible] pestilentia — mortalitas
vel fame aut [illegible]
obligati precepto [illegible] ad contrahendum matrimonium
[illegible] dicet eis crescite et multi-
plicamini [illegible]
[illegible] — 2ª articulus de sponsalibus [illegible]
in dispensando. ¶ [illegible] ad [illegible]
[illegible] matrimonio [illegible]
[illegible] legitimitas [illegible]
[illegible] xxvi. ubi [illegible]
[illegible] de sponsalibus [illegible]
te in [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] matrimonium — 1ª qo
[illegible] contrahentem [illegible]
[illegible] de sponsalibus
et minoribus [illegible] ut patet [illegible]
[illegible] accipit [illegible]
[illegible] in illo [illegible]
[illegible] accipit
[illegible]
apostolus ad Corinthios vii [illegible]
[illegible] est in [illegible]
matrimonium est obligatorium [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ex [illegible]
fit sine [illegible]
[illegible] — Contra
[illegible] matrimonium [illegible] ficto
matrimonium [illegible]
[illegible] consenserat

2a q°

3us articulus

& postea vero ~~[illegible]~~ consummavit & contraxit per verba efficacia. tunc non separantur. probat effectum in iudicio quod faciet iste expeditum est iste maneat cum 2a & peniteat recipiatur eciam cum primam sponsam solam sponsam per verba de presenti non facit. c. tua nos de desponsatione impuberum. ¶ 2a questio an sufficit quod consensus efficiat matrimonium solum mente est ut exprimatur verbis de presenti vel saltem per exteriora signa demonstrari debet comprobatur quod consensus tacitus vel per verba de futuro expressus non sufficit ideo ¶ Petita hec faciunt nullam causam in cum tacito & dicto notatur quod per verba vel per signum quia multi possunt contrahere matrimonium ut in c. Tuae fraternitatis de desponsatione impuberum. ¶ Primum ad 2m ad articulum dicitur quod est quando vel mutuo coniuges est matrimonium consummatum per carnalem copulam aut non. Si primo tunc si sponsum vivo coniuge non potest intrare religionem sine consensu alterius. Si 2° & si debito intraret alio in vita tenetur reverti & debet eo posse commanere cum coniuge iste tamen tenetur sibi reddere debitum quod petit licet non petere amiserit quod redde per votum religiosus alio coniuge vel mortuo supervixerit tunc completa est ut religionem reverti & cessante impedimento tenetur satisfacere devoto castitatis cum sit dictata c. de conversione coniugatorum c. i. & c. quidem intrant & in c. placet & c. ad apostolicam & per hoc dicta magistri sui qui allegavit ¶ 2o si vero fieri simul ita quod non intervenerit carnalis copula tunc dicta calculat coniugum potest intrare religionem approbatam & adhuc est ac & tamen in seculo permanet potest cum alia quando matrimonium contrahere si voluerit per hoc tamen intrat post hoc probatur sicut non quod primum licet cum ista tamen nomen manere coniugium alter non est mortuus seculo quod non maior perfecta in professione quod conclusit non sit nisi lapso anno probacionis ut (?) preceptum statutum [illegible] c. de conversione coniugatorum c. ex parte tua & c. commissum

obicies

Desponsatio sponsaliorum

In quo casu sponsalia dissolvuntur

quod cum carnalem copulam est dum matrimonium illud est omnino indissolubile per textum in c. ex parte xix°. ¶ Quod vero dicit quod non fecit potest [illegible] contracto matrimonio omnino alter coniugium alio petente tenetur reddere debitum & potest precipere post hoc in consensu religionis ¶ Ad primum dicitur quod textus dicit c. ex xix° perfecto est de matrimonio non solum dicto sed per carnalem copulam consummato quod satis patet per verba precedentia quod sic dicitur ¶ Et erunt duo in carne una est hoc ~~[illegible]~~ ex quo expressum fuit & c. in sacramentum coniugium de matrimonio non de nuptiis ad copulam religionem ¶ Ad 2m vero autem quod c. exposuit de quosd. coniugatos dispensavit quia tamen coniugium indistincte separavit duorum animas ¶ Semper deliberare debet in consensu religionis ¶ sed non lapsus tamen omnino tenetur alteri reddere debitum si postulavit ¶ Primum ad articulum ~~[illegible]~~ videndum est & primum de sponsalibus quod sunt sponsalia / 2o in qua etate contrahi possunt / 3o quo & ex quibus causis dissolvuntur ¶ Ad primo dicunt doctores & dicitur communiter quod sponsalia sunt futurarum nuptiarum promissio & dicuntur a spondendo sponsus quod prius promittebatur sicut satis patet quod dicit sponsalia autem quod sunt promissio futura ¶ Ad 2o dicitur quod possunt sponsalia contrahere dicunt enim glossa quod septem annos quod tunc incipiunt eis placere sponsalia ut dicitur per c. litteras c. de desponsatione impuberum Si autem ante septem ~~etatis~~ annum contraxerint aliquibus sponsalia & ~~[illegible]~~ si post septimum ~~[illegible]~~ etatis annum placuerint quod sunt est valent sunt sponsalia in illis multo quo preservans vel dicitur in causa si non est contradictio ¶ Ad 3o sunt decem casus in quibus licet quod sponsalia contracta tenentur adimplere quod promissum est dicitur tamen quod septem casus in quibus sponsalia contracta dissolvuntur ¶ primus est ut una pars contrahentium intrat religionem ¶ 2us casus

Nota vii casus in quibus sponsalia dissolvuntur

alter eorum alibi contraxit matrimonium probabiliter
deprehensum vel defensum. scilicet copula carnali
quia in libro duos tantum fuerint facta
similiter 2a causa est cum alter persona se
transferat ad partes alienas dum requisita
vel expectata non redeat 29 causa est cum
altera personarum incurrit aliquem contagiosam
vel horribilem infirmitatem vel aliquam enormem
corporis lesionem 1 Ista causa est cum
sequitur affinitas publica si quis post contractum
masculus carnaliter cognovit aliquam consanguineam
sponsae suae sponsa cum alio
consanguineo sui sponsi 09 causa est cum
altera istarum personarum fornicatur 10
quando consanguineus 19 cum mutuo se
absolvunt aliqui addunt 12 ut cum
tamen contractum autem contrahit et lapso tempore
annos etatis non consentit ex non
ipse ut patet extra de des. in 2a in questione sponsa
an li 1 ad an in publicis patet extra in ista
ante primi quidem in 3a causa est dicto xxix

Vis et coactio cum etiam apsit impediat matrimonium
C ex tamen ante ex deceptio non impedit
matrimonium a causa coactio a m pro Lex xxx
de jacob et lyshen et cum aliquis consanguinea
in isto dec 29 et patet ex om pro capitulo
cum locum de sponsalibus et inniet T similiter
sponsa salomon et de eo sequitur 1o animaduertendum
impediatur violenta coactio 2o cum pro
possit filium vel filios aut filias ad
matrimonium quidem nature cogere 3o animaduertendum
impediatur fraudulenta deceptio 4o ppi
sed d inquit in dec xxx sicut et de
matrimonio joseph et marie et C 4m ad probationem
primum quis sponsus t coactus potest tamen
habere dicere vel vi vel metu ut de kl.mett
primo vero potest dici quod contingit metu
4 tim tam et coact contingit ex duobus
absoluta et conditionata 2m quod prime 2o
in fine de solutionibus tantum

rationis mixtae cum voluntate Ista metus est
duplex levis qui non esset cadere in
virum constantem aliud est gravis qui potest
cadere in constantem virum quae contingit ex
v causis ut in gloss in glo. incipiens cum
dilecti de his qui vi metuque causa fiunt
et dicitur in eodem titulo in lege ne timeri
et sunt ista v videlicet pauor stupri pauor status
pauor mortis pauor corporis supplicium pauor mortis
tamen 1o pro matrimonium neque est impedimentum
coactio absoluta quia cum potest absolute
a tali pro ex voluntate consentiat excusatio
potest in defectu eius bene probabiliter actionem
suam obligat ut expressum 3o dicendum et dictum
quod in 1a tenet C 2a 4o coactio conditionata existens
ut cadere in constantem virum impedit matrimonium
patet quod sit cum nulla ipsa metus et
4o veram patet per capitulum cum locum et veniens
de sponsalibus et matrimonio et conditionate
coactio in ducendo metum quod potest cadere in
constantem virum in prima forte perfectio i. conditionata
quae tenet possibiliter habet matrimonium et illius
patet in causa prius 20 q 3 C 3a quod coactio
conditionata ex metu levi cum cadit ptre
constantem non cadit non impedit matrimonium quia
statim non cadit potest dicere tamen
tamen pro pro causa illarum possunt patet
probata ratione etiam hic est quod coactio
non est sufficiens quod metus nominatur
ratione in ipso caveat etc matris
possunt formidiosi et v C 4m
C 2m et in dies quod potest non potest cogere
filium vel filias ad contrahendum per eo
in vita potest contrahere matrimonium quod 4o patet
prius de desponsatione impuberum et patet nisi
per in glossa et facit pro hoc canonem prius xxx
q iiij prollectatio 1 C 3 pro qui et quod dicitur
capitulum ad lollo in qua filius obediens
parentibus suis sicut plantu est de potestate
communiter quod et sic sunt parentes spiritualis
precepit filio suo ut duceret sibi uxorem
de alienigenis 1 Paulo capitulus locutus

Pa qo

2a qo

3a qo

2a articulus

Obiectio

dechis mis̄ me pt pr filio mulrichie / ad
2m dicit p3 ex textu q pr precepit z
filius obediuit ergo tn̄ hr̄ ꝯ̄f̄ 9.3

3a ar. 9 Quantum ad 3m ar. 9o sit p.a 9a ita q no
dz error ee pp̄s ꝯsentes impedit ma
trim p3 q si q̄uis ꝯtrahit cum ignobili
q̄ credit ee nobile u̯l cum paupere q̄ua
credit ee diuite u̯l cum corrupta q̄ua
credit esse virgine hiis error fraudulentia
decepto aut error no impedit
ꝯtractum / 2a 9o error pe error ꝯditois
2a 9o melior cum ꝯdicio serui impte ꝯditoe
impedit matrimoniu ut qn̄ credit ꝯs ꝯtrahe
cum libera z ꝯtrahit cum ancilla u̯l credit se cum
libera ꝯtrahere cum ancilla propter quod ad
error pe deficit specialis [illegible] ꝯtrahere
p3 c.o de coniugio seruo p tm̄ proposuit ep̄s cal
adinam z contra probat hic suffic̄ in ꝯtrac
4tus ar. 9 Quantum ad 4m ar. 9 sit prima q̄a q̄ inter
mariam z joseph fuit verum matrimoniu p3 q sp̄s
sanctus ut p3 matth. vocat mariam coniugem insepa-
ipius joseph cum dicit angelus noli time- bilitas
accipe mariam coniugem tuam z p3 magister / obicitur ꝯsist
hic in libro sententiarum dis. xxviii. tertio / ꝯtra inter mariam
2a 9o z joseph fuit verum matrimoniu tn̄ no fuit quo
ad carnem perfectum ut fuit ꝯsuetum p3 q no
fuit eiusdem ꝯiunctione nec ad dilue. ut sic ut
fuit ꝯsuetum qz ꝯsumatio matrimonii non
stat cum virginitate / 3a ad aliud p3 dico q
fuit inter illos matrimonium z [illegible] p3 eis dem
pp̄ssiue nisi ꝯsensus a ex pro fecit ut dicit
sic p3 q ꝯ 9o xxxi z 32.

Uiro in dando debitum exigente alio coniugum
semper fuit in impsis matrimoniu ꝯs sit p3 e
no in dando q e reddendo in mspe tum include
i. q ꝯs dicit / 3a ar. z q in dando debitum aliqn
no licet in tota vita / 2a p3 q aliqn
no licet coniuges conuenire qz sc̄us aug.
i li. de v. tempore z noui testamenti fit ut dicitur deuotionis
vacare sua aliqn ꝯtinere aliqn non

/ p̄ ꝯfessionis cum dies a ieiuniorum
aliqn no licet conuenire / Certa hic q̄is
solom̄ videtur e de 3a p̄a cum sit 3 s p̄
ꝯs fides a sacrm̄ sunt diuinitus uerite / 2a ar. 9o
2a cum fit in coniugibus bona sit fide
plenius z sacrm̄ excusent actus carnales
copule / 3a cum in dando debitum exigente
alio coniugum sit semper meritorium / 2o vid.
e diuina coniugio z separatione ergo tamen
adiuuatur / Quantum ad p.m p.ma ratio p3 4 p. 9
tria bona matrimonij de ꝯs ad p̄uis e ꝯ pertinet ar.
p.mo ꝯsideratur duo p.ut tamen i inten tio
tione / aliud p.ut tamen in execucione / 3o
p.ut tamen in obligatione / 4o p.a sacrm̄ p. 9o
i quantum e donum matrimonij cum his tribus modis
e deuictitate matrimonij p3 q ut sic sacrm̄ e no
e aliud q in separabilitas quo ad
vinculum sz in istaffornia matrimonij z est
matrimonium ut dicit aug. in li.o de bono coniugali
ubi sic dicit / sacrm̄ inseparabilitatem coniugio
ad dicit ut prie illa ee no videat / Et
insepa- p. uba ꝯ8 deputit gnalis vero
bilitate matrimonium z cum dissoluitur per religionem i ꝯsu
ꝯsist Solo hic est p tanto p̄uig ꝯstituit religio
nis morte ꝯs quo ad sextum z virtutem
uniuersam z so sint matrimonium et ꝯsummatum
dissoluitur morte corporali sz matrimonium
ratum dissoluitur morte ciuili / 2a 9o 2a 9o
sz datur matrimonio bona sz fides z proles
primus p̄uis duo modis stat tamen
in execucione z intencione sz debitum ee
matrimonium tamen no fuit de matrimonio uerite sz de p3
ad bonum prolis q si id ee deuictate sa
cr̄ aut inseparabilis proles no esset bonum
matrimonij liberatur p3 q matrimonium no p̄a est
in officium continue prolis institutum sz ut
sit in ꝯcordie [illegible] p3 c.a de
sedici q̄ssione 4a q sid ee deuictate
hic p̄nt tunc ꝯs ꝯtrahentes in bona
condicione formam matrimonij cum alia no ꝯstat
matrimonium ut ee sit p̄ ꝯtractum matrimonij.

committet adulterium aut dissoluetur matrimonium quia
primum patet quia non est ibi sacramenti intentione
3a q° aut saltem executione. ¶ Ad 3a quaestionem loquendo
3o de ueritate sic procedit. Et 3a bona ma-
trimonii sub obligatione ipsa sunt inseparabilia de
necessitate matrimonii. Patet quia in omni matrimonio obli-
gatur coniux inseparabiliter coniugi non solum ad in-
separabilitatem aut indissolubilitatem quae est sacramentum
sed etiam ad bonum prolis secundum quod in eius est
et ad bonum fidei. Ambo obligantur ut
Contra monitum est. ¶ Ex istis quibus sequitur contra
qui matrimonium contrahunt ... ipsum
ignorans ... bona ... alium
...
... quia ... tunc
... bonum ...
pro te in meam ... licitum
...
... fidei ... accipio te in meam
ista conditione ...
... est contra bonum prolis
... quia ista tria bona sunt de
necessitate matrimonii ut sic. ...
2a ar(ticul)us ¶ Quantum ad 2m articulum sit prima quaestio ista
utrum praedicta tria bona matrimonii actus carnalis
copulae possint a peccato sufficienter excusare quia
... bona ... matrimonii ... passiones
... accepti ...
... bona ... Et confirmatur ... deus nunquam
praecepit aliquid quod ... sine
peccato ... deus
... praecepit carnalem copulam
... actus copulae carnalis ... bo-
nis debite ... Et ... quod
est de ... Aug(ustinus) in libro de bono coniugali
ubi dicit quod ...
... plus ... actus ... nam
obiecto ... actus est quod ... non
est a peccato excusari. Augustinus ... ipsum
... ut praedixi

... id ubi apostolus primo ad Cor. vii ubi sic dicit
... actum carnalis copulae ... absolutus
... ¶ 2a actus ... semper est annexa
... non sit in sua innocentia ... sic
est de actu carnalis copulae ¶ 2o ubi ...
est immoderata passio ubi est ...
passionum ... sed in huiusmodi ac-
tu est immoderata passio ut quod
Solutio accedunt doctores ... ¶ Ad
... quod ... sit ...
... non est ... ¶ Alio
... ad ... actus ...
... actus non est ... 2o ...
... actum ... impe-
dit ... ¶ Ad 2m dicendum ...
saepe ...
... quos ... plena ...
¶ Ad 3m ...
2a q° in moderatas passiones ...
... bonum ¶ 2a quaestio actus carnalis
copulae non solum potest esse ... excusatus
sed potest esse ...
...
... Et confirmatur quia potest esse ...
... debitum ... a(?) K(?)
exigitur ... sit ... actus ... ut
3us articulus monitum est ... ¶ Quantum ad articulum 3m ...
quod ... exigit debitum
carnalis copulae potest sine peccato ...
... non potest ...
... debitum ...
... mortali
Sa q° ...
... ¶ ... sine ...
potest ... debitum ... semper ...
exigens non ...
... bonum ...
... omni tempore
... non ... est ...
... ...
Obiectio ut dicit apostolus primo ad Cor. vii ... ¶
...
... iste actus

sententia xxx c(aus)a. Item mulier post partum an(te)
quam purificent dies purificationis non te(netur)
reddere debitum viro fatui ad hoc c(aus)a error
xxx q(uestio) iiii. Item d(icit) g(losa) sup(er) illo verbo
ipsa s(an)g(uin)e q(uod) t(em)p(or)e menstruorum viri a mulie-
ribus debent abstinere quia corrumpunt me-
bra pueri concepti claudi et leprosi. Solo
an isti peccant q(uo)d isti actus ... t(em)p(or)ibus
si debent cum eis exigit(ur) ab altero coniugi
alter reddere tenetur / peccat enim t(em)p(or)e indebito
2a q(uesti)o exigit sed non peccat qui reddit. Tertia q(uesti)o
si unus sit corporalis ... p(er)iculo ...
silit(er) p(ro)p(ter) hoc non p(otes)t debitum reddere exigen-
tem non te(netur) ... ad oppositum ... reddi-
tum ... inclinat ... sit ...
Cor(inthios) p(ro) p(ec)c(a)tum. Cor(inthios) ... si alter coniugum fuerit
fuit leprosus et exegerit debitum alter reddere
te(netur) et p(ro)b(atur) illud ... p(er) c(apitulum) p(er)venit / ...
nem ex(tra) de con(iugio) lepros(orum) ... q(uod) si alter
fornicatur ... alter p(otes)t sive p(er) signa vel
p(ro)babiles coniecturas non tene(tur) fornicanti
alteri coniugum debitum reddere nec ab ecclesia p(otes)t
ad hoc compelli ut reddat sibi debitum si for-
nicatio alterius possit p(ro)bare ... forni-
cante quia in hoc tam ipsa ... co(m)-
pensant. Q(uarta) ad ar(gumentu)m ... p(ri)mo ... Abraham
... q(uod) ... licitum fuit uni viro plures
1 hre uxores h(abe)re absque divina dispensatione ... quia
... t(em)p(or)e quo ... fuit
... non h(abe)ret plures uxores ...
est ... et facit ... glo(sa) s(u)p(er)
v c(apitulo) Gen(esis) q(uod) d(icit) de Lamech qui h(abu)it duas
uxores q(uod) ipse p(ri)mo ... morem ...
2a q(uesti)o ... commisit. Tertia q(uesti)o q(uod) ... divi-
na dispensatione ... hre p(otes)t plures
uxores h(abe)re ... plures concubinas ...
sic excusant(ur) antiqui patres / Abraham en(im)
h(abu)it uxorem et concubinam / Jacob h(abu)it duas

uxores et duas concubinas / David h(abu)it
quam plures uxores et concubinas ...
omnibus ... dispensationem fuit colligit(ur)
... 3a q(uesti)o
... virginitas ...
fuit laudabilis ... virginitas ...
non fuit ... fuit ...
... t(em)p(or)e virginitas ...
fuit laudabilis. Quarta q(uesti)o ... 4ta q(uesti)o
... laudabilior ...
... ad ... et ideo
... de virginitate ... flos ...
... spiritua-
lis ... Q(ui)a ...
... virginitati ...
... fuit
... Solo ... si ...
... fructu ... que ...
... debet ... que ... non ...
... non corpalis ... spiritua-
lis ... ad ... p(ro)le p(ro)creatus

... sit ... in p(re)dimitti ... disp(ensati)o ...
iam contracti ... e(st) c(ontra) p(ri)m(u)m ...
... est in ... ...
... p(er)cutiem ...
... in ... ...
... ...
in ... / 2a ... ... /
3a ... ... p(ote)st
... fuit ... ...
... ad ar(gumentu)m p(ri)m(u)m ... pr...
... fuit impedimenta ... impedimenta ...
... dimittit iam contracti ...
fuit ... non ... impedimenta ...
... dimittit ... debebat ... ... In
p(re)dimitta fuit ... aliq(uo)s ... ...
... esse ... ...
sicut ... ...

quis sacerdote ostendit ne umquam matrimonium
contrahat quia si tale prohibitio quia sac
~~[illegible]~~ quod huius prohibitionem contrahet
peccaret sed contractum valet et hec materia
fuerit etc. Iste impedimentum quantum ad
solempnitates nuptiarum et quantum ad carna
lem copulam est tempus feriarum quibus temporibus vi
tibus in anno hoc obtinet ut 33 q. iiii. capitulo non oportet
& xxxiii. q. iiii. scilicet ab adventu domini usque
post epiphaniam a septuagesima usque ad octavas
pasche et temporibus septimanis ante festum
Johannis baptiste que septimane debent incipi
tribus diebus ante ascensionem domini et ideo dicit
et quia in hiis solempnitatibus scilicet natalis
et pasche et penthecostem debent se homines
disponere ieiuniis et orationibus ad communionem
sacram Et ideo tunc illa tempora debent se cavere
mundanis negociis sicut consuetudo et tractatus
solempnitatem nuptiarum. Et sunt preter hec
alia impedimenta que dirimunt matrimonium quod
videbatur iam contractum et sunt ista que
comprehensa Error condicio votum cognatio
crimen / Cultus disparitas vis ordo li
gamen honestas Si sis affinis si
forte coire nequimus hec socianda ve
tant connubia iuncta retractant Error
persone personam intelligit. Error persone
de quo dictum est supra dicto xx. / et conditionem
intellige servile de quo patet ibidem xxvi.
De / prohibitum intellige solempnitatis votum et
que sit susceptionem sacri ordinis aut
professionem approbate religionis / votum
enim privatum non dirimit matrimonium contractum
tamen ut patet infra dicto xxxviii. / Cog
natio vero est scilicet carnalis de qua loquitur
dicto xl. Alia spiritualis 2a legalis de quibus
infra dicto xlii. / Aliqua crimina dirimunt
iam contractum aliqua non ut infra
dicto xxxvii. / De disparitate cultus dicitur
dicto xxxix. / vis 1. coactio dicta dictum

et dicto xxix. Ordo dictum sit de quo infra dicto
xxxvii. / ligamen puta si hic legitimam vi
ventem de quo patet dicto xxxv. / honestas
~~de quo patet~~ 1. publice honestatis iustitia
de qua dicitur dicto xlv. ubi est dictum de affinitate /
Coire nequimus dictum est dicto xxxiii. Et
dicitur de quo in sequenti. Ex quibus patet defini
tio scilicet quod est dictum impedimentum salvens
matrimonium iam contractum ad quem cognitionem
intellige quod videbatur contractum quia si vere esset
contractum tunc penitus et maxime si esset con
summatum quia tunc non salvitur per aliquod im
pedimentum quia tunc venit sine divina quod
deus coniunxit homo non separet ut in dicto xl.
iii. Volo 12 impedimenta dirimunt. Quartum decimum
est que differunt in tegralibus ad coniugium
requisit / Dubitatio an sit bonum matrimonium contractum
coniugit de impotentia coeundi dicta quod sic sed
non est tunc consummatum solum sit / Quantum ad pri
mum quod impotentia coeundi sit triplex accidentalis
unus ex parte mulieris / Alius ex parte viri
~~[illegible]~~ 3us ex parte utriusque /
ex parte viri autem triplicit / unus ex frigiditate
naturali / 2us ex lesione accidentali ut si ex sectione
cadit membrum vel parte tantum membrorum ad actum
carnalem pertinentium quod non possit in similem
actum / 3us ex infirmitate sortilegii ut si ex
diabolica deceptione per incantationes et male
ficiatus / Primo. vel tale frigiditate est perpetua vel tempo
ralis et primo non sunt celebranda divortia vel
est perpetua tunc sunt celebranda divortia / secundum consuetudinem
decretalium de frigidis et maleficiis
tunc in capitulo laudabilem de frigidis et male et
si lapso termino velint utrique separari debent iurare
huius impotentiam cum septem hominibus
propinquis et vicinis qui iurabunt quod credat
istos coniuges deprimiss verum dicere / hoc facto episcopus
aut episcopi [illegible] dabit mulieri licentiam
contrahendi cum alio si voluerit, volunt vir
vero aut prohibebitur ne decetero contrahat
Sed ponamus quod vir post divortii inhibitionem
contrahat et appelletur quod cognoscit carnaliter

Nota tempora in quibus prohibentur contrahi matrimonium

Versus de impedimentis que dirimunt matrimonium iam contractum vel quod videbatur contractum

de impedimento

supponit

Dubitatio

74 articulus

eam cum qua p̄s contraxit in facie ecclesie cognoscendo
ut conuertat ad primam etc. non obstante si prima
fuisset alteri viro medio tempore copulata ... si ... p̄seq̄
tur sine dilatione temporis in medietate ... possit
licentia mulieri cum alio contrahere si ... non
habet. Et sic est ... prohibendus est a perpetuo contrahendo.

Si 3us fuerit et dicat maleficium sicut dicta mulier
frigidus reputatur cum maleficium ... et non
... probauerint ... boni ... corporis probauerit se fidelis est ... frigido de-
... contrahere cum alia ... non neganda
maleficiatio ... quia per maleficium non
efficitur quis impotens ... mulier
facit etc. ... extra de frigidis et
maleficiatis et impotentia ... xxxiii q. prima

Si non ... huiusmodi impedimentum ... perpetui
... uel per huiusmodi ...
arte medicorum siue ... mortali
peccato ... non ... diuortium
... Si non ... potest ... tunc ... pe-
tit diuortium debet fieri. Et ... post diuor-
tium ... mulier contrahat cum alio viro ...
... 2o viro ... in facie ecclesie cognoscen-
da est ut 2o viro dimisso conuertatur ad pri-
mum in c. fraternitatis de frigidis et male. Et 3o ...
pedimentum ... tunc quia vir ...
... contraxit cum muliere ... debet
... sicut ... ut dicitur ... sicut ...
de consultatione eo. de fri. et male. Et ...
... totum ... non ...
copule non est de essentia matrimonii ...
... sit ... siue ...
... non impedit matrimonium ... ut patet ex
... xxx. q. ... ut ibi determinatum
est ... quia matrimonium et ioseph fuit verum matrimonium
... reddendi debitum pertinet ad matrimonium
... ... quia ... habent
... in ... et ... decrepitos
qui in etatem ... fuerunt potentes

Item ad 2m ... de sponsalibus ... et ...
... vir ... diuortium
... fornicationis ...

... fit ex causa ... ut patet xxxii
et in pluribus ... de diuortiis ... 2a q.
et dico in hoc ... non semper ... fornicante cum aliquo uel
cum alio ... potest eam dimittere quia fallit
... in multis casibus ... si ...
fuit ... ipse ... fornicatus cum alia
muliere quia ... non potest eam dimittere ut
in c. significasti ... de diuortiis quia in
... tam paria crimina ista mutua con-
pensatione tollentur. Item 2o casus ... volentibus
... ... mulier fornicatur. Item 3o
si vir ... debitum postquam
cognouerit eam fornicatam ... in facie eccle-
sie ... fornicatione
ut patet xxxii q. ... Item 4o
casus ... uxor credit ... ex ...
et nupserit alteri et si statim ...
viro ... ... prima
... eam ... et non potest eam accusare.
Secus autem si ... 2o ...
... in canone ... xxxii q.
prima. Item quintus casus si ... mulier ...
... uiro ... ut in canone
in lecto mariti xxxiiii q. ...
... ignorantia non sit affectata ...
... Sicut ... Item sextus
casus. Si ... fuit ...
sicut xxxii q. ... Item septimus casus
... ut si ... fidem ... dimisit ...
... fornicationis ...
quis siue ... duxit aliam et
... posten ... conuertitur
... et postea ... conuertitur
ad fidem compellendus est ut ad primam
... ut ... de diuortiis et ...

Item ad 2a q. non obstante adulterio ... si ...
... separato ... ...
... in exterioribus actionibus ...
... non debet in eadem ... quis ...
tor et index ... facit ...
... xxxi q. 1 in ... qui ...
qui uxores suas ...
... ...

... non ... in ... ... 3a q.

... ...

& isto ppli cetu pres q' to mgra mala
3a q° ut sequent. ¶ 3a q° q' p forma ta for
nicationis eius pt vxor dimitte vir
suu vxorem q' nichil nec pena sunt
indimandi ut colligit pt co isto q' de
xta q° aplius pe nec thy vii ¶ 4a q° ca
separare ob causam fornicationis qua nec
thor no debet si i consilio noceret i
suo delicto perseveratur ut quia
perseverante in eis perseverent & essent
i ¶ Et si secus fiet vide vir ec pra
imo steler arte nemin e ad hanc xxxii
q° ca° ¶ 3a q° nianifest pone
4a q° signe reputationis persone culpabilis
& noceat tunc ad petitionem mulieris sumo
coniuge et debet si i consiliato
q° q' q' favore mee & introductum
indiscretum mea retorqre no debet
si fraude primo occulte fit separata i alter
& intuito vbi ¶ 9 hoc qui se d demise
adulterii penit voleretur q' no debet
despiti imeo q' fuit / quam incepit
Carlus ec q' no fuit ¶ 3a q° ad 4 Carli sit prta
q° ita q' intedens contrahe cu libera
no contrahit cum ancilla qui capto
simi sui exprimat p libera dei p aut
regina pz ex dictis supra decr xxxa
& pre q° ancilla no e pa libera
i dei debitu quia pt impediri p
dmin proprietatem ad negotia vel sim
alias demisse que intend. contrahe cum
libera vero ¶ 2a q° dns no pt p suo
2a q° prohibere ne posset matrimonium contrahere vel gra
si dns prepiat suo ut no contrahat
matrimonium & sus q° huiusmodi mandatu obedit
ex contractu pz sit q° quia sunt no
excludit. Sicut ab aliquo servo i q ¶ Et
q° finatur sit remediu. adeo institutum q°
aliqui morbum non pt negari parenti

morbu nisi ex diuina aut ecclesiastica institutione
si matrimonium in statutu e in consuetudine ut supra
dictum est et ¶ ad idem pr illum pz ex dicit
Cum d m xxxvii & viii & ix. q°

Vtz q̄pbz. Hornm vz ordo a continentie vo
tu impediat matrimonium ¶ q̄ no nisi ordo co
tinentie vota tu no tollit ut prohibent tempore
mortis i no dat prohibe matrimonium q' deus i
stituit q° huiusmodi morbum, qua pz ex hoc
q° no vi tonale q' ecclesia prohibent consuedim
q' adhuc parentes moriti ¶ Vz a pz dispo
q° ordinatu & votum aliqui plus parent
stimulu qua celi ¶ Sicut pz p ingressum q' i
dec xxxvii & xxxvii pauit infra pedita
matrimonium s. ordinem, vinculu votum & precedens
cognatione ¶ Circa salomonem eius quis vide de
sex praet / p° de si pedito ordis / 2a de pe°
crimis / 3a dei pe° voti / 4a de impe° pact
cognitione / 7° quo infideles se heant admissio
matrimonio in infidelitate / 8° quo se heant
p° Carlus admissio cu cessant alii infideles ¶ 1a q°
sum sit prta q° i ca no q° ordo ecclesie im
pedit matrimonium post q° de e de ordinis inuit.
ecclesia pz q° q° cu dilectis coniungit p to ti
ecclesia matrimonium admittit hostinas lecto
ars · minim ~~inutil~~ contrahe si no statuto
Obitus sic prohibet i ¶ ¶ Vz q° omne clericus coniux
i minoribus ordinibus tibi aliquis cor alit
est ad acceptatum brachium ecclesiastici si ho° pt
contrahe matrimonium ut de q° habi vxorem
& brachium ¶ solo ne° prima ptem a ti q°
clericus no pt tene ~~...~~ bunn nisi
sit ne ming ita dispont in ti p'm cu
dilectis coniungit vbi de de alleg 29 qua
si qui clericus infra sedditionati recepe
ut vxores copellend sunt ad liberande clericos
ecclesia & ad remanendas vxores i ¶ 2a q° sacr
2a q° ordo ecclesiae impedit matrimonium attende & dimit
si post sacrum ordine sit contractu pz q° q°
exstitutis ecclesie q' fm fuit tpe etiam ippe

et facit ad hoc ~~[illegible]~~ ca. iii. p. r. c.
de eis consanguinitatis supervenit affinitatem statutum id
est in corpore canonum xxvii di. in ca. presbiteris
facit ad hoc ca. p. r. c. — et ca. x. xxviii di. et in eadem synodo
statutum fuit quod nullus existens in sacris ordinibus
deinceps contraheret matrimonium sed in illa synodo
nichil de continencia fuit preceptum et ideo si
quis contraxerit tunc etiam in sacris ille non
tenebatur ad continenciam quia diu uxorem suam
duxit et tunc ordinatus adhuc [illegible]
Sed postea supervenit statutum ordinatis tempore
calixti pape quod greci non receperunt sed latini
ecclesie ideo simpliciter conservant. Sequitur ad
2 articulus — 2m articulum dicit doctor unum quod sunt tamen que
prohibebant matrimonium contrahendum et dirimunt iam
contractum. Alia sunt que sic prohibent contrahere
Nota crimina prohibent matrimonium contrahendum et dirimunt iam contractum — dum non tamen ~~non tamen~~ contractum dirimunt. Crimina
de primo genere sunt ista ideo quorum dimittit
matrimonium iam contractum. Primum est. Si adulter
procuravit mortem uxoris legittime vel adultera
~~procuravit~~ procuravit mortem viri sui tales postea
~~[illegible]~~ conveniant propter dispensationem sufficit ex
parte unius matrimonium tales non contrahunt. preterea
si quis vivente xxxi q. i. c. Secundum. Si sic pro
curatus moriatur cum effectu. Secundum tamen si adulter
dimittere uxorem suam demum contraheret dum si
deinde adulterat cum ea post mortem uxoris sue quam
maritum — contrahere vel post mortem prius adulterare postea
postea contrahere sufficit. preterea ult. extra de eo qui duxit
in matrimonium quam polluit per adulterium et expresse
patet iste casus et ipsius de eisdem.
Nota crimina prohibentia matrimonium contrahendum quod tamen non dirimunt contractum — Crimina prohibentia ~~dirimentia~~ matrimonium quod tamen non
dirimunt contractum sunt hec. Primum in summa sua
dicit Gosfredus sunt septem. Primum est incestus ut
intelligitur si quis viduam et in ca. si quis
dormierit xxxii q. ii. Secundum crimen est raptus
sponse aliene si aliquis rapiat violenter mulierem
alteri desponsatam ut in canone statutum
~~[illegible]~~ xxvii q. ii. Tertium crimen est
uxoricidium ut si quis uxorem propriam occiderit
in ca. admonere xxxiii q. ii. Quartum

susceptio proprie sobolis de baptismo ad fraudem
matrimonii per ancillam quod detestandum est. Quartum
tunc habebant non baptizabantur nisi bis in
anno. Sed in vigilia pasche et in vigi-
lia pentecostes et tunc in illa magna
pressura aliqui viri ab uxore sua sic
susceperunt prolem de sacro fonte et postea
~~[illegible]~~ debitum tenere vel debere tamen
licet cognatio spiritualis [illegible]
ista est. in ca. dece q. xxx q. i. Quintum
crimen est occisio presbiteri ut extra de penitentiis
in ca. ubi dicit quod qui presbiterum occidit xii
annis peniteat et cingulo milicie
careat nec deinceps matrimonium contrahat. Sextum
crimen est pro quo in [illegible] sollempnis penitencia
quod is in [illegible] iste non debet contrahere matrimonium
ut in ca. de his xxxiii q. ii. Septimum
crimen est ut si quis scienter accipit monia-
lem in uxorem ut in ca. si quidem
xxxvii q. i. Sequitur ad articulum 3m premittendo 3 articulus
pro quod duo est voti aliud est simplex aliud De sollempne
privatum. Aliud sollempne. Sollempne est quod voto
fit per susceptionem ordinis sacri sive per
professionem in religione in manus alicuius superioris
prelati qui talis professio inde valet ipse
vel si facit quod professioni equivalet
ut si ultra annum probationis manet quis
in religione quamvis non sit tacite professus
Votum quod aliud fit quam premissum simplex
et non sollempne votum. Bartholomeus Brixiensis
xvii q. i. in summa sua [illegible] addit
quosdam alios modos sollempnizandi
voti sed communiter quia non sunt in usu
preterea dimittamus predictis. Premissis 2a p. 9o
sic patet quod voti continentie sollempne impedit
[illegible] matrimonium contrahendum et dirimit iam contractum
Pars quod sunt ordo in [illegible] contrahendi matrimonium
et dirimit contractum similiter approbat ordinis
professio. [illegible] ex hoc premissa
Sed [illegible] parte ex [illegible]
[illegible] Sequitur [illegible]

eo q clerici vel levites uxorem contrahere possunt
secundum hoc ista fuit causa Valentini xx
vii di. et xxxii di. et q. p̄a ista capitula
2a q. Secunda questio votum continentie simplex impedit
matrimonium contrahendum p3 p̄ ca. rursus ex
qui clerici vel levites ubi est casus de quo
dicunt qui post simplex votum emissum in
tamen se contraxerunt tamen quidam matrimonia
p̄n determinat et quod pro eo sit sibi penitentia in
iungenda et mandat quod ut studeat votum ob
3a q. servare quod deo fecit i q q ba 3a q votum
assp. continentie non dimittit matrimonium iam contractum
per sequens per concessionem huius votum co
in verba de presenti fit vinculum. contraxit matrimonium 2 q ba. dico premoz fm
si sufficit et pcta hoc tamen rursus sup
affectum et tamen capulet in eo
Rub. Item ad causam xxviii dicitur breviter quod duplex
preter matrimonium dimittit sequens matrimonium
pro ad Cor. vii. Et ponamus quomodo
prin. cas. sive in fidelitate non mulier te sponsa
genus matrimonium et contraxit mulier cum a° magis
te ad infidelitatem redire Videt apostolus
sic quod non dicit quod matrimonium
soluta est a lege viri et potest nubere cum
ut in domino. Et quod apostolus ad Heb. xi° tam
acceperunt mulieres de resurrectione mortuos
suos. Et Glo. dicit ibidem quod non fuit
matrimonium ista et filii ... non tamen
dicit quod acceperunt eos de vite et matrimonium
sed de ... vel hoc state sunt hoc
mulier sit mulieres reddere si resuscitare
matrimonium quia forte acceptavit eos
si non esset matrimonium i. de novo contraherent
4a ar. Item ad causam xxviii sit sicut a q. ista quoniam
fidelis cum infideli contrahit utrum verum
p̄t quod apud infideles est res ut 1a q.
sed q. p3 ex quod matrimonium est obligatio
de lege ut Ex. xxii est ad apostolus ad Ro. 2°
ubi dicit de infidelibus quod ostendunt
scriptum in cordibus suis testimonium reddente
2a q. ipsis conscientia. Item 2a q. sit una fidelis

cum infidelis potest contrahere vel matrimonium uxor
per statuta ecclesie quo huius ... prohibetur
sit contrahendum et demum contractum p3 et q.
xxviii q. i. et xxxii q. i. in principio ut est
q. ubi est de ... tale apostoli ij° Cor. vi. 2a ad Cor.
nolite jugum ducere cum infidelibus. Et
p3 et q. ex a° illius quod fere p° Esdre
x. ubi Esdras dissolvit coniugia
contracta Iudeis cum mulieribus alienigenis
et Deut. vii precepit dominus filiis Israel ne con
traherent cum Cananeis. Et contra Obiectio
sta ... oppositum dicitur apostolus consulit Et
apostolus p° ad Cor. dicit quod si ... infidelis
... fidelem. Item Joseph contraxit cum
muliere Egyptiaca Gen. x. Item Moyses Ethio
pissa. Num. xii. Et Glo. apostolus ibi ex ... sedq.
... demum quod infidelitate contraxit
infideli et vir est ad fidem conversus Item dico 6a ar.
quod tunc non fuit prohibitio. Item ad
ar. ... p̄ fit sicut q. i. quod cum ambo le
gitime ... de infidelitate convertit ad fidem
tunc matrimonium prius contractum non dissolvitur
quod prius fuit verum matrimonium tunc sit ratum et
per ... et fidei unitas non dissolvitur matrimonium
nisi ... causa disputans cum ... 2a q.
quod alter non possit sine contumelia creatoris
ne cum alter. 2a q. quando infidelium ad fidem
converso alio in infidelitate manente si non potest sine # contumelia creatoris
creatoris manere # potest alium fidelem accipere per
quod alias staret in periculo salutis sue et propter
quod dicitur ... apostoli p° ad Cor. vii. ...

1e Utrum affinitas impediat matrimonium ... ar. ...
quia quod vel impeditum non potest contrahi ...
affinitas nichil est ... absolute ...
relatio ... Opp. ... que ponitur
... hoc ... Item ... solutio ...
est ... ad quartum gradum consang.
impeditur matrimonium. 2a ... de ...
... 3a de affinitate ... apparet
... ad questionem. Item de ...

primus articulus

descriptio consanguinitatis

spiritualis quia de cognatione legali. Quantum ad primum
punctum primi [articuli] quid sit consanguinitas dicitur
consanguinitas est vinculum personarum ab eodem sti-
pite descendentium carnali propagatione contrac-
tum. Stipes vero appellatur persona ex cuius
[illegible] procedunt qui sunt consanguinei
[illegible]/ 2o punctum quod linea consanguinitatis
est ordo huiusmodi personarum diversis gradibus
ab invicem distantium/ 3o punctum quod [illegible]
[illegible] scilicet in linea alia et per [illegible]/
et [illegible] tres sunt linee consanguinitatis ascendens
et descendens et transversalis. Linea ascen-
dens primum gradum faciunt [illegible] pater et mater/ 2m
gradum avus et avia/ 3m gradum proavus
et proavia/ 4m gradum atavus atavia/
Linea descendens primum gradum faciunt [illegible]
[illegible] filius et filia/ 2m nepos et neptis/

3m pronepos et proneptis

= 4m [illegible] = nepos et abneptis/ Linea vero
transversalis faciunt primum gradum duo fratres/
sive duo sorores/ sive frater et soror/ 2m faciunt
filii duorum fratrum vel filii duarum sororum/ quorum
primi dicuntur fratres germani/ 2i dicuntur consobrini/
3m gradum faciunt nepotes duorum fratrum/ 4a
nepotes [illegible]/ 4m gradum pronepotes eorum/

[illegible] generalis

Et [illegible] [illegible] gradu persone distant a sti-
pite tanto gradu distant inter se [illegible]
quod in linea transversali [illegible] saepe accidit quod
persone inequaliter distant a stipite [illegible] quia
distantium inequalium [illegible]. Dato [illegible]
inequalitas est secundum distantiam maiorem
nepos unius fratris pronepos alterius fratris di-
stant inter se in 4o gradu quia tantum distat
pronepos a stipite licet nepos non distat

prima conclusio

Circa premissa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quarum prima est ista quod catholici et fideles
prohibentur contrahere matrimonium usque ad 4 gradum

[illegible]

inclusive [illegible] quia [illegible] ad illud tempus
durat ex propinquitate [illegible] [illegible]
[illegible] infra illum gradum et homines con-
trahentes [illegible] [illegible] [illegible] et si non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficit.

pro ea etiam [illegible] quod [illegible] consobrini [illegible]
[illegible] non de [illegible] de consanguinitate et affinitate olim
erat prohibitum matrimonium usque ad sep-
timum consanguinitatis gradum et [illegible] per [illegible]
[illegible] et per [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] 2a conclusio quod heretici infideles extra fidem
catholicam sunt [illegible] contrahere matrimonium in-
fra gradus aliquos divina [lege] prohibitos
pro quibus [illegible] sunt [illegible] pagani
Sed iudei [illegible] [illegible] lege moy-
saica quia permittitur matrimonium contrahi
in 3o et 4o gradu ut patet [illegible] xviiio
[illegible] solum sit prohibitus [illegible]
a quo ad [illegible] gradum. Sed sunt [illegible]
[illegible] [illegible] ut prohibentur [illegible]
[illegible] moysaica/ Abraham [illegible]
Saray in uxorem que fuit [illegible]
[illegible] [illegible]/ et [illegible] Jacob que fuit
[illegible] [illegible] que fuit filia Laban
fratris Rebecce/ et [illegible] quia etiam
non patet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de consanguinitate et affinitate in c. de infidelibus
et [illegible] de divortiis [illegible] [illegible]

2us articulus

Quantum ad 2m articulum dico quod publice
honestatis iustitia quid est [illegible] [illegible]

descriptio publice honestatis

sic describitur. publice honestatis iustitia est
propinquitas ex sponsalibus proveniens
robur trahens ab institutione ecclesie
/2o dico quod ista propinquitas que dicitur pub-
lice honestatis iustitia extenditur ad
omnes consanguineos/ sicut sponsa [illegible]
[illegible] propinqua omnibus consanguineis
sui sponsi/ et sponsus fit [illegible] propinquus
omnibus consanguineis sue sponse/ et exten-
dit se ista propinquitas [illegible] [illegible]
usque ad 4m gradum consanguinitatis exclusive/

3a 90 et usque ad 4m inclusive. Item solutis sponsalibus quia sponsus est post dissoluta sponsalia non potest cum aliqua consanguinea sue sponse matrimonium usque ad 4m gradum consanguinitatis inclusive et similiter sponsa non potest contrahere cum aliquo consanguineo sponsi usque ad eundem gradum inclusive. Hec [?] xxvii q. ii Si quis uxorem et in ca. Contrahebat ex. de spon. et matri. nisi [illegible] hec quod [?] Si sponsalia ipso iure contracta [?] si quis contraxit sponsalia cum aliqua consanguinea [illegible] cum consanguineus sponsi [?] qui non esset consanguineus sponse [illegible] sponsi non posset cum ea contrahere matrimonium. Sic dispensatur ex. ad audientiam de sponsalibus et matrimonio nisi contracta sponsalia ante septem annos etatis quia sponsalia ante septem annos [illegible] non parant impedimentum si illi [illegible] non approbabant lapso tempore [illegible]

Sponsalia fiunt
3 articulus

Circa 3m articulum scilicet [illegible] quid sit affinitas et unde dicatur et de speciebus affinitatis. Sic describitur affinitas: est proximitas personarum ex carnali copula proveniens [illegible] omni carens parentela. Et dicitur ex carnali copula proveniens quia affinitas ex publice honestatis iustitia et a spirituali et legali cognatione. Et dicitur ex carnali copula absolute quia sive carnalis copula fiat in matrimonio sive extra matrimonium semper causat affinitatem inter consanguineos eorum qui copulantur carnaliter si sunt consanguinei ut patet ex. de consang. et affi. in nostra [?] capitulo. 2o sciendum quod antiquitus erant tria genera affinitatis quorum primum habuit septem gradus in quibus omnibus matrimonium erat prohibitum sicut in gradibus consanguinitatis. 2m genus habuit duos gradus ut in ca. [illegible] et dicunt xxxv q. iii [?]. Et quia postea per generale concilium revocatum est illud ius antiquum [?] et 3m tantum genus affinitatis quod ad certos gradus simpliciter et quantum ad primum genus quod ad quartum et 6m et usque gradum inde valet ut in c. Non debet ex. de consanguinitate et affini. Et predicti gradus [illegible] abrogati soli nunc [illegible] gradibus primi generis qui hodie matrimonium impediunt ut possimus exemplariter assignare sint duo fratres Petrus et Johannes. Johannes accipiet uxorem quae fuit Berta [?]. Ista Berta attinebit Petro in primo gradu affinitatis et filio Petri in 2o gradu affinitatis et nepoti Petri eadem Bertha attinebit in 3o gradu [?] in 4o gradu usque ad quem gradum inclusive prohibetur Bertha contrahere matrimonium [illegible] filiis qui descendunt a Petro. Circa quartum attendendum est aliud quod per carnalem copulam generatur affinitas per quam attinent sibi consanguinei uxoris et uxor consanguineis viri [illegible] non oritur aliqua affinitas inter consanguineos viri et inter consanguineos uxoris quia non potest [illegible] filius pater legitime [illegible] duxit [?] matrimonium filium [?] et fratres duxerunt duas sorores ut ca. Omnia decreverunt [?] xxxv q. iii [?] ca. Porro. Circa quartum articulum sciendum quod spiritualis cognatio tres habet species quarum prima dicitur paternitas, 2a compaternitas, 3a dicitur fraternitas spiritualis. Paternitas oritur inter patrem spiritualem et filium spiritualem. Est autem pater spiritualis [?] qui baptizat vel confirmat vel qui tenet baptizatum et confirmatum. 2a species est compaternitas quae oritur inter parentes carnales ipsius baptizati vel confirmati et iam dictos patres spirituales eiusdem. 3a species est fraternitas spiritualis quae oritur inter filium spiritualem et filios carnales sui patris spiritualis. Hec omnia declarantur [?] xxx q. i [?] per totum ex. de cognatione spirituali per totum.

Margin, left: de speciebus affinitatis
Margin, left: proveniens ex carnali copula proximitas
Margin, left: 2m genus duos gradus
Margin, right: 4m articulus

Eodem modo potest quod spiritualis cognatio est propinquitas proveniens ex datione sacramenti vel ad illud pertinente. [in margin: i. tenente]

Ista premissa dico. Secundo quod pater spiritualis non potest contrahere matrimonium cum filia spirituali nec mater spiritualis cum filio spirituali et datum quod contraxerunt ~~[illegible]~~ est dirimendum matrimonium ut in c. primo.

[margin: Sed tamen si pater spiritualis contraxit cum sorore sue filie vel filii non est dirimendum matrimonium ut e. c. ij.]

Tertio eodem modo potest quod si pater spiritualis contraxit cum filia carnali genita ex filio spirituali non dirimitur matrimonium eo quod spiritualis cognatio non transit gradus ut nota primo in c. de cognatione spirituali. Item hic est considerandum est quod si primus vir deveniens ad aliam post quam carnalem cognovit uxorem suam patrem in predicto casu sive necontrahit matrimonium cum filio spirituali uxoris sue. Secundo autem si uxor dicit primo viro carnalem copulam ut in c. quia spiritualem xxx q. iiij. Quarto ad quartam speciem dico quod ratione compaternitatis pater spiritualis non potest contrahere matrimonium cum matre carnali sui spiritualis filii ut xxx q. i. et in c. veniens eodem de cognatione spirituali.

Quinto ad aliam speciem dico quod omnes liberi duorum compatrum legittime possunt matrimonium contrahere excepta sola prole spirituali quia si est masculus non potest contrahere cum filia carnali spiritualis patris vel si est femella non potest copulari filio carnali matris spiritualis patris per illud expresse de cognatione spirituali c. primo et in c. non autem xxx q. iij.

[margin: Tertius articulus]

Quoad tertium dico quod cognatio legalis dicitur ex adoptione idem. Premitto primo quod adoptio est

[margin: De specie adoptionis]

[margin: i. filium vel nepotem] persone extranee in filiam vel nepotem et sic deinceps legitima assumptio. Secundo premitto quod cognatio legalis est quedam proximitas ex adoptione proveniens. Tertio premitto quod tres sunt species adoptionis legalis cognationis. Prima est inter patrem adoptantem et prolem adoptatam. Secunda est inter prolem adoptatam et prolem carnalem adoptantis. Tertia est quasi quodam affinitatis inter uxorem filii adoptivi et patrem adoptivum et inter filium adoptivum et uxorem patris adoptivi. Et hee

[margin: De specie legalis cognationis]

iste species legalis cognationis impediunt matrimonium et dirimunt et in eis qualiter in statim patebit. Item premisso dico quod tertia species legalis cognationis que dicitur potest fraternitas legalis impedit matrimonium inter prolem adoptatam et prolem carnalem quamdiu est in potestate patris nam mortuo patre possunt legittime contrahere. Tunc etiam vivente patre adoptivo vel utroque fuit emancipata vel [illegible] principis [illegible] ~~[illegible] matrimonium [illegible]~~ quidam intelligunt [illegible] in filiam ergo non possum contrahere matrimonium per huiusmodi optionem nisi pater moriatur vel ei emancipaverit tunc non. [margin: mee / me] Verum volentes filiafamilias et adoptatam filiam emancipavit patet illud aigro pandere vel in de cognatione legalis et per non. Ibidem et xxx q. iij in c. ita diligere et in c. post susceptum. Quarto dico quod prima et secunda species cognationis legalis et hec de prima et secunda impediunt matrimonium quia neque pater adoptivus numquam potest contrahere cum filia quam adoptavit. Nec pater adoptivus numquam potest contrahere cum uxore filii adoptivi et nec per mortem eius filius adoptivus [margin: nec eadem filius adoptivus] numquam potest contrahere cum uxore sui adoptivi patris ~~[illegible]~~ et si ante mortem patris fuit emancipatus ita disponit lex adoptivus de iure et lex in nuptias. Item potest dici quod sicut duo proles spirituales eiusdem patris possunt contrahere matrimonium dummodo non sit impedimentum aliunde. Sic due proles adoptive eiusdem patris adoptivi possunt matrimonium contrahere si non est impedimentum aliunde ~~[illegible] proles adoptive~~. Sed quia istam doctores opponunt sic quod pater non debet privari natura. Sed legalis cognatio dicitur ex adoptione matrimonium est demum

nali ter ¶ 2o sic sicut factum eme ua debet
subire legibus secularibus set iniuriam est
facientem trac ¶ Ratio nos pro dicto quia
[struck: patrum] pro alibi prudens mi fiualis
ius partium per dominie personas in muni
capellendas ut manifestum est ¶ Ad 1m dico
quod lex est nisi leges ibi sint canonicate
et abetua sunt approbate ¶ Ad 2m pu se
dico quod affinitas est relata secundum quod co
preceden . alium dico licet resurrecto

mortuorum futura erit naturalis vel miraculosa
¶ Ad 2m erit naturalis ad 1m quod apostolus
ad corinthios 15o . Resurrectio mortuorum quod
plat similitudinem generationis moriturus Job
sicut resurrectio assimilat generationem
legum successiones ergo sicut generatio
ligum prius est in morti et ad generationem lignum prius
sufficit virtus naturalis sine miraculo ita
resurrectio mortuorum erit naturalis ¶ Ad
hoc dicitur predictis attendentis assilitates
[illegible] dictum signis [illegible] sequitur te [illegible] de spe ¶ Oi ipsum
naturam attendimus dicimus erit naturalis
resurrectionem esse futuram quod solum racio
¶ Ad 1m tam generationem nisi sit regressio
de spernatice in hominem natem ut dicit philosophus
in physicis et 10 metaphisice in 2o 11o mortuus
non erit naturalis sed miraculosa ¶ Unde alio
modo solum [illegible] quod [illegible] mortuorum
mortuorum sic per se ipsum / 2o [illegible]
sufficiat nec pars naturalis / [illegible]
resurgere sunt secundum unius / [illegible]
mortuorum erit potentissima vel [illegible]

¶ [illegible] sunt multe opiniones
quod non tractat secundum [illegible] veritas
[illegible] [illegible] / prima opinio
fuit epicureorum et saduceorum ¶ qui
negabant fere [illegible] in
delectationibus [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] dicit

quod isti [illegible] epicureorum [illegible] credidit
Job qui erat gentilis quod dicit Job xiiii
tercio homo cum dormierit non resurget do
nec atteratur celum sed ex inque celum atterit
cum sit incorruptibile / ¶ Ad 1m cum ante
per [illegible] quod licet celum non ateratur [illegible]
ad [illegible] in adesint [illegible] ad [illegible]
in [illegible] ateratur [illegible] post [struck: mortem]
mortuorum resurrectionem [illegible] quod [illegible] ad
[illegible] et corpora istorum inferiorum [illegible]
Job non sunt [illegible] istorum epicureorum
[illegible] [struck: [illegible]] libri sui xixo capitulo [illegible]
[illegible] dicit ¶ [illegible] quod redemptor meus vivit
[illegible] ¶ Ad [illegible] sadducei
[illegible] ¶ Iste [illegible]
negantes resurrectionem mortuorum dicunt quod
forma [illegible] hominis corrumpitur in morte [illegible]
forma bestie et dicit [illegible] quod [illegible]
[illegible] monebat ¶ [illegible] quod [illegible]
Ecclesiastes 111o . Unus est interitus hominis
et iumentorum [illegible] [illegible]
quod in [illegible] paulo ante dicit [illegible]
et impium iudicabit dominus et tempus omnis
rei tunc erit quod iste salomon [illegible]
[illegible] tamen [illegible] allegamus [illegible]
[illegible] [illegible] stultorum et [illegible] sunt
[illegible] legi [illegible] [illegible]
[illegible] est allegando [illegible] stultorum [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] conclusit [illegible]
quod cuncta que fiunt adducet dominus ad iu
dicium pro omni [illegible] sive bonum sit sive ma
lum ¶ 2a opinio fuit manicheorum quod dice
bant animas post mortem [illegible] cor
poribus [illegible] corporibus [illegible]
[illegible] [illegible] suppi [illegible]
corpori [illegible] ¶ 3a opinio fuit
porphirii qui ut recitat Augustinus 10 de
civitate dei posuit animas [illegible] in moribus
et illas in [illegible] corporibus [illegible] felicitatis
[illegible] [illegible] possit in [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] quas non [illegible]

[left margin:] primus articulus
[left margin:] prima opinio epicureorum et saduceorum
[right margin:] 2a opinio manicheorum
[right margin:] 3a opinio porphirii
[margin:] post sepulcrum

Prima conclusio sit prima quod ista ad primum articulum quod resurrectio mortuorum
est possibilis per naturam sic tenere excepta
dei potentia quia non minus est possibile partes
animi et corporis post dissolutionem separatas
reuniri quam ipsum totum primum ab initio suas
partes deum produxisse. Et patet consequentia quia
deus potest in omnem ut dictum est supra
in libro 2o. Et confirmatur sic si ipso esset totaliter
annichilatus deus posset enim recreare
et in quantum est excepta dei potentia resurrectio mortuorum
est possibilis. Antecedens patet quia deus sit hominem de novo
~~[illegible]~~ quem nunquam fuit creare et annichi-
latum potest iterum creare ut patet per Augustinum de civitate
dei libro xxii [illegible] ad creaturam dei [illegible]
[illegible] mortuorum sic [illegible]. Et si omnibus
perisset materia nunc illa eius materia deus
non latebit mentem [illegible] unde redderet eam
reparare omnipotens qui dixit de nichilo
2a conclusio posset etc. Secunda conclusio quod resurrectio mortuorum
est possibilis per potentiam sic tenere excepta
creaturae patet quia [illegible] impugnatum non
videtur in [illegible] per potentiam naturalem sed [illegible] non
est impossibile sic tollitur ex utroque methafisicae
sed [illegible] per potentiam [illegible] creature virtus
impugnatum [illegible]. Et patet quod excepta
creatura quod si [illegible] potentia actione dei est possibilis mor-
tuorum resurrectio [illegible] creature potentiam passive
est possibilis eo quod passio [illegible] si fiat
3a conclusio [illegible]. Tertia conclusio quod [illegible] per [illegible]
[illegible] est non debet dici naturalis sed obedientialis
[illegible] quod [illegible] nulla potentia respondet pas-
sivis activa in natura creata [illegible] expediret
4a conclusio [illegible] est. Quarta conclusio quod resurrectio mortuorum non
solum est possibilis sed etiam realiter futura
[illegible] quod que [illegible] articulus
fidei non potest probari necessario cogere
persuaderi [illegible] est determinatore [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible]

[illegible] Et [illegible] qui [illegible]
est [illegible] quantum [illegible]
in [illegible]. Et [illegible] quod [illegible]
[illegible] sicut [illegible] allegat
in textu. Ad primum ad secundum articulum [illegible] 2a ar[ticu]li
quod [illegible] est [illegible] actiua sed
passiua. [illegible] quod [illegible] aliqua Prima 9o
mortuorum resurrectio non sufficit [illegible]
tiua [illegible] per quod [illegible]
[illegible] creata non sufficit ad [illegible]
minus [illegible] ad [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
erit in futurum mortuorum [illegible]
est articulus fidei sed fides ut [illegible]
[illegible] non est in [illegible] quod sunt [illegible]
[illegible]. Secunda quod [illegible] 2a 9o
[illegible] mortuorum [illegible] sufficit [illegible]
creature sic patet ex [illegible] primi
[illegible] quod resurrectio mortuorum sit [illegible] potentiam
sic tenere excepta creature. Tertia quod 3a 9o
[illegible] sufficit potentia passive [illegible] excepta
creatura [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] Cor[ollarium]
[illegible] quod resurrectio mortuorum [illegible]
[illegible] naturalis sed supernaturalis [illegible]
[illegible]. Ad articulum tertium quod [illegible] 3a ar[ticu]li
[illegible] dubitatur [illegible] quod resurrectio mor-
tuorum [illegible] futura est [illegible]
[illegible] quod [illegible] qui mortuus
est [illegible]
[illegible]
[illegible] sufficiat ad [illegible]
[illegible] Job xix [illegible] in carne mea
videbo deum salvatorem meum [illegible]
[illegible]. Et confirmatur [illegible]
in fide [illegible] mortuorum [illegible]
[illegible] est [illegible]

speciem secundum quod erit in quolibet homine per speciale
[illegible] quia eadem materia et eadem
forma [illegible] Item [illegible] ista sunt quod dicit
philosophus 7o ethicorum si ex immortali fiat
mortale non dicitur [illegible] aliam [illegible]
obiectio — [illegible] istam [illegible] que
[illegible] parte materie [illegible]
sine esse subiectis formis [illegible]
[illegible] premissa [illegible] eandem materiam [illegible]
distincta [illegible] secundum [illegible] eadem natura
esset in celo [illegible] post [illegible]
Solutio — [illegible] secundum Thomam [illegible] quod [illegible]
[illegible] materie [illegible]
que stetit sub diversis formis [illegible]
quod sufficit [illegible]
et [illegible] posset [illegible] quod [illegible]
est [illegible]
[illegible] sicut dicit quod [illegible]
et materia [illegible] non sunt [illegible]
universale — [illegible] premisse [illegible]
[illegible] naturam [illegible]
quod [illegible] est [illegible] qui [illegible]
[illegible] puer [illegible]
[illegible] — [illegible] dissimilitudinem [illegible] ad
[illegible] dicto quod [illegible] mortuorum [illegible]
successive [illegible]
successio [illegible] corporibus resurgentibus
[illegible] est [illegible]
[illegible] resurget [illegible]
omnes simul resurgunt [illegible]
sive illa sit successiva sive simultanea
[illegible] iste [illegible]
et successio [illegible] ad [illegible]
[illegible] collectio [illegible] reforma
[illegible] corporum et [illegible] fiat simul
de primo in tercio hominis — [illegible] ad primum [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est quod non omnes [illegible] resurgent
simul [illegible]
[illegible] multa corpora [illegible] tempore [illegible]

[illegible] et [illegible] non moriet
[illegible] appareret [illegible]
[illegible] Dubitacio
[illegible] quod [illegible]
[illegible] simul [illegible]
[illegible] et [illegible] beatus Augustinus
[illegible] in [illegible] quod [illegible] mor
[illegible] in [illegible] postmodum resurget
et ad [illegible] apostolus ad Thessalonicenses 4o [illegible]
[illegible] qui [illegible]
nos qui [illegible] simul [illegible]
[illegible]
[illegible] mortui [illegible]
resurgent [illegible] et deinde nos qui [illegible]
qui [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] non moriet [illegible] mortem
[illegible] non [illegible]
[illegible] resurget [illegible]
[illegible] 2a [illegible]
de 2o intellectu — quod [illegible]
2o [illegible] Thomas dicit
[illegible] collectio non fiat subito [illegible]
[illegible] est quod [illegible] collectio fit [illegible]
[illegible] et [illegible] iste doctor quod [illegible]
[illegible] fiat subito [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] placet [illegible] philosophie est [illegible]
fiat subito [illegible]
doctor quod [illegible] non [illegible] iste [illegible]
[illegible] non fit subito quod [illegible]
[illegible]
ad argumentum principale — [illegible] corpus in medio [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] affirmative [illegible] dicit [illegible]
[illegible]
[illegible] mortuos [illegible]
[illegible] ad
[illegible]

rerum suffragia vivorum possunt ... defectorum.

Contra arguitur quia sicut se habent mala ad obesse sic se habent bona ad prodesse, sed mala vivorum non possunt obesse defunctis, ergo nec bona vivorum possunt prodesse defunctis. Item contra arguitur pro dicto 2a Machabeorum xii°: Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis orare ut a peccatis absolvantur. Circa istam questionem primo videndum est de corporibus que resurgent in homine [illegible] de veritate humane nature. 2o videndum est de dispositione locorum et corporum [illegible]. 3o videndum est de qualitate [illegible] convenit [illegible] mortuorum et in qua parte mundi sunt situanda. [illegible]

primus articulus

Quantum ad primum [illegible] quod veritati humane nature pertinentia de [illegible] que sunt [illegible] in [illegible] et [illegible] et alie partes [illegible] que ex [illegible] corpus humanum [illegible] quia non est dubium [illegible] resurgat.

prima conclusio

Ista [illegible] quod [illegible] resurgere non resurget tamen illud [illegible] quod [illegible] fuit de veritate sui corporis. Ista patet quia [illegible] aliqui homines resurgerent in [illegible] magna [illegible] et [illegible] corpora [illegible] tenderent [illegible] humane [illegible] patet quia homines sepe in [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] tempore [illegible] et [illegible] sunt de [illegible] et sanguine et postea [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ si ergo [illegible] corpus resurgeret quod [illegible] est de veritate humane nature [illegible].

2a conclusio

Secunda conclusio quod [illegible] ad veritatem humane nature pertinebat successive [illegible] in homine resurget [illegible] ad [illegible] eorum [illegible] tum [illegible] et figura [illegible] ad [illegible] nata [illegible] humana attingere [illegible] [illegible] in [illegible] et in [illegible] quod [illegible] solus deus [illegible] ad [illegible] quod [illegible] humanum [illegible] ad [illegible].

obiectio

[illegible] quod in [illegible] quod in medio [illegible] terra [illegible] sed non [illegible] partes corporis [illegible] ad [illegible] humane nature [illegible] ad [illegible] in [illegible] vite mortui [illegible]

Item aliqui homines comederunt carnes humanas [illegible] in [illegible] ergo tales carnes non [illegible] in [illegible] homine [illegible] in homine quorum [illegible] non [illegible] ut patet de [illegible] et [illegible] homine [illegible] ut [illegible] deus [illegible] frustra.

Solutio

[illegible] ad primum dicendum quod [illegible] deus [illegible] non [illegible] ad [illegible] possunt quidem esse [illegible] ut patet [illegible]. Ad 2m patet [illegible] quod [illegible] deus [illegible]. Ad 3m dicendum quod [illegible] non [illegible] ad [illegible] frustra.

ad cplet^m qua fruent^r h^umani corporis ¶ Ad p^m et 2^m
2^a ar^l9 ar^li pono s^c istam c^o^m q^d loca corp-
orum beatorum et dampnatorum est in finali ad que
determinet^r cum sine corporibus post finem
iudicii finalis. patet quia m^t xxv dicit
Ite maledicti in ignem eternum ¶ Et ipsis
sit 1° cognitio et ubi sic patebit ut in l^o c^ita
2^a c^o 3° c^o ondetur ¶ 2^a c^o corpora dampnatorum pa-
cientur tormentum et magna pena ab igne
in finali post quia sicut corpora beatorum post hec
venient ad gloriam sic se habebunt corpora dampn-
atorum ad penam ¶ Et corpora beatorum erunt
celestia ~~pena~~ gloria ¶ 3^a c^o corpora
3^a c^o dampnatorum post finale iudicium non
corrumpentur sed magis igne corporali
affligantur patet quia pena imponitur eterna
pr... iuxta illud m^t xxix et xxv ibunt
hii in supplicium eternum ¶ Et ysa ult^o ca^o
dicit ignis eorum non extinguetur ¶ 4^a
4^a c^o c^o anime dampnatorum cum finale iudicium
posi... sine corpore pacientur ab igne
in finali. patet 1 de epistola salvatoris luc
xvi^o ubi dicitur quod mortuus est dives et
sepultus est in inferno et non potest intelligi
quod ad corpus igitur etc. patet etiam hoc q^o pro beato
Augustino in li^o de ciuitate dei ubi sic dicit
habebunt spiritus in corpore ~~in~~ corporalis
ignibus cruciandi accipientes penam
ignibus uita ab igne non dantes ut appareat modus
quo ignis agit in animam que est spiritus
obiect^o ¶ Ex opposito contra istam conclusionem 2^a sic arguitur
agens corporale ~~et non pot~~ agit per tac-
tum primo dicitur in de generatione sed ignis est agens
corporale et non potest animam tangere nisi in
plurali addicione quia indivisibile tangere
eo quod terminus est in ... ad... sit simul ro-
ptionis ¶ 2° sic anima et quantum in materia
agunt et patiuntur ... ... per proprietatem
de generatione sed ignis et anima non comuni-
cant in materia ¶ 3° sic anima pati ab patiente nudo

tum ut tantum hec sentiendo ergo non quia illa pe-
na est immediata alia ... quia ... non ... et
sentientes ... requiritur corporale organum apparet
patet 2° de anima ¶ Solutio ad primum dico quod licet
anima agit in uniuersali respectu quia non obsta-
te corporali agente potest agere sine contactu
ut est in instanti ... ¶ Similiter ad 2^m dico
quod licet est illa agentia et passionem ad inuicem
... ¶ Et concludi non licet quod non communicant
in materia non possit aliquando pati et quod
in proprio non sit ... ¶ Ad 3^m dico quod pa-
ti non sentiendo ... quod sit de ... tamen ...
... que sit ... respectu ... requirit
organum ... ¶ Et quod ad 3^m dicitur quod
hec negare non possumus quin anime dampnatorum
destinentur ad aliqua loca corporalia propter
illud luc. xvi^o mortuus est dives ¶ Et ad
illud quod concludit iste articulus quod illa sunt
ista loca dicunt doctores quod in gloria est celum empi-
reum quod est loca ... ... non sunt purgandi
purgatorium ... ... qui debent
... ... in originali
... ...
dampnandos ¶ Et ... ubi ... ...
sunt situata ista loca dicunt quidam doctores
quod in ... sit terra centrum mundi et purgato-
rium ... ... per distantiam ... ...
... ... et purgatorium dicunt celum ...
... ¶ Et ubi sit celum empireum dictum
est 6 ... ¶ Ad ... ...
... suffragia bonorum ... ...
... ...
corpus ... ... defunctorum
... ...
... ... corpus ut hec patet
apostolus ad ... xv^o ... ...
... allegat in ... ¶ Et ... ...
... possunt ... suffragia ... ...
... ... in purgatorio ...
... ... dico
... ... et ... ...

[right margin notes:]
... pane
Solutio
... age ...
3^a articulus
4us articulus

2a conclusio

larius [illegible] Tercia conclusio [illegible] opa [illegible]
[illegible] possunt aliis animabus que sunt in pur-
gatorio [illegible] [illegible] suffragia [illegible]
per [illegible] suffragia [illegible]
[illegible] [illegible] qui sunt in celo
ut [illegible] de celebracione missarum [illegible]
nec possunt [illegible] qui sunt in inferno quia in illa
est defectus [illegible] [illegible]
est [illegible] pena dampni ut dictum est supra
in 2a [illegible] Tercia conclusio [illegible] quod huiusmodi suff-
ragia non possunt [illegible] in purgatorio
existentibus [illegible] post [illegible] sunt [illegible]

3a conclusio

non [illegible] [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tenet
[illegible] quod suffragia [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
sunt [illegible] suffragia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Duo [illegible] dei [illegible] & dei iusticia [illegible]
[illegible] in materia qua tractamus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
iusticia [illegible] in iudicio divino dei finaliter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] misericordia
[illegible] [illegible] Cassiodorus [illegible]
[illegible] [illegible] misericordiam & iusticiam [illegible]
[illegible] [illegible] Tercia [illegible]
[illegible] [illegible] misericordia & iusticia dei [illegible]
[illegible] [illegible] ista duo in [illegible] divino
[illegible] [illegible] [illegible] & iudicio finaliter
[illegible] [illegible] [illegible]

1a conclusio primi articuli

[illegible] [illegible] quod [illegible]
quod in deo est [illegible] iusticia [illegible]
[illegible] in eo [illegible]
quod deus [illegible] [illegible]
ut [illegible] in pluribus locis [illegible]

iustus dominus [illegible] iudicium [illegible]
iusticia tua [illegible] Secunda conclusio 2a [illegible]
[illegible] in deo est misericordia [illegible] quod [illegible]
[illegible] in rege est dei [illegible] cum ipse 2a conclusio
sit regum rex [illegible] ad [illegible] [illegible] misericordia [illegible]
ut [illegible] [illegible] misericordia & veritas [illegible] custo[illegible]
& roborabitur clemencia thronus eius
Et [illegible] in deo est perfecta iusticia [illegible] & misericordia [illegible]
quod [illegible] iusticia sine misericordia
[illegible] [illegible]
[illegible] misericordia [illegible] plena est [illegible]
[illegible] quod iusticia & misericordia non [illegible] 1a racio
[illegible] in deo Secunda [illegible] quod [illegible] 2a
[illegible] rei [illegible] Tercia [illegible] 3a
[illegible] [illegible]
quod [illegible] est in deo est deus [illegible]
[illegible] ut dictum est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deus [illegible] [illegible] 2us articulus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dei misericordia
& iusticia [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] misericordia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] misericordia
quia [illegible] [illegible] & deo [illegible]
[illegible] [illegible] non est [illegible] dei misericordia [illegible]
[illegible] [illegible] iudicium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iusticia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ipse [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2a conclusio
[illegible] [illegible] [illegible] misericordia
[illegible] ut [illegible] misericordia [illegible]
iusticiam [illegible] iusticia [illegible] misericordiam [illegible] Obiectio
[illegible] misericordia & iusticia [illegible] effectus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iusticia [illegible] misericordia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iustificacione [illegible] non [illegible]
[illegible] iusticia [illegible] misericordia [illegible] 3a
[illegible] qui [illegible] [illegible]

iustitie quia secundum nos sumus pro meritis salvandi nos fecit. Ad aliud ubi in tanta infligit pena quam sucessit culpa ibi non est misericordia in quibus [illegible] sic fit

iuxta misericordiam iusticie et plagarum modus [illegible] Augustinus [illegible] quam si reflexerint in delictis tantum date ei tormenta sicut

¶ [illegible] pena quando est correctoria illa non est bona et per [illegible] ut iusta. Ex pena dampnatorum non est correctoria [illegible] per [illegible] Augustinus qui sic dicit sive [illegible] sive agnoscendo [illegible] corrigat. Ad [illegible] 1° [illegible] 2° iudicium sine misericordia fiet ei qui non fecit misericordiam [illegible] Ad [illegible] dico [illegible] quod [illegible] iudicandus sit [illegible] quod [illegible] est [illegible] [illegible] dico quod [illegible] non sit iusticia [illegible] [illegible] est ubi iusticia [illegible] iustificatione [illegible] fecit [illegible] et iustum est quod [illegible] Ad [illegible] dico [illegible] [illegible] non [illegible] equalitate. Ad [illegible] dico [illegible] quod Augustinus loquitur [illegible] corrigit [illegible] Ad [illegible] quod [illegible] Jacobi [illegible] misericordia [illegible]

¶ 2a questio [illegible] iusticia et misericordia [illegible] in omni opere dei [illegible] misericordia [illegible] iusticia [illegible] misericordia [illegible] [illegible] in omni opere dei [illegible] misericordia et iusticiam [illegible] opere dei [illegible] [illegible] cum [illegible]

[illegible] 3m articulum sit [illegible] quod [illegible] indicio

[illegible] iudicando [illegible] est [illegible] dei [illegible] 2a questio [illegible] appellacionem [illegible] iudices [illegible] iudicabunt in extremo [illegible] iudicio [illegible] glosam [illegible] [illegible] [illegible] iudices [illegible] extremo iudicio [illegible] non iudicabunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicio [illegible] [illegible] [illegible] in glosa [illegible] [illegible] [illegible] professionis et male operatores. [illegible] non iudicabunt [illegible] qui non [illegible] est [illegible] [illegible] sunt qui iudicantur et salvantur [illegible] [illegible] fecerunt bona. [illegible] non iudicantur et salvantur [illegible] [illegible] est [illegible] non [illegible]

¶ 4a questio [illegible] iudicabunt [illegible] [illegible] iudicem [illegible] iudicet [illegible] [illegible] [illegible] aliud in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] iudicantur non iudicabunt distinccione iudicio [illegible] quod si sunt boni [illegible] [illegible] [illegible] si sunt mali [illegible] [illegible] mali [illegible] [illegible] qui in fine [illegible] [illegible] [illegible] iudicium extremum [illegible]

Margin notes:

Solucio

iustia

2a questio

3 articulus

2a conclusio

3a conclusio

Nota

4a conclusio

Corum

iudicio

2 articulus

Pa conclusio

supponunt igitur ex textu .... ista racio
videntur prima tres conclusiones / pa est ista quod ignis
elementaris vetitus qui purgatus est mundi
per ignem .... in ps .... 2a ubi
d. / Adiciat autem dies domini ut fur in quo
celi magno impetu transient elementa
vero calore solventur .... gloria
iste mundus per ignem purgabitur / 2a quod

2a conclusio

iste ignis purgatorius mundi est eiusdem
nature et specie cum est ignis qui nunc est
in mundo .... dilunium fuit
eiusdem specie cum aqua nunc .... ex intento
b. aug. 2a de civitate dei ubi .... de
gitur .... mundi nundamus ignium
flagrante periret sicut prius fuit aquarum
inundacione diluvium / Ex quo ignis elementi

obiectiones

talis non potest celum dissolvere ....
vetitus dissolvet celum iuxta id 2a petri
iiia Celi ardentes solventur / Et ignis
conumet .... ut d. beda
... vias .... / Et ... conmittere
ipsum .... textus loquitur
de celo aereo .... solventur celi
in terris et pisces in mari .... / Ad 2m dicitur
... Re de conspectu .... et

Solutio

conspectus ad alterius ....
.... ad gloria corpore .... amplificetur
.... / Ca 2a igitur iste in corpus in
iudicium .... per ....
.... in ps .... Igitur ... sic quod prece
dit / Ex 2a parte .... ut d. dort

3a conclusio

igitur .... vestigia ....
dicit cum dampnati ad infernum ... plorata
fuit sicut impios / Ite maledicti
igne eterno tunc implebitur illud dicit
devt. / Ignis succensus est in furore meo
et ardebit usque ad inferni novissima / Ad 1m

xxxiiij

ad alium .... nec .... quantitas
pene in .... aliquo .... culpe
et quantitas .... quantitas prece ....
culpe

quia peccatum committitur contra offensum ut deum
in .... / .... visio .... in suspiciam

corporum sit minor quam fuit ....
in .... / .... post
.... suspiciam ut clarius videbitur deum
quam .... diliget in ....
.... duos actus consistit
visio ut ....
.... / Ex .... / In quo
e b. aug. ut allegat ....
ult. .... sexte
e .... / 2o
....
.... in corpore .... / 3a .... ad ....
.... nomen .... / 2a quod
sit visio .... actu .... constat
1a .... visio .... glorificatus
.... / Et .... / plartimus
sit .... in ....
.... forma ....
.... appetit .... sub forma ....
per .... quantitas ....
.... / ....
ex .... appetit ....
.... appetit ....
sorum .... non foret
.... / ....
.... / Ca 2a quia .... dampnati .... appetit / 2a conclusio
2m .... videtur ....
dampnati .... viderit in .... fecerit
.... / Ex .... videbit ...
sorum ....
.... gloriam dei / Ex / obiectio
....
.... deum ....
.... / Solo .... / Solo
.... in ....
.... est
forma ....
sicut ....

et filius virginis fuit in carne et in potestate debet
ei iudicium fieri quia filius hominis est. Et
quod ibi textus intelligitur est de iudicio finali
patet ex illo quod sequitur nolite mirari quia ve-
nit hora in qua omnes qui in monu-
mentis sunt audient vocem filii dei et procedent
dicit necesse quam quod est dampnati tamen
sicut in extremo iudicio Christum et deum
homo videbit in humanitate ~~[illegible]~~
~~qua prestat~~ sed in humanitate cum magna
potestate et maiestate quia videbunt eum ex
te. Et post ista textus 2a est auctoritas ysi-
dori et hec abdias qui dicit sed de impiis
iusti in forma magestatis indicatur videbunt
eum ut doleant in forma ~~[illegible]~~ sunt
3a conclusio non videbitur tamen gaudebit. 3a conclusio est quod ipso
iudicio filii humanitatem apparebit tam
bonis quam malis in forma gloriosa pre-
quia talis apparebit in iudicio futuro quam
fuit decet ipsum transfiguratione imminentem
et beatam aviditatem quia patet quia ex hoc
inimici maxime confundentur quam eum
quem despexerunt in gloria exaltatum vi-
debunt et confundentur. Quod in iudicio futuro
non erit deceptio nec facies in forma
humana apparebit gloriam tunc habebit corpo-
ribus in tempore humano glorificata in
quo fatuum sigimus in bono iterado
aut qui me confuderunt. Et ubi sedebit
iudicaturus sit Christus de hoc dicit quod
docetur quod in valle iosaphat et circa illam
vallem iosaphat erunt repleti media
qua descenderint et ascenderint circa eam
vallem in aere et ad hoc sonat verbum
prophete iohelis 3o capitulo consurgant et ascendant
gentes et deducam eas in vallem io-
saphat quia ibi sedebo ut iudicem
omnes gentes in circuitu et psalmi 2 idem
quarto ad probandum precedens iudicium / sol
et luna et alterabilitate sunt et stelle re-
traxerunt splendorem suum et consequitur
ibidem. Quarto ad finem in electorum

= ex apparebit visio sim quod [illegible] per quod omnibus per credebit. Et apparebit splendor corpus glorificatum per

= Et hec habebit glorificata hec ut in prophetia imperio quam apparebit

in die illa sullabunt montes dulcedinem quam
ad aspectus incorporeos sicut dicit christus in de
solacium erit et ydonea indeficienti possidens
1a conclusio. Quarto ad quartum articulum dico breviter quod dotes 4a articulus
glorificati sunt quatuor ~~sunt~~ scilicet subtilitas, claritas,
impassibilitas et agilitas. Secunda conclusio prima conclusio
dane pena aequus cuius est passibilita-
tis quod per resurrectionem mortuorum corpora electorum
magna claritate et luce lucidissime in sole
etiam per quia ~~quia~~ dicit Matthei xiii quod iusti
fulgebunt sicut et per illud sapiencie sol
iusti fulgebunt tamquam scintille
in ~~[illegible]~~ arundineto sed distinctio ubi
in ~~[illegible]~~ ... sed glosa quod non solum ~~[illegible]~~ fulgebunt
sicut iusti sicut sol ~~[illegible]~~ nunc fulget sed
sicut sol tunc fulgebit. Et ysaie xxx
ysaie lumen solis augebit septempliciter in 2a conclusio
sed quod claritas corporis gloriosi non erit tamen
in visibili oculo corporali non glorificato
quia huiusmodi claritas comprehendit
per quia posset videri corpore
glorificato per se posset videri a corpore
non glorificato. Quod probatur 2o de anima sed corpore
in 1o 2o de anima quod claritas illa erit realis forma
per quam claritas exterior sentitur et
quod sequitur est quod obiectum visus. Et tercia
conclusio sed quod dampnati sancte
prima conclusio sed quia dampnati sunt in
primo in infinitum non habebunt valde glorificata
et tamen videbunt corpora incorpore gloriosa
tamen et in videbunt corpora in tempore glorio-
sa ut determinatum est in precedenti articulo et patet
3a conclusio. 3a conclusio est quod 3a quod
per corpus in tantum quo bona 3a corpus
passibilitas et oppositum corruptione et afflictione passibilitas
passibilitas et oppositum corruptibile tamen quare
tunc est dos corporis beatorum pro quo
nobilissima conditio corporis debet adop-
tari nobilissimo sed impassibilitas est nobilis-
sima conditio corporis et corporis glorificati
est nobilissimum. Et patet post gratiam
manifeste sunt apostoli primo ad Corinthios xv
oportet enim corruptibile hoc induere
incorruptionem mortale hoc immortalitatem 4ta conclusio
Quarta quod impassibilitas ut opponitur passi-
bilitati quod est salus et perfecto ipsius pa-
tientis huiusmodi impassibilitas non est dos

glorificati corporis patet quia potentie sensitive in bene
non erunt otiose. Ideo sensus corporales omnes
tunc se videbunt, visus quidem ad corpora glorificata videnda, et
est patet. 2o dicta. 4a conclusio quod (4ta conclusio)
sit ista corpora glorificata erunt perfecta dote
agilitatis. Probatur quia ista non solum super terram verum
etiam in aere velocissime movebuntur omni corpo-
rali motore et impedimento. Ideo [illegible] [illegible]
patet ex quibus nomine agilitatis sicut arguitur super illo
Sapientie 3o: fulgebunt iusti et tamquam scin-
tille in arundineto discurrent. Ideo 5a
conclusio quod corpora glorificata possunt se movere
corporibus vel numerale [illegible] ad locum in [illegible]
dicit quidam doctor quoniam eo quod corpus est
dimensionale et terminus materie est finita [illegible]
qualiter et velocitate patet. Item quod hoc dictum quod
ista materia faciens [illegible] simile sicut dicitur quod
sicut radius solis non tamen est in oriente
quam in occidente secundum [illegible] spatia [illegible] celerite
transierit ita et corpus glorificatum quod ubicumque
quod voluerit anima protinus erit et corpus.
(6a conclusio) Sexta conclusio sit ista corpora beatorum perfecta
erunt perfecta dote subtilitatis. Probatur quod corpora
beatorum quod corpora beatorum penetrant potest simul esse
cum aliis corporibus in eodem loco et talia corpora
sine [illegible] corporis penetrare sicut Christus post
resurrectionem intravit ad discipulos ianuis clau-
sis et cetera. Unde est quod dictum doctoris. Ad
(3a articulus) articulum 3m patet duas conclusiones quarum prima sit
ista non est impossibile in humano intellectu [illegible]
visionem divine essentie sine lumine glorie. Patet
quod divina essentia que est deus possit ex parte
humano intellectui immediate in ratione obiecti
et potest [illegible] sufficienter movere ad finalem
sui visionem et per divinam potentiam potest fieri quod humanus
intellectus immediate attingat divinam essentiam [illegible]
[illegible] sine glorie, et potest intellectum humanum elevare
ad sui visionem nec potest eum elevare et movere
ad actum in [illegible] per potentiam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] secunda [illegible] potest sine
(Et compositum quod sit [illegible] [illegible] lumine glorie)

ea mature et glorie [illegible] effectiva [illegible]
ac quod [illegible] includat intellectum in [illegible]
videndo divinam essentiam sine lumine glorie [illegible] hoc
non est impossibile. [illegible] doctor tenet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ideo potest [illegible] dicere. Secunda conclusio quod [illegible] (2a q(uestio))
[illegible] [illegible] facere tenetur et [illegible] [illegible]
humanus [illegible] et unde videt divinam
essentiam [illegible] sit formaliter sine lumine glorie
[illegible] [illegible] divina [illegible] sit possibile [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc facere
et asserere quod determinavit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fere [illegible] videatur unde divinam essentiam
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
Ad articulum 4m premitto primo (4tus articulus)
quod duplex est beatitudo formalis et obiectiva
formalis [illegible] obiectiva [illegible] [illegible] (et dicit quod nos non [illegible] sicut [illegible] istorum)
[illegible] [illegible] quod sit [illegible] [illegible] beatitudo 2o premitto
quod [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potentie actum plures consistit beatitudo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] est
3o premitto quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut patet 2m [illegible]
(quia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] ad [illegible] [illegible]
organo corporali [illegible] potentie [illegible] [illegible]
non ad suos actus exercendos non [illegible]
[illegible] organo. Ista sit conclusio premissis (1a q(uestio))
prima sex [illegible] quarum prima sit [illegible] felicitas
seu beatitudo formalis non consistit in actu
[illegible] potentie [illegible] [illegible] in materia extrinsece
patet quod [illegible] actus qui transeunt in extrinsecam
materiam non sunt optimi [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod [illegible] primo ethicorum dicitur felicitas est
[illegible] operationum optimum. 2a conclusio beatitudo (2a q(uestio))
[illegible] non consistit in actu potentie sensitive
patet [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] actu
[illegible] quia [illegible] primo ethicorum [illegible] sepe dicitur quod felici-

3a q° tas e ultimus finis hominis [illegible] 2a q° [illegible]
[illegible] consistit in aliquo actu intellectus [illegible]
in actu intellectus [illegible] a quo consistit [illegible]
1a q° [illegible] ps xvii° Ioh [illegible]
[illegible] ut cognoscant te [illegible] solum verum
[illegible] misisti ihesum xpistum [illegible] 3a q° [illegible]
2a q° [illegible] consistit in actu voluntatis [illegible]
actu [illegible] consistit aliquo [illegible]
[illegible] summum bonum [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] phos
[illegible] ethicorum [illegible] voluntas [illegible]
4a q° ut [illegible] ex septimo ethicorum 4a q° [illegible]
[illegible] consistit simul in actu intellectus et in
actu voluntatis [illegible] a quo consistit in
actu intellectus et aliquo in actu voluntatis et
ut [illegible] in [illegible]
et [illegible] q° [illegible] decretales xxiii
[illegible] in [illegible]
6a q° q° declarata est [illegible] 5a q° [illegible]
principaliter consistit in actu voluntatis [illegible]
actu intellectus [illegible] actu voluntatis qui est actus
amoris [illegible] obiectum [illegible]
[illegible] [illegible] actu intellectus 2a q° [illegible]
[illegible] ut [illegible] Dyonisium 4° de divinis
nominibus amor transformat [illegible] amantem
[illegible] in amato [illegible]
extasim patitur [illegible] amor [illegible]
[illegible] amor [illegible]
[illegible] ipso amato [illegible] illam
[illegible] [illegible] sit [illegible]
una [illegible] consistit felicitas
[illegible] [illegible] actu intellectus quia in actu voluntatis 3a q°
[illegible] felicitatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
de actibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] ethicorum [illegible] [illegible] 9us articulus
[illegible] perfectam voluntati [illegible]
[illegible] habeat [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in voluntate non [illegible]
[illegible] consistit esse bonum [illegible]
[illegible] [illegible] concordata
[illegible] est [illegible]
[illegible] de [illegible] Aug[ustinus] [illegible] xiii° de trinitate
[illegible]
[illegible] vellet esse [illegible] vellet [illegible]
bonum commoditate et delectatione [illegible]
[illegible] omnes [illegible] Corm
Boecius 3° de consolatione philosophie 2a [illegible] ex ista
[illegible] voluntas [illegible] concludere [illegible]
[illegible] libera libertate [illegible] non est [illegible] libertate [illegible] contradictionis
[illegible] voluntas [illegible]
[illegible] in magna delectatione [illegible]
[illegible] contra [illegible]
[illegible] voluntas in [illegible]
[illegible] velle esse [illegible] actu [illegible] 2a q°
[illegible] ut [illegible] 2a q° [illegible]
[illegible] Corm
[illegible] in [illegible] desiderio [illegible]
[illegible] voluntas [illegible]
[illegible] aliud [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible] desiderio 6us articulus
[illegible]
[illegible] aliud [illegible] 5a q°
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] alia forma [illegible] 4a q° [illegible] maior
[illegible] erit maior [illegible]
[illegible] gaudium
[illegible] extendere [illegible] extensive [illegible]
[illegible]
[illegible] extensive [illegible]
[illegible] extendere [illegible]

dicendum ad corpus glorificatum sicut ceteris partibus
non est situ extensive dimensionis. scolasticus sim
plicatum // doctor quod est situ quam parte
separata corporis sit minor intensive quam probat
sic quia presens sit spacio cui est unita [illegible]
quod tamen est separata eo quod hic est sibi naturaliter
corpus informet [illegible] anima [illegible]
glorificantis cui unita est [illegible] Talis dicunt quod
[illegible] quam situs magis [illegible] corporis
[illegible] sit minor extensive [illegible] est [illegible]
[illegible] quod probat [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] istarum [illegible]
ad [illegible] [illegible] sive [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

separate cognoscant singularia [illegible]
in hoc mundo quod non quia [illegible] quod anima a corpore
separata non intelligit [illegible] quod [illegible] est [illegible]
Assumptum [illegible] quia [illegible] spacio [illegible]
[illegible] est spacio
[illegible]
intelligere est spacio [illegible] T [illegible] quod
doctor dicit [illegible]
[illegible]
quia [illegible] est [illegible] in ipsa [illegible]
[illegible] T [illegible]
[illegible] est [illegible] anima separata [illegible]
[illegible] abstractiva intelligere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] anima corpore
[illegible]
[illegible] spacio [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]

sicut anima humana manet post mortem [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] 2ª q° (margin)
anima a corpore separata cognoscit angelos
et substantias separatas [illegible] quod non [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] (margin: [illegible])
[illegible] angelos malos [illegible]
sic [illegible] cognoscunt angelos
[illegible]
[illegible] doctor quod cognoscunt [illegible]
separatas [illegible] vel [illegible]
[illegible]
cognoscunt [illegible] abstractivas
[illegible]
[illegible]
[illegible] anima
separata [illegible]
[illegible] ad substantias separatas [illegible]
[illegible]
substantias separatas [illegible]
[illegible]
cognoscibilium T [illegible] ad [illegible] 2ª ar ticulus (margin)
[illegible] anima [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible]
[illegible] abstractiva
intelligendi [illegible] agens [illegible] agit
[illegible] (margin: [illegible] essentia)
[illegible] 2ª q° (margin)
[illegible] abstractiva
intelligendi [illegible] anima separata
[illegible]
[illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] anima a corpore separata

cognoscitur i ipso quia ... fuit iste mundo
per decursus ... quam ... [illegible]
[illegible] cognitionem ... [illegible]
[illegible] et [illegible] ... cognoscitur
ubi ... [illegible]
... [illegible] ... 2a co
[illegible] cognoscitur creaturas ...
3a ... cognoscitur creaturas ...
... sit ... [illegible]
est ... Et de ... quia ... co
2a q° gnoscit ... [illegible] ... 2a q°
[illegible] cognoscit ... quia ... fuit
[illegible] ... mundo ... [illegible]
[illegible] in purgatorio et i inferno ...
... [illegible] ...
[illegible] ... nobiles ...
intelligunt ... Et ... [illegible]
sicut ... vivi sit mortuos
loco ... quo loco ... ignorant
sic mortui ... [illegible]
[illegible] ... post ... [illegible]
[illegible] Et ... [illegible]
qui ... [illegible] ... mortuos ...
... [illegible] ... mortuos ...
... [illegible] ...
abiectio ... [illegible] ... parabola
[illegible] ... [illegible]
... petivit ut mitteret lazarum ...
... fratres ... [illegible]
Solutio ... [illegible] ...
... [illegible] ... mundo ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... mortuos ... [illegible]
2us articulus ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...

... [illegible] ...
... [illegible] ... videant
... [illegible] ...
Explicit ... [illegible]
anno domini m° ccc° ... Finis adest operis
mercedem posco laboris

Registrum questionum huius libri

Octava quaestio 7 distinctione 6ta

Primus articulus

2us articulus

- Utrum pater genuit filium voluntate vel voluptate
- Utrum pater genuit filium voluntate
- Utrum pater genuit filium voluptate

9a quaestio 7 distinctione 7ma

Primus articulus

2us articulus

3us articulus

4tus articulus

- Utrum potentia generandi dicat realiter sit in filio
- Utrum potentia generandi in divinis dicatur notionaliter vel essentialiter
- Utrum potentia generandi sit in filio
- Utrum dato quod filius habeat potentiam generandi possit generare
- Utrum sit eadem potentia qua pater generat et filius generatur

10 quaestio 8 articulus 3us

Primus articulus

2us articulus

- Utrum summa simplicitas sit dei proprietas
- Utrum in deo est summa simplicitas
- Utrum deus sit in praedicamento

11a quaestio 9na distinctione

12a quaestio 10a distinctione

Primus articulus

2us articulus

3us articulus

- Utrum pater sit prior filio ubi videndum de modo prioritatis
- Utrum spiritus sanctus procedit per modum voluptatis
- An dilectio proprie in divinis dicatur proprie spiritus sanctus
- An ille procedat per modum voluptatis
- An spiritus sanctus proprie dicatur nexus patris et filii

13a quaestio 11a distinctione

2us articulus

3us articulus

- Utrum spiritus sanctus procedat a patre et filio
- Utrum spiritus procedat a patre et filio tanquam ab uno principio
- An pater et filius possint dici duo spiratores

14a quaestio 12a distinctione

2us articulus

3us articulus

4tus articulus

- Utrum in divinis generatio filii prior sit spiratione spiritus sancti
- An generatio filii et spiratio spiritus sancti distinguatur realiter
- An tempore distinctione magis ... sit ... vel ...
- An spiritus sanctus pater dici ingenitus

15a quaestio 14a

2us articulus

3us articulus

- Utrum spiritui sancto conveniat temporalis processio et an processio temporalis sit ponenda
- Utrum processio temporalis ponatur in ... creatura
- Utrum in tali processione detur hominibus spiritus sanctus vel tantum sua dona et an in huiusmodi dono suo datur spiritus sanctus ... spiritus sanctus vel ipsa dona

16a quaestio 15a

Primus articulus

2us articulus

3us articulus

- Utrum cuilibet personae conveniat mitti
- An in divinis sit missio et quid sit
- An cuilibet personae conveniat missio activa
- An cuilibet personae conveniat missio passiva

17a quaestio 16a

Primus articulus

2us articulus

3us articulus

4tus articulus

missa

- Utrum species illae in quibus spiritus sanctus apparuit visibiliter et missus fuit ... sint vel ... reales
- Utrum missio visibilis ... personae vel ...
- Utrum persona visibiliter ... mittere
- Utrum species in quibus spiritus sanctus apparuit fuerint reales
- Utrum ... fuerunt formatae ministerio angelorum vel ... ... reales

18a quaestio 17a

Primus articulus

2us articulus

3us articulus

- Utrum caritas possit ... augeri et minui
- Utrum caritas sit in nobis quaedam qualitas creata
- Utrum possit ... augeri
- Utrum possit ... minui

18 Utrum haec nomina donum in divinis dicatur notionaliter vel personaliter | 19 quaestio
- Utrum spiritus sanctus sit eo donum quo procedit | 2us articulus
- Utrum spiritus sanctus sit eo donum quo datur | 3us articulus

19 Utrum aequalitas in divina personarum sit aequalitas in divina persona | 20 quaestio

20 Utrum spiritus sanctus in divinis potentiam ... filio | 21 quaestio

21 Utrum ... solus pater est deus ubi ... addito ... excludat reliquas | 22 quaestio

22 Utrum aliquod nomen ab homine deo ... positum proprie deo conveniat | 23 quaestio
- An deus sit nominabilis | Primus articulus
- An deus sit nominabilis pluribus nominibus | 2us
- An aliqua ... nomen deo ... | 3us
- Utrum nomina attributalia proprie dicantur de deo | 4tus

23 Utrum haec nomina persona dicatur pluraliter in divinis ... | 24 quaestio
- Utrum ... sit ... vel ... in ... | Primus articulus
- Utrum ... in divinis ... | 2us articulus
- Utrum persona in divinis ... relationem | 3us articulus

24 25 Utrum in divinis sit verus numerus | 25 quaestio
- Utrum ista ... duo ... in divinis ... | Primus articulus
- Utrum dicatur ... vel relationem | 2us articulus
- ... in divinis ... ista ... alietas pluralitas distinctio multiplicitas | 3us articulus

26 Utrum proprietates in divinis distinguantur relationibus | 26 quaestio
- Utrum proprietates in divinis distinguantur ... absolute | Primus articulus
- Utrum ... distinguantur ... significentur | 2us articulus

27 Utrum in divinis tot sint ... | 27 quaestio
- ... relationes reales in divinis ... | Primus articulus
- ... relationem

28 29 Utrum ... ad ... sit in divinis ad ... | Primus articulus
- Utrum ... ad ... vel ... analogice | 2us articulus

30 Utrum relatio dei ad creaturam sit prior relatione creaturae ad deum | 29 quaestio est primus articulus
- Utrum ... relatio ... creatura | Primus articulus
- Utrum ... relatio sit realis ... | 2us articulus
- Utrum sit realis ... creatione ubi ... relatio ... | 3us articulus

31 ... Utrum ... in divinis sit relatio realis | 30 quaestio
- Utrum ... sit relatio realis | 2us articulus
- Utrum ... sit in divinis ... relationem | 3us articulus

31 q. 32 | Utrum pater et filius diligant se spiritu sancto
p. ar. | Utrum pater et filius diligat se spiritu sancto
2 ar. | Utrum diligant nos spiritu sancto
3 ar. | Utrum pater sit sapiens sapientia genita
4 ar. | Utrum filius sit sapiens sapientia ingenita

32 q. 3 ar. | Utrum in divinis proprietates et relationes realiter distinguantur ... 33 d.
p. ar. | Utrum proprietas dicat aliquid quod est proprietas
2 ar. | Utrum proprietates sint in essentia personis
4 ar. | Utrum quod proprietates non dicant realiter a divina essentia quod possit salvari quod proprietates realiter distinguantur

33 q. p. ar. | Utrum persona realiter a divina essentia 3x d.
2 ar. | Quando aliqua dicta persona de deo ex tempore sit

34 q. | Utrum omnia in intellectu divino obiective relucent ... 34 et 6a

est esse divinum.

34 q. | Utrum substantia spiritualis et incorporea sit in loco 39 d.
p. ar. | An deus sit ubique et quomodo sit in omnibus locis et quomodo in omnibus rebus.
2 ar. | Utrum spiritus creati sint in loco

36 q. 3 ar. | Utrum potentia divina possit non creata perfecta 38 et 39 d.
p. ar. | Et non deus sit omnium futurorum presciens
2 ar. | An dei prescientia sit necessaria ipse

39 3 ar. | Utrum nos predestinatorum possit augeri vel minui 40 d.
p. ar. | Quomodo sit predestinatio et in causa attribuenda
2 ar. | Utrum de predestinatione de necessitate salvabuntur

38a x ar. | Utrum reprobatio possit immutari per opera scientia 41 d.
p. ar. | Quomodo de causa reprobationis — in tempore
2 ar. | Quomodo de causa predestinationis — tho. ...
3 ar. | An predestinatio possit immutari per opera sortium

39 p. ar. | Utrum in deo sit potentia proprie dicta 42 d.
2 ar. | Utrum in deo sit plures potentie
3 ar. | Utrum in deo sit potentia vel virtus infinita 43 d.
4 ar. | Utrum deus ad aliquid sit facienda obligetur quod de necessitate iustitie teneatur facere

40 x ar. | Utrum deus totum universum possit facere melius quam fecit 44 d.
p. ar. | Utrum potentia divina aliquid possit universi possit ...
3 ar. | Utrum deus posset facere ad universum esse manere

41 3 ar. | Utrum voluntas divina ... quam causa sit causa in mentem 45 d.
p. ar. | Utrum in divinis sit voluntas
2 ar. | Utrum voluntas divina posset dividere per appetitum dispositionem.

42 p. ar. | Utrum deus velit mala fieri 46 d.
2 ar. | Utrum bonum sit malum fieri

43 p. ar. | Utrum si deus ad divino velle quod alicuius non volunt explicite ... mutare 47 d.
2 ar. | Utrum ... divina voluntas ... proprie
3 ar. | Utrum ... voluntatis ... divine voluntati 48 d.
4 ar. | ... quis ... voluntati ... ultima

Incipiunt questiones secundi libri

Questiones secundi libri

Utrum mundus potuit fuisse ab eterno | prima distinctio p. ar.
Utrum deus per intellectum et voluntatem mundum libere creavit | 2 ar.
Utrum potentia creandi ... possit ... | 3 ar.

Utrum celum empireum sit luminosum | 2a distinctio
Utrum possit ... celum empireum esse | p. ar.
Eternale sit illud celum empireum | 2 ar.
An aliquid sit celum supra ... | 3 ar.
An aliquod celum sit aqueum | 4 ar.

Utrum omnes angeli fuerint ... | 3a distinctio 2 ar.
Utrum in angelis sit ... | p. ar.
Utrum angelorum sit totus unus | 3 ar.
Utrum angeli intelligant ... | 4 ar.

Utrum angelos deus creavit bonos | 4a distinctio et p. ar.
Utrum angeli sint creati in gratia | 2 ar.
Utrum angeli in dignitate gratia ... merito diligerent | 5a distinctio 2 3 ar.

Utrum angelus malus potuit peccare ... | 6a d. p. ar.
Utrum angelus posset peccare | p. ar.
Utrum demones ... aliquid locum ... | 3 ar.
Utrum ... mali ... | 2 ar.

Utrum demones cognoscant cogitationes hominum | 8a d. p. ar.
Utrum demones possunt illabi anime rationali | p. ar.
Utrum ... | 3 ar.
Utrum ... demones ... sit ... | 4 ar.

Utrum angeli possint ... motu ... | 9a d. p. ar.
Utrum angeli mali possint immutare ... hominis | 2 ar.
Utrum possit movere et immutare intellectum | 3 ar.
Utrum possit movere ... | 4 ar.

Utrum angeli superiores illuminent inferiores | 9a et 10a d. 3 ar.
An angeli ... hierarchias distinguntur | p. ar.
Utrum ... | 2 ar.
Utrum angeli ... loquantur | 4 ar.

Utrum angeli mittantur ad ... | 11a d. p. ar.
Utrum angeli ... | 2 ar.
Utrum ... angelorum ... | 3 ar.

Utrum in prima ... | 12a d. 2 ar.
... forma materialis
Utrum ... actum | p. ar.
Utrum in celo sit ... | 3 ar.
Utrum ... | 4 ar.

Utrum lumen ... sit forma realis | 13a d. p. ar.
Utrum ... | 2 ar.
Utrum lumen ... | 3 ar.
Utrum ... possit ... per medium. | 4 ar.

Utrum celum primum mobile sit causa ... inferiorum | 14a d. p. ar.
Utrum ... influentiam super liberum arbitrium | 2 ar.
Utrum aliquod celum ... influentia ... inferiora | 3 ar.

16 d°	p^us ar^lus	Utrum ymago dei reperiatur in aliqua pura creatura
	2us ar^lus	Utrum ymago dei plus reperiatur in homine quam in angelo
	3us ar^lus	Utrum magis in brutis quam in natura
	4us ar^lus	Utrum magis in potentiis cognitivis quam affectiva
18 d°	3us ar^lus	Utrum costa Eve fuerit potentialiter in costa Ade
	p^us ar^lus	Utrum creature [illegible] productae ad sui productiones fuerunt rationales ab eterno
	2us ar^lus	Utrum res producere habeant potentiam in materia [illegible]
	2us ar^lus	Utrum [illegible] fuit [illegible] corpus Eve sine additione materie [illegible] 4. [illegible]
19 d°	p^us ar^lus	Utrum [illegible] bene dum [illegible] caruit [illegible] et immortale
20 d°	2us ar^lus	Utrum si homo perstitisset filios in paradiso genuisset
	3us ar^lus	quod [illegible] sic paradisum primum [illegible] domus
21 d°	p^us ar^lus	Utrum peccatum primi hominis fuit remissibile
	2us ar^lus	2^a q^o [illegible] primus homo qui inductus fuit ad peccandum
22 d°	3us ar^lus	Utrum primi parentes [illegible] ignorantia
23 d°	2us ar^lus	Utrum deus potuisset facere aliquam voluntatem creaturam tale in [illegible] que sit omnino impeccabilis
3[illegible] d°	3us ar^lus	Utrum [illegible] agere [illegible] ad [illegible] creature [illegible]
	p^us ar^lus	[illegible] q [illegible] sit in [illegible] agens
	2us ar^lus	[illegible] q [illegible] sit liberum arbitrium.
24 d°	p^us ar^lus	Utrum liberum arbitrium possit cogi
		Utrum voluntas q el. li. ar. possit movere se ipsam
	3us ar^lus	Utrum possit cogi ab aliquo [illegible] creato
	4us ar^lus	Utrum possit cogi a deo
	2us ar^lus	Utrum possit [illegible] moveri [illegible] [illegible]
26 d°	p^us ar^lus et 2us	Utrum gratia [illegible] q [illegible] / 2 Utrum gratia [illegible] ad creaturam [illegible] 26 [illegible]
27 d°	3us ar^lus	Utrum [illegible] gratiam possit [illegible] gratiam
	4us ar^lus	Utrum homo [illegible] gratiam possit [illegible] vitam eternam.
28 d°	2us ar^lus	Utrum sine gratia possit se ad [illegible] preparare ad habendam gratiam
	p^us ar^lus	Utrum homo [illegible] gratia possit [illegible] omnia precepta divina
29 d°	3us ar^lus	Utrum homo [illegible] gratiam [illegible] facerentur
	4us ar^lus	Utrum [illegible] homo [illegible] in statu [illegible] fuit magis [illegible] si homo in statu [illegible]
30 d°	2us ar^lus	Utrum peccatum originale habeat rationem culpe
	p^us ar^lus	Utrum [illegible] peccatum [illegible] corporum
31 d°	3us ar^lus	Utrum [illegible] peccatum omnibus hominibus [illegible]
	4us ar^lus	Utrum [illegible] peccatum [illegible]
32 d°	p^us ar^lus	Utrum pena [illegible] peccato [illegible] homo
	2us ar^lus	Utrum [illegible]
33 d°	3us ar^lus	Utrum [illegible]
	4us ar^lus	Utrum peccata [illegible] pena eterna [illegible] in filios.

mereri est ex indebito facere debitum

[illegible] ordines originis [illegible] a p[illegible] [illegible] [illegible] solo dim a [illegible]

gr̃a c̃ aplicat̃ sicut ad aliq̃ ut [illegible] [illegible]
qr d[illegible] q̃ gr̃a ẽ [illegible]
donum spũs s̃c̃i [illegible] infusus nobili[illegible] aie humane in[illegible]

Fruicio est delectacio quietatis appetitus ex actu vol[illegible] [illegible] c̃ nobilissimo
[illegible] [illegible] obiectum nobilissimum s[illegible] deo

ymago ẽ [illegible] [illegible] [illegible] actũe [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q̃ dominante

[illegible]

[illegible]

Nota obiectum fidei formale est summum verum
obiectum spei est summum arduum
obiectum karitatis est summum bonum
beatitudo creata est [illegible] de clara dei
visione [illegible] beatitudo increata sive
obiectiva est ipse deus gloriosus qui videtur
spes quo ad actum [illegible] est prior karitate
[illegible] quo ad actum [illegible] karitas
est prior
in [illegible] est spes qr in [illegible] est [illegible]
[illegible] sunt beatitudinis [illegible]
[illegible] spem glorificacionis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
preceptum est [illegible] obligacionis [illegible] est
[illegible] in quo est voluntas de impleccione
[illegible] honora patrem [illegible] est preceptum
[illegible] in quo est voluntas [illegible]
[illegible] ad actum ut de Abraham
[illegible] [illegible] est preceptum [illegible]
in quo [illegible] voluntas [illegible] ad actum
[illegible] ad aliud [illegible] ut [illegible]
[illegible] nos ut [illegible] [illegible]
[illegible] ad ostentacionem [illegible]
[illegible] [illegible]

